16

Obsequio del señor Lic. Fernando González Roa.

DIRECCION DE ESTUDIOS ... GUANAJUATO

aquinas
17/12

291

DIRECCIÓN DE ESTUDIOS

Aureum opus de ente et eſſentia diui Thome aquinatis cuz cõ mẽtariis fratris Thome Caietani ſacre theolo gie doctoris et fra tris Armandi eiuſdez ordi nis docto ris cla riſſi mi

Adquisicion Nº 2424

¶ Cōmētaria fratris Thome de uio Caietani ordinis predicatoꝝ eiuſdē ordinis ac ſacre theologie ꝓfeſſoris ī opus īſigne de ente ⁊ eēntia diui Thome aqnatis ad clariſſimū artiū doctorē .d. Benedictum tyriacam Mantuanum logicen Mathematicamq́ʒ publice in Patauino ſtudio profitentem Amicorum optimum.

¶ Petitionibus : beneficiis : amicitie : ⁊ uirtutibus tuis : clariſſime artium doctor .d. Benedicte tyriaca ſʒ uires ſatiſfacere cupiens cōmētationes quas te preſente anno elapſo in ſingulare opuſculuʒ de ente ⁊ eſſentia diui Thome aquinatis legendo edidi iā mittere curaui. Cōmunicaſſem eniuero prius illas ni etas: ⁊ religionis noſtre mos animū pulſaſſent effeciſſentq́ʒ ut examini traderentur debito. unde q̄ʒ primum opus cenſore reuerendo patre fratre Uicētio de caſtro nouo ſacre theologie profeſſore celeberrimo approbatum eſt in lucem prodere non diſſimulaui: ut autem uſuras dilati temporis nō amittas: ſuſcipe ⁊ cōmentaria noſtra que his diebus nō ſine magno labore condidi in ſecundū perihermenias ab eo loco ubi definit expoſitio diui Thome. Nihil enim utriuſq́ʒ profeſſioni magis congruum quod a mē dari poſſit offerendum occurrit: cū enim ⁊ mathematicaʒ ⁊ logicen in eodem patauino ſtudio publicis ſtipēdiis glorioſe profitearis mathematiceq́ʒ expers ſim logicalia offerre munera dignuʒ duxi ⁊ ea preſertim qui cum exoptata ab omnibus ſiue eo quod obſcura ⁊ ſcrupuloſa libri ſeries multis antea ſeculis ſe negauit tum tibi gratiſſima fore noui. Perlege ergo diuinum de ente: ⁊ eſſentia opus metaphyſice ianuam ⁊ exiſſe me cōmentarioruʒ limites ne mireris: meminiſſe enim oportet ꝙ ⁊ publica lectionis concurrentia ⁊ patauini ſtudii mos ad id me traxere. Uale.

¶ Diui Thome aquinatis ſacri ordinis predicatorū Aureū ⁊ inſigne opus de ente ⁊ eſſētia feliciter incipit cū cōmētariis fratris Thome caietani eiuſdem ordinis ac ſacre theologie doctoris ſuper eodem Prohemium.

q Uia paruus error in pncipio magnus ē in fine ſm philoſophum primo celi ⁊ mundi. Ens autem ⁊ eēntia ſunt que primo in intellectu concipiūtur: vt dicit Auicena in methaphiſica. Ideo primo ne ex eorum ignorātia errare contingat ad horū difficultatem aperiendam dicendū eſt. Quid nomine eēntie ⁊ entis ſignificetur: ⁊ quomodo ī diuerſis inueniūtur: ⁊ quomō ſe habeāt ad īntentiōes logicas. ſ. genus: ſpēs: ⁊ differētias.

o Pus iſtud inſigne in duas partes diuiditur pncipales in ꝓhemiū. ſ. ⁊ tractatū: Incipientem ibi. (Sciendū eſt ⁊c.) In ꝓhemio arteʒ rhetorice ſeruando tria agit. Primo reddit auditores beniuolos vtilitatē ⁊ neceſſitatē dicendo: uim oñdēs tali rōe: oīs errās circa principia oīuʒ itelligibiliū magis errabit circa alia. oīs errans circa eēntiam ⁊ ens errat circa pncipia oīuʒ intelligibiliū. ergo oīs errās circa eēntiam ⁊ ens magis errabit circa alia. Utile igitur et neceſſariū ē tradere noticiā de eēntia ⁊ ente ad vitādos multiplices errores qui ex eorū ignorātia accidunt huiꝰ rōnis maioris ſubintellecte ꝓbatio ponitur in littera ſūpta ex primo celi textu cōmenti .35. minor autem ꝓbaẗ auctoritate Auicene primo ſue methaphyſice. caplo pº.

¶ Ad euidentiā maioris ⁊ ſue ꝓbatiōis ſcito. Quia pncipiuʒ ē paruuʒ in q̄ntitate. Ideo error in pncipio puus appellatur. Et quia pncipium ē magnū in virtute: vt pote virtualiter ꝯtinēs: oīa pncipiata. Ideo error in principio paruus in fine efficiẗ magnus. Creſcit enim error ſicut ⁊ dilatatur pncipiū ī ſuis principiatis vt māifeſte pʒ in principio huiꝰ in quo modica deuiatio ad magnam diſtantiam deducit in ꝓceſſu. ¶ Ad euidentiā minoris occurrit dubitatio in hoc ſtudio trita an. ſ. ens ſit pº cognitum ordine originis ab intellectu nr̄o. ¶ In hac queſtōe quinq́ʒ agā pº declarabitur in quo ſtat difficultas. Queſtionis 2º poneẗ opinio ſcoti cū fundamentis ſuis. 3º ponetur opinio. s. Thome ⁊ impugnabiẗ ſil'opinio ſcoti. 4º argueẗ contra dicta. ſ. Thome. ⁊ reſpōdetur. 5º ſatiſfiet argumentis pncipalibꝰ. Quo ad pmū notanduʒ ē qḋ vl'e qḋ tm̄ ab intellectu directe cognoſci ſupponimꝰ duplicē hʒ totalitateʒ. ē eniʒ totū diffinibile ⁊ ē totuʒ vl'e. differunt aūt he totalitates q̄drupl'r. pº quia totalitas diffinitiua fundaẗ ſupra actualitate rei. totalitas aūt vl'is ſupra virtute ſeu ptāte. 2º quia illa ē in ordine ad ſupiora ſi habet ea: iſta vero eſt in ordine ad inferiora. 3º quia illa naturaliẗ ē iſta prior. Et ſicut hʒ duplicē totalitatē ipſum vniuerſale. ita hʒ duplicē cognitiōem ꝯfuſam: ⁊ duplicē diſtinctā. pma cognitio ꝯfuſa ē: qua cognoſciẗ vt totū diffinibile nō reſoluēdo in ptes diffinitiuas. 2ª cognitio confuſa ē q̄ cognoſcitur vt totū vl'e non componendo ipſuʒ cū partibus ſubiectiuis. prima diſtincta ē qua cognoſciẗ totū diffinitiū nō reſoluēdo ip̄m in ſingulas ptes diffinitionis ⁊ hec rn̄det pme confuſe. 2ª diſtincta ē qua cognoſcitur totū vl'e cōponendo ip̄m cū ſuis partibus ſubiectiuis ⁊ hec reſpōdet ſcḋe confuſe. differūt autem ille due cognitiōes confuſe inter ſe tripl'r. pmo q: nullā noticiam diſtinctā eiuſdē obiecti ſecū compatiẗ. 2ª vō compatitur ſecū noticiā diſtinctā eiuſdē obiecti in eo qḋ totū diffinibile: vtpote non ſibi oppoſitā. ſimul eniʒ ignoro animal in ſuis ſpeciebus ⁊ noui. Quid ſit animal. 3º q: prima naturaliter ē prior. 2ª ex quibus pono verbalem differētiaʒ Et pma voceẗ. Cognitio ꝯfuſa actualis. 2ª vō noticia virtualis confuſa: ⁊ merito eo qḋ prima cognitione cognoſcitur confuſe id qḋ actualiter in obiecto reperitur. ſcḋa vō cognoſcitur confuſe. id qḋ virtualiter in obiecto icluditur. Ille vō diſtincte cognitiōes differūt etiā tripliciter Primo q: prima cognitiōe penetratur res: vt totum diffinibile. 2ª vō vt totū vl'e. 2º quia pma cōpatiẗ ſecū eiuſdem obiecti aliquā cognitiōeʒ ꝯfuſā vtualē. ſ. vtpote ſibi nō oppoſitā. ſcḋa vō nullā ꝯfuſā ſecū cōpatitur: cū noticia. n. aialis cū ſuis ſpeciebꝰ nō ſtat ignorātia animalis in ſe: ⁊ ex hac ſeqtur tertia differētia ex ſcḋa diſtincta infert pmā ⁊ non ecōuerſo. Ex quibus pono ēt hic verbalem dr̄iam: ⁊ prima quideʒ vocetur noticia diſtincta actualis ſcḋa vō noticia diſtincta virtutis ⁊ merito. q: prima penetraẗ res ſcḋm id qḋ actualiter in ea inuenitur. ſcḋa aūt cognoſcitur res ſʒ id qḋ virtualiter in ea includitur. Ex his elicio primo diffinitiōes iſtarū quatuor cognitionuʒ: deinde coordinationes quatuor earundē. Et q: priuatio cognoſcitur ⁊ diffinitur per ſuū habitum. Ideo a diſtinctis incipiendo dicitur ꝙ cognitio diſticta actualis eſt. q̄ penetratur id qḋ actualiter in obiecto inuenitur. cognitio confuſa actualis eſt qua citra penetratiōem cognoſciẗ id qḋ actualiter ī obiecto inuenitur: cognitio diſtincta vtualis ē qua obiectum penetraẗ ſm id qḋ virtualiter ī ipſo includitur. cognitio cōfuſa virtualis ē qua obiectum ſm id qḋ virtualiter in ip̄o nō perfecte cognoſcitur coordinationes harum cognitionū: ſunt iſte. prima ē cognitionuʒ ꝯfuſarū actualiū. ſcḋa confuſarum virtualium. tertia diſtinctarū actualiū. quarta diſtinctarū virtualiū. In prima ſunt cognitio qua cognoſcitur ſubſtātia in ſe ip̄a non penetrādo tm̄: ⁊ cognitio qua cognoſcitur corpꝰ: vt corpus ⁊ q̄ corpus animatuʒ vt ſic. ⁊ qua aial vt ſic. ⁊ quia homo vt ſic ſemper abſq́ʒ penetratiōe. i. abſq́ʒ ꝙ habeatur ratio formalis clara ⁊ reſoluta. In tertia ſūt cognitiones oppoſite ſupradictis. ſ. qua ſubſtātia qua corpus ⁊ qua animal ⁊ qua homo quiditatiue cognoſcunẗ. in ſcḋa ſunt cognitiōes quibus ſubſtantia corpꝰ: corpꝰ animatū ⁊ animal cognoſcūtur non componēdo cū inferioribus ſuis: in q̄rta ſunt cognitiōes his oppoſite. ſ. qua ſubſtātia iam cū ſuis partibus ⁊ qua corpus ſimiliter cū ſuis partibus ſubiectiuis penetratur. Et ſic de aliis cū autē vt ex dictis patʒ ordo cognitionū confuſarū actualiuʒ ſit via originis prior ceteris primū cognitū in ordine cognitiōis confuſe actualis erit primū cognitū ſimpliciter: ⁊ ſic cum hic q̄ramus quid ſit primū cognituʒ ſimpl'r ab intellectu nr̄o via originis nihil aliud dubitamus niſi quid ſit pmū cognitum in ordine cognitionis confuſe actualis. ſtat ergo inter nos ⁊ ſcotū difficultas in hoc. an in ordine cognitionis cōfuſe actualis via originis primū cognitū ſit ens: an ſpecies ſpecifica ex quo pʒ defectus Antonii trombete. qui hanc queſtioneʒ mouendo adducit opinioneʒ ſancti Thome: ex prima parte que. 85. articulo 3º. ⁊. 2º. a. s. tho. nulla ibi facta ē comparatio inter cognitiōes cōfuſas actuales de quibus eſt hic tota queſtio. ſed cōparauit ibi cognitiones diſtinctas actuales inter ſe: cōparauit quoq́ʒ diſtinctā actualē ſuperiori: diſtincte virtuali eiuſdē cōparauit ⁊ confuſe virtualē ſupioris diſtincte virtuali eiuſdem. Comparauit et confuſā actualem diſtincte actualē euſdem obiecti: vt patet intuenti ⁊ hoc de primo.

¶ Quo ad 2m ſcotus pmo ſentētiaruʒ diſtin. 3ª. q. 2ª ponit hanc cōcluſionē. Primū cognitū cognitione confuſa actuali ē ſpēs ſpecialiſſima cuius ſingulare efficacius mouet ſenſum. Et ꝓbat tribus rationibꝰ. ¶ Prima: ē cauſe naturales non impedite ꝓducūt primo pfectiſſimuʒ effectū. Quem poſſunt pmo producere. pʒ iſta. q: agūt ſm vltimuʒ potentie ſue: ſʒ agentia ad pmū actum intellectus ſint cauſe nāles nō īpedite. gº ꝓducūt pmo pfectiſſimū effectū quē pn̄t pmo ꝓducere: talis effectꝰ nō ē niſi cōceptus actualis confuſus ſpēi ſpēaliſſime. ergo ⁊c. ꝓbatur hoc vltimo aſſumptū. q: ſi talis conceptus. ſ. p

Dubitatio

Opinio ſcoti

Prima rõ

fectiſſimus ſit conceptus cōloris. ſequitur ꝙ nunquaꝫ illa agentia poterūt ꝑducere ꝯceptū ſpēi ſpēaliſſime. tꝫ ꝯña. Q: nunqꝫ aliqua potētia pōt ineffectum pfectiorē ſuo pfectiſſimo effectu. conceptus autē ſpeciei ſpāliſſime eſt pfectior cōceptu cōlori ſicut totū ſua parte. ¶ Et con firmatur mgr Anto. trōbeta. Qñqꝫ ſunt aliq̄ duo naturalia agētia eque approximata paſſo debite diſpoſito id qd̄ ē actualius preuenit id qd̄ ē minus actuale in agendo erga paſſū: ſed rōes obiectiue ſpeciei ſpēaliſſime ⁊ cuiuſcūqꝫ ſupioris ſūt hmōi. ſ. ꝙ ſpēs ſpecialiſſima ē actualior: ergo ſpēs ſpecialiſſima pri⁹ ꝑducit effectū ſuū q̄ꝫ genus.

2ª rō ¶ 2ª rō eſt iſta termini methaphyſicales vl' vltiſſimi ſūt vltīo actualiter noti via doctrine. pꝫ iſta ex Auicena p° metha phyſice caplō 3° dicēte ꝙ methaphyſica ē vltima ordīe doctrine. ſed termini illi ſunt vltimi. g° vltiora nō ſunt p⁹ nota actualiter. ¶ Et confirmatur: ait Antoni⁹ trombe te. Quia ordo ſciaꝛ quo ad nos attenditur penes ordinē cognoſcibiliū quo ad nos: ſi ergo methyphiſica ē vltima quo ad nos. g° termini ſui erūt ēt vltīo noti quo ad nos.

5ª rō ¶ 3ª rō ē iſta ſi oporteret ante ſpēi ꝯceptuꝫ ꝯcipe vltiora tūc ſuppoſito ſenſu in actu intellectu ſoluto magnū tpīs interuallū accideret anteq̄ꝫ intellect⁹ cognoſceret ſpecieꝫ tꝫ ꝯña. quia multa predicata media int̄ ſupmū ⁊ infimū ¶ 4° ad idē arguit Antoni⁹ trōbeta ſic id p̄us cognoſcit̄ qd̄ ē facilioris abſtractionis: ſꝫ ſpēs ſpāliſſima ē facillime abſtractiōis. g° ſpēs ſpāliſſima pri⁹ cognoſcit̄. ꝑbat̄ maior: Quia cum intell's nō itelligat niſi abſtrahēdo ſicut ſe hꝫ ad abſtrahēdū. ita ſe hꝫ ad intelligēdū. minor pꝫ. q: a ſīlioribus facilior ē abſtractio q̄ꝫ a diſſimilioꝛib⁹ īdiuidua autē vni⁹ ſpēi a quibus abſtrahitur ſpēs ſimiliora ſūt q̄ꝫ ſpecies iter ſe a quibus abſtrahitur gen⁹ ſeu qd̄uis ſupi⁹ ¶ 5° id vl'e prius cognoſcitur ab intellectu cuius ſingu lare fortius mouet ſenſū. ſꝫ ſingulare ſpēi ſpāliſſime for tius mouet ſenſum q̄ꝫ cuiuſcūqꝫ ſupioris ſingulare. ergo ſpēs ſpecialiſſima p̄mo cognoſcit̄ ab intellectu. maior pꝫ q: nr̄a cognitio intellectiua naſcitur ex ſenſitiua: minor ꝑ batur dupliciter ſenſus mouet̄ a ſingulari. g° maxīe mo uetur a maxīe ſingulari ꝑ regulā topicaꝫ ſicut ſimplr̄ ad ſimplr̄: ſꝫ maxīe ſingulare ē ſingulare ſpēi ſpecialiſſime: q: indeterminatū nō ſolū in determinatiōe ſingularitatis ſꝫ ēt nāe determināte nō ampli⁹ determiabilis ꝑ aliā nāꝫ qd̄ indiuiduis ſupioꝛ nō ꝯuēit. g° ⁊c̄. ¶ 2° ꝑbat̄ eadem minor: ſic ſingulare actuali⁹ forti⁹ mouet ſenſū. ſꝫ ſingula re ſpēi ſpēaliſſime ē actuali⁹ cū ſit pfecti⁹ cū ad alia ſingu laria addat. g° ſingulare ſpēi ſpēaliſſime forti⁹ mouet. ¶ 6° ſic cōpoſit⁹ ē pri⁹ notū. ſpecies ſpāliſſima ē cōpoſi tior oībus ſupiorib⁹. g° ſpēs ſpāliſſima ē prius nota oīb⁹ ſupiorib⁹ maior hētur a ꝯmētatore. p° phyſicoꝛ ꝯmēto 3° minor a porphyrio dicēte ꝙ ſpēs habundat a genere. ⁊ hoc de ſcd̄o. ¶ Quo ad 3ᵐ ponūtur ſcd̄e ꝯcluſiones p̄ma ē ens ꝯcretū quiditati ſenſibili ē p̄mū cognitum co gnitione cōfuſa actuali añq̄ꝫ hec ꝯcluſio ꝑbetur duo pūcta. p̄mo declarabo quid nōis ſubiecti ꝯcluſiōis. ſ. quid ſit dicere ens ꝯcretuꝫ quiditati ſenſibili. 2° declarabit̄ qd̄ d̄aꝫ qd̄ p̄ſupponit ipa ꝯclō. Circa p̄mū ſcito qd̄ ens ſub triplici ꝯdictōe pōt terminare actū intell's. p̄mo vt hꝫ ꝯ ditionē iſtā que ē abſtractio totalis nō dico a ſingularib⁹ ſed a ſpecieb⁹ ⁊ a generib⁹. ſcd̄o mō vt hꝫ ꝯdictiōeꝫ iſtā que ē abſtractio formalis ſilr̄ a ſpecieb⁹ ⁊ generib⁹. 3° mō vt neutrꝛ iſtaꝛ ꝯditionū hñs abſtractū: tm̄ a ſingula rib⁹. p̄mo mō ens nō ē ptinens ad hāc q̄ōem. q: ipꝫ vt ſic ē totū vl'e nos āt loqmur de cognitōe ꝯfuſa actuali nō virtuali. ſcd̄o mō ens ē termin⁹ methaphyſicalis ⁊ forte adhuc viris doctiſſimis nō inotuit. 3° mō ens ē p̄mum cognitū ⁊ nūcupatū ē ens ꝯcretū q̄ditati ſenſibili q: nō ē repatū aliq̄ dictaꝛ abſtractionū a q̄ditate ſpecifica. vl' ge nerica. ¶ Ad horꝫ pleniorē intelligentiā nota ꝙ ſicut ē du plex compoſitio. ſ. forme cū mā: ⁊ toti⁹ cū ptib⁹. ita du

Abſtractō duplex plex ē abſtractio per intellectū. ſ. qua formale abſtrahit̄ a māli. Et qua totū vl'e abſtrahit̄ a ptib⁹ ſubiectiuis ſꝫ p̄mā q̄ditas abſtrahit̄ a mā ſenſibili. iuxta ſcd̄am aīal ab ſtrahitur a boue ⁊ a leone. p̄mā voco abſtractionē for malem. ſcd̄am v° voco abſtractiōem totalem eo q: qd̄ abſtrahitur p̄ma abſtractione ē vt forma ei⁹ a q̄ abſtra hitur. qd̄ v° abſtrahitur ſcd̄a abſtractione ē vt totū vl'e reſpectu eius a quo abſtrahit̄. Differunt āt he due ab ſtractiones q̄druplr̄. p̄mo q: in abſtractiōe formali ſeor ſum vterqꝫ concept⁹ cōplet⁹ hꝫ ei⁹. ſ. qd̄ abſtrahetur ⁊ eius a quo abſtrahit̄. i. formalis ⁊ mālis. ita qd̄ ꝯceptus alter alterꝛ nō icludit. linea. n. in eo qd̄ linea hꝫ cōplete ſu am diffinitiōem nō includētē mām ſenſibilē. ⁊ econuer ſo. mā ſenſibilis linee hꝫ cōplete ſuam diffinitionē non i cludentē aliquid linee in eo ꝙ linea aliter diffinitiones na turales abſtraherent a mā ſenſibili in abſtractione v° to tali non remanet ſeorſū vterqꝫ cōceptus cōplet⁹. Ita qd̄ alter alterū nō includit ſed vn⁹ tm̄ ei⁹. ſ. quod abſtrahit̄ Qñ enꝫ abſtraho aīal ab hoīe nō p̄cidūt ſe inuicē conce ptus hoīs ⁊ aīalis. ſed tm̄ ꝯcept⁹ aīalis nō includit con ceptū hoīs. homo enī nō ē intelligibilis ſine aīali funda mentū h⁹ differentie ē ꝙ iſta abſtractio fit per ꝯſideratio nem qd̄ ē de rōne inferioris: ⁊ per remotiōem. i. nō cō ſideratiōeꝫ alicui⁹ qd̄ ē de rōne illiuſmet. inferioris. ab ſtrahitur. n. aīal ab hoīe per hoc qd̄ intellectus conſide rat in hoīe aīal ⁊ non rōnale quoꝛ vtrūqꝫ ē de rōne ho minis. Illa aūt abſtractio nō fit per cōſideratiōem alicu ius ꝙ ſit de rōne māe ⁊ nō cōſideratiōe alicui⁹. Quod ſit de illius rōne. ſed poti⁹ fit ꝑ ſepatiōeꝫ eorꝫ. que ſūt de rōne formalis ab his que ſunt de rōne mālis ⁊ econ uerſo. vt exēplū datū oſtēdit. ſcd̄o differunt q: ꝑ abſtra ctioneꝫ formalē orit̄ in eo qd̄ abſtrahit̄ actualitas diſtin ctio ⁊ intelligibilitas. i abſtractione v° totali oritur in eo quod abſtrahitur potentialitas cōfuſio ⁊ minor intelligi bilitas. 3° differūt q: in abſtractione formali q̄ꝫto aliquid ē abſtractius tāto ē noti⁹ nobis. fundamētum harū diffe rentiaꝛ ē q: abſtractio formalis fit ꝑ ſepatiōem a mālib⁹ potētialib⁹ ⁊ hmōi. abſtractio aūt totalis fit ꝑ ſepatiōeꝫ a ſpecificis actualitatib⁹ a qbus q̄ꝫto aliquid ē abſtractius tanto ē potētiali⁹ cum gen⁹ ptāte contineat inferiora ⁊ tā to ē minus intelligibile cū actus ſm ſe ſit notior potentia 9° methaᶜ textu ꝯmēti ſcd̄i. q̄rto differūt q: penes diuer ſos modos abſtractiōis formalis ſcientie ſpeculatiue di uerſificāt̄ vt pꝫ. 6° methaphyſice i p̄ncipio. Abſtractio āt totalis cōius ē omni ſcientie ꝑꝑ quod methaphyſica lia. vt ſic nō cōpant̄ ad nālia ꝑ modū toti⁹ vl'is ad parteſ ſubiectiuas. ſꝫ vt formalia ad mālia ſicut ⁊ mathematica lia. lꝫ. n. gradus methaphyſicales ſint vl'iores aliis ⁊ ꝯpa rari poſſint ad alia vt ad ptes ſubinas eo ꝙ eidē poteſt vtraqꝫ abſtractio ꝯuēire tm̄ in q̄ꝫtꝫ ſtant ſub ꝯſideratione methaphyſicali nō ſūt vl'ia reſpectu nāliū ſꝫ forme. et nālia ſunt eaꝛ mā. Et hoc ē valde notāduꝫ. pꝫ ergo quō ens qñqꝫ hꝫ abſtractiōeꝫ formalē q̄ꝫdo. ſ. cū p̄ciſione ce teraꝛ rationū genericaꝛ ⁊ ſpecificarū accipit̄ ⁊ quō quā doqꝫ hꝫ abſtractiōem totalem qñ. ſ. vt totū vl'e ptāte in cludens cetera genera ⁊ ſpēs ꝯſideratur: patere ēt pōt. Qd̄ nūc intēdimus quō ens ſit cōcretū q̄ditati ſenſibili cū. ſ. neutra illarū fulcitur ſꝫ in quiditate ſenſibili abſtra cta a ſingularib⁹ abſqꝫ aliqua ſepatione inſpicitur. ⁊ ſic ē ē manifeſtū. Quid ſignificet̄ nōis entis concreti q̄ditati ſenſibili id v° qd̄ p̄ſuppōit ꝯclō ē ens poſſe cognoſci co gnitōe actuali ꝯfuſa qd̄ ſcotiſte negāt tenētes ens n̄ poſ ſe cognoſci cognitiōe actuali ꝯfuſa ſꝫ diſtincta tm̄. ¶ Et ꝑbant ſic id qd̄ hꝫ ꝯceptū ſimplr̄ ſimplicē nō pōt cogno ſci cognitiōe ꝯfuſa actuali: ens hꝫ ꝯceptū ſimpliceꝫ. ergo maior pꝫ ex eo ꝙ cognitio ꝯfuſa actualis fit cū intell's fer tur in obꝫ ſꝫ id qd̄ actualr̄ in eo includit̄ neſciendo reſol uere i ptes rōnes illi⁹ obī. In id aūt qd̄ hꝫ conceptū ſim plicit̄ ſimplicē nō ꝯtigit intellm̄ ferri ſꝫ aliqd ⁊ ſꝫ aliqd nō alr̄ ꝯcept⁹ ei⁹ eēt cōpoſit⁹. minor pꝫ. q: ꝯcept⁹ entis ē irreſolubilis vt videat̄ ꝙ ꝯclō n̄ p̄ſuppōit aliqd falſū Et pateat in ſufficiētia h⁹ rōis. Aduertas ꝙ ſicut de rōe cognitiōis diſtracte cognoſcit̄ ens. ſꝫ eius rō ſtat i h° ꝙ obm penetret̄ ab intellectu ſm oē qd̄ actualiter in illo in uenit̄ ſiue hoc fiat ꝑ reſolutiōem obī in ptes rōis ſiue fi at ex. ſ. claro intuitu obī ſimplicis. ita nō ē de ratiōe cogni

tiōis ꝯfuſe actual' itellect⁹ itelligat obm ſm aliqd ⁊ ſꝫ aliqd ignoret: ſꝫ ſuffic̄ ꝙ itell's ferat̄ i obꝫ ipꝫ actualr̄ ⁊ n̄ penetret ei⁹ actualitatē. Ita qd̄ i h̄ ſtat rō cognitōis ꝯfuſe actual' qd̄ i tell's ferat̄ i obm ſm id qd̄ actualr̄ i eo ē nō penetrādo ipꝫ ſiue āt h̄ ꝯtīgat ex eo qd̄ obꝫ ē irreſolubile i ptes ꝯcept⁹ ſiue ex alio ꝑ accñs h̄ ſe hꝫ cognitōeꝫ ꝯfuſā actualē: ⁊ ſic rō ſcoti aſſūit maiorē falſā ⁊ ꝑbōnē peccātē fallā ꝯñtis ab īferiori ad ſuū ſupi⁹ negatiue. A negatiā vni⁹ modi cognitiōis ꝯfuſe ad ngatiuā oīs mōi. Et qd̄ ita ſit ⁊ qd̄ ens ⁊ qd̄lꝫ ſimplr̄ ſim plex poſſit cognoſci cognitōe ꝯfuſa actuali ꝑbo ſic. ¶ Qñcū ꝙ itellect⁹ fert̄ i ens actualr̄ ipm ꝯcipiēdo ⁊ neſciēdo ſepar̄ ens a ſb̄a ⁊ accñte hꝫ de ēte cognitōeꝫ ꝯfuſā actualē ſꝫ multo rū hoīuꝫ itell's ē hmōi. g° ⁊c̄. maior ſic māifeſtat̄ q: cū itell's actualr̄ fert̄ i ēs ⁊ tm̄ neſcit ſepar̄ ꝑpaꝫ ei⁹ rōnē a rōib⁹ ꝑpꝛis ſb̄e ⁊ accñs aut hꝫ cognitōꝫ ꝯfuſā: aut diſtictā n̄ diſtictā. Q: effect⁹ iſepabil̄ cognitōis diſtīcte ē ſcire illi⁹ obī diffiaꝫ ab aliis g° ꝯfuſā ⁊ cū poſitū ſit qd̄ ſit cognitio actualis ſeq̄t ꝙ ſit co gnitio ꝯfuſa actual' maiorē expiētia docet. videm⁹. n. ꝑ plēs ānos exercitatos i ſtudiis adhuc neſcire diſtīguere rōnē ꝑꝑ ꝛꝫ ētis a ſb̄a ⁊ accñte. Quos negare hēe ꝯceptū actualē ētis fatuū ē dicē ⁊ ꝯ ſēſū. ꝯſiderāt. n. ens ſꝫ id qd̄ actualr̄ i ſe hꝫ ⁊ totū attigūt ſꝫ q: n̄ totalr̄ cōphēdūt. Iō neſciūt ipm ab ali is ſepare reſtat igit̄ p̄ſuppoᵐ i nr̄a ꝯclōne ſolidū. Et ſtiꝫ eē qd̄ ens ſola cognitōe actuali diſtīcta cognoſcat̄. Nūc ſupeſt ꝑbar̄ ꝯclōnē. Quā hēo. a. s. T. ⁊ Auiᵈ dñtib⁹ ꝙ ē ens id qd̄ itellūi nr̄o p° ipmit̄. ꝑbat̄ g° ſic ꝯclō: ꝯcept⁹ ipfectiſſim⁹ oīꝫ ē p̄m⁹ via originis: ſꝫ ꝯcept⁹ actual' ꝯfuſus ētis ē ꝯcept⁹ ipfe ctiſſim⁹ oīuꝫ. g° ē p̄m⁹ viā originis maior pꝫ. Q: ipfectiora ſt p̄ora via gnātōis. 9. metaᶜ. textu cōmēti. 15. minor ēt ē de ſe euidēs q: oīs ali⁹ ꝯcept⁹ cū addat ad ētis ꝯceptū ē pfectior il lo ſic totū ſua pte. ¶ Rñdet Ant. trōbetta ꝙ pfectio ꝯcept⁹ ē duplex pfectio obiectal' ⁊ pfectio euidētie: ille ꝯcept⁹ ē pfe ctior obiectal' q hꝫ obm pfecti⁹ poſitiue. Ille āt ē pfectior eui dēte q hꝫ obm pauciora icludēs ex Ari. i ꝑheᵒ metaᶜ. vn̄ ſi i arg° ſit ſmo de pfectiōe obiectali maior ē fl̄a ⁊ mior v̄a ſi de pfectōe euidētie maior ē v̄a ⁊ mior fl̄a ꝯ ⁊ ꝑbo ꝙ mior ſit v̄a de pfectōe euidētie loq̄ndo. Ita ꝙ ꝯcept⁹ actual' ꝯfu ſus ētis ſit pfectiſſim⁹ q̄ ad euidētiā. Ille ꝯcept⁹ ē oīuꝫ ieui dētiſſim⁹ ſb̄ q̄ itell's poſit⁹ magis remot⁹ ē a cognitōe alioꝝ oīuꝫ q̄ꝫ ſb̄ q̄cūqꝫ alio ꝯceptu: ꝯcept⁹ actual' ꝯfuſus ētis ē h°i ſ. qd̄ itell's hñs ipꝫ magis diſtat ab alioꝛ cogniᶜ q̄ꝫ hñs quē cūqꝫ aliū ꝯceptū. g° ꝯcept⁹ actual' ꝯfuſus ētis ē ieuidētiſſim⁹ oīuꝫ maior pꝫ ex eo qd̄ ieuidēᵃ ꝯcept⁹ cū ſit ꝑpa pfectio itel lect⁹ q̄ꝫto maior ē tāto itellectū magis ꝑpīquū reddit ad alio rū cognitōeꝫ p̄ſti cū itell's ex euidētib⁹ ad ieuidentiam nālr ꝑcedat. mior v° ꝑbat̄ ſic qñcūqꝫ ſt aliq duo ꝯcept⁹ q̄ꝛ vn⁹ actualr̄ alterꝛ icludit ⁊ n̄ eꝯ°. Intell's hñs illū q actualr̄ iclu dit alterꝛ ē i primiori diſpōne ad cognoſcēdū reliquū q̄ꝫ eꝯ° mō ꝯcept⁹ ētis ita ſe hꝫ ad alios ꝙ ipe alios nō icludit. alii v° actualr̄ ipꝫ icludūt. g° itell's hñs ꝯceptū ētis magiſ diſtat ab alioꝛ cognitōe quā his quēcūqꝫ aliū ꝯceptū. ¶ Et cōfir mat̄ ꝑ ſcotū dñtē ꝙ ꝑs rōnis actualr̄ itellecte ē ſatis primū itellectū adeo vt ꝑrimi⁹ eē non poſſit. Illō āt qd̄ adducit̄ ex ꝑheᵒ metaᶜ. qd̄ euidēᵃ attēdit̄ penes obm pauciora actu in cludēs adꝫ ꝑꝑᵐ. n̄ ē q̄m certitudo illa ē certitudo obiectal' ſer mo āt nr̄ ē de euidētia ſe tenēte ex pte itell's. ex talib⁹. n. eui

2ª p° dētib⁹ ⁊ certis ꝑcedit itell's ad ſibi ieuidētia ⁊ icerta. ¶ 2° ꝑ bat̄ eadē ꝯclō ſic cogniᵒ p̄moꝛ p̄ncipioꝛ ē pᵃ cogniᵒ ꝯplexa. g° cogniᵒ ētis ē pᵃ cogniᵒ icōplexa. añs pꝫ ex eo qd̄ cognitio q̄ ē a nā dꝫ p̄cedē eā q̄ ē ex iduſtria ⁊ ex eo qd̄ i oīuꝫ ſt notio ra ⁊ ēt a pueritia ⁊ ex eo qd̄ p̄ſupponūt̄ ad qd̄lꝫ diſcē vt hī ſ. poſterioꝛ. ꝯña v° ꝑbat̄ q: cū ens ſit termin⁹ ille ex q̄ ꝯſi cit̄ p̄nᵐ pᵐ ſi ens n̄ eēt pᵐ cognitū ſꝫ aliqd aliō poſſet ⁊c̄ fieri alia ꝯpletio ab itell'u adhuc n̄ hita notitia p̄ncipii ⁊c̄. ¶ Cō tra ipſā poſitōeꝫ ſcoti arguit̄ ſic ſpēs ſpāliſſima nō ē obm cō fuſiſſimū ſimplr̄. g° cognitio ei⁹ actual' ꝯfuſa n̄ ē pᵃ ſimplr̄ ⁊ ꝯñr ipa n̄ ē pᵐ cognitū. ꝯña tꝫ ex poſitōe aduerſa dñte qd̄ iō ſpēs ſpāliſſima ē pᵐ cognitū q: ē ꝯfuſiſſima añs ꝑbat̄ ſic gen⁹ ē ꝯfuſi⁹ ſpē. g° ipa nō ē ꝯfuſiſſima. ꝯña iterꝛ ē nota añs ꝑbat̄ qd̄ pl'a ꝯtinet ē ꝯfuſi⁹ gen⁹ pl'a ꝯtinet quā ſpēs. aīal. n. ꝯtinet pl'a q̄ꝫ hō. g° ⁊c̄. ¶ Rñdēt ꝙ ꝯtinētia ē duplex q̄dam actual' q̄dā potētial' ⁊ qd̄ id ē ꝯfuſi⁹ qd̄ pl'a ꝯtinet actualr̄ nō potētialr̄ mō gen⁹ ꝯtinet pl'a i poᵃ. ſpēs āt i actu: ⁊ iō ſpēs ē ꝯfuſior. ꝯ ꝯfuſi⁹ ē qd̄ ꝯtinet pl'a ſine ordine q̄ꝫ qd̄ ꝯtinet pl'a cū ordīe: ſꝫ ꝯtinēs actualr̄ ꝯtinet pl'a ordiate. ſpēs. n. ordiate ꝯtīet ptes diffinitiuas: ꝯtinēs āt i poᵃ ꝯtiet pl'a ſiñ ordīe. g° ꝯti nēſ pl'a potētialr̄ ē ꝯfuſi⁹. ¶ Rñdet Anto. trōbetta ꝙ gen⁹ ꝯtinet ſpēs ordiate ⁊ n̄ ſine ordīe eo qd̄ n̄ reſpic̄ ens niſi me diis dr̄iis q̄ ſt valde ordiate ꝯ gen⁹ n̄ ꝯtinet ſpēs ⁊ dr̄ias in actu ſꝫ i poᵃ vt dic̄ porphyrꝛ. g° ꝯtinet ens idiſtīcte. tꝫ ꝯña q: act⁹ ē q diſtīguit. 7. metaᶜ textu ꝯmēti. 49. ⁊c̄ vltᵃ ꝯtinet i diſtīcte. g° n̄ ordiate: tꝫ ꝯña q: ordo abſqꝫ diſtīctōe nō ē ima giabil̄ ēt ſi ſingēdi det̄ lnia. qd̄ āt dixit gen⁹. ſ. n̄ reſpicē ſpēs niſi mediis dr̄iis ordiatis n̄ ſiniat eo qd̄ n̄ ſolū ſpēs ſꝫ ēt dr̄ias iter ſe ordiatas gen⁹ abſqꝫ ordīe ꝯtinet: vt ꝑbatū ē aduertas h̄ qd̄ ꝯfuſio n̄ ſeq̄t̄ ꝯtinētiā pl'iuꝫ ſic vt vniuerſū eēt maxiᶜ cō fuſū ſꝫ ꝯtinētiā pl'iuꝫ ſine ordīe vn̄ ꝑuerbiū ē vbi pl'alitas ſi

ne ordīe ibi ꝯfuſio ⁊c̄. ¶ Scd̄a ꝯclō ē iſta iter ꝯcept⁹ actua 2ª ꝯclō les ꝯfuſos p̄dicatoꝛ q̄ditatiuoꝛ n̄ ē eētial' ordo originis ꝑ bat̄ ſic qñcūqꝫ ſt aliq ꝯcept⁹ eētialr̄ ordiati ordīe origīs im poſſibile ē extrēos gnāri n̄ gētis itermediis iſta pꝫ ꝯ ſe alio gn n̄ eēt ordo eētial' origīs iter illos: ſꝫ de ſcō hēm⁹ ꝯcept⁹ ꝯfuſos actuales extrēoꝛ abſqꝫ itermedioꝛ ꝯceptib⁹. g° n̄ ē iter eos eētial' ordo origīs miorē expiētia decl'at expiamur nāqꝫ nos ꝯcipe hoīeꝫ ⁊ ſb̄am ⁊ tm̄ itermedia ignoram⁹ n̄ ſo lū diſtīcte ſꝫ ꝯfuſe. carem⁹. n. ꝯceptib⁹ ꝑpꝛis eoꝛ qb⁹ actua lr̄ i ipa dirigat̄ itell's acies ⁊ nō ſolū ignoram⁹ reſoluē ipa in ptes diffinitiuas. ⁊ q: h̄ rō ꝯuicit me iō ſolā adduco ex h̄ pꝫ defect⁹ ſcotiſtaꝛ dñtiū ꝙ ē ordo eētial' iter ꝯcept⁹ ꝯfuſos. nō. n. p̄nt ſoluē hāc rōnē. ¶ Sꝫ imediate ꝯ h̄ obiicit̄ ſic int̄ obō ꝯcept⁹ ꝯfuſos actuales ſupioris ⁊ iferioris nō ē ordo eētia lis origīs. g° ita p̄t p° gnāri ꝯcept⁹ ſpēi ſpāliſſime ſic ētis qd̄ ē ꝯ p̄mā ꝯclōnē tꝫ ꝯña q: ordo nō eētialis nō ē neceſſari⁹ ⁊ variari p̄t. ¶ Ad h̄ dico negādo ꝯñtiā lꝫ nō ſit ordo eētial' int̄ rñſō oēs ꝯcept⁹ ꝯfuſos ē tm̄ tal' ordo iter ꝯceptū entis ⁊ quēcūqꝫ aliū nec h̄ ē volūtariū eo qd̄ ꝯcept⁹ ētis ē q̄dā fora gnāliſſima ipſi⁹ itell's ſic fora corpeitatis ē fora gnāliſſima ipſi⁹ māe. vn̄ ſic iter formā corpeitatis: ⁊ al's ē ordo eētial'. n̄ āt iter alias foraſ iter ſe ita ꝯceptū ētis ⁊ alios n̄ āt iter alios iter ſe. n. cō cept⁹ ētis q̄ſi nālis ipſi itellūi ſic ⁊ cogniᵒ p̄mi p̄ncipii. ſtati. n. p̄ſtatū ens ab oīb⁹ cognoſcit̄: ⁊ iō ipꝫ oꝫ eē p⁹ aliis eētialr̄ ſic vltim⁹ act⁹ nālis p̄cedit ceteros q penit⁹ ab extra ſt nō ē āt ſil'is rō de aliis ꝯceptib⁹ iter ſe ⁊ h̄ de. 3°. ¶ Quo ad. 4ᵐ q: Ant. trōbetta ipugnat q̄dā dcā. s. d. i pᵃ pte. q. 85. ar. 3. vbi tradit ordinē itellectual' cognitiōis ſm viā ꝑipathetica: iō ad duco ei⁹ ipugnatiōes ⁊ ſoluo: qnqꝫ āt ſt dcā ꝯ q̄ arguit pᵐ ē itell's ē vl'ū ⁊ p⁹ magis vl'iuꝫ. 2ᵐ itell's nr̄ ꝑcedit de poᵃ ad actū. 3ᵐ notitia reꝛ ivl'i ē notitia icōpleta. 4ᵐ notitia i vl'i ē no titia ſm q̄d. 5ᵐ ſēſus exiēs de poᵃ ad actū p̄us cōi⁹ q̄ꝫ mi⁹ cōe cognoſcit. ¶ Cōtra pᵐ arguit ſic. s. Tho. tꝫ ꝙ q̄cq̄d ē i re ⁊ ex nā rei ſit ſingl'are addo huic aliā ꝑpōnē. ſ. illō qd̄ p̄ cedit actū itelligēdi ē reale ⁊c̄ ſic q̄cq̄d ē i re ē ſingl'are q̄cq̄d pᵃ itellectiōe itelligit̄ ē i re. g° q̄cq̄d pᵃ itellectiōe itelligit̄ ē ſin gulare. g° n̄ p̄t itelligē magis vl'e maior ē. s. Tho. minor ex 2° ſuppoſito pꝫ qd̄ q̄truplr̄ ꝑbat̄: tū q: ens rōnis ē poſteri⁹ actu coll'onis itell's: tū q: tale obm ē eā ētis real'. ſ. p̄mi actus itelligēdi: tū q: tal' p̄m⁹ act⁹ refert̄ ad obm relatiōe reali q̄ n̄ ē niſi ad terminū realē. tū q: tal' p̄m⁹ act⁹ depēdet ab obō vt a mēſura. ens āt reale nō depēdet ab ēte rōnis. Ad h̄ ꝙ ma ior p̄t hēe duplicē ſēſū. p̄m⁹ ē ꝙ q̄cq̄d ē i re ē ſingl'are. i. q̄cq̄d ē in re ē ſingularitas: ⁊ ſic ē falſa. ē. n. i forte nō ſolū ſingulari tas ſꝫ hūanitas ⁊ aīalitas. ſcd̄s ſēſus ē q̄cq̄d ē i re ē ſingulare i. q̄cq̄d ē i re hꝫ eē ſingularizatū. Et hoc mō ē apō ꝑipatheti cos vīſſima: vn̄ argᵐ ſi dꝫ eē ex trib⁹ terminis maior ē falſa in p° ſenſu. In 2° āt cōcedit̄ totū argᵐ ens ſiq̄dē p° cognitū nō hꝫ eē reale niſi i ſingularib⁹: q̄ āt addit q̄ꝫᵐ v̄itateꝫ. h̄ āt ifra patebit. ¶ Cōtra 2ᵐ dcm̄. ſ. itell's nr̄ ꝑcedit de poᵃ ad actū arguit̄ ſic. Iſta ꝑpō aſſumit̄ a. s. Tho. ad ꝑbādū illā ꝯclō nē. ſ. magis vl'e p̄us itelligit̄ aut iſta ꝑpō ꝯcludit nihil ad ꝑ poſitū: aut ipa ē ſimplr̄ falſa. Q: ſi itelligit ꝙ itell's pri⁹ itelli gat aliqd in poᵃ q̄ꝫ in actu ipa ē v̄a: ſꝫ nō ad ꝑpoᵐ. ꝯcedo. n. ꝙ itell's pri⁹ itelligit ſpēm ſpāliſſimā in poᵃ q̄ꝫ in actu: ſꝫ ex h̄ nō hētur ꝙ pri⁹ gen⁹ q̄ꝫ ſpēm itelligat. ſi āt itelligat ꝙ itelle ctus ꝑcedit de poᵃ ad actuꝫ. i. de notitia ipfecta ad pfectam

ipſa nō ē vlr ỽa: vt pꝫ cū ꝓcedit a notitia ꝑmiſſaꝝ ad ꝯcluſiones ⁊ a notitiā cāe ad effect⁹ notitiā: ⁊ ꝑ h pꝫ ēt illud ēe falſū ſ. ꝙ itellꝰ pri⁹ ꝑuenit ad actū: Jmpfcm ꝙ pfectū. nā aer illuiat⁹ nō ꝑus ipfecte deīn pfecte illuiaṫ a ſole ſilr. itellꝰ p⁹ recipit actū ꝙ hītū ⁊ tñ actus ē pfectior hītu. vñ ad h qḋ ꝓpoſitio ſit ỽa opꝫ ꝓbare ordinē eēntialē act⁹ icōpleti ad actū cōpletū. ¶ Ad h rñdeo ꝙ .s. T. itelligit illā ꝓpōnē neutro illoꝝ modoꝝ pciſe: ſꝫ hoc mō itellꝰ exiēs de poᵃ ad actū vltimate pfectū trāſiturus ꝑ multos act⁹ medios ꝑus ꝑuenit ad actū ipfectū ꝙ pfectū: ⁊ hēt iſta ꝓpō ex .8ᵒ phyſicoꝝ textu ꝯmēti .58. ⁊ .9. metaᵉ. textu ꝯmēti .5. ⁊ in liᵒ .2ᵒ. de ꝑtibus aīaliū qḋ ꝑora via gnātiōis ſt ipfectiora ſub illa. gᵒ maiore ſubſumiṫ minor. ſ. itellꝰ nr̄ ē exiēs de poᵃ ad actuꝫ vltiate pfectū puta cognitionē diſtictā ſpēi ſpālíſſime trāſitur⁹ per multos act⁹ itermedios. gᵒ ꝑus ꝑuenit ad actū ipfectū ꝙ pfectū. minor ē euidēs eo qḋ cognitiōes generꝫ ab oīb⁹ ꝯcedūtur act⁹ itermedij: ⁊ ſic rō ꝯcludiṫ ꝙ ꝑus magis vlē ꝙ minꝰ diſticte cognoſcam⁹ qḋ itēdebat btūs Tho. ſꝫ ille deceptus ē q: credidit loq ď cognitiōib⁹ ꝯfuſis actualib⁹ cū ſic ſupradictū ē loqṫ de cognitiōe ꝯfuſa ỽtuali ipi⁹ ſpēi ⁊ diſtincta eiuſdē gnīs. cognitio. n. diſtincta actualis gnīs appellaṫ ibi. ꝯfuſa ipi⁹ gnīs ⁊ ſpēꝝ eo ꝙ ꝯfuſe. Jn illa ſpēs ⁊ gnīs ptās cognoſcanṫ ad qḋ addiṫ. ¶ Cōtra hāc ꝓpōnē itellꝰ ꝓcedit de notitia ipfecta ad pfectā dico ꝙ hec ꝓpō ē ỽa vlíſſime ſi itelligaṫ ꝑ cui⁹ itellectū oīum iſtātiaꝝ ſolōne. Aduerte p'o ꝙ ꝓceſſus nāe ⁊ itellect⁹ ē duplex alter ſm ordinē gnātōis tm̄: alter ſm ordinē gnātōis ⁊ cāſitatis effectiue vel finalis ꝑmi⁹ ꝓceſſus ē q ñ iter termios ⁊ media ñ cadit niſi ꝑoritas ⁊ poſterioritas ſm gnātionē reſpect⁹ ē qñ vltra iſtā ꝑoritatē iueniṫ in illo qḋ ē ꝑus ēt ꝑoritas cāe effectiue vel finalis. Secūdo aduerte ꝙ aliqd ē pfecti⁹ altero dupl'r. ſ. ſimpl'r ⁊ ſm qd. ſtat. n. ꝙ aliqd ſit ſimpl'r ſm ſuā nām altero pfecti⁹: qḋ tñ ſm aliquā ꝯditionē ē ipfectius illo ſicut ſbā mālis ē ſimpliciter pfectior accñte quo tñ ē ipfectior ſm qd icꝫᵐ actuaṫ ꝑ illud dicit. gᵒ qḋ tam nā ꝙ itellꝰ i ꝓceſſu gnātiōis tm̄ ſꝑ ꝓcedit de ipfecto ſimpl'r ad pfectū ſimpl'r eo qḋ ordo gnātionis attēdiṫ penes gen⁹ cāe mālis ſicut aīal ꝑus gnāṫ ꝙ hō vt dꝫ in liᵒ de aīalib⁹. in ꝓceſſu aūt 2ᵒ ꝓcediṫ de ipfecto non ſimpl'r ſꝫ ſm qd ad pfecti⁹ ſm qd ſicut ſbā ē ꝑor gnātiōe accidēte ⁊ vltiā hoc ē ꝑor cāſitate finali eo qḋ ē finis ei⁹ ⁊ qñqꝫ agēs: ꝯſtat aūt ipſā eē ſm qd ipfectiorē icꝫᵐ ē in poᵃ reſpectu eius ⁊ cāſitatē mālē ꝑticipat. ¶ Ad ꝑmā igiṫ iſtantiarꝫ dꝫ ꝙ ꝑmiſſe nō ſūt ꝑores ꝯclōne via gnātiōis tm̄: ſed ēt ordine cāſitatis effectiue: vt dꝫ .2ᵒ phyſicoꝝ textu ꝯmēti .31. Jn alia lr̄a vt teſtaṫ ibi .s. T. ⁊ colligi pōt ex pᵒ poſterioꝝ. ⁊ iō ſufficit ꝙ notitia eaꝝ ſit ipfectior ſm. vñ ēt in gnē cāe mālis collocanṫ. Jdē dico ad ſcḋam de ꝓceſſu notitie cāe ad effectū ď aere illuiato nō ē ad ꝓpoſitū. Q: illuiatio nō ē ſucceſſiua. ꝯceptus ỽo gnīs ⁊ ſpēi ſibi ſuccedūt falſum quoqꝫ ē qd actus ꝑcedēs hītū ſit ſimpl'r habitu pfectior: lꝫ hoc ſit veruꝫ de actu elicito ab ipō hītu: vt habes pᵒ ethicoꝝ. talis āt ē poſterior hītu ordo ꝙꝫ eēntialis ꝯceptus gnīcus vel ſpecificus ſatis ſufficiēter not⁹. Jn notitia diſtincta ē ex dictis ibidē. vñ nō oportebit alr laborare. ¶ Cōtra tertiū. ſ. ꝙ notitia in vli ē notitia icōpleta arguit ſic demr̄atio vlis ē potior demr̄atione ꝑticulari. gᵒ notitia in vli q̄ acqriṫ ꝑ demr̄ationē vlēm eſt potior notitia ꝑticulari. ¶ Ad hec dico ꝙ argᵐ peccat per fallaciā equocatiōis illius termini vlē. Ariſt. n. vocat demōſtrationē vlēm illā qua paſſio de ſuo ꝓpō ſbō ſciṫ. Et hoc tā in paſſiōibus gnīs ꝙ ſpecificis. ⁊ vult dicere ꝙ potior ē notitia illa quā acqrim⁹ ꝑ demr̄ationē demonſtrātē paſſionē de ſuo ſbō pᵒ ꝙ illa q̄ fit ꝑ demr̄ationē. Q: illa paſſio demr̄aṫ de ꝑte ſubiecta ꝑmi ſubiecti. Nos āt dicim⁹ ꝙ cognoſcere hoīem in aīali ē cognoſcere hoīem ipfectius ꝙ cognoſcere hoīem in ſeipſo. Et hāc vocam⁹ cognitionē in vli. Manifeſtū igiṫ ē oī habēti igeniū ꝙ nr̄a dcā Ariſtoteli nō repugnāt. Aliud ē. n. dicere. a. cognoſciṫ in vli ⁊ .a. demr̄aṫ demr̄atione vli ꝑmo modo. a. nō cognoſciṫ nc ſemetipſo: ſꝫ in ſuo ſuꝑiori. 2ᵒ mō. a. in ſeipſo cognoſciṫ in eē ſuo ꝑmo ſubiecto. ¶ Cōtra quartū. ſ. notitia in vli ē notitia ſm qd ⁊ in poᵃ ꝓpterea q: in ipſo vli intelligunṫ ꝑticularia ſub quadā ꝯfuſione ex quo iferṫ. gᵒ notitia in vli ē notitia ꝯfuſa. ¶ Cōtra illa ꝓbō nulla ē q̄ ꝓcedit ſm fallaciā equocatiōis iſta ē huiōi. gᵒ ⁊ c̄. Declaratur minor: q: aliud ē loq de notitia actuali obiecti ⁊ aliud de notitia virtuali eoꝝ q̄ in ipſo icludunṫ. Lꝫ. n. notitia virtualis ꝑticulariū in vli ſit ꝯfuſa: tñ notitia actual'r ipſi⁹ vlis ē diſticta ⁊ q: ab hīs q̄ actual'r ꝯfundunṫ in obō acciditur ꝯfuſio notitie cū notitia ſpecificeṫ ab obō ⁊ hīs q̄ ſūt intrinſeca nō dꝫ dici notitia ꝯfuſa ſꝫ diſtincta. Ad hec dico ꝙ ſic nō intelligit .s. Tho. q vult ꝙ notitia diſticta aīalis vt ē totū diffinibile ſit notitia confuſa aīalis vt ē totuꝫ vlē ⁊ ꝯfuſa notitia ꝯfuſa ſpērum: ⁊ iō nō accidit equiuocatio. fatemur. n. ꝙ notitia qua actual'r ferṫ itellectus in ipm aīal vt vlr ⁊ nō in ſuas ſpēs ē notitia cōfuſa aīalis vt totum vlē ē ⁊ non ſolū ſpērum eius vt expreſſe dicit ibi .s. Tho. vnde cōtingit animal ſimul eē notum diſtincte ⁊ ꝯfuſe diuerſimode vt ſupra dictum ē nec opꝫ ꝙ iſte due notitie ſimul inueniantur: ſunt eadem: cum ēt ſepararēṫ. puta cuꝫ ⁊ actual'r ⁊ non virtualiter animal diſtincte cognoſciṫ: qḋ aūt addit qḋ talis notitia non debet dici cōfuſa falſum eſſe oſtendiṫ ex eo qḋ minor ē ꝯfuſio actualis ꝙ potentialis qḋ vltro addiṫ: qḋ notitia ſpecificatur ab obiecto ⁊ eius intrinſecis ad propoſitū non eſt. confuſio. n. ⁊ diſtinctio nō ſunt ſpēs cognitionum alioquin cognitio confuſa ⁊ diſtincta eiuſdē obiecti nō eſſent eiuſdē ſpēi ⁊ ſic notitia non ſpecificareṫ ab obiecto. vnde aſſumptuꝫ implicat contradictionem in ꝓpoſito. ¶ Contra qntū. ſ. ꝙ ſenſus exiens de potentia ad actū prius cōmunius ꝙ minus cōe cognoſcit: arguiṫ ſic ſenſus nō cognoſcit niſi ſingulare. gᵒ non prius cognoſcit magis cōmune. qḋ ſi dicas ſenſum non cognoſcere magis cōe in ſe ſed ꝑcognoſcere ſingulare magis cōmunius. cōtra aut cognoſcit ſingulare magis cōmunius: Jta ꝙ ſingularitas ⁊ rō cognoſcendi aut ita ꝙ natura cōmunis ſit ratio cognoſcendi ꝑmū non dicendū vt de ſe patet. 2ᵐ poteſt dici a thomiſtis: q: hec ideo eēt: q: natura illa eēt ratio mouendi ſenſū. ¶ Contra: quod arguitur ſic illud non ratio mouendi quod eſt idem re ⁊ ratione ei cui repugnat ratio mouendi ſed natura cōmunis eſt eadem re ⁊ ratione ſingularitati cui repugnat ratio mouendi. ergo ⁊ c̄. probatur minor q: natura ⁊ ſingulare non diſtinguunṫ realiter: nō et natura rei apud te nec rōne quod ꝓbo q: diſtinctio rationis ſequitur actum itellectus. Jllo aūt in priori nullus actus eſt intellectus ⁊ confirmaṫ. Quia actus non dependet ab ente rōnis ſed ſenſatio eſt actus realis. ergo nō depēdet ab ente rōnis ſed obiectū ſenſibile habēs in ſe diſtinctionē rōnis eſt ens rōnis vel aggregatū ex ente reali ⁊ rōnis. ¶ Et confirmaṫ rō principalis ſic quādocunqꝫ ſunt indiſtincta oīno ſm rem ſi vnū terminat aliquā notionē realem: ⁊ reliquā terminabit eandem ſed natura magis cōmunis ⁊ minus ſūt huiuſmodi. ergo ⁊ c̄. ⁊ hoc ſuppoſita debita approximatiōe ad ſenſuꝫ confirmatur. 2ᵒ id ſenſus primo cognoſcit qḋ ſpecies ſenſibilis ꝑmo repreſentat ſed ſpēs ſenſibilis ꝑmo repreſentat ſingulare ſpeciei ſpālíſſime poſita debita diſtantia. ergo ⁊ c̄. minor probatur ſpēs ſenſibilis ꝑmo repreſentat obiectū ſub ea ratione qua imprimatur ſenſui ſed imprimitur ab obiecto ſub ratione nature ſpecifice: tum q: eſt actualior ⁊ perfectior: tum q: ſpēs ſenſibilis eſt nālis ſimilitudo cauſata ab obiecto repreſentans ipſam adequate ſm rōnem ſibi eſſentialius competētem: ergo magis repreſentat ipm ſub ratiōe q̄ ſibi eēntialius ⁊ perfectius cōpetit ꝙ ſub ea rōne que ſibi remote ⁊ minus ꝑncipaliter cōpetit. ¶ Ad hec rñdeṫ ꝙ rñſio ibi reiectata ē bona ⁊ recta eſt ⁊ ad impugnationem dꝫ eo qḋ natura talis: puta color ⁊ nō natura cōmunis. i. color cōis ē ratio mouēdi. ad improbationē negaṫ minor ꝓ vtra ꝙ ſui ꝑte: nā apud .s. Tho. in ꝑma ꝑte. q. 3ᵃ. arᵒ 3ᵒ. in rebus materialibus natura ⁊ ſingularitas diſtinguūṫ realiter ⁊ diſtinctio rōnis lꝫ actual'r ſit poſt ſenſationem fundamentaliṫ tñ ꝑuenit ipam ⁊ hoc ſufficit. ¶ Ad cōfirmationē dꝫ primo ꝙ obiectū ſenſibile habēs diſtinctionē rōnis fundamētaliter nō ē ens rōnis nec aggregatum ex ente reali ⁊ ente rōnis. Diſtictio. n. rōnis fundamentaliter nihil addit ſupra rem. Diciṫ 2ᵒ qḋ ſenſatio nō cauſaṫ a diſtinctione nature ſꝫ a natura ipſa habēte talē conditionē: ⁊ iō dato ꝙ diſtictio illa eēt ens rōnis adhuc nihil cōcludit. nō. n. color inqꝫᵐ diſtinct⁹ a ſua ſingularitate manet ſed color inqꝫᵐ color de cuius rōne nec diſtinctio nec adunatio ē. ¶ Ad aliā cōfirmationeꝫ dꝫ ꝙ minor ē falſa quo ad actiōes nihil reale ponētes in ſuis termi

nis quales ſūt actiōes imanētes. poſſum. n. itelligere dei ſapientiā nō itelligēdo eius bonitatē. ¶ Ad alias ꝯfirmatiōes ꝑmitto qḋ non dicit .s. Tho. ꝙ ſemꝑ ſenſus prius cognoſcat magis cōe ꝙ minus cōe. verba. n. ſua ſunt iſta ⁊ q: ſenſus exit de potētia ad actum: ſicut ⁊ itellꝰ idē ēt ordo cognitionis appet in ſenſu. nam primo ſm ſenſum diiudicamus magis cōe ꝙ minus cōe ⁊ ſm locuꝫ ⁊ ſm tpˢ ex quibus verbis nō habeṫ niſi qḋ ſenſus ꝑmo ſm locū ⁊ tpˢ cognoſcit ſingulare magis cōis. Et nō habeṫ qḋ ſemꝑ ita ſit: vnde argumēta illa nō ſunt ꝯ ſanctū Tho. lꝫ nō cōcludāt. falſuꝫ enī ē qḋ ſpēs ſenſibilis ꝑmo repñtet ſingulare ſpēi ſpālíſſime ⁊ ei⁹ ꝓbō falſa ē. ſ. ꝙ ſpēs ſēſibil' ſūp⁹ ipſa a nā ſpecifica. nā ſpēs ſēſibil' pᵒ ipmiṫ ꝑ ſe pᵒ obō ſēſus. nulli⁹ āt ſēſus obꝫ pᵐ ē ſpēs ſpālíſſima: vt pꝫ diſcurrēdo ꝓpea ſpēs viſibilis ipmiṫ ꝑmo a viſibili in eo qḋ coloratū ⁊ nō ab ipſo in eo qḋ ē albū vel nigrū. nec obſtat qḋ albedo ſit actualior colore: q: hoc ñ ſufficit ſed requiriṫ ꝙ ſit ꝑmo obm potētie nec ē verū qḋ aſſumit. ſ. qḋ eēntiali⁹ iſit ſenſibili natura generis. imo huic viſibili vt ſic eēntialior eſt color ꝙ albedo qḋ patꝫ ex hoc qḋ lata albedine ſiue nigredine viſibile remanet nō āt eꝯᵒ. ⁊ h de .4ᵒ. ¶ Quo ad qntum rñdeṫ ordinate argumētis factis ⁊ ad ꝑmū negaṫ illud vltᵒ aſſumptū. ſ. qḋ pfectiſſimū effectū quē poſſūt ꝑmo ꝓducere agētia ad itellectionē ſit conceptus ſpecificus. Dico. n. qḋ pfectiſſimus quē ꝓ tūc poſſūt ē ꝯceptus entis. imo nullū aliū poſſūt ꝓ tūc ⁊ cū ꝯ hoc arguitur q: ſic nūqꝫ ꝓduceret ꝯceptus ſpecificus. nō valet ꝯñtia cui⁹ ad ꝓbationē dꝫ qḋ nulla virtus pt ipfectiorē effectū ſuo effectu pfectiſſimo ſimpl'r: quelꝫ tñ virtus pōt in effectū pfectiorē ſuo pfectiſſimo effectu in quē pōt ꝓ aliquo ꝑori: q: ille nō ē pfectiſſimus niſi ſm qd. Exēplū virtus gnātiua leonis nō pōt in pfectiorē effectū ꝙ ſit leo q: eius effectus pfectiſſimus ſimpl'r pōt tñ in effectū pfectiorē illo quē ꝓducit in ꝑncipio actiōis q tñ effectus fuit pfectiſſimus quē ꝓ tūc poſſet ꝓducere. ¶ Ad cōfirmationē dꝫ qḋ minor ē falſa: nā itellectus exiſtēs in pura potētia nō ē eque diſpoſitus ad cōceptū ſpecificū ſicut entis nō ꝑ poſitionē alicuius ꝯrie diſpoſitiōis: ſed ꝓpter ordinē ꝯceptus gnālíſſimi ad ſpāles ſicut mā prima oī ꝯria diſpōne inconſiderata nō ē eque diſpoſita ad formas ſpecificas ⁊ ad formā corꝑeitatis ſed opꝫ primo recipi formā corꝑeitatis ꝓpter ordinē forme gnālis ad ſpāles ꝓpter qḋ cōſueuit dici qḋ ē indiſpoſitus priuatiue ⁊ non ꝯrie. ¶ Ad 2ᵐ pꝫ rñſio ex dictis: nā termi metaphyſicales vt ſic ñ ponūṫ a nob pᵒ cognoſci. ſt. n. termi metaphyſicales abſtracti abſtractiōe formali ſed dicim⁹ qḋ ſignificatū huius termini ens cōcretū qditatis ſenſibilis ē ꝑmo cognitū. ¶ Ad tertiū dico qḋ nō opꝫ in quacūqꝫ formatione ꝯceptus ſpecifici ſꝑ ſigillati ꝑformare ꝯceptū ꝯfuſum entis ſed ſufficit ens ꝑmo oīum fuiſſe cognitū. Jn illo. n. oīa virtual'r cōcipiūṫ vlteri⁹ dꝫ qḋ cū apud nos nō ponaṫ ordo eēntialis iter iſtos cōcept⁹ cōfuſos nō opꝫ tm̄ tēporis itereſſe. ¶ Ad quartū dicitur ꝙ ſpālíſſima non ē facilioris abſtractiōis ꝙ ens loquendo de abſtractiōe ad ꝓpoſitū reqſita. ſicut. n. ad ꝯceptū cōfuſum ſpēi ſpālíſſime requiritur ⁊ ſufficit duplex abſtractio altera per actum intellectus agentis. ſ. ſeparatio a ſingularibus: altera per actū intellectus poſſibilis. ſ. actualiter intueri ſpeciem ⁊ non actualiter intueri genus. Jta ad conceptū cōfuſum actualiter entis duplex abſtractio ē neceſſaria prima eſt a particularibus que qdem fit cum ſpecies quecūqꝫ abſtrahitur ab intellectu agente. Altera fit ab itellectu poſſibili ꝑ hoc qḋ in qditate quamcūqꝫ primo preſentata actualiter ꝑmo concipit ens nō concipiendo actualiter cetera que in illo ſunt: vnde tanta ⁊ tam facilis eſt abſtractio iſta entis ꝙ facilis eſt abſtractio ſpeciei ſpālíſſime. imo abſtractio iſta entis eſt facilior quia facilius ē actualiter cōcipere prius ſine poſteriori ꝙ ecōuerſo ex quo pꝫ qḋ abſtractio illa de qua logṫ argumentum non neceſſaria ad cognitionē cōfuſam. ¶ Ad qntū dico ꝙ minor eſt falſa ⁊ ad eius ꝓbationē negatur cōſequentia eo qḋ ſenſus non mouetur a ſingulari in eo qḋ ſingulare. Jlle enī modus arguēdi ſꝫ regulā topicā ñ tꝫ cū ꝑdicatū ꝯuenit ſbō ſm qḋ ipm vt habes a .s. T. in .3ᵒ. ꝯ gētiles caplo .159. Qḋ i ꝓpoſito nō repiṫ. nō. n. hic color inqꝫᵐ hic mouet viſum: ſed inqꝫtum color. ¶ Ad aliam probationē. dicitur ꝙ maior aſſūpta non eſt vera vniuerſaliter eo ꝙ hoc coloratū magis mouet viſū ꝙ h nigrū q: a remotiorib⁹ mouet agēs nāqꝫ corꝑale ꝙto in remoti⁹ agit tāto forti⁹ vꝫ. 2ᵒ dꝫ qḋ forti⁹ mouēt ſēſū mlta ſinglaria ipfecta quā veꝝ actuali⁹ ⁊ pfectius: ⁊ q: oīa ſingularia ſunt ſingularia entis. Jdeo cogitatiua pueri in quo noua cognitio oriri debet magis mouetur a ſingularibus entis ꝙ a ſingularibus huius ſpeciei ⁊ cū intellectus accipiat vlē ex multis ſingularibus vt dꝫ .2ᵒ poſterioꝝ ⁊ in probemio metaphyſice. iō prius cognoſcit ens ꝙ ſpēs ⁊ ſm hoc dꝫ ad argumētū qḋ minor ē vera ceteris ꝑibus: nō āt vbi ē aliqua iparitas ſicut in ꝓpoſito accidit ꝑpōderās iueniṫ. multo. n. plā ſingularia entis ꝑpōderāt paucioribus ſingularib⁹ ſpēi ſicut plus trahūt mille hoīes nō nimis fortes ꝙ decē fortes. ¶ Ad ſextū dꝫ ꝙ maior ſimpl'r ē falſa ad auctātē pꝫi dꝫ ꝑmo qḋ textus cōmētatoris ē corruptus. dꝫ n. legi cōfuſa ⁊ nō cōpoſita. dꝫ ſcḋo vt ſaluem⁹ cōmentatorē qḋ cōpoſitū ē notius ſuis cōponētibus vt ſic. nō auteꝫ abſolute: vnde ꝑus confuſe cognoſco hoīem quā ꝑtes eius diffinitiuas vt ſic abſolute tñ ꝑus cognoſco magis vlē ex hīs appet vitas minoris auctātis Auicene approbate. ¶ Deinde reddit auditores attētos dicēdoꝝ difficultatē apiens tria proponēdo qd noīe eēntie ⁊ entis ſignificetur ⁊ quō in diuerſis diuerſimode iueniaṫ: ⁊ quō ſe hēant ad itētiōes logicas. horū. n. difficultas nō modica ē vt diuerſitas opiōnū circa ipa teſtatur. ſūt. n. maxīe vlia q̄ ſūt difficillima ad cognoſcenduꝫ vt dꝫ pᵒ metaphyſice. ¶ Circa hāc ꝑticulā nota qḋ ſic quid rei ē qditas rei ita qd noīs ē qditas noīs. nomē āt cū eēntialiter ſit nota eaꝝ q̄ ſūt obiectiue in aīa paſſionuꝫ ex pᵒ ꝑihermenias nō hꝫ aliā qditatē niſi hāc qḋ ē ſignū alicui⁹ rei itellecte ſeu cogitate: ſignū āt vt ſit relatiuū eſt ad ſignatū: vñ cognoſcere qd noīs nihil ē aliud ꝙ cognoſcere ad qd tale nomē hꝫ relationē vt ſignū ⁊ ſignatū: talis āt cognitio pōt acqri ꝑ accñtalia illi⁹ ſignati ꝑ cōia ꝑ eēntialia ꝑ nutus ⁊ qbuſuis alijs modis ſicut a greco carētib⁹ nobis qd noīs antropos ſi digito oñdaṫ hō ſi ꝑcipimus qd noīs ⁊ ſil'r de alijs iterrogātib⁹ ỽo qd rei opꝫ aſſignare id qḋ cōuenit rei ſignificate ꝑ pᵒ mō ꝑ ſeitatis adeq̄te ⁊ hec ē eēntialis dr̄ia iter qd noīs ⁊ qd rei. ſ. ꝙ qd noīs ē relatio noīs ad ſignatū: qd rei ỽo ē rei relate ſeu ſignificate eēntia ⁊ ex hac dr̄ia ſm oēs alie q̄ dici ſolēt. puta qḋ qd noīs ſit ñ ētiū cōplexoꝝ ꝑ accñtalia ꝑ cōia ꝑ extranea qd rei ỽo ē ētiū icōplexoꝝ ꝑ ꝓpa ⁊ eēntialia. relatio n. vocis pōt termiari ad ñ ētia in reꝝ nā ⁊ cōplexa ⁊ declari ꝑ accñtalia ⁊ hmōi. eēntia aūt rei nō niſi per propria eēntialia habetur de entibus incomplexis. ¶ Sequitur textus.

¶ Q: ỽo ex cōpoſitis cognitionē ſimpliciū accipe debem⁹ ⁊ ex poſteriorib⁹ deuenire in priora ut a faciliorib⁹ icipiētib⁹ cōueniētior fiat diſciplia ideo ex ſignificatione entis ad ſignificationem eſſentie procedendum eſt.

¶ Jn hac 3ᵃ ꝑte ꝓhemij reddit auditores dociles ordinē ꝓcedēdoꝝ ꝓponēs tali ꝯclōne ab ēte ad eēntiā ꝓcedēdū ē quā ꝓbat duplici medio pᵒ ſic ex cōpoſitis ad ſimpliciora ꝓcedendū ē ſꝫ ens ē velut cōpoſitū ⁊ eēntia velut ſimplex. gᵒ ab ēte ad eēntiā ꝓcedēdū ē. 2ᵒ ſic ex poſteriorib⁹ i ꝑora ꝓcedēduꝫ ē ſꝫ ens ē poſteri⁹ eēntia. gᵒ ab ēte ad eēntiā ꝓcedēdū ē maior vtriuſqꝫ rōis ꝓbaṫ q: ex faciliorib⁹ ē ichoādū. ꝯpoſita āt ⁊ poſteriora ſt faciliora nob ſimplicib⁹: circa minorē 2ᵉ rōis nota qḋ ens vt ifra diceṫ ſignificat id qḋ hꝫ eē. id āt qḋ hꝫ eſſe ꝯphēdit eēntiā. eēntia ỽo ſignificat id ꝙ iportat diffᵒ vt diceṫ q̄ ñ diē eē vl' ñ eē. ex pᵒ poſterioꝝ ēs gᵒ ita ſe hꝫ ad eēntiaꝫ vt ꝯplectiṫ i ſe vtrāqꝫ eēntiā. ſ. ⁊ eē. eēntia ỽo alteꝝ tm̄. ⁊ iō ēs appellaṫ ꝯpoſitū reſpectu eēntie circa maiorē 2ᵉ rōis ſcito ꝙ qñ dicim⁹ ex poſteriorib⁹ ꝓcedēdū ē itelligiṫ ex poſteriorib⁹ ſꝫ nāꝫ ꝑorib⁹ q̄ ad nos. inata. n. ē nob via ex notiorib⁹ nobis ad ignotiora nāe vt dꝫ. pᵒ phyſicoꝝ. t. ꝯmē. 2. minor 2ᵉ rōis ꝓbaṫ ex eo qḋ ꝯpoſitū ē poſteri⁹ ꝯponētib⁹. ⁊ ēs vt dcm̄ ens cōpoſitū ē reſpectu eēntie. ¶ Caplm primum.

Ciēdū ē ꝙ ſicut in .v. metaphyſice phs dicit ens ꝑ ſe diciṫ dupl'r. Uno mō qḋ diuidiṫ ꝑ decē gn̄a. Alio mō qḋ ſignificat ꝓpōnū ỽitatē. Hoꝝ āt

dr̄ia ē: qa ſcd̄o mō pōt dici ens oē illud d̄ quo affirmatiua ꝓpō formari pōt etiā ſi illud in re nihil ponat ꝑ quē modū ꝓuatiōes ⁊ negatiōes ētia dicūt. dicimus .n. ꝙ affirmatio ē oppoſita negatiōi ⁊ ꝙ cecitas ē ī oculo. Sꝫ p̄ mō nō pōt dici aliqd qd̄ ſit ens: niſi ꝙ ī re aliqd ponat. Uñ p̄ mō cecitas ⁊ hmōi nō ſūt ētia. Nomē igit̄ eēntie nō ſumitur ab ēte: ſcd̄o mō dcō. aliq .n. dr̄r h̄ mō entia q̄ eēntiā nō hñt: ut pꝫ ī priuatiōibus ſed ſumit̄ eēntia ab ēte p̄ mō dcō. uñ cōmētator ī eodē loco dicit ens p̄ mō dcm̄ ē qd̄ ſignificat eſſentiā rei.

b Hic īcipit tractatꝰ diuiſus ī duas ptes in q̄x .ꝑ pa declat̄ qd noīe ētis ⁊ eēntie ſignificet̄. In 2a vo q̄uo eēntia ī diuerſis diuerſimode īueniat̄: ps pa vnico abſolute capo: ps 2a ſex: ⁊ ſic totū ītegrant tractatū capl'a ſeptē. Quoꝝ pm qd̄ p̄ manibꝰ hēmus tres ptes ꝯtinet ī pma declatiōe qd noīe ētis ſignificet. in ſcd̄a qd noīe eēntie. in tertia dr̄ia noīuꝫ ipſiꝰ eēntie deſignat̄: ¶ Primū tali diuiſiōe declat̄ ens ꝑ ſe dupl'r dr̄. Uno mō vt diuidit̄ ꝑ decē gnā. Aliō vt ſignificat v̄itatē ꝓpōnū quēadmodm̄ dic̄ Ariſtoteles .5. meta. t. ꝯmēti .4. dixit: ens ꝑ ſe: ad dr̄iaꝫ entis ꝑ accn̄s aggregati ex rebꝰ diuerſoꝝ geneꝝ vt hō albꝰ de q̄ habes .5. meta. textu ꝯmēti .13. ⁊ īuuit ꝙ tripl'r differūt ens p̄mo ⁊ ens ſcd̄o. p̄mo q: ens p̄mo mō p̄dicat̄ nō niſi de rebꝰ exn̄tibꝰ in decē generibꝰ: ens aūt ſcd̄o mō p̄dicat̄ de oī eo qd̄ pōt eſſe ſubm̄ ꝓpoſitionis affirmatiue. ſcd̄o differunt quia ens p̄mo mō ē illud cōpoſituꝫ de quo ſupra diximus: ꝙ cōplectit̄ in ſe eēntiā ⁊ eē. ens aūt ſcd̄o mō nō ē hmōi qm̄ aliqd ē hoc mō ens. puta negatio aut chimera qd̄ nō hꝫ eēntiam aliquaꝫ: ⁊ ex hoc ſeqtur tertia dr̄ia ꝙ ab ente p̄mo mō tanq̄ꝫ a cōpoſito nō cor̄pꝰ eēntie nomē ſumitur: nō aūt 2o. Circa primā dr̄iaꝫ. Aduerte po ꝙ v̄itas ꝓpōnis q̄ ē ētis ſcd̄o mō ſignificatio: nihil aliud ē q̄ꝫ cōpoſitio facta ī ſcd̄a operatione ītellectus obiecto cōformis: vbi gr̄a: ſortes ē cecus: ly ē nō ſignificat inherētiā cecitatis ī ſorte eo ꝙ cecitas oī inherētia caret: cū inherere realiū accidētiū ſit ſed ſignificat cōpoſitionē factā ab ītellectu adequante ſeipſum ꝑ illaꝫ obo ſorti .ſ. carente v̄tute viſiua. vñ .5. metaphyſice in alia

ens ſignificās v̄itatē propoſitionis: qd īportat. l'ra dr̄ ꝙ ens ſignificās veritatē ꝓpōnis: ſignificat qm̄ ꝓpoſitio ē vera. p̄ma aūt ſignificatio entis qd ſit īfra videbit̄. Aduerte ſcd̄o ꝙ licꝫ nullo ītellectu cōſiderante ſortes ſit cecus ⁊ per cōſiderationē intellectus: nō fiat magis vel minus cecus: tn̄ cecitas nullo intellectu conſiderāte nullū hꝫ eē in ſorte. ſtant .n. iſta duo ſil' qd̄ ſic declarat̄ ſortem eē cecuꝫ vt ſic

privatio quo modo habꝫ eſſe. non ē ſortē habere aliquod eē ſbale: vt pꝫ nec accn̄tale: q: ſortes ſit cecus ſola abſentia viſiue virtutis q̄ nihil ſupra ſortem addit: vñ cecitas nullū eē omnino ponit in ſorte: ac ꝑ hoc ꝙ abſq̄ꝫ omni cōſideratiōe intellectus v̄tus viſiua ſorti nō ieſt oꝫ ſortē nullo ītellu cōſiderante eſſe cecū. ¶ Dubitatio autē

Dubo in hac re accidit: q: nō recte inſpicit̄ ꝙ eē cecū: nō ē eſſe aliquod ſꝫ carere virtute viſiua. exēplum nauis caret gubernatore nullo ītellectu cōſiderante abſentia tn̄ gubernantiſ nullū eē ſbale aut accidētale ponit in naue: vñ nauē eē ſine gubernatore extra aīam: nō ē eē aliquod: ſed nō eē gubernata. Acqrunt aūt eſſe ⁊ fiunt entia p̄uatiōes ⁊ negationes ex hoc ꝙ intellectus intelligēs priuationes ꝑ habitus: ⁊ negationes ꝑ affirmatiōes format in ſeipſo rei carente aliq̄: idolū qd̄dam verbi gr̄a cū itellectꝰ format in ſe idolū qd̄dā nauis gubernatore carētis ꝙ ē iſta ꝓpō mētalis: nauis ē ſine gubernatore: nō p̄ntia gubernatoris q̄ extra anīam nihil ponit in aīa ſit ens: ꝑ hoc ꝙ itellectus fecit ipſam ꝓpōnis terminū aliqueꝫ ⁊ cū hoc eē ſit in aīa ⁊ nullū aliud eē hēat: ꝯſequēs ē ꝙ negationes hmōi ⁊ priuationes nō ſint entia niſi in aīa obiectiue: ⁊ ſic eaꝝ eē nihil aliud eſt q̄ꝫ intelligi: q̄uo tn̄ oīa entia rōnis habēt eē. Circa tertiā dr̄iam aduertendū ē ꝙ cū noīa ſint ſigna ꝯceptuū: ſm̄ ordinē cōcipiendi ē ⁊ ordo noīandi ꝓpterea ſicut ab ente p̄mo mō tanq̄ꝫ a cōpoſito nobis notiori eēntie notinā ſcripſimus ſic eēntie nomen ab ente originem hꝫ.

¶ Sequitur textus.

¶ Et qa ut dcm̄ ē ens h̄ mō dictū diuidit̄ ꝑ decē genera opꝫ ꝙ eēntia ſignificet aliqd̄ cōe oībus naturis ꝑ quas diuerſa entia in diuerſis gn̄ibꝰ ⁊ ſpēbus collocantur ſicut humanitas eſt eſſentia hominis ⁊ ſic de aliis.

¶ In hac 2a pticula declat̄ qd noīe eēntie īportet̄. tali concl'one eēntia ſignificat quoddā cōe oībus naturis oīum entium. Cuius talē declarationē inſinuat: ſicut ens ſignificat aliquod cōe oībus generibꝰ exn̄tibꝰ ita eēntia cū ab illo ſumat̄ ſignificat aliquod cōe oībus generibꝰ ⁊ ſpēbus: ⁊ ſicut ens ſignificat id qd̄ ē in quolibꝫ genere ⁊ qualibet ſpē. Ita eēntia opꝫ ꝙ ſignificet id quo aliqd ē in quocūq̄ꝫ genere ⁊ q̄uis ſpē. hñt .n. ſe ens ⁊ eēntia vt qd̄ ⁊ quo: cū aūt nature rerū ſint ille q̄bus res reponunt̄ in generibꝰ ⁊ ſpēbꝰ: ſeqt̄ ꝙ eēntia ſignificat aliqd̄ cōe oībus naturis reꝝ. vñ quēadmodū ens p̄dicat̄ de hoīe boue ⁊ ſilibꝰ q̄ ſūt in generibus. Ita eēntia p̄dicat̄ de humanitate. bonitate q̄bus res in generibꝰ reponūtur ꝑ nomē. ergo eēntie itelligit̄ natura rei: ſicut ꝑ nomē ētis id qd̄ hꝫ naturā illā. ¶ Circa hāc pticulam īſurgit dubitatio valde difficilis: an ens ⁊ eēntia ſignificēt īmediate ipa p̄dicamēta ſeu naturas coꝝ an mediate. In hac dubitatione ſic agā. p̄mo declarabit̄ titulus q̄ōnis. ſcd̄o adducetur opinio Scoti: ⁊ īpugnabit̄. tertio ponet̄ opinio .s. T. p p̄o. ſcd̄o ſignificare mediate in ꝓpoſito ē ſignificare aliqd mediāte quo ſupiori ſicut aīal ſignificat ſpēs ſuas mediate medio .ſ. nā ſēſibili. nō .n. aīal ſignificat hoīeꝫ: niſi q: hō ē ſba aīata ſibil'. ſignificare īmediate ē ſignificare aliqd n̄ ꝑ aliq̄ꝫ nāꝫ ſeu realitatē ſupiorē ſꝫ ꝑ ſeipſā p̄o: ſic aīal ſignificat gradū ſēſitiui ſeu realitatē ſēſitiuā īmediate: vt pꝫ. v̄tit̄ go ī dubiū h̄: an ens ſignificet aliquē gradū ſeu aliq̄ꝫ realitatē abſtrahibilē a naturis p̄dicamētalibꝰ cōeꝫ eis. ſic ſupiꝰ eēntiale ſuis īferioribꝰ ⁊ ſic mediate ſignificet p̄dicam̄ta an īmediate ſignificet ipas naturas p̄dicam̄tales. h̄ de p̄o ¶ Quo ad 2m ſcō. vt colligit̄ ex p̄o ſe. d. 3a. q. 1. ⁊ 3a. ⁊ d. 8. 4. 2a. opīat̄ ꝙ ens ſignificet decē p̄dicamēta mediate. imagīat̄ .n. ꝙ a q̄buſcunq̄ꝫ ſilibꝰ ſit abſtrahibil' vna realitas obiua v̄triq̄ꝫ cōis ⁊ prior vtroq̄ꝫ: ⁊ ſic cū ſba ⁊ accn̄s hēant ſilitudinē ī ēte ab eis ē abſtrahibilis vna rō obiectal' v̄triq̄ꝫ cōis ⁊ p̄or tā ſba q̄ꝫ accn̄te q̄ noīe ētis ſignificat̄. Qd̄ vt meliꝰ ītelligatis pono ꝓceſſū iſtaꝝ abſtractionū diffuſe. Cū .n. ſor ꝯueniat cū platone ī hūanitate: ⁊ n̄ cū brunello ab eis pōt abſtrahi hūanitas cōis ⁊ p̄or eis ⁊ itē cū hō ꝯueniat cū brunello ī ſēſibilitate ⁊ n̄ cū plāta ab eis pt abſtrahi aīalitas cōis ⁊ p̄or eis ⁊ itē cū aīal cōueniat cū planta ī vegetabilitate ⁊ nō cū lapide ab eis pt abſtrahi vita cōis ⁊ p̄or eis itē cū viuū ꝯueniat cū lapide īcorpeitate ⁊ nō cū īntelligētijs ab eis pt abſtrahi corpeitas cōis ⁊ p̄or eis idē cuꝫ corpꝰ ꝯueniat ītelligētijs ī ſbalitate ⁊ nō cū accn̄tibꝰ ab eis pt abſtrahi ſbalitas cōis ⁊ p̄or eis: itē cū ſba ꝯueniat cū accn̄te ī ētitate reali ⁊ nō cū ētibꝰ rōnibꝰ ab eis ē abſtrahibilis ētitas cōis ⁊ p̄or eis: ⁊ cū h̄ realitas vlto abſtrahibil' ſit illa quā ſignificat ens īmediate: oꝫ ꝙ p̄dicam̄tales realitates ſeu nāe īmediate ſbiētiſ ſignificatiōe claudant̄. ¶ Ad hāc poſitionem ꝯfirmādā mlta poſſet adduci meo: q̄ ne digrediamur ad analogiā ētis ⁊ cōpatōeꝫ trāſcēdētiū ad p̄dicam̄ta an .ſ. ſint eorū p̄dicata qditia vel nō omittemꝰ ꝓ nūc: q: īfra ſpāles erūt de his q̄ōnes. ¶ Cōtra hāc opīonē arguo dupl'r. po aucte Ariſ. 8o meta. tex. cōmti .16. vbi ſoluēs q̄ōnē q̄re qditas ſit vna: dicit ꝙ ī ſbijs ſepatis nō ē q̄rēda alia cā: q: ī eis nō ē niſi forma q̄ ſtatī ſeipa ē ens ⁊ vnū: quēadmodū ens ſtatī ſeipo ē ſba ⁊ q̄ꝫtitas ⁊ cet̄a p̄dicam̄ta: nō expectās aliō faciēs ipm nās p̄dicamētales ex q̄ aucte arguit̄ ſic: ens ſignificat q̄ndā realitatē p̄orē p̄dicamētis. go expectat aliquid ꝯhens ipm ad p̄dicamēta: ꝯn̄ia ē nō: ꝯſequēs aūt ē ꝯ Ariſtotelē. go a deſtructione ꝯn̄tis ad deſtructionē añcedētis ens nō ſignificat realitatē p̄orē p̄dicamēti. ¶ Scd̄o arguit̄ aucte ꝯmētatoris .10. meta. ꝯmēto .8o dn̄tis ꝙ hoc nomē ens ſignificat id qd̄ ſignificat in p̄dicam̄to ſbe ⁊ q̄ꝫtitatis ⁊ q̄litatis. p̄a ſignificatiōe ſine meo ⁊ nō mediate aliq̄ cōi: qd claruꝫ. ¶ Rōe nō arguo: q: oportet egredi limites: h̄ de 2o. ¶ Quo ad 3m pono opīonē .s. T. ex

duabꝰ ꝯcl'onibꝰ eliciendā. Quaꝝ pa eſt iſtā. ens ſignificat vnū ꝯceptū formalē cōeꝫ in repreſentādo ſube ⁊ accn̄ti deo ⁊ creature. ¶ Scd̄a ē iſta. ens ſignificat aliqd̄ reale īuētū ī oībꝰ generibꝰ diſtīctū ſm̄ rōnē a ꝓprijs ꝯceptibus obiectalibꝰ oīuꝫ geneꝝ: nullū gradū ſupra nās genericas: ſpecificas ⁊ indiuiduales exp̄mēs. Pro itelligētia terminor. Nō. ꝙ ꝯceptꝰ eſt duplex formal' ⁊ obiectal': cōceptꝰ formal' ē idoīū q̄ddā qd̄ itellectꝰ poſſibil' format in ſeipſo rep̄ſentatiuū obiectaꝝ rei itellecte: qd̄ a phīs vocat̄ intētio ſeu ꝯceptꝰ: a theologis vo v̄bū. Cōceptꝰ aūt obiectal' ē res ꝑ ꝯceptū formalē rep̄ſentata in illo terminās actū itelligēdi. Uerbi gr̄a ꝯceptꝰ formalis leonis eſt imago illa: quā itellectꝰ poſſibil' format d̄ qditate leonina cū vult ipaꝫ itelligē. Cōceptꝰ vo obiectal' eiuſdē: ē nā ipa leonina rep̄ſentata ⁊ itellecta: nec putādū ē eq̄uū dr̄ nomē ſignificare ꝯceptū: ꝙ ſignificet alteꝝ tn̄: ſignificat .n. leonis nomē ꝯceptū vtrūq̄ꝫ lꝫ diuerſimode. ē nāq̄ꝫ ſignū ꝯceptꝰ formal' vt medij: ſeu quo: ⁊ ē ſignū ꝯceptꝰ obiectal': vt vltimi: ſeu qd̄. Uñ idē eſt loq de ꝯceptu entis. ⁊ de ſignificatiōe eiꝰ. ¶ Probo ergo ꝯcl'onē p̄mā tali medio oīa ſil'ia q̄cūq̄ꝫ ſilitudine ēt analoga ſeu imitatiua ſm̄ id ī q̄ aſſimilant̄: pn̄t ꝑ eādē imaginē rep̄ſentari: ſꝫ deus ⁊ creature ſuba ⁊ accn̄s hñt ſilitudinē iter ſe ſaltē analogā: ergo ſm̄ id in q̄ aſſimilant̄ pn̄t ꝑ eādē ſilitudinē rep̄ſentari. Sꝫ aſſimilant̄ in eē: ergo eadē ſilitudine poterūt repreſentari inq̄ꝫtū hñt eē: ſilitudo illa ē ꝯceptꝰ formalis entis: ergo ꝓceſſus clarꝰ ē: ⁊ ꝓpōnes ab oībꝰ ſūt ꝯceſſe: cū maior fuerit dilucidata: quā ſic ex notioribꝰ ſuademus. Ubicūq̄ꝫ īuenit̄ agēs ꝓducere ſui ſilitudinē in alio ſi id aliud ꝓducat aliud ſil'e ſibi ſm̄ id quo ipm aſſimilat̄ p̄o: oꝫ tertiū aſſimilari vtriq̄ꝫ: ea rōne q: qcqd ē ſil'e alicui in eo qd̄ illud ē alteri ſil'e. ē ſil'e vtriq̄ꝫ: ſic ſpēs ſor. ī oculo meo ꝓducta ab imagine ſor. ī ſpeculo ē ſilitudo repreſentata vtriuſq̄ꝫ ⁊ figure ſor. ī ſpeculo: a q̄ īmediate ē cāta: ⁊ figure ſor. in ſeipſo a q̄ ē mediate cāta. Sꝫ ita ē mō ꝙ iter hñtia analogā ſilitudinē. deū ⁊ creaturā: ſubam ⁊ accn̄s. repit̄ hmōi ſilitudo ī ordie ad ꝯceptū formalē igr̄ ⁊c. ſit āt h̄ ſic manifeſtū exēplariē: ſapiētia diuina ꝓducit ſapiētiā humanā: q̄ ē q̄dā ſui ſilitudo impfecta tn̄: ſapientia āt humana ꝓduč ſilitudinē ſui ī itellectu nr̄o: q̄ nil aliō eſt q̄ꝫ ſapiētia in eē itētionali: ſic ſapiētia extra ē ſapiētia ī eē nāli. Cū āt ſilitudo iſta ſapiē ī itellectu rep̄ſentet ſapiam humanā ſm̄ id quo illa aſſimilat̄ ſapiē diuine: q: rep̄ſentat eā ſm̄ ꝓpriā rōnē formalē: ſeqt̄ de necitate ꝙ h̄ vnica ſilitudo rep̄ſentat vtrāq̄ꝫ. humanā .ſ. ⁊ diuinā: vt pote q̄ ſilis ē vtriq̄ꝫ: lꝫ ab humana ſit īmediate exēplata a diuina mediate ex h̄ exēplo ī termis ſpālibꝰ intuere ꝓpoſitū nr̄m ī termis trāſcēdētibꝰ q̄lis ē ens. Cū .n. eē creatur̄ aſſimilet̄ eē diuino a q̄ exēplatū ē: ⁊ eē accn̄tale aſſimilet̄ eē ſubali a q̄ emanat: ſilitudo ꝓducta in intellectu abeſſe ſubali: ſiue accn̄tali iq̄ꝫtū aſſimilant̄ erit oīum rep̄ſentata imago: ⁊ qm̄ ꝯceptus nō reqrat̄ ad intellectionē niſi vt obiectal'r rep̄ſentet rē: vnico ꝯceptu intellectus in deū ⁊ creaturā ī eo qd̄ ens feret̄: ⁊ ſil'r ī ſubſtātiā ⁊ accn̄s: nec oꝫ ponē pl'es ꝯceptus ⁊ multiplicare entia ſine necitate. Qd̄ āt: h̄ ſint nō ſolū ſm̄ mētē .ſ. T. dicta: ſꝫ ēt ſm̄ exp̄ſſam ſn̄iaꝫ pꝫ ī .q. diſ. de po. ij. q. 7a. a. 5o. in corpe. Uñ hāc rōnē accepi: ⁊ ī eadē .q. a. 6. vbi circa finē corpis .q. adducit exēplū de ſpeculo ⁊ dic̄ exp̄ſſe ꝙ ſic ſe hꝫ conceptus nr̄ ad deū ⁊ creaturas ſic ſpēs rei viſe ī ſpeculo. ita ꝙ deꝰ ſe hꝫ vt res ꝓducēs ſilitudinē ſuā ī ſpeculo: creatura vt ſpēs ī ſpeculo: ꝯceptꝰ nr̄ vt ſilitudo extracta a ſpē in ſpeculo vtriuſq̄ꝫ rep̄ſentata. Uñ nullus mētis cōpos

Secūda ꝯcl'o pōt h̄ negare ī eiꝰ via. ¶ Cōcluſio 2a hꝫ tres ptes. q̄ ad p̄mā declarat̄ ſic: ꝯceptꝰ obiectal' entis ē id qd̄ rep̄ſentat̄ ꝑ eiꝰ ꝯceptū formalē: ſꝫ eiꝰ ꝯceptꝰ formal' rep̄ſentat id ī quo aſſimilant̄ oīa eēntia realia: qd̄ oꝫ ī eis eē: ergo ꝯceptus obiectal' entis ē aliqd reale īuētū ī oībꝰ. Scd̄a ꝓpoſitio aſſūpta lꝫ patē poſſit ex dictis: tn̄ declarat̄ adhuc: ſic ꝯceptꝰ formal' aīal' rep̄ſentat fūdamētū ſilitudinis gn̄is ⁊ ꝯceptꝰ formal' hoīs rep̄ſentat fūdamētū ſilitudīs ſpecifice: ⁊ ſil'r q̄lꝫ imago cōis plibꝰ ī rep̄ſentādo: rep̄ſentat fūdamētū ſilitudīs iter illa plura: vt pꝫ ī exēplo ſupra poſito de ſpē ī oculo cāta a ſpē ſor. in ſpeculo: qm̄ illa rep̄ſentat nō ſilitudinē iter ſpēm ī ſpeculo: ⁊ ſor. cū ſit relatio: ſꝫ fūdamētū illꝰ ſilitudinis: puta q̄litates ⁊ lineamēta q̄ ſūt ī vtroq̄ꝫ ſic ꝯceptꝰ entis formal' rep̄ſentat fundamētū analogice ſilitudinis in eē iter oīa entia realia exn̄tis. qd̄ in oībꝰ eē abſq̄ꝫ ope itellectꝰ ex eo pꝫ ꝙ ſilia ſūt extra aīam: vt cū h̄ fūdamētū rep̄ſentatū ſit ꝯceptꝰ obiectal' entis vt dictū ē: pꝫ ꝯceptū obiectale entis eē aliquid reale īuētū ī oībꝰ qd̄ erat ī pa pte ꝯcl'onis poſitū. ¶ Secūda ps ꝯcl'onis ſeqt̄ ex iſta. ſi .n. ꝯceptus obiectal' entis īuenit̄ ī oībꝰ ⁊ nullꝰ ꝯceptꝰ obiectal' ꝓpriꝰ ſube: aut accidētis īuenit̄ ī oībꝰ: ꝯn̄s ē ꝙ nō oīno ſint idē ⁊ ꝙ ſaltem rōne diſtinguat̄ ꝯceptꝰ entis: a ꝓprijs oīum ꝯceptibus obiectalibꝰ qd̄ erat 2a ps ꝯcl'onis. ¶ Tertia ps eiuſdeꝫ ſic declarat̄ ſi ꝯceptꝰ obiectal' entis eēt aliqs gradꝰ ſupra gradꝰ ſpecificos ⁊ genericos. Tūc ꝯſideratis p̄ciſe gradibꝰ ſpecificis ⁊ genericis cū eoꝝ p̄ciſe paſſionibꝰ nō eēt in eis vt ſic inuenire paſſiōes entis h̄ ē falſū. ergo a deſtructione ꝯn̄tis ⁊c. ꝯn̄tia declarat̄: q: .n. aīal dic̄ aliū gradū ab hoīe. Iō hoī ſm̄ dr̄ialē ꝯceptū p̄ciſe nō īſūt paſſiōes aīal': vt oñdit falſitas iſtꝰ reduplicatē hō iq̄ꝫtū rōnal' eſt bipes circūloquēdo ꝑ li bipes paſſionē aīal' ꝓpriā: ⁊ ſil'r ſi ens dic̄ aliū gradū a ſuba: ſeqtur ꝙ ꝯſiderata p̄ciſe rōe ꝯſtitutiua ſubi. ſuba nō ē vna. nec v̄a nec bona ⁊c. q̄ noīnāt paſſiōes entis ⁊c. falſitas ꝯn̄tis ꝓbat̄ ſic: hō inq̄ꝫtū rōnal' ē p̄ciſe vnū qd vnitate: q̄ ē paſſio entis. hō iq̄ꝫtū rōnal' dic̄ aliū gradū ab ēte ſm̄ te ꝯ quē arguo: go paſſio ētis ꝯuenit alijs gradibꝰ ab ente p̄ciſe vt ſic acceptis: qd̄ ē oppoſitū ꝯn̄tis. p̄ma ꝓpō aſſūpta hr̄ ex ſcō. in ſo ſen. d. iij. q. i. tenēte vnitatē mediā minorē vnitate numerali ⁊ maiorē generica eē paſſionē entis: ⁊ ſeq. nāꝫ ſpecificā rōne vltime dr̄ie. Manifeſta q̄q̄ꝫ ſit ſic pro nūc eadē ꝓpō: hō inq̄ꝫtū rōnal' ē idiuiſibil' formal'r: ſuppoſito ꝙ rōnale ſit vltima dr̄ia: ergo hō iq̄ꝫtū rōnal' ē vnus formal'r. vnitas .n. nil aliud ē q̄ꝫ indiuiſio. Sed de h̄ cū de vnitate nāe aget̄. āplior erit ſmo. nūc āt ſufficiat ꝙ ī gradibꝰ ſpecificis p̄ciſe acceptis ⁊ ſil'r genericis: ē īuenire paſſiōes ētis: qd̄ erat ꝓbādū: ⁊ ꝯn̄t ꝙ ens nō ſignificat diſtīctū gradū a naturis ſpecificis ⁊ genericis. qd̄ erat tertia ps ꝯcl'onis. Sꝫ tūc ex q̄ res ſignificata ꝑ h̄ nomē ens. eſt aliqd iuētū in oībꝰ: ⁊ nō ē gradꝰ diſtīctꝰ ē ꝯ ſpecificos ⁊ genericos. Declarādū ſupeſt qd ſit. Qd̄ ſic declarat̄: gradꝰ qcūq̄ꝫ genericꝰ. vl' ſpecificꝰ. vl' dr̄ialis vl' idiuidualis hꝫ ī ſe. vñ multis mōis cōcipi poſſit. ⁊ ſm̄ qd̄ q̄lꝫ gradꝰ ē hñs eſſe noīe entis īportatis ⁊ ad ꝯceptū obiectalē ētis ptinet. ſm̄ vo qd̄ abſolute tal'. vl' tal' gradꝰ ꝯſiderat̄ noīe ꝓprio ſignificat̄ ⁊ ꝯceptꝰ obiectal' illiꝰ ē. Uerbi gr̄a. humanitas ex ſua ꝓpria pfectiōe formali. q̄ diſtīguit̄ ꝯ reliq̄s vniuerſi pfectiōes: hmōi ꝙ ꝑ ꝯceptū formalē humanitatis rep̄ſentet̄ ⁊ cognoſcat̄: ⁊ ſignificet̄ humanitatis noīe hūanitas vt ſic ēt hꝫ: ꝙ ſibi debeat: ſeu ꝯueniat eē qditatiuū: ⁊ actual' exn̄tie. ⁊ ſic rep̄ſentat̄ ꝯceptu formali ētis tāq̄ꝫ ps ſui obiectal' ꝯceptꝰ ⁊ entis noīe ſignificat̄. Sil'r aīal h̄ duo ī ſe hñt ⁊ ſic de alijs. Uñ ꝯceptꝰ obiectal' entis ſunt nāe generice ⁊ ſpecifice vt hñtes eē. ſic .n. fūdāt analogā ſilitudīe: d̄ q̄ loqmur: ⁊ ꝓpea ēs ⁊ paſſiōes eiꝰ ī q̄lꝫ gradu p̄ciſe accepto ſaluant̄. q̄lꝫ .n. gradꝰ vt ſic hꝫ ī ſe vñ ſit ⁊ idiuiſus ſit ⁊ ꝯformabil' itellectui ⁊ appetitui ⁊c. Qd̄ a ponētibꝰ ens abſtrahibile a gradibꝰ ſpecificis ⁊ genericis. ſaluari nō pōt. Qd̄ āt h̄ ſint ſm̄ doctrinā .ſ. T. diligēter ītuētē eiꝰ doctrinā cēſorē ꝯſtituo. Infra tn̄ cū de analectica entis aget̄ h̄ oñdemꝰ ꝓ nūc ſatiſfaciāt h̄ dcā. p̄ſertiꝫ ꝙ tā p̄ma q̄ꝫ ſcd̄a ps ꝯcl'onis ex p̄cedēte ꝯcl'one. ſeqt̄ quā ꝯſtat eſſe .ſ. T. tertia āt ps ab oībꝰ thomiſtis aſſerit̄ vnanimit̄. Sic ergo pꝫ q̄l'r ab oībꝰ ētibꝰ vt pote ſilibꝰ abſtrahibil' ē ꝯceptꝰ ētis: nō mō ſcotiſtico. ⁊ pꝫ. q̄l'r ſit veꝝ qd̄ h̄ .ſ. T. dic̄ ꝙ .ſ. eēntia ſignificat aliqd cōe oībꝰ naturis oīuꝫ geneꝝ ⁊ ſpēꝝ. nō .n. ītēdit ꝙ eēntia ſignificet aliquā nām cōeꝫ oībꝰ naturis. ſꝫ ꝙ ſignificet oēs nās vt aſſimilant̄ ī h̄ ꝙ eis ētia ſūt. q̄lꝫ .n. nāe vt ſūt. q̄bꝰ res ſūt eēntie rōꝫ hñt. ſic q̄lꝫ res hñt rōꝫ ētis. vt ſūt hñtes eē ſeu q̄ ſūt.

¶ Et q: illud per qđ res cōſtituitur in ꝓprio genere uel ſpē. eſt qđ ſignificamus per diffinitionē indicantē qđ eſt res. Inde eſt ꝙ nomē eſſentie a p̄his in nomen q̄ditatis mutat̄. ⁊ h̄ eſt qđ p̄hs in ſeptimo metaphyſice frequēter noīat: qđ q̄d erat eſſe. i. h̄ per qđ aliq̄d habet eſſe q̄d. dicit̄ etiā forma ſm ꝙ ꝑ formā ſignificat̄ ꝑfectio: uel certitudo uniuſcuiuſq̄ʒ rei: ſicut dic̄ Auicena ī ſcđo metaphyſice ſue. h̄ ēt alio noīe natura dicit̄: accipiendo naturā ſm p̄mū modū illoꝝ q̄ttuoꝛ modoꝝ: quos Boetius de duab⁹ naturis aſſignat. ſm. ſ. ꝙ natura dicit̄ eſſe illud qđ quocunq̄ʒ mō intellectu capi pōt. nō. n. res intelligibilis eſt niſi ꝑ ſuā diffinitionē ⁊ eſſentiā. ⁊ ſic etiam dicit p̄hs in q̄nto metaphyſice. ꝙ oīs ſubſtātia ē natura. Nomē aūt nature h̄ mō ſūpte uidet̄ ſignificare eſſentiā rei: ſm ꝙ h̄ȝ ordinē: uel ordinationē ad ꝓpriā opationē rei. Cū nulla res: ꝓpria deſtituat̄ opatione. q̄ditatī v̄o nomen ſumitur ex h̄ ꝙ per diffinitionē ſignificat̄. Sed eēntia dicit̄ ſm ꝙ ꝑ eā ⁊ in ea res habet eſſe.

¶ In hac 3ª ꝑte huius capituli declaraturus quō differant noīa eſſentie inter ſe. enumerat quinq̄ʒ eius noīa. p̄º. ſ. eſſentia: q̄ditas: qđ q̄d erat eſſe for̄ᵃ ⁊ nā. quoꝝ ratio ⁊ dr̄ia ſatis clare. ac manifeſto ſmone in lr̄a tradit̄. adeo vt addere nō ſit opus. nō tn̄ circa id qđ de Boetio affertur ꝙ Boeti⁹ in hoc de duab⁹ naturis ⁊ vna ꝑſona chriſti naturā q̄druplr̄ accipi dic̄. p̄º oē itelligibile. 2º oīs ſubſtātia. 3º p̄ncipiū intrinſecū mot⁹. 4ᶜ ſpecifica eēntia: ſeu dr̄ia: quos modos ſi Boetiū non hēs vide ſi placet in 2º ſen. ſ. T. d. 3. 1ª. q. p̄ª. ar. p̄º. p̄ᶜ mō accipit h̄ naturā. ſ. T. qm̄ ſic cōmunis eſt eſſentijs ſubſtātialibus ⁊ accidentalibus. genericis ⁊ ſpecificis ⁊c̄. ¶ Caplm̄ ſcđm.

S Ed q: ens abſolute ⁊ p̄: dicit̄ de ſubſtātijs: ⁊ poſterius: ⁊ ſm q̄d de accidētibus. Inde eſt ꝙ eſſentia ꝓprie ⁊ v̄e eſt in ſubſtātijs: ſʒ in accidētib⁹ eſt quodāmō ⁊ ſm q̄d ⁊c̄.

E Xpedito p̄º ꝓpoſitoꝝ exequēs. In hac 2ª ꝑte tractatus quō eētia in diuerſis diuerſimode inueniat̄ qđ ſcđo loco ꝓpoſitū erat. Primo declarat quō eſſentia inueniatur in ſubſtātijs compoſitis in tribus capitulis. Scđo in ſubſtantijs ſeꝑatis duobus capitulis. Tertio in accidentibus vnico caplō. Circa ſubſtantias compoſitas. 3ª declarantur in illis tribus capitulis. In p̄º quid ſit eſſentia ſubſtātiaꝝ compoſitaꝝ. In 2º quō differant inter ſe eſſentie ſubſtātiaꝝ compoſitarum. In 3º quō ſe habeāt ad intētiones logicas. Incipiēs autē exequi in hoc caplō quō eētia in diuerſis diuerſimode inueniat̄. Primo hoc declarat in cōi oēs eētias vniuerſi adinuicē cōparādo duab⁹ cōparationib⁹. Scđo q̄d ſit eſſentia ſubſtātiaꝝ cōpoſitaꝝ trib⁹ ꝯclōnib⁹ negatiuis ⁊ q̄rta affirmatiua. Tertio mouet dubitationē quādā circa ꝯclōnē affirmatiuā ⁊ ſoluit eā. Facit p̄º cōparationem p̄imā inter eſſentias ſubſtātiaꝝ ⁊ accidentiū tali ꝯclōne ſubſtātia v̄e ⁊ ꝓprie habet eſſentiā. accidens aūt ſm q̄d. quā ſic ꝓbat vnūquodq̄ʒ ſicut eſt ens: ita habet eſſentiā: ſed ſubſtātia eſt ens ſimpliciter. accidens v̄o eſt ens ſm q̄d: ergo ſubſtātia habet eſſentiā ſimpliciter. accidēs aūt ſm q̄d. maioꝛ ex dictis in p̄cedenti caplō patet minoꝛ lʒ habeat̄ 7º metaphyſice. in p̄n° tn̄ ſic ꝓbat̄ in lr̄a: illud eſt ens ſimpliciter de quo ens abſolute: ⁊ p̄º p̄dicatur: ⁊ illud eſt ens ſm q̄d de quo ens poſterius ⁊ ſm q̄d dicit̄ ſed de ſubſtātia ens dicit̄ abſolute ⁊ p̄imo. de accidēte aūt poſterius ⁊ ſm q̄d: ergo ſubſtātia eſt ens ſimpliciter accidēs v̄o ſm q̄d. Circa hāc particulā. Queſtio tertia.

¶ Dubitat̄ an. ens ꝑ p̄ius dicat̄ de ſubſtantia ⁊ poſterius de accidente: an vniuoce de vtroq̄ʒ. In hac q̄ſtione q̄nq̄ʒ agenda ſunt. p̄º declarabit̄ titulus. 2º ponet̄ opinio ſcoti. 3º arguet̄ ꝯtra illā. 4º ponet̄ opinio ſancti thome. 5º r̄ndebit̄ argumētis in oppoſitū. Quo ad p̄imū ſciendum eſt ꝙ aliq̄d dupliciter cōtingit de aliq̄bus p̄dicari ꝑ p̄ius ⁊ poſterius: vno mō ſm eſſe illius predicati. Alio mō ſm ꝓpriā rōnem eiuſdē. Illud dicit̄ p̄dicari analogice ſm eſſe q̄d ꝑfectius habet eſſe in vno q̄ʒ in alio ⁊ ſic omne genus p̄dicat̄ ꝑ p̄ius ⁊ poſterius de ſuis ſpēbus eo ꝙ perfectius eſſe. neceſſario habet in vna ſpecie q̄ʒ in alia. vnde cōmentatoꝛ. 12. metaphyſice cōmēto. 2º dicit ꝙ prioꝛitas ⁊ poſterioꝛitas ſpecieꝝ nō impedit vnitatē generis. ⁊ hoc mō nō q̄rimus h̄: ꝑ ſe enīʒ notū eſt oīb⁹ ꝙ ens ꝑfectioꝛi mō eſt in ſubſtātia q̄ʒ in accidētib⁹: ⁊ ꝙ hoc mō p̄dicat̄ per p̄ius ⁊ poſterius. Illud v̄o dicitur p̄dicari analogice ſeu ꝑ p̄ius ⁊ poſterius ſm rōnē ꝓpriā qđ de vno p̄dicat̄ ſine reſpectu ad aliud: de altero v̄o nō niſi in reſpectu ad aliud. v̄bigr̄a ſanū p̄dicatur de aīali ſine reſpectu ad dietā medicinā ⁊ vrinā. de iſtis v̄o p̄dicat̄ nō niſi in reſpectu ad aīal. dicit̄. n. aīal ſanū abſq̄ʒ additiōe aliq̄: vrina v̄o nō dr̄ ſana niſi q: eſt ſignū ſanitatis exn̄tis in aīali ⁊ dieta ſilr̄ nō eſt ſana niſi q: eſt ꝯſuatiua ſanitatis. ⁊ ſic de alijs. Qnū. n. diffinies ſanū p̄dicatū de aīali nō pones in ei⁹ diffinitiōe reſpectū ad aliq̄d hoꝝ. Qnū aūt diffinies ſanū p̄dicatū de vrina in diffinitiōe ei⁹ ponet̄ reſpectus ad ſanitatē aīalis cū ip̄a aīalis ſanitate: ⁊ ſimilr̄ in diffinitione diete ⁊ medicine in eo ꝙ ſane ſunt. dices. n. vt iā dictū ꝙ vrina eſt ſana ī eo ꝙ ſignū ē ſanitatis. dieta in eo ꝙ ꝯſuatiua ⁊ medicina ī eo ꝙ cā eſt illius ⁊ hoc mō vertit̄ h̄ in dubiū an ens p̄dicet̄ analogice: ita ꝙ abſolute p̄dicet̄ de ſubſtātia ⁊ de accidentibus v̄o nō niſi relatiue ad ſubſtantiā ꝙ idē eſt ꝙ q̄rere vtrū ſubſtātia in eo ꝙ ens nō includat accidēs. accidens v̄o in eo ꝙ ens includat ſubſtantiā ⁊ in hoc pēdet tota qđ inter nos ⁊ ſcotū: qm̄ accidens in eo ꝙ accidens includere ſubſtantiatū ab oībus ꝯcedit̄ ſed nō accidēs in eo ꝙ ens hec de primo. ¶ Quo ad ſecūdū ſcotus p̄imo ſn̄iaꝝ diſtinctione 3ª. q̄ōnibus p̄ª ⁊ 3ª. ⁊ diſtin. 8. q. ij. ponit hāc ꝯclōnē ens eſt vniuocū ſubſtantie ⁊ accidenti deo ⁊ creature ⁊ ꝓbat eā ſic oīs intellectus certus de vno ꝯceptu ⁊ dubius de diuerſis h̄ȝ ꝯceptū de quo eſt certus alius a ꝯceptu de quo eſt dubius. intellectus quiſq̄ʒ pōt eſſe certus de deo ſeu de ꝓpria paſſione ꝙ ſit ens dubitādo an ſit ens finitū vel infinitū ſiue an ſit ſubſtātia vel accidēs: ergo ꝯceptus entis eſt alius a ꝯceptibus iſtis. ⁊ ita neutrū eſt ex ſe ſed in vtroq̄ʒ illoꝝ includit̄: igit̄ vniuocus p̄ma ꝓpoſitio patet ex terminis. minoꝛē v̄o experiētia docet. Scđo ſic ens nō eſt vniuocus: ergo deus nō eſt a nobis nāliter cognoſcibilis aliquo ꝯceptu ſimplici hoc ē falſuʒ: ergo a deſtructione ꝯn̄tis ⁊c̄. ꝯn̄tia ꝓbat̄ nullus conceptus eſt ꝓducibilis in intellectu nr̄o qui nō ꝯtineat̄ eſſentialiter vel virtualiter in obiecto relucēte in fantaſmate: ſed ꝯceptus nō vniuocus deo ⁊ obiecto relucēte in phātaſmate eſt non ꝯtentus tam eſſentialiter q̄ʒ virtualiter in obiecto relucēte in phātaſmate: ergo nullus ꝯceptus eſt ꝓducibilis ī itellectu nr̄o niſi ſit vniuocus obiecto relucēti in phātaſmate: hoc aūt eſt creatura: ergo oīs ꝯceptus ſimplex quē habemus de deo eſt vniuocus creature ⁊ ꝯn̄ter ꝯceptus entis. maioꝛ patet minoꝛ declarat̄ q: obiectum creatū nō ꝯtinet eſſentialiter ꝯceptū increatū vt de ſe notū eſt: nec virtualiter q: p̄ius non includit̄ virtualit̄ in poſterioꝛi ſed ecōuerſo. Tertio ſic omnis inq̄ſitio metaphyſicalis de deo ꝓcedit ꝯſiderando rōnem formalē alicuius ⁊ auferendo ab ea imꝑfectionē quā h̄ȝ in creaturis ⁊ reſeruādo illā rationē formalē ⁊ attribuēdo ſibi oīno ſūmā ꝑfectionē: ⁊ ſic ponendo illā in deo: ergo oīs inq̄ſitio de deo ſupponit intellectū habere ꝯceptū eundē

vniuocū quē ꝯcepit ex creaturis. ¶ Quarto ſic ens nō eſt vniuocum ſubſtantie ⁊ accidenti. ergo ſb̄a nō ē a nobis naturaliter cognoſcibilis hoc eſt falſuʒ. ergo tenet cōſequentia eo ꝙ cum ſb̄a nō immutet immediate intellectū noſtrum ad aliquam intellectionem ſui: ſed tm̄ accidens ſenſibile: ſequitur ꝙ nullum conceptum quiditatiuum habere poterimus de ea niſi aliquis talis poſſit abſtrahi a conceptu accidentiſ: ſed nullus talis quiditatiuuſ abſtrahibilis eſt a conceptu accidentis niſi ens vniuocuʒ accidenti ⁊ ſubſtantie. hoc autem quod in iſta ratione aſſumit. ſ. ꝙ ſubſtantia non īmutet intellectum noſtrum ad aliquam ſui intellectionē: ꝓbatur ſic: quicquid ſua preſentia īmutat intellectum abſentia illius poteſt naturaliter cognoſci ab intellectu quando nō īmutatur ſicut apparet ex. 2º de anima ꝙ viſus eſt tenebre cognoſcitiuus quando lux non ē preſens eo ꝙ tūc viſus non īmutatur. igitur ſi itellectus nāliter īmutat̄ a ſb̄ata īmediate ad actū circa ip̄ſā ſeq̄ret̄ ꝙ qn̄ ſb̄a nō eēt p̄n̄s poſſet nālr̄ cognoſci nō eē p̄n̄s: ⁊ ita naturaliter cognoſci poſſet in hoſtia cōſecrata non eſſe ſb̄aʒ panis qđ ē manifeſte falſuʒ. ¶ Quinto arguitur auctoꝛitatibus. 2º. metaphyſice textu cōmēti q̄rti. Probās Ariſt. cām entitatis ⁊ veritatis maxime entia ⁊ vera aſſumit hāc ꝓpoſitionem vnūquodq̄ʒ maxime ip̄m alioꝛum dicitur ſm ꝙ alijs eſt vniuocatio ens. ergo vniuocum dicitur apud Ariſto. de cā entitatis. ſ. deo ⁊ alijs aliter proceſſus Ariſtotelis nullus eſſet. arguit. n. ſic. cā vniuoca entitatis ⁊ veritatis eſt maxime ens ⁊ vere deus eſt hmōi. ergo Auicena quoq̄ʒ p̄mo metaphyſice caplō. 2º dicit ſubſtantia ⁊ quātitas nō habent intentionem cōem niſi entis cuius quedam ſunt quaſi ſpecies ⁊ quedam quaſi accidentia propria ⁊ capitulo q̄rto facit argumentum qđ adductum ē de conceptu certo ⁊ dubijs omnes inquit imaginantur certitudinem entis: dubitant aūt vtrum ſit agens vel patiens. Algazel in metaphyſica ſua tractatu p̄mo habet ꝙ quidaʒ homines putauerunt ꝙ ens non predicat aliud conceptum a ſuis inferioꝛibus dicentes ꝙ eſſe accidentis nihil aliud ſit q̄ʒ eſſe ſubſtantie. Multa alia argumenta adducuntur ad hoc ſed q: vt patebit non ꝓbant vniuocationem ſed alietatem conceptus entis omitto ⁊ etiaʒ q: ex dicendis: cuilibet ingenioſo patebit r̄nſio ad omnia: h̄ de 2º ¶ Quo ad tertium arguo p̄mo ſic nullum vniuocatum in ratione ſui vniuoci habet aliquid plus q̄ʒ reliquum vniuocatum ſubſtantia et accidens ſunt vniuocata parte in ente. ergo accidens non habet aliquid plus ī ratione ſui vniuoci. ſ. entis q̄ʒ ſb̄a diſcurſus bonus. concluſio v̄o eſt falſa. ergo altera premiſſarum nō maioꝛ q: illa hētur ex ante predicamētis. ergo minoꝛ que ē cōclō aduerſe partis: falſitas concluſionis habetur. 7. metaphyſice textibus ⁊ cōmentis. 2º ⁊ 3º. vbi dicitur ꝙ in rōne accidentis inquātuʒ ens ponitur ſubſtantia. vn̄ cōmētatoꝛ dicit in cōmento. 3º ꝙ ſedens ⁊ ſtans nō dicuntur eē entia ſine ſubſtantia. pȝ aūt ꝙ in diffinitione ſubſtātie inquātum ens nō ponitur accidens nec ſubſtantia eo ꝙ abſtrahit apud eos ab illis: patet. 2º falſitas illius concluſionis ex dictis Antonij trōbette: qui in hac queſtione fatetur in diffinitione accidentis inquantum ens cadere ſubſtantiam: vnde ⁊ ſi ratio poſſita Scoto ſm apparentiam ſolui gloſādo Ariſtotelē: gloſa deſtruente textum: Nullo tamē pacto poteſt ab Antonio trombetta ſolui: eo ꝙ ab ip̄ſa veritate coactus cōceſſit in quolibet ſuo falſitatē concluſionis quā Scotus negaret. ¶ Scđo arguitur ſic ens eſt vniuocum predicatum in quid de pluribus differentibus ſpē in nulla dr̄ia q̄ditatiue incluſum. ergo eſt genus: tenet conſequentia ex diffinitione generis ⁊ conditione appoſita a Scoto in p̄mo ſen. diſtin. 3ª. q. 3ª. vltimam. n. particulam aſſumptam exigi dicit ad genus ⁊ bene ⁊ ſm Ariſt. 4º. topicoꝛum. Antecedens quo ad p̄mam partem ⁊ ſcđam: Scoti ibidem ē. Quo ad tertiam aūt probatur ſic. Si ens eſſet incluſum in aliqua dr̄ia nō vltima ſequeretur ꝙ addendo dr̄iam nō vltimam generi eſſet nugatio hoc eſt falſum. ergo tenet cōſequentia q: bis ens poneretur eodem modo: ſemel ratione generis: ⁊ ſemel rōne dr̄e. verbi gr̄a. Si ens īcluditur quiditatiue in rōne animalis ⁊ rationalis dicendo animal rationale erit nugatio. quando. n. prima pars rationis animalis ſit ens erit ratio propria animalis ens. a. b. c. Similiter cum prima pars ratiōis rationalis ſit ens erit rō rōnalis ens. d. e. f. ⁊ ſic dicendo animal rationale dices ens. a. b. c. ens. d. e. f. ⁊ conſequēter. pones ens bis ⁊ expreſſe nugationem cōmittes. Nec eſt opus impugnare reſponſionem Scoti vbi ſupra ad hoc argumētum q: non eſt ad propoſitum. ait enim ꝙ ſicut dicimus animal album abſq̄ʒ nugatione eo ꝙ ens clauſum in ratione albedinis denominat accidentaliter ens clauſuʒ in ratione animalis. ita in propoſito dicimus animal rationale eo ꝙ ens clauſum in rationali denominat eſſentialiter ens clauſum in animali abſq̄ʒ nugatione. hoc enī non eſt ad propoſitum. aliud enim eſt loqui de ente in ſua ratione cōi in qua indiſtincte vniuocantur ſupra dicta ⁊ aliud eſt loqui de ente particulariter accepto. lʒ enim palliari poſſit ꝙ ens particulatum ad album ⁊ rōnale denominet ens particulatum ad animal: nō tamen poteſt itelligi ꝙ p̄ma pars rōnis albi formaliter ſumpti denominet p̄mam parteʒ rationis animalis. Ea enim eſt ens eodem modo ſumptum cū vniuocuʒ ſic remanet. ergo ꝙ nugatio ē dicere apud Sco. animal rōnale. imo animal album eodem modo arguendo vt p̄ius vtēdo loco nominū eoꝛum rōnibus quiditatiuis qđ ſi aliquis vim faciendo in verbis Scoti forte dixerit ens non claudi in rationali quiditatiue ⁊ albo: ſed in rationalitate ⁊ albedine tunc iterum ſequitur p̄ncipale intentum noſtrum ꝙ. ſ. ens in nulla dr̄ia includatur q̄ditatiue q: rōnalitas non ē dr̄ia ſed dr̄ie principium ſm veram Auicene doctrinaʒ differentia enim predicatur de ſpecie. rōnalitas autē nō quare ⁊c̄. Hanc rationem potes ⁊ ſic formare ens eſt vniuocum: ergo dicere animal rōnale eſt nugatio conſequētiā deducito vt ſupra ⁊c̄. ¶ Tertio arguitur ſic ens eſt vniuocum ſubſtantie ⁊ accidentis. ergo in ratione ſb̄ſtantie expreſſe cadit ens. gº in diffinitione hoīs explicite cadit ens hoc eſt inconueniens ⁊ contra Ariſtolē ⁊ viam cōmunem. ergo ⁊c̄. Prima conſequentia probat̄ ex eo ꝙ omne ſuperius vniuocum explicite cadit in ratione ſui eſſentialis inferioꝛis: ſicut animal cadit explicite in ratione hominis. Secunda conſequentia probatur ex auctoꝛitate Ariſto. poſita in ſcđo libro topicoꝛum: illa. ſ. quando aliquid ponitur in diffinitiōe alicuius loco illius ſi ponatur eius ratio clarioꝛ erit intellectus euʒ ergo ſubſtantia ponatur in diffinitione hominis ⁊ loco ſubſtantie liceat ponere eius rōnē in qua explicite cadit ens vt clarioꝛ ſit diffinitio: ſequitur ꝙ ens debeat poni in diffinitione hominis explicite vt clarioꝛ reddatur: nec prohibet hoc cōmuniſſimus ambitus ipſius entis aut carentia differentiarum: ſicut nec ex his prohibetur ens tanq̄ʒ predicatum vniuocum ⁊ q̄ditatiuum cadere in ratione ſubſtantie ⁊ confirmatur hoc per Scotum qui in primo ſententiarum diſtin. 3ª ponit ens eſſe primum cognitum cognitione diſtincta eo ꝙ ens cadat in conceptu q̄ditatiuo omnium tanq̄ʒ primum predicatum q̄ditatiuuʒ. hec de tertio. ¶ Quo ad quartum principale prenoto differentiam inter vniuocum ⁊ equiuocum purum ⁊ analoguʒ vniuocata ſunt quoꝛum nomen eſt cōmune ⁊ ratio ſm illud nomen eſt eadem ſimpliciter: pura equiuocata ſūt quoꝛum nomen eſt cōmune ⁊ ratio ſm illud nomen eſt diuerſa ſimpliciter: Analogata ſunt quoꝛum nomen eſt cōmune ⁊ rō ſm illud nomen eſt aliquo modo eadem ⁊ aliquo modo diuerſa ſeu ſm quid eadeʒ ⁊ ſm q̄d diuerſa. v̄. g. aīal ⁊ medicina ſunt analogata ſub ſano: vnde habent illud nomen cōmune. vtrūq̄ʒ enim illoꝝ dicimus ſanum. diffinitio aūt eoꝛum inquātum ſana ſunt ē aliquo modo eadem ⁊ aliquo modo diuerſa. animal. n. inquantum ſanū eſt habens ſanitatem: medicina inquātum ſana eſt cauſa ſanitatis. ſunt enī eedem aliquo modo iſte diffinitiones q: in omnibus includitur ſanitas: ⁊

Marginalia: Queſtio (beside "Dubitat̄ an. ens"); Opinio ſcoti (beside "Quo ad ſecūdū"); Scđm (beside "Scđo ſic ens nō eſt vniuocus"); Tertiū (beside "Tertio ſic omnis inq̄ſitio"); Quarto (beside "Quarto ſic ens"); Quinto (beside "Quinto arguitur"); Ariſto. (beside "Ariſto. de cā entitatis"); Auicena (beside "Auicena quoq̄ʒ"); Algazel (beside "Algazel in metaphyſica"); Primo (beside "Quo ad tertium arguo p̄mo"); Scđo (beside "Scđo arguitur"); Tertio (beside "Tertio arguitur"); Opinio ſcti Thome (beside "Quo ad quartum principale").

ſunt diuerſe aliquo modo qꝛ diuerſis modis ſanitatem reſpiciunt: vnde analogū eſt mediū inter purꝫ equocū ⁊ vniuocū ſicut inter idē ſimplr̄ ⁊ diuerſū ſimplr̄ cadit mediū idē ſm quid ⁊ diuerſum ſm quid: ⁊ ſicut medium ſapit naturam vtriuſqꝫ extremi: dicit enī quodāmodo plures rōnes ⁊ quodāmodo vnam ꝑpter quod inuenitur qn̄qꝫ apud illuſtres philoſophos ꝙ analogū dicit plures rōnes ⁊ quandoqꝫ ꝙ dicit vnam rōnem. Nota 2°. ꝙ duplicia ſunt analogata quedā ſm determinatam habitudinem vnius ad alterum: quedam ſm ꝓportionalitatem exemplum ſubſtantia ⁊ accidens ſunt analogata primo modo ſub ente: deus aūt ⁊ creatura ſecundo modo. infinita. n. eſt dīſtātia īter deum ⁊ creaturam differunt aūt hec plurimum qm̄ analogata primo modo ita ſe habent ꝙ poſterius ſm nomen analogū diffinitur per ſuū prius puta accidens inq̄ntū ens per ſbām: analogata v° ſecundo modo nō creatura enī inq̄ntū ens non diffinitur per deum: vn̄ analogata p̄mo modo habent nomen cōe ⁊ rōnem ſm illud nomen. ſm qd eandē ⁊ ſm qd diuerſam per hoc ꝙ analogum illud ſimplr̄. i. ſine additione aliqua de primo dicit̄. de alijs v° nō niſi diuerſimode reſpiciendo primū ꝙ cadit in eorum rationibus ſicut in exemplo de ſano manifeſtum eſt. Analogata v° ſcd̄o modo habent nomen cōe ⁊ rōnem ſm illud nomen aliquo modo eandem: ⁊ aliquo modo diuerſā non ꝑpter hoc ꝙ illud ſimplr̄ dicatur de primo ⁊ de alijs relatiue ad primum. Sed habēt rōnem eandem ſm qd propter identitatem proportionis que in eis inuenitur: ⁊ ſm quid: diuerſam ꝑpter vniuerſitatem naturarū ſuppoſitarum illis proportionibus exemplū forma: ⁊ materia ſubſtantialis. ⁊ forma ⁊ materia accidentiū ſūt analogata quedam ſub nominibus forme ⁊ materie habent enī nomen cōe: puta formam ⁊ mām ⁊ rōnē ſm nomen forme ſiue materie eandem ⁊ diuerſā hoc modo qꝛ forma ſbālis ita ſe habet ad ſubſtantiā ſicut forma accidētalis ad accidens. ſimiliter mā ſbe ſe habet ad ſubſtantiam ſicut materia accidentis ad accidens: vtrobiqꝫ enim ſaluatur identitas proportionū cum diuerſitate naturarum ⁊ vnitate nominis hunc modum analogie

Auerroys expꝛimit cōmentatoꝛ. 12. metaphyſice. cōmēto. 28. ⁊ clari⁹ cum Ariſtotele. 1. ethicoꝝ caplō. 7. Quibus ſic p̄libatis pono duas ꝯcluſiones prima eſt. Ens analogice vtroqꝫ

Pᵃ ꝯclō modo analogie dr̄ de ſubſtātia ⁊ accidente. 2ᵃ concluſio ens dicit̄ de deo ⁊ creatura ſecundo mō tm̄. ¶ Prima concluſio probari poteſt rōnibus factis contra Scotū: ⁊ maxime. prima auctoritatibus aūt Ariſtotelis. 4. metaphyſice textus cōmenti. 2. ⁊ cōmentatoris ibidem expꝛeſſe. n. ibi dicitur ꝙ ens non eſt vnū ſed ad vnum. 12. quoqꝫ metaphyſice textu cōmēti. 28. expꝛeſſe dicitur ꝙ principia predicamentorum non ſūt aliquo modo eadē niſi ſm proportionem ſuper qua auctoritate poteſt argui ſic illa nō ſunt vniuoca que nullam identitatē habēt niſi proportiōis: ſed p̄ncipia propria ſubſtātie ⁊ accidētium ſunt hmōi. ergo ⁊c̄. minoꝛ expꝛeſſe eſt in littera Ariſtotelis maioꝛ eſt nota ex terminis. ſi enim nullā aliā identitatem habent niſi proportionis oportet ꝙ careant vnitate vniuoca ⁊ hec auctoritas eſt notanda contra ſcotiſtas: quia ſi concedant ens habere identitatem analogam dicunt cum hoc ꝙ habet ēt idemptitatem vniuocam cuius oppoſitum Ariſtoteles dicit ſolam idemptitatem proportionis inter principia p̄dicamentoꝝ ponēs

Scōa ꝯclō ¶ Scōa concluſio non aliter pro nunc probetur q̄ auctoritate ſancti Thome in queſtionibus de veritate. q. 2ᵃ. ar. 11. vbi examinans qūo ſcīa ſit analoga ſcientie diuine ⁊ ſciētie create expꝛeſſe fatetur ꝙ ſecūdo modo ſit analoga ⁊ non primo modo. Unde cum ens dicitur de deo ⁊ creatura hoc modo dicitur proportionabiliter q̄ expꝛimitur ꝙ ſicut deus ſe habet ad ſuum eſſe ita creatura ad ſuū: ſed de his alias cum ex propoſito tractabitur diffuſius loquemur modo ſufficiant hec pauca dixiſſe: Ex quibus innoteſcere poteſt ꝙ conceptus entis foꝛmalis eſt vnus inequaliter repꝛeſentans eē ſubſtantie ⁊ accidentis dei ⁊ creature ⁊ ꝙ conceptus obiectalis non habet niſi vnitatem proportionis determinate ex identitate termini vel vnitate proportionabilitatis ⁊ identitate ꝓportionum. Ex quibus elici poteſt ꝙ cū talis vnitas apud Ariſtotelem. 4°. metaphyſice textu cōmenti. 2. ſufficiat ad obiectū ſuum: ens non opoꝛtet poni vniuocum ad hoc ꝙ paſſiones habeat: ⁊ contradictionem fundet: ⁊ reliqua huiuſmodi habeat ſibi conuenientia hec de. 4. Quo ad qntum reſpondetur ordinate ad argumenta. ¶ Et ad p̄mum dicetur ꝙ argumentum illud ſi aliquā pꝛobat alietatem conceptus non vniuocationē pꝛobat ſicut ipſemet Scotus dicit: ⁊ ideo gratis concedimus illud ſicut etiam Auicena: qui tenet ens non eſſe p̄dicatum quiditatiuum concedit ens dicere alium conceptum non tamen vniuocum ⁊ quiditatiuum. ¶ Ad ſcōm negat̄ ꝯn̄tia ad cuius ꝓbationē dico ꝙ aliqd̄ cōtinere virtualiter aliud poteſt intelligi dupliciter vno modo ſicut cauſa in virtute ſua continet effectum. Alio modo ſicut effectus continet virtutem cauſe participando illam ſic hoc ſtante minoꝛ eſt falſa: ⁊ enim effectus quilibet virtualiter continet ſcd̄o modo deum nec homines ꝙ continens iſto modo ſit prius. Immo neceſſario ē poſterius: ꝙ ſi mihi dixeris ꝙ hoc eſt abuti vocabulis: qꝛ apud omnes continere virtualiter non attribuit̄ niſi cauſe dico ꝙ ſi fiat vis in verbo falſa eſt maioꝛ eo ꝙ datur tertius modus continendi. ſ. eſſentialiter virtualiter ⁊ participatiue ſicut effectus continet in ſe cauſam. ¶ Ad tertium conceſſo toto antecedente negatur ꝯn̄ia. ſufficit. n. analogia illius rationis foꝛmalis. ¶ Ad quartum negat̄ conſequentia. Ad pꝛobationem dicitur ꝙ falſum ſuppo nit. ſ. ꝙ ſubſtantia non īmutet intellectum per pꝛopriam ſpēm: vnde ad eius ꝓbationem dico ꝙ quantitas ⁊ accidentia in eucharīſtia agunt ⁊ patiuntur totum qd̄ ageret ⁊ pateretur ſubſtantia ſi eſſet: ſicut enim acceperunt modum eſſēdi ſubſtantie. ſ. abſqꝫ ſubiecto ita etiam agere ⁊ pati eius ⁊ ideo ex multis hoſtijs ſenſatis generat̄ in intellectu ſpecies intelligibilis ſubſtantie panis ⁊ eius quiditatiua cognitio: ſicut ⁊ ad nutritionem agunt: ac ſi eſſet ibi panis: non enim minus ex illis accidentibus nutrimur q̄ ex alijs hoſtijs non conſecratis: ſicut non minus ex conſecratis generantur vermes ⁊ cineres quā ex non conſecratis. Unde ad argumentum dico ꝙ panis abſens īmutat qm̄ nō eſt omnino abſens: remanſit enim ibi accidens ſuum: qd̄ eſt vice panis: quare nō eſt ſimile de viſu reſpectu tenebꝛe nec eſt contra nos auctoritas Ariſtotelis qm̄ hec omnia habent locum vbi ē ſimpliciter abſentia obiecti quā h̄ non concedimus quo ad operationes. ¶ Ad quintum dico ꝙ qꝛ medium cōparatum vni extremorum: vt oppoſitum induit alterū extremum vt dicit̄. 5. phyſicorum textu cōmēti. 6. iō analogum comparatum equiuoco: ꝙ diuerſas rōnes ſimpliciter ſonat vniuocum appellatum eſt ab Ariſtotele ibi ⁊ merito eo ꝙ vtebatur analogo ſm id qd̄ habꝫ de vnitate. opoꝛtet enim ad verificandam illam maximam ꝙ cauſa ⁊ effectus non in ſola voce cōueniant ſed in ratione aliqua foꝛmali eadem aliquo modo in illis. vnde textus ille non eſt contra nos: Ad Auicenam ⁊ Algazelem dico ꝙ nihil contra nos dicunt: qꝛ alietatem nō vniuocationem conceptus entis inſinuāt. ¶ Sequit̄ text⁹.

¶ Subſtantiarum v° quedam ſunt ſimplices ⁊ quedam compoſite ⁊ in utriſqꝫ ē eſſentia ſed in ſimplicibus ueriori ⁊ nobiliori modo ſm ēt ꝙ habent eſſe nobilius: ſunt ēt cauſa eorum que compoſita ſūt ad minus ſubſtātia prima: ⁊ ſimplex que deus eſt.

¶ Hic ponitur 2ᵃ comparatio qua ſubſtantias inter ſe comparat tali concluſione ſubſtantie ſimplices nobiliori ⁊ veriori modo habēt eēntiam quā compoſite quā ꝓbat duplr̄: primo ſic. Quoꝝ eſſe eſt nobilius eorum eēntia eſt nobilioꝛ ſubſtantiarum ſimplicium eſſe eſt nobilius quā compoſitaꝝ. ergo eſſentia ſubſtantiaꝝ ſimpliciū eſt nobilioꝛ: Scd̄o ſic cauſa (ſupple) effectiua nō vniuoca habet nobiliorē eſſentiā ſuo effectu ſubſtātia ſimplex ſaltem prima eſt hmōi cauſa compoſitaꝝ: ergo ſubſtantia ſimplex eſt pfectioꝛis eſſentie q̄ cōpoſita: Ad euidētiā huius ptis nota ꝙ vt habes a ſancto thoma 4° ſen. diſtin. 11ᵃ. q. 2ᵃ. articulo p̄°. ad p̄m ſimplicitas nec pfectionem ſimpliciter nec impfectionē ſonat. res enī eo ꝙ ſimplex non habet pfectionē maioꝛē ſed ex eo ꝙ taliter ſimplex. i. ſimplicitatē ſubſiſtentē habet vn̄ mā p̄ᵃ eſt ſimpliciſſima ⁊ foꝛme accidētales ſunt ſimplices. ⁊ tn̄ nō ſunt pfectioꝛes ſubſtantijs compoſitis. Et ideo qn̄ dicimus ſubſtantias ſimplices eſſe pfectioꝛes compoſitis. Intelligas nō de qbuſcūqꝫ ſimplicibus ſubſtantijs ſꝫ de ſimplicibus ſubſiſtentibus in ſua ſimplicitate q̄les ſunt ſubſtantie ſepate oēs ꝑpterea caueto h̄ opinionē ſcoti in p̄° ſen. di. 8ᵃ. q. p̄ᵃ dicentis ſimplicitatē eſſe pfectionē ſimplicit̄:

ꝯ Scotū Ut aūt veritatē tutari ac falſum impugnare ſcias: notato qd ſit pfectio ſimpliciter. Perfectio ſimplr̄ apud Anſelmū monologiō. 15. eſt que in vnoquoqꝫ melioꝛ ipſa q̄ nō ipſa. Gloſa ſic. In vnoquoqꝫ inquātū eſt indiuiduū entis. i. hoc ens: nō inquātū eſt indiuiduū huius vel illi⁹ nature. puta. hic homo: aut h̄ angelus: melioꝛ eſt ⁊c̄. qꝛ cōparatiuū includit ſuū poſitiuū: ideo melioꝛ eſt. i. bonitatem ſeu pfectionē meliorē ponit q̄ nō ipſa. i. q̄ quodlibet ſibi icōpoſſibile ita ꝙ ſi non ipſa nō teneat̄ ꝯdictorie: ſꝫ incōpoſſibiliter. Unde pfectio ſimpliciter exigit duas ꝯditiones. p̄°. ꝙ dicat pfectionē. 2°. ꝙ illa pfectio in indiuiduo entis ſit melioꝛ q̄ quodlibet ſibi in eo incōpoſſibile. Propter defectū. n. prime ꝯditionis tā relatio q̄ negatio a pfectionib⁹ ſimpliciter excludunt̄. Propter v° defectū 2ᵉ ratiocinari. ridere. latrare. ⁊ hmōi. perfectiones ſimplr̄ non ſunt. qꝛ iſta ⁊ſi ſint melioꝛa in indiuiduo huius vel illius nature nō tamē entis. Dicimus ꝙ ſi nō ipſa teneat̄ impoſſibile ⁊ nō ꝯdictorie: qꝛ aliter omne poſitiuū eſſet pfectio ſimplr̄: qꝛ in indiuiduo entis melius ē poſitiuū quodlibet. quolibet ꝯdictorio foꝛmaliter ſūpto. Nec ſupficietenus ꝯſideres primā ꝯditionē. qm̄ ꝑpter defectū eius ſimplicitas non dicit pfectionē ſimpliciter. Simplicitas. n. nihil aliud eſt q̄ negatio compoſitionis. Unde nō eſt pfectio: ſꝫ negatio impfectionis. Propterea ⁊ deſſicit talis modus arguendi. In indiuiduo entis quodlibet incōpoſſibile ſimplicitati dicit impfectionem: ergo ipſa ſimplicitas eſt melioꝛ in vnoquoqꝫ q̄ nō ipſa: ⁊ ꝯſequenter pfectio ſimplr̄. Opoꝛtet. n. addere in antecedente. ⁊ ipſa dicit pfectionem. qd̄ falſum eſt: qꝛ negatiuū pꝛedicatū eſt. potes aūt ꝯ ſcoti poſitionē arguere ſic Nulla perfectio ſimpliciter ſaluatur in relatione: vt relatio ē: ſimplicitas aūt ſaluatur in relatione vt relatio eſt. Ad ſiquidē ē ſimpliciſſimū. Nullam enī cōpoſitionē īcludit: ⁊ vlr̄ ſm Scotū: oīs differentia vltima relatiōis. g° maioꝛ pꝫ ex eo ꝙ relatio vt relatio nec pfectionē nec imperfectōem ſonat apud nos ⁊ Scotū. ¶ Preterea. qd̄ diuidit̄ p q̄ntum ⁊ nō q̄ntum non ē pfectio ſimplr̄. patet iſta: qꝛ implicat ꝙ aliqd ſit nō q̄ntū ⁊ pfectio ſimpliciter. Sed ſimplicitas diuidit̄ per q̄ntū ⁊ nō q̄ntū. ergo patet minoꝛ. quia diuidit̄ in ſimplicitatē relatiuā ⁊ abſolutam: ſimplicitas aūt relatiua ē nō q̄nta. Si dicat̄ ad iſta ꝙ relatio foꝛmaliter ſumpta nō ē ſimplex ſed ſimplicitas pꝛedicatur de ea denoīatiue: hoc nō euadit argumēta qꝛ ſimplicitas relatiua ē paſſio relatiōis ſm hoc: aut modus intrinſecus. Impoſſibile ē autē ꝙ alterū hoꝝ ſit perfecti⁹ eo cuius ē. vt arguat̄ ſic. Nulla paſſio ē maioꝛis entitatis ſubiecto ſuo. Simplicitas denoīans relationē ē ei⁹ paſſio ſicut vlr̄ paſſio ſuperioꝛis ē paſſio inferioꝛis lꝫ non pꝛimo ergo ſimplicitas relationē denoīans n̄ ē maioꝛis entitatis relatione. ſed rl̄o nō ē q̄nta. ergo ſimplicitas relatiua non ē q̄nta. ergo nec pfectio ſimplr̄. Stat ergo aſſumptū verū. ſ. ꝙ ſimplicitas diuidit̄ per q̄ntū ⁊ nō q̄ntū. Similit̄ arguere pōt ſi dicant ꝙ ſimplicitas ſit modus. Quod tn̄ minus ꝯſonū veritati videt̄: ſūbe ergo īmāles non ratione ſimplicitatis ſunt pfectioꝛes eſſentijs ſubaꝝ compoſitarū: ſed rōe ſimplicitatis ſubſiſtentis ⁊ adunātis in ſe tantam perfectionem. ¶ Sequitur textus

¶ Sed quia illarū ſubſtātiarū eēntie ſūt nobis magis occulte iō ab eſſentiis cōpoſitorū incipiendū eſt: ut a facilioribus cōuenientr̄ fiat diſciplina. In ſubſtātiis igitur cōpoſitis forma ⁊ materia note ſunt: ut in hoīe aīa ⁊ corp⁹ nō autē pōt dici ꝙ alterū eorum tantū eēntia dicatur eē ꝙ enī materia ſola nō ſit eēntia planū eſt. quia res per ſuā eēntiam cognoſcibilis ē ⁊ in ſpecie ordinatur uel ī genere. materia āt nō eſt cognitionis principiū nec ſm eam ad ſpēm uel ad genus determinatur: ſed ſm id ſolum qd̄ in actu aliquid eſt.

¶ In hac ſcōa parte caplī qd ſit eēntia in ſubſtātijs cōpoſitis declaraturus. qꝛ a notioꝛib⁹ inchoandū ē cōcluſionē hanc negatiuā ponit: materia ſola non ē eēntia ſube cōpoſite quā duplici rōne ꝓbat. p̄ma ē talis. Illd̄ qd̄ eſt eſſentia ſbe cōpoſite eſt p̄n̄m cognoſcendi illā: ſꝫ mā ſola nō eſt p̄n̄m cognoſcendi illā: ergo mā ſola nō eſt eſſentia ſbe cōpoſite: maioꝛ pꝫ ex eo ꝙ vnūqdqꝫ per ſuā eēntiā cognoſcit̄ qditatiue. vn̄ oēs alie cognitiōes oriunt̄. mīoꝛ habet̄ ex. 9. metaphyſice textu ꝯmenti. 20. vbi dr̄ ꝙ p̄ncipiū cognoſcendi eſt act⁹ ⁊ nō po³. Scōa rō eſt eſſenᵃ ſbe cōpoſite ē id q̄ res ponit̄ in genere ⁊ ſpecie ſꝫ mā ſola nō eſt id q̄ res ponit̄ in genere ⁊ ſpecie. ergo mā ſola nō eſt eſſenᵃ ſbe cōpoſite. maioꝛ eſt euidens īducendo ī ſingul̄. ſoꝛ. n. per ſuā nām in ſpecie hūana collocat̄ ſilr̄ ī genere aīalis ⁊ ſic de alijs minoꝛ ꝓbat̄ qꝛ id q̄ aliqd in ſpecie reponit̄ opꝫ ꝙ actuale ſit eo ꝙ eſt p̄n̄m diſtinguendi per ip̄m ab alijs ſpecieb⁹ ⁊ collocādi ip̄m in tali gradu vniuerſi. materia autē ſola actualitatem nō includit.

¶ Sequitur textus.

¶ Neqꝫ ēt forma tm̄ ſbe cōpoſite eēntia dici pōt q̄uis qdā hoc aſſerere conet̄. ex his enī q dcā ſūt pꝫ ꝙ eēntia ē id qd̄ p diffinitionem rei ſignificat̄. diffinitio āt ſbaꝝ naturaliū non tm̄ formā: ſꝫ ⁊ materiā cōtinet. alr̄ enī diffinitiōes naturales ⁊ mathematice nō differrent nec ēt pōt dici ꝙ materia in diffinitiōe ſbe naturalis ponat̄ ſicut additamētū eēntie eius ul̄ res extra illā naturā uel eēntiā ei⁹ qa hic modus ꝑpri⁹ ē accn̄tib⁹ q̄ eēntiā pfecte nō hn̄t. Unde opꝫ ꝙ in diffinitiōe ſua ſbam uel ſbm recipiāt qd̄ ē extra gen⁹ eoꝝ. pꝫ ergo ꝙ eſſentia cōprehendit materiam ⁊ formam.

¶ Hic ponit̄ ſcōa ꝯclō negatiua tal̄ eſſentia ſbe cōpoſite nō eſt ſola foꝛa q̄ vnica rōne ꝓbat ſic illud eſt eſſenᵃ ſbe ꝯpoſite qd̄ p ei⁹ diffinitionē ſignificat̄ ſꝫ ſola foꝛa p ei⁹ diffinitionē nō ſignificat̄. ergo ſola foꝛa nō eſt eſſenᵃ ſbe cōpoſite: Maioꝛ eſt de ſe nota minoꝛ ꝓbat̄ ſic quia diffinitiō[illegible]les per hoc differūt a mathematicis quia iſte ſignifi[illegible]rētū formā. i. formā abſqꝫ mā ſēſibili: nāles v° ſignifica[illegible]ētā ⁊ māž ſenſibilē. Sꝫ ad hāc rōnē pōt dici ꝙ cū ſignificari per diffinitionē ꝯtigat duplr̄ vno mō vt pars rei diffinite: alio mō vt ſubm rei diffinite ſeu vt deferēs rē diffinitā p[illegible] diffinitōē naturalem ſignificat̄ ſola foꝛa vt res diffinita: ⁊ iō qditas eſt ſola foꝛa: materia āt ſignificat̄ vt qditatē deferens. ¶ Cōtra hāc rn̄ſionem ſubiūgit in lr̄a tal̄ rō. Illud qd̄ eſt ꝑpriū accn̄tib⁹ ex īperfectiōe ſue eſſentie nō cōuenit ſpecificis ſubſtantijs. Sed recipere in diffinitiōe aliqd extra eſſentiā ſuā eſt ꝑpriū accn̄tib⁹ ex īperfectiōe ſue eſſentie. ergo hoc nō cōuenit ſubſtātijs ſpecificis maioꝛ pꝫ ex terminis ⁊

qð.n.ē ꝓpriū alicui ex ſua ĩꝑfectiõe nõ cõuenit alteri ha⸗bēti ꝑfectiõeʒ oppoſitā illi ĩꝑfectioni: minor habet̄ ex 7° metha͛.textu ↄmētatoriſ.14.15.16. Circa maiorē no. ꝙ ſʒ forme partis puta aīe ↄueniat ēē diffiniri ꝑ aliqd extra eſſentiā eiꝰ ac ꝑ hoc iſtud videat̄ eſſe nõ ꝓpriū accidētibꝰ ſed cõe eis ⁊ formis partiū in rei tñ veritate ꝓpriū ē acci⸗dētiū eo ꝙ diffinitio nõ ē niſi rex̄ exiſtētiū in recta linea p̄dicamētali hñtium ſpēm ↄpletā cuʒ diffinitio ↄponat̄ ex gñe ⁊ differētia ſola aūt accidētia iter entia in ſpē cõpleta ſūt ꝑ additamētū diffinibilia. ⁊ iõ ꝓpriū accidētibus dixit eſſe tali mõ diffiniri. vñ ⁊ aīa diffinit̄ ꝑ aliqd extra eſſen⸗tiam ſuam ꝓ quanto participat de accidentis natura eſſe in alio. ℭ Sequitur textus.

ℭ Nõ ergo pt̄ dici ꝙ eſſentia ſignificet relati oneʒ q̄ eſt iter materiā ⁊ formā: uel aliqd ſuꝑ additū illis: qa ħ de neceſſitate eſſet accñs ex⸗trāeū a re nec ꝑ eā res cognoſceret̄ q̄ oīa eſſē tie ↄueniūt. ꝑ formā.n.q̄ eſt actꝰ materie. ma teria efficit̄ ens actu ⁊ hoc aliqd. Vñ illud qð ſupaduenit nõ dat eſſe actu ſimplr̄ materie: ſʒ eſſe actu reale ſicͭ accñtia faciūt ut albedo fa cit actu albū: uñ qñ talis forma acqrit̄ nõ dr̄ generari ſimpliciter ſed ſm qd.

ℭ Hic ponit̄ .3ᵃ ↄclõ negatiua eſſentia ſubē ↄpoſite nõ ē aliq̄ relatio iter materiā ⁊ formā aut aliqd additū ↄpoſi to ex materia ⁊ forma quā ꝓbat duabꝰ rõnibꝰ. ℭ Prīo ſic oīs relatio media iter materiā ⁊ formā: ⁊ ſilr̄ oē addi tū ↄpoſito ex materia ⁊ forma ē accidēs extraneūʒ ſubē. Nulla eſſentia ſubē ↄpoſite ē accidēs extraneū: ergo mi nor ē de ſe no. maior v̄o ꝓbat̄ oē adueniēs enti ſimplr̄ fa ciēs formalr̄ ens tale ē accidēs extraneē nē a ſba: oīs rela tio media iter materiā ⁊ formā ⁊ oē additū ↄpoſito ad⸗ueniūt enti ſimplr̄ ⁊ faciūt ens tale ergo oīa hmōi ſūt ac cidētia extranee nē a ſba ↄpoſita huiꝰ ꝑſylogiſmi: minor declarat̄ p̄mo ex eo ꝙ forma ſubſtātialis adueniens mē facit eſſe ſimplr̄ ⁊ hoc aliqd: vt dr̄ 2° de aīa textu ↄmēti ſcōi declarat̄ 2° ex eo ꝙ gñatio terminata ad formā ſub⸗ſtātialē ē gñatio ſimplr̄. terminata v̄o ad formā accidēta lē ē gñatio ſm qd vt dr̄. 5. phycoꝝ tex.cōm.7. quū.n. materia ſor. acqrit formā ſbalem tūc ſicut addictione dr̄ ſor. fieri acqſita aūt forma ſbali: quū magnitudinē acqrit nõ dr̄ ſor. fieri ſimplr̄ ⁊ ſine additiõe ſed fieri magnus. ℭ Scōa rõ ē iſta nullū additūʒ vt relatio illa media aut ut quõlibet ſequēs ↄpoſitū ex materia ⁊ forma ē ꝓpriuʒ p̄ncipiuʒ a p̄ori ꝑfecte noticie ſubē cõpoſite eſſentia ſub⸗ſtantie compoſite eſt ꝓprium principium a priori cõple⸗te noticie eius ergo ⁊c̄. ℭ Sequitur textus.

ℭ Reliqt̄ ꝙ nõmen eſſentie i ſbiis cõpoſitis ſignificat illud qð eſt ex materia ⁊ for̄a cõpo ſitū ⁊ huic poſitõi ↄſonat uerbū Boetii ĩ cõ mento p̄dicamentorū ubi dicͭ ꝙ uſya ſignifi cat ↄpoſitum. Vſy.n. apud grecos idem eſt ꝙ eſſentia apud nos ut ipſemet ĩ libro ð dua⸗bꝰ naturis fatet̄. Auicena āt dicit ꝙ quiditas ſubſtātiarū ↄpoſitarū eſt ipſa ↄp[...] forme ⁊ materie. Cōmētator āt dicͭ ſu[...]o meta⸗phyſice. natura quā habent ſpecies ĩ rebꝰ ge neralibꝰ eſt aliqð mediū.i. ↄpoſitū ex materia ⁊ forma: huic etiā rõ ↄcordat qa eſſe ſbe cõpo ſite non eſt tm̄ forme nec tātū materie ſʒ ipſiꝰ compoſiti. eſſentia aūt eſt ſm quā res dr̄ eſſe. Vnde opʒ ut eſſentia q̄ res denoīat̄. ens non tm̄ ſit forma nec tm̄ materia ſʒ utrūqʒ: q̄ʒuis hmōi eſſe ſiue eſſentie ſola forma ſuo modo ſit cā. ſicut.n. ĩ aliis uidemꝰ q̄ ex pluribꝰ prin⸗cipiis conſtituūt̄ ꝙ res non denoīant̄ ex alte⸗ro illorū pricipiorū tm̄ ſʒ ab eo quod utrūqʒ complectit̄ ut pʒ ĩ ſaporibꝰ qr ex actione cali di digerentis hūidū cāt̄ dulcedo: ⁊ q̄ʒuis hoc modo calor ſit cā dulcedinis non tam̄ denoīa tur corpus dulce a calore ſʒ a ſapore qui cali⸗dum ⁊ humidum complectit̄.

ℭ Hic ponit̄ 4ᵃ ↄclõ affirmatiua. Eſſentia in ſubſtātiis ↄpoſitis ſignificat ↄpoſitū ex materia ⁊ forma quā ꝑ lo⸗cū a diuiſione ↄcludit ⁊ auctoritate boetii: auicēne: ⁊ cõ⸗mētatoriſ. 7. metha͛. cõ. 27. ⁊ rõe tali ꝓbat. Id quo tanq̄ p̄ncipio ↄpleto denoīante ſba ↄpoſita ē ens: ē ↄpoſitū: ſʒ eſſentia ipſiꝰ ſbe cõpoſite ē id quo tanq̄ p̄ncipio ↄpleto denoīante ſba ↄpoſita ē ens: ergo eſſentia ipſiꝰ ſbe ↄpo ſite ē ↄpoſita. minor ð ſe ē clara. dr̄.n. ⁊ ē ſor. ens ꝑꝑ ſuā eſſentiaʒ quā hʒ: maior v̄o declarat̄ ſic q̄ncūqʒ aliq̄ res ex pluribꝰ p̄ncipiis ↄſtituit̄ nõ ē talis ex altero eoꝝ vt cõ ꝑleto p̄ncipio ſed ex cõpletēte utrūqʒ ſed ſba cõpoſita ē ens ex pluribꝰ p̄ncipiiſ ↄſtitutū.ſ. materia ⁊ forma: ergo nõ ex altero tanq̄ cõpleto p̄ncipio ſed ↄpletēte vtrūqʒ ē ⁊ dr̄ ens: ſed id qð ↄplectit̄ vtrūqʒ eſt cõpoſitū qð erat ꝓbādū: maior huiꝰ ꝑſylli exēplariter in ſaporibꝰ decla⸗rat̄. in lr̄a tanq̄ ex notioribꝰ ⁊ declaratio ē manifeſta ꝑ ſe qð aūt dr̄ ꝙ ſola forma ē cā eſſendi ĩfra patebit. ℭ Circa p̄dcā dubitat̄ an materia ſit pars qditatis naturalis in hac dubitatiõe tria faciā p̄° ponā opiōnē cõmētatoris. 2° ponā opiōnē ſci thome. 3°. Rñdebit̄ argumētis oppoſi tis. ℭ Quo ad primū ↄmētator. 7. metha. cõ 21. ⁊ 34. opinat̄ materiā non eē ptē qditatis naturalis ſed cadere ĩdiffinitiõe rei naturalis vt deferens illā qditatē adducit aūt in. 34. cõ. ad hoc rõnē talē. ℭ Eſſentie rei eſt ſba de clarās rē qditatiue: materia nõ ē ſba declarās qditatem rei ergo materia nõ ꝑtinet ad eſſentiā rei. minor colligit̄ ex p̄° phycoꝝ tex. cõ. 69. vbi dr̄ ꝙ materia ſm ſe ē igno ta ⁊ ꝑ ↄñs alteriꝰ declatiua nõ ē. ℭ Ex cõmētovo. 21. pt̄ elici talis rõ ad hoc. Si qditas hoīs eēt hõ cõpoſitus ex materia ⁊ forma: tūc qditas hoīs hr̄et qditatē. ⁊ ſic qdi⸗tatis eſſet qditas qð ē falſū: tenet ↄña q: q̄cūqʒ ſūt ideʒ: qcqd hʒ vnū hʒ reliquū: ſi gͦ qditas hoīs ⁊ hõ cõpoſitꝰ ſt idē cū hõ ↄpoſitꝰ hēat qditatē. ſeqt̄ ꝙ qditas hoīs hēat qditatē. ℭ Hāc eādē poſitionē vr̄ docē Ariſt. 7. metha. tex. cõm. 34. exp̄ſſe dicēs materiā nõ eē partē qditatis ⁊ 2° phycoꝝ tex. cõ. 28. ꝑtes diffinitiõis in gñe cāe formal̄ collocās. Vñ ⁊. 10. metha. tex. cõ. 25. dicit ꝙ mas ⁊ fe⸗mina nõ variāt ſpēs q: ſūt differētie materiales. ℭ Idē ēt ꝑſuaderi p̄ōt ex ↄſeqñtibꝰ materiā: materia.n. ē cā cor⸗ruptiõis diſtinctiõis ſuppoſiti a natura ſenſibilitatis ⁊ ſi⸗miliū quoꝝ oppoſita cõueniūt qditatibꝰ: ſunt.n. eſſentie rex̄ igñabileſ: ĩcorruptibiles: ĩſenſibiles ⁊ hmōi. ħ ð p̄ᵃ. ℭ Quo ad 2ᵐ. s. tho. 7. metha. ſ. tex. ↄ. 33. ⁊ p̄ᵃ pte. q. 75. ar. 4. ⁊ ħ tenet materiā eē ptē qditatis ſbe naturalͥ: ꝓbatqʒ hāc ↄlonē tribꝰ rõibꝰ quax̄ due in lr̄a poſite ſūt: tertia v̄o ē iſta. ℭ Quicqd ē de eſſentia oīuʒ ĩdiuiduoꝝ cõtētoꝝ ſub ſpē vlr̄ cõceptū ē de eſſentia ſpēi: iſta ē va ꝓ tāto q: alr̄ eſſentia ſpecifica nõ p̄dicaret eſſentialr̄ totā eſ ſentiā ĩdiuiduii: ſed materia ē de eſſentia oīuʒ ĩdiuiduoꝝ naturaliū: ergo materia vlr̄ accepta ē ð eſſentia ſpēi: ⁊ ſic nõ cadit in ſpē vt d̄ferēs ipaʒ ſed vt pars eſſētiali. ℭ Ad primā rõnē in lr̄a ſcām dīt aduerſarii ꝙ ꝓpriū ē accidē⸗tibꝰ diffiniri ꝑ additamētū alteriꝰ gñis: ⁊ hoc nõ cõuenit ſubſtātiis. ſed diffiniunt̄ ſbe ꝑ additū ſui generis mate⸗ria.n. ē in eo gñe ĩ quo ē qditas delata. Cõtra ergo hoc: nulla ē dr̄ia iter diffinitionē forme ptis ⁊ diffinitiõeʒ for⸗me totiꝰ cū vtraqʒ ꝑ additū ſui generis diffiniat̄. ⁊ ſic ea dē erit diffinitio aīe ⁊ viui. ⁊ tūc ſicut nulluʒ genꝰ p̄dica⸗mēti ſbe ponit̄ ĩdiffinitiõe aīe: ita nullū ponet̄ ĩdiffinitio ne viui. ⁊ ſic de aliis qð ē manifeſte falſuʒ. ℭ Cõfirmat̄ . s. tho. poſitio adhuc triplr̄. p̄° ſic. ℭ In oī ſubiecto qdi tatiue ſūpto cui ↄuenit aliq̄ paſſio adeq̄ta oʒ inueniri itrin

ſece cām illiꝰ paſſiõis: ſʒ corpꝰ ↄtrietati ſbm qditatiue ſū⸗ptū ē ſbm cui ↄuenit corruptibilitas ꝑ modū paſſiõis a⸗deq̄te. gͦ in corꝑe ↄtrietati ſbo qditatiue ſūpto oʒ itriſece inuenire cām corruptibilitatis ⁊ talis cā non ē niſi mā. gͦ maior ē de ſe nota: q: paſſio fluit ab itriſecis p̄ncipiiſ qdi tatis aliter nõ cõueniret ei ſm ꝙ ipſa minor ex eo mani⸗feſtat̄ ꝙ corruptibilitas; p̄° ↄcludit̄ de corꝑe ↄtrietati ſbo ꝙ āt cā corruptibilitatis ſit mā clax̄ ē apud cõmētatoreʒ marīe. 2° ſic id qð ē ꝑs hūane nature ē ꝑs qditatis hūa⸗ne: q: nā ⁊ qditas ſūt idē. Sʒ mā ē ꝑs nāe hūane. ergo ⁊c̄. ꝓbat̄ minor ex eo ꝙ mā ē nā. 2° phycoꝝ textu cõ⸗mēti. 21. Et ſi nõ ē ꝑs ꝙ opʒ ꝙ in ſor. ſint due nature nõ ꝑtiales q: nõ ſūt ꝑtes alicuiꝰ nāe qð ē ĩpoſſibile. 3° decla rat̄ hāc fuiſſe mētē Ariſt. p̄°. et. 8. metaphyſice textu cõ mētoꝝ. 15. ⁊. 16. vbi aſſignat cām q̄re diffinitio cõpoſito rūͤ ē vna q: ex actu ⁊ poᵃ natū ē fieri vnū. Quiditates āt ſimplices ſeipſis ĩquit hñt vnitatē ſtatiʒ eo ꝙ foīe tantū ſint. Ex qbꝰ habet̄ ꝙ ſi eēntia ſbe cõpoſite eſſet ſola foīa nõ oporteret Ariſt. aſſignare cām ꝑꝑ qd ſit vna cū ſeipſa ſit vna. ſed q: ē cõpoſita iõ dixit ꝙ vnitatē hʒ ex eo ꝙ al⸗tera ꝑs ē actꝰ altera poᵃ. Silr̄. 9. meta͛. tex. vltimoꝝ cõ mētoꝝ dicit ꝙ ĩ qditatibꝰ cõpoſitoꝝ accidit error. nõ āt in qditatibꝰ ſimpliciū ꝑꝑ multitudinē ꝑtiū. Ex qbꝰ ſūt cõpoſite ille qditates. vñ ex eaꝝ cõpoſitiõe error accidē p̄ōt q in ſimplicibꝰ cū careāt ꝑtibꝰ locū nõ hʒ. Ex qbꝰ appet ipm̄ opinari eēntiā cõpoſiti eē cõpoſitā ⁊ nõ ſim⸗plicē ⁊ ꝙ qditas ſbe mālis differt a qditate ſepata ex eo ꝙ iſta ē eēntialr̄ ſimplex. illa v̄o ē eēntialr̄ cõpoſita hec ð 2°. ℭ Quo ad 3ᵐ ddm ē ad rõnes in oppoſitū ad quaꝝ p̄mā negat̄ minor: lʒ.n. mā ſm ſe.i. ſolitaria ſumpta ſit ignota adiūcta tñ ⁊ ſubſtracta tali foīe ſpecifice ſiue gene rice declatiua ē alteriꝰ. ℭ Ad ſcōaʒ negat̄ ↄñā ad cuius ꝓbationē dr̄ ꝙ maior illa p̄ōt ĩtelligi duplr̄. Vno mõ ſic q̄cūqʒ ſūt idē realr̄ qcqd realr̄ ↄiūctū ē vni ē ⁊ realr̄ cõ⸗iūctū alteri: ⁊ ſic ↄcedit̄ ſʒ nõ ē ↄ nos: alio mõ ſic q̄cunqʒ ſūt idē realr̄ qcqd p̄dicat̄ de vno p̄dicat̄ de alto ⁊ hoc mõ ē fl̄a. Aliqd.n. ↄuenit vni vt diſticto ſm rõnē ab al⸗tero qð nõ ↄuenit alteri: ſic in ꝓpoſito hr̄e qditatē ↄuenit hoī vt diſticto a ſua qditate ſm rõnē. diſtiguit̄.n. ab illa vt habēs ab hito ⁊ q: ſic opʒ diſtigui illā maiorē ĩ ꝓpoſi to: iõ argumētū nõ ꝓcedit. ℭ Ad id qð addit̄ ex Ariſt. dr̄ ꝙ. 7. meta͛ nõ remouet mām a qditate ſʒ mām pti⸗cularē ⁊ eas ꝑtes q̄ ꝑ accñs ſe hñt ad ſpēi itellectū vt ma nus ⁊ pedes. v̄. g. ab hoīs rõne ⁊ has carnes ⁊ hec oſſa ꝙ āt ꝑtes diffinitiõis in genere cāe foīalis collocent̄ nõ ē ↄ id qð dicimꝰ. meminiſſe.n. opʒ ꝙ oē ſupius ſe hʒ vt formale reſpectu ĩferioris vt ibidē ab Ariſt. habet̄ maſ⸗culus q̄ʒ ⁊ feīa ⁊ ſi nõ differāt ſpē in genere aīalis: ſic al bū ⁊ nigrū. differūt tñ ſpē in genere ſexus. cuius dr̄ie ad genus aīalis ꝑ accñs ſe hñt ⁊ ex pte māe ⁊ ꝓpterea ĩ il⸗lo genere nõ cāuſt diuerſitatē ſpecificā. ℭ Ad vltimā cõ⸗firmationē de paſſiõibꝰ māe dr̄ ꝙ illa ſequūt̄ mām pti⸗cularit̄ exiſtētē ⁊ nõ ſequūt̄ mām abſtractā a ſingulari⸗bus q̄ ē ꝑs qditatis ſpecifice. ⁊ iõ nõ opʒ illa ĩeſſe qditati nec opʒ mām remoueri a qditate ꝑꝑ hoc ꝙ illa oppoſi⸗ta qditati inſunt. ℭ Sequitur textus.

ℭ Sʒ q: ĩdiuidatiõis pricipiū ē mā ex ħ for⸗te uideret̄ ſeq ꝙ eēntia q̄ māʒ ↄplectit̄ in ſe ſit ⁊ formā ſit tātū pticularis ⁊ nõ uliſ: ex quo ſe q̄ret̄ uliā diffinitionem non habere ſi eſſentia eſt id quod per diffinitionem ſignificatur.

ℭ In hac 3ᵃ pte hꝰ capli. obijcit ↄ q̄rtā ↄclõnē ſic id qð cõprehēdit in ſe mām itriſece ē pticulare: eēntia ſubē cõ⸗poſite cõprehēdit in ſe mām itriſece. ergo eētia ſbe ē pti cularis. ergo nõ dat̄ eēntia ſbe cõpoſite vliſ qð ē falſuʒ: Et vlteriꝰ ſeqt̄ ꝙ vlia nālia nõ ſūt diffinibilia: q: rex̄ nā⸗liū nõ niſi eēntie ſunt diffinibiles eo ꝙ diffinitio ſignificat eēntiā rei: eēntie aūt nāliū vt deductū ē pticulares ſūt ma ior ꝓbat̄ ſic. Qð hʒ in ſe actu ⁊ itriſece p̄ncīᵐ ĩdiuidua⸗tiõis ē pticulare hñs itriſece mām hʒ in ſe p̄ncipiū ĩdiui duatiõis: q: mā eſt p̄ncipium indiuiduationis. ergo ⁊c̄. ℭ Sequitur textus.

ℭ Et iõ ſciēdū ē ꝙ mā nõ q̄uolibet accepta ē pricipiū ĩdiuiduatiõis ſʒ ſolū mā ſignata. Et dico māʒ ſignatā q̄ ſub certi dimēſiõibꝰ ↄſide rat̄: ħ āt mā ĩ diffinitiõe hoīs ĩq̄ʒtū hõ nõ po nit̄ ſʒ poneret̄ ĩ diffinitiõe ſocratis ſi ſocrates diffinitionē haberet: ĩ diffinitõe āt hoīs ponit̄ mā non ſignata. non.n. ĩ diffinitiõe hoīs po⸗nitur hoc os ⁊ hec caro ſed os ⁊ caro abſolu⸗te que ſunt materia hominis non ſignata.

ℭ Hic rñdet obiectiõi deſtruēdo maiorē cū ſua ꝓbatõe dicēs ꝙ mā duplr̄ accipit̄ ſignata.ſ. ⁊ nõ ſignata. ſigna⸗ta ē p̄nᵐ ĩdiuiduatiõis nõ ſignata ponit̄ ꝑs. eēntie ſpecifi ce: ſignata poneret̄ ĩ diffinitõe ſocratis ſi diffuiret̄ nõ ſi⸗gnata ponit̄ in diffinitiõe vliuʒ. vñ ⁊ pʒ vlia diffiniri: ⁊ tñ mām ĩcludere ſʒ nõ ſignatā q̄ pticularitatis ē p̄ncipiū. ℭ Circa hāc ptē dubitat̄. an mā ſit p̄ncipiū ĩdiuiduatio⸗nis. In hac q̄ōne ſex ſūt agēda. p̄° declabit̄ titulꝰ. 2° po net̄ opīo Scoti. tertio ĩpugnabit̄. q̄rto ponet̄ opīo ſancti Thome. q̄nto arguet̄ ↄ illā. ſexto rñdebit̄ argumētis in oppoſitū. ℭ Quo ad p̄mū nota cū de p̄ncipio ĩdiuidua⸗tiõis agit̄ cū ĩdiuiduū duo dicat.ſ. ĩdiſtictū a ſe ⁊ diſtin⸗ctū ab alijs nihil aliud q̄rit̄ niſi per qd p̄mo nā ſpecifica reddat̄ in cõicabilis ita ꝙ repugnet ſibi cõicari plibꝰ vt ſupius ĩferioribꝰ cõicat̄. atqʒ ꝑ qd hoc ĩdiuiduū p̄mo di ſtiguit̄ realr̄ ab alijs eiuſdē ſpēi: duo ergo q̄runt̄ ↄcurrē tia ad ĩdiuiduationē.ſ. q̄ p̄mo nā ſpecifica reddat̄ in cõi⸗cabilis ⁊ q̄ p̄mo realr̄ diſtiguat̄ ab alijs eiuſdeʒ ſpēi. Et aduertas hñ ſingulas ꝑtes tituli q̄s declauimꝰ cū aliqs in hac pte errare ĩuenio. Agit̄.n. hic de cõicabilitate que opponit̄ cõicatiõi reali: et nõ de ĩcõicabilitate q̄ opponi⸗tur cõicatiõi forme. hāc.n. nullus dubitat. p̄mo ↄuenire māe. Et ſilr̄ agit̄ ħ de diſtictiõe reali ĩdiduoꝝ ſub eadē ſpē q̄ nõ ē niſi iter ētia realia ⁊ ñ de diſtictiõe q̄ ſor. viuꝰ ⁊ Plato mortuꝰ diſtiguūt̄. ℭ Aduertēdo ſp ꝙ nõ loq mur nūc niſi de ĩdiuiduatiõe ſbax̄ mālū hec de primo. ℭ Quo ad 2ᵐ Scotꝰ. 2. ſen. diſt. 3. q. 6. opīat̄ ꝙ nā ſpe cifica ĩdiuiduat̄ ꝑ qðdā poſitiuū ꝑ ſe ↄhēſ illā ⁊ faciens vnū cū illa: ita ꝙ illud poſitiuū ne ē mā nec foīa: nec cõ poſitū: ſʒ ē mediū oīum ſeu vltima realitas māe forme ⁊ cõpoſiti: eadē illis realr̄: ⁊ ſic apud eū de p̄ncipio idi⸗uiduatiõis ponit̄ talis ↄclõ. Pricipiū ĩdiuiduatiõis nõ ē mā: nec forma. nec q̄ʒtitas: ſed ꝓprietas ĩdiuidual̄.ſ. ħ hecceitas: huiꝰ ↄclõnis ꝓbatiões quo ad tres p̄mas ꝑ⸗tes nūc omitto poſt modū q̄ʒtū ad ꝓpriū ſpectat adducēdas ꝑ q̄rta arguit̄ ſic. Vnitas ſeqt̄ entitatē ꝓportiona biliͭ loquēdo: eodē.n. mõ res ē ens ⁊ vna. igitur vnitas ſimplr̄ vltima.ſ. nūeralis ſeu ĩdiuidual̄ ſeqt̄ entitatē ĩdi uidualē: ſʒ clax̄ ē ꝙ ētitas illa ĩdiuidual̄ nõ ē aliqð eoꝝ q̄ ſūt actu in ſpē nec aliqð accñs. cū oīa accñtia ſint poſt. er⸗go ē ꝓprietas ĩdiuidual̄ ĩdiuiduoꝝ.ſ. ↄſtitutiua vt argua tur ſic. ℭ Illud ad qð p̄mo ſeqt̄ vnitas nūeralis ē p̄nci⸗piū ĩdiuiduatõis. ꝓꝑetas illa ſeu hecceitas ē id ad qð p̄⸗mo ſeqt̄ vnitas nūeralis: ergo hecceitas ē p̄ncipiū ĩdiui duatiõis. maior pʒ q: vnitas ꝓportiõabilr̄ ſeqt̄ ens: mi nor ꝓbat̄ q: vnitas nūeralis nõ ſeqt̄ qditatē: vt pʒ nec ad aliqð accñs cū p̄cedat totū genꝰ accñtiū. ℭ Scðo ſic oīs dr̄ia differētiū reducit̄ ad aliq̄ p̄ma diuerſa alioqn ñ eēt ſtatꝰ in differētibus ſʒ ĩdiuidua ꝓprie differunt. ergo eoꝝ dr̄ia reducit̄ ad aliq̄ p̄mo diuerſa. hec nõ ſt nāe ipſo rū: nec p̄uatiões: nec accñtia aliq̄: ergo ſūt hecceitates: ꝓbatio huiꝰ vltimi aſſūpti quo ad tertiā ptē q: ſi dr̄ia ĩdi uiduoꝝ reducit̄ ad aliqð accñs maxīe reducit̄ ad q̄ʒtita tē: ſed hoc nõ qð ſic pʒ. Queret̄.n. ꝑ qd hec q̄ʒtitas ⁊ il la q̄ʒtitas differāt nõ ſeipſis. ſic.n. ſpecifice diſtiguerent̄ ergo aliquo alio puta ſitibꝰ. Sʒ hoc nõ p̄ōt eē q: aut di⸗ſtinguūt̄ ſitu q̄ ē ſpāle p̄dicamētū: ⁊ hoc nõ q: ille ē po⸗ſterior q̄ʒtitate aut ſitu q̄ ē dr̄ia q̄ʒtitatis. ⁊ hoc q: q̄rat̄ ꝑ

qd illi ſitꝰ diſtiguūť aut ſeipſis ⁊ ħ ñ pt dici q: ſeipſis ñ ſt hi: aut aliq alio. ⁊ ſic i īfinitū. Et pptea cū ſitus q ē drñia q̄ʒtitatis itegreť ex ꝯtinuatiõe ⁊ pmanētia ptiū idē ē diceř ħ q̄ʒtitas differt ab illa pp aliū ſitū ⁊ ꝙ ħ q̄ʒtitas differt ab illa q̄ʒtitate ſeipſa. ❡ Tertio ſic id qđ ſe toto p° ꝯſtituit aliqđ ſinglare ī ſua ētitate ſingulari: ⁊ vnitate ꝯſeq̄nte talē ētitatē ei ſe toto p° repugnat didi diſiõi oppa illi vnitati ⁊ ꝯſeq̄nte ē pnm idiuiduatiõis: ſʒ ſola ꝓpetas idiuidual' ſiui hecchitas ē hmõi. g° ⁊c. maior pʒ ex teris mior eodē mõ ꝓbať vt ſupra ħ de. 2°. ❡ Quo ad 3m arguiť ꝯ opiõnē Scoti. q̄druplr. p° ſic oīs actꝰ ſinglaris pexigit potētiā ſinglarē quā actuat: ſʒ hecceitas ē actꝰ ſingularis. g° pexigit potētiā ſingularē quā actuat: ſʒ illa poa ē nā ſeu ī nā ipſiꝰ idiuidui. g° nā idiuiduū ē ſinglaris añ adnētū hecceitatis. ⁊ ſic hecceitas ñ ē pm idiuiduatõis ꝑpõnis aſſūpte oēs ſt ſcoti ī hac mā. maior ꝓbať tñ ex doctrīa Ariſt. 2. phycoꝝ textu cõ. 38. vbi docet ꝯpatões cāꝝ. vñ ſic foīa pticularis pexigit māʒ pticularē ſic actꝰ potētiā. Si dicať ꝙ ħ ē verū vbi actꝰ ⁊ poa diſtiguūť realr eo ꝙ tc poa realr recipit actū ħ nõ obſtat eo ꝙ ſʒ ſcotū qñ aliq duo aduñāť realr eūdē ordinē ex nā rei retinent quē hrent ſi eēnt diſticta realr: cū g° actꝰ ſingularis ſi diſtictꝰ eēt realr ex nā ſua pexigeret potētiā ſingularē opʒ ꝙ ⁊ nūc ħ idē exigat cū ordo idē fueť. ❡ Scđo ſic illa q̄ ſūt pna idiuiduatiõis ſūt ſeipſis p° diuerſa hecchitas ſoꝛ. ⁊ plato. nõ ſūt hmõi. g° maior ē ſcoti: minor ꝓbať id qđ ꝯuenit magis cū vno q̄ʒ cū alio nõ ē p° diuerſū ab eo cū q̄ magis ꝯuenit ſʒ hecceitas plõnis magis ꝯuenit cū hecceitate ſoꝛ. q̄ʒ cū hecceitate albedis. g° hecceitas plõnis ⁊ ſoꝛ. nõ ſt p° diuerſa: maior ꝓſylli pʒ ex teris. p°. n. diuerſa nõ ꝯuenit cū illo. mior ꝓbať duplr. p° q: hecceitas ſoꝛ. ⁊ plõnis ꝯueniūt ī ſpē: hecceitas ſoꝛ. ⁊ albedis drñt gñe. 2° q: illa magis ꝯueniūt q̄ magis aſſimilāť: magis āt aſſilāť q̄ ſūt magis ꝯpabilia. hecceitas āt ſoꝛ. ⁊ plõnis ſt ꝯpabiles magis q̄ʒ hecchitas ſoꝛ. ⁊ albedis ſic vlr res eiuſdē pdicamēti ſt magis cõpabiles q̄ʒ res diuerſoꝝ pdicamētoꝝ. ❡ Tertio ſic qđ ꝯuenit vni ⁊ repugnat alri idiuiduo eiuſdē ſpēi pexigit necario ipoꝝ diſtictionē: ꝓprietas idiuidualis puta ſoꝛteitas ꝯuenit ſoꝛti ⁊ repugnat plõni eiuſdē ſpēi idiuiduo. g° ꝓprietas idiuidual' pexigit diſtictionē ſoꝛ. a plõne. ⁊ ſic ꝓprietas idiuidualis nõ ē id q̄ p° ſoꝛ. diſtiguiť a plõne ꝯclõ ē flā ſʒ ſcotū: ꝓceſſus ē bonꝰ. g° alťa pmiſſaꝝ ē flā vtraqʒ āt ē ſua. g° oīno falſus ꝯuiciť: ⁊ maior qdē hēť a ſcoto ī q̄libe. q. 2a. mior āt eſt ſua ꝯclõ quā nūc impugnamus. ❡ Quarto oñdo hāc poſitionē ꝯdicere pipatheticis Ariſto. ⁊ cõmēta. 12. eiũ metac textu cõ. 49. ſit ħ ꝯñia pmū celū. i. pm pnm ē vnū ſpē ⁊ plura nūero. g° hʒ māʒ: que ꝯñia nulla eēt ſi ꝓpetas idiuidual' ponereť diſtiguē idiuidua eiuſdē ſpēi. Gloſā āt ſcoti itelligētis ꝑ mām idiuidualē ꝓpetatē deſtructiuā eē textꝰ appet ex cõmētatore ibi dicēte. oē qđ ē vnū ī ſpē: ⁊ plā ī nūero hʒ māʒ. ſʒ iaʒ declatū ē ꝙ pm celū nõ hʒ māʒ. Ex qbꝰ vbis appet ꝙ ꝯ illa mā loqť quā declauit nõ eē ī p° pn°. Appet āt in textu ꝯmēti. 30. expſſe declaſſe motorē celi nõ hre mām ad vbi ⁊ ad eē ⁊ nullā feciſſe mētionē de ꝓpetate idiuiduali. Appet 3° fictio illiꝰ gloſe ex. 5. metac tex. cõ. 11. vbi dr ꝙ oīs mltitudo aut ē reꝝ differētiū ſʒ formā aut ſm q̄ʒtitatē qđ idē hēs ī ꝯmētatore i. 1. phycoꝝ. cõmēto. 9. Nec admittēda ē gloſa Antonij trõbette ꝙ iter ꝯcõmitať. Eodē. n. mõ ⁊ vniformiť dʒ teneri ly ſʒ ī p° mēbro ⁊ ī. 2° ⁊ ī p° āt notat cālitatē. g° ⁊ in reliq deſbēdi q̄ʒ pt eē purā fictionē nouā hac hecchitatibꝰ inētiõe ex p° celi tex. cõ. 2. ⁊. 93. vbi vnitatē ⁊ plalitatē ididuoꝝ ī eadeʒ ſpē ī rebꝰ mālibꝰ nõ niſi ex mā aſſignāt Ariſ. ⁊ ꝯmē. ħ ꝯ 3°. ❡ Quo ad 4m. opio ſcī Tho. poſita ab eo ⁊ ī multis alijs locis ē ꝙ mā ſignata ē pnm ididuatõis. Circa hanc ꝯclõnē aduertēdū ē ꝙ thomiſte iter ſe drñt ⁊ ꝯueniunt. Cõueniūt ī ħ oēs ꝙ ad ididuatõeʒ duo ꝯcurrē drit māʒ ⁊ q̄ʒtitatē. drñt āt q: aliq tenēt ꝙ aggregatū ex mā ⁊ q̄ʒtitate ſit intrīſecum indiuiduationis pncipium materia dāte icõicabilitatē ſiue idiſtictionē ī ſe q̄ʒtitate dāte diſtictionē ab alijs ⁊ tale aggregatū drit eē māʒ ſignatā. Alij vo lõge meliꝰ ſētiūt dicētes: ꝙ pnm itrīſecū idiuiduatiõis ⁊ q̄ ad icõicabilitatē ⁊ q̄ ad diſtictionē ab alijs eſt mā ſignata nõ mā q̄ʒta ſeu aggregatū ex mā ⁊ q̄ʒtitate. Et ħ iudicio meo ſit doctrīa ſcī Tho. vā: vt oñdať iō hanc declare volumꝰ ⁊ tueri. declādo p° qd importet mā ſignata. 2° excludēdo pmā expoſitionē thomiſtaꝝ. 3° pbādo ꝯclõnē itētā. Mā ſignata nihil aliđ ē q̄ʒ mā capax hꝰ q̄ʒtitatis ita ꝙ nõ illiꝰ: ħ nāqʒ mā ē ps itrīſeca ſortis ꝯ diffinitiõe eiꝰ ſi diffinireť. Imaginādū ē. n. ꝙ agēs pticulare. puta ħ ſemē ꝯtinue appropat māʒ ad formā iduciđā ħ mõ ꝙ ſic ſemē hūanū appropat māʒ ad aīaʒ hūanā; ita ħ ſemē ad hāc māʒ. vñ cū ī p° iſtāti gnātiõis ſoꝛ. qđ ē pnm eē ſoꝛ. ⁊ pnm nõ eē foꝛe pcedētis ⁊ accñtiū p° ordine nāe fiat pticulare cõpom. deiñ nāli ordīe ſequunť oīa accñia ī via nr̃a ī illo poꝛi ſʒ nāʒ q̄ cõpom pticulare teriať ꝑ ſe p° gnātionē ꝙ mā q̄ ē ps itrīſeca eiꝰ. ſ. ſoꝛtis. ita cap ꝓpata ipſi ſoꝛti. ab agēte pticulari ꝙ nõ ē capax alteriꝰ q̄ʒtitatis q̄ʒ eiꝰ quā ſoꝛ. ſibi deteriat. oīm. n. nā ꝯſtātiū deteriata ē rõ magnitudis ⁊ augumti vt dr 2° ꝯ aīa. textu cõ. 41. ⁊ tal' mā vocať mā ſignata. Nihil g° addit mā ſignata ſupra māʒ niſi capacitatē hꝰ q̄ʒtitatis ita ꝙ nõ illiꝰ. Capacitas āt māe reſpectu hꝰ q̄ʒtitatis nihil aliđ ē q̄ʒ poa receptiua hꝰ q̄ʒtitatis ita ꝙ nõ illiꝰ. poa āt receptiua nihil realr diſtictū ī recto dič ſʒ addit aliqd reale diſtictū ſm rõnē tñ a mā. Sič mā p° nihil addit ſupra māʒ reale diſtictū ab ipſa: dič tñ aliqd reale ī mā qd nõ explicat mā ſʒ ſe. mā. n. ſignata nõ ē diffinibil' niſi ꝑ hāc q̄ʒtitatē ſi diffinireť ſič ꝓpa poa nõ niſi ꝑ ꝓpiuʒ actū diffiniť vt dr 3° phycoꝝ. tex. cõ. 10. Mā āt ſm ſe hāc q̄ʒtitatē ī ſua diffinitiõe nõ exigit. vñ mā ꝓpa idiuidui ⁊ mā ſignata ⁊ mā ſub certis dimēſiõibꝰ idē iportāt ⁊ ꝓptea ſcūs Tho. nõ dixit mām ſignatā nec dicit māʒ cū certis dimēſiõibꝰ ſed ſub certis dimēſiõibꝰ: ⁊ alibi dič ꝙ ſič mā ī ordīe ad formas gnāles puta formā totalē ⁊ ptialē diſtiguit gñice corpora celeſtia ab īferioꝛibꝰ ita mā ī ordīe ad hāc vl' illam q̄ʒtitatē diſtiguit mālr in rebꝰ mālibꝰ. Mā igiť ſignata ñ dič aggregatū ex mā ⁊ q̄ʒtitate. Sʒ māʒ ī recto ſignificat. q̄ʒtitatē vo ī obliq ſič poa māe ſignificat māʒ in recto in obliq vo actū quē reſpicit eo ꝙ niſi ꝑ actū ē diffinibilis ⁊ ſic manifeſtū ē qd iportat mā ſignata. ❡ Quo āt thomiſte alij ñ ꝯuenient exponāt ſic declať. Idē ē pnm diſtictū ididui a ſpē ⁊ ab alio idiuiduo eiuſdē ſpēi: ſʒ mā ñ q̄ʒta: ſʒ ſic ſignata mõ pexpoſito ē pnm itrīſece diſtictuʒ ididui a ſpē. g° nõ mā q̄ʒta ſʒ mā ſignata ē pnm itrīſecuʒ diſtictiuū ididui ab alio eiuſdē ſpēi idiuiduo mior ab eiſ ꝯcediť ⁊ ē ſcī Tho. expſſe ī tractatu q de pn° idiuiduatiõis vocať q ſm vitatē ⁊ āntiquū titulū vocať de potentijs cognoſcitiuis vt hēť in bibliotheca ſūmi põtificis in q̄ ſola tractatū illū cõpletū vidi. ē. n. trūcatꝰ ille q cõiter hēť. Maior vo nõ niſi voce a ꝓteruis negari poſſe vr̃ vlr nāqʒ veꝝ videmꝰ ꝙ qñcūqʒ aliqđ cõe diuiditur in plres ptes ſbētiuas ꝑ idē drñt īferiora iter ſe ⁊ a ſupiori. ſič ꝑ eadē idē hõ drt ab aīali ⁊ a leone. ſ. drñaʒ ꝓpaʒ. vñ ⁊ porphyriꝰ tres actꝰ drñe dat diuidere ſupiꝰ ꝯſtituere īferiꝰ ⁊ diſtiguere ꝯſtitutū a ſupiori ⁊ alijs ꝯpibꝰ. Probať g° hꝰ ꝯ° mõ pexpoſito. ſ. mā ſignata ē itrīſecū idiuiduatõis pnm. Illđ ē itrīſecū pnm idiuiduatõis cui p° repugnat cõicari plibꝰ ꝑ modū q̄ vlē cõicať pticulari. ſed mā ſignata ē id cui p° repugnat cõicari vt vlē pticulari. g° ⁊c. maior ab oībꝰ ꝯcediť: mior vo ꝓbať. ſed nota ꝙ maior duo icludit ī ſe. ſ. ꝙ māe ſignate repugnat cõicari plibꝰ ⁊ ꝙ p° rei repugnat pm hoꝝ ex ſe pʒ. māʒ. n. capacē hꝰ q̄ʒtitatis tm̄ ipoſſic ē plificari. 2m āt ꝓbať. Illđ cõpetit p° mā ſignate qđ circūſcripto q̄cūqʒ alio ſibi ꝯuēit ⁊ ipſa circūſcripta nulli alťi ꝯuenit. ex p° poſterioꝝ. Sʒ nõ cõicari plibꝰ vt vlē pticulari circūſcripto q̄cunqʒ alio exñte in ſbā ſēſibili ꝯuenit māe ⁊ ipſa circūſcripta nulli alteri ꝯuenit. g° nõ cõicari plibꝰ p° ꝯuenit māe ſignate inter oīa q̄ in ſbā ſēſibili īueniūtur. Probať mior quo ad vtrāqʒ ſui ptē. q̄ ad pmaʒ ſic. Id qđ mā ſignata preciſe ſūpta ſibi vēdicat ita ꝙ ſub eius oppoſito nõ ē itelligibil'

ꝯuenit ſibi circūſcripto q̄cūqʒ alio. pʒ iſta ex teris ſʒ icõicabilitas ꝯuenit māe ſignate pciſe vt ſic accepte ita ꝙ ſub eiꝰ oppoo mā ſignata nõ ē itelligibil'. nõ. n. pt itelligi mā ꝓpa ididui cõicabil'. g° icõicabilitas ꝯuēit māe ſignate circūſcripto q̄cūqʒ alio. 2a ps mioꝛis pʒ exēplariť q: circunſcripta a ſoꝛte mā ſignata ſeu mā pa ꝙ idē ē ꝙ ñ remanet ħ nʒ foꝛa eiꝰ remāebit ħ nʒ ipſa mā. ſi. n. māʒ ꝓpaʒ nõ hʒ ꝑ qd exit ordinē cõeʒ. ❡ Scđo ꝓbať eadē ꝯ° ſic fruſtra ſit ꝑ plā qđ pt fieri ꝑ pauciora ⁊ eq bñ. Sed abſqʒ qbuſqʒ alijs ex mā ſignata ſufficiēť ſaluať idiuiduatio ſbē cõpoſite. g° fruſtra addūť q̄cūqʒ. mior ex dicēdis appebit vbi ſolutis aduerſarioꝝ rõnibꝰ ſtabil' ac firma remāebit cõpoſitio nr̃a. ❡ Et cõfirmať q: qñ in ſbā cõpoſita nõ ſt niſi mā ⁊ foꝛa ⁊ ꝯpoſitū ex his ⁊ accñia q̄cūqʒ ididuo accidūt nullā aliā itrīſecā cāʒ hēant niſi aliqd hoꝝ ⁊ ſic ad iueſtigādā ididuatõis cāʒ ñ oʒ extra ħ vagari. ❡ Probať 3° eadē ꝯ° auctatibꝰ Ari. ⁊ cõmētato. ſupra iductiſ q̄s nõ opꝰ ē repetē: appet eqdeʒ apđ eos euidēť oēʒ diſtictõneʒ aut ex foꝛal' aut a q̄ʒti oꝛiri. Eſt igiť mā ſignata itrīſecū idiuiduatõis pnm q̄ itrīſece lʒ ptialiť dici: eſt ħ. Dico āt ptialr q: nõ arbitroꝛ māʒ ſignatā reʒ ipſaʒ ididualē ꝓpetatē ſeu drñaʒ ſʒ potiꝰ drñe ididual' eē ntiale pnm. opioꝛ. n. ꝙ ꝓportio māe ſignate ad ꝓpetatem ſeu drñaʒ ididualē ſit ſič ꝓportio nāe hūane ad drñaʒ hoīs ꝯſtitutiuā. ſič. n. aīa itellectiua ñ ē ipſa drñia puta rõnale ſʒ id vñ ſumiť ita mā ſignata ad ipſā drñaʒ ididualē ſʒ id vñ ſumiť ⁊ qđ cāt ipſā itrīſece. Et ſič hõ ē hõ ⁊ ꝑ rõnale tāq̄ʒ ꝑ pnm foꝛale totale. ⁊ ꝑ aīaʒ itell'uā tāq̄ʒ ꝑ pnm ptiale itrīſecū foꝛmale a q̄ rõnale mēdicat ⁊ cāt. ita ſoꝛ. ē ħ ꝑ drñaʒ ididualeʒ tāq̄ʒ ꝑ totale qđdā denoīans qđ nihil aliud ē q̄ʒ gradꝰ ididual' ſič drñia ſpecifica ē gradꝰ ſpecificꝰ. ⁊ ꝑ māʒ ſignatā tāq̄ʒ ꝑ poꝛē cām itrīſecā a q̄ ipſa ididual' drñia mēdicat: vt ſit iter nos ⁊ ſco. ī ħ ſtet diuerſitas ꝙ ipſi drñas ididuales abſqʒ eēntiali dependētia a mā ſignata multiplicāt. nos aūt ſič aīal ꝯhere neſciremꝰ ad hoīeʒ ⁊ bouē ſine foꝛis ptiū a qbꝰ drñe ꝯhētes aīal cāntur. ſič ſpēm puta hoīeʒ ꝯhere ad ididuū nõ nouimꝰ ſine mā ſignata q̄ ē cā ididualiū drñaꝝ ⁊ ꝯñr. pmo pnm ididuatõis itrīſecū. Moueoꝛ āt ad ħ dđm qm teneo ſoꝛtē ſbalr ſūptū ī recta ſeʒ linea pdicamētali ſub ſpē eē vnū nūero nõ vnitate de pdicamēto q̄ʒtitatis ſʒ ſubali quā neče ē añcedrēt ſit ētis pao ab ididuali gradu quē ipā ididual' drña iportat. Et ħ an ſint de mēte. s. doc. nõ cēſeat qſ q̄ʒ pūſq̄ʒ legerit ipʒ ⁊ ī cõpēdio theologie cao. 157. vbi vlt ſoꝛ. eūdē nūero eē poſt reſurrectõeʒ eiꝰ q̄ʒtitate nūerata ⁊ in tractatu ſupradicto. ❡ Quo ad 5m arguiť ꝯ ꝯclõnē ⁊ dicta ī eā a ſcoto vbi ſupra p° ſič ipoſſic ē aliqd pēdēs a poſteriori nālr eē idē poꝛi nālr. q: tūc eēt pus ⁊ nõ pus. Sʒ ſubā ē poꝛ nālr q̄ʒtū. igiť nihil cātū a q̄ʒtitate ſiue q̄lrcūqʒ pexigēs nāʒ q̄ʒtitatis pt eē rei ſbē. ñ igiť ſignatio iſta a q̄ʒtic cāta ē eadē ſbē ꝓbõ maioꝛis. vbi ē vā ⁊ real' idētitas lʒ ñ ſit foꝛalis ibi ipoſſic ē ħ eē ⁊ illud nõ eē: q: tūc idē realr eēt ⁊ ñ eēt. Sʒ poſſic ē pus nālr eē ſine poſteriori nālr. g° multo magis abſqʒ eo qđ derelictū ē vel cātū a poſteriori nālr. ❡ Preterea id qđ ē neceſſaria ꝯditio cāe ī cāndo nõ pt hēre rē a cāto q: tūc cā iq̄ʒtū ſufficiēs ad cāndū eēt cāta a cāto: ⁊ illđ cātū eēt cā ſuiipſiꝰ. Sʒ ſinglaritas ſiue ſignatio ſbē ē necaria ꝯditio ī ſbā ad cāndū q̄ʒtitatē q: cātū ſingulare reqrit cāʒ ſingularē. g° ipoſſic ē iſtā ſignationē ſeu ſingularitatē cāt a q̄ʒtitate. ❡ P̄ quero qd ē iq̄ʒtitatē cāre vl' dereliquē talē mõm ſeu ſignationē ī ſbā. ſi nihil ex ħ ē niſi q̄ʒ pfuit q̄ʒtitati. tc nulloo ſignatio ē ꝑ q̄ʒtitatē. q: tc ſignatio ſbē nālr pcidiť ipſā q̄ʒtitatē. Si āt aliqd aliđ q̄ro qñō cāenť a q̄ʒtitate ⁊ in quo gñe cāe. ❡ Preťea q̄re q̄ʒtitas potiꝰ relīqt talē mõʒ in ſbā q̄ q̄litas nõ vr rõ. q: ſič q̄litas ſeipſa īformat ſupficiē nihil relinq̄ndo ī ea ita q̄ʒtitas īformat ſbaʒ ſeipſā ⁊ ñ ꝑ aliā formā derelictā. ❡ P̄ q̄ʒtitas iſta q̄ ad ididuationē ꝯcurrit aut ē q̄ʒtitas teriata aut iteriata nõ teriata q: illa ſeqť formā ī mā. ⁊ per ꝯñs ſinglaritatē ſbē: q: ſič ſbā ē cā eiꝰ vt ē teriata. ita ſbā ē cā eiꝰ vt ē ħ teriata. ❡ Et ꝯfirmať hoc q: qñ q̄ʒtitas teriata variať ſola rarefactiõe idē ididuū erit mltis ſinglaritatibꝰ idē qđ ē ipoſſic. Si āt teriata. ꝯ illa manet eadē ī gēito ⁊ coꝛruo. ❡ P̄ ſi q̄ʒtitas ꝯcurrit ad ididuationē vt p° diſtiguēs oʒ ꝙ ī ſeipſa ſit p° diſticta nūalr ab alia. ſʒ tc tua ꝓpõ nõ ē vā illa. ſ. oīs drñia foꝛal' ē ſpecifica. q̄ʒtitas. n. ħ ⁊ illa qñ ſint forme differrēt ſpecifice ꝙ ſi q̄ʒtitatē excipias ab illa ꝓpõne fūdamētali edificij ruinoſi. vñ ꝓbabiť ꝙ drñia foꝛal' ſit ſpecifica quēcūqʒ. n. rõ fuerit adducta de foꝛa hēbit locū meqʒm cuʒ q̄ʒtitas foꝛa ſit. ❡ P̄ tota latitudo pđti ſbē ē poꝛ cetis pdicamētis. g° cū ididuū ſbē dicať ī iſta latitudie oʒ ꝙ ſit itrīſece cõpletū abſqʒ depēdentia a q̄ʒtitate q̄ ē poſterioꝛ. ❡ Et ꝯfirmať q: nihil reponiť ī aliq gñe ꝑ aliqd qđ ſit extra illđ genꝰ. Mlta alia argumēta fiūt a ſcoto ⁊ alijs: ſʒ q: ꝯcludūt māʒ ſolā vl' q̄ʒtitatē ſolā vl' aggregatū ex mā ⁊ q̄ʒtitate nec ēt pnm ididuatiõis omiſi. nihil. n. ꝯ nos. Omiſi pter ea q̄ īdirecte ꝯ poſitõeʒ nr̃aʒ eēnt breuitati ſtudēs ħ ꝯ 5. ❡ Quo ad 6m rñdēdū ē argumētis factis nūc. deiñ alijs ꝑ opiõne ꝯria iductis. Ad pm igiť iſtoꝝ dr ꝙ flā ē maioꝛ. Ad cuiꝰ euidētiā ē notām ꝙ ꝓportio māe ſignate ad hāc q̄ʒtitatē ē proportio poe ad ꝓpriū actū. vñ ſič poa māe ē eadē realr ipſi māe. ⁊ tñ depēdet a foꝛa ita poa ſeu capacitas māe reſpectu hꝰ q̄ʒtitatis q̄ vocať eiꝰ ſignatio depēdet a q̄ʒtitate ⁊ tñ ē eadē māe. Et q: poa ē poꝛ ⁊ poſterioꝛ nālr actu. poꝛ ē qm cās māl' poſtioꝛ ī ordīe cāe foꝛal'. iō ſignatio māe ē poꝛ q̄ʒtū in ordine cāe māl'. poſtioꝛ āt ī ordīe cāe foꝛal'. vñ vtroqʒ mõ maioꝛ ē flā tā ſi itelligať de poꝛi ⁊ poſtioꝛi ſʒ genꝰ cāe mālis q̄ʒ ſi itelligať ꝯ poꝛi ⁊ poſtioꝛi in oꝛdīe cāe foꝛal'. Aliqd. n. depēdēs a foꝛa ē idē realr māe ⁊ aliqd ꝯpēdēs a mā ē idē realr foꝛe vt pʒ ad ꝓbõeʒ pmā q̄ dr q: tūc idē eēt pꝰ ⁊ nõ pus dico ꝙ ñ ē icõueniēs ī diuerſis gñibꝰ cāꝝ. Ad aliā ꝓbationē q̄ dr vbi ē vā ⁊ real' idētitas negať. ⁊ ſič ꝓpõ aſſūpta. nõ. n. oē pus põt eē ſine poſtioꝛi vt alias oñdeť. Ad 2m negať maioꝛ cū cātū ē cā ſue cāe ī alio gñe cāe ſič ī ꝓpoo accidit. mā. n. ſignata ē cā q̄ʒtitatis ī gñe cāe māl'. Quātitas ē cā māe ſignate ī gñe cāe foꝛal' vt actꝰ poe ⁊ patʒ falſitas maioꝛis ī exēplo ſupra poſito. poa. n. māe ē necaria ꝯditio māe ad cāndū formā ⁊ tñ depēdet a foꝛa ī gñe cāe foꝛal'. Ad ꝓbationē dr ꝙ cā māl' ſm cālitatē ſuā dependet a ſuo effectu. ſ. foꝛa ſʒ nõ iq̄ʒm ē effectꝰ eiꝰ. ſʒ ī eo qđ eſt cā māe. cāe. n. ſūt ſibiīuicē cāe vt dr 2° phycoꝝ ⁊ ꝯmēta. 30. nõ g° icõuenit cām ī cāndo depēdē a cāto nõ vt cāto: ſʒ vt cā eſt ſm aliud genꝰ. ❡ Ad 3m dr ꝙ q̄ʒtitatē cāre talē ſignatõeʒ ī mā nihil aliđ ē q̄ʒ mā eē ab hoc agēte factā capacē a deo hꝰ q̄ʒtitatis ꝙ nõ illiꝰ ⁊ ſič q̄ʒtū ꝯcurrit ad ſignationeʒ māe vt actꝰ pp quē tal' capacitas ſiſtagēs nõ vt efficiēs illā. ⁊ tal' ſignatio ſeu capacitas pē ipſi q̄ʒtitati ī gñe cāe māl' ⁊ nõ põt ex ħ īferri. g° nõ ſit ꝑ q̄ʒtitatē eo ꝙ ſit q̄ʒtitate ī gñe cāe foꝛalis q̄ ſič ⁊ finis iter cās poſtiores icē nūerate. Ad 4m dr ꝙ nõ ſolū q̄ʒtitas tali mõ ſignat māʒ ſʒ ēt q̄litates ꝓpe. Mā. n. ſoꝛtis ē capax haꝝ q̄litatū ꝙ nõ aliaꝝ. ſʒ q: ſola q̄ʒtitas imediate recipiť ī ſbā: ⁊ ex ſola oñdiť oꝛiť radicaliter diſtictio māl'. iō ad ꝓpom māʒ ſignatā mām ſub certis dimenſiõibꝰ ⁊ nõ ſub certis q̄litatibꝰ dicimꝰ. Ad 5m dr ꝙ q̄ʒtitas illa q̄ ad ididuationē vt oꝛigiale nõ itrīſecū ididuatõis pnm ꝯcurrit ē q̄ʒtitas teriata. nec obſtat ꝙ ſeqť formā q: ēt foꝛa ſeqť potētiā māe a q̄ tñ cāť ⁊ ꝯcedimꝰ hāc ſbaʒ ēt cāʒ mālē hꝰ q̄ʒtitatis: ſʒ eꝯo ī gñe cāe foꝛal' hāc q̄ʒtitatē eē cām huiꝰ ſignatiõis māe mõ pexpoſito. Ad ꝯfirmationē Antonij trõbette dr ꝙ q̄ʒtitas teriata ad ididuationē ꝯcurrēs nõ ſtat ī idiſibili ſʒ latitudinē hʒ. ſič. n. q̄libet ſpēs nālis deteriať ſibi q̄ʒtitatē maximā ⁊ minimā īfra q̄ndā latitudinē ita ⁊ qđlʒ ididuū deteriat ſibi hāc q̄ʒtitatē īfra tales limites ⁊ nõ ī idiuiſibili. vñ pʒ fieri rarefactio ſine vt ididuatiua ē variatõe. nõ. n. ħ accipiť q̄ʒtitas teriata pūctalis ſʒ cū certa latitudīe. Ad 6m dr ꝯcedēdo ꝯñiaʒ pmā ſʒ negādo ꝙ ex ħ ſeqť falſitas illiꝰ ꝓpõnis fūdamētalis firmiſſimi edificij. peccauit. n. arguēs pēcto maximo nõ diſtiguēs iter drñaʒ foꝛalē ⁊ formaꝝ. oīs. n. drñia foꝛal' ē ſpecifica. nõ āt oīs drñia foꝛaꝝ. vt dič. s. Th. 2° ꝯ gētiles cao. 81. alioqn foꝛa hꝰ ignis ⁊ ſi ē illiꝰ ignis diſtiguerēť ſpecifice cū ſint foꝛe ⁊ differāt. vñ līea mathematica diuiſa ī ptes hʒ duo ididua. q̄lʒ. n. ps linee ē linea: ⁊ illa ididua ſūt foꝛe ⁊ differūt: ſʒ nõ drñia foꝛalr. Appellať āt drñia foꝛal' illa q̄ ē ꝑ pn° q̄ditatiua. ħ. n. ſp oꝛiť a foꝛma ī eo ꝙ foꝛa: q̄lis nõ ē iter hāc lineā ⁊ illā cū ſit eadē vtriuſqʒ q̄ditas. veꝝ arguētis erroꝛ ē valde pueril': ſūt foꝛe ⁊ differūt. g° drñt foꝛalr ē monachꝰ ⁊ ē albꝰ. g° ē mõachꝰ albꝰ. Ad vltm negať ꝯñia. lʒ. n. id qđ ē ī pdicamēto ſbē ſit p° ſimplr q̄lʒ alio pdicamēto tñ aliq ꝯditio ſine q̄ ididuū vt ſič

nõ ꝫ ĩ p̄dicamēto· p̄t eē poſterioꝛ ĩ gn̄e eāe foꝛal' alti⁹ p̄dicamēti eo ꝙ eā foꝛal' ē poſterioꝛ ĩ eē. Ad ↄfirmatiõꝫ dr̄ ꝙ q̄dlꝫ p̄dim̄ ↄplet̄ p res ſui gn̄is ſi loq̄mur d̄ his q̄ ponūt̄ ĩ p̄dicamētis ⁊ d̄ rõe repõendi eā ĩ ill'. n̄. āt ſi loq̄mur d̄ ↄditiõe rei repoſita ĩ p̄dica°. ſoꝛtes.n.n̄ ē niſi ſb̄a ⁊ rõ ponēs ipm̄ ĩ p̄dica° ē ſb̄a. ↄditio āt ĩdĩduatiõis ſue q̄ n̄ ē rõ reponēdi ipꝫ ĩ p̄dica° n̄ ↄuenit ꝙ coexigit aliq̄d act⁹ puta q̄ntitatiſ. Ad p̄m̄ v̄o eoꝝ q̄ p opp̄ͥ ↄditõe adducta ſt̄ dr̄ ꝙ mioꝛ ē fl'a ad mãꝫ nãqꝫ ſi gnã' p̄ſeq̄t̄ vnitas mãl'. Ad 2m̄ dr̄ ꝙ d̄ĩa ĩdĩduoꝝ r̄ducat̄ ad q̄ntitates: q̄ntitates āt dr̄nt ſitib⁹ pp̄ĩs q ſt̄ d̄ĩe q̄ntitatis. ſit⁹ āt n̄ ĩtegrat̄ ex ill' duob⁹. ſ. p̄manētia ⁊ ↄtinatiõe ptiū: ſꝫ ex his duob⁹ cū 3° oꝛdĩe. ſ. ptiū ĩ to° vt docꝫ Alb. ĩ p̄dicamētis ca° d̄ q̄ntitate. p h̄.n. dr̄nt a ſitu ſpāli p̄dica° q dr̄ oꝛdinē ptiū ĩ loco. vn̄ ſit⁹ ĩ pp̄° diſtiguit̄ ſuis oꝛdib⁹ ptiū ĩ toto q ſt̄ d̄ eoꝝ rõe. oꝛdĩes āt ſeipis. ĩ diffinitõe.n. oꝛdis cadit diſtictio. ⁊ ſic pꝫ ꝙ n̄ ē eq̄ du'm d̄ his ad q̄ facim⁹ reductiõeꝫ ⁊ d̄ q̄ntitatib⁹ ⁊ ꝙ n̄ oꝫ q̄ntitates pp h̄ diſtigui foꝛalr̄. talis n. oꝛdo ptiū ĩ toto vt mãle q̄d ē ĩ ipa q̄ntitate ꝙ in nulla alia foꝛa inenit̄. Ad 3m̄ Ant. trõbette dr̄ ꝙ mioꝛ ē fl'a. mã.n. ſignata vt p̄batū eſt id cui p̄mo repugnat diuidi vt vl'r in p̄ticularia rõe.n. eius repugnat hecc̄itati. ℭ Captm. 3m̄.

p Atꝫ ḡ ꝙ eēntia hoiſ ⁊ ſocratꝭ n̄ dr̄nt niſi ꝙ ſignatū ⁊ n̄ ſignatū. vn̄ Cõ. dr̄ ſr̄. vii meta. ꝙ ſocra. n̄ alid̄ ē q̄ꝫ aĩalitaſ ⁊ rõalitas q̄ ſt̄ q̄ditas ei⁹. ſic ēt eēntia gn̄is ⁊ eētia ſp̄ẽi ſꝫ ſignatū ⁊ n̄ ſignatū dr̄nt: q̄ꝫuis ali⁹ mõus deſignatõis ſit utrobiqꝫ: q2 deſignatio ĩdĩdui reſpectu ſp̄ẽi eſt p mãꝫ deteriatā dimēſiõib⁹. deſignatio āt ſpeciei reſpcū gn̄is eſt per differentiaꝫ cõſtitutiuam que ex foꝛma rei ſumitur.

p Oſtēſ deteriatū ē. ſ. q̄d ſit eēntia ſb̄aꝝ ↄpoſitaꝝ ĩ cõi. In h̄ 3° ca° ĩtēdēs agē d̄ d̄ĩa eēntiaꝝ ↄpoſitaꝝ iter ſe: cū eēntie ↄpoſite ſint tres. ſ. gn̄a ſpecifica ⁊ ĩdĩdual'. qnqꝫ fac. p̄° loq̄t̄ d̄ d̄ĩa eaꝝ abſolute. 2° deteriatur⁹ d̄ d̄ĩa eaꝝ vt ſubſt̄ p̄mis ĩtētiõib⁹ ⁊ illaꝝ noib⁹ oñdit q̄uo eēntia gn̄ica differat a ſpecifica. 3° gen̄us ſp̄ẽs d̄ĩa diffi° q̄lr iuxta ſe differāt declāt. 4° excludit q̄dā dubiõeꝫ. 5° aſſignat d̄ĩaꝫ iter eēntiā ſpecificā ⁊ ĩdĩuidualē. Ad euidēn̄. dicēdoꝝ p̄notādū ē ꝙ de eēntijs rerum poſſum⁹ tripl'r loq. p̄° de eis abſolute abſqꝫ h̄itudie ad p̄mas vl' ſ'as ĩtētõēs. 2° d̄ eis vt ſb̄ſt̄ noib⁹ p̄ᵉ ĩtētõis. 3° vt ſb̄ ſt̄ noib⁹ 2ᵉ ĩtētõis. v̄. g. d̄ nã hūana ↄtigit loq ſm̄ ſe. ĩ. ſꝫ ea q̄ ↄuēiūt ſibi rõe ſui ↄtigit ⁊ loq d̄ ipa vt ſtat ſb̄ h̄ noie ſp̄ẽs. g. T. g° ĩ p̄ͣ h⁹ capl'i pte loq̄t̄ d̄ eēntiis reꝝ p̄°°: ĩ toto v̄o reſiduo loq̄t̄ d̄ eis. 2°° ſūptis. ĩ ſeq̄nti āt ca° d̄ eis. 3° acceptis ſmonē faciet: ⁊ h̄ ſi n̄ vis d̄cipi ĩ h̄ ca° diligētiſſime notato. põit igit̄ aſſignādo d̄ĩaꝫ iter eēntiā gn̄icā ſpecificā ⁊ ĩdĩuidualē ſꝫ ſe ſūptas hāc ↄcl'onē eēntie p̄dicte n̄ dr̄nt niſi ſꝫ ſignatū ⁊ n̄ ſignatū h̄ ſic declāt̄ aĩal' hois ⁊ ſoꝛtis eēn̄ᵉ p̄p̄e n̄ dr̄nt niſi p h̄: q2 ĩ rõne aĩlis cadit ſb̄a aĩata ſēſibil' abſqꝫ d̄terminatõne ei⁹ p rõale. ĩ rõne āt hois ponit̄ ſb̄a aĩata ſēſibilis rõal'. ⁊ ſic addit̄ ĩ ea d̄ſignatio p d̄ĩaꝫ. rõ v̄o ſoꝛ. põit ſb̄aꝫ aĩatā ſēſibilē rõalē ĩ iſtis carnib⁹ ⁊ iſtis oſſib⁹. ⁊ ſic ĩ ea additur d̄ſignatio mãe: q̄ n̄ ponebat̄ ĩ rõe hois. vn̄ abſolute loq̄ndo ⁊ ſꝫ ſuas rões p̄p̄as appet has eēntias n̄ niſi ſm̄ ſignatū ⁊ n̄ ſignatū differre. ĩ. ſꝫ explicitā ĩcluſiõeꝫ alic⁹ deſignatiõis ſiue d̄teriatõis: ⁊ n̄ explicitā ĩcluſiõeꝫ illi⁹. lꝫ tal' d̄ſignatio nõ vniſoꝛmit̄ ſit ĩ nã ſpecifica: ⁊ nã ĩdĩdui. deteriatio.n. quā addit nã ſpecifica ſup̄ gn̄icā ē foꝛal' eēntialr̄ diuerſificās gen⁹ vtpote a foꝛa ĩ eo ꝙ foꝛa ſūpta: deteriatio autē quā nã ĩdĩdual' ſup̄ ſpecificaꝫ addit ē mãl' n̄ foꝛalr̄ ſꝫ mãlr̄ tm̄ diuerſitatē ĩ ſp̄ẽ faciēs: vtpote ſūpta a mãlib⁹ ↄditiõib⁹ rei. Ex his hēs ꝙ hõ ⁊ hūanitas aĩal ⁊ aĩalitas ſꝫ ſe. ĩ. nãs ſignificatas. nll'o⁹ dr̄nt eadē oĩo ē rõ nãe ſignificate p hoieꝫ ⁊ hūanitatē. Itaqꝫ nll'a deſignatõe dr̄nt ſꝫ vt poſt dicētur dr̄nt vt ſb̄ſt̄ noib⁹ p̄ᵉ ĩtētõis: q2 v̄o diffi° p ſignatū ⁊ nõ ſignatū n̄ ē diffi° real'. Iõ dr̄ Com. 7. meta. ↄmē. 10. ꝙ ſoꝛ. ſb̄alr̄ ſūpt⁹ nil alid̄ ē q̄ꝫ aĩalitas ⁊ rõalitas q̄ ſt̄ q̄ditas ei⁹ ſoꝛteitas.n. q̄ nãꝫ ſoꝛtis noiat eadē realr̄ ē aĩalitati ⁊ rõalitati.

ℭ Hec āt deteriatio l' deſignatio q̄ ē ĩ ſp̄ẽ reſpectu gn̄is n̄ ē p aliq̄d ĩ eēntia ſp̄ẽi exñs q̄ nullo mõ ĩ eēntia gn̄is ſit. imo q̄cq̄d ē in ſp̄ẽ ē ēt ĩ gn̄e vt n̄ d̄teriatū. ſi.n. aĩal' n̄ eēt totū q̄d ē hõ ſꝫ p̄s eĩ n̄ p̄dicaret̄ d̄ eo cū nll'a p̄s integral' p̄dicet̄ d̄ ſuo toto.

ℭ In hac 2ͣ pte capl'i determiat̄ q̄uo eēnͣ gn̄ica differt a ſpecifica ſꝫ ꝙ ābe ſtāt ſb̄ noib⁹ p̄ᵉ ĩtētõis puta q̄uo differt eſſētia hoiſ ⁊ eēnͣ aĩal' ſb̄ his noib⁹ hõ ⁊ aĩal ⁊ ĩtēdit ꝙ eēnͣ ſignificata p nomē gn̄icū. puta aĩal ⁊ eēnͣ ſignificata p nomē ſpecificū puta hõ n̄ dr̄nt p h̄ ꝙ eēnͣ ſignificata p nom̄ ſpecificū ĩcludat aliq̄ꝫ d̄teriatõeꝫ q̄ oĩa ſt̄ extra rē ſignificatā p nom̄ gn̄icū: ſꝫ p h̄ ꝙ eēnͣ p ſp̄ẽi nom̄ ĩpoꝛtata ĩcludit actu d̄ſignatõeꝫ ſpecificā q̄ ſit p d̄ĩaꝫ ei⁹ ↄſtitutā. ſic hõ actu ĩcludit rõale. põit̄ nãqꝫ ĩ ei⁹ diffinitõe: eēnͣ v̄o noie gn̄ico ſignata ↄfuſe ⁊ ĩdeteriate ĩpoꝛtat deſignatõeꝫ illā: ſic aĩal ĩpoꝛtat ↄcludit rõale: vt dr̄ poꝛphyri⁹. vn̄ ⁊ aĩal vl'r oĩs eēnͣ gn̄ico noie ĩpoꝛtata vt ſic tom̄ ĩcludit q̄d ĩcludit ſp̄ẽs: ſꝫ n̄ eodē mõ ⁊ pp̄ea ad poſite d̄ĩe declõnē ponit talē ↄcl'onē: gen⁹ dr̄ totū eē ſp̄ẽi: quā ſic p̄bat oē p̄dicatū dr̄ totū eē ei⁹ d̄ q̄ p̄dicat̄: gen⁹ p̄dicat̄ d̄ ipa ſp̄ẽ. g° nã gn̄ica. puta aĩal dicit̄ totū ſp̄ẽi: maioꝛ ē p̄bat p h̄ q2 nll'a p̄s p̄dicat̄ d̄ ſuo to°. vbi intēdū ē ꝙ h̄ ſmo ver⁹ ē d̄ p̄dicatõe ĩ recto ⁊ directa: ſiū eēntiali: ſiue d̄noiatiā ⁊ d̄ pte ĩ eo ꝙ p̄s ⁊ n̄ d̄ pte vt ſignificat p mõꝫ toti⁹ põt.n. p̄s vtroqꝫ mõ ſignificari: ſic mã ſignificat̄: vt p̄s rei p ly mã: ſignificat̄ āt vt tom̄ p ly mãle. his modificata ↄditõib⁹ p̄põ illa. ſ. nll'a p̄s p̄dicat̄ d̄ ſuo to° nõ patit̄ iſtātia. cū.n. dico hõ ē alb⁹ ly alb⁹ ↄfūdit ĩ ſe totū q̄d ē ĩ hoie: ⁊ ſilr̄ cū dico hõ ē mãlis ly mãlis ↄp̄hēdit ĩ ſe iplicite totū q̄d ē hõ: ⁊ ſic cū dr̄ hõ ē aĩal ly aĩal ↄtinet iplicite totū q̄d ē hõ: mõ q iſra declābit̄: ⁊ ſic p̄batū ē ꝙ eēnͣ gn̄ico nomīe ĩpoꝛtata ĩcludit deſignationem ſpecificam: q2 totum.n. nihil eſt.

ℭ Sequitur textus.

ℭ Hoc āt q̄uo ↄtigat uideri p̄t ſi ĩſpiciat̄ corp⁹ ſꝫ ꝙ põit̄ p̄s aĩal'. ⁊ ſꝫ ꝙ põit̄ gen⁹. n̄.n. p̄t eē eo mõ eē gen⁹ quo ⁊ p̄s ĩtegral'. h̄ igit̄ nom̄ q̄d ē corp⁹ multiplr̄ accipi p̄t. corp⁹.n. ſꝫ ꝙ ē ĩ p̄dicamēto ſb̄e dr̄ ex eo ꝙ hꝫ talē nãꝫ ut ĩ eo deſignari poſſēt tres diſiões. ipe āt tres diſiões d̄ſignate ſt̄ corp⁹ q̄d ē ĩ gn̄e q̄ntitatis: ↄtigit āt ĩ rebus ut q̄d hꝫ unã pfectõeꝫ ad ulterioꝛē pfectõeꝫ ptĩgat ſicut pꝫ in h̄ ꝙ nãm ſēſitiuā hꝫ ⁊ ulteri⁹ intellẽiuā: ſilr̄ ēt ⁊ ſup hāc pfectiõeꝫ q̄ ē hr̄e talē foꝛmã: ut ĩ ea poſſint tres diſiões d̄ſignari p̄t alia pfectio adiūgi ut uita uel aliq̄d h⁹: p̄t ḡ h̄ nom̄ coꝛpus rē q̄ꝫdā d̄ſignare q̄ hꝫ talē foꝛmã ex q̄ ſeq̄t̄ ĩ ipſa d̄ſignabilitas triū diuiſionū cū p̄ciſiõe ut. ſ. ex illa foꝛa nll'a ulteri⁹ pfectio ſeq̄t̄ ſed ſi aliq̄d alid̄ ſupaddit̄ ſit p̄ter ſignificatõeꝫ coꝛpis ſic dicti ⁊ h̄ mõ corp⁹ erit mãl' ⁊ ĩtegral' p̄s aĩalis: q2 ſic aĩa erit p̄ter id q̄d ſignificatū ē noie coꝛpis ⁊ ſupuēiēs ipſi coꝛpi. Itaqꝫ ex ipſis duob⁹. ſ. ex aĩa ⁊ coꝛpe ſic ex ptib⁹ ↄſtituit̄ aĩal: p̄t ēt h̄ nom̄ corp⁹ h̄ mõ accipi ut ſignificet rē q̄ꝫdā q̄ hꝫ talē foꝛmã ex q̄ poſſit ĩ ea re tres diſiões d̄ſignari q̄cūqꝫ foꝛma ſit illa ſiue ex ea poſſit p̄uēire alia ulterioꝛ pfectio ſiue n̄: ⁊ h̄ mõ coꝛpis erit gen⁹ aĩalis: q2 ĩ aĩali nihil ē accipe q̄d ĩ coꝛpe iplicite nõ ↄtineat̄. n̄.n. aĩa ē alia ab illa foꝛma p quā ĩ re illa poterāt deſignari tres diuiſiões: ⁊ iõ q̄n̄ dicebā ꝙ corp⁹ ē q̄d hꝫ talē foꝛmã ex q̄ poſſūt deſignari tres diſiões in eo ĩtelligebā q̄cūqꝫ foꝛma eēt illa ſiue aĩa eēt ſiue lapiditas ſiue q̄cuqꝫ alia foꝛma: ⁊ ſic foꝛma aĩalis implicite in coꝛpe ſiue in coꝛpis foꝛma ↄtinet̄ p̄ut corp⁹ ē gen⁹ eius.

ℭ Oſtēſo declātū ē gen⁹ ↄpari ad ſp̄ẽꝫ n̄ vt ei⁹ p̄tē ſꝫ vt totū ſ'pire ĩtēdit h̄ q̄uo res p gn̄icū nomē ſignificata poſſit vtroqꝫ mõ accipi vt p̄s. ſ. ⁊ totū ⁊ p̄° ĩ coꝛpe tāq̄ notioꝛi. deīn ĩ aĩali dicēs ꝙ ex q̄ nõ p̄t eodē mõ ſūpta res eē p̄s rei ⁊ gen⁹ eiuſdē: vt oñſuꝫ ē ſcire d̄bes ꝙ h̄ nomē corp⁹ accipitur duplr̄. ē.n. equocū ad corp⁹ q̄d ē res p̄nti ſb̄e ⁊ ad coꝛpus q̄d ē res p̄nti q̄ntitatis corp⁹ vt ſignificat rē p̄nti ſb̄e: ĩpoꝛtat nãm ex q̄ nata ē fluē tria dimēſio. Corp⁹ v̄o vt ſignificat reꝫ p̄nti q̄ntitatis ĩpoꝛtat ipſaꝫ trinā dimēſionē. Iteꝝ corp⁹ q̄d ſignificat rē p̄nti ſb̄e d̄ q̄ nc̄ ē ſ° accipit̄ duplr̄. vno° vt ſignificat nãꝫ illa ex q̄ nata ē fluē trina dimēſio cū p̄ciſiõe oĩs ſb̄al' pfectõis vltioꝛiſ. Alio° vt ſignificat illā met nãꝫ abſqꝫ p̄ciſione vlterioꝛis pfectõis ſb̄al'. Cā h⁹ ⁊ ſiliũꝫ diſtictionū aſſignat ĩ lr̄a ex eo ꝙ res hn̄s aliquā pfectionē ſb̄alē nõ excludit a ſe aliq̄ꝫ aliā vlterioꝛē ſb̄alē pfectionē ſic hõ ex eo ꝙ hꝫ pfectionē ſēſitiuā nõ excludit a ſe pfectionē ĩtellectiuā ⁊ ſilr̄ coꝛp⁹ ex eo ꝙ hꝫ pfectionē coꝛpeā nõ excludit a ſe pfectionē vitalē: ⁊ ſic de alijs. cū.n. p̄oꝛ pfectio ſb̄al' nõ excludat ſecūdā ⁊ tĩā: ⁊ mãiſeſ'm ſit ēt ꝙ nõ ĩcludit eas ĩ actu p̄p̄oꝛ· p pfectio ↄcipi ⁊ ſignificari ⁊ cū p̄ciſiõe ſeu excluſiõe aliaruꝫ ⁊ cū ĩcluſiõe ↄfuſa eaꝝ: ex eo nãqꝫ ꝙ foꝛalr̄ nõ ĩcludit alias p̄t p̄ciſe ↄcipi ⁊ ſignificari: ex eo ꝙ ↄiūctiõe cū alijs nõ excludit põt cū aliaꝝ ↄfuſa ⁊ poſita ĩ ↄcl'one ↄcipi ⁊ ſignificari. vn̄ nã ſignificata p h̄ nomē coꝛp⁹: q2 nõ foꝛalr̄ ĩcludit pfectionē vitalē nec ſēſitiuā: nec ĩtellectiuā p̄t cū p̄ciſiõe oĩuꝫ hoꝝ ↄcipi ⁊ ſignificari ⁊ q2 nõ excludit adunationē eēntialē ſui cū ill'. Iõ p̄t abſqꝫ eoꝝ p̄ciſiõe ↄcipi ⁊ ſignificari vt ↄfuſe ⁊ deteriate ĩcludēs oĩa illa: colligit̄ āt ex textu. 3. d̄ĩa inter h̄. dr̄nt.n. p̄ᵉ ĩ h̄ q2 coꝛp⁹ p̄° mõ dr̄ coꝛpeitatē ſolā ex q̄ nata ē fluere trina dimēſio ⁊ nulla vlterioꝛ pfectio: coꝛpus v̄o 2° mõ dr̄ foꝛmã quācūqꝫ a q̄ ſit coꝛpeitas ex q̄ nata eſt fluere trina dimēſio cū q̄cūqꝫ alia pfectiõe. 2° dr̄nt q2 coꝛpus. p̄mo mõ ē p̄s ſp̄ẽi eo ꝙ ſignificatū foꝛalē ſp̄ẽi ē p̄ter ⁊ extra ſignificatū ei⁹ ſic aĩa rõnalis ē extra coꝛpitatē. ſūt.n. in h̄ duo pfectio. ſ. coꝛpalis quā p̄ciſe acceptā pꝫ nõ ĩcludere aliquo mõ ĩtellectualitatē ⁊ pfectio ĩtellectual' q̄ ē altera p̄s coꝛp⁹ v̄o. 3° mõ ē totū reſpectu ſp̄ẽi eo q2 pfectio ſeu foꝛa foꝛalr̄ ĩpoꝛtata p ſp̄ẽm ĩcludit̄ ĩ ſignificato coꝛpis ſic acceptī. ſignificat.n. quācūqꝫ foꝛmã a q̄ ſit pfectio coꝛpea: ⁊ ſic aĩa ĩtellectiua ĩcludit̄ ĩ ly q̄cūqꝫ. 3° dr̄nt q2 coꝛp⁹ p̄° mõ nõ ē ĩ recta linea p̄dicamētali: ſicꝫ nec q̄cūqꝫ p̄s: coꝛp⁹ v̄o 2° mõ ē directe ĩ p̄dicamēto ſb̄e: ſicut ⁊ q̄dlibet aliud genus.

ℭ Sequitur textus.

ℭ Eſt ēt talis ē aĩalis h̄itudo ad hoieꝫ. ſi.n. aĩal anūciauerat tm̄ rē talē q̄ hꝫ q̄ꝫdā pfectionem ut poſſit ſētire ⁊ moueri p p̄ricipiū ĩ ipſo exñs cuꝫ p̄ciſiõe alteri⁹ pfectiõis. Tūc q̄cūqꝫ alia pfectio ulteri⁹ ſupueniret hēret ſe ad aĩal per mõꝫ partis ⁊ nõ ſic ĩplicite ↄtēta in rõe aĩal': ⁊ aĩal nõ eēt gen⁹ ſꝫ ē gen⁹ ſꝫ ꝙ ſignificat rē q̄ꝫdā ex cuius foꝛma p̄t p̄uenire ſenſus ⁊ motus: quecūqꝫ ſit illa foꝛma: ſiue ſit anima ſenſibilis tm̄: ſiue ſit anima ſenſibilis ⁊ rationalis ſimul.

ℭ Declāt h̄ q̄ꝫ ĩ h̄ gn̄e q̄d ē aĩal. p̄t.n. aĩal accipi vt ſignificat foꝛmã ex q̄ p̄ciſe oꝛiāt̄ ſſ̄s ⁊ mot⁹ q̄b⁹ aĩal a n̄ aĩali diſcēnit̄ vt dr̄ p̄° d̄ aĩa. tex. cõ. 19. põt ēt accipi aĩal vt dr̄ foꝛmã q̄ꝫcūqꝫ ex q̄ oꝛiāt̄ ſſ̄s ⁊ mot⁹ nõ p̄ciſe: ⁊ ſic ē genus. p̄° aūt mõ ē p̄s ſp̄ẽi. vn̄ hõ ē ↄpoſit⁹ ex aĩali ⁊ ĩtellectiuo p̄n° tāq̄ꝫ ex ſuis ptib⁹ eēntialib⁹ accipiēdo aĩal p̄° mõ. ſic.n. extra ſignificatū ei⁹ ē ĩtellectiã nã. aĩal v̄o 2° mõ ē totū reſpcū hoiſ ĩplicite ĩcludēs ſpecificas pfectõeſ: cū.n. ſic dico aĩal dico hn̄s nãꝫ ſſ̄itiuā ĩ deteriate relinq̄ndo p quā foꝛmã hēat ſēſitiuā nãꝫ. ⁊ ſic ĩplicite ĩcludunt̄ oēs foꝛe ſpecifice. hēt̄ eniꝫ nã ſſ̄itiua n̄ niſi p foꝛmã hois: leonis vel bouis ⁊c. ex his pꝫ d̄ĩa iter eēntiā gn̄icā ⁊ ſpecificā. vt ſubſt̄ nomib⁹ gn̄ico ſpecifico p̄me ĩtētiõis. q2. ſ. differūt ſic ĩcludēs ĩplicite ⁊ includēs explicite illamet. ℭ Sequitur textus.

ℭ Sic igit̄ gen⁹ ſignificat ĩdeteriate id totū q̄d ē ĩ ſp̄ẽ. n̄.n. ſignificat tm̄ mãꝫ ſilr̄ ēt d̄ĩa ſignificat id totū q̄d ē ĩ ſp̄ẽ ⁊ n̄ tm̄ foꝛmã ⁊ ēt diffinitio ſignificat totū ⁊ ēt ſp̄ẽs ſꝫ diuerſimõe: q2 gen⁹ ſignificat totū ut q̄dā denoiatio d̄terians id q̄d ē mãle ĩ re ſine d̄teriatõe p̄p̄e foꝛe. vn̄ gen⁹ ſūit a mã q̄ꝫuis nõ ſit mã: ut pꝫ ex h̄ ꝙ corp⁹ dr̄ ex h̄ ꝙ hꝫ talē pfectõeꝫ ut poſſint ĩ eo deſignari tres dimēſiões q̄ q̄dē pfectio ē ut mãl' ſe hn̄s ad ulterioꝛē pfectõeꝫ. d̄ĩa v̄o eꝯ° ē ſic q̄dā d̄teriatio a foꝛa d̄teriata ſūpta p̄ter h̄ ꝙ d̄ ĩtellu ei⁹ p̄. ſit mã d̄teriata: ut pꝫ cū dr̄ aĩatū. ſ. illd̄ q̄d hꝫ aĩaꝫ. n̄ d̄teriat̄ q̄d ſit utrū corp⁹ l' aliq̄d alid̄. vn̄ dr̄ auic. ꝙ gen⁹ n̄ ē d̄ĩa ſic pars eēntie ei⁹ ſꝫ ſolū ſic ens extra q̄ditatē ſiue eēntiā. ſic ēt ſb̄m ē d̄ ĩtellu paſſionū. ⁊ iõ gen⁹ n̄ p̄dicat̄ d̄ differētie per ſe loq̄ndo: ut dr̄ Ariſ. ĩ. 4. topicoꝝ. niſi foꝛte ſic ſb̄m p̄dicat̄ d̄ paſſiõe: ſꝫ diffinitio ſiue ſp̄ẽs ↄp̄hendit utrūqꝫ. ſ. deteriatā mãꝫ quā deſignat nom̄ gn̄is ⁊ deteriatā foꝛmaꝫ quā ſignat nom̄ differentie.

ℭ In hac 3ͣ pte capl'i ↄpat gen⁹ ſp̄ẽm d̄ĩam ⁊ diffinitõeꝫ iter ſe q̄ ad ↄueniētiā ⁊ d̄ĩaꝫ ↄuenire ait h̄ oĩa ĩ h̄: ꝙ q̄dlꝫ eoꝝ ſignificat totū: q̄d ē ĩ ſp̄ẽ ꝙ ex p̄dcis imediate ſequit̄. ſi.n. gen⁹ ſignificat totū: a q2 v̄e ⁊ p̄p̄e p̄dicat̄ de ſp̄ẽ ⁊ ↄfūdit ĩ ſe oĩa: ad q̄ ſe extēdit pari rõe d̄ĩa cū v̄e ⁊ p̄p̄e p̄dicet̄ de ſp̄ẽ ⁊ ↄfūdit in ſe oĩa ad q̄ ſe extēdit p̄dicabile totū ſignificabit: d̄ĩaꝫ āt duplicē ponit inter ea. dr̄unt p̄° q̄ ad foꝛalia ſignificata eoꝝ q2 foꝛale ſignificatū gn̄is ē pfectio mãl'. foꝛale aūt ſignificatū d̄ĩe pfectio foꝛal'. foꝛale v̄o ſignificatum ſp̄ẽi ē aggregatū ex vtraqꝫ pfectiõe nõ diſtiguēdo eas: foꝛmale āt ſignificatū diffinitiõis ſilr̄ aggregatū ex vtraqꝫ pfectiõe ſꝫ diuidēdo in ſinglas. v̄. g. foꝛale ſignificatū aĩal' ē nã ſēſitiua q̄ ſe hꝫ vt mãl' ad pfectionē ĩtellectualē q̄ foꝛalr̄ ĩpoꝛtat̄ per rõnale. ⁊ ↄūr pfectio ĩtellectual' ſe hꝫ vt foꝛalis ſilr̄ foꝛale ſignificatū hois ⁊ aĩalis rõnal' ē aggregatū ex nã ſenſitiua ⁊ ĩtellectiua ſꝫ aĩal rõale ſepatiꝫ explicat: hõ v̄o nõ. p ĩtellectu hoꝝ nota ꝙ ſignificatū foꝛale nois ad p̄ñs ē pfectio ſeu foꝛa deteriate. ⁊ p̄° explicata p illud nomen. Mãle v̄o ē id q̄d ſub nois ſignificatõe cadit non p̄°. vn̄ ↄſiderato oĩ'eo q̄d tā foꝛalr̄ q̄ꝫ mãlr̄ ĩpoꝛtat̄ p gen⁹ ſp̄ẽm d̄ĩam diffinitionē dicit ꝙ idē ſignificat ⁊ ꝙ ↄueniūt: ↄſideratis aūt foꝛmalib⁹ eoꝝ ſignificatiſ dicim⁹ ꝙ dr̄unt ⁊ ꝙ nõ ſignificāt idē ſed ne vageris q̄rēdo d̄ĩam iter ſignificatū foꝛale ſp̄ẽi diffinitiõis q̄n̄ nulla ē ſꝫ ĩ mõ tm̄ exp̄miēda idē foꝛale ſignificatuꝫ dr̄nt. ſp̄ẽs.n. ĩdiſtĩcte actu tm̄ explicat totū. diffinitio v̄o diuidit in ſingla: vt dicit p̄° ph̄ycoꝝ. tex. cõ. 5. gn̄icū nomē puta aĩal foꝛalr̄ ⁊ deteriate explicat mãlē hois pfectioneꝫ. ſ. ſenſitiuā ⁊ iõ gen⁹ ſumit̄ a mã. 8. meta°. tex. cõm̄. 9. d̄ĩe v̄o nomē puta rõale foꝛmalr̄ ⁊ deteriate explicat foꝛaleꝫ rei pfectionē. Ideo dr̄ ibidē ſūmi a foꝛa. Et ſic in foꝛali ſignificato gn̄is n̄ cadit pfectio p d̄ĩaꝫ ĩpoꝛtata: q2 ĩdeteriate in illo ĩcludit̄. Ita ĩ foꝛali ↄceptu d̄ĩe nõ cadit gen⁹ eadē rõne: q2 ſcꝫ pfectio generica ĩdeteriate cadit ĩ noie d̄ĩe. Sicut.n. ex eo ꝙ aĩal ſignificat hn̄s nãm ſenſitiuam duo ſignificat nãm ſenſitiuā foꝛmalr̄. ⁊ p̄mo ⁊ q̄d hꝫ illā indeterminate. nõ enim explicat an id ſit homo vel bos: ſic rationale ex eo ꝙ ſignificat hn̄s rõnalitem duo ſignificat. ſ. rõalitateꝫ foꝛmaliter ⁊ p̄mo ⁊ hn̄s illā ſecūdario ⁊ ĩdeteriate. non eniꝫ determinat q̄d ſit id hn̄s an hõ vel aĩal ⁊ id dicit Auicena ꝙ gen⁹ nõ ē in d̄ĩa ſicut pars eēntie ei⁹. ĩ. ſicut p̄s ſui foꝛalis ſignificata: ſed eſt extra foꝛmale ſignificatū eius ſic ſubm̄ ē extra foꝛale ſignificatū ſue paſſiõis. Albū.n. purant q̄ntitatē ſignificat: vt dr̄ ĩ p̄dicamētis. Et lꝫ gen⁹ n̄ ſit ĩtellu d̄ĩe Tali mõ. ſ. vt foꝛalr̄ ſignificatū p illā ē tm̄ d̄ ĩtellu ei⁹. alio⁹ vt ſb̄ꝫ. ſ. ē d̄ ĩtellu paſſiõis. duplr̄.n. vt ſup̄ dcm̄ ē aliq̄d cadit ĩ rõe alic⁹. vno° vt p̄s q̄ditatis. alio° vt ſb̄m ei⁹. q̄uo ſb̄m ĩtrat diffinitõeꝫ paſſionis vt hēs. 7. meta°. tex. cõ. 19. ⁊ iõ

dr Ari. 5. meta. tex. cõ. 10. ⁊. 4. topicoꝝ ca. 5. ꝙ gen⁹ ꝑ ſe nõ ꝑdicat̃ ð dr̃ia niſi forte ſic ſbm ꝑdicat̃ ð paſſiõe rõ primi dcī ẽ. q: gen⁹ ĩ nullo⁰ dicẽdi ꝑ ſe ꝑdicat̃ de dr̃ia. nõ qdẽ ĩ. 4. q: dr̃ia nõ explicat cãz gn̄is: nec ĩ 2⁰ q: dr̃ia ñ ponit̃ in gn̄is diffinitõe nec ẽt ĩ ꝑ⁰. q: ꝑdicata ꝑmi mõi ĩ recto ſt ea q̃ ĩtriſece ĩ rõe cadũt ⁊ ñ ea q̃ ꝑ additamẽtũ ĩ ea ſt. hõ. n. ñ ꝑdicat̃ de riſibili ĩ ꝑ⁰⁰ qð pꝫ ex eo ꝙ iſta riſibile ẽ hõ ẽ ꝑ accidẽs vt dr̄ ꝑ⁰ poſterioꝝ ca⁰. 10. rõ ſcði dcī ẽ q: ſi gen⁹ ẽ ð ĩtellũ dr̃ie. ſic ſbm ẽ de ĩtellũ paſſiõis. ɔñs ẽ ꝙ gen⁹ ꝑdicet̃ de dr̃ia. ſic ſbm de paſſiõe qð dic̃ forte non dubitãtis ẽ ſed nõ deteriantis. ɔſuevit. n. apud ipm res nõ deciſa ſub dubia vboꝝ forma poni. Adverte ꝙ lꝫ ĩ ĩtellũ dr̃ie cadat genus. nomẽ tñ dr̃ie gen⁹ illð nõ explicat deteriate. rõale. n. non explicat aĩal cũ rõalitate ſed hñs rõnalitatẽ. ſic ⁊ in diffinitione riſibilis cadit hõ: ⁊ tñ nomẽ hoĩem riſibile nõ explicat deteriate. ſignificat. n. hñs riſibilitatẽ. ¶ Sequit̃ textus.

¶ Et ex h̃ pꝫ rõ q̃re gen⁹ ⁊ ſpẽs ⁊ dr̃ia ſe hñt ꝓportiõalr̃ ad mãz formã ⁊ cõpoſitũ ĩ nã q̃uiſ nõ ſint idẽ cũ ill̃: q: neqꝫ gen⁹ ẽ mã ſꝫ ſumit̃ a mã ut ſignificãs totũ: nec dr̃ia ẽ fora ſꝫ ſumit̃ a fora ut ſignificãs totũ. vñ dicim⁹ hoĩez ẽẽ aĩal rõnale ⁊ ñ ex aĩali ⁊ rõali ſic dici⁹ eũ ẽẽ ex corpe ⁊ aĩa. ex corpe. n. ⁊ aĩa dr̄ ẽẽ hõ ſic ex duab⁹ reb⁹ q̃daꝫ tertia res ɔſtituta q̃ neutra illaꝝ eſt. hõ. n. nec ẽ aĩa nꝫ corp⁹ ſꝫ ſi hõ aliquo mõ ex aĩali et rõali dicat̃ ẽẽ nõ erit ſic res tertia ex duab⁹ reb⁹ ſꝫ ſic ĩtellect⁹ terti⁹ ex duob⁹ ĩtellectib⁹. ĩtell̃s n. aĩal ẽ ſine deteriatiõe fore ſpãlis nãz exprimẽs rei ex eo ꝙ ẽ mãle reſpectu ultie ꝑfectiõis. ĩtellect⁹ ãt h⁹ dr̃ie rõnal̃ ɔſiſtit ĩ deteriatiõe forme ſpãlis ex qb⁹ duob⁹ ĩtellectib⁹ ɔſtituit̃ intell̃s ſpẽi: uel diffinitiõis: ⁊ iõ ſic res cõſtituta ex aliqbus nõ recipit ꝑdicationẽ eaꝝ rerũ ex qb⁹ ɔſtituit̃: ita nec ĩtell̃s recipit ꝑdicatiõe eoꝝ ĩtellectuũ ex qbus ɔſtituit̃. nõ. n. dicimus ꝙ diffinitio ſit genus uel differentia.

¶ Correlarie ɔcludit ſcðaz dr̃iaz ĩter gen⁹ ſpẽz dr̃iam: q: ſ. gen⁹ ꝓportõalr̃ ſe hꝫ ad mãz q̃ ẽ ps cõpoſiti: ⁊ nõ ſignificat ipſaz: dr̃ia ꝓportõalr̃ ſe hꝫ ad formã ⁊ ñ ſignificat ipaz ſpẽs ꝓportiõalr̃ ſe hꝫ ad cõpoſitũ ex mã ⁊ fora ⁊ vt ſic ñ ſignificat ɔpo^m ex mã ⁊ fora ꝑm aliqd cõplectens gen⁹ ⁊ dr̃iaz. In aſſignatiõe h⁹ dr̃ie ꝑm qðlꝫ mẽbrũ ponũt due ꝑticl̃e. puta ĩ ꝑ⁰ mẽbro ꝑ^a ꝑticula ẽ ꝙ gen⁹ ꝓportionalr̃ ſe hꝫ ad mãz. 2^a v⁰ ẽ ꝙ gen⁹ ñ ſignificat mãz: ſilr̃ ĩ 2⁰ ⁊ 3⁰ mẽbriſ. ꝑ^a ꝑticl̃a oĩnꝫ ſeq̃t̃ ex ſupradictis. ſi. n. ꝑfectio gñica q̃ foralr̃ ĩportat̃ ꝑ gen⁹ ẽ mãl̃ reſpectu ꝑfectiõis dr̃ial̃ q̃ formalr̃ ĩportat̃ ꝑ dr̃iam opꝫ ꝙ ſic ſe hꝫ mã reſpectu fore in cõpoſito nãli. puta forte. Ita gen⁹ reſpectu dr̃ie in ɔpoſito rõnali. ſ. ſpẽ vt ſic mã ẽ potẽtial̃ ⁊ ꝑficit̃ ac ſpecificat̃ ꝑ formã ſic gñica ꝑfectio ẽ potẽtial̃ ꝑfectibil̃ ⁊ ſpecificabilis per dr̃iam. 2^a v⁰ ꝑticula lꝫ ſeq̃t̃ ẽt ex ſupradictis: q: ex eo ꝙ genus. dr̃ia ⁊ ſpẽs ſignificat totũ ſeq̃t̃ imediate ꝙ gen⁹ nõ ſignificet mãꝫ. q: mã nõ ẽ totũ ⁊ ꝙ dr̃ia nõ ſignificet formã q: fora nõ ẽ totũ ⁊ ꝙ ſpẽs vt ſic nõ dicat cõpoſitũ ex mã ⁊ fora eo ꝙ ꝑtes ei⁹ vt ſic ñ ſũt mã ⁊ fora ꝑꝫ gen⁹ ⁊ dr̃ia attñ s. T. ꝓbat eã tali rõe: mã ⁊ fora ſt ꝑtes ſui tot⁹ ſic due res 3^e rei gen⁹ ⁊ dr̃ia nõ ſt ꝑtes ſui totius. ſ. ſpẽi vt due res 3^e rei. g⁰ gen⁹ ⁊ dr̃ia nõ ſint mã ⁊ fora ſpẽi: maior pꝫ ex ſe. hõ n. ẽ alia res a mã ſua ⁊ alia a ſua fora. nec ẽ cure mõ vtrum ſit res diſticta realr̃ vl̃ ꝑꝫ rõez ab ill̃ duab⁹ ɔiũctis. ſufficit n. nobis ꝙ ſit tertia res realr̃ diſticta a q̃libꝫ ꝑte. h̃ v⁰ declat̃ h̃ mõ ſi gen⁹ ⁊ dr̃ia cõponẽnt ſpẽm vt due res tertiã. tunc hõ eẽt ɔpoſit⁹ ex aĩali ⁊ rõali h̃ ẽ fl̃m. g⁰ a deſtructõe ɔſeq̃ntis gen⁹ ⁊ dr̃ia nõ ɔponũt ſpẽz vt due res tertiã qð erat ꝓbãdũ ɔñia pꝫ ex ſe. fl̃itas v⁰ ɔñtis ꝓbatur ex eo ꝙ nulla ꝑs ꝑdicat̃ ð ſuo toto. vt ſupra dictũ ẽ ⁊ hẽt̃. 4. topicoꝝ c⁰ 11⁰ aĩal ãt ꝑdicat̃ ð hoĩe ſilr̃ rõnale. dicim⁹. n. ꝙ hõ ẽ aĩal ⁊ ꝙ ẽ rõal̃. Advertẽdũ ẽ ꝙ. s. T. ĩ textu explanãdo [illegible] exẽplarit̃ dic̃ ꝙ hõ dr̄ ẽẽ ex aĩa ⁊ corpe ſic ex duab⁹ [illegible] 3ª res circa q̃ vbs. ¶ Dubitat̃ q̃uo h̃ ſit veꝝ ei⁹ [illegible] ſuſtinẽdo ponẽtis vnicã formã ſbalẽ ĩ cõpoſito. [illegible] idẽ realr̃ nõ ɔſtituũt aliqð vt due res 3^a. ꝑfectio [illegible] rea ⁊ aĩa ſt idẽ realr̃ ſi vnica fora ponit̃. q̃uo g⁰ [illegible] hoĩez vt due res 3^a. ¶ Hãc dubitationẽ ꝓp eius [illegible] difficultatẽ diverſi diverſimõe ſoluũt. q̃dã dñt ꝙ corp⁹ [illegible] aĩa ñ ſt ꝑm rẽ ꝑtes hoĩs ſꝫ ꝑm rõez tm̃. lꝫ. n. aĩa [illegible] corp⁹ aut ꝑm rẽ ẽ totũ. dic̃. n. ɔpoſitũ ex aĩa ⁊ fora q̃ [illegible] iõ nõ ẽ ɔpoſit⁹ ⁊ aĩa ⁊ corpe tãq̃ ex duab⁹ ꝑtib⁹ ſꝫ rẽ [illegible] ꝑm rõez: ſꝫ hñ ẽ cõpoſit⁹ ex eis tãq̃ ex duab⁹ reb⁹ [illegible] tũ ⁊ ps ſt due res vt 3ª res ꝑm rõez diſtictã ab [illegible] pore ⁊ ꝑꝫ rẽ ad alterã. ſ. aĩa. Alij dñt ⁊ ĩ idẽ redit ꝙ hõ [illegible] cõpoſit⁹ ex aĩa ⁊ corpe ſic ex cã forali ⁊ eo cui⁹ ẽ cã [illegible] diverſe. n. res ſt ꝑm Avicenã. cã foral̃ ẽ id cui⁹ ẽ cã [illegible] ſic lucidũ ẽ cõpoſitũ ex luce ⁊ lucido. vñ ⁊ ibi dñt ꝙ ẽ cõpoſit⁹ ex duab⁹ reb⁹ ſ. toto ⁊ ꝑte ſꝫ ñ ex duab⁹ ꝑtib⁹ [illegible] rẽ. Alij dñt ꝙ locutio iſta ẽ ĩtelligẽda ꝑ ſynecdochẽ. hõ [illegible] poſit⁹ ex aĩa ⁊ corpe rõe ſue ꝑtiſ. ſ. mãe. Mihi aũt [illegible] vr̄ dðm ꝙ hõ ẽ cõpoſit⁹ ex aĩa ⁊ corpe: ñ ſolũ tãq̃ ex [illegible] b⁹ 3ª res ſꝫ tãq̃ ex duab⁹ ꝑtib⁹ ꝑꝫ rẽ totũ accipiẽdo [illegible] nõ vt ẽ gen⁹ ſꝫ vt ſignificat ꝑtẽ ⁊ accipiẽdo aĩaz ꝑciſe [illegible] ſinit̃ 2⁰ ð aĩa. ſignificat ãt corp⁹ ſic acceptũ cõpoſitũ ex [illegible] ⁊ ꝑfectiõe corpea ꝑciſe. aĩa v⁰ ꝑfectionẽ vitalẽ ꝑciſe. [illegible] bat̃ ĩtẽtũ ſic corp⁹ differt realr̃ ab aĩa ⁊ nõ vt totũ a ꝑte [illegible] vt ps a ꝑte. ꝓbat̃ me^a: q: totum ɔfuſe ſaltẽ ĩcludit ꝑtẽ [illegible] p⁹ ãt ſic acceptũ excludit aĩaz. vñ ĩ diffinitiõe aĩe ponit̃ [illegible] pus vt ſbm deferẽs aĩaz. vt ibi dicit. s. T. ꝑ^a ꝓpõ ex ſe [illegible] evidẽs ⁊ ab oĩb⁹ ɔceſſa. 2^a ãt ex ſufficiẽti diviſiõe robur [illegible] hꝫ. oꝫ. n. vel vt totũ a ꝑte vel vt ps a ꝑte corp⁹ realr̃ differre ab aĩa ſi realr̃ differũt. hõ igit̃ ẽ ɔpoſit⁹ ex corpore [illegible] aĩa tãq̃ ex ꝑtib⁹ realr̃ diſtictis: qð erat ĩtẽtũ. Et adverte [illegible] corpis ps cũ ĩportet corpeitatẽ ꝑciſe extra ipm ẽ idẽtitas ꝑfectiõis corpe ad aĩam cũ ꝑfectiõe vitalẽ. accidit. n. [illegible] extraneo corpi ꝑciſe ꝙ eꝫ ꝑfectio ſit iõ cũ aĩa. ꝑ ſe. n. [illegible] dit aĩam. et iõ ꝑ ſe loq̃ndo ſubtilr̃ dcm̃ ẽ hoĩem cõpoſitum [illegible] liť ex aĩa et corpe. vñ ꝑꝫ h̃ ad obiectionẽ deductã dic̃ ꝙ [illegible] ꝑfectio corpea ſeu fora corpeitatis ſit eadẽ realr̃ tñ aliud [illegible] realr̃ ab aĩa. et ipſa ꝑfectio corpea ꝑ ſe loq̃ndo ñ ẽ eadẽ realr̃ ipſi aĩe. imo ipſã excludit ꝑciſe accepta et iõ corp⁹ et aĩa ad ꝑciſionẽ per ſe loq̃ndo realr̃ ꝑtes ipſi⁹ hoĩs ɔcedit̃ eẽe [illegible] huic rñſiõi favẽt vba tex. vbi aſſignat̃ ꝓpe cã dci ꝑciſio aĩe a ſignificato corpis qð diximꝰ de corpe et aĩa reſpcũ aĩalis dicẽ potis ð aĩali et aĩa ĩtellectiva reſpectu hoĩs ð corpe et fora lapidis reſpcũ lapidis et ſic ð alijs ſꝫ accipiẽdo terios ꝑciſe ꝓ ꝑtib⁹. lꝫ ñ ɔſuetũ dici ĩaĩata ɔponi ex corpe et fora ſpecifica ſic aĩata ex aĩa et corpe ꝓp latẽtẽ dr̃iaz inẽ corpeitatẽ ⁊ formã ĩaĩatoꝝ: ⁊ ẽt q: fora aĩatoꝝ elevat ɔpo^m ad h̃ ꝙ amoveat ſeipꝫ opormit ĩ ipo diſtiguẽ ꝑtẽ movẽtẽ ⁊ ꝑtẽ motã aĩaz. ſ. ⁊ corp⁹ qð ñ ĩvẽit̃ foris ĩaĩatoꝝ. Adverte 2⁰ ꝙ. s. T. ad clarificãdã minorẽ dic̃ ꝙ hõ ñ ẽ ex aĩali ⁊ rõnali ſic ex duab⁹ reb⁹ 3ª res ſꝫ ſic ĩtell̃s 3^{ti}⁹ ex duob⁹ ĩtellectib⁹. vbi ſciẽdũ ꝙ gen⁹ ſpẽs ⁊ dr̃ia pñt accipi triplr̃ ꝑ⁰⁰ ꝓ re ſignificata ꝑ nomẽ gñicũ ſpecificũ ⁊ dr̃iale ꝑ^e ĩtẽtiõis. 2⁰ ꝓ ɔceptu forali taliũ rõnũ. 3⁰⁰ ꝓ re ſignificata ꝑ eoꝝ noĩa 2^e ĩtẽtõis. v. g. aĩal hõ ⁊ rõale pñt accipi. ꝑ⁰ ꝓ re ſignificata ꝑ h̃ noĩa. 2⁰ ꝑ ɔceptib⁹ eoꝝ foralib⁹. 3⁰ ꝓ relatõib⁹ gñis ſpẽi ⁊ dr̃ie ꝑ⁰⁰ nec ſpẽs nec diffi⁰ ẽ ɔpoſita ex gñe ⁊ dr̃ia eo ꝙ res ſignificata ꝑ ſpẽꝫ ⁊ diffinitionẽ ẽ eadẽ realr̃ cũ re ſignificata ꝑ genuſ ⁊ dr̃iaz. einſdẽ. n. nõ ɔpõit̃ ex ſeipo. 3⁰⁰ ſilr̃ nec ſpẽs: nec diffi⁰ ẽ ɔpoſita ex gñe ⁊ dr̃ia eo ꝙ relõ ſpẽi relatie oppõit̃ relõni gñis vt dr̄ a porph⁰. Illiuꝫ ãt correlativũ ɔpõit̃ ex ſuo correlativo: ⁊ realr̃ ñ appet q̃uo relõ poſſit ɔponi ex alijs relõnib⁹ vñ ſic relõ quã ſignificat h̃ nom̃ ꝓpõ ñ ẽ ɔpoſi^a ex relatiõe ꝑdicati ad ſbꝫ ſꝫ ẽ relõ attributa ab ĩtellũ ipo cõplexo ex ꝑdicato ⁊ ſbo. Ita relõ diffinitõis ẽ relõ attributa tli forato ɔceptui ĩ ꝑ^a ɔpõne ĩtell̃s explicãti diſtĩcte gen⁹ ⁊ dr̃iaz. 2⁰ v⁰ mõ tã ſpẽs q̃ diffi⁰ ẽ ɔpo^a ex gñe ⁊ dr̃ia. ɔcept⁹. n. foral̃ ſpẽi ĩtegrat̃ ex ɔceptu forali gñis ⁊ ɔceptu forali dr̃ie tãq̃ ex 2⁹ ꝑtib⁹ v. g. ɔcept⁹ foral̃ hoĩs ẽ aggre^m qd ex ɔceptu forali aĩal̃ ⁊ ɔceptu forali rõal̃ ꝙ ex ſupdcis ſic ðducit̃ ex eo. n. ꝙ oñdiſ gen⁹ ⁊ dr̃iaz ⁊ ſpẽz differr̃ ĩ ſignificato forali ſeq̃t ꝙ ɔcept⁹ foral̃ aĩal̃ ẽ ɔcept⁹ ꝑfectõis ſẽſitive ⁊ ɔcept⁹ foralis rõnalis ⁊ ɔcept⁹ ꝑfectõis ĩtell̃s: ⁊ ɔcept⁹ foral̃ hoĩs ẽ ɔcept⁹ vtrãq̃ ꝑfectionẽ cõplectẽs ex ill̃ tãq̃ ɔcept⁹ terti⁹ illoꝝ adunatiõe forat⁹: ⁊ ſic hõ ẽ ex aĩali ⁊ rõnali tãq̃ ĩtell̃s terti⁹ ex duob⁹ ĩtellectib⁹. i. tãq̃ ɔcept⁹ terti⁹ ex duob⁹ ɔceptib⁹ ⁊ ñ tãq̃ res ex duob⁹ reb⁹. ⁊ q: nlla ps vt ps ꝑdicat̃ ĩ recto de ſuo toto. iõ ĩtell̃s ſive ɔcept⁹ foral̃ aĩal̃ nõ ꝑdicat̃ ĩ recto ð ĩtellũ. i. ɔceptu forali hoĩs. Iſta. n. ẽ fl̃a ɔcept⁹ foral̃ hoĩs ẽ ɔcept⁹ foralis aĩal̃: q: ɔcept⁹ foral̃ hoĩs aggregat to^m ex ĩtell̃tiva ⁊ ſẽſitiva ꝑfectiõib⁹ cõiunctũ: ɔcept⁹ v⁰ foral̃ aĩal̃ nõ niſi ꝑtẽ. ſ. ꝑfectionẽ ſẽſitivã dic̃: lꝫ vt ſupradcm̃ ẽ ɔceptũ ſeu ſignificatũ ꝑꝫ mãle ⁊ forale ſil̃ totũ dicat. hõ g⁰ ꝑꝫ ſuũ formalẽ ĩtellectũ ſeu ɔceptũ accept⁹ ñ ẽ aĩal neqꝫ rõnale ſꝫ ex aĩali ⁊ rõnali ⁊ ſic dcm̃ ẽ ð hoĩe q̃ ẽ ſpẽs. Ita dicito de aĩali rõnali: qð ẽ diffinitio. aĩal. n. rõnale ꝑꝫ ſuũ foralẽ cõceptũ: nõ ẽ aĩal neqꝫ rõale: ſꝫ ex aĩali ⁊ rõnali. dr̄ nãqꝫ foral̃ ɔcept⁹ aĩal̃ rõal̃ a ɔceptu forali aĩal̃: ⁊ a ɔceptu rõnal̃ ſic totũ a ꝑtib⁹. Hoc ãt qð dcm̃ ẽ ɔceptũ foralem. ſ. ſpẽi ⁊ diffinitõis ɔponi ex ɔceptib⁹ foralib⁹ gñis ⁊ dr̃ie pñt duplr̃ ĩtelligi. Uno⁰ de ɔceptu mẽtali. alio⁰ ð ɔceptu obiectali foralr̃ ſũpto. ſi ꝑ⁰ mõ adhuc duplr̃ ĩtelligi põt. vno modo de ɔceptu mẽtali ꝑꝫ ẽẽ ſbiectivũ ſeu ꝑꝫ id qð ẽ. alio⁰ ð illo ꝑꝫ ẽẽ repñtativũ: ɔcept⁹ mẽtal̃ ſpẽi ꝑꝫ id qð ẽ nõ ẽ ɔpoſit⁹ ex ɔceptib⁹ mẽtalib⁹ gñis ⁊ dr̃ie ꝑꝫ id qð ſt eo ꝙ oẽs ſt q̃litates ſimplices nec pñt diſtigui ĩ plẽs ꝑtes ɔponẽtes. ñ. n. ẽ imaginãdũ cũ ĩtell̃s forat ɔceptũ diffinitõis hoĩs. ſ. aĩal rõale ꝙ foret plẽs ɔcept⁹ ꝑꝫ vnũ tm̃ q̃ ẽ q̃dã ſimplex q̃litas diſtĩcte ſingl̃a repñtãtẽ ſic ⁊ in re extra res diffinita ẽ hñs rẽ gñis ⁊ dr̃ie abſq̃ ɔpõne reali. vñ h̃ ꝑ⁰ mõ dcm̃ nrm̃ nõ ẽ veꝝ. ɔcept⁹ v⁰ mẽtal̃ ſpẽi ꝑꝫ ẽẽ repñtatũ foralr̃ accept⁹ ẽ ɔpoſit⁹ ẽ ɔceptib⁹ mẽtalib⁹ gñis ⁊ dr̃ie ꝑꝫ ẽẽ repñtativũ foralr̃ acceptis ſic idolũ repñtãs totũ ex idol̃ ꝑtiũ. hõ. n. ĩ mẽte repñtat aggregatũ ex ꝑfectiõe ſẽſitiva ⁊ ĩtellectiva. aĩal v⁰ ĩ mẽte foralr̃ non repñtat niſi ꝑfectionẽ ſẽſitivã. rõale ãt nõ niſi ĩtellectiva. vñ h̃ mõ v̓ificat̃ dcm̃ nr̃ẽ. Cõcept⁹ ãt obiectalis ſpẽi foralr̃ ſũpt⁹ cũ nil alið ſit q̃ ſignificatũ forale cõcept⁹ mẽtal̃ einſdẽ ẽ ɔpoſit⁹ ꝑꝫ rõnẽ exceptib⁹ obiectalib⁹ gñis ⁊ dr̃ie foralr̃ acceptis. ſic ſignificatũ forale ſpẽi eſt ɔpoſitũ ꝑꝫ rõez ex ſignificatis foralib⁹ gñis ⁊ dr̃ie. vt ſupra oñſuꝫ ẽ. vñ hõ accept⁹ vt ẽ obiectus ɔceptui mẽtali ſuo. ſ. ſpecifico. ñ ẽ aĩal nꝫ rõale ſed ex aĩali ⁊ rõnali accipiẽdo ẽt aĩal ⁊ rõale ꝑꝫ ꝙ obiecta ſũt ſuis mẽtalib⁹ ɔceptib⁹ vt oñdit fl̃itas h⁹ ꝓpõnis oẽm forale ſpecificũ ⁊ oẽ forale gñicũ ſiũ dr̃iale. Et. n. hõ vt ſic aggregatũ ex ꝑfectione ſẽſitiva ⁊ ĩtellectiva. aĩal v⁰ vt ſic ñ niſi vnã ꝑtẽ aggregatã. ſ. ſẽſitivã nãz ⁊ rõnale vt ſic nõ niſi alteram ꝑtẽ. ſ. ĩtellectivã ꝑfectõez: mãifeſtũ ẽ ãt ꝙ aggregatũ nõ ẽ aliqð aggregatoꝝ. vñ ⁊ h̃ mõ dcm̃ nrm̃ v̓itatẽ ɔtinet. ⁊ ẽ maxĩe ad ꝓpoſitũ ⁊ ſic aĩal q̃ ad rẽ ĩportatã nec ẽ ps. nec totũ reſpectu hoĩs: ⁊ aĩal rõnal: q̃ ad ſignificatũ v⁰ mãle ⁊ forale ſil̃ ẽ totũ. q̃ ad ſignificatũ. forale ãt ẽ ps tã obiectalr̃ q̃ repñtative ſũptũ. vñ cũ dico. hõ ẽ aĩal rõale: ſi res ipa ſolũ attẽdat̃. nec ꝑtis. nec toti⁹ rõ ſalvabit̃. ſi v⁰ res ipa ſic ſignificata. ſ. ĩplicite ĩcludẽs ĩferiora ĩſpiciat̃ toti⁹ rõꝫ hꝫ. ſi ãt res ipa ſic ſignificata attẽdat̃ ꝑꝫ id qð explicite ĩcludit vt ſic: ꝑtis rõez ſortit̃ ꝓp qð aĩal ponit̃ ĩ diffinitiõe hoĩs vt res. res. n. de re ꝑdicat̃: vt totũ: q: ꝑdicat̃ ĩ recto: ⁊ vt ps q: addit̃ dr̃ia que aliud explicat ⁊c. Qð ſupra diximꝰ de ſpẽ dicito de diffinitione ꝑ quo ſp eo qð dr̄. ꝑ^e phĩcoꝝ. tex. cõ. 5. ſ. ꝙ diffinitio dividit̃ in ſingl̃a. nõ ãt ſpẽs. Nec fallaris nr̃a dcã ĩ hac mã legẽs. ⁊ ſupra qm̃ ſupra ꝑ ɔceptũ foralẽ ɔceptũ mẽtalẽ diſtinctũ ɔ obiectalẽ accepimꝰ ĩ hac mã v⁰ ꝑ ĩtellectũ ſeu ɔceptũ foralẽ tã mẽtalẽ conceptũ q̃ obiectalem formaliter ſumptum intelligi volumus. ¶ Sequitur textus.

¶ Quãvis ãt gen⁹ ſignificet totã eẽntiã ſpẽi: nõ tñ oꝫ ut diverſaꝝ ſpẽꝝ: q̃ꝝ ẽ idẽ genus ſic una eẽntia: q: unitas gñis ex ipa ĩdeteriatiõe uel ĩ dr̃ia ꝓcedit: ñ ãt ita ꝙ id qð ſignificat̃ ꝑ gen⁹ ſit una nã nũero ĩ diverſis ſpẽb⁹ cui ſupveñiat res alia q̃ ſit dr̃ia deteriãs ipꝫ: ſic fora deteriat mãm q̃ ẽ vna nũero ſꝫ q: gen⁹ ſignificat q̃dã formã: nõ tñ deteriate hãc vl̃ illã quã deteriate dr̃ia exprimit q̃ ñ ẽ alia q̃ illa q̃ ĩdeteriate ſignificabat̃ ꝑ gen⁹: ⁊ iõ dic̃ ɔmẽtator ĩ. xi. metaphyſice ꝙ mã ꝑ^a dr̄ una ꝑ remotõnẽ oĩuꝫ foraꝝ: ſꝫ gen⁹ dr̄ unũ ꝑ cõitatẽ fore ſignate: vñ pꝫ ꝙ ꝑ additionẽ dr̃ie remota illa indeterminatione: que erat cã vnitatis generis remanent ſpecies diverſe per eſſentiam.

¶ In hac. 4ª ꝑte capl̃i h⁹ ĩtẽdit excludẽ talẽ obiectõez. Quecũq̃ hñt vnũ gen⁹ hñt vnã eẽntiã diverſe ſpẽs hñt vnũ gen⁹. g^e diverſe ſpẽs hñt vnã eẽntiã qð ẽ fl̃m quia ſpẽs dr̄nt eẽntialr̃ maior ꝓbat̃ ex eo ꝙ gen⁹ ꝑm ꝑdicta dic̃ totã eẽntiã ſpẽꝝ. Et lꝫ 3ª obo facilr̃ ſolvi poſſet dicen⁰ ꝙ ſpẽs hñt eãdẽ eẽntiã gñice nõ tñ ſpecifice q: tñ arg^m altiorẽ difficultatẽ petit ex altiori ꝑn⁰ rñdẽ oportuit. Inducta ẽ. n. h̃ obo ad ɔcludẽdũ diverſas ſpẽs hr̃e eãdẽ eẽntiã ſimplr̃ ⁊ ñ gñice. vt pꝫ ex mĩe⁰ aſſũpto ſic arg⁰ ea q̃ꝝ tota eẽn^a ẽ vna hñt eãdẽ eẽntiã ſimplr̃. diverſaꝝ ſpẽꝝ einſdẽ gñis tota eẽn^a ẽ vna. g^e diverſe ſpẽs einſdeꝫ gñis hñt eãdẽ eẽntiã ſimplr̃: mĩor pꝫ ex eo ꝙ gen⁹ dic̃ totã eſſentiã ſpẽꝝ ⁊ ẽ vnũ ĩ eis. ¶ Ad h⁹ obiectiõis excluſionẽ declarat q̃uo gen⁹ ẽ vnũ: ⁊ innuit talẽ diſtĩctõez aliqd ſignificat vnũ duplr̃. vno⁰ ꝑ poſitionẽ vni⁹ deteriate rei ſignificate. alio⁰ ꝑ ĩdr̃iaꝫ ſeu ĩdeteriationẽ pliuꝫ rerũ ĩportataꝝ. ꝑmo⁰ gen⁹ ñ ſignificat vnũ ſꝫ. 2⁰⁰. illud. n. ꝑ⁰⁰ ſignificat vnũ cui⁹ ſignificatũ ꝑm ſe acceptũ ẽ vna aliq̃ nã ẽ deteriata: ſic hõ ſignificat hũanitatẽ q̃ ẽ certa ⁊ determiata nã. ſ. hũana. Illð ãt qð ſignificat vnũ. 2⁰⁰ hꝫ ſignificatũ ñ aliq̃ deteriatã nãꝫ ꝑꝫ plẽs nãs ĩdeteriate: ſic aĩal ſignificat ꝑfectiõꝫ: ſeu nãꝫ ſẽſitivã ñ ſignificat aliq̃ꝫ certã: ⁊ ðteriatã nãꝫ ſive formã. nl̃a. n. ẽ vniũſo fora q̃ ſit aĩa ſẽſitiva ſꝫ q̃libꝫ ẽ vl̃ bovĩa vel leonina: vel hũana ⁊c. vñ dr̄. 7. phyſicoꝝ. tex. cõ. 31. ꝙ iuxta gen⁹ latẽt mlta ⁊. 10. metaphy^e tex. cõ. 24. ꝙ mã gñis diverſa ẽ ĩ ſpẽb⁹. ⁊ ꝑ⁰ de aĩa tex. ɔmẽti ꝙ rõ aĩal̃ ꝑꝫ vnũ qð aĩal ẽ alſa. ẽ igit̃ gen⁹ vnũ 2⁰⁰ vñ ad formã rõnis dr̄ ꝑꝫ ꝑmiſſã diſtĩctiõez ꝙ q̃ꝝ ẽ tota eẽn^a vna ꝑ⁰⁰ eoꝝ ẽ eẽn^a eadẽ ſimplr̃. nõ ãt q̃ꝝ tota eẽntia ẽ vna. ſcðo mõ ſic ẽ in ꝓpoſito. ſpẽꝝ. n. totã eẽntiã nõ adunat gen⁹ niſi vnitate ĩdeteriatiõis. ¶ Advertẽdũ ãt ẽ ĩ lr̃a appoſitã fuiſſe dr̃iam ĩter vnitatẽ gñis ⁊ vnitatem mãe ꝑme ad maiorẽ ꝑdictoꝝ evidẽtiã: quã ẽt dr̃iaꝫ põit ɔmẽtator. 2. meta^e. ɔmẽto. 4. vbi nota ꝙ de mã ɔtingit loq duplr̃. Uno mõ vt ẽ q̃ðdã totũ reale reſpiciẽs hanc mãm vel illã vt ꝑtes ſbiectivas: ⁊ ſic de ipa mõ nõ ẽ ſmo idẽ. n. ẽ iudiciũ de ei⁹ vnitate ⁊ de vnitate cuiuſq̃ vl̃is. Alio mõ ɔtigit loq de ea ſolitarie ſũpta ꝑm ſe nõ ꝓut eſt vl̃is aut ꝑticularis neqꝫ ꝓut ẽ ĩ hac ſpẽ vel illa. ⁊ ſic ð ea locutus ɔmẽtator ibi. ⁊. s. T. ho. h̃ differũt. ergo vnitas mãe ſic accepta: ⁊ vnitas gñis ĩ hoc ꝙ vnitas mãe ẽ vnitas mãlis fũdata ſupra deteriatã rẽ: vnitas v⁰ generica ẽ vnitas nõ mãlis ſꝫ ĩdeterminatiõis fũdata ſupra diverſas nãs ĩdeteriate. cũ aũt audis vnitatẽ mãe ꝑme ẽẽ vnitatẽ mãlẽ. Intelligere negative nõ poſitive. dr̄. n. aliqð vnuꝫ nũero duplr̃ poſitive. ſ. ⁊ negative. illud ẽ vnũ nũero poſitive qð ẽ vnũ ꝑ poſitionẽ ꝓꝑetatis ſeu dr̃ie nũeral̃. ſic ſor. ⁊ hoc mõ mã ꝑma ꝑm ſe nõ ẽ vna nũero: q: nullaꝫ ꝓꝑetatẽ ĩdividualẽ ĩcludit. Illud ẽ vnũ nũero negative qð ẽ nõ plura nũero. hoc ãt ẽ illud qð nullũ diſtĩctivũ includit ĩ ſe. vñ plĩalitatẽ ⁊ nũeꝝ hr̃e q̃t: ⁊ hoc mõ mã ꝑ^a ꝑm ſe ẽ vna nũero: ⁊ talis vnitas mãlis fũdat̃ ſupra deteriatã ẽtitatẽ rẽ illã. ſ. q̃ ẽ mã: q̃ nullũ diſtĩctũ ĩcludit cuꝫ ab oĩ denudata ſit actu ei⁹ ẽ diſtiguere. ⁊ iõ dicit ɔmẽtator ꝙ mã ẽ vna ꝑ remotionẽ oĩum formaꝝ q: vnitatem ſuã negative hꝫ: ex hoc ꝙ nõ hꝫ diſtĩctivas foras: genus ãt nõ ẽẽ vnũ nũero: neqꝫ poſitive: neqꝫ negative ꝓꝑe loq̃ndo ex eo pꝫ: q: vnitas mãlis tã poſitive q̃ negative fũ

dač ſupra certā ⁊ deteŕiatā rē:qđ in gñe nō iuenit̃. dicit
n. gen⁹ plẽs nās ⁊ res ex qb⁹ nũerari pōt: ſʒ ⁊ ꝙ gen⁹
ſit vnũ vnitate ĩdeterĩatiōis ex eo pʒ ꝙ nāe plẽs ꝑ gen⁹
ĩportate nō adunãť in ei⁹ ſignificatiōe: niſi ꝑꝑ h̃ ꝙ ĩdeter
miāte ſignificat eas. aĩal. n. iō adunať ĩ ſe equũ bouē leo
nē ⁊c. q̃ nō deteriāte explicat qs eoꝝ ſit hñs ꝑfectionē
ſenſitiuā. ⁊ iō dicit ꝯmētato: ibi ꝙ gen⁹ ē vnum ꝑ cōita/
tē forme ſignate id ē ex eo ꝙ cōiter ⁊ non deteriate for/
mas ſignificat. vñ ⁊ pʒ quō ꝓpoſito ſcti Thome deſer/
uit ĩducta auctas ꝙ ſi mā ⁊ gen⁹ ĩ hoc differunt ꝙ māe
vnitas ē ꝑ negationē formaꝝ ſupra ētitate deteriate fun/
data: ⁊ gen⁹ nō ē vnũ niſi ꝑꝑ hoc ꝙ ſignificat cōmuniter
plura ꝯñs eſt: ꝙ genus non ſit vnũ niſi ex indetermina/
tione qđ erat ꝓpoſitum. ¶ Sequitur textus.

¶ Et q̃ ut dcm̃ ē: nā ſpēi ē ĩdeteriata reſpe/
ctu ĩdiuidui ſic nā gñis reſpectu ſpēi. Inde ē
ꝙ ſic id qđ ē gen⁹ ꝓut p̄dicať de ſpē ĩplicate ĩ
ſua ſignificatōe q̃uis ĩdiſticte totũ id qđ det/
miate ē ĩ ſpē. Ita id qđ ē ſpēs ſʒ ꝙ p̄dicať de
ĩdiuiduo: oʒ ꝙ ſignificet totũ qđ eētialr̃ ē ĩ ĩ/
diuiduo lʒ ĩdiſtincte: ⁊ h̃ mō eētia ſpēi ſignifi
cať noĩe hoĩs. vñ hō de ſorte p̄dicať. Si āt ſi
gnificať nā ſpēi cũ p̄ciſiōe māe ſignate q̄ ē pri
cipiũ ĩdiuiduatiōis ſic ſe hēbit ꝑ mōm ptĩ. ⁊ h̃
mō ſʒ nom̃ hũanitatĩ. hũanitaſ. n. ſignificat id
vñ hō ē hō. Mā āt ſignata nō ē illud. vñ hō ē
hō ⁊ ita nullo mō ꝯtiež ĩter illa ex qb⁹ hō hʒ
ꝙ ſit hō: cũ igr̃ hũanitaſ ĩ ſuo ĩtellu ĩcludat tm̃
ea ex qb⁹ hō hʒ ꝙ ſit hō: pʒ ꝙ a ſignificatiōe
ei⁹ excludiť ł p̄ſcidiť mā deteriata uel ſignata
⁊ q̃ ps nō p̄dicať de toto. Inñ eſt ꝙ hũanitas
nec de hoĩe: nec đ ſorte p̄dicať. unde diť Aui
cena ꝙ q̄ditas ꝯpoſiti nō ē ipʒ ꝯpoſitũ c⁹ ē q̄
ditas: q̃uis ēt ipſa q̄ditas ſit ꝯpoſita: ſic hũa
nitas. lʒ ſit ꝯpoſita no tm̃ ē hō. imo oʒ ꝙ ſit re
cepta ĩ aliquo qđ ē mā ſignata. Sʒ q̃ ut dcm̃
ē deſignādo ſpēs reſpectu gñis ē ꝑ foŕas deſi
gnādo āt ĩdiuiduũ reſpectu ſpēi ē ꝑ māʒ. iđo
oʒ ut nomē ſignificās id. vñ nā gñis ſũiť cũ p̄/
ciſiōe foŕe deteriate ꝑficiētĩ ſpēm ſignificet ꝑ/
tē mālē toti⁹: ſic corp⁹ ē ꝑs mālis hoĩs: nomē
āt ſignificās id: vñ ſũiť nā ſpēi cuʒ p̄ciſiōe māe
deſignate ſignificat ꝑtē foŕalē. ⁊ iō hũanitas ſi
gnificať ut foŕa q̄dā: ⁊ dr̃ ꝙ ē forma toti⁹ nō q̄
dē q̄ſi ſuꝑaddita ꝑtib⁹ eētialib⁹ māe ⁊ forme
ſic foŕa dom⁹ ſuꝑaddiť ꝑtib⁹ ĩtegralib⁹ eius
ſʒ magis ē forma q̄ ē totũ. ſ. formā cōplectēs:
⁊ mām ⁊ cũ p̄ciſiōe tm̃ eoꝝ ꝑ q̄ mā ē nata deſi/
gnari. Sic ḡ pʒ ꝙ eētia hoĩs ſignificať h̃ no
mie hō: ⁊ h̃ noĩe hũanitas ſed diuerſimōe: vt
dcm̃ ē: q̃ h̃ nom̃ hō ſignificat eā ut totũ ĩq̃tũ
ſ. nō p̄cīdit deſignatōeʒ māe ſʒ ĩplicite ꝯtinet
eā: ⁊ ĩdiſticte ſic dictũ ē ꝙ gen⁹ ꝯtinet dr̃iam:
⁊ iō p̄dicať h̃ nomē hō de ĩdiuiduis ſʒ h̃ no/
mē hũanitaſ ſignificat eā ut ꝑtē: nec ꝯtieť ĩ ſua
ſignificatōe: niſi id qđ ē hoĩs ĩq̃tũ hō ⁊ p̄cidit
oēʒ deſignationē māe. vñ de ĩdiuiduis hoĩs ñ
p̄dicať ⁊ ꝑꝑ h̃ q̄ñq̃ h̃ nomen eētia ĩuenitur
p̄dicatũ de re: dr̃. n. Socratĩ eē eētia q̄daʒ: ⁊
q̄ñʒ negať ſic dicim⁹ ꝙ eſſentia ſortĩ ñ ē ſortes.

¶ In hac 5ª ⁊ vltª ꝑte hui⁹ capl̄i cōparat eētiā ſpeci
ficā ad ĩdiuiduũ ſʒ totalitateʒ ꝑtialitatem p̄dicabilitatē ⁊
foŕalitatē. Ad q̄ꝝ euidētiā aduertēdũ ē ꝙ ſic ſupra đ eē
tia gñica dcm̃ ē ꝙ pōt ſignificari ꝑ modũ toti⁹ ⁊ ꝑ mōm
ꝑtis. ita dr̃ ꝙ eētia ſpecifica pōt accipi vt ſignificata no/
mē p̄me ĩtētiōis ꝑ modũ toti⁹ ⁊ ꝑ modũ ꝑtis. ꝑ modũ
q̄dē toti⁹ ſic eētia hũana ſignificať ꝑ ly hō ꝑ modũ toti⁹
ꝑtis ſic illam et ſignificať ꝑ ly hũanitas: differt āt ipſa a ſe
alr̃o mō ſignificata ĩ hoc ꝙ ſignificata ꝑ mōʒ toti⁹ ĩplicite
ĩcludit ĩdiuidua. ſignificata v̄o ꝑ modũ ꝑtis excludit eā
a ſui ſignificatiōe qđ ſic declaŕ exēplariť hō cũ ſignificet
hñs nāʒ hũanā ĩplicite ĩcludit ſub ly hñs oĩa ĩdiuidua
hũana. hñs. n. nām hũanā ē qđcũq̃ ĩdiuiduũ hũanũ.
hũanitas āt cũ ſignificet q̄ hō ē ⁊ hō oē aliud ab hũanita
te excludit a ly q̄. nullũ. n. aliud ab hũanitate ē q̄ hō eſt
hō. ⁊ iō cuʒ p̄nª ĩdidua ſint aliud ab hũanitate: vt ſupra
dcm̃ ē. ſeqť ꝙ hũanitas excludit p̄nª ĩdidua a ſui ſignifica
tōe: ⁊ ꝯñr ĩdiuidua q̄ ſiñ ĩdiuiduatione ĩtelligibilia nō ſũt
ſic nec ſpēs abſq̃ dr̃ia ĩtelligi pōt ⁊ cũ ꝑs vt ꝑs nō p̄dica
tur de ſuo toto. oē āt p̄dicatũ ĩ recto hʒ rōnē toti⁹. iō eē
tia p̄mo mō id ē ꝑ modũ toti⁹ ſignificata de ĩdiuiduis in
recto p̄dicať. ſignificata v̄o ꝑ modũ ꝑtis neq̄q̄: ⁊ ꝑꝑ h̃
iſta ē v̄a ſor. ē hō. iſta āt f̄lſa ꝓp̄e loq̄ndo ſor. ⁊ hũanitas
vt Auic. teſtať. ⁊ ſic iā pʒ ꝓportio eētie ſpecifice ad ĩdi/
uiduũ ſm̃ 3ª. ſ. totalitatē ꝑtialitatē ⁊ p̄dicabilitateʒ. Quo
ad foŕalitatē v̄o declaŕ appoſita dr̃ia ĩter eētiā gñicā ꝑ
modũ ꝑtis ſignificatā reſpectu ſpēi: ⁊ eētiā ſpecicā per
modũ ꝑtis ſignificata reſpectu ĩdiuidui. differũt. n. in h̃
ꝙ illa ē ꝑs mālis ſpēi: iſta v̄o ē ꝑs foŕalis ĩdiuidui ⁊ rō ē
q̃ illa. ſ. eētia gñica cōꝑať ad alterā ꝑteʒ ſpēi vt mā ad
formā ⁊ ꝑfectibilē ad ſuā ꝑfectionē cũ deſignatio ſeu de
teŕiatio gñis ad ſpēm fiat ꝑ dr̃iaʒ: q̄ ſumiť a ſpecifica for
ma q̄ ꝑficit ⁊ cōplet ꝑfectionē gñicaʒ. iſte v̄o. ſ. ſpecifica
eētia cōꝑať ad alterā ꝑtē ĩdiuidui vt foŕa ad māʒ ⁊ ꝑfe
ctio ad ꝑfectibile cũ deſignatio ſeu deteŕiatio ſpēi ad ĩdi
uidua fiat ꝑ māʒ ſignatā q̃ ĩꝑfectiōe eē ſpecifica foŕa a q̄
eē⁹ ſpecifica ſũiť ꝯſtat: ⁊ iō aĩalitas ē ꝑs māl̄ hoĩs. hũa
nitas v̄o ē ꝑs foŕal̄ ſor. ⁊ dr̃ ꝙ ē foŕa toti⁹ ñ q̄ſi ſuꝑaddi
ta ⁊c. Ad euidētiā hoꝝ v̄boꝝ ē notādũ ꝙ foŕa toti⁹ ⁊ for
ma ꝑtis: vt ĩ 2º. capl̄o viſũ fuit dr̃nt realr̃: nō ſic vna foŕa
dr̃t ab alia foŕa puta albedo a dulcedine: ſʒ ſic totũ ⁊ ꝑs
⁊ iō dr̃ hic ꝙ foŕa toti⁹ nō ē q̄ſi ſuꝑaddita ꝑtib⁹ id ē nō ē
forma addita mē ⁊ forme ſicut forma dom⁹ ē forma ad
dita lignis lapidib⁹ cemēto ceteris ꝑtib⁹. ſed magis ē for
ma q̄ eſt totũ id ē ipm̃ ꝯpoſitum reſultās ex partib⁹ ꝙ cũ
ꝑ modũ ꝑtis formalis ſignificať forma toti⁹ appellať: eo
q̃ toti⁹ eſt ꝯplete certificatuʒ ⁊ diſtinctum ⁊ determina/
tuʒ. hec. n. ſint conditiones forme: ⁊ reſiduuʒ ſermonis
epilogus per ſe patēs eſt. Capl̄m. 4m.

Iſo q̄d ſignificeť noĩe eētie ĩ ſubſtãs
ꝯpoſitĩ: uidēdũ ē quō ſe hēat ad rōnē
gñis ſpēi ⁊ dr̃ie: q̃ aũt cui conuenit rō gñis
ſpēi uel dr̃ie p̄dicať đ h̃ ſingulari ſignato ĩpoſ
ſibile ē ꝙ rō gñis ul̄ ſpēi: uel dr̃ie ꝯueniat eē
tie ſm ꝙ per modũ ꝑtiſ ſignificať ut noĩe hũa
nitatĩ uel aĩalitatis: ⁊ iō diť Auicena ꝙ rōna/
litas nō ē dr̃ia ⁊ dr̃ie pricipiũ ⁊ eadē rōne hu
manitas non eſt ſpecies: nec aĩalitas genus.

In hoc 4º capl̄o ĩtendēs determinare quō eſ
ſentia ſboꝝ cōpoſitoꝝ ſe hēat ad ĩtētiones logi
cas. ſ. gen⁹ ſpēm dr̃iaʒ q̄tuor facit. p̄º ſex ꝯclu
ſiōib⁹ determinat ĩtētũ. 2º excludit quādā Aue
rois rōnē. 3º excludit quādā aliā obiectionē. 4º r̄ñdet cui
dā tacite obiectioni ꝓ ĩtellectu p̄ꝰ partis. notāde ſunt due
diſtinctiōes p̄ª ē iſta. Nā ſeu eſſentia ſbe cōpoſite pōt tri
pliciter accipi. p̄º vt ſignificata ꝑ modũ ꝑtis. 2º vt ꝑ ſe exi/
ſtens ſeꝑata a ſingularib⁹ 3º. vt ſignificata ꝑ modũ toti⁹.

Scđa diſtinctio q̄ ē ſubdiuiſio tertii mēbri. ⁊ iſta nā ſbe
cōpoſite ſignificata ꝑ modũ toti⁹ pōt accipi tripl̄r. p̄º ſm
ſe. 2º ſm eſſe qđ hʒ in ſingularib⁹. 3º ſm eſſe qđ hʒ in ĩ/
tellectu his p̄libatis ſcias ꝙ ſm ſingula mēbra haꝝ diui/
ſionũ ponit ſingulas cōcluſiōes: ſm p̄ª quidē duo mem/
bra vtriuſq̃ diuiſiōis ponit q̄tuor negatiuas. ſcđm vero
vltima vtriuſq̃ ponit duas affirmatiuas ita ꝙ ſm quā/
libet diuiſionē p̄º ponit duas negatiuas deinde 3am affir/
matiuā ⁊ ſic ſũt ſex ꝯclōnes. prima ergo ꝯclō negatiua
ē eſſentia ſbe ꝯpoſite ſignificata ꝑ modũ ꝑtis ſicut aĩali/
tas humanitas rōnalitatis ñ ē genus neq̃ ſpēs neq̃ dr̃iā
ſic tam genus q̄ ſpēs q̄ dr̃ia p̄dicať in recto de h̃ par/
ticulari ſuppoſito puta ſorte: eſſētia ſbe cōpoſite ſignifi/
cata ꝑ modũ partis nō p̄dicať in recto de hoc particula/
ri ſuppoſito. gº eētia talr̃ ſignificata nō ē gen⁹: nec ſpēs
nec dr̃ia: oēs ꝓpoſitiones patēt ex p̄cedēti capl̄o: ⁊ iō di
cit Auicena ꝙ rōnalitas q̄ ſignificat ꝑ moduʒ partis nō ē
dr̃ia ſed p̄nm ⁊ ſilr̃ aĩalitas nō eſt genus: ſʒ gñis p̄nm: ⁊
humanitas nō eſt ſpēs ſed ſpēi p̄ncipiũ ſic albedo ē p̄nci/
piũ albi ⁊ ꝑs ē p̄nm ei⁹ cui⁹ eſt pars. ¶ Seqtur textus.

¶ Silr̃ ēt nō pōt dici ꝙ rō generis ſpēi dr̃ie
ꝯueniat eētie ſʒ ꝙ ē q̄dā res exñs extra ſin
gularia ut plonici ponebāt q̃ ſic gen⁹ ⁊ ſpēs
nō p̄dicarenť de hoc ĩdiuiduo. nō. n. pt dici ꝙ
ſortes ſit h̃: qđ ab eo ſeꝑatũ ē nec ſeꝑatũ illđ
ꝑficiet in cognitōe huius ſingularis ſignati.

¶ Hic poniť ſcđa cōcluſio negatiua eſſentia ſbe cōpoſi/
te ꝑ ſe nō ĩ ſingularib⁹ exiſtēs nō eſt ſpēs ſeu gen⁹. Et ꝓ
bat eā duplici rōne p̄º ſic genus ſeu ſpēs p̄dicať de hoc
particulari eſſentia ꝑ ſe ſubſiſtēs nō in ſingularib⁹ nō p̄di
cať de hoc particulari ergo eſſentia ꝑ ſe ſubſiſtēs nō in
ſingularib⁹ nō eſt gen⁹ ſeu ſpēs maio: pʒ mino: ꝓbať ſic:
ſbm ē id qđ in recto de eo p̄dicať ſortes non ē hō ſeꝑat⁹
ergo ſortes nō ē ſubm reſpũ hoĩs ſeparati ergo hō ſeꝑa
tus nō p̄dicať de ſorte qđ erat aſſũptũ in minore. Scđo
ſic genus ſeu ſpēs ē id q̄ ĩdiuidua cognoſcunť eſſentia ꝑ
ſe ſubſiſtēs nō in ſingularib⁹ nō ē id quo ĩdiuidua cogno
ſcunť. ergo eſſentia ꝑ ſe ſubſiſtēs nō ē gen⁹ neq̃ ſpēs ma
io: pʒ ex eo ꝙ vnũquodq̃ ꝑ ſuũ gen⁹: ſpēm dr̃iam co/
gnoſciť: mino: v̄o ex eo ꝙ vnũquodq̃ cognoſciť q̄dita/
tiue ꝑ id qđ ē ĩ eo: ⁊ nō ꝑ id qđ nō ē ĩ eo. ¶ Seqť tert⁹

¶ Et iō relinqť ꝙ rō generis uel ſpēi ul̄ dr̃ie
ꝯueniat eētia ſm ꝙ ſignificat ꝑ modũ totius
ut nomē hoĩs uel aĩalis ꝓut ĩplicite ⁊ ĩdiſtin/
cte ꝯtinet totum hoc qđ in ĩdiuiduo eſt.

Hic poniť. 3ª cōcluſio affirmatiua. eſſentia ſbe ꝯpoſite
ſignificata ꝑ modũ toti⁹ ē ſpēs gen⁹ vel dr̃ia ⁊c. ꝓbať ſic
gen⁹ ſpēs dr̃ia ſubalr̃ cōtinet ⁊ ĩplicite totũ: qđ ē in ĩdiui
duis eſſentia ſbe cōpoſite nō niſi ſignificata ꝑ modũ to/
tius ē gen⁹: vel ſpēs vel dr̃ia. ꝓpoſitiōes oēs ex p̄cedēti
capl̄o patēt: vbi diximus⁹ genus ſpēm dr̃iaʒ ꝯuenire ĩ hoc
ꝙ ſignificat totũ qđ ē in ĩferiorib⁹: ⁊ ſua abſtracta exclu/
dem⁹ ea q̄ ſunt in ĩferiorib⁹. eſt igiť aĩal gen⁹ hō ſpēs rō
nale dr̃ia. ¶ Sequitur textus.

¶ Natura āt ul̄ eētia ſic accepta pt dupl̄r cō
ſiderari. Uno mō ſm naturā ⁊ rōnē ꝓpriā: ⁊
h̃ ē abſoluta cōſideratio ipſi⁹: ⁊ hoc mō nihil
ē uerũ de ea dicere niſi ꝙ ꝯueniat ſibi ſm ꝙ
hmōi. Uñ q̄cq̄d alioꝝ ſibi attribuiť f̄lſa ē attri
butio. v. g. hoĩ ĩ eo ꝙ ē hō ꝯuēit rōnale ⁊ aĩal
⁊ alia q̄ ĩ ei⁹ diffinitōe cadũt. Albũ v̄o uel ni
grũ uel qđqđ hmōi qđ ñ ē đ rōe hũanitatis ñ
ꝯuenit hoĩ ĩ eo ꝙ ē hō. Iđ ſi q̄rať utꝝ iſta na
tura poſſit dici una uel plẽs neutrũ cōceden/
dũ ē q̄a utrũq̃ ē extra ĩtellectum hũanitatē ⁊
utrũq̃ pt ſibi accidere. ſi. n. plr̃alitas eēt de rō
ne ei⁹ nũq̃ poſſet eē una cũ tm̃ una ſit ſm ꝙ ē
ĩ ſorte. Silr̃ ſi unitas eēt de ĩtellectu ⁊ rōe ei⁹
tē eēt una ⁊ eadē natura ſortis ⁊ platonis nec
poſſʒ ĩ plib⁹ plr̃ificari. Alio mō ꝯſideraŕ ſm
ꝙ hʒ eē ĩ h̃ uel ĩ illo ⁊ ſic đ ipa p̄dicareť aliq̄d
ꝑ accñs rōne ei⁹ ĩ quo ē ſic dr̃ ꝙ hō ē alb⁹ q̄a
ſortes ē alb⁹ q̃uis hoĩ ñ ꝯueniat ĩ eo ꝙ ē hō
Hoc āt natura hʒ duplex eē. unũ ĩ ſinglarib⁹
aliud ĩ aĩa ⁊ ſm utrũq̃ cōſequunť accñtia di
ctā naturā: ⁊ ſic ĩ ſingularib⁹ hʒ multiplex eē
ſm diuerſitatē ſingulariũ: ⁊ tm̃ ipſi nature ſm
ꝓpriā ꝯſiderationē. ſ. abſoluta: nullũ iſtoruʒ
eſſe debere. f̄lm. n. nō ē dicere ꝙ natura hoĩs
ĩq̃tũ hmōi habeat eē ĩ hoc ſingulari. ſi. n. eſſe
ĩ hoc ſingulari ꝯueniret hoĩ ĩq̃tũ eſt hō: non
eſſet nũq̃ extra hoc ſingulare. Silr̃ ſi ꝯueni
ret hoĩ ĩquātũ eſt hō ñ eſſe ĩ ſingulari nũq̃ eſ
ſet ĩ eo. Sed uerũ eſt dicere ꝙ hō ĩquātũ eſt
hō ñ hʒ ꝙ ſit ĩ hoc ſingulari uel ĩ illo: pʒ ergo
ꝙ natura hoĩs abſolute ꝯſiderata abſtrahit a
quolibʒ eſſe: ita ꝙ ñ fiat p̄ciſio alic⁹ eoruʒ ⁊ h̃
nā ſic ꝯſiderata eſt q̄ p̄dicať đ oĩb⁹ ĩdiuiduis.

¶ Hic anq̃ ponať 4ª ꝯclō incohať. 2ª diuiſio ſupra ꝑo
ſita cui⁹ terminos oʒ p̄declarari ad ĩtellectũ ꝯclōnũ. Nā
ꝑ modũ toti⁹ ſignificata ſm nām ſeu rōnē ꝓpriā: vel ſm
ſe idē ſonat ꝙ nā ꝯſiderata ſm eas ꝯditiōes ſiue ea p̄di/
cata q̄ cōueniũt ſibi ex ſua diffinitiōe ſeu in p̄mo mō dicē
di ꝑ ſe recto ſm eſſe ĩ ſinglib⁹ idē ſonat ꝙ nā cōſiderata
ſm eas ꝯditiōes ſiue ſm ea p̄dicata q̄ cōueniũt ſibi ex h̃
ꝙ in ſingulari vl̄ ĩ ſinglib⁹ eſſe hʒ. nā aũt ſʒ eē in ĩtellectu
idē ſonat ꝙ nā ꝯſiderata ſm eas ꝯditiōes ſiue illa p̄dica
ta q̄ cōueniũt ſibi ex hoc qđ hʒ eē in ĩtellectu differũt āt
q̄drupl̄r vt ex textu colligiť ꝯditiōes cōuēt⁹ nē ſm has
diuerſaſ acceptiōes eo ꝙ ꝯditiōes debite nē ſm ſe ſũt p̄
dicata eſſētialia. hō. n. ſʒ ſe nō ē niſi aĩal rōale ꝯditiōes ñ
đbite nē reliq̄s duob⁹ modis ſť p̄dicata đnoĩatiua hō. n.
nō ē res illa q̄ ꝯuenit ei eſſe in ſinglib⁹: ſed ab ea denoĩa/
te nō. n. hō ē albedo q̄ ꝯuenit ei ex hoc ꝙ ē ĩ ſorte ſed ab
ea denoĩate alb⁹. Silr̃ hō ñ ē res illa q̄ ꝯuēit ei ex ĩtell̄u
puta relatio vl̄itatiſ ſpēi ſed denoĩate ab ea vl̄is. Et ſpēs
⁊ h̃ duo vl̄tīa mēbra ĩ hoc ꝯueniũt ꝙ attēdũť penes p̄di
cata denoĩatiua aut differũt tm̃ q̃ predicata denoĩatiua q̄
cōueniũt nature ſm eſſe in ſingularibus aliquid ponunt
reale ſupra ipſā: ſicut albũ addit ſupra hoĩem nām albe/
dĩnis que ē ens reale: p̄dicata v̄o ſupra denoĩatiua q̄ cō
ueniũt rei ſm eē in ĩtellectu nihil ponũt reale ſupra nām
ipſā ſed denoiationē negatiuā aut relatiuā ſm aliquā re/
lationē rōnis. Cũ. n. dico hō ē ſpēs ly ſpēs nihil reale ad
dit ſupra hoĩeʒ. ſʒ ſolā relationem rōnis q̄ reſpicit ſuũ ge
nus. ſpēſ. n. generis ē ſpēs. ſcđo differũt iſti⁹ diuiſiōis po
ſite mēbra in hoc ꝙ nā abſolute ſũpta nec ē vna nũero:
nec plures nũero. ſi. n. eēt vna nũero nō poſſet reꝑiri in
plibus nũero qđ pʒ eē falſũ eo ꝙ natura hũanā ē in ſor/
te ⁊ platone ꝯñia ꝓbať ſic nā ſm ſe ē vna nũero. gº non
pōt eē diſticta nũero. gº nō pōt reꝑiri in plib⁹ nũero ꝙ
erat intētũ. P̄ria ꝯñia haꝝ ex eo ē clara: q̃ ĩpoſſibile eſt
alicui ꝯuenire oppoſitũ ei⁹ qđ ꝯuenit ei ſm ſe: ſic ĩpoſſi/
bile ē hoĩ ꝯuenire irrōnale: diſtictio āt nũeralis ē oppo/
ſita vnitati nũerali: ⁊ iō ſi nā ſm ſe hʒ vnitatē nũeralē nũ
q̃ hr̃e pōt diſtictionē nũeralē. ſilr̃ ꝓbať ꝙ nā ſm ſe nō
ſint plẽs nũero. ſeq̄reť. n. nām hũanā nō eē in ſorte: q̃ ñ
poſſet hr̃e vnitatē in alio ex q̄ v̄ēdicat ſibi ſm ſe diſtictio
nē nũeralē. Nā āt ſm eē in ſingularib⁹ vnitatē ⁊ diſtin/

etionē nūeralē ſoꝛtiſ: ꝓpterea nāq3 hō ē vnus nūero: q2 ſoꝛtes ē vnꝰ nūero ⁊ ꝓpterea hō ē diſtictus nūero ī plibus q2 ſoꝛtes ⁊ plato ſūt diſticti nūero. 7°. differūt in h: q2 nā ſm ſe ſūpta nullū eē ſibi vēdicat ſed nec eē in ſingulari aut ſingularibꝰ nec eē in itellectu nec vēdicat ſibi nō eē i ſinglari ⁊ ſinglaribꝰ aut nō eē i itellu qđ pz ex eiſdē fūdamētis. ſi.n. eē in ſingulari eēt de rōne ſua nūq̄ꝫ extra illđ īueniret̄ cū nihil īueniat̄ extra id qđ ē de eiꝰ rōne. ſilr ſi eē in ſingularibꝰ eēt de eiꝰ rōne nō poſſet in vno īueniri q2 in vno exñs nō ē in plibꝰ. ſilr ſi eē in itellectu eēt de rōne eiꝰ nūq̄ꝫ poſſet extra itellectū repiri eodē mō ſi nō eē in ſingularibꝰ aut ſingulari eēt de eiꝰ rōne nūq̄ꝫ poſſꝫ habere eē in itellectu ex illo fūdamēto nulli pōt ꝯuenire oppoſitū qđ ē deīſ̄atiōe ſui. vñ nā abſolute ſūpta ab oī eē ⁊ nō eē abſtrahit ſine ꝑciſiōe: i. nec icludit: nec excludit alios hmōi eē: vel nō eē. Nā āt tā3 .2°. q̄ꝫ .3° mō accepta alteꝝ illoꝝ eē icludit ⁊ alteꝝ excludit vt de ſe pz. hō enī ſm qđ ē in ſingularibꝰ nō ē ī itellectu ⁊ eꝯ ſ3 ꝙ ē in itellectu nō ē ſingularibꝰ. 4° differūt q2 nā ꝑ modū totiꝰ ſignificata ſm ſe ſūpta ē ea q̄ p̄dicat̄ de īdiuiduis cū dī ſoꝛtes ē hō. Nā āt ſūpta tā ꝓvt ē in ſingularibꝰ q̄ꝫ ꝓvt in itellectu nō p̄dicat̄ de īdiuiduis: qđ declat̄ ſic. Id p̄dicat̄ de īdiuiduis qđ attribuit̄ illis in ꝓpōne ſ3 nā abſolute accepta ⁊ nō ſm eē in ſingularibus neq3 ſm eē in itellectu attribuit̄ īdiuiduis in ꝓpoſitionē. gᵒ natura abſolute ſūpta ⁊ nō ſm eē in ſingulari ī itellectu p̄dicat̄ de īdiuiduis maioꝛ ē nota ex terminis minoꝛ declat̄ exēplariter cū dico ſoꝛtes ē hō ſbm ꝓpōnis ē: ſoꝛtes ē aīal rōnale: ita ꝙ in iſta ꝓpōne nihil attribuit̄ ſoꝛti niſi eē aīal rōnale q̄ ſūt ꝯditiōes hūane abſolute accepte: vt pz. nō .n. cum dico ſoꝛtes ē hō attribuo ſoꝛti aliq̄d debitū nature hūane ex eē in ſingularibꝰ aut ex eē i itellectu neq3 attribuo ſoꝛti hre naturā hūanā cū aliq̄ addito ſ3 tm̄ attribuo ſoꝛti hre nām hūanā ſeu eē aīal rōnale q̄ ſūt vt dictū ē ꝯditiōes nāe hūane ſm ſe accepte. Nā igit̄ p̄mo mō ſūpta ē q̄ p̄dicat̄ de īdiuiduis ⁊ nō naturis 2° ⁊ 3° mō. ¶ In hoc loco anq̄ꝫ vlteriꝰ ꝓcedat̄ dubia q̄dā examināda ſūt

Dubium circa p̄dcā. Dubiū ē p̄° circa p̄mā dr̄iam aſſignatā in eo qđ dictū ē ꝙ nāe ſm ſe ſūpte nō īſūt niſi p̄dicata q̄ditatiua. hoc .n. patit̄ difficultatē tū ꝓp traſcēdētia: tū ꝓp q̄dā p̄dicata negatiua. ſi .n. traſcēdētia q̄ ſūt ens res vnū aliq̄d veꝝ ⁊ bonū ꝯuenire aſſerāt̄ nāe abſolute ſūpte: erūt p̄dicata q̄ditatiua. ⁊ ſi ſic ponerēt̄ in diffinitōe. nulla .n. diffinitio ē ꝯpleta niſi oīa p̄dicata q̄ditatiua icludat. traſcēdētia āt in diffinitiōe poni oēs negāt. Cōfirmat̄ ꝯñia ex dictis .s. T. i lrā vbi hēt̄ ꝙ q̄ īſūt nāe abſolute ſūt de diffinitiōe illiꝰ. ſi āt traſcēdētia dicant̄ nō ꝯuenire abſolute: tūc hō ſm ſe ſūptus nō ē aliq̄d: nec res: nec vnū q̄d ꝙ oīno negat̄: de p̄dicatis vo negatiuis occurrit difficultas talis q2 negatiōes naturaꝝ diſpataꝝ ſi ꝯueniūt nature abſolute erūt q̄ditatiā: ⁊ ſic negatio erit ī diffinitiōe ſbe: ſi āt cōueniūt nature ſm eē in ſingularibꝰ vel in itellectu: tūc ac

R° cipiēdo hoīem abſolute: ita erit falſa hō nō ē leo ꝙ vr̄ irrōabile. ¶ Ad hoꝝ diſſolutionē ꝯſideꝫ ē p̄° q̄ꝫ traſcēdētia ſe hn̄t ad naturas reꝝ ſupꝛa quas cadūt. vt āt ſupꝛa in q̄ōne de ſignificatiōe entis tactū fuit nullū traſcēdētiū īpoꝛtat aliū gradū: ſeu aliā naturā a gradibꝰ ſeu naturis eoꝝ q̄bꝰ apponūt̄. cū .n. dico ens hō vnꝰ hō reꝰ hō verꝰ hō: bonꝰ hō aliq̄d hō: nullū aliū gradū ab hūanitate ſignifico ſ3 ipſā hūanitatē diuerſis mōis. ly .n. ꝯſignificat hūanitatē ꝓut hꝫ eē: ly vnꝰ illā ꝓut nō ē diuiſa foꝛalr ly res illā ꝓvt rectitudinē hꝫ vtpote nō ex itellu fabꝛicata ly bonū ipſā ꝓvt ꝑfectiā ē appetiꝰ: ly verū ipā vt ꝑfectiua ē itellectus: ly aliq̄d ipſa vt aliud q̄d eſt ab alijs. Sic mō ē cōcedēdū accepto quocūq3 gradu generico vt faciliter exēplo manifeſtari pōt. Cōſiderādū ē ſcđo ꝙ cū3 p̄mū īter traſcēdētia ſit ens: eo ꝙ eiꝰ rō ceteroꝝ rōnes p̄ueniit: ⁊ oīa cōmutant̄ cū ente tanq̄ꝫ eiꝰ paſſiōes cū declatū fuerit q̄ꝫ ens ꝯueniat naturis reꝝ planū erit de ceteris Scotꝰ. gᵒ p̄°. ſ. d. 3ᵃ q. 3ᵃ opinat̄ ens eſſe vniuocū ⁊ p̄dicari in q̄d de oībꝰ īferioꝛibus exceptis vltimis dr̄ijs. Et p̄mū q̄dē hoꝝ tāq̄ꝫ ꝑ ſe notū ſuppōnēs ſcđi duplicē rōnē reddit. ¶ P° q2 ſi dr̄ie icludāt ens vniuoce dictū de eis ⁊ nō ſūt oīno idē o3 ꝙ ſint diuerſa aliq̄d idētia: ⁊ ꝯñr ſeq̄t̄ ꝙ dr̄ie vltime ſt ꝓprie differentes: q ſic hn̄t alias dr̄ias ⁊ nō ſūt vltime. ¶ Scđo q2 ſicut ens cōpoſitū in re ē cōpoſitū ex actu ⁊ potētia ita ꝯceptus ꝯpoſitus ꝑ ſe vnus ē cōpoſitꝰ ex ꝯceptu actuali ⁊ potētiali determiabili ⁊ determināte. Sic gᵒ reſolutio cōpoſiti in re ſtat ad ſimplr ſimplicia. ſ. actū vltimū ⁊ potētiā vltimā ita ꝙ actus nihil poᵉ ⁊ poᵃ nihil actus icludat: ita reſolutio ꝯceptꝰ dꝫ ſtare ad ꝯceptꝰ ſimplr ſimplices actuales ⁊ potētiales determiabiles tm̄: ita ꝙ nihil determinātis icludat: ⁊ determinātē tm̄: ita ꝙ nihil determiabilis icludat. tales ſūt ꝯceptus ētis ⁊ vltime dr̄ie. gᵒ vltᵃ dr̄ia nō icludit foꝛmalr ens. ¶ Cōtra p̄ᵐ arguit̄ q2 ſeq̄retur ꝙ ens poneret̄ in diffinitiōe ꝯ Ariſt. 8. metaphyſice. textu ꝯmēti .16. ⁊ ꝙ eēt nugatio in diffinitiōe: vt ſupꝛa in .q. de vniuocatiōe ētis deduximꝰ. ¶ Cōtra 2ᵐ dictū arguo ſic. Oē id de q̄ foꝛmalr ſūpto p̄dicant̄ in .2° mō paſſiōes entis icludit in ſe foꝛmalr ens ſ3 de vltᵃ dr̄ia foꝛmalr ſūpta p̄dicant̄ in 2° mō paſſiōes ētis. ergo vltᵃ dr̄ia icludit in ſe foꝛmalr ens. Minoꝛ pz: q2 vltᵃ dr̄ia ē ꝑ ſe vna ⁊ itelligibilis. Maioꝛ ꝓbat̄ ſic. Oē foꝛmalr icludēs mediū ꝓpꝛiū a p̄oꝛi ꝑ qđ demr̄ant̄ paſſiōes ētis icludit i ſe foꝛmalr ens pz iſta: q2 ētis ꝯceptus ē illud medi[illegible] de q̄ foꝛmalr ſūpto p̄dicant̄ in ſcđo mō paſſiōe[illegible] icludit in ſe foꝛmalr mediū ꝑ qđ tales paſſiōe[illegible] demr̄abiles: ergo oē tale icludit foꝛmalr ens. [illegible] minoꝛ: q2 iplicat oppoſitū. Si .n. a. foꝛmalr nō [illegible] ꝓpꝛiū mediū ꝯcludēdi. b. q̄ꝫ de. a. foꝛmalr ſūpto erit a p̄oꝛi demr̄abile. b. ¶ Scđo arguo ⁊ in idem redit. Oīs paſſio ꝯueniēs plibꝰ foꝛmalr ſūptis ꝯuenit eis rōne alicuiꝰ cōis in eis foꝛmalr iclusi cui illa paſſio p̄mo ꝯuenit. S3 vnitas ⁊ itelligibilitas ē paſſio ꝯueniēs oībꝰ vltimiſ dr̄ijs foꝛalr ſūpti. gᵒ ꝯuenit eis rōne alicuiꝰ cōis foꝛalr iclusi in eis cui p̄mo ꝯuenit. Tale āt ē ens. ergo oēs dr̄ie vltīe icludūt ens. Minoꝛ ē ꝑ ſe nota. maioꝛ ē Ariſt. p̄mo poſterioꝝ. Nec pōt dici ad maioꝛē ꝙ ſufficit ſbm denoīatiue icludi in eis q̄bꝰ foꝛmalr ſūptꝰ ꝯuenit paſſio illiꝰ ſbi q2 q̄ꝫ tota rō q̄re paſſio alicuiꝰ īſit alteri ſit ꝑticipatio illiꝰ ſbi p̄mi: ſi alicui foꝛmalr ſūpto ieſt paſſio eidē foꝛmalr ſūpto ieſt ⁊ ſbm. ⁊ ſi foꝛmalr ſūptū ſbi expers ē: q̄ꝫ foꝛmalr ſūptū illiꝰ paſſionē hre pōt. Ut arguat̄ id qđ foꝛmalr ſūptū excludit a ſe ſbm excludit ēt a ſe paſſionē: ſed vltīe dr̄ie foꝛmalr ſūpte nō excludūt a ſe paſſiōes ētis in ſcđo mō. ergo nec excludūt ens ī p̄mo mō. Nec patiāt aures tue audire riſionē Frāciſci de mayronis dn̄tis regulā adductā poſterioꝛiſticā Ariſt. nō tenere ī traſcēdētibus. Uolſitaria .n. ⁊ deſtructiua totiꝰ metaphyſice gloſa ē. ¶ Ad rōnes āt ſcoti dr̄ q̄ꝫ tā p̄ᵃ q̄ꝫ 2ᵃ ſupponat ēs hre ꝯceptū obiectiuū vnū ſimplr nihil ꝯcludit dr̄ 2ᵐ ad ſaꝫ ꝙ argᵐ a ſilī claudicat. l3 .n. ſit ſilitudo q̄ ad aliq̄d īter cōpoſitū nāle ⁊ itellectuale: diſſilitudo tn̄ ē magna ī ꝓpoſito: q2 ptes cōpoſiti nālis mutuo ſe excludūt: q2 q̄dā res ſpāles ſūt. ptes āt ꝯpoſiti itellectualꝭ nō pn̄t mutuo ſe excludere: q2 alīa puta ens ē adeo vlīs vt nihil poſſet eam ſubterfugere Auicena āt Alfarabiꝰ ⁊ Algazel vt teſtat̄ Albertꝰ in poſt p̄dicamētis. cᵒ. 9. opināt̄ ꝙ ens non ꝯueniat nō abſolute ſūpte: vñ dicūt hāc ꝯñtiā nō valere hō ē ſbā ergo hō ē ens eo ꝙ ens ſignificat aliq̄d additū eēntie rei qđ nō ē de eiꝰ rōne qđ expſſe ēt de Auᵃ refert ꝯmētatoꝛ 4. metaphyſice ꝯmē to .3. ⁊ .10. metaphyſice. cōmento 8. s. T. āt cuiꝰ ē opꝰ qđ exp onēdū ſuſcepimꝰ ſup. 4. metaphyſice lcōne .2ᵃ ſupꝛa textu ꝯm̄ti ētij ⁊ ſup. 10ᵃ lcōne 2ᵃ ſupꝛa .t. ꝯm̄. 8. expſſe ī h̄ rephēdit auicenā. vñ ſn̄ia eiꝰ nō ē cēſenda eadē opiōni Auicᵉ. Lic3 difficile ſit videre in q̄ differat ab ea. Cū ope teneat nullū aliđ adeo eē ens ꝑ ſuā eēntiā: ſ3 ꝑ aliq̄d additū ſue eēntie. ⁊ expſſe dicat in q̄ li. 2. q. 2. ar. 1. ens nō eſſe p̄dicatū eſſentiale ⁊ in p̄mo ꝯtra gen. caplo. 26. dicat ens nō cadere in conceptu ſubſtantie. quod eſt genus generaliſſimi: propter qđ a quibuſdam dr̄ ꝙ ens duplr ſumit̄ ſc3 noīaliter ⁊ participalr. Et ꝙ ens nomialiter q̄ditatiue ⁊ īſriſece de oībꝰ p̄dicat̄.

Sic eni3 vnūq̄dq3 eſt ens ꝑ eēntiā ſuā. Ens vo ꝑticipialiter cū idē ſonet qđ exiſtēs. nō ē p̄dicatū q̄ditatiuū. Sic eni3 nihil aliud a deo eſt ens ꝑ eſſentiā ſuā. Uñ ſm iſtos ens noīalr ꝯuenit nature abſolute. non āt ens ꝑticipialr. Addūt quoq3 ꝙ ens noīalr eſt diuiſū in decē p̄dicamenta. Et eſt traſcendēs. ꝯuerſi3 tn̄ alijs ꝓprie loquēdo. nō ens 2° mō. Et iđ rephēſibilis erat Auicena q hāc diſtinctionē ꝑtermiſit. Mihi āt aliť dicendū occurrit. Dico .n. ꝙ ens ꝑticipialr ē id qđ ē traſcēdēs. diuiſū in decē p̄dicamēta. Qđ ex eo patē pōt. ꝙ .s. T. p̄ᵃ pte. q. 5. ⁊ .6. ⁊ in .q. de vitate. q. 21. oñdit bonū qđ etiā diuidit̄ in decē p̄dicamenta. vt deus p̄° ethicoꝝ ꝯuerti cū ente ꝑticipialr nō noīalr. vt clare pz ex duobꝰ. ¶ Primo ex eo qđ dicit̄ ꝙ cū bonū ⁊ ens ꝯuertant̄. ſic res ē ens. ita bona. ſ3 nō eſt ens ꝑ eſſentiā ſuā. ergo nec bona in quo ꝓceſſu vt fallacia equocatiōis vitet̄. nō niſi de ente ꝑtipialr eſt ſmo. ¶ Scđo ex eo ꝙ dicit̄. Id quo res foꝛmalr ē bona. nō eē ens. qđ dictū de ente noīalr falſū ē. Q2 eē actualis exiſtētie: quo res ē ens ⁊ bona: ē ens noīalr. Ens igr̄ qđ ꝯuertitur cū bono qđ ē traſcēdēs. diuiſū in decē p̄dicamēta. ē ens ꝑticipialr. S3 ī entis noīe duo aſpici pn̄t. ſ. id a quo noīe entis ſumit̄. ſ. ipm eē. quo res ē. Et id ad qđ nomē entis īpoſitū ē. ſ. id qđ ē. Supꝛa .n. in p̄n° opis dictū eſt. Ens ſignificare id qđ ē in quol3 p̄dicamēto. ⁊ ī h̄ differt ab eēntia q̄ ſignificat id quo res in p̄dicamento reponit̄. Uñ p̄° phicoꝝ tex. cōmēti. 13. Ariſtoteles loco ly ens. ponit ly qđ ē. Auicena ergo attendēs ad id quo res ē vñ nomē ētis ſūptū ē. dixit ſimplr. ens eē p̄dicatū extra eēntiā rei. S. T. vo intuēs id qđ ē. Ad qđ nomē ētis īpoſitū ē. Auicene nō adheſit. Nāq3 ipm qđ q̄d ē. nō p̄dicat aliq̄d extra eſſentiā rei. Inſup aduertēs. ꝙ ipm quo res eſt. ſ. actualis exiñtia. nō eſt extranee nature ab ipſo qđ ē. Sed ꝑ p̄n̄ᵃ ꝓpꝛia ipſiꝰ qđ eſt. ꝯſtituit p̄ncipalr p̄dicamēta actualia. ens ānumerare noluit. Hoc .n. nō pōt aſſeri ō quocūq3 alio extra eſſentiā rei. Nihil extra eſſentiā eni3 rei ꝑ ꝓpꝛia p̄n̄ᵃ ipſiꝰ rei ꝯſtituit̄. niſi rei exiñtia. Quodcūq3 .n. aliud. ꝑ p̄n̄ᵃ ꝓpꝛia alteriꝰ generis ꝯſtituit̄. ſ. genus ꝓpꝛiū ⁊ dr̄iā ꝓpꝛiā. ⁊ vlr ꝓpꝛia illius p̄dicamēti p̄n̄ᵃ. Ipm aūt exiſtē. nō niſi ꝑ genus ⁊ dr̄iā ⁊ p̄n̄ᵃ ipſiꝰ qđ eſt ꝯſtituit̄. Et h̄ eſt rō q̄ .s. T. arguit Auicenā 4° metaᵉ vbi ſupꝛa. Uñ ens p̄dicatū de aliquo. puta hoīe. Cū nō trahat hominē extra ꝓpꝛiū genus. ⁊ ꝓpꝛiā dr̄iā. nec rōne ipſiꝰ qđ eſt. nec rōne ipſiꝰ quo eſt. ſubale p̄dicatū eē relinqt̄. Cū ariſtotile ⁊ cōmētatoꝛe. Ubi ſupꝛa. L3 nō ſit oīno eode3 mō ſubale quo ſūt p̄dicata illa q̄ in diffinitiōe cadūt. His p̄libatis. ¶ Ad dubiū. dico. ꝙ traſcēdētia nō ſūt p̄dicata ꝓpꝛia nature ſm ſuā abſolutā ꝯſiderationē. neq3 ſm eē in ſingularibꝰ. neq3 ſm eē in intellectu. ſ3 ſūt p̄dicata cōia nature q̄nolibet accepte. ꝯuenientia nō ſolū ꝯcomitatiue ſ3 ⁊ cauſaliter. Et de nā q̄dem tā 2° q̄ꝫ 3° mō accepta pz. Ex h̄ eni3 ꝙ hō in ſingularibꝰ inuenit̄ entis vniꝰ rei ⁊ reliquoꝝ rōnē h3. Silr ex h̄ ꝙ h3 eē in intellectu ens ⁊ aliquomō ⁊ aliqđ extra. debet̄ enim ſic ſibi aliqđ eē l3 rōnis. De nā āt p̄° mō ſūpta. ex dictis patē pōt. ⁊ ex eo. ꝙ in quocūq3 īuenit̄ poſteriꝰ traſcēdēs īuenit̄ ⁊ p̄us. Manifeſtū eſt āt de poſterioꝛibꝰ traſcēdētibꝰ. q̄ ſūt vnū: res: aliq̄d ⁊c. ꝙ ꝯueniūt nature abſolute. Uñ de hoīe abſolute loq̄ndo. iſta ē va. hō eſt ens. Uñ ⁊ .s. T. dicit̄ ſup. 10. metaphyce vbi ſupꝛa. ꝙ ens p̄dicat nās decē generꝝ. ſ3 ꝙ ſūt actu vel potētia. ⁊ nō tm̄ ſm ꝙ ſūt actu. ¶ Ad reſpōſionē in dubio tractat̄ q̄ dicebat̄. ſi ſic. ergo traſcēdētia eſſent ponēda in diffinitione. ¶ Di p̄°. ꝙ nō o3 oīa p̄dicata eſſentialia poni in diffinitiōe. ſ3 ea tm̄ que explicāt aliū gradū eſſentialē diffiniti. q̄lia nō ſūt traſcendētia. de q̄bꝰ dictū eſt. ꝙ eūde3 gradū p̄dicāt: quē genꝰ vel dr̄ia īpoꝛtat. Uñ. 8° metaphyce tex. cōmēti. 16. dicit̄ ariſtotiles ꝙ iđ nec ens ponit̄ in diffinitionibꝰ. nec vnū. Q2 ens ſtatim ⁊ vnūq̄dq3. diffinitio eni3 cōpleta tūc eſt. cū oēs rei gradꝰ explicant̄ a p̄ᵃ poᵃ vſq3 ad vltimū actū intrinſecū ꝙ ſine traſcendētibus q̄ nullū gradū addūt fit. ¶ Di 2° de ente. ꝙ q2 ens īpoꝛtat aliq̄nomō ipm eſſe. qđ ꝑtinet ad q̄ōnē an eſt. ⁊ nō ad q̄ōnē q̄d ē. Ideo a p̄dicatis q̄ditatiuis aliq̄lr declinat. ¶ Ad dictū .s. T. dr̄. ꝙ traſcēdentia duo hn̄t ⁊ ꝙ in nulla diffinitiōe ponant̄ rōne dicta. ⁊ ꝙ in quolibet ꝯceptu icludant̄ vt dr̄ de ente 3° metaphyſice tex. cōmēti. 10. Qđ ſcđm iđ dictū arbitroꝛ. q2 traſcēdētia quelibet gradū comitant̄. ⁊ iđ ꝯceptui nulli deſūt. Et ſic dico ꝙ ea q̄ nature abſolute ꝯueniūt in cuius rōne cadūt id ⁊ ꝯueniūt rei in eo ꝙ talis. hō eni3 in eo ꝙ hō ē ens. res. aliq̄d ⁊c. Ex his diligēs lſatoꝛ hēs. Uñ diuerſa dicta ſcti Thome ſane itelligē debeas. Quo ad p̄dicata negatiua vo. ¶ Di breuit̄. ꝙ negationes ille pn̄t duplr accipi. foꝛmalr. ſ. ⁊ fūdamētalr. Si foꝛmalr falſū eſt ꝙ ꝯueniāt nature abſolute. ꝑ opus eni3 intellectꝰ attribuit̄ ei. cū negatiōes entia rōnis ſint. Si fūdamētalr. Cū negatio ſup affirmatiōe fūdet̄ ꝯcedit̄ eē p̄dicata q̄ditatiua. ſ3 ſic ſūpte. nihil aliud ſūt q̄ꝫ genꝰ ⁊ dr̄ia ꝓpꝛia. fūdamētū enim negationū naturaꝝ diſpataꝝ de hoīe nihil aliud eſt q̄ꝫ nā hoīs. Ex h̄ nāq3 ꝙ hō eſt aīal rōnale: nō ē leo. neq3 bos ⁊c. ¶ Dubiū ſcđo ē. circa dictū ſcti Thome. In lrā in aſſignatiōe ſcđe dr̄ie. quo dr̄. ꝙ nā abſolute ſūpta nec vnitatē nec pluralitatē h3. Ui2 eni3 h̄ eē īpoſſibile cū id qđ vnū nō eſt. diffinibile nō ſit vt dr̄ 7° metaphyce tex. cōmenti. 13. īmo nec itelligibile. vt habet̄ 4° metaphyce tex. ꝯmēti. 10. Et ſi vnitatē nature abſolute hr̄e cōcedat̄. q̄lis ſit illa vnitas nō eſt facile aſſignare. cū non numeralis ſit vt declaratū eſt. nec ſpecifica. nec generica cū he ex itellectu ſiāt. nec analogica vt de ſe pz. hō enim nō ē vnū analogie. Nec etiā facile q̄ſq̄ꝫ dicet. An vnitas illa ſit realis. an nō. ¶ Ad euidentiā huius dubitationis q̄nq3 faciēda ſūt. Primo vidēdū eſt q̄d ſit vnitas q̄libet. Scđo. vñ hēat vnitas realitatē. Tertio q̄ꝫ vnitas q̄libet ſit extra aīam. Quarto ridendū eſt dubitatiōi mote. Quīto q̄dā obiectiōes excludēde ſūt. ¶ Quo ad p̄mū. ſciendū eſt. Qđ cū vnū nihil addat ſupꝛa ens. niſi priuationē diuiſiōis. Ita ꝙ vnū nihil aliud eſt. q̄ꝫ ens īdiuiſū. vt dr̄ q̄nto metaphyce tex. cōmēti. 3. Unitas q̄libet nihil aliud eſt q̄ꝫ rei īdiuiſio. Et q2 q̄libet p̄uatio ꝑ ſuū habitū cognoſcit̄. iđ vnitas q̄ indiuiſionē ſonat ex nā diuiſiōis q̄ p̄uat: cognoſci dꝫ. ⁊ ſm diuiſiōes multiplicitatē vnitatis accipe o3. ¶ Cōſiderandū eſt igit̄ ꝙ diuiſio eſt duplex. Quedā eſt mālis ꝑ p̄n̄ᵃ īdiuiduatiōis cāta. Quedā ē foꝛmalis. q̄ ꝑ eſſentialia p̄n̄ᵃ fit. Et h̄ h3 latitudinē q2 quedā eſt ꝑ eēntialia p̄n̄ᵃ ꝓpꝛia. Quedā vo ꝑ p̄n̄ᵃ eēntialia cōia. Et h̄ iteꝝ h3 latitudinē ſm ꝙ p̄n̄ᵃ eſſentialia cōia ſūt magis ⁊ minꝰ cōia. Uerbigrā. Inter ſoꝛtē ⁊ platonē. eſt diuiſio mālis. ⁊ nō foꝛmalis. q2 non cauſat̄ diſtinctio eoꝝ ex eſſentialibꝰ. ſ3 indiuidualibꝰ p̄ncipijs. Inter ſoꝛtē vo. ⁊ hūc leonē. dato ꝙ leo ⁊ hō eſſent ſub eodē genere p̄ximo. ē diuiſio foꝛmalis ꝑ eēntialia p̄ncipia ꝓpꝛia vltimas dr̄ias. ſ. tm̄ inter ſoꝛtē vo ⁊ hāc plantā. eſt maioꝛ diuiſio foꝛmalꝭ ꝑ p̄ncipia. ſ. eēntialia cōia ſoꝛti ⁊ multis alijs ſpeciebꝰ. ſ. ꝑ ſenſibile ⁊ inſenſibile. Inter ſoꝛtē vo. ⁊ hūc lapide3 eſt diuiſio foꝛmalis adhuc maioꝛ ꝑ cōioꝛa p̄ncipia. ſ. ꝑ aīatū ⁊ inaīatū. Et ſic ſp aſcendēdo itēdit̄ diuiſio foꝛmalis. Adeo ꝙ īter ſoꝛtē ⁊ hāc albedinē ē maxima diuiſio foꝛmalis. vtpote ꝑ p̄ma ⁊ cōiſſima p̄ncipia eſſentialia. ſ. ſubſtātiuū ⁊ diſpoſitiuū modos entis p̄dicamētoꝝ cōſtitutiuos. Silr ꝑ oīa de vnitate dicendū eſt. ¶ Unitas eni3 ē duplex. Quedā numeralis. ⁊ q̄dā foꝛmalis. Unitas numeralis attēdit̄ penes p̄uationē diuiſionis mālis. Unitas aūt foꝛmalis attendit̄ penes p̄uationē diuiſionis foꝛmalis. Et h̄ h3 latitudinē. Quedā eni3 p̄uat diuiſione foꝛmali oīno cābili ꝑ p̄ncipia ꝓpᵃ ⁊ cōia. Et h̄ eſt vnitas foꝛmalis ſimplr. Quedā vo p̄uat diuiſione foꝛmali nō ſimplr. ſ3 talr cābili. ſ. ꝑ p̄ncipia cōia. Et h̄ eſt vnitas foꝛmalis ſm q̄d. Et h3 latitudinē. ſm ꝙ diuiſio p̄uata. cābilis eſt a magis ⁊ minus cōibꝰ p̄ncipijs eſſentialibꝰ. Uerbigrā. Soꝛtes eſt vnꝰ numero. q2 nō eſt ꝑ māles dr̄ias in ſe diſtinctꝰ. Nō eſt ſimplr vnus foꝛmalr. Q2 nō cōpatit̄ ſecū diuiſionē foꝛmalē q̄ꝫcūq3. Aīal vo eſt vnū foꝛmalr inq̄ꝫᵐ nō cōpatit̄ ſecū diuiſione3 ꝑ ſenſibile ⁊ inſenſibile. nō tn̄ h3 vnitate3 ſimplr. Q2 cōpatit̄ ſecū diuiſione3 ꝑ rōnale ⁊ irrōnale. Coꝛpus vo eſt minus vnu3.

formalr̃ eſt ens̄ vnũ. q: nõ eſt in ſe diuiſum ꝑ corporeũ ⁊ incorporeũ. Eſt aũt minꝰ vnũ. q: cõpatit̃ ſecũ diuiſionẽ formalẽ maiorẽ. ſ. ꝑ aĩatũ ⁊ inaĩatũ. Ens aũt minime vnũ eſt. Unũ quidẽ eſt pro q̃to. Nõ eſt in ſe diuiſum ꝓportionalit̃. Minime. n. pro q̃to tãtã diuerſitatẽ formalem cũ ſua vnitate cõpatit̃. Ex his pꝫ primũ. qđ. ſ. ſit vnitas q̃libet. q: ſ. vnitas eſt indiuiſio. ⁊ talis vnitas eſt talis indiuiſio. i. diuiſionis ꝓuatio. Ita ꝙ nihil aliud eſt dicẽ. Sortes eſt vnꝰ numero: niſi ſor. eſt ens carẽs diuiſione mãli. Hõ eſt vnus formalr̃. i. hõ eſt ens carens diuiſione formali. Hec de pᵒ. ¶ Quo ad ſcðm eſt ſciẽdũ ꝙ ens reale dupl'r accipitur. Uno mõ vt diſtinguit̃ ꝯ ens ab intellectu fabricatũ. Alio mõ vt diſtinguit̃ ꝯ nõ exiſtens actu. Primo mõ oĩs res p̃dicamẽtalis eſt ens reale: ſiue ſit ſiue nõ. Scðo mõ id tñ qđ realr̃ exiſtit extra cauſas ſuas eſt ens reale. Et q: hoc ꝓprie eſt ens reale apud ſanctũ Thomaꝫ dicentem in q̃õnibꝰ de poᵗ dei. q. 3ᵃ. ar. 5. Ad ſcðm ꝙ res anq̃ꝫ exiſtat eſt nihil. ⁊ eſt ſnĩa hec ꝯformis Ariſtotili in p̃dicamẽtis dicẽti ꝙ deſtructis p̃mis ſubſtãtijs. impoſſibile eſt aliqđ remanere. Ideo vnitas ſicut ⁊ cetera realitatẽ hꝫ ꝓprie loq̃ndo pro q̃to ipſa exiſtit actu extra aĩam ⁊ cãs ſuas. Hec de ſcðo. ¶ Quo ad tertium pono tres ꝓpõnes. Prima eſt q̃libet vnitas ſupradicta tã. ſ. mãlis q̃ꝫ formalis exiſtit extra aĩam. Scða eſt nulla vnitas cõis extra aĩam pluribꝰ ſuppoſitaliter diſtinctis exiſtit in rer̃ nã. Tertia eſt oĩs vnitas formalis exiſtens extra aĩam multiplicat̃ realiter ad multiplicationẽ ipſarꝫ rer̃. ¶ Prima ꝓpõ eſt adeo manifeſta ꝙ nullus ſane mentis põt eã negare. In ſorte. n. p̃ter oẽm intellectus opationẽ apparet vtraqꝫ vnitas. Caret. n. in ſeipſo diuiſione mãli ⁊ formali cauſabili ꝑ p̃uᵃ ꝓpria ⁊ cõia. ⁊ ſic in diuiſionẽ mãlẽ ⁊ formalẽ hꝫ. vñ in ſorte non eſt ſola vnitas mãlis ſꝫ formalis. Multiplex ſcðm multitudinem p̃dicatorꝫ q̃ditatiuorꝫ. ⁊ ſicut nõ ſola indiuidualitas ſortis eſt extra aĩam. ſed q̃libet eius predicatũ q̃ditatiuũ. ita nõ ſola vnitas mãlis. ſꝫ quelibet eius vnitas formalis extra aĩam dicenda eſt eſſe. ¶ Ad ĩtelligentiã v̾o ſcðe eſt notãdum ꝙ res põt ĩtelligi cõis extra aĩam dupl'r. Uno mõ poſitiue. Alio mõ negatiue. Illa res eſt cõis poſitiue q̃ indiuiſa manẽs in pluribꝰ ſuppoſitalr̃ diſtinctis inuenit̃. Illa v̾o ẽ cõis negatiue q̃ nulli ſuppoſito eſt ꝓpria. Primo mõ rem cõem nullũ recolo aſſerentẽ dari extra aĩam niſi eſſentiã diuinã ſcðm fidẽ xp̃ianã. Scðo mõ vꝫ a q̃buſdaꝫ poni res extra aĩam cõis de q̃bus ſermo erit infra. ⁊ q: hoc alienũ a v̾itate mihi vꝫ. Ideo de tali cõitate ĩtelligendo ſcðam ꝓpõnem probo dupl'r. ¶ Primo ſic. Nulla res exigens q̃ditatẽ ſolitarie inueniri extra aĩam exiſtit in rer̃ nã. ſed vnitas cõis extra aĩam negatiue pluribꝰ ſuppoſitaliter diſtinctis eſt res exigens q̃ditatẽ ſolitarie inueniri extra aĩam. ergo nulla vnitas cõis extra diuinã pluribus ſuppoſitalr̃ diſtinctis exiſtit in rer̃ nã. Maior ſic ꝓbatur. Nullũ exigẽs ad ſuũ exiſtere aliqđ impoſſibile inuenit̃. Sꝫ q̃ditatẽ extra aĩam ſolitarie inueniri eſt impoſſibile. oꝫ. n. ipaꝫ ẽẽ in aliquo ſuppoſito. ergo id qđ exigit ipſam ſolitarie inueniri. nũq̃ꝫ exiſtit in rer̃ nã. Minor aũt ꝓbat̃ ſic. Id qđ exigit q̃ditatẽ nõ ꝓpriã alicui ſuppoſito extra aĩam exigit ipſam ſolitarie exiſtẽtẽ. Sꝫ vnitas cõis extra aĩam pluribꝰ ſuppoſitalr̃ diſtinctis exigit q̃ditatem nõ propriã alicui ſuppoſito. ergo vnitas cõis extra aĩam pluribꝰ ſuppoſitalr̃ diſtinctis exigit q̃ditatẽ ſolitarie inueniri in rer̃ nã. Huiꝰ p̃alli p̃miſſe note ſunt ex terminis maior quidẽ. q: q̃ditas nõ ꝓprie alicui ſuppoſito neceſſario eſt ſolitarie. Si. n. nõ eſt ſolitarie. eſt ĩ aliquo ſuppoſito. ⁊ ſi eſt in aliquo ſuppoſito. eſt ꝓpria illi. Minor v̾o q: cõe ⁊ ꝓpriũ ſunt oppoſita. Cõe. n. includit negationẽ ⁊ ꝓpriũ ẽcõuerſo. Statiꝫ. n. vt res appropriata eſt alicui cõis negatiue eſſe deſinit eo ꝙ negatiõe appropriationis caret. ⁊ ſtatim vt cõis negatiua eſt appropriata alicui nõ eſt eo ꝙ negationẽ appropriationis hꝫ. Oppoſitũ ergo p̃dicati infert oppoſitũ ſubi in vtraqꝫ p̃miſſa. ¶ Preterea ſcðo ꝓbo ſic. Oĩs res exiſtens in rer̃ nã eſt res particularis. Nulla vnitas cõis extra aĩam pluribꝰ ſuppoſitalr̃ diſtinctis eſt res particularis. ergo nulla talis vnitas eſt in rer̃ nã. Maior eſt nota ex cõi ꝑipatheticorꝫ ſnĩa. Minor ꝓbat̃ ſic. Oĩs res p̃ticularis eſt alicui vni ſuppoſito ꝓpria. aliter non eſſet p̃ticularis. Nulla vnitas cõis extra aĩam pluribus ſuppoſitalit̃ diſtinctis eſt alicui vni ſuppoſito ꝓpria. Hoc pꝫ ex terminis. ergo nulla talis vnitas ẽ particularis. ¶ Tertia ꝓpõ ꝓbat̃ ſic. Quotienſcũqꝫ aliqua duo ſunt ꝯuertibilit̃. idẽ realiter multiplicato realit̃ vno multiplicat̃ ⁊ reliquũ. ſꝫ res vna ⁊ vnũ ſunt ꝯuertibilit̃ idẽ realiter. ergo multiplicata re realiter multiplicabitur realiter ⁊ eius vnitas. Sꝫ pluralitas materialis eſt realis. ergo plurificata re materialr̃ plurificabit̃ ⁊ eius vnitas. vñ in ſor. ⁊ platone ſicut ſũt due corporeitates aĩalitates ⁊ hũanitates: Ita ſũt due vnitates formales ſequentes corporeitates ⁊ due ſeq̃ntes aĩalitates ⁊ due ſeq̃ntes hũanitates. Oꝫ. n. ſcðm nũerũ p̃dicatorꝫ eẽntialiũ ẽẽ nũerꝫ vnitatũ formaliũ in quolibet ĩdiuiduo. Sicut. n. q̃dlibet p̃dicatũ q̃ditatiuũ dat aliqđ eſſe. Ita dare. ſ. aliquã vnitatẽ vnũ. n. ⁊ ens. idẽ ſũt. vt dꝫ 4ᵒ metaphẏſice. tex. cõ. 3. Ex his pꝫ tertiũ q̃ſitũ. ſ. vnitates hẽant ẽẽ extra aĩam. q: ſunt nõ cões ſꝫ p̃ticulares ⁊ multiplicitate materialiter iuxta numerũ indiuiduorꝫ quorꝫ ſunt. Hec de tertio. ¶ Quo ad q̃rtũ dico ꝙ natura abſolute ſũpta. hꝫ vnitatẽ quãdã vt efficacit̃ cõcludit rõ adducta. Que eſt ſcti Thome in tractatu de natura generis. Et qñ q̃rit̃ aut illa vnitas eſt materialis aut ſpecifica. dico ꝙ ẽ vnitas formalis q̃ alia ẽ materiali ſicut diuiſio formalis alia ẽ a materiali. Nec illa vnitas formalis eſt ſpecifica aut generica formalr̃. ſꝫ eſt fũdamẽtũ vnitatis ſpecifice ⁊ vnitatis generice. He. n. vnitates formalr̃ ab ĩtellectu fiũt. Illa v̾o oẽm actũ ĩtellectꝰ p̾uenit. Qđ aũt ĩ lr̃a dꝫ ꝙ natura abſolute ſũpta. nec eſt vna. nec eſt plures. Intelligẽdũ eſt de vnitate ⁊ pluralitate materiali. Ad id v̾o qđ dubitatiõi addit̃. An iſta vnitas ſit realis aut nõ. Dico ꝙ ſcðm ſe eſt realis pᵒ illorꝫ modorꝫ quos ſupra poſuimꝰ accipiẽdo ens reale ſicut ⁊ natura ipa abſolute ſũpta. ⁊ ſicut natura ſcðm ẽẽ in ſingularibꝰ eſt ens reale ſcðo mõ. Ita vnitas illa q̃ ſemꝑ naturã comitat̃ in p̃ticularibꝰ poſita eſt realis v̾e ⁊ ꝓprie. Idẽ. n. eſt iudiciũ de natura ⁊ eiꝰ vnitate. Hec ð q̃rto. ¶ Quo ad q̃ntũ duo dubia ꝓpria occurrũt. Primũ eſt circa ſecundã ꝓpõnẽ in q̃ dictũ eſt ꝙ nulla eſt vnitas cõis extra aĩam. Scðm eſt circa id qđ nũc dictũ eſt. Qua. ſ. alietate ſit alia vnitas formalis a materiali ĩ ſorte. ¶ Cõtra pᵐ enĩꝫ inſtat̃ ſic. Quecũqꝫ ſuppoſitalr̃ diſtincta ſũt vnũ formalr̃ extra aĩam hñt aliquã vnitatẽ cõeꝫ eis extra aĩam. Sor. ⁊ pla. ſũt vnũ formalr̃ extra aĩam. ergo ſor. ⁊ pla. hñt aliquã vnitateꝫ ſibi cõem extra aĩam. maior ex eo vꝫ manifeſta ꝙ ſi aliq̃ ſũt ſuppoſitalr̃ diſtincta ſũt vnũ ĩ eo ĩ quo ſũt vnũ nõ diſtinguũt̃. ⁊ ſic illud vnũ ẽ cõe vtriqꝫ extra aĩaꝫ ex quo ſic ſũt vnũ. ꝓpterea hũanitas q̃ ẽ ĩ ſorte q̃ꝫtũ ẽ ex ſe. nõ ẽ determĩata ad ſor. vel platonẽ. ergo vnitas formalis hũanitatis q̃ eſt ĩ ſorte. q̃ꝫtũ eſt ex ſe. eſt cõis negatiue ſorti ⁊ platoni ꝯñtia eſt nota. q: etiã vnitas formalis nõ ẽ determĩata q̃ꝫtũ eſt ex ſe ad ſor. ⁊ platonẽ Añs aũt de ſe eſt manifeſtũ. dat̃ ergo extra aĩaꝫ aliq̃ vnitas cõis negatiue pluribꝰ ſuppoſitalr̃ diſtinctis. ¶ Circa ſcðm dubiũ vꝫ ꝙ ĩter vnitatẽ formalẽ ⁊ vnitatẽ materialẽ in ſorte exiſtẽtẽ ſit alietates realis. q: q̃rũcũqꝫ ꝓuationũ hitus diſtinguunt̃ realit̃. ipſe quoqꝫ diſtinguũt̃ realit̃. ſicut q: viſus ⁊ auditus diſtinguunt̃ realit̃. cecitas etiaꝫ ⁊ ſurditas realit̃ differũt. Sꝫ vnitates formalis ⁊ materialis hitus diſtinguunt̃ realit̃. ergo pꝫ iſta. Q: diuiſio formalis ⁊ diuiſio materialis adeo diſtinguunt̃ ꝙ in rebus ſeꝑatis a materia formalis ſine materiali inueniat̃. Et in iſtis inferioribꝰ indiuidua eiuſdẽ ſpẽi materialẽ diuiſionẽ abſqꝫ formali hẽant. ¶ Ad oppoſita v̾o reſpicienti apparebit ꝙ ſit alietas rõnis tñ. Q: ſicut ſe hꝫ natura formalis ad naturã ĩdiuidualẽ. Ita vnitas formalis ad vnitatẽ materialẽ. Sꝫ natura formalr̃ ſũpta eſt eadem realit̃ nature materialr̃ ſũpte. ⁊ nõ niſi rõne ab ea diſtiguit̃. ergo vnitas formalis ẽ eadẽ realit̃ vnitati mãli. ⁊ nõ niſi rõne ab illa ẽ alia pro diſſolutiõe p̃mi dubij. ¶ Nota ꝙ aliq̃ duo

ſuppoſitalr̃ diſtincta eſſe vnũ formalr̃ ꝯtingit dupliciter. ¶ Uno mõ ꝑ h̾ ꝙ illa duo adunent̃ in aliquo extra aĩaꝫ cõi vtriqꝫ indiuiſo ĩ vtroqꝫ illorꝫ. ¶ Alioᵒ ꝑ h̾ ꝙ illa duo hñt mutuã negationẽ ĩter ſe diuiſiõis formalis: exẽplũ p̃mi. nõ ĩuenio in rer̃ nã: niſi vt dictũ eſt ſcðm fidẽ xp̃ianã in trinitate. exẽplũ ſcði: inuenit̃ in oĩbꝰ indiuiduis eiuſdem ſpẽi. Sor. n. nullo ĩtellectu ꝯſiderãte hꝫ hãc negationẽ. ſ. ꝙ nõ eſt diuiſus a platone formalr̃. ⁊ plato ſilr̃ nõ eſt diuiſus a ſorte formalr̃. ⁊ q: ad eos eſſe vnũ formalr̃ nihil aliud req̃rit̃ q̃ꝫ eſſe indiſtinctos formalr̃. Ideo ſimplicit̃ verꝫ eſt ſor. ⁊ pla. eſſe vnũ formalr̃ extra aĩaꝫ. Cõmittit̃ ergo fallacia ꝯſeq̃ntis in argumẽto a ſuꝑiori ad ſuũ inferius affirmatiue. ẽẽ. n. vnuꝫ formalr̃ eſt ſuꝑius ad hñtia aliqđ cõe indiuiſũ in eis extra aĩam. ⁊ ad hñtia duas nãs cũ mutua negatiõe diuiſiõis formalis. Nõ. n. eſt imaginãdũ ſor. ⁊ pla. eſſe vnũ. q: ꝯueniãt in aliquo in quo non diſtinguũt̃ extra aĩam. Sꝫ iõ q: vterqꝫ negatiõe diuiſionis formal' ab altero gaudet. Unũ. n. formalr̃ nihil aliud eſt q̃ꝫ nõ diuiſũ formalr̃. Et ꝙ dicimꝰ de vnitate formali ſilr̃ ĩter ſortẽ ⁊ platonẽ ĩtelligẽ de vnitate foꝛali ſcðm ꝙ inter ſor. ⁊ hũc leonẽ. ⁊ hũc lapidẽ. ⁊ hãc ĩtelligẽtiã ⁊c. Sicut. n. q: ſor. ⁊ pla. hñt duas nãs ĩter q̃s nõ cadit diuiſio foꝛalis: iõ ſũt indiſtincti foꝛalr̃ ſimpl'r extra aĩam: Ita q: ĩter ſortis ⁊ huius leonis nãs nõ cadit diuiſio foꝛal'. talis q̃lis nata eſt cãri ꝑ ſenſibile ⁊ inſenſibile. Ideo ſor. ⁊ hic leo. ſũt indiſtincti foꝛalr̃ ſcðm q̃d. Ita ẽt q: ĩter ſor. ⁊ hũc lapidẽ nõ eſt diuiſio foꝛalis per corpeũ ⁊ ĩcorpeũ. Ideo ſor. ⁊ h̾ lapis ſunt indiſtincti foꝛalr̃ ſcðm q̃d. Ita quoqꝫ q: ĩter ſor. ⁊ gabrielẽ nõ eſt diuiſio foꝛalis. q̃lis nata eſt cãri per modos entis. ſ. ꝑ ſe. ⁊ ĩ alio. Ideo ſor. ⁊ gabriel. ſũt indiſtincti foꝛalr̃ ſcðm q̃d. ⁊ ꝯñter ſũt vnũ foꝛalr̃ abſqꝫ oĩ ope ĩtellectꝰ tã pluries dcm̃ eſt. vnũ idẽ ſonare ꝙ ens in diuiſũ. ¶ Ad ſcðm dico ꝙ aliud eſt dicẽ. Nã hũana exiſtẽs extra aĩaꝫ ſcðm ſe eſt cõis plibꝰ negatiue ſeu indifferẽs negatiue. Et aliud eſt dicẽ. nã hũana exñs extra aĩaꝫ eſt cõis plibꝰ ſeu indifferẽs negatiue. Prima. n. eſt v̾a. Scða v̾o eſt falſa. Et v̾itas pᵉ pꝫ ex ſupradictis vbi diximus ꝙ nã q̃ eſt extra aĩam. puta nã ſortis ſcðm ſe. i. ſolitarie ſumpta nõ eſt determĩata. neqꝫ appropriata alicui. ⁊ ꝯñt ẽ indifferẽs ſeu cõis negatiue. Falſitas aũt ſcðe pꝫ ex eo ꝙ oĩs ꝓpõ eſt ſimpl'r falſa ĩ q̃ p̃dicatũ repugnat ſubo rõne ꝯditiõis explicite ĩportate in illo ſicut iſta ẽ ſimpl'r falſa. Ignis nõ approximat̃ cõbuſtibili cõburit: q: ꝯburrẽ repugnat igni nõ approximato paſſo. Sed iſta ꝓpõ ſcða. ſ. nã exñs extra aĩam eſt cõis pluribꝰ negatiue eſt hmõi ergo iſta eſt falſa. Ad euidẽtiã minoris. ¶ Scito ꝙ cũ dico nã ſcðm ſe. ſeu nã abſolute dico duo. ſ. nãꝫ ⁊ ſolitudinẽ ⁊ eiꝰ ꝯditionẽ. Silr̃ cũ dico nã exñs extra aĩaꝫ. dico duo. ſ. naturã ⁊ p̃ticularẽ exñtiã ſibi ꝯiũctã ⁊ eius ꝯditioneꝫ. Unñ aliqđ ꝯuenit ſiue repugnat nature abſolute rõne nature ⁊ aliqđ rõne ſolitudĩs. Silr̃ aliqđ ꝯuenit ſiue repugnat nature exñti extra rõne nature ⁊ aliqđ rõne aſſociationis eiꝰ ad p̃ticulare. Cũ igr̃ cõitas negatiue q̃ eſt p̃dicatũ in ꝓpõne nr̃a non ꝯueniat nature abſolute rõne ſui. ſ. nature: q: nõ eſt eiꝰ p̃dicatũ q̃ditatiuũ. ſꝫ ꝯueniat ei rõne explicite ꝯditiõis ꝑ ly ſcðm ſe. ſeu ly abſolute q̃ ẽ ſolitudo Ex h̾. n. natura ẽ cõis negatiue: q: ſolitarie accipit̃ abſqꝫ determĩatiõe ad h̾ vel illud. Oꝫ ꝙ repugnet nature ſibi oppoſite ꝯditiõe ſũpta rõne illiꝰ oppoſita ꝯditiõis. Explicat aũt ꝯditionem oppoſitã ſolitudĩs natura exñti extra eo ꝙ explicat ꝯiũctionẽ eiꝰ ad p̃ticularẽ exñtiã q̃ ſolitudineꝫ illius tollit. Et iõ cõitas negatiue repugnat nature exñti extra nõ rõne nature. ſꝫ rõne ꝯditiõis explicate ꝑ ly exiſtenti extra aĩam. ⁊ ꝯñter ꝓpõ illa in qua ſubm̃ erat natura exñs extra ⁊ p̃dicatuꝫ erat cõitas negatiue ẽ ſimpl'r falſa. Statiꝫ. n. vt natura ꝑdit ſolitudinẽ: cõitatẽ quoqꝫ ꝑdere cogit̃. Amittit aũt ſolitudinẽ q̃ꝫp̃mũ in alio ẽ. Unñ apparet rñſio ad argumẽtũ ꝙ lꝫ tã natura q̃ꝫ vnitas foꝛalis q̃ꝫtũ eſt ex ſe. i. ſolitarie ſit cõis negatiue. Ipſa tñ exiſtẽs extra nõ eſt cõis ſicut ipſa q̃ꝫtũ eſt ex ſe nõ eſt cũ alio. Ipſa tñ exñs neceſſario eſt cũ alio. ⁊ ſic nõ lꝫ inferre. Ipſa q̃ꝫtũ eſt ex ſe nõ ẽ cũ alio. ergo ipſa exñs extra nõ ẽ cũ alio. Ita non lꝫ inferre. Ipſa q̃ꝫtũ eſt ex ſe. eſt cõis negatiue. ergo ipſa exñs extra: eſt cõis negatiue. Utrobiqꝫ. n. adeꝫ p̃dicatũ accidit. ⁊ eſt ſcðm fallaciã accidẽtis. Et ſi h̾ intuitꝰ fueris. videbis in quo differt poſitio Scoti in. 2. ſen. di. 3ᵃ. q. pᵃ. a poſitiõe nr̃a. Et vñ in talem opinionẽ incidit.

Opio ſcoti

Dicit. n. ipſe naturã ſpecificã. puta hũanitatẽ rõne ſui ſeq hec duo. ſ. vnitatẽ formalẽ ⁊ cõitatẽ negationẽ ſcðm ĩ diſtã ad plura numero. Dicit nãqꝫ in fine illiꝰ q̃õnis. ꝙ nõ oꝫ q̃rere cãm. q̃re natura ſit cõis: q: natura ipſa ẽ cã ſufficiẽs ſue cõitatis. ſꝫ bñ oꝫ q̃rẽ cãm. q̃re ſit ſingularis: q: nõ ex ſe ẽ ſinglaris. ⁊ iõ ſicut extra aĩaꝫ ĩuenit̃ natura vna foꝛalr̃. Ita ĩuenit̃ natura cõis plibꝰ. Nos aũt in pᵒ nõ diſſentimꝰ ſꝫ in 2ᵒ. Dicimꝰ. n. naturã rõne ſui ſeq vnitatẽ foꝛalẽ. ſed cõitatẽ negatiuã fatemur nõ ſeq eã rõne ſui. ſꝫ rõne ſolitudĩs ſue. ſicut ſingularitatẽ ſeq eã. dicimꝰ rõne aſſociationis eiꝰ ad exñtiã. ⁊ q: ꝯditio ſolitudĩs non ꝯuenit nature rõne ſui. nec rõne ipſiꝰ ẽẽ qđ hꝫ extra aĩaꝫ. ſꝫ rõne ĩtellectus q̃ natꝰ eſt adunata diuidere. iõ añ oẽꝫ actũ intellectꝰ nullã cõitas in natura inuenit̃. ⁊ ſic q̃renda eſt cã. vñ hẽat natura ẽẽ ſolitariũ ⁊ ẽẽ extra. q: de ſe neutrũ hꝫ. Ita q̃rẽda eſt cã. vñ hẽat natura cõitatẽ ⁊ ſingularitatẽ de ſe eniꝫ neutrũ hꝫ. Cã aũt vñ falſitas in hac ſcotica ꝓceſſit opinõe vꝫ duplex.

Cõtra ſco.

¶ Pria ẽ equocatio illius termini ex ſe. ſeu de ſe. Põt. n. vtrunqꝫ eorꝫ accipi dupl'r. Unoᵒ poſitiue ⁊ ſic dicit aliquã hitudinẽ cãe. Alioᵒ negatiue. ⁊ ſic dicit ſolitudinẽ. i. nõ cũ alio. ⁊ pᵒ mõ ĩtellexit naturã ẽẽ cõem ex ſe. Ita ꝙ ipſa eſt ſibi ſufficiens cã ſue cõitatis. vt ex v̾bis eius ibi pꝫ. Qñ tñ debuiſſet ĩtelligẽ 2ᵒ mõ. Natura. n. ex ſe. i. nõ cũ alio eſt indifferẽs ⁊ cõis. Sicut qñ dꝫ natura ex ſe eſt ſola. ly ex ſe nõ dicit aliquã cãlitatẽ. ſꝫ tñ negationẽ ꝯiũctiõis cũ alio. ¶ Scða cã ẽ diſtãtia ĩter ꝓpõnẽ negatiuã ⁊ affirmatiuã de p̃dicato infinito reduplicatiõe addita. Licꝫ. n. ex affirmatiua de p̃dicato infinito ſeq̃t̃ negᵃ. ⁊ eꝯᵒ. vt dꝫ in 2ᵒ ꝑihermenias. qñ nõ ſunt reduplicatiue. Cũ reduplicatiue tñ lꝫ ex affirᵃ de p̃dicato ĩfinito ſequat̃ negaᵃ de p̃dicato finito. nõ tñ eꝯ. Hãc. n. hõ in eo ꝙ hõ nõ ẽ albꝰ. nõ ſeq̃t̃ iſta. hõ in eo ꝙ hõ ẽ nõ albꝰ. Si. n. hõ in eo ꝙ hõ ẽẽt nõ albꝰ. nũq̃ꝫ hoĩ ꝯiũgi poſſet albedo. q: qđ ꝯuenit alicui ſcðm ꝙ ipm̃ ꝯuenit ei. ſemꝑ neceſſario ⁊ per ſe. Appet aũt in h̾ defeciſſe manifeſte ꝓceſſũ ſcoticũ. cũ. n. cõe negatiue idẽ ſonat ꝙ nõ ꝓpriũ argumẽtatꝰ eſt ſic. natura puta hũanitas inq̃ꝫᵐ talis nõ eſt ꝓpa alicui. ergo hũanitas inq̃ꝫᵐ hũanitas eſt nõ ꝓpa. vbi expſſe pꝫ defectꝰ p̃dictꝰ. ⁊ ꝙ ſic ꝓceſſerit. pꝫ ex ſuo ꝓceſſu. Cõcluſio. n. ſua eſt affirᵃ de p̃dicato infinito. cũ ꝯcludat. ergo natura ex ſe eſt cõis. i. nõ ꝓpa. Añs v̾o eſt negatiuũ. ſ. natura nõ eſt de ſe. h̾. i. ꝓpa alicui. Silr̃ pꝫ ex alio ꝓceſſu quem ibi inducit. ſ. hũanitati ſor. rõne ſui nõ repugnat ẽẽ in alio. ergo hũanitas ſor. ex ſe eſt cõis. vbi apte pꝫ p̃dictꝰ defectus. Reduplicationeꝫ. n. in pᵒ ꝓceſſu ſonat ly ex ſe. ſeu de ſe. in 2ᵒ rõne ſui ⁊c. Et h̾ eſt valde notãdũ in hac materia ⁊ in materia de vlibꝰ. eo ꝙ hinc oĩa p̃dẽt. Attentũ ergo oꝫ ẽẽ ꝙ h̾ ꝓpõ. Natura ex ſe eſt cõis ſi dꝫ eſſe v̾a. oꝫ ꝙ tã ly ex ſe q̃ꝫ ly cõis. teneat̃ negatiue ſcðm viã nr̃am ⁊ v̾itatẽ. ⁊ tũc idẽ eſt. ac ſi dicat̃. natura nõ cũ alio ſũpta. eſt nõ ꝓpa alicui. qđ pꝫ ẽẽ verꝫ. Scðm v̾o Scotũ ly ex ſe tenet̃ poſitiue ⁊ male. ⁊ ſenſus ẽ. Natura rõne ſui ſũpta inq̃ꝫᵐ talis ẽ nõ ꝓpa alicui qđ ẽ manifeſte falſũ. Attentior adhuc ſis. ꝙ aliud ẽ dicẽ. Natura puta hũanitas inq̃ꝫᵐ hmõi nõ eſt ꝓpa alicui. Et aliud ẽ dicẽ. Humanitas inq̃ꝫᵐ hmõi eſt nõ ꝓpa ſeu cõis. qđ idẽ ſonat in ꝓpoſito. Pria. n. eſt v̾a: q: hũanitati in eo ꝙ hũanitas nõ ꝯuenit ꝙ ſit appropriata alicui. Scðm v̾o pꝫ eſſe falſaꝫ ex eadẽ radice. q: hũanitati in eo ꝙ hũanitas nõ ꝯuenit ꝙ ſit non appropriata alicui. Abſtrahit. n. ab vtroqꝫ. ſ. ab ẽẽ ꝓpo. ⁊ ab ẽẽ nõ ꝓpo. Si. n. hũanitas in eo ꝙ hũanitas ẽẽt nõ appropriata. nũq̃ꝫ hũanitas ẽẽt appropriata alicui. q: vt dictũ eſt ex pᵒ poſteriorꝫ. Qđ ꝯuenit alicui ſcðm ꝙ ipm̃ p̃ ſupponit de oĩ neceſſariũ ⁊ ꝑ ſe. Qđ aũt naturas nõ ꝯueniat iſta cõitas: lꝫ ſupra indirecte ꝓbatũ fuerit. Ubi duabus rõnibꝰ deducta eſt falſitas iſtiꝰ ꝓpõnis. vnitas exñs extra aĩaꝫ eſt cõis pluribꝰ ſuppoſitalr̃ diſtinctis. Ad falſi

tatẽ.n.huius ſeq falſitas illius.q: qđ nõ cõuenit rei extra aĩam.nõ ꝯuenit ei rõne ſui.niſi hoĩs. Directe nunc ꝓbo ſic. Oẽ qđ ſeqt̃ aliquã naturã rõne ſui ꝓbat̃ ſimplr̃.i.ſine aliq̃ additiõe de ſuppoſito illius nature.ſꝫ cõitas ſeqt̃ naturã hũanã ꝑ te rõe ſui.ergo cõitas p̃dicat̃ ſimplr̃.i.ſine aliq̃ additiõe de ſuppoſito nature hũane. Proceſſus bonus in 3° p̃e.ꝯclõ ãt eſt falſa.ergo altera p̃miſſaꝝ.nõ maior vt declarabit̃.ergo minor.q̃ ẽ poſitio tua. Falſitas ꝯclõnis pꝫ.q: iſta eſt ſimplr̃ falſa. Sor.ẽ cõis plurib⁹.⁊ ſi addat̃ lr̃ ex ſe. Adhuc eſt falſuꝫ dicẽ.ſor.ex ſe eſt cõis plurib⁹. Ueritas maioris declarat̃ ſic. Oẽ qđ ſeqt̃ naturaꝫ rõne ſui.aut eſt paſſio.aut mod⁹.aut p̃dicabile ꝑ ſe.aut per accñs.aut ſepabile.aut inſepabile. Mõ oĩa iſta.ſi comitant̃ naturã rõne ſui. Ita ſe hñt ꝙ ſicut natura p̄dicat̃ eẽntialr̃ de ĩdiuiduo puta hõ de ſor. Ita iſta p̃dicant̃ denoĩatiue in ſuo ordĩe de ĩpomet ĩdiuiduo.vt pꝫ diſcurrẽdo. Et ꝯfirmat̃ h̃.q: ĩ ꝓpoſito nr̃o naturã hũanã ſequũt̃ vnitas fo:alis ⁊ cõitas rõne ſui ſm te. Uñ neutri⁹ ẽ alia cã q̃rẽda niſi natura ip̃a.ergo ſic vnitas fo:al' p̃dicat̃ ſimplr̃ de ſor. Iſta.n.ẽ ſimplr̃ va.ſor.ẽ vn⁹ fo:alr̃. Ita cõitas p̃dicabit̃ de ſor.ſimplr̃ dicẽdo.ſor.eſt cõis. Hoc eſt falſum.ergo q̃ nam ẽ maior rõ.de vnitate q̃ꝫ de cõitate. ⁊ q̃re eoꝝ q̃ ſequũt̃ naturã rõne ſui. Alia p̃dicent̃ de indiuiduis.alia nõ. Nõ erit facile fingẽ rõnes ſcoti.q̃s ibi fac: q: nõ ꝯcludũt cõitatẽ dari extra aĩaꝫ.ſꝫ vnitatẽ: ideo ſupfluũ iudicaui adducẽ. Si q̃ ãt ex eis: aut ex poſitis ab eodẽ in 7° meta.q.ij. Ad cõitatẽ ꝓbãdã adducerent̃ nõ erit difficile ſumẽ rñſionẽ ex dictis ad duas illaꝝ h̃ inductas. ¶ Ad ſcđi dubij euidẽtiã. Sciẽdũ ꝙ vnũ cũ dicat ens indiuiſũ.ĩportat aliqđ poſitiuũ.⁊ aliqđ p̃uatiuũ. Si loq̃mur de vnitate fo:ali: ⁊ vnitate materiali ſubſtãtiali quo ad poſitiuũ qđ ĩportãt ſic ſũt idẽ realr̃.⁊ diſtĩguũt̃ ſola rõne. Sic idẽ realr̃ ſũt ſor.⁊ hõ.⁊ rõne diſtinguũt̃ eo ꝙ eadẽ res eſt q̃ ẽ vna fo:alr̃ ⁊ materialr̃. Si ãt loq̃mur de his vnitatib⁹.quo ad p̃uatiões diuiſionũ ĩportatas.ſic dico ꝙ diſtinguũt̃ realr̃: dũm ꝫ nõ fiat vis in h̃ ꝙ diſtinctio realis ſit paſſio entis realis.eo ꝙ alia p̃uatio eſt p̃uatio diuiſionis fo:alis.⁊ alia eſt p̃uatio diuiſiõis materialis. Sicut alia eſt diuiſio fo:alis.⁊ alia eſt diuiſio materialis: nec incõuenit in vno eẽ plures vnitates ſubales realiter diſtinctas: quo ad p̃uatiões ĩpo:tatas.eẽt ãt ĩpoſſibile in vno eẽ plures vnitates ſubales realr̃ diſtinctas.quo ad res poſitiuas q̃s ĩpo:tãt.vñ vtriuſqꝫ rõnis adducte ꝯclõ.ꝯcedẽda eſt diuerſimode loq̃ndo.nec aliť rñdẽ eſt opus. ¶ Dubiũ eſt 3° circa aſſignationẽ 4ᵉ dñe. Nõ.n.vr̃ verꝝ ꝙ natura abſolute ſit illa q̃ p̃dicat̃ de indiuiduis q: natura abſolute ſũpta.nõ ẽ vl'is neqꝫ cõio:. In hm̃õi ãt ꝓpõnib⁹.ſor.ẽ hõ: ⁊ ſor.eſt aĩal.⁊ ſilib⁹ p̃dicat̃ vl'e ⁊ ſupius de pticulari ⁊ inferiori. Silr̃ ẽt cũ q̃rit̃. An iſta p̃dicatio: ſor.eſt hõ.ſit eq̃lis de eq̃li: vel inferioris de inferiori. Nõ vr̃ rñderi. Tenẽdo ꝙ natura abſolute p̃dicat̃ cũ illa: nec eq̃lis: nec ſupio: ſit. ¶ Ad h̃ dicẽduꝫ ẽ ꝙ ſicut in natura extra.eſt ꝯſiderare ip̃am rõnẽ agẽdi.⁊ eſt ꝯſiderare ꝯditionẽ eius ſine q̃ nõ opat̃. Uerbigr̃a in colo:e ꝯſiderat̃ natura eius.ex q̃ eſt viſibilis.⁊ ꝯſiderat̃ pticularitas q̃ eſt ꝯditio ſine q̃ nõ eſt viſibilis. Ita in natura p̃dicabili eſt ꝯſiderare duo.ſ.id qđ p̃dicat̃ ⁊ attribuit̃ ſubiecto.⁊ ꝯditioni ſine q̃ nõ attribuit̃ illi. Sic ĩ hac ꝓpõne ſor.eſt hõ. Id qđ attribuit̃ ſubõ.eſt ip̃a natura hũana: ⁊ nihil aliud. Cõditio v̈o ſine q̃ lr̃ hõ nõ p̃dicat̃ de ſor.eſt eẽ vl'e ſupius cõe.vel aliud hm̃õi.vt.n.infra patebit ⁊ habet̃ ab Ariſ.7° meta.tex.cõm.46. Nulla res p̃dicat̃ niſi vt hꝫ eẽ in ĩtellectu eo.ꝙ p̃dicatio ab ĩtellectu depẽdet.vñ. ¶ Ad dubiũ dico ꝙ natura ſm ſuã rõnẽ.eſt id qđ p̃dicat̃ de ip̃o indiuiduo. Eſt.n.p̃dicatio rei de re. Supio:itas tñ ⁊ vl'itas ⁊c̃. Hm̃õi ſũt ꝯditiones ei⁹. Et ideo ad ĩterrogationẽ: an in illis p̃dicationib⁹ ſit p̃dicatio eq̃lis vel ſupio:is. Dico ꝙ eſt p̃dicatio ſupio:is.nec obſtat ꝙ ſupio:itas nõ inſit nature abſolute q̃ p̃dicat̃. Q̃m nõ dicit.s.T.ꝙ nature abſolute: ꝓut abſtrahit ab oĩ eẽ ꝯueniat h̃ ꝯditio ſiue p̃dicatio de indiuiduis. Sed dicit ꝙ res cui ꝯuenit illa ꝯditio: eſt natura abſolute ⁊ nõ aggregatũ ex natura ⁊ eẽ in intellectu.ſeu in ſingulari. Nõ.n.cũ dico.ſor.eſt hõ.eſt ſenſus. Sor.eſt hõ.ſm eẽ in intellectu: aut in ſingulari: aut ſupio:: aut eq̃lis. Sꝫ ſor.eſt hõ.ſm hũanitatẽ. Uñ valde attẽdẽda eſt diſtinctio inter id qđ p̃dicat̃ ⁊ ꝯditionẽ p̃dicati q̃ nõ attẽta fo:te.decepti ſunt r[...] cẽtes abſolute ex h̃ textu hẽri ꝙ iſta.hõ eſt aĩal: nec eẽ p̃dicatio ſupio:is: nec inferio:is: nec eq̃lis. Sẽſus ergo ĩ[...] eſt natura abſolute eſt q̃ p̃dicat̃.i.natura ſm ꝯditiões ſibi debitas rõne ſui.eſt id qđ attribuit̃ ſingularib⁹: ⁊ nõ ſm ꝯditiões ſibi debitas ex eẽ in intellectu ſingulari cu[...] quo ſtat.qđ eẽ in intellectu vnitas ⁊ ſupio:itas ſũt ꝯditiones ſine qb⁹ natura ip̃a non p̃dicat̃ de ſingularibus.

¶ Sequitur textus.

¶ Non tamen poteſt dici ꝙ ratio vl'is conueniat nature ſic accepte.q: de rõne uniuerſalis eſt unitas ⁊ cõmunitas. Nature aũt humane neutrũ eoꝝ conuenit ſm ſuã abſolutaꝫ conſiderationẽ. Si enim cõmunitas eſſet de intellectu hoĩs.tũc in quocũqꝫ inueniret̃ humanitas inueniret̃ cõmunitas.⁊ h̃ falſum eſt: q: in ſor. non inuenitur cõmunitas aliqua.ſꝫ quicquid eſt in eo indiuiduatum eſt.

¶ Hic iã ponit̃ 4ª ꝯclõ negatiua eẽntia ſubẽ ꝯpoſite abſolute ſũpta nõ eſt vl'is.vt ſpẽs ⁊c̃.ꝓbat̃ ſic. Ul'e ẽ vnũ cõe multis eẽntia ſubẽ compoſite ſm ſe nõ eſt vna.cõis multis.ergo eẽntia ſubẽ ꝯpoſite ſm ſe nõ ẽ vl'is ⁊c̃. Maio: eſt Ariſ.p° poſterioꝝ. Mino: v̈o ꝓbat̃ ex eo ꝙ ſi ſm ſe eẽntia ſubẽ ꝯpoſite eẽt vna ⁊ cõis in quocũqꝫ inueniret̃ illa eẽntia.eẽt vna ⁊ cõis multis.qđ ẽ ĩpoſſibile ꝯña pꝫ ex eo ꝙ oẽ qđ ꝯuenit alicui ſm ſe ꝯuenit ei in quocũqꝫ poñat̃.vt ex p° poſterioꝝ appet. Impoſſibilitas ãt ꝯñtis adeo ẽ manifeſta.vt Auic. dicat 5° ſue meta: ꝙ null⁹ ſane mẽtis p̃t oppoſitionẽ illi⁹ oppugnare. Q̃s.n.ẽ adeo fatuus q dicat eſſentiã fo:tis ſibi cõeꝫ eẽ ⁊ platoni. Sꝫ h̃ occurrit. ¶ Dubiũ circa ꝓpõnẽ illã. Supra q̃ fũdat̃ totus ꝓceſſus.ſ.oẽ qđ ꝯuenit alicui ſm ſe ꝯuenit ei in quocũqꝫ ponat̃.vr̃.n.multas hr̃e inſtãtias. Motus.n.ſm ſe eſt velocitabilis in infinitũ.ex.6.phycoꝝ.tex.cõm.15. Motus ãt ĩ celo poſitus nequaq̃ꝫ.ſꝫ eſt velociſſim⁹.vt dr̃ 2° celi tex.cõm.28. Cõtinuũ ſm ſe eſt diuiſibile in infinitũ ex 6° phycoꝝ.tex.cõm.31. Continuũ aũt in re naturali poſitũ nõ. Cũ oĩum naꝫ ꝯſtãtiũ determiata ſit rõ magnitudis.vt dr̃ 2° de aĩa.tex.cõm.41. Silr̃ motus ſm ſe hꝫ ꝯtrariũ.ex 5° phycoꝝ.tex.cõmẽ.8.⁊.4. Motus aũt in celo poſit⁹ caret ꝯtrario.p° celi.tex.cõm.20. Ad hec ⁊ ſimilia. ¶ Dr̃ p̃notãdo ꝙ aliud eſt dicẽ.a.ꝯuenit aliqđ ſm ſe.⁊ aliud eſt dicẽ.a.nõ repugnat aliqđ ſm ſe. Ad vitatẽ p̃mi exigit̃ ꝙ.a.vẽdicet ſibi illud in p° vel 2° vel 4° mõ ꝑſeitatis. Ad vitatẽ ſcđi ſuffic̃ ꝙ ip̃i.a.vt ſic nõ repugnet illud. Ad vitatẽ quoqꝫ p̃mi ſeqt̃ illud ꝯuenire ſibi ĩ quocũqꝫ ponat̃. Ad vitatẽ ſcđi nõ. Multa.n.ſũt q̃ nõ repugnãt aĩali in eo qđ aĩal.q̃ tñ nõ inueniũt̃ in quolꝫ aĩali. Q̃uicq̃d ãt ꝯuenit aĩali in p° vel 2° vel 4° mõ dicẽdi per ſe.ĩuenit̃ in oĩ aĩali. Uñ in ꝓpoſito. ¶ Dico ꝙ nulla inſtãtiaꝝ adductaꝝ eſt ꝯ ꝓpõnẽ aſſũptã.eo ꝙ oĩa q̃ in illis dicunt̃.ĩtelligẽda ſũt ꝑ nõ repugnãtiã ⁊ nõ ꝑ ꝯuenientiã. Cũ.n.dr̃ motũ eẽ velocitabilẽ in infinitũ ĩtelligim⁹ motũ vt ſit.nõ repugnare velocitatẽ in infinitũ. Silr̃ cũ dr̃ ꝯtinuũ eẽ diuiſibile in ĩfinitũ ĩtelligit̃ cõti⁹ vt ſic nõ repugnare diuiſibilitatẽ in infinitũ. Silr̃ cũ dr̃. Motũ hr̃e ꝯtrariũ intelligim⁹. Motũ vt ſit nõ repugnare hr̃e ꝯtrariũ.ꝙ ſi h̃ nõ placet. ¶ Dicito ꝙ aliud eſt dicẽ.a.in eo ꝙ.a.cõuenit aliqđ. Et aliud eſt dicere.a.in eo ꝙ.a.nõ cõuenit aliqđ.vt pꝫ. Et ꝙ q̃cq̃d cõuenit.a.in eo ꝙ.a.cõuenit oĩ.a. Q̃uicq̃d ãt nõ ꝯuenit.a.in eo ꝙ.a.nõ oꝫ negari ab oĩ.a. Riſibile.n.non cõuenit aĩali in eo qđ aĩal.⁊ tñ nõ negat̃ ab oĩ aĩali. Conuenit.n.aĩali in hoĩe. Et ſubiũgito ꝙ oẽs ꝓpõnes in inſtãtijs adducte ſũt intelligẽde negatiue.vt ſit ſenſus. Mot⁹ eſt velocibilis in infinitũ.i.motus vt ſic nõ ẽ determinate velocitatis. Silr̃ ꝯtinuũ ẽ diuiſibile ĩ infinitũ.i.ꝯtinuũ vt ſic.non ẽ determinate diuiſionis. Silr̃ mot⁹ hꝫ ꝯtrariũ.i.mot⁹ vt ſic.nõ determinat ſibi eẽ abſqꝫ ꝯtrario.⁊ ſic ſꝫ vtrũqꝫ modũ rñdẽdi.remanet ꝓpõ aſſũpta vl'r va. Poſſet tñ ⁊ aliť dici ad has inſtãtias. Sꝫ q: magis ad fo:mã ꝓpõnis attẽdo q̃ꝫ ad mãꝫ. Ideo impñtiaꝝ ꝑtranſeo.

¶ Sequit̃ textus.

¶ Silr̃ etiã nõ põt dici.ꝙ rõ generis accidat nature hũane.ſm illud eẽ qđ hꝫ ĩ indiuiduis. q: nõ ĩuenit̃ ĩ ĩdiuiduis naꝫ hũana ſm unitatẽ. ut ſit unũ qđ cõueniẽs cuilꝫ qđ rõ vl'is exigit.

¶ Hic ponit̃ 5ª ꝯclõ negª.ſ.eẽntia ſubẽ cõpoſite ſm eẽ qđ hꝫ ĩ ſingularib⁹ nõ ẽ vl'is.ꝓbat̃ ſic. Ul'e ẽ vnũ ĩ multis.eẽntia ſubẽ ꝯpoſite ſm eẽ qđ hꝫ ĩ ĩdiuiduis.nõ ẽ vna in multis.ſꝫ diuiſa ĩ multis.ergo eẽntia ſubẽ ꝯpoſite ſm eẽ qđ hꝫ ĩ ĩdiuiduis nõ ẽ vl'is.⁊ ꝯñter nec ſpẽs nec gen⁹ nec dĩa.q̃ vl'itatẽ ſupponũt. ¶ Sequit̃ textus.

¶ Relinq̃t̃ ẽ ꝙ rõ ſpẽi accidat nature hũane ſm illud eẽ.qđ hꝫ in ĩtellectu. Ip̃a.n.natura hꝫ eẽ ĩ ĩtellectu abſtractũ ab oĩb⁹ indiuiduãtibus.⁊ hꝫ rõneꝫ uniformẽ ad oĩa indiuidua.q̃ ſũt extra aĩaꝫ.ꝓut eẽntialr̃ ẽ imago oĩuꝫ.⁊ inducẽs ĩ cognitionẽ oĩuꝫ.ĩq̃ꝫtũ ſũt hoĩes.⁊ ex h̃ ꝙ taleꝫ relationeꝫ hꝫ ad oĩa ĩdiuidua.ĩtellect⁹ adiuenit rõneꝫ ſpẽi.⁊ attribuit ſibi.uñ dic̃ ꝯmẽtato: p̃ de aĩa.ꝙ ĩtellect⁹ ẽ q fac̃ uл'itateꝫ ĩ reb⁹ h̃ ẽt Auic.in ſue metaphyce octauo dic̃.

¶ Hic ꝑ locũ a diuiſiõe ꝯcludit̃ 6ª ꝯclõ affirª determinatiua q̃ſite difficultatis.ſ.eẽntia ſm eẽ ĩ ĩtellectu ẽ vl'is: genus: ſpẽs: dĩa ⁊c̃.ꝓbat̃ ſic. Unũ in multis ⁊ de multis eſt vl'e. Naꝫ ſm eẽ in ĩtellectu ẽ vna in multis: ⁊ de multis: ergo ẽ vl'e. Probatio mĩoris. Unifo:mit̃ ſe hñs ad multa: vt eẽntialis eoꝝ imago.ẽ vnũ ĩ multis ⁊ de multis.naꝫ ſm eẽ in ĩtellectu ẽ hm̃õi: q: hꝫ eẽ abſtractũ ab oĩ diffo:mitate ĩdiuiduoꝝ eẽntialr̃ eoꝝ cognitionẽ gignẽs. ergo ⁊c̃. ¶ Ad euidẽtiã hui⁹ ꝯclõnis ⁊ rõis: q: termini multiplr̃ dicti ſm ariſ. doctrinã diſtĩguẽdi ſũt. ¶ Nota p° diſtinctiões termioꝝ in ꝯclõne poſitoꝝ eẽ in ĩtellectu ꝯtingit duplr̃ ſubĩue ⁊ obiectiue eẽ in ĩtellectu ſubĩue eſt inherere ip̃i.ſic accñs ſuo ſubõ.vt albedo ſupficiei.eẽ in ĩtellectu obĩue ẽ termiare actũ ĩtellect⁹. Intellect⁹ eſt duplex in nob.agẽs ⁊ poſſibilis vt dr̃ 3° de aĩa.tex.cõm.17. Intellect⁹ agẽs ẽ ille q abſtrahit ſpẽꝫ ĩtelligibilẽ a phãtaſmatib⁹. Intellect⁹ poſſibilis ẽ ille q ĩtellectionẽ recipit in ſe. Ul'e ẽ duplex ĩ repñtãdo ⁊ in p̃dicãdo. Ul'e ĩ repñtãdo in ꝓpoſito.ẽ qđ repñtat rẽ nõ repñtãdo ꝯditões eius ĩdiuiduales. Ul'e ĩ p̃dicãdo ẽ illud qđ p̃dicat̃ de multis differẽtib⁹ ſm eẽ. ¶ His viſis ſcito ꝯclõnẽ illã.ſ.naꝫ ſm eẽ ĩ ĩtellectu ẽ vl'is trifariã v̈ificari. ¶ Prĩo ſic. Naꝫ ſm eẽ obiectiuũ ĩ ĩtellectu agẽte.ẽ vl'is in p̃dicãdo. ¶ Scđo ſic. Naꝫ ſm eẽ ſubĩuũ ĩ ĩtellectu poſſibili ẽ vl'is ĩ repñtãdo. ¶ 3° ſic. Naꝫ ſꝫ eẽ obĩuũ ĩ ĩtellectu poſſibili ẽ vl'is ĩ p̃dicãdo. ¶ Sciẽdũ ẽ 2° ꝙ res extra ſm qđ ẽ actu intelligibilis ẽ obĩue in ĩtellectu agẽte.ſic.n.terminat̃ ei⁹ actionẽ q: ad h̃ poſit⁹ ẽ.ab ariſ.ĩtellect⁹ agẽs.vt faciat rẽ intelligibilẽ in potẽtia: ĩtelligibilẽ ĩ actu: vt ꝯmẽtato: dic̃ 3° de aĩa ꝯmẽto 18. Fit ãt actu ĩtelligibil' res extra ab ĩtellectu agẽte.nõ ꝑ h̃ ꝙ recipiat aut ꝑdat aliqđ ſm eẽ ꝑ illi⁹ actionẽ. Sꝫ ex h̃ ꝙ ei⁹ ſpẽs ĩtelligibilis ꝓducit̃ ab ĩtellectu agẽte. Per h̃.n.res extra repñtat̃ nõ repñtatis ꝯditiõib⁹ indiuiduãtib⁹ cũ qb⁹ in poª intelligibil' erat nõ in actu. Uñ ip̃a ꝓductio ſpẽi ĩtelligibilis ẽ factio rei extra ĩtelligibil' in actu.hꝫ.n.rõ illa duos termios. Unũ ĩtra aĩaꝫ.ſ.ſpẽꝫ intelligibilẽ q̃ realr̃ ꝓducit̃ de nouo ĩ ĩtellectu poſſibili. Et aliũ extra.ſ.rẽ.cui⁹ ẽ illa ſpẽs q̃ nihil reale ex h̃ acq̃rit.ſed tñ denoĩationẽ extrinſecã.ſ.ꝙ ẽ abſtracta ab h̃ ⁊ nũc qđ eſt actu ĩtelligibil' ⁊c̃. Naꝫ ãt extra.ſm qđ ẽ actu ĩtellecta eſt obiectiue in ĩtellectu poſſibili. Sic.n.terminat ei⁹ actionẽ q̃ ẽ ĩtelligẽ. Fit ãt ⁊ ẽ actu ĩtellecta res extra. Non ꝑ h̃ ꝙ aliqđ accipiat aut amittat ꝑ actiõeꝫ ĩtellect⁹ poſſibil'.ſꝫ ex h̃ ꝙ ꝯcept⁹ ei⁹ fo:mat̃ ab ĩtellectu poſſibili.tũc.n.res ĩtelligit̃ qñ ei⁹ ꝯceptũ fo:mam⁹.vñ ip̃a ꝯcept⁹ fo:matio ẽ factio rei extra actu ĩtellecta. Hꝫ.n.⁊ h̃ actio.duos t̃minos. Unũ ĩtra aĩaꝫ.ſ.ꝯceptũ q realr̃ fit.q nihil aliud ẽ q̃ꝫ exp̃ſſa ſilitudo rei: rẽ p̃ñtẽ obiectalr̃ faciẽs ĩtellectui poſſibili. Et alteꝝ extra.ſ.rẽ q̃ ex ꝓducto ꝯceptu exñte denominat̃ actu ĩtellecta. Ex his pꝫ q̃ ſit dĩa.⁊ q̃ ſit ꝯuenientia ĩter rẽ obiectiue in ĩtellectu agẽte.⁊ ĩtellectu poſſibili. Dĩa ſiq̃dẽ ẽ.q: ex h̃ ꝙ obĩue ĩ ĩtellectu agẽte fit: ⁊ ẽ actu ĩtelligibil'.nõ ãt ĩtellecta. Ex h̃ v̈o ꝙ ẽ obĩue in intellectu poſſibili q̃ iã erat actu ĩtelligibil'.fit actu ĩntellecta. Cõuenientia ãt ẽ.q: tã ex h̃ ꝙ ẽ obĩue in ĩtellectu agente.q̃ꝫ ex h̃.ꝙ ẽ obĩue in ĩtellectu poſſibili hꝫ ꝙ ſit repñtata abſqꝫ ĩdiuidualib⁹ ꝯditiõib⁹.⁊ ꝯñt ꝙ ſit abſtracta ab h̃ ⁊ nũc ⁊c̃. ¶ Sciẽdũ ẽ 3° ex Auic.5° meta.caº p°.ꝙ vl'e in p̃dicãdo.ẽ id qđ in intellectu nõ ẽ ĩpoſſibile p̃dicari de multis. Et h̃ tripliciter põt ſe hr̃e. ¶ Prĩo ꝙ illa multa ſint actu in reꝝ naꝫ.ſicut hõ obiect⁹ ĩtellectui ẽ vl'e reſpectu ſor.⁊ pla. ¶ Scđo ꝙ illa multa nõ ſint poſſint tñ eẽ.ſic dom⁹ eptãgula oba ĩtellectui.ẽ vl'e reſpectu pluriũ eptãgulaꝝ q̃ nõ ſũt.pñt tñ eẽ. ¶ Tertio ꝙ illa m̃lta nec ſint: nec poſſint eẽ. Sic luna oba ĩtellectui ẽ vl'e reſpectu pluriũ lũaꝝ q̃s ĩpoſſibile ẽ eẽ. Et gabriel obiect⁹ ĩtellectui ẽ vl'e reſpectu pluriũ gabrielũ: q̃s ĩplicat ꝯdictõeꝫ eẽ. vl'e p° mõ vocat̃ a.s.T.p° pte.q.13.vl'e ſm rẽ ⁊ ſm rõneꝫ. Q: res illa realiť ẽ ĩ plurib⁹ ⁊ nõ ſolũ vt oba ĩtellectui. vl'e 3° mõ vocat̃ ibidẽ vl'e ſeu cõe ſm rõnẽ tm̃: q: res illa nõ inuenit̃ realiť in plurib⁹.ſꝫ vt oba ĩtellectui tm̃. vl'e 2° mõ ibi non diſtĩguit̃ ꝯ vl'e p° mõ. Poſſet tñ noĩe ꝓp̃o dici vl'e ſm rẽ ⁊ ſm rõ.ĩ poª tñ nec ſolũ noĩa ibi ĩponũt̃ a.s.T. Sꝫ ⁊ dictoꝝ rõ aſſignat̃ valde ſubtilis q̃ ſup q̃ttuo: ꝓpõnes fũdat̃. ¶ Prĩa ẽ vl'itas ⁊ p̃dicabilitas ñ ꝯueniũt rei ſm ſe.nec ſm eẽ: qđ hñt extra aĩam.patet illa ex dictis. ¶ Scđa ẽ res mãlis q̃ ſola ꝑ ꝓp̃ã ſpẽꝫ cognoſcit̃ a nob ſm qđ ẽ ĩ ĩtellectu nr̃o obĩue repñtat̃ abſqꝫ ꝯditiõib⁹ indiuiduãtib⁹.pꝫ illa ẽt ex dcĩs. ¶ Tertia ẽ res ĩmãlis etiã de⁹ ip̃e ſm qđ ẽ in intellectu nr̃o obĩue repñtat̃ ꝑ modũ reꝝ mãliũ.ſ.nõ repñtatis ꝓp̃etatib⁹ ĩdiuidualib⁹.pꝫ illa: q: res ille nõ cognoſcũt̃ a nob ſꝫ qđ ĩ ſeip̃is ſũt.ſꝫ ꝑ modũ reꝝ mãliũ.nec per ꝓp̃ias ſpẽs ſꝫ ꝑ ſpẽs reꝝ mãliũ. ¶ Q̃uarta ẽ res oĩs vt repñtata abſqꝫ ꝯditiõib⁹ indiuidualib⁹.nõ magis reſpic̃ vnũ q̃ꝫ plura ĩdiuidua.pꝫ illa: q: vt abſtracta ẽ.eq̃liter ad vnũ ⁊ multa ſe hꝫ. Nihil.n.fingi põt.vñ abſtractũ vt abſtractũ vnũ magis reſpiciat q̃ꝫ plura.vel eꝯ. Uñ ⁊ notãt Auic. appoſuit ĩ diffinitiõe vl'is illã pticulã ſm qđ ẽ ĩ ĩtellectu. Multa.n.ſũt vl'ia.q bus tã ſm eẽ extra: q̃ꝫ ſm ꝓp̃ã rõnẽ repugnat p̃dicari d̃ plurib⁹.vt de ĩtelligẽtijs dicet̃. Nulli ãt vl'i ſm qđ ẽ ĩ intellectu repñtatũ abſqꝫ ꝓp̃a ⁊ particulari exñtia ſeu ꝓp̃a hypoſtatica repugnat p̃dicari d̃ plurib⁹. Ex qb⁹ fo:at̃ talis rõ. Res q̃lꝫ ex ſola eq̃liť ſe hñs ad vnũ ⁊ plura ĩdiuidua ẽ vl'is ĩ p̃dicãdo.res q̃lꝫ ⁊ ſola vt repñtata ĩtellectui nr̃o: ẽ eq̃liť ſe hñs ad vnũ ⁊ plura ĩferio:a: ergo res q̃lꝫ ⁊ ſola.vt repñtata ĩtellectui nr̃o ẽ vl'is ĩ actu.ĩ p̃dicãdo. Maio: pꝫ ex diffinitiõe vl'is aſſignata ab Ariſ.p° ꝑiher. Mio: v̈o q̃ ad ſcđaꝫ ptẽ pꝫ ex pª ꝓpõne.q̃ ad p̃mã aũt ptẽ ex reliq̃s trib⁹. Ex his. ¶ Co:relarie elicio ꝙ ad h̃ ꝙ aliqđ ſit vl'e ĩ actu ĩ p̃dicãdo nõ exigit̃ actualis relatio nature obiecte ad pticularia.ſꝫ ſuffic̃ ꝙ res ip̃a ſit ĩ ea diſpõne ſm quã ĩtellect⁹ ad libitũ poſſit illã relationẽ ſibi v̈e attribuẽ.nihil addẽdo p̃ter ip̃aꝫ actualẽ relationẽ. Iſtis p̃libatis. Iã patẽ põt ꝯclõ ĩtẽta ſm oẽs tres ſenſus aſſignatos. Et ꝑ p° q̃dẽ ſenſu argui põt ſic. Id qđ ĩ ĩtellectu nõ eſt ĩpoſſibile p̃dicari de multis: ſed vt Ariſ. v̈bis vtar.aptũ natũ ẽ p̃dicari de multis.ẽ vl'e ĩ p̃dicãdo.ſꝫ res ſꝫ eẽ obiectiuũ ĩ ĩtellectu agẽtis ẽ hm̃õi.g° res ſm eẽ obĩuũ ĩ intellectu agẽtis.eſt vl'is in p̃dicãdo. Maio: pꝫ ex Auic.⁊ Ariſ. Mio: v̈o ꝓbat̃ ſic.res abſtracta a ꝯditiõib⁹ indiuidualib⁹ vt ſic.ẽ apta nata p̃dicari de plurib⁹.res ſm eſſe

obiuū ī itellectu agētis.ē abſtracta a ꝯditiōib⁹ īdiuīduali/
bus: gͦ p̄miſſe oēs ex dcīs ſūt māifeſte. Ex his hēs quā
Cōtra ſcō. male dixerit Scot⁹ 2ͦ ſen. diſ. 3ª. q. pͣ. ī rn̄ſiōe. Ad p̄mū
dicēdo ꝙ nā aū actū intellect⁹ poſſibilis nihil hꝫ: niſi ꝙ cō
uenit ſibi extra aīaꝫ. pꝫ. n. iā ꝙ ſm ſniāꝫ Ariſ. ē actu itelli
gibilis abſtracta ab h̄ ⁊ nūc. ⁊ ꝯn̄r vl'is in actu aū actū in
tellect⁹ poſſibilis. Pro 3ͦ ſenſu arguē alr̄ nō eſt opus eo
ꝙ codē ꝓcedēdū eēt. Scd̄s āt ſenſus ītelligētib⁹ ter
minos ex rōnib⁹ terminoꝝ clar⁹ ē. Nā nāqꝫ ſm eē ſubie
ctiuū ī itellectu poſſibili nihil aliō ē q̄ꝫ ſilitudo ſmālis ſui
rep̄ñtatiua ī illo exñs. Silitudo āt ſmālis a ſinglarib⁹ ab
ſtracta rē vl'r neceſſe ē rep̄ñtet eo ip̄o qd̄ abſtracta ē. ſi. n.
rē vl'r nō rep̄ñtaret. ſꝫ p̄ticularib⁹ ꝯditiōib⁹ īmixtā nām.
A ſmālib⁹ ꝯditiōib⁹ abſtracta nō eēt vl'is: ergo in rep̄ñtā/
do eſt res ipſa ſm qd̄ ē ſubiua in ītellectu poſſibili. i. ſpēs
ſeu ſilitudo ipſius nature pro q̄ꝫto rep̄ñtat nāꝫ ip̄am nō
rep̄ñtans ꝯditiōib⁹ indiuidualib⁹. ¶ Et nota ꝙ q: nā ip̄a
hꝫ duas ſilitudies in aīa. ſ. ſpēm ītelligibilē ⁊ cōpoſitū: ſi
ue ſpēm imp̄ſſaꝫ: ⁊ ſpēm exp̄ſſā. Ideo ſm vtrāqꝫ ſpēm
eſt vl'is in rep̄ñtādo. Quare āt oporteat duas ſpēs ponē
⁊ q̄uo. Si deus cōceſſerit nob vitā alibi dicet. Q̄nāuis
aūt ꝯclō 6ª poſſit oīb⁹ modis dictis vīficari. Attn̄ p̄mus
⁊ tertius ſūt ad ꝓpoſitū lr̄e. Intēdimus. n. h̄ de vl'i in re
p̄ñtādo qd̄ intentionē logicā ſonat. ⁊ nō de vl'i in rep̄ñtā
do qd̄ nulla intentiōe 1ª logica dī vl'e. ſꝫ etiā eſſe ꝓp̄o qd̄
ſm rem ſortit lr̄am. ſic gloſare potes. Ipſa. n. nā hꝫ eſſe
in intellectu agēte vel poſſibili tā obiue q̄ꝫ ſubiue abſtra/
ctū ab oīb⁹ indiuidualibus. Et hꝫ rōneꝫ vniformē obiue
in p̄ñtādo. Subiue ī rep̄ñtādo ad oīa īdiuidua q̄ ſūt ex/
tra. ꝓut eēntialr̄ ē ſilitudo oīum obiue ī eēndo. Subiue
in rep̄ñtādo īducēs in cognitionē oīum inq̄ꝫᵐ ſūt hoīes
q: vt ſic aſſimilant. Et ex hoc ꝙ taleꝫ relationē. ſ. vniſor/
mitatis ⁊ ſilitudis eēntialis vel rep̄ñtatiue hꝫ natura ad
oīa īdiuidua ītellectus adinuenit rōnē ſpēi. i. ſcd̄am intē/
tioneꝫ q̄ ē ſpēs. Et attribuit ipſi naturis vniformit ſe hn̄ti
ad īdiuidua. Ex h̄ ꝙ rep̄ñtat abſqꝫ oī īdiuidualiū diffor
Q̄ō. 7ª. mitate. ¶ Circa dicta eſt q̄ō nō modica. An vl'ia in actu
ſint extra aīaꝫ An ſiāt ꝑ opus ītellect⁹ quēadmodū dictū
eſt. In hac q̄ōne. Pr̄io declarabit titul⁹. Scd̄o ponet
op̄io Scoti. Tertio ponet op̄io ſcti Thome. Quarto
reſpōdebit ad argumēta in oppoſitū. ¶ Quo ad p̄mū.
Quia hec q̄ſtio diuerſimode intellecta diuerſis modis
A ph̄is determinata eſt imp̄ñtiaꝝ pipatheticā ſniāꝫ ſup/
ponēdo. ſ. ꝙ vl'ia nō ſubſiſtāt extra ſingularia declarāda
eſt. q̄uo intelligat. In noīe vl'is. tria ītelligim⁹. Primo
vl'itatē q̄ eſt relatio rōnis. Scd̄o rē que denoīat vl'is ab
illa vl'itate. Tertio aptitudinē ad eſſendū in multis q̄ eſt
qd̄ mediū inter illa duo. ⁊ eſt fundamentū ꝓximuꝫ q̄re
res ſuſcipiat illā relatiuā denominationē. Ideo. n. res in/
tellectus attribuit relationē vl'itatis. Q: res illa apta na/
ta eſt eſſe in plurib⁹. Nō vertitur in dubiū. An illa rela/
tio que vocat vl'e formalr̄ ſit extra aīam. eā eniꝫ oēs ab
intellectu fieri dicūt. Nec querit. An illa res que deno/
minat vniuerſalis. que vocat vniuerſale obiue in poͣ ſit
extra aīam. Cōis. n. ſnīa eſt ꝙ q̄nqꝫ res illa ē extra aīaꝫ.
q̄nqꝫ nō. Si. n. res illa eſt res realis: puta hō: bos: ⁊ hu
iuſmodi ponit extra aīam. Si autē res illa ſit ens rōnis.
nō ponit extra. vt ſubiectū: predicatū: ꝓpoſitio: ſyllogiſ
mus ⁊ ſil'ia. ¶ Sꝫ dubitatio eſt. An aptitudo ad eſſen/
dum in multis ſit extra aīam. Ita ꝙ abſqꝫ omni opere
intellectus inueniat res apta nata eſſe in multis que vo/
catur vl'e in actu obiectiue. An ſoluꝫ extra aīam ſit res.
Aptitudo aūt ad eſſendū in multis. Inſit rei ꝑ opus in/
tellectus. Et q: aptitudo illa cōplet rōnē vl'is in actu ob/
iectiue ſumendo vniuerſale. lꝫ nō formalit. Ideo q̄rere
an extra aīam inueniat totuꝫ hoc. ſ. res apta nata eſſe in
plurib⁹. Eſt q̄rere: An ſit extra aīam vniuerſale in actu
obiectiue. Et debes ſcire. ¶ Ad euidentiā terminoꝝ ꝙ
ſicut albū accipit dupliciter. ſ. formalit ⁊ ſubiectiue. Ita
vniuerſale accipit duplicit. ſ. formalit ⁊ obiectiue. Sub
iectiue. n. accipi non pōt. eo ꝙ vniuerſalitas in nullo eſt
ſubiectiue cū ſit ens rōnis vl'e formaliter. eſt ipſa vl'itas

que relatio rōnis eſt vl'e obiectiue. ſubdiuidit in vniuer/
ſale obiectiue in actu. ⁊ in vl'e obiectiue in poͣ. Uniuer/
ſale obiectiue in actu eſt totū hoc. ſ. res vna apta nata eē
in plurib⁹. Uniuerſale obiectiue in poͣ eſt res ipſa vna
formalit. nō adiūgēdo ſibi aptitudinē ad eſſendū in plu/
ribus. Ex his pꝫ in quo ſtat difficultas. ⁊ pꝫ qd̄ noīs ter
minoꝝ in titulo q̄ōnis poſitoꝝ. Intēdimus. n. nō de vni
uerſali formalit nec de vniuerſali obiectiue in potētia. q:
in his ꝯuenim⁹. ſꝫ de vl'i obiectiue in actu. ꝓpterea cū loq/
mur de vl'i in actu abſqꝫ additiōe obiectiue ītelligi volu
mus ne in equoco laborem⁹. Hec de p̄mo. ¶ Quo ad
ſcd̄m. Scot⁹ ſup 7ᵐ metaᶜ. q. 16. ſeq̄ndo fūdamēta ſua
ꝙ. ſ. nāꝫ extra aīaꝫ ſeq̄t vnitas foꝛal' ⁊ cōitas. Opinat
rē vnā aptā natā eē ī plurib⁹ dari extra aīaꝫ. At ꝑ h̄ dicit
vl'e ī actu eē ī reꝝ nā abſqꝫ oī ope ītellect⁹. Adduc ꝙ ad
hoc multas rōnes. q̄s ī meᵐ afferre eēt limites ītētiōis
nr̄e excedē. ꝓpterea eas afferā: ex q̄rū ſolutiōe reliq̄rū de/
bilitas īnoteſcet. ¶ Arguit pͦ ꝑ locū a diffinitiōe ad diffi
tū ſic. Circūſcripto q̄cūqꝫ actu ītellect⁹ res ē apta nata eē
in plurib⁹: gͦ dat vl'e in actu extra aīam tꝫ ꝯn̄ia: q: vl'e
obiectiue ī actu vt diſtinguit ꝯ ſingulare ⁊ p̄dicabile diſ
finit pͦ pihier. Ule ē qd̄ aptū natū ē eē ī plurib⁹. Añs ꝓ
bat: q: ſi nō: gͦ aptitudo ad eēndū ī plurib⁹ repugnat ſi/
bi. nec ꝯferri ſibi poſſet ſaltē ab ītellectu q: tūc pari rōne
poſſet dare ſoꝛti talē aptitudinē. ¶ P̄ vl'e ī actu ē ꝓpriū
obiectū itellect⁹ igr̄ p̄cedit actū ītellect⁹: tꝫ ꝯn̄ia. ex 1ͦ de
aīa. tex. ꝯm̄. vbi dī ꝙ obiectū ē p̄us actu. ¶ P̄ obiectū
ſcīe realis ē ens extra aīaꝫ. vl'e ī actu ē obiectū ſcīe realis
igr̄ vl'e ī actu ē ens extra aīaꝫ. ¶ P̄ relatio mēſure ē real'
. 5. metaᶜ. tex. ꝯm̄. ſꝫ illa fūdat ī aliq̄ vl'i: ꝓbat. q: oꝫ eē
aliqd̄ vnū mēſurā aliaꝝ ſpēꝝ. ſꝫ nō vnū nūero ſm Ariſ.
gͦ vl'e. ¶ P̄ opatio ſeu paͦ real'. pͦ ⁊ adeq̄te ineſt vl'i.
vt ītelligꝫ hoī. ex pͦ poſterioꝝ. igr̄ dat vl'e extra aīam.
¶ P̄ ꝯtietas ē oppoſitio real'. ⁊ ei⁹ extrema ſūt vl'ia. nō
ſingularia. gͦ dant vl'ia extra aīaꝫ. ¶ P̄ ſi vl'e ſit ab ītel/
lectu q̄uo res p̄dicat de re. ⁊ q̄uo vl'e ē vbiqꝫ ⁊ ſp īcoꝛ/
ruptibile ⁊ eternū. ⁊ q̄uo mā ⁊ forma ptinēt ad q̄ditatē
vl'is ph̄yſici. Et q̄uo vl'iū tm̄ eſt diffinitio. Et q̄uo gn̄a ⁊
ſpēs. ⁊ vl'r p̄dicamēta ſūt entia extra aīam. ¶ P̄ ſi nihil
eēt ī re niſi ſingulare nulla eſſet vnitas real'. niſi mālis q̄ ē
ꝓp̄a ſingulari. ꝯn̄s ē falſū. gͦ ⁊c. Hec de 1ͦ. ¶ Quo ad
3ᵐ. Scito nos ſequētes. s. T. ac ꝑ h̄ cōeꝫ pipatheticoꝝ
doctrinā oppoſitā ī hac re ꝓferre ſniāꝫ. Dicim⁹ nāqꝫ ꝙ
illoꝝ triū q̄ ī vl'is noīe ītelligūt: vnū tm̄ q̄nqꝫ ē extra aīa
mā. ſ. res ip̄a vna foꝛalr̄ reliq̄s duob⁹ opus ītellect⁹ ꝯn̄ti
bus. Qd̄ ⁊ ꝓbat ſil'i mō. Arguēdo q̄ ſupra argutū ē. q̄c
qd̄ ſeq̄t nāꝫ rōne ſui. ſimplr̄ p̄dicat de īdiuiduo illi⁹ nāe
Sꝫ aptitudo ad eēndū ī plurib⁹ ꝑ te ſeq̄t nāꝫ. puta hūa/
nitatē rōne ſui. gͦ aptitudo ad eēndū ī plurib⁹ p̄dicat ſim
plr̄ de īdiuiduo hūane nāe. igr̄ iſta erit vͣa. ſoꝛ. ē apt⁹ na/
tus eē ī plurib⁹ qd̄ ē īpoſſiᶜ. Maioꝛ manifeſta fuit ſupra
ex eo ꝙ oīa q̄ comitāt nāꝫ rōne ſui. nō ſepant ab ea poſi
ta ī īdiuiduo. ⁊ ꝯn̄t p̄dicāt de eo: q: eē īſiūdat dici de.
¶ Preterea oīs aptitudo fluēs ab aliq̄ nā inuenit ī q̄lꝫ
ſingulari nā īferioꝛi ad illā ſꝫ aptitudo iſta. ſ. ad eēndū in
pluribus. fluit ab aliq̄ nā. puta ab hūanitate. gͦ aptitudo
ad eēndū ī plurib⁹ īuenit ī q̄lꝫ nā hūana. ꝓceſſus bon⁹.
⁊ ꝯclō falſa. gͦ alt̄a p̄miſſaꝝ. nō maioꝛ q̄ ex t̄mis pꝫ. gͦ
minoꝛ. q̄ ē ꝯclō aduerſarioꝝ. falſitas ꝯclōnis ꝓbat ſic. illa
aptitudo attribuēda nō ē cuilꝫ hūanitati q̄ ī q̄lꝫ hūanitate
īpoſſibilis ē reduci ad actū. pꝫ iſta: q: alit ocioſe data eēt
tal' apti⁹. Apti⁹. n. ē ꝑꝑ actū. ſꝫ apti⁹ ad eēndū ī plurib⁹ ē
hmōi. ſ. ꝙ ī q̄lꝫ hūanitate poſita īpoſſibilis eſt reduci ad
actū: q: īpoſſiᶜ eſt vt hūanitas ſoꝛtis actu ſit ī ſoꝛte ⁊ pla.
Aut migret de ſoꝛte ī platonē. gͦ apti⁹ ad eēndū in pluri
bus nō ē attribuēda. cuilꝫ ſingulari hūanitati. Dicamus
igr̄ rē vnā eē extra aīaꝫ. aptitudinē āt ad eēndū ī plurib⁹
ꝯuenire rei ſm eē qd̄ hꝫ ī ītellectu: q: ꝯuenit ei ſub ſoli/
tudis ꝯditiōe poſite. Solitarie. n. accepta nā. apta nata
eſt ī multis ſaltē ſm rōnē eē. Solitudo āt cū īpoꝛtet ſepa
tionē naturis a ꝓp̄etatib⁹ īdiuidualib⁹ n̄ ꝯuēit rei niſi ītelle
ctu agēte vel poſſibili obe. ¶ Et aduertas ad maioꝛē nr̄e

poſitōis euidētiā ꝙ h̄ accidit ſil'is dfect⁹ Scoto illi q poſi
tus ē ſupra. Cū. n. apti⁹ ad eēndū ī plurib⁹ ſit idē ꝙ nō re
pugnātia ad eēndū ī plurib⁹. Arguit ſic. Nāe puta hūa/
nitati inq̄ꝫtū humanitas nō repugnat eē in plurib⁹. ergo
humanitati inq̄ꝫtū humanitas ꝯuenit aptitudo ſeu nō re
pugnātia ad eēnduꝫ in plurib⁹. ⁊ ꝯn̄ter hūanitas ē vl'is.
abſqꝫ ope intell'is. Appet āt māifeſte decē in hoc ꝓceſſu
cū ex negatiua infert affirmatiua de p̄dicato infinito re/
duplicatione addita. Prima. n. ꝓpō que eſt negatiua ve
ritatē hꝫ. Scd̄a vͦo ꝙ affirmatiua ē: eſt impoſſibilis qd̄
pꝫ ex eo: ꝙ humanitas inq̄ꝫtū humanitas abſtrahit a re/
pugnātia ad eēndū ī plurib⁹. ⁊ a nō repugnātia ad eſſen
dum in plurib⁹. Sicut abſtrahit ab albo. ⁊ non albo. Si
eni hūanitas vēdicaret ſibi inq̄ꝫtū hūanitas nō repugnā/
tiā ad eēndū ī plurib⁹ nullo pacto hūanitati poſſꝫ ꝯuēire
repugnātia ad eēndū ī plurib⁹. ⁊ ſic nec ꝑ ſe nec ꝑ accñs
poſſet repugnare hūanitati eē ī plurib⁹ qd̄ ē māifeſte fal
ſum. Hūanitati eni ſoꝛtis rōne adiuncte ecceitatis repu
gnat eē in plurib⁹. ꝯn̄a tꝫ q: oppoītū ei⁹ qd̄ ꝯuenit alicui
ſꝫ ꝙ ip̄m nullo mō pōt īuēiri in illo. vt hēs ex p̄mo po/
ſterioꝝ q̄ꝫuis igit nāe rōe ſui nō repugnet eē in pluribus
nō tn̄ vēdicat ſibi rōe ſui nō repugnātiā ad eēndū in plu/
rib⁹: et cū eā nō vēdicet ſibi ſm eē qd̄ hꝫ in ſingularibus
relinq̄t ꝙ vēdicabit eā ſibi ſꝫ eē qd̄ ī intellectu ſoꝛtitur. ⁊
q: ad h⁰ ꝙ aliqd ſit vl'e in actu exigit ꝙ vēdicet ſibi non
īpugnātiā ad eēndū in plurib⁹ cū in diffōne eius ponat.
Qd̄. n. ponit in diffōne ꝑ ſe cōpetit diffinito. iō res rōne
ſui nō pōt eē vl'is ī actu ſꝫ q̄ꝫ p̄mū ē obo ītellectui agēti vl'
poſſibili ſit vl'is in actu q̄ vl'is citat ī potētia. Quō āt ſiet
hmōi reductio potētie ad actū. Iā decl̄m ē. ſ. ꝙ ab intellcū
agēte ſit ꝑ ꝓductōeꝫ ſpēi intelligibilis: Ab intellcū vͦo poſ
ſibili ꝑ formatiōem ꝯcept⁹. qd̄ ſi aliq̄s finxerit vl'e ī actu
conſtitui ꝑ negatiōem repugnātie ad eēndū in plurib⁹ ⁊
nō exigere affirmatiōeꝫ nō repugnātie. Aduertat ſe erra
re ꝑꝑ tria. Primo ꝑꝑ hec: ꝙ in diffōne vl'is affirmatiue
cadit ip̄a aptitudo ſeu nō repugnātia ad eēnduꝫ in pluri/
bus. 2ͦ. q: ſi ad vl'e ſufficit negatio repugnātie ad eēndū
in plurib⁹. Ad ſingulare quoqꝫ ſufficiet negatio repugnā
tie ad eēndū in vno ſolo. Sicut eni vl'e ſe hꝫ ad multa ita
ſingulare ad vnū tm̄. ⁊ ſi ſic ē: tūc humanitas inq̄ꝫtū hu/
manitas erit vl'is ⁊ ſingularis. de ea enim vt ſit negatur
vtraqꝫ repugnātia. 3ͦ. q: cū vl'e in actu diſtinguitur ꝯtra
ſingulare ſicut ſingulare repugnat eē in plurib⁹. ita vl'i in
vno tm̄. humanitati āt de q̄ negat repugnātia ad eēndū
in plurib⁹ nō repugnat eē ī vno tm̄. ergo negatio talis re
pugnantie nō ſufficit ad conſtituendū vl'e in actu. ⁊ pōt
hec rō formari ꝯ p̄ncipale ſic. Ule ī actu repugnat eē in
vno tm̄. hūanitati inq̄ꝫtū humanitas nō repugnat eſſe in
vno tm̄. Aliter nō poſſet ſaluari in vnico tm̄ indiuiduo.
ergo humanitas vt ſit nō eſt vl'is in actu. Silr̄ dicas de
q̄cūqꝫ alia natura. hec de tertio. ¶ Quo ad 4ᵐ rn̄dēdū
ē argumētis in oppoſitū. Et p̄mi quidē negatur añs. Ad
cuius ꝓbatiōem dicit negādo ꝯn̄am. Nō eni valet res
circūſcripto actu intellectus. nō ē genus. ergo ſibi repu/
gnat eē genus. Stat eni ꝙ abſtrahat ab vtroqꝫ. ſic auteꝫ
ē in ꝓpoſito. Nā enim ip̄a circūſcripto actu intellect⁹ ab
ſtrahit ab aptitudīe ad eēndum in plurib⁹. ⁊ a repugnā/
tia ad eſſendū in plurib⁹: vt ex dictis pꝫ. ¶ Ad 2ᵐ duplr̄
rn̄detur ⁊ vtroqꝫ modo bene. p̄mo negat ꝯn̄a. Si ſmo
ſit de intellectu agēte. q: potētia actiua nō p̄ſuppōit ob/
iectū ſuū. Sed facit illud. ſi aūt ſermo ſit de ītellectu poſ
ſibili cōceſſa ꝯn̄a p̄ria nō ſeq̄t. ergo vl'e ī actu ē extra aīaꝫ
quia ſit ꝑ actū intellectus agentis. 2ͦ dī ꝙ cū vl'e in actu
nominet duo. ſ. rem ⁊ aptitudinē ⁊c. Res ip̄a ē obiectū
Aptitudo āt ē modus obiecti. ſeu conditio ſuper q̄ res
non eſt oba. Sufficit āt ꝙ res ipſa q̄ ē obm p̄cedat actuꝫ
intellectus: ⁊ non oꝫ ꝙ modus ei⁹ precedat. Obiectū eni
ait Ariſto. ē prius actu nō modus obiecti. Unde ad foꝛ/
mā argumēti. Negēt ꝯn̄a. quia ⁊ſi poſterioritati añtis
non obſtet aptitudinē eē medium obiecti. obſtat tamen
illationi ꝯn̄tis ex eo. prioꝛitas enim māī nō pōt inferri ex
poſterioꝛitate obiecti: Per h̄ idē rn̄det. Ad 3ᵐ. ꝙ. ſ. res
obiecta ſcīe reali eſt extra aīam: non modus rei obiecte.

vl'e aūt in actu noīat vtrūqꝫ. ſ. rem ⁊ modū. Et iō vl'e ī
actu nō ſeq̄tur eē extra aīam ex eo ꝙ res de qua eſt ſcīa
eſt extra. ¶ Ad foꝛmā argumēti dī ꝙ vera exiſtēte ma/
ioꝛe cōmittitur fallacia figure dictionis. mutatur eni res
obiecta in modum rei ſeu in rem tum modo. Sed ꝯtra
iſtas reſponſiones. Inſtat Scotus ibi. Et primo contra
p̄mam ſic. Quicquid ē per intellectum agentē eſt prima
intentio. ergo nullū vniuerſale eſt in genere ſbic ⁊ ꝯn̄ter
nulla eſt predicatio in quid ſuperioꝛum de inferioꝛibus. 1ͦ
¶ Preterea vl'e p̄cedit ſcīum. vt alias ꝓbatum eſt. gͦ 3ͦ
p̄cedit intellectum agentē. ¶ Preterea intellect⁹ agens
⁊ poſſibilis ſūt vna potētia alias q̄libet hō haberet duos
intellectus. ſed vnius potentie eſt vnū obiectum. quare 4ͦ
ſi p̄cedit actum vnius p̄cedit actū alterius. ¶ Preterea
ſcd̄m hoc non eēt gnātio vniuoca ſine actione intellectus
agentis. Dicetur foꝛte ꝙ non hēat aliquā vnitatē realeꝫ
generans ⁊ genitū. ſꝫ ſilitudineꝫ. cōtra q: ꝓximū fūda/
mentū ſimilitudinis ē vnū. 5ͦ meth. Sed generās neqꝫ
gēitū. ergo aliqd cōmune vtriqꝫ. ¶ Contra ſcd̄aꝫ vͦo re
ſpōſionē arguit: q: nullo ītellcū ꝯſiderāte non erit vl'e in
actu. ⁊ ita ſcīa hītualis nō eēt obiecti vl'is ī actu. ¶ Pre
terea obm inq̄ꝫtū ē p̄us actu nō intellr̄ ſub h⁰ mō. ergo
vel ſub nullo vel ſub oppōito mō: Sed nō ſub nullo gͦ
¶ Preterea aut ille modus ē fact⁹ ab intellectu aut nō:
Si nō hētur intentū ſi ſic gͦ nō ē neceſſari⁹ in obo q: p̄us
obm ē intellectū ſine illo mō cāto ꝑ intellectionē obiecti.
¶ Ad has inſtātias rn̄det p̄ſupponēdo ſepe tā dictum:
ꝙ vl'e duo dicit rē ⁊ aptitudinē ſeu vl'itatē. vl'e ꝓ re po/
nitur in predicādo eſt p̄dicabile ſcibile obm intell'is. diffi/
nibilie ⁊ hmōi vl'e autē ꝓ aptitudine ē modus ſeu cōdi/
tio rei p̄dicamētal' p̄dicabilis ſcibilis diffinibilis ⁊c. neqꝫ
intell's agēs aut poſſibilis facit rē ſed modū tm̄. A p̄maꝫ
ergo ꝯcedit ꝙ vl'e ꝓ eo ꝙ ſit ab intellectu agēte nō ē in/
p̄dicamēto ſubc. vlterioꝛ aūt ꝯn̄a nullā hꝫ apparentiaꝫ.
¶ Ad ſcd̄am negat añs viſus eniꝫ ⁊ ſi ſit coloꝛis vl'r vt
hēs a ſan. tho. p̄ria 2ᵉ. q. 29. ar. 6ͦ. nō tn̄ ē coloꝛis vl'is.
¶ Ad 3ᵐ ſilr̄ negatur añs. neceſſariū enim ē vt dicit 3ͦ
de aīa tex. ꝯmēti. 17. in aīa noſtra eē duos intellectus. ſ.
agentem ⁊ poſſibilē qui nō poſſunt eē eadē potentia. cū
potētia actiua ⁊ potētia paſſiua nō ſint eadē apud Ariſto.
¶ Ad 4ᵐ negat ꝯª ⁊ dicit ꝙ rn̄ſio illa data ē optīa ſane
intellecta ad improbatiōem ei⁹ dī ꝙ ſilitudo fundat ſu/
pra res ipſas. puta duas albedines vel humanitates tā/
quā fundamentū. ⁊ ꝙ vnitas nō eſt fundamentū ſimili/
tudinalis. ſ. ꝯditio fūdamēti fundat. n. ſilitudo ꝓp̄e decā
ſupra duas res habētes illā ꝯditiōem. ſ. mutuā negatio/
nē diſtinctiōis foꝛmalis puta duas albedines ⁊ h⁰ mō in/
telligēdus ē Ari. 5ͦ meth. ⁊ dato ꝙ vnitas eēt fūdamē/
tū. adhuc nō ſeq̄ret dari aliqd cōe vnū vtriqꝫ. dicā eniꝫ
ꝙ ſilitudo nō fūdat ſupra vnū qd̄ ē generās neqꝫ ſupra
vnū qd̄ ē genitū. ſꝫ ſupra vnū qd̄ ſunt generās ⁊ genitū
Iā āt declaratū ē ſupra comitti fallaciā ꝯn̄tis ſi ſic ꝓce/
datur generās ⁊ genitū ſūt foꝛmalr̄. gͦ hn̄t aliqd vnum
cōe vtriqꝫ. ¶ Ad p̄mū eoꝝ q̄ ꝯ ſcd̄am rn̄ſionē adducū
tur dī ꝙ p̄ciſe loquēdo d̄ intellcū poſſibili ſeq̄t vl'e quē
admodū ſcīa ita ꝙ ſcīa in actu ē vl'is ī actu ſcīa ī poͣ ē vl'is
in potentia ⁊ ſcīa in habitu ē vl'is in hītu qd̄ nūc accidit
q̄ñ cū volum⁹ ip̄m in actu facim⁹ egrediēdo āt ad intelle
ctū agētē: dī ꝙ nullo intellectu ꝯſiderāte dū mō ꝓducta
ſit ſpēs ītelligibilis dat vl'e in actu: eo ꝙ ph̄o doꝛmiente
roſa cui⁹ ſpēs ītelligibilis ī illi⁹ intell'u ꝯſeruat: denoīat
rep̄ñtata abſqꝫ h̄ ⁊ nūc actu intelligibilis ⁊c. ¶ Ad 2ᵐ di/
cit ꝙ obꝫ vt p̄us actu nullū ſibi vēdicat modū abſtrahit
. n. ab oī eē ⁊ mō q̄ditas. ¶ Ad tertiā dī ꝙ mōus ille ſit
ab ītellcū agēte ⁊ cū iſert gͦ nō ē necāriū negat ꝯn̄a q:
potētia actīa nō p̄ſuppōit ꝯditōeꝫ ſui obi: ſꝫ facit dī 2ͦ ꝙ
dato ꝙ nō fieret ab intellcū agēte. ſit ab ītellcū poſſibili ⁊
ſilr̄ negat illa ꝯ ad ꝓbatiōeꝫ dī ꝙ falſū aſſūit. ſ. ꝙ pri⁹ in
tell's intelligit rē: deinde fac ei⁹ modū ſil'. n. vtrūqꝫ ſit in/
tell's. n. foꝛmādo ꝯceptā rē abſqꝫ h̄ ⁊ nūc apd̄ ſe facꝫ nō
pōt imagiari ꝙ p̄us faciat rē deinde abſqꝫ h̄ nūc ſic foꝛ.
ſil' generat hoīem hunc ⁊ nō p̄ius hoīem deinde hunc
¶ Ad 4ᵐ negat ꝙ relatio menſure fundet ī aliquo vl'i

ſundat̃.n.neqꝫ ī vlī neqꝫ ī ſinglarī. vt ſic:ſꝫ ī nā vna for/maliter que in ſingulari reꝑitur ⁊ ſic nō ē vnū nūero. vt ſit mēſura alteꝝ ſꝫ vnū formale. ¶ Ad 5ᵐ dī ꝙ nibil aliō ꝯcludit niſi ꝙ vl'e ꝓ re ē extra aīaꝫ:ſic.n.accepto vlī mē ꝑmo paſſio ſeu realis opatio. hō.n.ē cui ꝯuenit ridere nō hō vl'is aliogn riſibile nō īueniret̃ ī hoīe nō vlī puta ſor te. ¶ Ad 6ᵐ dī.ſilr ꝙ extra ꝯrietatē ſūt res ipe nō res ꝑticulares vt ſic neqꝫ vl'es alr res nō vl'es.ſ.hec albedo ⁊ hec nigredo nō eēnt ꝯrie. ¶ Ad 7ᵐ dī ꝙ ſtāte iſta duo ſil' vl'e ꝑdicat̃ ð rebꝰ ⁊ vl'e ſit ab ītellcū eo ꝙ vl'e ꝓ re eſt id qð ꝑdicat̃ ⁊ q̄ ad hᵒ nō ſit ab ītellectu vl'e ꝑ āt aptitu dine ē ꝯditio rei q̄ ꝑdicat̃ ⁊ talis ſit ab ītellcū ꝑdicatio .n. nō debet̃ rebꝰ nō habētibꝰ ꝯditiōeꝫ aliqꝫ intētionale. vn̄ ⁊ Ariſt.7.metaph.tex.ꝯmē.46.ait ꝙ ſb̄a nō dī de ſb̄o: q: loqbat̃ de ea ſm ſuā nāꝫ. In ꝑdicamentis v̄o vbi de ſb̄a induta accidētia ītētiōalia loqbat̃ dixit ſb̄aꝫ dici ð ſb̄o. ¶ Ad id v̄o ꝙ ibi addit̃ dī ꝙ oīa illa v̄ificāt̃ de vlī ꝓ re ſꝫ exponēda ē affirmatiua ꝑpō negatiue vt ſit ſenſus vl'ia ſūt vbiqꝫ ⁊c̄.i.nāe ipe denoīate vl'es nō determīat ſibi lo cū neqꝫ tp̄s.ſilr dī ad id qð ſubiūgit̃ ꝙ forma ⁊ mā ꝑti/nent ad q̄ditatē vl'is.i.rei pħyce que denoīat̃ vl'is. Silr vl'iuꝫ tm̄ ē diffinitio.i.reꝝ q̄ denoīate ſūt vl'es ſilr res de noīate gnꝭ ſpēs et dīe ſunt extra aīam cōditōes āt earuꝫ ſūt ꝑ opꝰ intell's. ¶ Ad 8ᵐ dī ꝙ ꝑ ly ſingulare duo ītelli/gere poſſumus q̄ñcūqꝫ ītelligit̃ ipa ſingularitas q̄ñqꝫ to tū.ſ.res ſingularis.ꝑmo mō accipiēdo ſinglare ꝯcedit̃. ꝯn̄a.ſed accn̄s non ē veꝝ.2ᵒ mō añs ꝑipateticum eſt.ſed ꝯn̄a nihil valꝫ.ſupra.n.iā diximus in ſinglī multas vnita/tes exiſtere ⁊ nō tm̄ vl'e. ¶ Seqt̃ textus.

¶ Et q̄uis hec nā intellecta hēat rōeꝫ vl'is ſꝫ ꝙ ꝯꝑat̃ ad res q̄ ſūt extra aīaꝫ:q: ē una ſimilitu/do oīum:tm̄ ſm ꝙ hꝫ eē in h̄ ītellectu uel ī illo ē ſpēs q̄dā ītellecta ꝑticularis: ⁊ iō pꝫ defectꝰ ꝯm̄tatoris ī tertio ð aīa q uoluit ex ul'itate for me ītellecte unitateꝫ ītell's ꝯcludere :q: non ē ul'itas illiꝰ forme ſm hoc eē ꝙ hꝫ ī ītellectu:ſꝫ ſꝫ ꝙ ad res refert̃ ut ſimilitudo reꝝ :ſicut ēt ſi eēt una ſtatua reꝑn̄tās multos hoīes ꝯſtat ꝙ illa imago uel ſpēs ſtatue hēret eē ſingulare ⁊ ꝓꝑriū ſm ꝙ eēt ī hac mā ſꝫ hēret rōeꝫ cōmu/nitatis ſm ꝙ eēt cōe reꝑn̄tatiuū pluriuꝫ.

¶ In hac 1ª pte capl'i hꝰ Auerois erroꝛē rgmouē ītēdit q̄ ē ī 3ᵒ ð aīa ꝯᵒ. 5ᵒ ex vl'itate forme ītellecte voluit ðcla/rare vnītatē ītell's hᵒ mō ꝙ ē vl'e ſuā vl'itatē retinēs ē in/diſtinctū nūero: forª ītellecta idē nā ſm eē in ītellcū ſb̄ine ē vl'is ſuā vl'itatē retinēs gᵒ ē indiſtīcta nūero.igit̃ ſubie/ctū eiꝰ qð ē ītell's poſſibilis nō ē diſtīctꝰ nūero ⁊ ſic vnꝰ in tellectꝰ ī oībꝰ hoībꝰ ꝯcludit̃. maioꝛ vī ⁊ ex ſe nota quia vl'itati oppōeret̃ diſtīctio mālis. mīoꝛ v̄o ex eo pꝫ ꝙ ſpe cies ītelligibil' reꝑn̄tat vl'e. h̄ rō ⁊ſi altiꝰꝑnᵐ exiget ꝓ ſui diſſolutiōe ⁊ ꝓ ſui ꝓbatiōe attamē q̄dā ꝑn̄tis ītētiōis eſt ex dictis ſic deſtruit̃. vl'e ē aliqð duplex.ſ.i eēndo ⁊ ī re ꝑn̄tādo vl'e in eēndo eēt ſi daret̃ nā hoīs ſeꝑata: vt idea platonis ⁊ de tali vlī v̄a ē maioꝛ:ſꝫ falſa mīoꝛ. Uera qdē maioꝛ q: tale vl'e cū ſꝫ eē vl'itatē ſortit̃ ſm eē quoqꝫ re/pugnabit diſtīctio vl'is vnū ītelligibile ē imagīari plures hoīes vl'es falſa āt ē minoꝛ q: ſpēs ītelligibilis nō ē vl'is ī eēndo cū ſit ī ſingulari ſb̄o.ſ.intellcū poſſibile ꝙ ī diuidnū qðdā ē ſꝫ īmāle. vl'e v̄o ī reꝑn̄tādo vt dcm̄ fuit ē qð reꝫ vl'eꝫ reꝑn̄tat: ⁊ de tali vl' falſa eſt maioꝛ. ſꝫ mīoꝛ ſit vera ⁊ maioꝛis qdē falſitas ex eo cognoſci pōt ꝙ tale vl'e vlī/tatē nō hꝫ ſꝫ ſuū eē quo reſpicit ſb̄ꝫ: vn̄ vnitas vl' plurali tas numeralis ī accn̄tibus orit̃ ſꝫ hꝫ vl'itatē ſm reꝑn̄tatio nē q̄ reſpicit ob̄ꝫ. vn̄ nō reꝑn̄tat ob̄a diſtīcta nūero ſꝫ vnū ⁊ idē ob̄ꝫ oīo reꝑn̄tat oēs ſpēs cuiuſdā rei puta ſpēs hu mānitatis ī te ⁊ ī me ſic eadē forte facies a pluribꝰ ꝑ plu res ſpēs idē oīo repreſētātes vt mīoris ſūt ſic intellecte v̄itas ex ꝑ̄tradictis liquet ſpēs oīuꝫ ītelligibilis reꝑn̄tāt mām nō reꝑn̄tādo ꝯditiōes ꝑticulares eiꝰ vt dcm̄ ſībet ē ſn̄ia littere ī hac pte. ¶ Seqt̃ textus.

¶ Et q: nāe hūane ſm ſuā abſolutā cōſidera tiōem cōuenit ꝙ ꝑdicet̃ de ſoꝛ. ⁊ rō ſpēi nō cō uenit ſibi ſm ſuā abſolutā.ſ.hūane nāe conſi/deratōꝫ.ſꝫ ē ð accidētibꝰ q̄ ꝯſequūt̃ eā ſꝫ qð dā eē qð hꝫ ī ītellectu.iō nomē ſpeciei nō ꝑdi cet̃ de ſoꝛ.ut dicat̃ ſoꝛ.ē ſpēs qð de neccitate ac cideret ſi rō ſpēi ꝯueniret hoī ſꝫ eſſe qð hꝫ in ſoꝛ.uel ſm ſuā abſolutā ꝯſideratōeꝫ.ſ.inq̄ꝫtū eſt homo quicqd.n.conuenit hoī inq̄ꝫtuꝫ eſt homo predicetur de ſorte.

¶ In hac pte 3ª capl'i hꝰ talē obiectōeꝫ ex ſupradictis ꝯ cludere ītēdit q: ꝙ ꝑdicat̃ de ꝑdicato ꝑdicat̃ ⁊ ð ſb̄o ſꝫ ſpēs ꝑdicat̃ de hoīe ꝙ ē ꝑdicatū reſpcū ſortis.gᵒ ſpēs ꝑ/dicat̃ de ſorte ꝙ ē ꝑdicatū reſpcū ſortis.gᵒ ſpēs ꝑdicat̃ ð ſorte ⁊ ſic ſortes erit ſpēs. ꝯᵒ ē falſa. maioꝛ v̄o ex ānidictis hꝫ. hꝰ obonis peccatū vn̄ oꝛiat̃ ex ſuppōita diſtīctiōe eo rū q̄ ꝯueniūt nāe: māifeſtat ſil' ex h̄ īſinuās q̄ꝫ ꝯuenīens tradita fuerit doctria cū ex ea difficultates accidētes diſ/ſoluūt̃. Cū.n.dcm̄ ſit ꝙ triplicia ſūt q̄ de nā ꝑdicat̃ q̄daꝫ .ſ.abſolute: ⁊ q̄dā ſꝫ eē ī ītellcū: ⁊ q̄dā ſꝫ eē ī ſinglarī ea q̄ ꝯueniūt nāe ſꝫ eē ī ītellcū nō ꝯueniūt ei abſolute neqꝫ ſꝫ eē ī ſinglarī. Cū oppōita ſint ⁊ iō ī ꝑdcō ꝓceſſu erroꝛ accidit q: denoīatio ſpecifica hoī ſꝫ eē ī ītellcū ꝯuēit ⁊ cō cludit̃ de hoīe ſꝫ eē ī ſinglarī dū īfert̃. gᵒ ſortes ē ſpēs. vt āt ad formā argumēti dici poſſit īnuit talē diſtīnctiōem ꝑdicari ð ꝑdicato ꝯtingit duplr. vno mō vt ꝑdicato.i.ſꝫ id ſꝫ qð illð ꝑdicat̃ ð altero ſic aīal ꝑdicat̃ de ꝑdicato ſor tis.ſ.hoīe ſꝫ id ſm qð hō ꝑdicat̃ de ſorte ſcðꝫ idē.n.hō recipit ꝑdicatiōem aīalis ⁊ ꝑdicat̃ de ſoꝛ. ſm ſuam nāꝫ ⁊ hoc mō maioꝛ ē v̄a minoꝛ aūt falſa. alio mō ꝯtingit ꝑ/dicari de predicato nō vt predicato.i.nō ſm illā rōem q̄ illud ꝑdicatū de ſuo ſb̄o ꝑdicatur ſicut ī ꝓpoſito ſpēs nō ꝑdicat̃ de hoīe inq̄ꝫtū homo ē ꝑdicatū ſortis.i.nō predi catur de hoīe ſm illud eē quo hō ꝑdicat̃ de ſorte: eo ꝙ hō ꝑdicat̃ de ſorte ſꝫ ſuū eē q̄ditatiuū abſolute. ſpecies āt predicatur de hoīe non ſm eius eē q̄ditatiuum.ſꝫ ſm eſſe ꝙ in intellectu hꝫ ⁊ hoc modo maioꝛ eſt falſa. mīoꝛ āt vera ſemper ergo altera premiſſarum eſt falſa ⁊ hoc ē ꝙ in littera dicitur ꝙ ratio ſpēs non conuenit homini ſꝫ ſuam abſolutam conſideratiōnē ſm quā conuenit ſibi ꝑ/dicari de ſorte q: ſic opoꝛteret ēt ꝯuenire ſoꝛti vt ſupra di ctum fuit: ſed ꝯuenit ei ſm eē in intellectu ꝙ eſſe ꝑdicat̃ de ſorte. ¶ Sequitur textus.

¶ Et tm̄ ꝑdicari ꝯuenit gn̄i ꝑ ſe cū ī eiꝰ diffōe ponat̃. ꝑdicatio ē.n.qðdā qð cōplet̃ ꝑ actio/nem ītellcūs cōponentis ⁊ diuidentis hn̄s tm̄ fūdamentū ī re:ipſā unitateꝫ coꝝ quoꝝ unū de altero dicit̃ unde rō predicabilitatis poteſt claudi ī rōe hꝰ ītentōis q̄ ē genus q̄ ſimiliter ꝑ actionem ītellectus complet̃ .nihilominus id cuiꝰ ītellectꝰ ītentionē predicabilitatis at/tribuit. componēs id cū altero non ē ipſa īten tio gn̄is:ſꝫ potiꝰ id cui ītellectꝰ ītentionē gn̄iſ attribuit: ſic qð ſignificat̃ h̄ noīe aīal ſic gᵒ pꝫ q̄liter eēntia uel nā ſe hꝫ ad rōnem ſpēi. q: ra/tio ſpeciei non de illo q̄ conueniūt ei ſꝫ ſuā ab ſolutā conſiderationeꝫ neqꝫ de accidētibꝰ q̄ conſequūt̃ ipſaꝫ ſꝫ eē qð hꝫ extra aīam ut al bedo uel nigredo ſꝫ eſt de accidētibꝰ q̄ conſe/quūt̃ eā ſm eſſe qð hꝫ ī ītellectu ut ꝑ hūc mo dū conuenit ſibi rō gn̄is uel dīe.

¶ In hac quarta parte capl'i hꝰ r̄ſidere intendit cuidam tacite obiectiōi q̄ talis ē q: ꝑ ſe ꝑdicet̃ de ſpeciebꝰ cōue/nit ipſis ſpēbꝰ. ſꝫ ly genꝰ per ſe ꝑdicat̃ de ſpeciebꝰ: puta hoīe ⁊ boue. ergo ly genꝰ ꝯuēit ipſis ſpēbus ⁊ ſic hō erit genꝰ ⁊ ſilr bos: maioꝛ v̄o ex terminis nota. īplicat.n. ꝙ aliqd ꝑ ſe ꝑdicet̃ de aliquo īquocūqꝫ mō ꝑſeitatis ⁊ non ꝯuēiat illi. mīoꝛ ꝓbat̃. ſic illud in cuiꝰ diffōne ponit̃ ꝑdi/cari de ſpēbꝰ ꝑ ſe ꝑdicat̃ de illis ſed ly genꝰ ē ī cuiꝰ diffi/nitiōe ponit̃ ꝑdicari de ſpeciebꝰ. ergo genꝰ ꝑ ſe ꝑdicatur de ſpeciebꝰ. maioꝛ ſylli huiꝰ pꝫ ex eo ꝙ quelꝫ ꝑs diffōis in recto in ꝑmo mō ꝑſeitatis ꝯuenit diffinitoi. minoꝛ autē ex poꝛphy. pꝫ ſic dicēte genꝰ ē ꝑdicabile de pluribꝰ ſpecie differentibꝰ. ſilr oīo pōt argui de ſpē reſpectu indiuidui. Cū ēt in diffōne ſpēi ponat̃ ꝑdicari de īdiuiduis ⁊ ſic vī ꝙ male dcm̄ ſit ſortē nō eē ſpēm: huiꝰ obiectionis in l'ra motiuū tm̄ tangit̃ cū dī ⁊ tm̄ ꝑdicari ꝑ ſe ꝯuēit generi cū ſn eiꝰ diffōne ponat̃. Reſponſio aūt in reſiduo ponitur ī

Senꝰ quō ffinit̃ et iō ſumit̃

quo ad plenā māe huius diſcuſſionē duas diſtinctiones ī nuit. ꝑma eſt ꝑdicari duplr capit̃.ſ.formaliter ⁊ funda/mentaliter ſeu materialr. 2ª eſt genꝰ duplr accipit̃ .ſ.for maliter ⁊ fundamētalr ſeu mālr: ⁊ debes ſcire vt ter/minos intelligas ꝙ in hac ꝓpōne homo ē aīal ſūt 3ª.ſ.ly hō: ly eſt ⁊ ly aīal que extra aīam nihil aliud ſūt q̄ꝫ natu/ra humana impoꝛtata ꝑ ly hō ⁊ natura ſenſitiua īpoꝛtata ꝑ ly aīal: ⁊ vnitas ſeu ꝯiūctio earū inter ſe īpoꝛtata ꝑ ly ē hec enī 3ª intell's apprehēdens in ſcða ſua opatione foꝛ/mat hāc ꝓpōem hō ē aīal. qua foꝛmata reflectēdo ſe ſuꝑ illa tertia: vt terminat actū ſuī cōponētis adinuenit ⁊ at/tribuit eis quaſdā relatiōes ⁊ ly hō attribuit relationem ſubi. ⁊ ly aīal relationē ꝑdicati ⁊ ly eſt relationē predica/tionis. Un̄ ꝑdicatō formaliter ē illa relatio adinuenta ab intellectu: fundamentaliter v̄o ſeu materialr eſt ꝯiunctio rei ꝑdicate cū re ſubiecta ſilr cū intellectꝰ apꝑhēderit na/turā ſenſitiuā ⁊ reflexerit ſe ſuꝑ illā vt ſtat ſub actu eius videritqꝫ eā: vt ſic indifferēter ſe hēre ad ſpēs in qbꝰ ꝑꝛi mo inſpexerat naturā illā ſaluari attribuit nature ſenſiti/ue ſeu aīali obiecto relatiōes gn̄is: ⁊ ſic genꝰ formaliter ē illa relatio. genꝰ aūt fundamentalr ſeu mālr ē natura ipſa puta ſenſitiua ⁊ ſic pꝫ terminꝰ diſtinctionū ex his. 3ª deducunt̃. ꝑmum ē ꝙ cū genꝰ fundamētaliter. puta aīal nō includit in diffōne ſua ꝑdicatiōem fundamētalē. quia in diffinitiōe aīalis nō ponit̃ ꝯiūctio eiꝰ cū hoīe vel boue: neqꝫ ꝑdicatōeꝫ formalē q: in diffōne rei nō ponit̃ res ſe/cūde intētiōis ꝯn̄s eſt ꝙ genꝰ formaliter ſumat̃. qn̄ diſ finitur a poꝛphyrio. 2ᵐ ē ꝙ cū in diffinitiōe gn̄is formalr non cadat ꝑdicatio fundamentalis de ſpecie puta homīe quia relatio generica nō ē ꝯiūcta realr rei que denoīatur ſpecies genꝰ ē ꝙ ꝑdicari de pluribꝰ poſitū in diffinitione gn̄is ſit accipiēdū formalr.ſ. ꝓ relatōe predicatōis: vna enī rl'o pōt cadere in diffōne alterius. ita vt ꝯceptꝰ rela/tionis que ē predicatio de pluribꝰ ⁊c̄. Cadat in conceptu relationis que ē genꝰ: ⁊ hinc hēs q̄ꝫ ꝯformiter. S. T. di cat afferentes gn̄is ⁊ ſpēm diffiniri ꝑ ſcðis intentionibus in cōcreto. 3ᵐ deducendum eſt ꝙ aliquod dī ꝑdicari de ſpecie duplr. vno mō vt res denoīata predicabilis ð ſpe ciebꝰ ⁊ ſic aīal predicat̃ de hoīe ⁊ boue. Alio mō vt id quo res denoīatur predicabilis de ſpeciebus ⁊ ſic genꝰ ī cuius diffōne ponit̃ ꝑdicari de ſpeciebus ꝑdicat̃ de ipſis ſpeciebus ſicut aliquid dicit̃ diſgregatiuū viſus duplr. Uno mō vt res denoīata diſgregatiua viſus. hoc enim mō nix dicit̃ diſgregatiua viſus. Alio mō vt id quo res denoīatur diſgregatiua viſus quēadmodū albedo dicit̃ diſgregª viſus cū in diffinitione eiꝰ ponat̃ diſgregare vi ſuꝫ. ⁊ ſicut ſtāt iſta duo ſil'.ſ. ꝙ res diffinita ꝑ diſgrega/re viſum ē albedo ⁊ nō nix res autē determinata diſgre/gatiua viſus ē nix ⁊ nō albedo. ita preciſe ſtant iſta duo ſi mul.ſ. ꝙ res diffinita ꝑ ꝑdicari de ſpēbus ē relatio gene rica res aūt denoīata ꝑdicabilis de ſpeciebꝰ eſt natura q̄ ſubeſt illi relatiōi puta aīal ita ꝙ res diffinita per predica ri ⁊c̄. eſt genus formaliter nō materialiter. res āt deno/minata predicabilis ē genꝰ materialiter nō formalr. Un̄ in littera dicit̃ ꝙ rō predicabilitatis claudit̃ in hac inten/tione que ē genus: id tm̄ cui intell's intentiōem ꝑdicabili/tas attribuit nō eſt ipſa intētio gn̄is ſed res cui ēt ipſa ītē tio gn̄is attribuit̃. ⁊ ex qbus pꝫ r̄ſio ad obiectioneꝫ. q: loquēdo de eo qð per ſe ꝑdicat̃ de ſpeciebꝰ vt res dno/minatā ꝑdicari ð vera ē maioꝛ. ſed falſa minoꝛ loquēdo āt de eo qð per ſe ꝑdicat̃ vt rō denoīādi falſa ē maioꝛ ſꝫ mīoꝛ. ſit vera vnde cū ſꝑ altera ꝑmiſſaꝝ ſit falſa nihil ꝯcluditur hac diſtinctiōe nūc aſſignata in terminis ſimpli cibꝰ ſic vti poteris: ꝑdicabile de ſpēbus duplr formalr ⁊ denoīatiue ꝙ ꝑdicatur de hoīe ⁊ boue denoīatiue eſt aīal. ꝙ āt ꝑdicatur formaliter de hoīe ⁊ boue ē genꝰ de ꝑdicabili denoīacione falſa ē mīoꝛ de ꝑdicabili formale falſa ē maioꝛ: hec dicta cū applicaueris ad ſpēm reſpectu indiuiduoꝝ ad dīam ꝓꝑꝛiū ⁊ accidens ⁊ reliqua hmōi ſoluas multas obiectiōes ⁊ illuceſcēt tibi v̄itas multaruꝫ ꝓpōum que obſcure apparent reſiduꝫ capituli eſt epi/logus per ſe patent ⁊c̄. ¶ Capl'm q̄ntuꝫ.

n

Nunc reſtat uidere ſm quē moduꝫ eēntia ſit in ſubſtantiis ſeparatis. ſ. in aīa ī ītelligētia: ⁊ cauſa ꝑma. Quā uis āt cāe ꝑme ſimplicitatē oēs phi ꝯcedāt tm̄ cōpoſitiōem materie ⁊ forme ī ītel ligentiis ⁊ aīabus q̄dam nitūtur ponere: cuiꝰ poſitiōis fuiſſe dicit̃ auicebron autor libri fon tis uite: hoc āt dictis phoꝝ reperitur eē ꝯtra/riorum quia eas ſubāſ a mā ſeꝑatas noīant: ⁊ abſqꝫ oī materia eē ꝓbant: cuiꝰ demōſtra/tio potiſſima ē ex uirtute intelligēdi q̄ in eis eſt Uidemus.n. formas nō eē ītelligibiles ī actu niſi ſm ꝙ ſeparat̃ a materia ⁊ a ꝯditōibꝰ eiꝰ nec efficiūtur intelligibiles in actu niſi per uir tutē ſubē intelligentis ſm ꝙ recipiūtur in ea: ⁊ ſm ꝙ agunt̃ per eam. unde opꝫ in qualibꝫ ſubā intelligente ſit oīmoda īmunitas a ma teria ita ꝙ nec hēat materiā partē ſui neqꝫ ēt ſit ſic forma īpſa māe ut ē de formis mālibꝰ

h

Ic incipit tractatus ſcðs huius opis ītendens in duobus capl'is tradere noticiam de eēntiis ſb̄aꝝ ſimpliciū: quēadmodū tradita eſt de eſ/ſentiis ſb̄arū cōpoſitarū. facit āt ſex in ꝑn̄ti ca pitulo. Pꝛimo declarat ꝙ eēntia ī ſimplicibꝰ nō ſignifi/cat cōpoſitū qd ex mā ⁊ forma: ſꝫ formā tm̄. ſcðo cōparat illas eēntias eēntiis ſb̄aꝝ compoſitarū. tertio oſ̄dit tales ſb̄as eē ꝯpōitas ex eē ⁊ eēntia. 4ᵒ declarat intelligentias hēre eē effectus a deo. q̄nto oſ̄dit eas eē compoſitas ex actu. ſexto de multitudine earū agit. ꝑmiſſa igit̃ ꝑꝛīo cō/coꝛdo ſn̄iam phoꝝ de ſimplicitate oīmoda ꝑme cauſe ⁊ qbuſdā dſcendētibus circa īmaterialitatē intelligētia/rū adductis: ꝯ hos talē ꝯclōem ponit: oīs ſb̄a intellectua lis ē immaterialis. i. incōpoſita ex materia ⁊ forma ⁊ in/dependens a materia quā ſic ꝓbat: oē faciēs vl' recipiēs vel hn̄s in ſe intelligibile in actu eſt immateriale oīs ſuba intellectualis ē agens vel recipiens vl' hn̄s in ſe intelligi/bile in actu. gᵒ oīs ſb̄a ītellectualis ē īmaterialis. Maioꝛ quo ad tres ſui ptes ex eodē medio ꝓbatur. ſed ex hoc intelligibile in actu oꝫ eē immateriale. 3ᵒ de aīa tex. com/mē. 11. ⁊ .15. ⁊ agens aut eē īmateriale: oꝫ eē īmateria/le eo ꝙ agens non poteſt eſſe ignobilius ſuo effectu. vt dicitur .12. metaphyſice tex. cōment. 40. recipe quoqꝫ īmateriale non pōt res materialis. vt pꝫ. 3ᵒ de aīa com/mēto 5ᵒ. Unūquodqꝫ recipit̃ ꝑ modū recipiētis ⁊ ꝑ idē īnoteſcit ꝙ habere nō pōt res mālis īmāle cognoſcibile in ſe ipſa: minoꝛ āt ab oībꝰ ꝯcedit̃. fruſtra.n. eēt ſuba in/tellectualis niſi aliqd intelligeret. Cū vnūquodqꝫ ſit ꝓꝑ̄ ſuam operatiōeꝫ. vt dicitur ſcðo celi tex. ꝯmēti. 17.

¶ Nec pōt dicere aliqs ꝙ ītelligibilitatē nō īpediat materia qlꝫ:ſꝫ mā corꝑalis tm̄:ſi eniꝫ hoc eēt rōne mãe corꝑalis tm̄ cū mā nō dicat̄ corꝑalis niſi ꝑꝫ ꝙ ſtat ſub forma corꝑea. tunc oporterꝫ ꝙ ħ hēret mā a forma corꝑali. ſ. īpedire ītelligibilitatē. ⁊ ħ nō pōt eē qꝛ ⁊ ipa forma corꝑalis actu ītelligibilis ē: ſicut ⁊ alie forme ſcḋm ꝙ a mā abſtrahūt̄. Ūn̄ in aīa ītellectiua ⁊ ītelligētia nullo mō ē ꝯpoſitio ex mā ⁊ forma. ut ħ mō accipiat̄. mā ī eis ſicut ī ſubantiis corꝑalib⁹. ſꝫ ē ibi cōpoſitio forme ⁊ eē. Ūn̄ ī cōmēto none ꝓpōnis ſexti libri de cāis dicit̄ ꝙ ītelligētia ē hn̄s formā ⁊ eē ⁊ accipit̄ ibi forma ꝑ ipa qditate uel eēntia ſimplici.

¶ Quia poſſet aliqs credere rōem factā recipe rn̄ſionē. iō intendit hic excludere rn̄ſionē q̄ poſſet imaginari ſufficiens. ad hoc poſſet aliqs diſtiguere de mā corꝑali ⁊ mā ſimplr̄: ⁊ dicere ꝙ maioꝛ ē vera de mā corporali: nō aūt de materia ſimplr̄. ⁊ ꝯñter cōcedere ꝙ oīs ſb̄a ītellectualis ē īmunis a mā corporali. nō āt a mā. qꝛ non mā: ſed mā corꝑalis impedit intelligibilitatē ī actu. Contra hanc fugā inſtat̄ rōne ducēte ad īpoſſibile ſic. Mā corꝑalis īpedit ītelligibilitateꝫ per ſe. ergo forma corporalis eſt id vn̄ mā hꝫ ꝙ īpediat intelligibilitatē hoc ē īpoſſibile. ergo a deſtructiōe ꝯſequētis ⁊c. ꝯn̄a ē nota ex terminis. Cuꝫ enim mā corꝑalis duo dicat. ſ. ly mā ⁊ ly corꝑalis: ⁊ ex ly mā ſcḋꝫ aduerſariū nō īpedit̄ ītelligibilitas ī actu: reſtat ꝙ h⁹ īpedimētū ſit ex ly corꝑalis. ſed ly corꝑal' nihil addit ſupꝛa mācharacteristic niſi formā corporeā: g° ex forma corꝑali ſeu corporea orit̄ ꝙ mā īpediat ītelligibilitateꝫ ī actu: falſitas āt ꝯn̄tis ꝓbat̄ ſic. Oīs forma nō ꝯcepta cū mā ē actu ītelligibilis pꝫ iſta ex 3° de aīa tex. ꝯmēti. 11. Forma corꝑea ē forma ſcḋm ſe nō ꝯcepta cū mā. accipit̄. n. diſtincta ꝯ māꝫ g° forma corꝑea ſcḋm ſe ē actu intelligibilis. Tūc vltra nihil ſcḋm ſe actu intelligibile ex ſe impedimētū preſtat intelligibilitati. forma corꝑea ē hmōi. ergo forma corꝑalis nō ē id. Ūn̄ īpedimētū intelligibilitatis ſumat qḋ erat ꝓbādū. Eſt igit̄ tā aīa intellectiua q̄ꝫ intelligētia quelꝫ nō compoſita ex mā ⁊ forma. Si accipiam ꝯpoſitiōeꝫ ex mā ⁊ forma vniuoce ꝓut. ſ. mā ⁊ forma noīant ꝑtes eēntiales rei quēadmodū dcm̄ ē ſb̄as aliqs eē cōpoſitas ī ꝑcedētibus Sꝫ ē in eis aliud generis ꝯpoſitiōis. ſ. ex forma ⁊ eē de quo īfra erit ſmō. ⁊ ſic hꝫ ꝑma ꝑs ītēti. ſ. ꝙ eēntia ī ſb̄is intellectualib⁹ nō ſignificat ꝯpōitū qd ex mā ⁊ forma. remanet g° mō declarādū quo modo ſignificet formam tā tū ꝓpterea ſubiungit.

¶ Ex quo ħ ſit planū ē uidere. Quecūqꝫ enī ita ſe hn̄t ad inuicē ꝙ unū ē cā eē alteri⁹ illud qḋ hꝫ rōeꝫ cāe ꝑt hēre eē ſine altero. ſꝫ non cōuertit̄. Talis āt īuenit̄ hītudo mãe ⁊ forme ꝙ forma dat eē mãe ⁊ iō īpoſſibile ē eē aliq̄ꝫ māꝫ ſine forma. tn̄ nō ē īpoſſibile eſſe aliq̄ꝫ formā ſine mā: forma. n. nō hꝫ in eo ꝙ forma ḋpendentiā ad māꝫ. ſꝫ ſi inueniāt̄ aliq̄ forme q̄ non pōt eē niſi ī mā ħ accidit eis ſcḋꝫ ꝙ ſūt diſtantes a pꝛīo ꝑncipio qḋ eſt act⁹ ꝑm⁹ ⁊ pur⁹. Ūn̄ ille forme q̄ ſūt ꝓpinqſſimū ꝑ pricipio ſūt forme ꝑ ſe ſine mā ſubſiſtentes. nō. n. forma ſcḋm totū gen⁹ ſuū: māꝫ īdiget ut dictū eſt: ⁊ hmōi forme ſūt ītelligētie: ⁊ iō nō oꝫ ut eēntie uel qditates harꝫ ſb̄arū ſint aliḋ q̄ꝫ ipſa forma.

¶ Intēdens in his vbis declarare quō eēntia ī ſb̄is ſim-plicib⁹ ſignificet formā tm̄ tali rōne hoc ꝓbat quecūq ita ſe hn̄t ꝙ vna ē cā eē alteri⁹ ⁊ nō eꝯ°. illud qḋ hꝫ ꝑ rōnem cāe pōt eē ſine altero. Sꝫ forma ⁊ mā ita ſe hn̄t ꝙ forma cāt eē mãe ⁊ nō eꝯ°. g° forma pōt eē ſine mā ⁊ mā nō ſine forma. Tūc vltra eēntiā intelligētia nō ē compoſita ex mā ⁊ forma ⁊ nō pōt eē mā tm̄. g° ē forma tm̄. Et nota ꝙ maioꝛ ꝓpō pōt duplr̄ ītelligi. vno mō ſic. ꝙ id qḋ eſt cā alteri⁹ ⁊c. Idē nūero poſſit eē ſine altero: ⁊ ſic nō aſſumitur a nobis qꝛ ē falſa ⁊ extra ꝓpoſitū. falſa qdē: qꝛ ſb̄m cāt eē ꝓꝑe paſſiōis ⁊ nō eꝯ: ⁊ tn̄ ſubiectū nō pōt eē ſine ꝓꝑa paſſione. extra ꝓpoſitū vō qꝛ nolum⁹ ꝯcludere ꝙ forma q̄ ē in mā ſit ſine mā: ꝙ aliq̄ forma nō exigit materiā. Alio mō intelligit̄ maioꝛ ſic ꝙ id qḋ hꝫ rōeꝫ cauſe ſcḋꝫ ſuū ordinē pōt eē ſine altero. i. ſcḋꝫ aliqḋ ſui ordinis pōt repiri ſine altero. ⁊ ſic ē vā ⁊ ad ꝓpoſitum. vā qdē. qꝛ cā cū independēs ſit a cāto gen⁹ ē vt aliqd ꝑtinēs ad ſuū ordinē poſſit hēre eē extra cātū. Ad ꝓpoſitū vō qꝛ intendimus ꝯcludere ꝙ forma ſcḋꝫ ſuū gen⁹ nō depēdet a materia. itaqꝫ aliq̄ forma pōt inuēiri ſepata. Ūn̄ ⁊ ī minoꝛi notanter nō aſſumit̄ forma mālis ſeu hn̄s eē ī mā ſꝫ forma ſine additiōe aliq̄ inſinuādū! ꝙ loqmur de forma vt forma eſt: nō vt talis vl' talis. Pꝫ āt minoꝛ illa ex nono metaphyſice tex. ꝯmēti. 15. ⁊. 13. vbi hꝛ ꝙ act⁹ ē pꝛioꝛ potētia ſimpliciter ⁊ indepēdēs ab ea. Ex eo. n. ꝙ forma eſſentialr̄ ē act⁹: mā āt eēntialr̄ potētia: ſi act⁹ ſcḋm totā ſuā latitudinē nō depēdet a potētia ꝯn̄s ē ꝙ forma ſcḋm totū ſuū ordinē nō depēdeat a mā. māꝫ āt cū eēntialiter ſit potentia neceſſe ē dependere a forma: ſine q̄ actualitas nō inuenitur. ⁊ ſic pꝫ minoꝛ qꝛ a forma abſolute in eo ꝙ forma depēdet mā in ſuo eē: ſicut potētia ab actu: ⁊ nō eꝯ° ꝙ cūꝫ alicui actui ꝯueniat ꝙ nō inueniat̄ niſi recept⁹ in aliq̄ potentia: hoc ē ex ei⁹ imꝑfectiōe ⁊ nō hꝫ hoc in eo ꝙ actus ⁊ ſilr̄ ꝙ alique forme nō ſint niſi ī mā. h° hn̄t ex ſua īꝑfectione q̄ attēdit̄ penes diſtātiā a pꝛīo ꝑncipio deo glorioſo ꝓpinqtate ad ꝑmā māꝫ. vn̄ tales forme non ſolū cānt eē mãe. ſed ⁊ ipſe cāte ſūt quodāmodo a materia. Cauſe. n. ſūt ſibi inuicē cāe: vt dꝛ 2° phy. tex. ꝯmē. 30. eēntia igit̄ ſb̄oꝝ ītellectualiū ē ſmālis ⁊ forma tm̄. Circa hāc ꝑtē occurrit qō ⁊ hec ē octaua: an mā poſſit eē ſine forma in hac qōe tria faciēda ſūt. ꝑmo ponet̄ ſcoti opinio. 2° pōet̄ opinio S. T. 3° rn̄debit̄ rōnib⁹ in oppōitū. Quo ad ꝑmū Scot⁹ in 2° ſn̄iaꝝ di. 12. q. 2ª opinat̄ poſſe māꝫ eē ſine forma. Arguit ꝙ ad h⁹ ꝓbādū multiplr̄. Pꝛīo ſic nēmin⁹ depēdet accn̄s a ſb̄a q̄ꝫ mā a forma. ſꝫ accn̄s pōt eē ſine: vt pꝫ in ſacramēto altaris. ergo mā pōt eē ſine forª.

¶ Pͦ abſolutū diſtinctū ⁊ ꝑus alio abſoluto pōt eē ſine illo abſqꝫ ꝯditiōe. mā reſpcū forme ē hmōi. g° pōt eē ſine forma. mīoꝛ ē euidēs: maioꝛ ꝓbat̄. qꝛ ꝑus in eo ꝙ ꝑ⁹ nō dependet a poſteriori ⁊ accipit̄ ħ ex 5° meth. tex. ꝯmē. 16. ꝑoꝛa ſūt: ꝑn̄t eē ſine aliis alia nō ſine ipſis. ¶ Pͦ qcqd abſolutū fac̄ de⁹ in creaturis mediāte cā. 2ª q̄ nō ē ḋ eſſentia cāti pōt facere ſine illa: ſꝫ māꝫ de⁹ facit mediāte forª q̄ nō ē de eēntia ei⁹. g° pōt facere ſine illa. ¶ Pͦ quicqd deus īmediate creat immediate ꝯſuat vl' ꝯſeruare pōt. ſꝫ materiā de⁹ īmediate creat. g° īmediate ꝯſuare pōt ergo ſine oī forma. ¶ Pͦ cū nihil de⁹ extra ſe neceſſario velit ex hoc ꝙ vult māꝫ eē nō ē neceꝫ ꝙ velit māꝫ eē niſi ꝑꝑ neceſſariam cōnexionē vtriſqꝫ. ſed īter māꝫ ⁊ formā nō ē talis neceſſaria ꝯnexio g° ⁊c. Qḋ āt nō ſit talis neceſſaria ꝯnexio int̄ māꝫ ⁊ formā ꝓbat̄: qꝛ tūc ſeq̄ret̄ ꝙ mā determiāret ſibi neceſſario aliq̄ꝫ ḋterminatā formā. ꝓbatio ꝯn̄tie ꝙ determinat ſibi gen⁹ forme ḋtermiāt ſibi aliq̄ꝫ ſpēm ī gn̄e illo: ⁊ ꝙ determinat ſibi ſpēꝫ determiāt ſibi eē in aliq̄ indiuiduo illi⁹ ſpēi oē. n. qḋ de neceſſitate ē hō neceſſario ē hic vl' ille hō: ꝯn̄s āt eſt falſum. Mā. n. nullam ſibi determiāt formā. g° relinqtur ꝙ mā nō determinat ſibi gen⁹ forma ad hoc ꝙ ſic. Cōfirmat̄ quicqd ꝯtingēter ſe hꝫ ad qḋlibꝫ gn̄is abſoluti ꝯtingēt̄ ſe hꝫ ad id gen⁹ abſolutū. ſꝫ mā ꝯtigēt̄ ſe hꝫ ad quālibꝫ formā. g° mā ꝯtingēt̄ ſe hꝫ ad gen⁹ forme ꝓbat̄ adhuc ꝙ ſi mā ſibi ḋtermiāt ḋ neceſſitate gen⁹ forme ꝙ ēt ḋ neceſſitate ḋtermiāt ſibi vnū indiuiduū ſolū illi⁹ gn̄is: qꝛ vnū eēntiale vnum ⁊ ſingulare. ē īpoſſibile dependere a

pluribꝫ eēntialiter eiuſdē generis. Mā aūt eſt vna eēntialis ⁊ ſingularis. ergo īpoſſibile ē ꝙ dependeat̄ a pluribus formis eiuſdē generis ⁊ ſic ſi neceſſario determinat ſibi generis forme neceſſario quoqꝫ determiābit ſibi aliq̄ꝫ vnā formā qḋ falſū ē hec de pꝛīo. Quo ad 2ᵐ: S. T. in pꝛīa ꝑte. q. 66. ar. pꝛīo. ⁊ in qōe de potētia dei. q. 4. a ꝑmo. ⁊ in q̄li. q. 3ª. ar. pꝛīo. Cōfirmat id ꝙ hic dicit. ſ. materiā nō poſſe eē ſine forma duab⁹ rōnib⁹. Pꝛīa ē ducēs ad īpoſſibile ſic. Sꝫ mā exiſteret abſqꝫ oī forma: mā ſit̄ eēt ⁊ nō eēt: hec īplicat ꝯdictiōeꝫ. g° ꝓbat̄ ꝯ. Quo ad ſecūdā ꝑtē qꝛ quo ad ꝑmā ab aduerſariis ꝯcedit̄. Impoſſibile ē effectū formalē ſepari a forma. ſꝫ exiſtere eſt effectus formalis forme. Sic. n. diffinit̄: forma ē q̄ dat eē rei g° īpoſſibile ē ponere exn̄tiā ſine forma. ſic. n. īpoſſibile ē eē albū ſine albedine: ita eē in actu ſine actu: act⁹ āt ꝑm⁹ cui⁹ ē dare eē idē eſt ꝙ forma. Ex illa ergo ꝓpōne. mā exiſtit abſqꝫ oī forma ſequūt̄ duo ꝯdictoꝛia ſimul vā. ex eo. n. ꝙ mā exiſtit ſeqtur ꝙ ſit ī actu: ex eo āt ꝙ abſqꝫ oī forma: ſeqt̄ ꝙ nō ſit in actu: huic rōni dat Sco. quandā reſpōſionē q̄ qꝛ nō niſi chimerica ē tanq̄ꝫ indigna de qua vere ſiat omittatur. quolꝫ. n. ꝓferente ꝯrīa ſolicituꝫ eſſe. ſtultū ē ait Ariſto. a quo didicim⁹ in lib° 9° metaphyſice. quid ſit act⁹ ⁊ quotuplex. 2ª rō ſan. tho. ad hoc idem eſt iſta: oē indiuiduū determinatum ad gen⁹ cōpletū vl' incōpletū in rerꝫ nā per ſe exiſtens ē in aliq̄ certa ſpē per ſe vel reductiue. mā ſola neqꝫ per ſe: neqꝫ reductiue eēt in aliqua ſpē. ergo mā ſola nō pōt eē indiuiduū qḋcunqꝫ in rerꝫ nā. minoꝛ ē ex ſe clara nō. n. facile eēt fingere ī q̄ determinata ſpecie eē mā ſola. maioꝛ ꝓbat̄ ex eo ꝙ indiuiduū oē tā ꝯpletū q̄ꝫ incōpletū ſi ꝑ ſe exiſtit in rerum nā ſepatū qḋ dico ꝓpter indiuiduū generis vt hec ſb̄a hoc aīal ⁊c. nō ꝯtinet̄ ſub genere ꝑ ſe vl' reductiue īmediate ſꝫ mediāte ſpē int̄ genera. n. ⁊ indiuidua mediat ſpēs. ⁊ inter ꝑnª generis ⁊ ꝑnª īdiuidui mediāt ꝑn° ſpēi pariformiter inſuꝑ hec maioꝛ pōt ꝓbari ad hoīeꝫ aſſumēdo dicta ſco. in 5° arg° ibi. n. ipſe expꝛeſſe aſſumit ꝙ qcqd determinat ſibi gen⁹ aliqḋ determinat ſibi aliquā certā ſpecieꝫ illi⁹ generis: ⁊ potes ēt ex dictis ſcoti. ibi arguere ad hominē ⁊ ꝓbare oppoſitū intenti ſui ſic. Quicqd determinat aliqḋ gen⁹ determiāt ſibi aliq̄ꝫ certā ſpēm illius generis: mā ſola determinat ſibi generis ſb̄e. ergo determiat ſibi aliquā certā ſpeꝫ ſb̄e ſaltē reductiue. g° mā ſola eſſe in aliq̄ certa ſpē ſb̄e. hoc eſt falſū. mīoꝛ ē oīum et ꝓceſſus bon⁹ ergo hāc ṽitatē approbat ariſt. vt ipe ſcot⁹ ꝯfitetur loco allegato. Sꝫ qꝛ dicit ex falſo fundamēto Ari. hāc cōcluſionē tenuiſſe. ſ. ex hoc ꝙ de⁹ non pōt agere ſine cāis ſecūdi. Oñdo in hoc ſco. errare ex dictis cōmentatoꝛis. 2°. n. phycoꝝ ꝯmēto 12° Aueroiſ ex eodē ꝑ̄ciſe fundamēto ꝙ. S. T. adduxit ī ꝑma rōne tꝫ iſtā ꝯclōnem vbi nullam fieri mentiōem de ꝯnexione cālitatis pꝛīe cauſe apparet. Sed tm̄ de actu ⁊ potētia ita ꝙ ex nā act⁹ ⁊ nā pꝛime mãe que ē pura potētia. Concludit Auero. ꝙ duo cōtradictoꝛia eēnt ſil' vera: vt deductū eſt ⁊c. Auicena q̄qꝫ in 2° meth° ſue. cap° 3° tꝫ ꝯclōnē ſco. eſſe impoſſibileꝫ ⁊ tn̄ poſuit exꝑſſe māꝫ eē creatā. Ūn̄ hec tanq̄ꝫ deſtructiua metaphyſicalium ꝑncipioꝝ vitanda eſt: hec de ſcḋo. Quo ad 3ᵐ rn̄deo ad ꝑmū. negat̄ an̄s. plus. n. depēdet potentia pura ab actu q̄ꝫ act⁹ īꝑfect⁹ ab actu perfecto. Sed ꝯ hoc inſtat Antoni⁹ tromb. ſic magis depēdet poſterius a pꝛioꝛi q̄ꝫ ꝑus a poſterioꝛi: ſꝫ accn̄s ē poſteri⁹ ſb̄a mā āt eſt pꝛioꝛ forma: ergo magis dependet accn̄s a ſb̄o q̄ꝫ materia a forma forte diceret̄ ait ꝙ mā non eſt ꝑoꝛ: ſed poſterioꝛ forma. Cōtra. nā lꝫ mā ſit poſterioꝛ forma ordine ꝑfectionis: eſt tn̄ pꝛioꝛ ordine generatiōis ⁊ conſequēt̄ ꝑoꝛ ſimplr̄. vt arguat̄ ſic: q̄ncūqꝫ ſunt aliqui duo ordines quoꝝ vn⁹ ſimplr̄: eſt pꝛioꝛ altero. qcqd ē in ordine ꝑoꝛe ē ſimplr̄ pꝛius quocūqꝫ exn̄te in ordine poſteriore. ſed oꝛdo originis ⁊ oꝛdo ꝑfectionis ita ſe hn̄t ꝙ oꝛdo originis ē ſimplr̄ ꝑoꝛ oꝛdine perfectiōis. Et hoc in natura limitata. ergo quicqd eſt ꝑus origine ē ꝑus ſimplr̄ quocunqꝫ ꝑoꝛe oꝛdine ꝑfectiōis. ſed ita ē ꝙ materia ē ꝑoꝛ origine forma: lꝫ forma ſit pꝛioꝛ perfectiōe. ergo materia ē ſimplr̄ pꝛioꝛ forma ꝓceſſus bon⁹: ⁊ maioꝛ ꝓbat̄ ꝙ. ſ. oꝛdo originis eſt ſimpliciter ꝑoꝛ oꝛdīe perfectōnis. nā ꝑoꝛe generatione ſunt poſterioꝛa perfectione: natura eni ſꝑ ꝓcedit de imperfecto ad ꝑfectū. ergo qcqd eſt imperfectius eſt ſimplr̄ ꝑus quocūqꝫ perfectioꝛi. ſed materia pꝛima eſt imperfectioꝛ forma. ergo mā ꝑma ē ſimplr̄ pꝛioꝛ forma. Tunc vltra eſt ſimplr̄ ꝑoꝛ forma ⁊ oē pꝛius ī ſuo ꝑoꝛi pōt eē ſine poſterioꝛi ergo ⁊c. Ad h° rn̄det̄ triplici reſponſione. Ad inſinuandū argumēti multiplicem defectum. Pꝛimo dꝛ ꝙ forma lꝫ ſit poſterioꝛ materia oꝛdīe generationis. ē tn̄ ꝑoꝛ ēt oꝛdine gn̄ationis mā exiſtente. Magni. n. refert dicere māꝫ ⁊ materiā exiſtentē. Sicut ſuꝑficies ē pꝛioꝛ albedine. albedo tn̄ eſt ꝑoꝛ ſuꝑficie habente eſſe albū. Ūn̄ in ꝓpōito cū ſmo ſit de mā exiſtente. Sꝫ. n. poneret̄ mā ſola in rerꝫ natura opoꝛteret ipſaꝫ exiſtere. pꝫ falſum aſſumi. 2° dꝛ ꝙ aliud falſū ibi aſſumitur. ſ. ꝙ oꝛdo generatiōis ſit ſimplr̄ ꝑoꝛ oꝛdine ꝑfectiōis ſtādo īfra limites nãe ſinite cū. n. act⁹ ſit ꝑoꝛ potētia ſimplicit̄ tn̄ ſi ponatur deus ſinit⁹ q̄ꝫ infinit⁹. vt pꝫ ex 9° metaphyſice tex. ꝯmēti. 15. ⁊. 12. tex. commēti 30. ⁊ ꝑoꝛitas actus ſit ꝑoꝛitas ꝑfectiōis ꝯn̄s ē ꝙ ſcḋm Ariſt. ⁊ ṽitateꝫ. oꝛdo ꝑfectiōis ſit ſimplr̄ pꝛioꝛ oꝛdine generatiōis. amplius id qḋ ē ꝑ⁹ natura rōe ⁊ tꝑe ē ſimplr̄ ꝑus ⁊ oꝛdo ꝑfectionis ꝑoꝛ natura rōe ⁊ tꝑe oꝛdine imperfectiōis qualis ē generatōis q ſe tꝫ ex parte cā materialis oꝛdo. igit̄ ꝑfectionis ē ꝑoꝛ ſimplr̄ mediaqꝫ ꝓpoſitio eſt Ariſt. 8. phycoꝝ tex. ꝯmēti. 75. expꝛeſſe loqt̄ā natura ſinita ad ꝓbandū. ſ. motū circularē eē ꝑmū. vn̄ ad ꝓbatiōeꝫ. cōceſſa ꝙ ꝑoꝛa generatiōe ſūt īꝑfectioꝛa. ⁊ ꝙ natura ꝓcedit de imꝑfecto ad ꝑfectū negat̄ ꝯn̄a. ergo oꝛdo gn̄atōis ē ſimplr̄ ꝑoꝛ: lꝫ. n. agēs naturale ꝑus attingat īꝑfectū q̄ꝫ ꝑfectum oꝫ tn̄ ꝑus agens inſe perfectū eē: vt dꝛ in. 12. metaphyſice tex. ꝯmēti. 40. Hic aduerte tu ꝙ oꝫ mēdacē eē mēoꝛē in qōe de ꝑmo cognito. Ant. trōbeta q̄s ī pugnat ꝓpōes has nūc aſſumit ⁊c. 3° dꝛ qḋ dato toto ꝓceſſu vltia ꝯn̄a nihil valꝫ. falſū ē. n. ꝙ oē ꝑ⁹ poſſit ſcḋꝫ rē abſolui a poſterioꝛi q̄libꝫ: vt ad 2ᵐ dicet̄. ſꝫ ꝯ ꝑmā rn̄ſionē q̄ ponit materiam nō hēre ꝓꝑaꝫ exn̄tiā: ſꝫ eā mēdicare a forma inſtat̄. ſic. Cuicūqꝫ ꝯuenit actu cāre ꝑ aliq̄ ſigno ꝯuēit ⁊ exiſtere ꝑ eodē ſigno. ſꝫ materie ꝑme in pꝛimo ſigno quo recipit formā ꝯuenit cāre. g° ꝑ tūc ſibi ꝯuenit exiſtere ſꝫ ꝑ illo ſigno nō hꝫ exn̄tiā forme: ergo ꝓpꝛiā ⁊ ꝯfirmatur qꝛ materia aut cāt ꝯpoſitū ⁊ recipit formā quō exiſtit: aut quō non exiſtit nō q̄n nō exiſtit: ergo quō exiſtit. ergo ꝑ tunc cōuenit ſibi ꝓꝑa exn̄tia: quia exn̄tia forme ſeqtur totū cōpoſitum. Et cōfirmat̄ ſcḋo qꝛ cā non mendicat a ſuo effectu: materia āt cāt exiſtentiā cōpoſiti ⁊ forme. ergo non mendicat exiſtentiā ab eis ⁊c. Ad hec dicit̄ ꝙ ſuffic̄ cāre ꝑ quolibet inſtanti tꝑis quo actu cāt habere exn̄tiaꝫ: nec apparet neceſſariū ꝙ ꝑ quolibet ſigno nature inſit exiſtētia ſibi quo ineſt cālitas. oꝛdo enim nature talis eſt in eodem inſtāti tꝑis: ꝙ. ſ. materia recipit formā ex quibus reſultat cōpoſitū cui iā eſſe actualis exiſtentie aduenit quo ipm cōpoſitū ꝑmo forma ſcḋo ⁊ materia. 3° exiſtūt. Ad formā āt ꝑme inſtantie negatur maioꝛ. Ad ꝑmam ꝯfirmationē dicitur ꝙ materia cāt q̄n exiſtit quia ꝑ oī īſtāti quo cāt exiſtit: quō enim eſt termin⁹ tꝑalis. Ad ſcḋaꝫ cōfirmatiōem dꝛ ꝙ lꝫ cā. vt cā nō mendicet a ſuo effectu tamen cā materialis mendicat a ſuo affectu q eſt eius cā in altero genere cāe eo ꝙ cāe ſunt ſibi inuicem cauſe. 5° metaphyſice tex. cōmenti ſcḋi. Opꝫ aūt has rn̄ſiones a ſcotiſtis admitti quia cū ſco. ponat 2° ſn̄iaꝝ di. 3ª. q. 3. exiſtentiam eſſe vltimū actū poſterioꝛem tota cooꝛdinatiōe ꝑdicamentali. licet nō diſtinctū realiter a re cuius eſt. opꝫ eēntiam materie ex natura rei habere habitudinē ad ſuā exiſtentiā vt potentiam ad actū: ⁊ tūc pōt argui ſic: eſſentia materie vt diſtincta ꝯ ſuaꝫ exiſtentiā cāt ex natura rei in genere cāe mālis ſuā exn̄tiam recipiendo eā. ergo ſibi ꝑ illo ſigno cōuenit exiſtētia: ⁊ ſic habet exn̄tiaꝫ antequā recipiat eaꝫ: ſimiliter ſtando in illo ſigno: aut eſſentia materie recipit ex natura rei ſuam exiſtentiam quando ē aut quando non eſt ⁊c. Ad ſcḋm pꝛincipale negatur maioꝛ

ad eius ꝓbatiōem dicitur: ꝙ nō ſola dependētia. ſꝫ neceſſaria ↄnexio aliquorū pōt eē cā inſepabilitatis eorum: ad id ꝙ adducit̄ ex 5° methaphyce dī ꝙ vl'is affirmatiuā nō ↄuertit̄ ſimpl'r. iſta. n. ē vera quecūqꝫ pn̄t eē ſine alijs ⁊ alia nō ipſis ſunt priora. Sed nō ↄuertit̄ quecūqꝫ ſunt priora pn̄t eē ſine alijs. ⁊ alia ſine ipſis. Et nota ꝙ maxia illa ſcotica. Oē prius abſolutū nō pōt ſaluari ſequēdo viā ſco. ꝙ ꝑ nunc ex duob⁹ manifeſtat̄. Prīo ex eo ꝙ ꝑtes eēntiales ſimul ſumpte ſunt priores toto. ⁊ tamen apud ſcotū non poſſunt eē ſine toto. 2° ex eo ꝙ predicamentuꝫ q̄ꝫtitatis ē abſolutū prius p̄dicamento qualitatis p̄ſertim quo ad q̄rtā ſpēm eius: ⁊ tn̄ nō pōt fieri quātitas ↄtinua ſine figura. Si. n. q̄ꝫtitas ſine figura fieri dicatur aut finita aut infinita nō infinita. q: illa nō dabilis: ⁊ ſi forte imaginet̄ dari adhuc cū oporteat eē lineam: aut ergo linea recta aut curua: ⁊ ſic eēt figurata ſi finita ergo figurata. figura aūt ē que termino vel terminis claudit̄: ⁊ ſilr aut hēt lineas rectas aut curuas aut circulares ⁊c̄. ℂ Ad 3m gequid ſit de maiori: negatur minor. forma. n. ⁊ ſi non ſit de eēntia materie ē tn̄ de eēntia materie exiſtētis. ℂ Ad 4m dī ꝙ cum mediū ſit duplex effectiuū ⁊ formale gequid immediate deus cāt effectiue pōt abſqꝫ materia cā effectiua conſeruare: non aūt abſqꝫ media cauſa formali quale mediū eſt forma reſpectu materie. ℂ Ad 5m negatur ꝙ inter materiā ⁊ formā non ſit necīa ↄnexio. ad cuius ꝓbationem negat̄ ↄn̄a. cui⁹ ꝓbationis falſa ē maior per id aūt qđ additur. ſ. ꝫ qđ neceſſario ē homo: neceſſario ē hic vel ille homo nihil aliud habet̄ niſi ꝙ quia materia neceſſario determinat ſibi gen⁹ forme. iō materia nō poteſt eē ſine hac vel illa forma ꝙ ē intentuꝫ neceſſarium. non enī valet ↄn̄a. a. neceſſario ē homo. ergo. a neceſſario ē hic vel ille determinate: ſed vage. ⁊ ſic cōceditur materia neceſſario determinat ſibi formā. ergo neceſſario determinat ſibi hanc vel illā formā non determinate ſed vage. Ad confirmationē: cum dī quicquid contingēter ſe habet ad quodlibet generis abſoluti: ↄtingēt ſe habet ad gen⁹ ipꝫ: eodem modo r̄ndet̄ diſtinguēdo ↄtingēt ſe hēre ad quodlibet determinate vl' vage. prīo enim mō falſa eſt maior. ſcđo v̄o falſa ē minor. mā enim nō ↄtingēter ſed neceſſario ſe habet ad quālibet formaꝫ indeterminate ⁊ vage. Ad aliā ꝓbationē dicitur ꝙ vnuꝫ eēntialiter vnū ⁊ ſingulare negatiue ſicut eſt mā prima: pōt eēntialiter dependere in eē a plurib⁹ eiuſdem generis indeterminate ⁊ vage ſcđꝫ ꝙ illa plura hēnt vnā rōnem cōem ſicut in ꝓpoſito oēs forme conueniunt ī hoc ꝙ dant eē actuale. Reflecte hoc argumentū ↄtra ſcotuꝫ de q̄ꝫtitate ⁊ figura ⁊ forte perſuadet ſibi infirmitatē ei⁹ q̄ꝫtitas enim continua determinat ſibi generis figure. nullam tn̄ ſibi figuram vendicat hec de q̄rto.

ℂ In hoc ergo differt eēntia ſubſtātie cōpoſite ⁊ ſubſtātie ſimplicis. ꝙ eēntia ſubſtantie cōpoſite nō tm̄ formaꝫ nec tm̄ materiam. ſed cōplectitur formam ⁊ materiam: eēntia v̄o ſubſtātie ſimplicis eſt forma tm̄ et ex hoc cāntur due alie differentie: ⁊ una ē ꝙ eēntia ſubſtātie cōpoſite pōt ſignificari ut totum uel ut pars. ꝙ accidit ꝓpter materie deſignatiōem: ut dictuꝫ: ⁊ iō nō quōlibet predicatur eēntia rei cōpoſite de ipā re cōpoſita nō. n. pōt dici ꝙ hō ſit quiditas ſua: ſed eēntia rei ſimplicis que ē ſua forma: nō pōt ſignificari niſi ut totuꝫ cum nihil ſit ibi preter formā: quaſi formā recipieſ ⁊ iō quocūqꝫ mō ſumat̄ eēntia ſubſtātie ſimplicis de ea p̄dicatur. Unde Auicena dicit ꝙ quiditas ſubſtantie ſimplicis eſt ipſummet ſimplex: quia nō ē aliqđ recipiens ipſam.

ℂ In hac ſcđa ꝑte capl'i cōparat eēntias ſubaꝝ ſimplicium eēntijs ſubaꝝ compoſitarū triplicem dr̄iam inter eas aſſignando. Prima dr̄a eſt ꝙ eēntia ſube ſimplicis ſignificat formā tm̄: eēntia autē ſubſtātie cōpoſite ſignificat cōpoſitū quid ex materia ⁊ forma vtraqꝫ pars dr̄ie ꝑꝫ ex ſupradictis. 2a differentia ē ꝙ eēntia ſubſtātie compoſite poteſt ſignificari vt totū ⁊ pars: nō aūt eēntia ſubſtantie ſimplicis. Unde oritur: ꝙ quia predicatū non dꝫ habere rōnem ꝑtis: ꝙ eēntia ſube compoſite q̄nqꝫ predicatur de ea: ⁊ q̄nqꝫ non. cum. ſ. ſignificatur vt pars: eēntia autem ſubſtātie ſimplicis. q: vt pars denotabilis non ē ſemper predicatur de eo cui⁹ ē. Ad euidētiā hui⁹ differētie notandum quia p̄mo aſpectu apparet falſa ex eo ꝙ ex ſe parꝫ ꝙ impoſitis noībus ſubſtātijs ſepatis poſſunt ſignificari earum eēntie in abſtracto ⁊ in cōcreto: ⁊ ↄſequēter vt totum ⁊ pars. poſſum enim dicere gabriel ⁊ gabrielitas deus ⁊ deitas ⁊c̄. Sed ꝫ ita appareant diligenter tamē inſpicienti oppoſitum illuceſcit. ℂ Conſiderandū enīꝫ ꝙ loquimur de eēntijs rerum ⁊ ↄditionib⁹ earuꝫ: que eas ſequunt̄: ⁊ non de illis que ex ſolo opere intellus fiunt: eēntie enim ſubaꝝ cōpoſitaꝝ ex eo ꝙ duas partes realiter habent: ſeu ex eo ꝙ ſunt forme ī materia ex ſe habēt. vn̄ intellectus fundet in eis ſignificationem ꝑ moduꝫ partis ⁊ per modū totius. Cum enī ſignificat formā illam in habente ſeu deferente: ſignificatur vt totū ⁊ concretuꝫ vt homo. cū aūt ſignificat illā non vt in habēte ſeu deferēte ſed per ſe ſignificat in abſtracto ⁊ per modum partis: vt humanitas: eēntie aūt ſubſtātiaꝝ immaterialium: q: dicunt formas non receptas in materia. iō ex ſe non habēt ꝙ ſignificent̄ in ↄcreto ⁊ in abſtracto vt totū ⁊ pars ⁊c̄. non enim ē ibi deferens nec delatū. Sed q: intellectus noſter intelligit res ſimplices ⁊ altiſſimas per moduꝫ rerum cōpoſitaꝝ. ideo vt dicunt cōmentator. 12° meth. ↄmēto. 39. ⁊. S. T. prima ꝑte qōe. 13. fuit neceſſe vt illis formaret abſtractum ⁊ cōcretū ⁊ intelligeret eas per modū totius ⁊ ꝑtis. dr̄a ergo poſita hic eſt cum additione intelligenda ſic ꝙ eēntia ſubaꝝ compoſitarū ex ſe hēat ꝙ ſignificabilis ſit per modum totius ⁊ partis. eēntia autē ſimpliciū ex ſe non hꝫ ꝙ ſignificetur per modū totius ⁊ ꝑtis. Sed ab intellectu tm̄. ⁊ ideo diuerſitas q̄ eſt inter abſtractum ⁊ ↄcretū in ſubijs compoſitis ē ex parte ei⁹: ⁊ reducitur ad diſtinctiōem que ē inter ſubm deferens ⁊ formā delatam. Diuerſitas aūt que ē inter abſtractuꝫ ⁊ ↄcretū in ſbijs ſepatis non ē id ex ꝑte intellectus: vt cōmentator ibi dicit. Et ꝓpter hoc dicit Auicena ꝙ quiditas ſimplicis eſt ipm̄ ſimplex: ⁊ quiditas compoſiti non eſt ipm̄ compoſitum. ℂ Circa hāc particulam ē vnū dubium. An verū ſit ꝙ in ſubſtātijs ſepatis idem ſit quiditas ⁊ id cuius eſt. i. nā ⁊ ſuppoſitū. Eſt aūt rō dubitādi. quia. S. T. in quolibeto 2a. q. 2a. ar°. 2°. dicit ꝙ cū apud Ariſto. 7°. metaphyſice tex. ↄmenti. 20. ⁊ 21. in his qb⁹ adiūſcetur aliqđ accidens nā ⁊ ſuppoſitum diſtinguūt̄ ⁊ ī itelligētijs alijs a prima. aliquod accńs ſit in oībus excepta prima. nā ⁊ ſuppoſitū diſtinguunt̄ ſiue quiditas ⁊ id cuius ē. Ex alia parte. 3° de aīa ↄmento 9°. dicit ī ſepatis a mā idem eſt qđ quid eſt: ⁊ id cui⁹ eſt. ⁊ in prīa ꝑte ſan. tho. q. 3a ar. 3°. expſſe hoc dicit ꝙ ⁊ apparet ꝫ auctoritate Auicene. ℂ Ad intellectū hui⁹ difficultatis eſt notandū ꝙ cū noīe nature intelligatur id qđ per diffōneꝫ ſignificatur: noīe autē ſuppoſiti indiuiduū habens illaꝫ quiditatem 2m triplicē gradum ſubſtantiaꝝ in vniuerſo. Tripliciter inuenit̄ differentia ſuppoſiti a nā. in ſubſtantijs ſiquidem materialib⁹ ſuppoſituꝫ differt a natura dupliciē ſcđm rē ⁊ vltra hoc ſcđꝫ rōem. Differt primo mō itrinſece quia aliqđ eēntiale ſuppoſitum ſibi intrinſecum icludit ꝙ non includit nā. ſ. p̄ncipia indiuiduationis. Si enīꝫ ſortes diffiniretur in eius diffōne poneretur hec mā que non ponit̄ in diffōne nature humane. Differt ſcđo extrinſece q: aliqđ reale extrinſecū ſibi includit ſuppoſitum. ſ. eē actuale exiſtentie: q: nō includit nā. exiſtentia enī prīo ē actus ſuppoſiti cuius eſt fieri que tn̄ nō caderet in diffinitione ſortis ſi diffiniretur. Differt 3° ſm̄ rōnem: vt pꝫ

In ſubātijs aūt ſepatis alijs a prima ſuppoſitū differt a nā duob⁹ modis tm̄. ſ. extrinſece ſm̄ rē ⁊ ſcđm rōeꝫ: nihil enim reale intrinſecū ſibi includit ſuppoſituꝫ in eis ꝙ non includat natura. q: nō indiuiduat̄ per aliqđ poſitiuū ↄhens nām ſpecificā: qđ ſit velut dr̄a indiuidualis ſuppoſito intrinſeca ſicut ē in ſubātijs mālib⁹ ſꝫ q: in eis vt patebit exn̄tia differt real'r a nā que prīo vt dictum eſt: ē actus ſuppoſiti. iō ſuppoſitū in eis differt extrinſece a nā Addit enim extrinſece realitatē exn̄tie. Differt ſcđo ſm̄ rōem vt pꝫ. In deo v̄o glorioſo ſuppoſituꝫ vno mō tm̄ differt. ſ. ſm̄ rōnem quia nec nā diuia indiuiduat̄ ꝑ additum nec exn̄tia ſua diſtincta eſt realiter ab eius eēntia. vn̄ pꝫ ꝙ vtraqꝫ ꝑs dubij ē vera aliq̄ mō ⁊ ꝙ in ſbſtantijs ſeparatis differunt ſm̄ rem ꝙ quid ē ⁊ id cui⁹ ē q: extrinſeca dr̄a differunt ſm̄ rem ⁊ ꝙ ſint idē: q: nō dīnt ꝑ aliqꝫ intrinſecā dr̄iam realē. hāc āt eē mētē ſanc. tho. diligenter intuēti dcā ei⁹ ī locis allegatis facile innoteſcere poteſt.

ℂ Sequitur Textus.

ℂ Secūda differentia eſt quia eēntia rerū cōpoſitarum ex eo ꝙ recipitur in mā deſignata: uel multiplicatur ſm̄ diuiſionem eius: contingit ꝙ aliqua ſint idem ſpecie ⁊ diuerſa numero. Sed cum eſſentia ſimplicium non ſit recepta in materia non poteſt ibi eē talis multiplicatio. Et ideo non opꝫ ꝙ inueniatur plura indiuidua vnius ſpeciei in illis ſubſtantiis. Sed quotquot ſunt indiuidua tot ſunt ſpecies. Vt Auicena dicit expreſſe.

ℂ Hic ponitur 3a dr̄a in ordine vocata ſcđa īter eas que oriuntur ex prima ⁊ dī ꝙ differunt in hoc eēntia ſbe compoſite ⁊ eēntia ſubſtātie ſimplicis ꝙ eēntia ſube cōpoſite ē plurificabilis nūero in eadē ſpecie ſicut eēntia humana diſtinguitur numero in ſocrate ⁊ platone. Eēntia āt ſube ſimplicis. i. ſepate a mā nō ē plurificabilis in plura ī diuiduia eiuſdē ſpēi. ſed quodlibet īdiuiduuꝫ ↄſtituit vnam ſpēm ⁊ diſtinguit̄ ſpecifice ab alio: ⁊ fundamētū eius eſt in duab⁹ ꝓpōibus quaꝝ prīa ē. Cuꝫ actus ſit qđ diuidit ⁊ ſepat. 7° meth' tex. ↄmenti. 49. Oīs diuiſio aut ē formalis aut q̄ꝫtitatiua vt Ariſt. 3°. meth. tex. ↄmēti 11. ⁊ cōmentator primo phyſicorū ↄmēto. 6°. 2a ē: forme ſpecifice ſunt indiuiſibiles formal'r. Ex his āt deducitur: ꝙ forme ſpecifice que recipiuntur in mā. diuidunt̄ ad diuiſionem materie per quātitatē. ⁊ ſic fiunt multa indiuidua eiuſdeꝫ ſpeciei. Forma āt ſpecifica nō recepta in mā: oī diuiſione caret ⁊ formali quidē ex eo ꝙ ſpēs ſpecialiſſima ē quantitatiua aūt ex eo ꝙ nō eſt recepta in mā q̄ꝫ ſeqt̄ quātitas: ⁊ ideo nō poſſunt eē multa indiuidua: in eadem ſpē: multitudo enim diuiſionē ſeqtur. Circa hanc ꝑtē occurrit qđ. ō 9ª
An quelꝫ ſpēs ſbaꝝ ſepataruꝫ vnū tm̄ hēat indiuiduum. In hac qōne 3a ſunt facienda. Primo pōetur opinio ſcoti. Cum fundamentis. 2° ponet̄ veritas peripatetica. 3° r̄ndebit̄ argumētis in oppōitum. Quo ad primū Sco. 2° ſnīaꝝ di. 3a. q. 7a. opinatur plures eē intelligentias eiuſdem ſpēi talibus medijs. Primo ſic: oīs q̄ditas quantū ē de ſe ē cōicabilis. Intelligētie ē aliq̄ q̄ditas. ergo q̄ditas itelligentie ē de ſe cōicabilis. ergo pōt inueniri in plurib⁹ maior ꝓbat̄ q: ſi q̄ditas hoīs nō eēt cōicabilis: vl' cōicabilitas repugnareꝫ ei rōne ꝑfectiōis q̄ditatiue aut imꝑfectionis: nō rōne ꝑfectionis: quia cōicabilitas ſm̄ fideꝫ catholicam conuenit q̄ditati diuine que ſūme ꝑfecta ē nec rōe imꝑfectiōis: q: cōicabilis ↄuenit q̄ditatib⁹ ſbaꝝ ↄpoſitarum: que ſūt īꝑfecte. Cum ergo rōne neutrū repugnet ſibi: reſtat maior v̄a. ℂ Preterea oīs q̄ditas intelligibil' ſub rōe vl'is abſqꝫ ↄdictiōe: ē plurificabil' nūero. q̄ditas ſepata ē itelligil' ſub rōe vl'is abſqꝫ ↄdictiōe. g° ē plurificabil' nūero. maior ꝓbat̄ ex eo ꝙ īplicat itelligi ſub rōe vl'is: ⁊ eē de ſe hoc: ē enīꝫ vl'itas oppōita heceitati. Sic implicat intelligere eēntiā diuinā ſub rōne vl'is q: ē de ſe hec. ℂ Preterea de⁹ pōt hunc angelū in hac ſpē ānichilare. iſto anichilato de⁹ pōt ſpēm hanc repare in aliquo alio indiuiduo nō in eodē ſm̄ iſtas opiniōes q: ſm̄ iſtos homo nō poſſet reſurgere idē nūero vt puta intellectiua remanēte eadē numero. ergo in eadē ſpē erūt plures indiuidua ſaltē ſucceſſiue. ℂ Preterea aīe intellectiue diſtinguūtur nūero in eadē ſpē ⁊ tunc ſunt īmāles g° ⁊c̄. ℂ Preterea Auguſtin⁹ in enchiridion capl'o. 29. dicit ꝙ quia tota nā ſeu ſpēs humana ruerat. iō miſertus deus ad eā ſaluandā venit: nō āt venit ad ſaluandā nām angelicam quia tota nō ruit. ecce ꝙ Auguſtinus dicit totā naturam angelicam non lapſam eē ꝑfectaꝫ. qđ nō pōt eſſe veꝝ ſi tot ſūt ſpēs quot ſunt indiuidua. Sic enim multe nature angelice lapſe totaliter eſſent. humana āt tm̄ vna. Cum humana nō ſit niſi vna. ℂ Preterea Dameſcen⁹ in elementario capl'o. 12. dicit ꝙ ſm̄ vnāquāqꝫ ſpēm fec̄ deus āgelos. ℂ Preterea ad idem in quolibet. q. 2a ꝙ predicta opinio eſt damnata Pariſius in plurib⁹ articulis p̄mus eſt ſi quis dixerit deum non poſſe multiplicare formas ſine materia. Error ſcđs. Si quis dixerit formā non recipere diuiſionē ſine materia. error 3⁹. ꝙ quia intelligentie nō habent materiam deus non poſſit eiuſdē ſpeciei facere plures. error ꝙ ſi dicatur inquit Anto. trombeta. ꝙ iſta ſententia non eſt dānata vbiqꝫ dato ꝙ Pariſius ſic ſit. contra. Naꝫ ſententia dānata in aliqua vniuerſitate famoſa vbiqꝫ eſt dānata: aut ſuſpecta de hereſi nō ſolum auctoritate dioceſani. Mꝫ etiam auctoritate domini pape. vt pꝫ extra de hereticis capitulo ad abolēdaꝫ Opi.ſ.th.
hec de primo. Quo ad ſcđm veritas ꝑipatetica ab Ari. cōmentatore. ⁊. San. tho. accepta eſt ꝙ quelibet intelligentia conſtituat vnam ſpēm ita ꝙ non poſſint ibi inueniri plura indiuidua eiuſdem ſpeciei. Et San. tho. quideꝫ in queſtionibus diſputatis de ſpiritualibus creaturis. articulo. 8. ⁊ in 2° contra gentiles capl'o 93° ⁊ in prima ꝑte qōe. 5. ar. 4. ⁊ alibi probat hoc multis rōnibus quaruꝫ duabus nunc vtendum eſt. Prima ex earū immaterialitate ſumitur: vnde oī p̄ncipio diſtinctiuo materialiter carent ⁊ formatur ratio ſic. Oīs ſpecies habens plura indiuidua habet in ſe diſtinctiuum numerale. Intelligētia non habet tale principium diſtinctū. ergo minoris ꝓbationeꝫ habes ſupra immediate ante qōeꝫ. ⁊ nota ꝙ hec ratio eſt ſumpta ex. 12. meth. ⁊ tex. cōmenti. 49. vbi ſic ꝫ ↄſequentia. Lelū ideſt primū p̄ncipium eſt vnum ſpecie ⁊ plura numero. ergo ē materialis: vnde expreſſe datur intelligi ꝙ immaterialitas ē ſufficiens cauſa nō plurificabilitatis materialis. ſed q: Sco. expreſſe dicit loco preallegato ꝙ opinio ſua eſt contra Ariſtotelem: iō omittaꝫ auctoritates. Scđa rō. S. tho. eſt ſumpta ex ordine vniuerſi fundata ſuper tres ꝓpōnes. quarum prīa ē vniuerſū hn̄s tres ꝑtes. ſ. ſpherā generabiliuꝫ ⁊ corruptibiliū corpora celeſtia ⁊ ſubās īmāteriales habet ꝓ bono itrīſeco. ordine hec habentur. 12. T. ↄmēti. 52. Scđa propoſitio eſt q: ordo ē duplex. ſ. per ſe ⁊ per accidēs. Ordo per ſe eſt inter eēntialiter ordinata vt ſpēs que ſunt ſicut numeri. 8° metaphyſice tex. cōmenti. 10. Ordo per accidens eſt inter indiuidua eiuſdeꝫ ſpēi vt dicitur 5° metaphyſice tex. commen. 11. Tertia propoſitio eſt ꝙ ea pars vniuerſi in qua eſt ordo eſt per ſe durus eſt potior ea in qua eſt ordo per ſe admixtus ordini per accidēs ex 12. metaph. tex ↄmen. 52. vbi cōparatur prima pars vniuerſi filijſfamilias quibus nihil jordioatum per accidēs ineſt. Super his ꝓpoſitionibus fundatur talis ratio. Id qđ caret ordine per accidens non habet plura indiuidua eiuſdem ſpeciei. Suprema pars vniuerſi caret ordine ꝑ accidens. ergo non habet plura indiuidua eiuſdem ſpēi: maior ex terminis paꝫ. minor ꝫ ex Ariſto. loco allegato quia iſti tamen negant Ariſto. in hac parte ſic ⁊ alibi. rōe probatur ſic. Non minus excludit ordinem per accidēs ſuprema pars vniuerſi q̄ꝫ media pars. Cum ſuprema ſit perfectior ⁊ bonitas vniuerſi in ordine conſiſtat: ⁊ ordo per accidens ſit imperfectum quid ⁊ deficiens ab ordīe per ſe. Immo ordinatum per accidens eſt inordinatum eo ꝙ per accidens ē conditio diminuēs rationē ordinis ſꝫ

media pars excludit ordinem per accidens vt pꝫ. Corpa enim celeſtia non hñt plura indiuidua eiuſdē ſpēi: nō enī niſi vnus ſol vna luna ⁊c. ergo ſuprema pars vniuerſi a fortiori excludit ordinē per accidēs. ꝟ de 2°. Quo ad 3m rñdet argumētis ſcoti ⁊ ad pmā qdē vt termīos theologicos admiſceamꝰ. qꝛ argm theologicū ē. dī ꝙ cōicabilitas ē triplex: q̄da cū diuiſione eē. Sicut vl'e cōicabile eſt particularibus: quedā abſqꝫ diuiſione aliqua eēntie vl' eē per idētitatem: ſicut eēntia diuina cōis eſt tribus ſuppoſitis: quedā per aſſumptibilitatē ad hipoſtaticaꝫ vnionē ſicut natura humana cōmunicabilis eſt oībus ſuppoſitis diuinis. Si in premiſſis Sco. aſſumit cōicabile pmo mō falſa eſt. maior pꝫ in eēntia diuina. ſi ſcđo modo falſa ēt ē maior. Nulla eniꝫ eſſentia creata eſt illo modo cōicabilis Si 3° modo falſa quoqꝫ eſt maior vt pꝫ de eſſentia diuina. Si autem accipiatur cōmunicabile neutro illoꝝ modorum ſed p cōicabili in cōmuni non deſcendendo determinate ad hoc vel illud cōicabile conceſſo toto argumēto non concluditur qđ qditas angelica ſit cōicabilis ſicut vl'e particularibus. Cōmittitur enim fall'a conſequētis a ſuperius ad inferius affirmatiue. Unde pbatio adducta nihil contra nos facit. Cōmunicabilitas pmo modo repugnat intelligentijs ꝑpter earum perfectionē: cōmunicabilitas ſcđo modo repugnat intelligētijs ꝑpt earum imperfectioneꝫ: Cōicabilitas. 3° modo conuenit eis ex earum imperfectione. quia eē diſtinguitur realiter ab earum eēntia. Ad ſcđm dicitur diſtinguendo maiorem. Aliquid enim eſſe intelligibile ſub rōne vniuerſalis cōuenit duplr. vno modo ex parte rei ⁊ intellectus vt verbis ſan. tho. vtar: alio modo ex parte intellectus tm̄. primo modo maior eſt vera ⁊ minor falſa. ſcđo modo maior ē falſa licet minor ſit vera. Cum enim vl'itas fundamentū ex parte rei ſit incētro illius quiditatis in pluribus indiuiduis ſimul vel ſucceſſiue. fundamentū vō ex pte intellectus ſit repn̄tatio illius quiditatis nō repſentatis conditionibus indiuiduatiōis vt ſic: illud eſt vl'e vtroqꝫ modo. ſ. ex parte rei ⁊ intellectus qđ vtroqꝫ fulcit' fundamento: ſicut humana eēntia ē intelligibilis ſub rōne vl'is ex parte rei. qꝛ ipſa eſt realr' diuiſa ⁊ inuenta in multis. ⁊ ex pte intellectus quia repn̄tatur abſqꝫ hic ⁊ nunc. Illud auteꝫ eſt vl'e ex parte intell's tm̄: qđ altero tm̄ fulcitur fūdamēto. ſ. repſentatione ⁊ ita ꝙ eius vl'itas ex hoc ſolo hētur ꝙ obiectiue in intellectu ponitur cui obijcitur res ſm cōditiōes qditatatiuas nō indiuiduales vt ſic: ⁊ hoc modo qditas intelligentie eſt vl'is lꝫ. n. indiuiduale ⁊ ſpecificuꝫ pncipiū ibidem ſit. qꝛ tm̄ repn̄tatur vt talis res non vt h. quia nō repn̄tatur ſm qđ in ſe eſt. ſed ſm modū reꝝ cōpoſitaꝝ in qbus aliud ē natura: ⁊ aliud ē indiuiduū illius nāe. ideo ē vl'is vt obiecta eſt tm̄ ⁊ hoc eodē modo eſt pdicabilis qditas intelligentie de pluribꝰ. ſ. nec actu nec aptitudine. ſed vt obiecta eſt intellectui vt ab Auicena hēs. 5° meth. Quinimo ipſa qditas diuina hoc modo cōis ⁊ vl'is ſm rōnem eſt. Unde ⁊ numerū pluralē apud grāmaticos hēt. Ad pbatiōem aūt maioris ſic negate patet rñſio. Cum enim dicitur ꝙ implicat qditatē eē de ſe hāc ⁊ vl'eꝫ ⁊ pdicabile de pluribꝰ: hoc ē veꝝ accipiendo vl'e ex pte rei ⁊ ſilr' pdicabile. Ul'e enī ſm rōnem tm̄ ē minꝰ in multis ⁊ de multis vt obm eſt tm̄. vl'e āt ex pte rei eſt in multis ſm rem lꝫ vnitatem habeat vt obꝫ eſt. h ſi vis plene intelligere memento eorum que dcā ſunt in q. de vl'ibus. Ad 3m dicitur ꝙ in caſu illo repatur necio idem numero angelus: ex eodē enī gabriel ē hic ⁊ gabriel. nec eſt veꝝ ꝙ apud nos deus non poſſit idem nūero repare lꝫ dicamus ꝙ ſi in reſurrectione non reſumeret' eadem aīa numero que nō anichilata eē debet ſi reſurrectiōis rō ſaluanda eſt: nō eēt idem hō numero cū quo ſtat idē numero poſſe reparari a deo. Ad 4m dī ꝙ nō ē ſil'e de intelligentijs ⁊ aīabꝰ intellectiuis quo ad hoc qꝛ aīe ſunt ptes ſpēi corpibus vnibiles nō āt intelligētie ſed de his infra erit amplior ſermo. Ad 5m rñdet. ſan. tho. ꝙ nā humana ⁊ angelica pñt duplr' accipi. vno mō ſm eē nāe ⁊ ſic natura humana eſt vna angelica vō plures. Alio modo accipiunt' ſm eē vie. ſ. vt viatrices ad beatitudinē ſupnalē. ⁊ ſic ſicut nā humana ē vna ita tota latitudo angelicarum ſpēꝝ ē vna nā. eo qđ ſicut oēs hoīes vno mō tendunt ad pmā. ſꝫ. ſ. p libeꝝ arbitrium flexibile remediabiliter. Sic oēs angeli vno modo: tendūt ad beatitudinē. ſ. p liberū arbitriū flexibile ⁊ remediabiliter. ſel'. n. flexꝫ reuerti amplius nō pōt. apprehendūt enī immobiliter ⁊ ꝑpterea Aug. vt theologus loquens ad quē ptinet conſideratio de hoīe ⁊ angelis in eē vie ⁊ patrie vocauit oēs angelos vnius nature. Ad 6m dī ꝙ Damaſcenꝰ ſm te opinionē illoꝝ quos in hoc nō ſequitur imitans ... la vba vel p ſpēm intellexit ſpēm ſubalternā nō ſpecialiſſimā. ⁊ hoc mihi placet magis quū nō ꝯſtet ipꝫ ... opinionis eē. ⁊ tunc large ſpēi nomen: accipiendū ē ſi veritatem hēre debꝫ. Ad 7m dicitur pmo ꝙ argumentū procedit ex malo intellectu articuloꝝ Pariſienſiū: illi enim ſunt contra Aueroiſtas q aīam intellectiuā nō multiplicabilē nūero dicunt quia eſt forma imāl'is. vnde ſenſus primi articuli eſt ſiquis dixerit deum nō poſſe multiplicare formas ſine materia. i. ſine dependentia a materia error. ſilr' ſcđi ſiquis dixerit formas nō recipere diuiſionē ſine materia. i. ſine dependentia a materia error. ſilr' tertij: ꝙ q intelligentia non hñt mām deus non poſſet eiuſdeꝫ ſpeciei facere plures. error non habent materiā. i. depēdentiam a materia vel non poſſet. i. ex impotentia dei procederet: vel dicatur ſcđo ꝙ articuli Pariſiēſes inq̄tuꝫ tangunt vel tāgere vidētur doctrinā ſancti thome reuocati ſunt p dñm Stephanū epm Pariſienſem apud berlicū anno dñi. 1325. die iouis ante ſacras cineres. vt patꝫ in lr̄is q̄ incipiūt. Magiſtra reꝝ experientia certis indicijs euidenter demonſtrat. Dicitur 3° ꝙ cum ſanctiſſimus Urbanus papa doctrinā ſancti Thome approbauerit i extrauagāte q̄ icipit. ⁊ laudabilis deꝰ i ſanctis ſuis ⁊ i ſui maieſtate mirabilis mirꝫ ē quō iſti audeāt ꝯ romanā eccleſiā approbationē inducere articulos Pariſiēſes. ſūt āt vba dñi pape i calce extrauagātis ad vniuerſitatē Tholoſanā. iſta volumꝰ inſup ⁊ tenore pñtium vobis in iūgimꝰ: vt dicti beati thome doctrinā tāqꝫ veridicā ⁊ catholicā ſectemini eāqꝫ ſtudeatis totis virībꝰ ampliare. Datum apud montē flaſconē ⁊c. hec vba attendāt aduerſarij vt videāt quāta temeritate. Cōtra mādatqꝫ ſummi Pontificis catholicā ſancti Thome doctrinam impugnare nitūtur. ¶ Sequitur textus.

¶ Huiuſmodi ergo ſubſtātie quāuis ſint forme ſine materia non tamen in eis eſt omnimoda ſimplicitas nec ſunt actus purus ſed habēt permixtionem potentie ⁊ hoc patꝫ. Quicqd enim non eſt de intellectu eſſentialis quiditatis hoc eſt adueniens extra ⁊ faciens compoſitiōem cum eſſentia quia nulla eſſentia ſine his que ſunt partes eſſentie intelligi poteſt. Ois autem eſſentia uel quiditas intelligi poteſt ſine hoc ꝙ aliquid intelligatur de eſſe ſuo. poſſum enim intelligere quidem homo vel fenix ⁊ tamen ignorare an eſſe habeant in reruꝫ na natura. ergo pꝫ ꝙ eſſe eſt aliud ab eſſentia vel quiditate.

¶ In hac 3a pte capli hꝰ pbatur ſbas ſepatas eē cōpoſitas ex eē ⁊ eēntia. ſꝫ anteqꝫ ad pbātiōem accedatur prenotandū ē in ſubſtantijs māl'ibꝰ inueniri q̄tuor realiter diſtincta. ſ. māꝫ: formā. eēntiā: cōpoſitā ex eis ⁊ exiſtentiaꝫ. in hoīe enī ē conſiderare mām in q̄ recipitur eius forma ⁊ formam ipaꝫ que ē illius māe actꝰ ⁊ eēntiā humanā que nec eſt materia nec forma: ⁊ eſſe actualis exiſtentie quo hō formalr' exiſtit in reꝝ natura. vnde fit vt in iſtis ſubſtantijs due compoſitiones pertinentes ad genꝰ ſubſtātie reperiantur. Quarū prima eſt ex materia ⁊ forma:

ꝯuenien- a ⁊ dīa i- r ꝯpoſiti- ē ex ma- ria ⁊ for- ia.

ſecūda vō ē ex eēntia ⁊ exiſtentia que vocatur cōpoſitio ex eſſe ⁊ eēntia. Cōueniūt āt iter ſe ⁊ differūt hee ꝯpoſitiones ꝯueniūt qdē i duobꝰ. pmo i hoc ꝙ vtraqꝫ cōſtat ex actu ⁊ potētia mām enim ⁊ formā claꝝ eſt ſe hēre vt potētiā ⁊ actū: eēntia āt ⁊ eē ex eo liquet ꝙ ſe hñt vt potentia ⁊ actꝰ: qꝛ qditas quelibꝫ ex hoc ponit' i rerum nā ꝙ exiſtentiā acqrit. Scđo ꝯueniūt in hoc ꝙ vtriuſqꝫ extrema ſūt in eodē genere tā. n. mā ⁊ forma hoīs: qꝫ eſſentia ⁊ eē eiꝰ in gñe ſbe ⁊ ſpē humana reponant'. Differūt autem quo ad decē. pmo qꝛ extrema prime compoſitionis ſunt partes ſube ⁊ nō ſunt ſuba ꝑprie loquendo: vt pꝫ. Materia autem ⁊ forma non ſunt in genere ſubſtantie niſi reductiue. vnde predicationem ſube que eſt genꝰ generaliſſimuꝫ non niſi in obliquo ſuſcipiunt. extremoꝝ vero ſecunde ꝯpoſitionis neutrū ē pars ſubſtantie ſed alterum eſt ſubſtantia: eſſentia. ſ. que ē in recta linea predicamentali. Alterum vero extra ſubſtantiam. ſ. exiſtētia. Secundo differunt quia extremum illud quod ſe habꝫ vt potentia in prima compoſitione ē ens pure potentiale materia. ſ. extremum vero illud qđ ſe habꝫ vt potentia in ſecunda compoſitione non eſt pura potentia. ſed ens in aliqua ſpecie quiditatiue completum eſſentia. ſ. Tertio differunt quia extremum illud quod ſe hꝫ: vt potentia in prima compoſitione non eſt id quod ē: nec quod fit ꝑprie loquendo. Materia enī non fit vt dicitur. 7° metaphyſice reſpēu commēti. 27. eiuſdem autem eſt eſſe: cuius eſt fieri quum fieri ad eſſe terminetur: extra materiā vō id quod in ſcđa compoſitione ſe hꝫ vt potentia ē id quod eſt. ⁊ fit cum omnis factio ad compoſitum terminetur vt ibidem dicitur. Quarto differunt quia extremum illud quod in prima compoſitione ſe habet vt actꝰ non eſt vltima actualitas rei. ſed cauſat aliū vlterioreꝫ actum: forma enim hominis que eius materiam informat cauſando totum compoſituꝫ complet proprium receptiuum ipſius exiſtentie: ⁊ ſic cauſa cauſat que ē vlterior actus. Extremum vō illud qđ in ſecūda compoſitione ſe habet vt actus eſt vltima actualitas illius generis: poſt exiſtiam enim fortis nihil ſibi ſubſtantiale amplius aduenit. Quinto differunt quia extremum illud qđ in prima compoſitione ſe habet vt actus eſt ita actus ꝙ tm̄ comparatur ad aliud vt potentia. Extremum vō illud quod in ſcđa compoſitione ſe habet vt actus eſt ita actus qđ ad nihil ipſius rei comparatur: vt potentia. Qđ patere poteſt aduertendo proportionem que eſt inter formā ⁊ exiſtiam. Eſt enim proportio forme ad eſſe actuale ſicut proportio diaphaneitatis ad lumen: forma ſiquidē recipit exiſtentiam ⁊ cauſat eam: ſicut diaphaneitas lumen Sicut nanqꝫ aer in eo ꝙ aer non eſt capax luminis. ſed oportet ipſum diaphaneitate informari: vt proprium receptiuum luminis fiat: non aer nec diaphaneitas: ſꝫ aer diaphanus. ⁊ ideo eſt enim qui primo luminoſus eſt: lꝫ ſecundario tam aer qꝫ diaphaneitas lumine clareat: ita in propoſito materia ſola non eſt capax exiſtentie. quia actꝰ in prima ſuſcipi debet potentia. Sed oportet in ipſa formam recipi vt proprium receptiuum exiſtentie fiat: non materia nec forma ſed compoſitum ex eis. Id enim qđ primo exiſtit eſt compoſitum cuius primo etiam ē fieri: tam tamen materia qꝫ forma ſecūdario actuatis illamet exiſtētia. vnde ſicut diaphaneitas eſt cauſa formalis aeri diaphano: ⁊ eius complementum formale ad hoc vt pprium ſuſceptiuum luminis ſit: ⁊ cum hoc comparatur ad lumen adueniens vt potentia recipiens. Licet ſecundario ad actum: ita forma eſt cauſa formalis compoſito ⁊ complementum eius formale ad hoc vt proprium receptiuum exiſtentie ſit. ac per hoc comparatur ad ipſam exiſtentiam ſubſequentem: vt potentia recipiens: ſecundaria tamen ad actum receptum: vnde fit vt ipſum eſſe actualis exiſtentie ad nihil aliud comparetur: vt potentia ad actum. ſed ſit vltima actualitas omnis rei etiam ipſius forme. Sexto differunt quia extremum illud qđ i prima compoſitione ſe habet vt actus: ē de intellectu ſeu diffinitione rei, intrinſece: forma enim ſcđm omnes intrinſece in diffinitione concipitur extremum vō illud qđ in ſecunda compoſitione ſe habet vt actus eſt extra quiditatem rei: diffinitio enim non ſignificat eſſe vel non eſſe: vt dicitur primo poſteriorum. Septimo differunt: quia ex extremis prime compoſitionis fit vnum tertium per ſe vnum. ex extremis vō ſecunde compoſitionis non fit vnum tertium per ſe vnum neqꝫ per accidens proprie loquendo: ⁊ colligitur ratio huius differentie ex ſupra dictis. vnum enim per ſe non fit niſi ex duobus: quorum vtrunqꝫ eſt pars ſubſtantie: nulla enim ſubſtantia completa facit vnum per ſe cum quocunqꝫ alio: ⁊ quorum alterum eſt pura potentia ex duobus enim actibus non fit tertium per ſe vnum ⁊ quorum alterum eſt ita actus vt poſſit comparari ad aliquid aliud vt potentia. partes enim ſunt materia totius 5° metaphyſice textu cōmenti. 3. Cum autem in prima compoſitione. omnes iſte conditiones ſaluentur. In ſcđa vō nulla ſequitur ꝙ in ſecunda compoſitione non fiat vnum tertium per ſe neqꝫ etiā vnum per accidens fit. quia vnum per accidens aggregat res diuerſorum generum cum his tamen ſtat ꝙ eſſētia per ſe adunetur cum eſſe. Octauo differunt quia prima compoſitio eſt compoſitio ex his. ⁊ ideo fit ibi vnuꝫ tertium. Scđa vō eſt compoſitio cum his. Nulla enim res datur que conſtet ex eſſentia: ⁊ exiſtentia proprie loquendo. ſicut datur res conſtans ex materia ⁊ forma. ſꝫ eſſentia ꝯponit cū exiſtentia ⁊ econuerſo: ⁊ ideo dictum eſt qui adunatur per ſe non tamen componendo tertiuꝫ Nono differunt quia prima compoſitio ad pauciora ſe extendit qꝫ ſecūda. Extrema enim prime compoſitionis non inueniuntur niſi in rebus ſenſibilibus ea namqꝫ ſola ex materia ⁊ forma conſtare ſupra concluſuꝫ eſt. Extrēa vō ſecunde compoſitionis reperiuntur ⁊ in rebus ſenſibilibus ⁊ in rebus immaterialibus. habent enim intelligentie quiditatem ⁊ exiſtentiam. vnde prima compoſitio infert ſecundā ⁊ non econuerſo. omne enim compoſituꝫ ex materia ⁊ forma eſt compoſitū ex eſſentia ⁊ eſſe ſed non conuertitur. Decimo differunt quo ad paſſiōes ſuas: compoſitionem enim primaꝫ quantitas accidentia ſenſibilia ⁊ tranſmutatio ſalteꝫ localis ſequitur. Compoſitionem autem ſecundam neqꝫ generatio neqꝫ corruptio neqꝫ tranſmutatio aliqua phyſica ſequitur. ſed tantuꝫ recipere ⁊ recipi per facere ⁊ per fieri. quia hec ſequūt' actum ⁊ potentiaꝫ: illa vō materiam ⁊ formam. In littera igitur hanc ſecundā compoſitionem in omni ente citra primum inueniri probatur. ſ. tali concluſione propoſita. Omne ens aliud a primo eſt compoſitum ex eſſe ⁊ eſſentia. Ratio talis eſt: omne habens aliquid realiter ſue quiditati coniunctum quod eſt extra eēntiaꝫ eius ē compoſitum ex quiditate ⁊ illo additamento. i. eſſentia ⁊ eſſe omne ens aliud adeo habet aliquid reale ſue quiditati realiter coniūctum extra eēntiam eius. ſ. eſſe. ergo oē ens aliud ex eo ē compoſitum ex eſſe ⁊ eſſentia maior relinquitur a ſancto Thoma pro manifeſta ⁊ eſt modificāda ita ꝙ illud additum ſit extra eſſentia rei particulariter ſūptam qđ dico ꝑpter inferius cum ſit extra eſſentiam ſuperioris non tamen componit cum illo. Et etiam deſeruit ſic modificata propoſitio: quia eſſe eſt extra eēntiam fortis non enim poneretur in eius diffinitione ſi diffiniretur. Relinquitur igitur manifeſta maior. quia duo adunata quorum neutrum eſt contrahens alterum ⁊ alterū ſe hꝫ: vt actus ⁊ alterum vt potentia nō niſi per compoſitionem realiter ſunt coniuncta. Minor autem pꝫ ex ſexta differentia ⁊ Ariſto. primo poſteriorū dicente ꝙ nulla diffinitio ſignificat eſſe. ¶ Seqtur textus.

¶ Niſi forte ſit aliqua res cuius quiditas ſit ſuum eſſe ⁊ hec res non poteſt eſſe niſi vna: ⁊ prima quia impoſſibile eſt ut fiat plurificatio alicuius niſi per additionem alicuius differentie ſicut multiplicatur natura generis in ſpecie uel per hoc ꝙ forma recipitur in diuerſis ma-

teriis: ſicut multiplicatur natura ſpeciei in diuerſis indiuiduis: uel per hoc ꝙ unum eſt abſtractum ⁊ aliud in aliquo receptum. ſicut ſi eſſet quidam color ſeparatus eſſet alius a colore non ſeparato ex ipſa ſua ſeparatione. Si autem ponatur aliqua res que ſit eſſe tantum: ita ut ipſum eſſe ſit ſubſiſtens hoc eſſe non recipiet additionem differentie: quia iam non eſſet eſſe tm̃: ſed eſſe : ⁊ preter hoc forma aliqua ⁊ multo minus recipiet additionē materie. quia iam eſſet non ſubſiſtens ſed: materiale. Unde relinquitur ꝙ talis res que ſit ſuũ eſſe non poteſt eſſe niſi una: unde oportet ꝙ ĩ qualibet alia re preter eam ſit aliud eſſe ſuum ⁊ aliud quiditas uel natura ſeu forma ſua. Unde in intelligentiis oportꝫ ꝙ ſit eſſe preter formam: ⁊ ideo dictum eſt ꝙ intelligentia eſt forma ⁊ eſſe.

Hic ponitur ſcđa ratio ad idem que inducitur ꝑ modum excluſionis tacite reſponſionis. quia aliquis poſſet dicere ad rationem factam ꝙ aliqua res eſt cuius quiditas eſt ſuum eſſe ⁊ illius diffinitio non abſtrahit ab exiſtere. Contra hoc inquãtum inducitur ſcđa ratio probans ꝙ in vno ſolo ente. ſ. primo eſſentia eſt idem ꝙ exiſtentia ⁊ conſequenter in quolibet alio eſſe ⁊ eſſentia diſtinguuntur realiter. ratiocinatur ergo ſic. Omne plurificabile ſeu plurificatum. altero trium modorum multiplicat vel per additionē differentie formalis: vel per receptionem vtriuſqꝫ in materia vel per receptionem vnius in materia ⁊ alterius ſeparationem. Sed quiditas que eſt ſuum exiſtere nullo iſtorum modorum eſt multiplicabilis. ergo quiditas que eſt ſuum eſſe nec plurificabilis nec plurificata eſt. ergo eſt vna tantũ. ⁊ ſic omne aliud ab ea non eſt ſua exiſtentia proceſſus clarus. Maior vero declaratur quoniam cum pluralitas ſequatur diuiſionem diuiſio alicuius ſit per differẽtias formales: ſic natura generica animalis multiplicatur in homine ⁊ leone per differentias indiuiduales ſicut natura ſpecifica multiplicatur in ſorte ⁊ platone ꝓpter hoc ꝙ humanitas ſortis eſt in alia materia ſignata ab illa in qua eſt humanitas platonis Uel tertio modo poteſt imaginari diuiſio inter aliq̃ duo eiuſdem nature ꝓpter hoc ꝙ alterum eſt omnino ſeparatum a materialibus conditionibus alterum vero concretum eſt illis ſicut homo ſeparatus apud platonem: Diſtinguitur ab hoc homine particulariter propter hoc ꝙ homo ſeparatus eſt immaterialis: natura vero ſor. eſt recepta in hac materia nec apparebit diſcurrenti per oĩa predicamenta aliquis alius modus realis multiplicationis in vniuerſo: nec aliquis mihi obijciat ꝙ quantitas ⁊ ſubſtantia diſtinguuntur realiter: ⁊ tamen non per differentias formales: nec etiam quoniam ſiue modis ſiue differentijs fiat diuiſio non refert dum modo contrahẽs ad aliquam limitatam naturam trahat. Contractum minor autem declaratur quo ad omnes eius particulas: et primo ꝙ non ſit multiplicabilis per modum generis pꝫ ex eo ꝙ genus recipit additionem differentie per quam trahitur natura generis ad determinatam naturam ſpecificam: ⁊ ſic perdit genus puritatem propriam: animal enim contractum ad humanam ſpeciem non eſt purum aĩal. ſed aĩal humanũ. quiditas vero que eſt ſua exiſtentia eſt ipm̃ eẽ purum ⁊ non coartatũ. ſtatim enim ꝙ contraheretur perderet puritatem ⁊ eſſent ibi duo eſſe. ſ. ⁊ quiditas ad quã contractũ eſſet. Scđa pars minoris clarius patet ꝙ enim recipitur in alio non eſt eẽ purum ⁊ ꝑ ſe ſubſiſtens: ſed ſubſtentatur in alio. quiditas autẽ que eſt ſuum eſſe eſt purum ⁊ conſequenter per ſe ſubſiſtẽs ⁊ non alteri admixta a quo ſubſtentetur. per idẽ quoqꝫ pꝫ. tertia pars minoris ſi enim vna quiditas que eſt ſuum eſſe eſt ſeparata: altera que eſt recepta ex hoc ꝙ eſt recepta non poterit eſſe eadem ſue exiſtentie: vt enim dictum eſt eſſe receptum non eſt eſſe idem quiditati: ⁊ ſic concluditur ꝙ quiditas que eſt ſuum eſſe eſt vna tantum que ē ipſa prima cauſa omnium ac per hoc cetera hñt eẽ diſtinctum a ſuis eſſentijs. Sequitur textus.

Omne autem quod conuenit alicui uel ē cãtũ ex principiis nature ſue ſicut riſibile in homie uel aduenit ab aliquo principio extrinſeco ſicut lumen in aere ex influentia ſolis: non autẽ poteſt eſſe ꝙ ipm̃ ſit cauſatum ab ipſa forma uel q̃ditate rei dico ſicut a cauſa efficiente: quia ſic aliqua res eſſꝫ cauſa ſui ipſius: ⁊ aliqua res ſe ipſam in eſſe produceret: qđ eſt impoſſibile ergo oportet ꝙ omnis talis res cuius eſſe eſt aliud a natura ſua ꝙ habeat eſſe ab alio.

In hac parte quarta huius capituli declaratur intelligentias habere eſſe a deo effectiue: in quo omnino idem eſt eſſe cum eſſentia primum horum in ſua vniuerſali concluſione hoc ſcilꝫ omne aliud a prima cauſa eſt productũ ab ipſa probatur ſic: omne habens eſſe diſtinctuꝫ a ſua q̃ditate eſt productum effectiue a prima cauſa omne ens aliud a cã prima habet eſſe diſtinctum a ſua quiditate. ergo omne ens aliud a prima ē effectiue productum a pria cauſa minor ſupponitur ex dictis ⁊ dicendis. Maior probatur ſic: omne illud cui conuenit aliquid diſtinctuꝫ a ſua quiditate ita ſe habet ꝙ vel ipſum eſt cauſa effectiua illius aut habet illud ab alio effectiue. non eniꝫ poteſt imaginari tertium riſibilitas ⁊ albedo ⁊ quicquid aliud conuenit homini aut cauſatur ab ipſo homine effectiue aut ab aliquo alio quod non ē hominis quiditas: ſed impoſſibile ē vt alıquod ens efficiat ſuam propriam exiſtentiam: vt dicitur ſcđo de anima textu commenti. 47. ergo oportꝫ ꝙ illam habeat ab alio effectiue ꝙ autem ſit impoſſibile vt aliquid ens efficiat ſuam propriam exiſtentiam pꝫ ex eo ꝙ ſequeretur ꝙ illud eſſet anteqꝫ eẽt: ex eo enim ꝙ efficeret eẽt omne enim efficiens exiſtit. 3° phyſicorum textu cõmenti. 17. ex eo vero ꝙ ſuum propriũ eẽ cauſaret ſuum exiſtere eius cauſalitatẽ ſequeretur: ⁊ ſic eẽt anteqꝫ eſſet. Sequitur textus.

Et quia omne qđ eſt per aliđ reducitur ad id qđ eſt per ſe ſicut ad cauſam primam. ideo oportet ꝙ ſit aliqua res que ſit cauſa eſſendi omnibus rebus eo ꝙ ipſa eſt eſſe tamen alias iretur in infinitum in cauſis cum omnis res q̃ non eſt eſſe: tamen habeat cauſam ſui eſſe: ut dictum eſt: patet ergo ꝙ intelligẽtia eſt forma ⁊ eſſe ⁊ qđ eſſe habet a primo eſſe qđ eſt eſſe tantũ ⁊ hoc eſt prima cã q̃ deꝰ eſt.

Hic declaratur ſcđm propoſitorum hec concluſio. ſ. eſſentia prime cauſe eſt ſuum exiſtere tali ratione omne qđ eſt per aliud tale predicatur ab eo quod ē per ſe tale omne ens aliud a prima cauſa ē per aliud tale. ideſt ens. ergo procedit ab eo qđ ē per ſe ens quod autem ē ex ſe ens cauſa eſt omnibus vt entia ſint. vt dicitur 2° metaphyſice textu cõmenti. 4. prima ergo cauſa eſt ex ſe ens ſeu per ſe ens ⁊ conſequenter ſua quiditas ē ipſum eſſe aliter nõ eẽt per ſe: ſed per aliud a ſua quiditate ens ⁊ conſequenter dependeret ab alio: vt ante poſita ratione deductum ē. Maior propoſitio ⁊ ſi habeatur 2° phyſicorũ textu commenti. 66. ⁊ 8. textu ꝯmẽti. 39. tamen in littera ꝓbatur ex eo ꝙ aliter ſequeretur proceſſus in infinitũ in cauſis ſi enim non eſſet deuenire ad vnum ꝑ ſe tale. ſꝫ omnia eſſent ꝑ aliud talia: qua ratione añ vnuꝫ eſt aliud

eadem ratiõe ante illud erit aliud ⁊ ſic in infinitum. Minor vero eſt cõcluſio precedentis ratiõis. Circa hanc ptẽ.

Dubitatur: an itelligentie effectiue ſint ꝓducte a deo ⁊ pro parte quidem negatiua arguitur ſic: omne agens aliquid agit illud per motum: nulla cauſa ſubſtantiarum immaterialium agit eas per motum. ergo nulla cauſa earum eſt agens eas. Maior eſt Ariſtotelis primo de generatione textu commenti. 45. Et confirmatur q: apud Ariſtotelem. 12. metaphyſice textu commenti. 12. Oĩs ꝓductio exigit tria a quo ex quo ⁊ ad quod que in ſubſtantijs imaterialibus ſaluari non poſſunt. Preterea primo phyſicorum textu cõmenti. 33. cõmunis conceptio philoſophorum eſt: ꝙ ex nihilo nihil ſit. ſed ſi intelligentie ſunt effectiue a deo ſunt ex nihilo ⁊c. Preterea 4° celi ꝯmẽto primo. nullum eternũ inquit Auerois habet efficiens vere niſi per modum forme ⁊ finis: ſimiliter. 12. metaphyſice cõmento. 44. reprehendit modernorum morẽ dicens ꝙ in ſeparatis a materia non eſt vere agere. Preterea nullum poſſibile ex ſe eſt neceſſarium ex alio apud cõmentatorẽ. 12. metaphyſice ꝯmenti. 41. niſi motus: ſed intelligentie ſi ſunt effectiue a deo ſunt poſſibiles ex ſe. ergo nõ ſunt neceſſarie ex alio. ergo corruptibiles. In hac dubitatione quoniam noſtra etate in hoc Patauino ſtudio non vertitur in dubium: an ita ſit ꝙ deus creauerit intelligentias. ſed an hoc ſit ſcđm mentem Ariſtotelis ⁊ commentatoris. ideo breuiter ⁊ incidenter perſuadere volumus ꝙ omnes intelligentie ſunt a deo effectiue ſcđm ꝯmentatorem: ⁊ conſequenter Ariſtotelẽ. oẽs enim admittunt in hac re conſequentiam iſtam. Deinde quoniam multi in hac re querunt modum quo apud cõmentatorem productio iſta ſit. Declarabitur ⁊ modus productionis primum declaratur ſic. id quod eſt maxime ens ⁊ verum eſt cauſa entitatis ⁊ veritatis in ceteris ſcđo metaphyſice textu cõmenti quarti. Deus ē maxĩe ens ⁊ verum. ergo deus eſt cauſa entitatis in ceteris. Si dicatur ꝙ eſt cauſa finalis ⁊ non effectiua. Cõtra. 12. metaphyſice cõmẽtis 36. ⁊. 44. quelibet res ſeparata a materia cuiuſcunqꝫ eſt principium finale eſt principium efficiens ergo. Si deus eſt principium finale intelligentiarũ erit ⁊ principium efficiens earum. Dicetur forte ꝙ commentator non ponit illam propoſitionem vniuerſaliter ſicut aſſumpta eſt ſed indefinitaꝫ. Contra ꝯmentator ex ſeparatione a materia ſeu ex imaterialitate rei ponit cauſalitatem effectiuam comitari cauſalitatem finalem reſpectu eiuſdem effectus. vt patet ibi. ergo vbicunqꝫ reperitur imaterialitas cum cauſalitate finali reſpectu alicuius oportet etiam reperiri cauſalitatem effectiuam reſpectu eiuſdem: confirmatur ex verbis cõmentatoris in de ſubſtantia orbis capitulo ſcđo. vbi expreſſe dicit celum egere intelligentia non ſolum mouente: ſed largiente in ſua ſubſtantia permanentiam eternam: par autem eſt ratio de intelligentijs ꝙ ſi dicatur ꝙ loquitur de cauſa finali ⁊ formali exemplari. Replica facta eſt ⁊ adde ꝙ ibi dicit cõmentator ꝙ finis ſignificat agens ſignificatione neceſſaria ⁊ ſunt verba valde notanda. Confirmatur adhuc. quia Auerois in. 12. metaphẽ ⁊ nũc nunc declarabitur non ſolum ponit ipſas produci ſecũdum modum quo a prima cauſa omnes producuntur aſſignat. Modus autem productionis ab ipſomet ponitur. 4° ꝯmento. 12. metaphyſice: vbi reprehendit Auicenam non quia ponebat intelligentias produci a deo. ſed quia ponebat ꝙ deus cauſaret res per modum nature. ſ. ꝙ ab vno vnum tantuꝫ ꝓcedat. poſuit eniꝫ Auicena deum glorioſuꝫ qui pura actualitas eſt intelligendo ſe produceret primam intelligentiam que producta intelligendo deum producebat. Secundam intelligentiam intelligẽdo autem ſe ſecunduꝫ id quod habet de actualitate producebat animam primi orbis intelligendo autem ſe ſecundum id quod habet đ potentialitate producebat orbem primum ⁊ ſimiliter. ſecũda intelligentia faciebat vſqꝫ ad vltimam: que preſidet ſpere actiuorum ⁊ paſſiuorum. reprehenditur ergo Auicena de hoc ꝙ vnum tantuꝫ produceretur a deo immediate dicebat. vnde dicit non enĩ eſt illic peruentus: neqꝫ conſecutio neqꝫ actio. ita ꝙ dicamus ꝙ vna actio ſequitur vnum agentem vbi apparet ꝙ propterea appoſuit ly ita ꝙ vna actio vt declararet modum productiõis ſeu impugnare. vnde ⁊ vere productionis modum ſubiungit in verbis ſequentibus dicens tantum enim. eſt illic cã ⁊ cauſatum ſecundum ꝙ dicimus intellectum eſt cauſa intelligentis: vbi ſcito ex alberto. 12. metaphyſice ꝙ contemplatio intelligentiarum. ſi veritatem inuenire querit in eas vt operatiuas non ſpeculatas tendat: ſunt enim eſſentialiter opifices: vt earum inſtrumenta corpora. ſ. celeſtia pre ſe ferunt. Inter artes autem talis inuenitur ꝓceſſus ꝙ ars cõmunis ⁊ principalis ſpeciales artes ſubſeruientes cauſat exemplariter ⁊ effectiue partialiter ſaltim prout diuerſis modis ē imitabilis. Uerbi gratia ars militaris cauſat equeſtrem. Et frenefactiuam ⁊ alias huiuſmodi: vt ſic ⁊ ſic ⁊ aliter imitabilis: omnes enim inferiores artifices intuendo artem principalem ⁊ cõmunem ad eius imitationem formant operationes ſuas proportionatas illi. deus autẽ glorioſus eſt ars prima ⁊ cõmuniſſima imitabilis ab omnibus artibus ſpecialibus q̃les ſunt omnes intelligentie: vnde ipſa ars diuina vt ſic imitabilis puta per motuꝫ talem qualis eſt motus ſaturni cauſat arteꝫ intelligentie ſaturni: ⁊ vt alio modo imitabilis: puta per operationes tales quales ſunt Iouis cauſat artem intelligentie iouis: ⁊ ſic de alijs cauſat dico non ſoluꝫ exemplariter: ſed effectiue ⁊ totaliter: ars eniꝫ vniuerſalis in humanis ideo non cauſat niſi particulariter ⁊ exemplariter: artes ſpeciales quia non poteſt niſi cõcurrente lumine intellectus agentis in alterius intellectu fieri. Si namqꝫ ars vniuerſalis eſſet ſeparata a materia per ſe ſubſiſtens ex ſe non prohiberetur quin poſſent artes ſpeciales ſui imitatiuas effectiue producere. Unde cum ars diuina ſit per ſe ſubſiſtens ⁊ ſumme efficax non requirit coagens. ſed ſola intelligendo ſe vt pluribus modis imitabilem artes ſpeciales orbium motiuas tanquã propriorum inſtrumentorum produxit. ⁊ quia artes ille nõ ſunt recepte in aliquo oportet ꝙ ſint ſubſiſtẽtes: ⁊ ꝙ ſint non ſolum forme intelligibiles ſed intelligentes. omnis enim res immaterialis ſi eſt ſubſiſtens eſt intelligens. Secundum doctrinam Ariſtotelis tertio de anima textu commenti. 16. vnde cum deus immediate producat plures artes ſpeciales ſubſiſtẽtes ſequitur ꝙ immediate producat plures intelligentias. ipſe ſunt eſſentialiter artes ⁊ ſic ibi eſt tantum cauſa ⁊ cauſatum: ſicut intellectum. ideſt ars communis intellecta. eſt cauſa intelligentis artificis ſubſeruientis. Confirmant hunc ſẽſum verba ſequentia quibus ait ꝙ non eſt impoſſibile vt idem quod eſt per ſe intelligentia ⁊ intellectum ſit cauſa pluriuꝫ entium ſecundũ ꝙ ex eo intelliguntur multi modi ars eniꝫ diuina que eſt pura intelligentia ⁊ purum intellectũ ſcđꝫ ꝙ intelligitur a ſe practice pluribꝰ modis imitabilis plures artes producit quarum cuilibet. quia ꝙ concipit de arte cõmuni eſt ratio operandi cum ſumat principia ſua ab illa. iđ ſubdit ꝙ aliud eſt quod concipit de p̃mo motore. Motor orbis Iouis ⁊ aliud quod concipit motor orbis Saturni eſt cauſa in anima eius ſcilicet quod operetur. Et confirmat quoqꝫ hoc idem proportio inter intelligentias aſſignata ab ipſo commentatore: ait enim in commẽto. 44. ꝙ habitudo intelligentiarum aliarum ad primam eſt habitudo artium ſpecialium ad communem. ita ꝙ ſicut artes ſpeciales perficiuntur ⁊ cauſantur a communi in humanis ita proportionabiliter intelligentie alie perficiuntur ⁊ cauſantur a prima. Ad primum in oppoſitum dicitur ꝙ agens dupliciter ſumitur quãdoqꝫ Ad p̃muꝫ
proprie pro illo ꝙ ex ſua actione infert paſſionem q̃ magis facta abijcit a ſubſtantia. ⁊ ſic ſumitur ibi ab Ariſtotele agens ſic enim opponuntur agens ⁊ patiens. Alio/

modo pro omne ꝙ in genere cauſe efficientis cauſat: et ſic agens communis eſt mouente: vt patet ex ſeptio metaphyſice commento. 31. Ad confirmationem primam dicitur ꝙ ⁊ illud ⁊ ſimilia intelligenda ſunt de pductiõe phyſica. ſ. per motum ⁊ mutationem. Similiter dicitur ad ſecundum. Ad auctoritates commentatoris adductaſ ⁊ ſimiles ſibi dicitur ꝙ loquuntur de agente proprie dicto ⁊ productione phyſica: vel contra poſitionem Auicene ꝙ vnum ab vno emanet. Ad rationem ſecundam cõceſſa maiore negatur minor. ſtat enim apud Ariſtotelez commentatorez ⁊ ſan. Thomaz ⁊ veritatem aliquid eē ab alio effectiue ⁊ tamen eſſe neceſſariuz ex ſe. Ad cuius euidentiam notanda ſunt quattuor propoſitiones. prima eſt. Poſſibile ex ſe eſt id quod habet in ſeipſo potentiaz ad nõ eſſe. patet iſta ex terminis: ideo eniz aliquid eſt in ordine poſſibilium ⁊ non ordine neceſſariorum. quia habet in ſe ipſo potentiam ad non eſſe. Si enim careret potentia ad non eſſe impoſſibile eſſet ipſum non eſſe. ⁊ ſic neceſſarium. eſſet illud eſſe. Secunda propoſitio eſt id ſolum habet in ſe ipſo potentiaz ad non eſſe cuius aliquid habet potentiam ad aliud eſſe patet iſta ex eo ꝙ nulla potentia per ſe primo appetit non eſſe: omnis enim appetitus per ſe tendit ad aliquid eſſe. ſed quia cum illo ad qđ tendit non poteſt ſtare eſſe quod habet. ideo ex conſequenti appetit non eſſe quod eſt priuatio forme quã habet. Sicut materia aque per ſe primo appetit formam ignis. ſed quia cum forma ignis non poteſt ſimul ſtare aque forma. ideo ex conſequenti appetit priuationem forme aque quaz habet potentia. ergo omnis appetens nõ eſſe prius natura appetit aliquod aliud eſſe. Notanter autem dixi in hac propoſitione cuius aliquid habet potẽtiam. quoniam non totum appetit aliud eſſe ſed pars potentialis. non eniz tota aqua appetit eē ignis ſed eius materia. Tertia propoſitio eſt ꝙ neceſſarium ex ſe eſt illud quod caret potentia ad eſſe ⁊ non eſſe. patet iſta ex terminis ſcilicet metaphyſice textu commenti. 6. neceſſarium enim eſt quod impoſſibile eſt aliter ſe habere: quod autem caret potentia ad eſſe ⁊ non eſſe impoſſibile eſt aliť ſe habere: omnis enim ſucceſſio dicitur ſic ad aliter ſe habere ſit per poſſe hoc eſſe perdere ⁊ aliud acquirere. Quarta propoſitio eſt ꝙ nec intelligentie nec corpora celeſtia habent aliquid ſui quod ſit in potentia ad aliud eſſe Illa quo ad intelligentias eſt per ſe nota quia ſunt ſimplices forme: quo ad corpora celeſtia ṽo ſecundum Auerroim ſimiliter dicendum eſt quia ſunt ſubſtantie ſimplices apud ipſuz. ſecundum aũt ſanc. Thomam ex eo eſt vera ꝙ materia cuiuſqz corpz non eſt capax niſi forme quã habet. Ex quibus quattuor propoſitionibus ſuccincte declaratis. patere poteſt ꝙ ſecundum veritatem intelligẽtie ⁊ corpora celeſtia ſunt neceſſaria ex ſe arguendo ſic. omne carens potentia ad eſſe ⁊ non eſſe eſt neceſſarium ex ſe. Intelligentie ⁊ corpora celeſtia carent potentia ad eſſe ⁊ non eſſe. ergo ⁊c. Cum hoc tamen ſtat ꝙ ſint effectiue ab alio. poteſt eniz vnum neceſſarium eſſe effectiue ab alio neceſſario. vt dicitur octauo phyſicorum textu commenti. 15. ⁊. 5. metaphyſice. textu commenti. 6. Unde intelligentie ⁊ corpora celeſtia dupliciter ſunt neceſſaria ⁊ ex ſe ⁊ ab alio ex ſe quidem formaliter ⁊ intrinſece ab alio ṽo effectiue ⁊ extrinſece. Unde cõmentator 12. metaphyſice commento. 41. dicit ꝙ non poteſt eſſe aliquid poſſibile ex ſe: neceſſarium vero ex alio niſi motus ⁊ non dixit impoſſibile eſt aliquid eſſe. neceſſarium eſſe ex ſe ⁊ ex alio: ⁊ cuz hoc inſpexeris fugabuntur omnes dubitationes ĩter dicta eius in de ſubſtantia orbis ⁊ hic reputauit enim impoſſibile. niſi in motu aliquid eē neceſſarium ex alio preciſe pro nunc ſufficiant.

¶ Sequitur textus.

¶ Omne autez quod recepit aliquid ab alio eſt in potentia reſpectu illius ⁊ hoc quod receptum eſt in eo eſt actus eius. ergo oportet ꝙ ipſa forma vel quiditas que eſt intelligentia ſit in potentia reſpectu eſſe quod a deo recepit. ⁊ illud eſſe receptuz eſt per modũ actus ⁊ ita inuenitur actus ⁊ potentia in intelligentiis non tamẽ forma ⁊ materia niſi equiuoce. Unde etiam pati recipere ſubiectum eſſe: et omnia huiuſmodi que uidentur rebus ratiõe materie conuenire equiuoce conueniunt ſubſtantiis intellectualibus ⁊ corporalibus. ut in tertio de anima cõmentator dicit.

¶ In hac quinta particula declaratur talis concluſio intelligentie ſunt compoſite ex actu ⁊ potentia quo eſt ⁊ quod eſt: ſic omne quod recipit aliquid ab alio effectiue eſt compoſitum ex recipiente potentia ⁊ actu recepto. intelligentie recipiũt aliquid ab alio ſcilicet eſſe a deo. ergo intelligentie ſunt compoſite ex potentia ⁊ actu. Maior ex eo patet ꝙ nihil eſt in ſe ipſo. Minor autem ex precedentibus nota eſt ⁊ quãuis ſic ſit ꝙ ĩ itelligentiis inueniatur actus ⁊ potentia non tamen habent formam ⁊ materiam. In plus enim ſe habent actus ⁊ potentia q̃ forma ⁊ materia: vnde pati recipere ⁊ ſubiici ⁊ ſimilia que ſunt paſſiones materie equiuoce in inferioribus ⁊ ſuperioribus reperiuntur. alia enim eſt ratio recipiendi ibi. ⁊ hic ibi abſqz omni motu ⁊ materiali conditione. in iſtis vero non niſi cum motu ⁊ indiuidualibus conditionibus vt ⁊ commentator teſtatur tertio de anima. commento. 14°.

¶ Sequitur textus.

¶ Et quia ut dictum eſt intelligentie quiditas eſt ipſamet intelligentia. ideo quiditas uel eſſentia eius eſt ipſum quod eſt ipſa ⁊ eſſe ſuuz receptum a deo eſt id quo ſubſiſtit in reruz natura: ⁊ propter hoc a quibuſdam huiuſmodi ſubſtantie dicuntur componi ex quo eſt: ⁊ qđ eſt uel ex quo eſt ⁊ eſſentia ut Boetius dicit.

¶ Aſſignat rationem quare intelligentie dicuntur compoſite ex quo eſt ⁊ quod eſt: omne compoſitum ex quiditate que eſt ipſum ſuppoſitum ⁊ eſſe eſt compoſitum ex quo eſt ⁊ quod eſt intelligentie ſunt compoſite ex quiditate que eſt ipſa intelligentia ⁊ eſſe quo ſubſiſtunt. ergo ſunt compoſite ex quo eſt ⁊ quod eſt omnia aſſumpta ex pdictis ſũt mãifeſta. ¶ Circa ſupra dicta due dubitationes ſunt. prima eſt an eſſe actualis exiſtentie ⁊ eſſentia diſtinguantur realiter. Secunda eſt an intelligẽtie ſint compoſite ex actu ⁊ potentia. Circa primam tria agẽda ſunt primo ponetur opinio ſcoti. Secundo ponetur opinio ſan. Thome. Tertio reſpondebitur argumentis in oppoſitum. Quo ad primam Scotus in 3° ſententiarum diſtinctione. 6ª. q. prima opinatur eſſe actualis exiſtentie ⁊ eſſentiam rei eē idem realiter. ſʒ diſtinguantur ex natura rei ſicut modus intrinſecus: ⁊ quiditas cuius eſt ſicut nec albedo diſtinguiť a ſuo mõ itrinſeco. gradu .ſ. vt tria vel vt quattuor. Ad probanduz autem hoc licz adduci poſſint rationes Scoti. quia tamen vnionem nature humane cum ſuppoſito diuino concernunt decem rationes inductas ab Antonio trombeta ĩ quolibeto ſuo nunc recitandas primo cenſui. primo arguit vt ipſe dicit contra fundamentum thome ſic manente eadem ratione manet idẽ effectus. ſed tota quare ponitur ab iſtis eſſentiam differre ab eſſe propter indifferentiam eſſentie ad eē ⁊ non eē. nam vt dicunt lapis eſt in potentia vt ſit ⁊ non ſit. ergo vbi talis in differentia inueniť ibi ponẽda ẽ talis diſtinctio. ſed ita ẽ quod ẽ ꝯſimilis in differẽtia eſſe ad eſſe ⁊ non eſſe. eſſe enim roſe in hyeme non eſt in vere autem eſt. Conſimilis etiam in differentia eſt eſſentie ad eſſentiam ⁊ non eſſentiaz. eſſentia nãqz creature ab eterno non eſt: ergo eſſe differt realiter ab eſſe ⁊ eſſentia differt ab eẽntia quod eſt ridiculum. ¶ Preterea quandocunqz ſunt aliqua duo eſſentialiter ordinata ⁊ realiter diſtincta. Prius poteſt ſine contradictione fieri abſqz poſteriori. ſed eſſentia non poteſt fieri ſine exiſtentia. ergo minor patet. quia eſſentia particularis que ſola ſit neceſſario eſt exiſtens. ¶ Preterea quecunqz diſtinguuntur realiter ſe habent: ſicut res ⁊ res. ſed eſſentia ⁊ exiſtentia non ſe habent: ſicut res ⁊ res: ergo ⁊c. Patet illa quia res proprie loquendo conuertitur cum ente in actu actualitate exiſtentie. ¶ Preterea nulla res componit cum ſua realitate. ergo nulla quiditas differt realiter a ſua exiſtentia tenet conſequentia. quia exiſtentia eſt ipſa realitas rei. nihil enim aliud eſt dicere rem eē realiter q̃ exiſtere: ⁊ econuerſo. antecedens autem eſt de ſe notum. ridiculum eſt enim dicere ꝙ aliquid componat cum ſua realitate. ¶ Preterea homo verus non componit cum ſua veritate: nec homo affirmatus cum ſua affirmatione: ergo quiditas non componit cum ſua exiſtentia. conſequentia patet ex eo ꝙ rei exiſtentia nihil aliud eſt q̃ poſitio veritatis: ⁊ affirmatio eius. Antecedentis autem oppoſitum non videtur bene intelligibile. ¶ Preterea exiſtentia ⁊ eſſentia habent idem contradictorium: ergo non diſtinguuntur. conſequentia eſt nota. antecedens ṽo manifeſtatur ex eo ꝙ nihil eſt quod priuet eſſe quin priuet eſſentia. nec eſt aliud nihil priuans eē ⁊ aliud nihil priuans eſſentia. ¶ Preterea homo in potentia non componit cum homine in actu: ergo eſſentia ⁊ exiſtentia non componunt. ⁊ conſequenter non realiter diſtinguũtur. conſequentia relinquitur per ſe nota: quia eſſentia eſt in potentia. exiſtentia vero eſt actualitas eius. antecedens vero patet ex eo ꝙ actus ⁊ potentia diuidunt ens. vt conditio diminuens ⁊ perficiens ſicut verum ⁊ pictum diuidunt animal. vt commentator dicit nono metaphyſice. commento ſeptimo. homo ergo in potentia cum non ſit homo ſimpliciter cum ſit homo in actu ſolam conditionem diſtrahentem perdit poſitum ſub conditione perficiente. ⁊ ſic nullam compoſitionem habet cum homine in actu. Preterea eſſe exiſtentie ſi eſt diſtinctum realiter a quiditate non eſt ſubſtantia: nec accidens. ergo probatur antecedens. ꝙ eniz non ſit accidens vt conceſſum ponatur. ꝙ autem non ſit ſubſtantia probatur: quia aut eſt materia: aut forma: aut compoſitum nullum illorum eſt apud Thomaz: ergo. ¶ Preterea exiſtentia ⁊ eſſentia diſtinguũtur realiter: ergo in qualibet generatione ſubſtantiali ſunt duo termini totales. ⁊ duo termini formales. conſequẽs eſt impoſſibile: ergo ⁊c. conſequentia probatur quo ad vtrãqz partem ſupponendo duo. Primum eſt ꝙ compoſitum per ſe vnum ſit ex per ſe actu: ⁊ per ſe potentia ex octauo metaphyſice. vbi nullam cauſam nouit Ariſtotiles quare compoſitum ſubſtantiale eſt per ſe vnum niſi quia materia eſt per ſe potentia. forma vero per ſe actus. ſecũdo ſupponiť ꝙ eſſentia eſt per ſe potentia. exiſtentia vero per ſe actus. Ex quibus concluditur ꝙ id quod reſultat ex eſſe. ⁊ eſſentia eſt per ſe vnum quo dato ſequitur ꝙ erunt duo compoſita per ſe vnitatem habentia quorum alterum erit compoſitum ex materia ⁊ forma: alterum ex eſſe ⁊ eſſentia. ⁊ cum vnumquodqz per ſe vnum natum ſit terminare generationem: ergo in generatione erunt duo termini totales. ⁊ ſic patet. prima pars: erunt etiam duo termini formales ſcilicet exiſtentia. ⁊ forma ſubſtantialis: quod etiam probatur ſic terminus formalis generationis eſt id quo aliquid generatur. ſed tam exiſtentia q̃ forma eſt id quo aliquid generatur. ergo probatur minor ſic eo modo quo aliquid eſt ratio eſſendi eſt ratio generandi. ſed exiſtentia eſt ratio eſſendi. ergo eſt ratio generandi. Uel formetur ſic ratio eo modo quo aliquid generatur eo modo eſt. ſʒ per te ipſum compoſitum non generatur per eſſe ſic ꝙ eſſe ſit terminus generationis: ergo non habebit eſſe per ipſum eſſe. conſequens eſt falſum: ergo altera premiſſarum nõ maior: ergo minor. ¶ Preterea ex exiſtentia ⁊ eſſentia ſit per ſe vnum. ergo datur proceſſus in infinitum in eſſentiis. conſequens eſt impoſſibile: ergo ⁊c. Antecedens etiam patet ex precedenti ratione ⁊ probatur ſic. Nam ſicut ex materia ⁊ forma reſultat tertium per ſe vnum: quia illa eſt per ſe potentia hec per ſe actus. ita ex exiſtentia ⁊ eſſentia cum etiaz exiſtentia ſit per ſe actus. ⁊ eſſentia per ſe potentia. eadem eniz ratio eſt. conſequentia autem probatur: quia ſi ex eſſe ⁊ eſſentia ſit tertium per ſe vnum cum illud iterum diſtinguatur a ſua exiſtentia componet cũ ea. ⁊ ex eis ſiet aliquod per ſe vnum. iterum arguitur eodem modo de illo. ⁊ ſic in infinitum. Hec de primo. ¶ Quo ad ſecunduz opinio Opi.s.T.
ſancti Thome ab eo poſita in ſecundo contra gentiles. capitulo. 52. eſt ꝙ in omni creatura quiditas ⁊ eius eſſe actualis exiſtentie diſtinguuntur realiter. ⁊ licet hec concluſio nunc in textu probata ſit. attamen ad pleniorẽ declarationem adducã duas probationes ex ſancto Thoma ibi prima eſt omnis eſſentia creata habet aliquid ſibi realiter cõiunctum preter ſuum eſſe nullum eſſe in receptum habet aliquid ſibi annexum preter ſe. ergo nullum eſſe irreceptum eſt eſſentia creature ⁊ conſequenter eſſe ⁊ eſſentia non ſunt idem. eſſet enim ipſum eē irreceptum ſi eſſet idem eſſentie ſicut. ⁊ ipſa eſſentia irrecepta eſt de ſubſtantiis loquendo: maior eſt nota per ſe ſor. enim preter ſuum eſſe habet quantitatem albedinez ⁊ ſimilia: ſimiliter ſubſtantie ſeparate vt nunc ſupponimus habent aliquod accidens puta actum intelligendi ſaltem. Minor vero declaratur ex eo ꝙ ſi affirmatio eſt cauſa affirmationis negatio erit cauſa negationis. ſed de preciſa cauſa quare eſſe habeat aliquid preter ſe annexum eſt: quia eſſe eſt receptum in alio in quo poteſt recipi aliud quod patet ex hoc ꝙ eſſe ſubſtantiale ſor. ⁊ eē album eiuſdem nulla alia ratione adunantur niſi qr vtrũqz recipitur in ſor. ſunt enim tantum vnum ſubiecto cuz ergo eſſe non erit receptum non remanebit aliquis modus quo poteſt habere aliquid ſibi annexum. Confirmatur hoc: quia eſſe ſubſtantiale ſortis: aut adunatur cũ aliis preter ſe identice. ⁊ hoc eſt manifeſte falſum. eſſe enim ſubſtantiale ſor. non eſt eſſe album. aut ſicut potentia ⁊ actus. ita ꝙ eſſe ſubſtantiale ſit potentia ⁊ accidentale actus eius. ⁊ hoc non: quia nullum eſſe actualis exiſtentie poteſt poni ſubiectum alterius cum ſit vltima actualitas. remanet igitur ꝙ ea ratione adunetur: quia ambo recipiuntur in tertio. ⁊ ideo ſublato hoc ab ipſo eſſe actualis exiſtentie ꝙ ſit ſcilicet receptum auferetur etiam ꝙ poſſit habere aliquid ſibi annexum. ⁊ hoc eſt ꝙ Boetius dicit in ebdomadibus ꝙ ipſum quod eſt aliquid habet ſibi preter ſe coniunctum. ipſum vero eſſe nihil. Secunda ratio ad idem eſt. Omne eſſe irreceptum eſt infinitum ſimpliciter nullum eſſe creature eſt infinitum ſimpliciter. ergo nullum eſſe creature eſt eſſe irreceptum: ergo diſtinguitur ab eẽntia ⁊c. minor eſt per ſe nota maior probatur ſic. omne puruz eſſe eſt infinitũ ſimpliciter. omne eſſe irreceptum eſt purum eſſe. ergo omne eſſe irreceptum eſt infinitũ. ſimpliciter maior eſt nota ex terminis. eſſe enim ideo eſt limitatũ: quia nõ eſt purũ. ſʒ in pdicamentis mixtũ. eſſe eniz limitať p naturas pdicamẽ

tales a quibus ſi depuretur omni ſinitate carens infini/tum omnino reſtabit. minor vero etiam patet ex precedẽ/ti ratione. ⁊ ex ratione facta ſupra in textu. ⁊ adhuc exẽ/plariter declaratur albedo ſi ponatur non recepta in ali/quo eſt pura albedo. ⁊ nihil haberet niſi ſe tantũ. ⁊ eẽt infinita in ſpecie albedinis vt de ſe clarum eſt. non enim poteſt a ſano intellectu imaginari albedo ſeparata defini/ta ad aliquem modum albedinis. omne enim quod eſt per ſe tale habet omnem perfectionem poſſibilẽ illi na/ture. Sic homo ſeparatus apud platonẽ habet omnem pfectionẽ poſſibilẽ nature humane. nec valet id qđ An/tonius trombeta ↄtra hoc dicit ſumptũ ex Scoto 2° ſen. Scotus. diſtin. 3ª. q. vltima. ꝙ ſi albedo eſſet ſeparata. ⁊ haberet omnem perfectionem poſſibilẽ tali ſpeciei ſequetur ꝙ albedo eſſet infinita ſimpliciter. quia haberet perfectio/nem infinitorum indiuiduorum poſſibilium eſſe ſub ſpe/cie albedinis hoc inquam nihil valet quoniam ſicut infi/nita indiuidua albedinis etiã ſimul poſita non ſunt per/fectionis infinite ſimpliciter cum ſint limitata ad ſpeciem albedinis. ita nec albedo ſeparata eorũ perfectiones ha/bens erit infinita ſimpliciter. ſed in tali ſpecie. Tertia ra/tio eſt iſta. id quod conuenit nature ſpecifice abſq̃ omni cauſa effectiua diſtinguitur realiter ab eo quod conuenit illi non niſi per aliquam cauſam effectiuã. ſed predicata quiditatiua cõueniunt rei abſq̃ omni cauſa effectiua. exi/ſtentia autẽ non conuenit res niſi per aliquod efficiens. ergo predicata quiditatiua ⁊ exiſtentia rei diſtinguuntur realiter. maior eſt per ſe nota. minor autẽ quo ad ſecun/dam partem eſt clariſſima. quo ad primam vero declara/tur ſic ſecluſa omni cauſalitate effectiua reſpectu roſe. q̃/ro an illa ſit vera roſa eſt ſubſtantia corporea ſi ſic habeo intentũ. ſi non ergo roſa abſolute ſumpta non eſt in pre/dicamento. ⁊ predicata primi modi poſſunt intelligi non ad eẽ rei. ⁊ diffinitio ſeparatur a diffinito: que omnia nõ ſunt imaginabilia ⁊c̃. Videtur etiam hec opinio ab anti/q̃s deriuata Platone ſcilicet Alpharabio: Auicena: Al/gazele: Boetio: Hilario: Alberto: ⁊ eorum ſequacibus lʒ ab Ariſtotile nihil manifeſti in hac re habeamus. Hec de ſecundo. ¶ Quo ad tertium reſpondetur argumen/tis in oppoſitum. ⁊ ad primũ dicitur premittendo quod arguens non vidit ſanctum Thomam in fonte. vt enim apparet ex ſecundo contra gentiles: vbi ex intentione ſe/ptem rationibus fundat ſuam opinionem ſeu poſitionẽ non aſſumpta ab arguẽte nõ nominatur inter illas. vnde peccauit imponendo nobis hoc eſſe totum fundamen/tum poſitionis noſtre. ⁊ nec eſt mirum ſi in hoc errauit quoniam in omnibus que contra nos tenet ſe extendit ſi/cut mus ſuper farinã: licet illa ratio ex dictis ſancti Tho/me primo ſententiaꝝ. diſtinctione octaua. queſtione quar/ta. articulo ſecundo elici poſſit. vbi tamen de hac re non tractat. ⁊ eſt formanda ſic ratio illa eſſentia particulariter ſumpta eſt indifferens ad eſſe. ⁊ non eſſe. ergo diſtingui/tur realiter a ſuo eſſe nec valet reſponſio ſua dicens ꝙ in antecedente oportet addere ꝙ eſſentia habeat propriam realitatem aliam a realitate exiſtentie: quia hoc eſt volũ/tarium. diſtinctio enim realis eſt inter materiã ⁊ formã quas philoſophi non dubitant habere eandem realita/tem exiſtentie cũ ex eis ponant vnum per ſe fieri. ¶ Ad argumentum ergo contra hanc rationem factũ dicitur ꝙ falſũ eſt ꝙ eſſe ſit indifferens ad eẽ ⁊ non eſſe. ⁊ eẽn/tia ad eſſentiam ⁊ non eſſentiam. nihil enim eſt indiffe/rens ad aliqua duo quorum alterum ſibi determinat in ſua diffinitione. conſtat autem ꝙ eſſe eſt de intellectu eẽ ⁊ eſſentia de intellectu eẽntie. ꝙ autem eſſe roſe in hye/me non ſit. ſed in vere hoc eſt ideo quia eſſentia roſe cui ſemper ſua predicata quiditatiua adſunt ad actũ eſſendi non peruenit. ⁊ non ideo quia ipſum eſſe ſit indifferens: cum autem addit ꝙ eſſentia eſt indifferens ad eẽntiam. ⁊ non eẽntiam: quia non eſt ab eterno. non videtur intel/ligere vocem propriam. ex negatione enim actus eẽndi ab eterno bene ſequitur ꝙ roſa ſit indifferens ad eſſe ⁊ non eſſe: ſed non ꝙ ſit indifferens ad roſam ⁊ nõ roſam. vt enĩ dicunt Alpharabius: Auicena: Algazel: ⁊ Alber/tus: ſiue roſa ſit ſiue non ſit. ſemper eſt roſa ⁊ ſemper eſt ſubſtantia corporea ⁊c̃. Si aliquo termino menſuratur in his vti licet. ¶ Ad ſecundum negatur vtraq̃ premiſ/ſa ⁊ maior quidẽ ſuppoſita oſtenſa eſt eẽ falſa. Minor vero oſtenditur in Chriſto in quo humanitas abſq̃ crea/ta exiſtentia actuali eſt. ¶ Ad tertium negatur maior ad in/tellectum arguentis. non enim requiritur ad diſtinctio/nem realem ꝙ vtrũq̃ verum habeat propriam exiſten/tiam. ¶ Ad quartum dicitur ꝙ ſicut eſſe. eſt duplex ſci/licet exiſtentie ⁊ eſſentie. ita duplex eſt realitas eſſentie ⁊ exiſtentie. ⁊ lʒ nulla res componat cũ ſua realitate eſſen/tie: tamen cum hoc ſtat ꝙ componat cum realitate exi/ſtentie. vnde eſſentia hominis abſolute in reali predica/mento ſubſtantie ſcilicet reponitur. poſita autem in rerũ natura ſit realis realitate exiſtentie. ¶ Ad quintum dici/tur eodem modo: quia etiam verum conuertitur cum ente ⁊ re. vnde ſimiliter homo dupliciter eſt verus ſci/licet veritate eẽntie ⁊ exiſtentie. homo verus veritate eẽn/tie non componit cum tali veritate que nihil aliud eſt q̃ fundamentalis cõformitas ad ſua predicata quiditatiua. componit autem cum ſua veritate exiſtentie: ideſt cuʒ eẽ quod fundat hanc veritatem homo eſt. ſimiliter dicitur de affirmatione. ¶ Ad ſextum negatur antecedens cu/ius probationis vtrũq̃ aſſumptum eſt falſum. Cũ enĩ quot modis vnum oppoſitorum dicitur. dicatur ⁊ reli/quum in primo topicorum. ſicut ens dupliciter dicitur ſci/licet ens quiditatiuum ⁊ exiſtentie. ita non ens ſeu nihil dicitur dupliciter ſcilicet nihil quiditatiue ⁊ nihil exiſten/tie. homo enim abſolute ſumptus cum ſit in predicamẽ/to ſubſtantie eſt ens quiditatiue nõ tamen extra nihil op/poſitum actuali exiſtentie. ⁊ ideo aliud eſt nihil oppoſi/tum enti predicamentali ſeu eſſentie. ⁊ aliud quod oppo/nitur exiſtentie actuali ⁊c̃. Et ſimiliter alia eſt negatio eẽn/tie. ⁊ alia eſt negatio exiſtentie. ¶ Ad ſeptimũ negatur conſequentia. non enim idem eſt dicere homo in poten/tia componit cum homine in actu: ⁊ eẽntia componit cũ exiſtentia. prima enim eſt falſa: quia idem non compo/nit cum ſeipſo. Secunda autem eſt vera: quia extrema realiter diſtinguuntur. vnde nõ eſt eadem proportio exi/ſtentie ad eſſentiam. ⁊ hominis in actu ad hominem in potentia. inter prima enĩ eſt proportio potentie recepti/ue ad actum. ⁊ diſtinctio realis vtroq̃ extremo poſito extra cauſas ſuas. inter ſecunda vero non. ſed eſt propor/tio eiuſdem ad ſeipſum ſm̃ diuerſas ſui diſpoſitiones ſi/mul impoſſibiles ſcilicet eſſe in potentia ⁊ eſſe in actu. ¶ Ad octauum negatur antecedens. exiſtentia enĩ ſub/ſtantie eſt ſubſtantia. ⁊ exiſtentia accidentis eſt accidens ⁊ vt ſupra patet exiſtentia ſubſtantie non eſt materia nec forma: nec compoſitum. ſed actualitas omnium eorũ. ⁊ ſic eſt reductiue in genere ſubſtantie. Sed ↄ hoc inſtat arguens ſic: omne quod eſt reductiue in genere reponi/tur vt principium ipſius. ſed eſſe non eſt principiũ ſub/ſtantie. ergo non eſt in genere ſubſtantie reductiue. Ad hoc dicitur ꝙ cuʒ eſſe ſit vltima actualitas rei. ⁊ vltimũ in generatione ſit primum in intentione eſſe erit in gene/ratione ſubſtantie vt principium formale vltimatũ ip/ſius ſubſtantie. per hoc enĩ res reponit̃ in genere ſub/ſtantie: quia eſt capax eſſe ſubſtantialis. ⁊ enim differen/tie in omnibus generibus. vt infra declarabitur ſumun/tur ab ordine apud ipſum eſſe. ¶ Ad nonum negatur conſequentia ad cuius probationem dicitur ꝙ primum ſuppoſitum male intellectum adducitur eo ꝙ Ariſtoti/les. 8°. metaphyſice. textu cõmenti. 15. quem arguens adducit non dicit ꝙ ex per ſe potentia. ⁊ per ſe actu re/ſultet vnum tertium. ſed ꝙ ideo res habens partes eſt vna: quia altera eſt actus. altera vero potentia ⁊ intelligen/dum eſt. ſicut ſupra declaratum fuit. ſ. ꝙ altera pars eſt

pura potentia eo ꝙ ex duobus actibus non ſit tertium per ſe vnum modo quiditas rei. ⁊ exiſtentia eius non ſe habent ſicut pura potentia ⁊ actus vt patet. vnde aucto/ritas illa non eſt ad propoſitum. Relinquitur ergo fal/ſum eſſe ꝙ ex eſſe ⁊ eſſentia fiat tertium per ſe vnum ⁊ conſequenter probatio conſequentie quo ad primã par/tem nihil valet. quia nõ ſunt ibi duo compoſita. Ad pro/bationem vero conſequentie quo ad ſecundam partẽ di/citur ꝙ non inconuenit generationem habere duos ter/minos. primus eſt forma. ſecundarius autem eſſe ſicut per oppoſitum creationis terminus formalis. Primo eſt eſſe. ſecundarius vero forma. ⁊ hoc modo conceduntur argumenta: ꝙ ſi intendat probare ꝙ eſſe ſit termi/nus generationis. Primo reſpondetur ⁊ dicitur ꝙ id quod aſſumit ſcilʒ eo quo aliquid eſt ratio eſſendi eſt ra/tio generandi falſum eſt. licet enim ſit verũ ꝙ id quod eſt ratio eſſendi ſit ratio rei ꝙ generetur. non tamen eſt verum ꝙ eomodo quo eſt ratio eſſendi. ſit ratio gene/randi. ⁊ ratio eſt quia res per generationem non exit de non eſſe omnino ad eſſe. ſed de priuatione ad formã vt dicitur primo phyſicorum. creationis enim eſt propriũ vt res transferat de nõ eſſe omnino ad eſſe: quo ſit vt eẽ quod eſt. primo ratio eſſendi merito ſit. ⁊ primo ratio pri/me productionis que eſt creatio ⁊ forma eſt que ſecun/dario ratio eſſendi. ſit primo ratio ſecunde productionis generationis. ſ. vnde ⁊ primo phyſicorum. principia ge/nerationis ponuntur forma ⁊ priuatio. per idẽ patet ad ſecundam formam eiuſdem rationis. falſa enim eſt ma/ior. alius nãq̃ ẽ modus quo res generatur. ⁊ alius quo eſt. eſt enim per formam ſecundario. per eſſe autẽ pri/mo generatur vero ecõuerſo. Ad decimũ patet reſpon/Dubium ſio ex dictis. falſum enim eſt antecedens. ¶ Circa ſcđm dubium ſciendum eſt cõmunem philoſophorũ ſenten/tiam eſſe intelligentias alias a prima nõ eẽ actus omnino purus. ſed admixtionem in ſe potentie habentes. verũ diuerſitas inter eos magna eſt de modo quo hec duo. Actus. ſ. ⁊ potentia eis inſunt. Et vt reliquos obmitta/Opio ſco. mus ne limites intentionis noſtre egrediamur: Sco. in primo ſen. diſtin. quinta. q. ſecũda. opinatur omnẽ crea/turam eẽ compoſitã ex actu ⁊ potentia. hoc modo quia quelibet creatura cuʒ non ſit nihil oportet ꝙ habeat ali/quam actualitatem. ⁊ cum ſit definita ad tale genus vel ſpeciem ſeu gradũ perfectionis oportet ꝙ habeat in ſe negationẽ alterius perfectionis poſſibilis reperiri in la/titudine entis. ⁊ ſic ſit poſſibilis. quicquid enim eſt ens ⁊ caret aliqua pfectione in ente poſſibili eſt ſimpliciter poſſi/bile. ⁊ ſic quelibet res eſt cõpoſita ex actu ⁊ potẽtia obie/ctiua. ex eo enim ꝙ eſt habet in ſe actum. ex eo vero ꝙ eſt ens poſſibile habet in ſe potentiam: poſſibile nãq̃ a po/tentia dicitur. Cum autẽ ſolus deus ſit actus non poſſi/bilis. i. non potens terminare actionem alicuius agentis ſui factiui: intelligentie apud ipm̃ erunt compoſite ex ac/tu ⁊ potentia obiectiua tantũ: quia nullam in earũ ſubſtã/Opi. ſ. T. tia receptam formã ponit. Sanctus Thomas autẽ ex fundamentis in dubitatione precedẽte poſitis opinatus intelligentias ⁊ quãlibet creaturam eſſe compoſitas ex actu ⁊ potentia ſicut ex duabus rebus diſtinctis realiter eſſe. ſ. ⁊ eſſentia. nec oportet repetere probationes. ſʒ ſol/uere rationem Scoti quã ibidẽ facit contra hoc. arguit enĩ ſic ſi in qualibet creatura eſt cõpoſitio ex duabus re/bus accipio alterã illarũ rerũ componentiũ. ⁊ quero an ſit ſimplex an compoſita ſi ſimplex: ergo non quelibet res creata eſt compoſita. Si compoſita iterũ queretur de partibꝰ eius. ⁊ ſic in infinitũ. Ad hoc facillime reſpõ/detur: procedit enĩ argumentum ex malo intellectu po/ſitionis noſtre cum nãq̃ dicitur ꝙ quodlibet aliud adeo eſt compoſitum ly quodlibet diſtribuit non niſi pro his que vere ſunt ⁊ proprie eſſe habent: que apud Ariſtoti/lem ⁊ veritatẽ ſunt ſola ſubſiſtentia. omne ergo ſuppo/ſitũ tam ſubſtantiale q̃ accidentale (ſi ſic loqui licet) eſt compoſitum ex actu ⁊ potentia realiter diſtinctis quidi/tate. ſ. ⁊ eſſe. ſoꝛ. enim quiditas vt declarauimus diſtin/guitur realiter a ſuo eſſe. ⁊ huius albi albedo diſtinguit̃ realiter a ſua propria exiſtẽtia: vt ex dictis patere poteſt. non enĩ ſumus adeo inſenſati vt dicamus omnẽ entita/tem qualitercunq̃ eſſe compoſitã. componentia enim vltima in reſolutione quis dubitat oportere eſſe ſimpli/cia. Dicimus igitur in propoſito intelligentias cum ſubſi/ſtant habere in ſe quiditatem ⁊ exiſtentiam adunatas vt potentiam ⁊ actus. ⁊ ſic compoſitas eſſe ex duabus re/bus realiter diſtinctis. Sco. autẽ ſcientiam tenere poteſt ſuã. abſq̃ alterius leſione. ſed linguã cohercere debet.

¶ Sequitur textus.

¶ Et q̃a in intelligentiis ponit̃ potentia ⁊ ac/tus non erit difficile inuenire multitudinẽ in/telligentiarum quod eſſet impoſſibile ſi nulla potentia in eis eſſet. vnde dicit cõmentator in tertio de anima. ꝙ ſi natura intellectus poſſi/bilis eẽt ignorata nõ poſſemus inuenire mul/titudinem in ſubſtãtiis ſeparatis. eſt ergo di/ſtinctio earum adinuicem ſm̃ gradum poten/tie ⁊ actus. ita ꝙ intelligentia ſuperior q̃ plus ꝓpinqua eſt. primo habet plus de actu ⁊ mi/nus de potentia. ⁊ ſic de aliis. ⁊ hoc cõpletur in anima humana que tenet vltimum gradũ in intellectualibꝰ ſubſtantiis. vnde intellectus potentialis eius ſe habet ad formas intelligi/biles ſicut materia prima que tenet vltimum gradum in eſſe ſenſibili ad formas ſenſibiles. Vt cõmentator tertio de aĩa dicit. ⁊ ideo phi/loſophus cõparat eam tabule raſe in qua ni/hil eſt depictũ. ⁊ propter hoc quia inter alias ſubſtantias intelligibiles plus habet de potẽ/tia: ideo efficitur intãtum propinqua rebꝰ ma/terialibus ut res materialis trahatur ad parti/cipandum eſſe ſuum: ita ꝙ ex anima ⁊ corpo/re reſultat unum eſſe in uno compoſito q̃uis illud eſſe prout eſt anime nõ ſit dependens a corpore. ⁊ ideo poſt iſtam formã que eſt ani/ma. inueniuntur alie forme plus de potentia habentes ⁊ magis propinque materie intan/tum ꝙ eſſe earum ſine materia non eſt in qui/bus etiam inuenitur ordo: ⁊ gradus uſq̃ ad primas formas elementorum que ſunt pro/pinquiſſime materie. unde nec aliquam ope/rationem habent niſi ſm̃ exigentiam qualita/tum actiuarum ⁊ paſſiuarum ⁊ aliorum: qui/bus materia ad formam diſponitur.

¶ In hac ſexta ⁊ vltima parte huius capituli de multi/tudine intelligentiarum agens. primo proponit duas cõ/cluſiones quarum prima eſt ꝙ ſm̃ fundamentis predi/cta non eſt difficile inuenire pluralitatem intelligentiarũ. Secunda eſt ꝙ abſq̃ talibus fundamentis impoſſibile eſt inuenire in eis pluralitatem. ⁊ hoc quidem non niſi auctoritate cõmentatoris. tertio de anima cõmento. 14. probatio prime vero concluſionis ratio eſt quia q̃ncũq̃ eſt aliquod mediũ per participationẽ vtriuſq̃ extremi plurificat̃ penes maiorẽ participationẽ vnius ⁊ minorẽ alterius. v. g. ĩponat̃ nomẽ colorib' mediis ⁊ vocent̃. a. tũc. a. q: eſt inter albedinẽ ⁊ nigredinẽ mediũ per parti/cipationẽ multiplicatur ĩ plures ſpecies puta palidũ cro/ceũ citrinũ ꝓpter maiorẽ appropinquationẽ ad albedinẽ

⁊ receſſum a nigredine ⁊ ecõuerſo. ſed intelligentia eſt quid mediū ſm̄ prehabita inter duo extrema. ſ. actū purum: ⁊ purā potentiā participans naturā vtriuſqꝫ: quia habet actū cõiunctū potentie. ergo intelligentias plures eē ex hoc fundamento facile ꝑpendi poteſt. ſ. eo ꝙ ſunt cõpoſite ex actu ⁊ potentia. Ad hoꝝ euidentiā eſt ſciendum ꝙ in latitudine entis ſunt duo extrema. ſ. deus glorioſus actus purus omnino: ⁊ materia prima pura potentia omnino. Reliqua omnia ſunt inter media vtpote habentia actum ⁊ potentiā. ⁊ attenditur eoꝝ eſſentialis ſeu ſpecifica multitudo penes appropinquationē ⁊ elongationem ab extremis. quia eniꝫ aliqd magis ſapit naturam actus ꝗ̄ aliud: ⁊ illud ꝗ̄ aliud. ideo plura ſunt ⁊ dignitas in eis eſt penes maiorem ad proximationeꝫ ad extremū nobile. ſ. actū purum. ꝗ̄to enim res eſt actualior: ⁊ minus potētialis tāto nobilior. oēs igiꝉ forme intermedie ꝑticipant actū ⁊ potentiā. ſed inter eas quedā tm̄ actualitatis ſortite ſūt vt adeo ꝓpinque ſint actui puro ꝙ per ſe abſqꝫ materia ſubſiſtant vtpote ab ea valde elōgate: nō tamē ſine admixtione potentie cuius puritas eſt ratio materie ꝙ ſit extremuꝫ. ⁊ inter has tanta latitudo eſt ſm̄ maiorē ⁊ minorē participationeꝫ actus ⁊ potentie vt vltima earum tm̄ potentialitatis habeat ꝙ materiā informet. anima. ſ. intellectiua. hec eniꝫ inter oēs formas ſubſiſtentes elōgata eſt maxime ab actu puro ꝑpter qꝺ contingit ꝙ adeo appropinquat alteri extremo vt materiaꝫ ipſam recipiat. ⁊ ad eius eē trahatur. alie autē forme tm̄ potentialitatis habēt ꝙ a materia depēdent in eē. ⁊ fieri inter quas etiā magna latitudo inuenitꝉ dū quedā quibuſdam actualiores ſunt ꝙ ex opib⁹ cognoſcere potes. operatio eniꝫ fecit cognoſcere formā. vnde forme elementoꝝ que ſunt maxime potentiā habētes vtpote materie propinquiſſime nullius ſūt princi^a operationis niſi per māles qualitates. ſ. caliditatē frigiditatem. forme vo mixtoꝝ vtpote eleuatiores a materia altiori modo opanꝉ ſicut adamas trahit ferrū nō ratione caliditatis: aut frigiditatis. ſed ex nature proprietate. forme aūt animaliū lōge actualiores dignoſcunꝉ cū ſe ipſa mouenꝉ. ⁊ alia diſcernere ſtuemur. Ex his nō ſolum percipiꝉ ꝗ̄ facilis ſit aditus ad pluralitatem intelligentiaꝝ cognoſcendā. ſed etiā ꝙ impoſſibile eſt fingere illam abſqꝫ hoc fūdamento. quō enim latitudo pōt inueniri in eo qꝺ actu ⁊ potētia caret. Cōmune ē nāqꝫ oibus extremis: ſine extrema ſunt latitudinē in ſeipſis nō cōpati. eſſent eniꝫ vltima ⁊ nō vltima. vt de ſe pꝫ. ⁊ ideo opꝫ media eſſe illa in quibus latitudo queritur que vtriuſqꝫ extremi naturā ſapiant: ⁊ qꝛ intellectualē naturā quā ex hoc ꝙ intellectualis eſt ſcimus. actualitatē habeꝛ nō cognoſceremus habere potentiā admixtā niſi videremus animā noſtrā illam habere cū potentia equoce dicatur de potētia reꝝ intellectualiū. ⁊ de potentia reꝝ ſenſibilium. ⁊ ſine potentia non pōt intelligi multitudo ſubſtantiaꝝ intellectualiū. ideo cōmētator ait ꝙ ſi nō eſſet nota natura intellectus poſſibilis nō poſſemus intelligē pluralitatē in ſubſtātijs abſtractis. Notanda ſunt in hac littera tria. Primū eſt hoc ꝙ ex dictis cōmētatoris adduciꝉ ꝙ ſi nō eſſet nota natura intellectus poſſibilis non poſſemus ſcire pluralitatē in ſubſtātijs imaterialibus. Scōm eſt ꝙ ſanctus Thomas nō dicit materiā intellectiuā eſſe adeo potentie participē vt forma materialis ſit. ſꝫ vt materia trahatur ad participandū eē ipſius aīe. tertiū eſt: qꝛ dicit anime ⁊ corporis eſſe vnū. ⁊ idē eſſe qꝺ eſt indepēdens a corpore. Primo dicto videtur obuiare ꝓceſſus Ariſtotelis. 12. metaphyce. tex. cōmēti. 43. vbi ex pluralitate motuū pluralitatē intelligentiarū concludit. ⁊ nullo modo meminit actus ⁊ potētia. Sed hoc recte intelligētibus nō obſtat. aliud eſt eniꝫ ꝯcludere numeꝝ motoꝝ: ⁊ aliud eſt ꝯcludere pluralitatē ſubſtātiaꝝ intellectualiū: ſꝫ enim idē ſubo ſit motus orbiū. ⁊ ſubſtantie imateriales. differunt tamē ratione adeo vt ad diuerſas ſcientias pertineant ſm̄ ꝯmētatorē. 12. metaphyce. cōmento. 6. ⁊ ideo ex pluralitate motuū quāuis pluralitas motoꝝ. vt ſic ꝯcludi poſſit. nō tamen pluralitas ſubſtantiaꝝ intellectualiū vt ſic. Intēdūt igiꝉ Auerois. ⁊. ſ. Tho. ꝙ intelligentiaꝝ inquātū intelligentie ſunt multitudo non niſi per notā naturā intellectus poſſibilis diſcerniꝉ a nobis: ſꝫ etiā inquātū motrices ſunt orbiū ex ſuoꝝ effectuū numero. pluralitas inferaꝉ: Uel dicito ꝙ venatio illa ſuppoſita noticia habita in libro de anima. vbi radicaliter innotuit pluralitas ſubſtantiaꝝ intellectualiū poſſibilis queriꝉ ex numero motuū quot ſunt. ꝙ aūt ibi ſupponaꝉ motores ꝓprios orbiū habere potentiā admixtā poteſt perſuaderi ex eo ꝙ ſupponiꝉ ibi. ſ. motores ꝓprios orbiū eſſe ꝓportionatos ſuis orbibus. ita vt vnus vnū tm̄ moueat orbē. ⁊ ſi ſtella addereꝉ vel nō moueret vel tardius vt dicitur 2° celi. tex. cōmenti. 71. Talis eniꝫ ꝓportionis ſeu cōmēſurationis cū alteꝝ extremū ſit res materialis. ſ. orbis: reliquū extremū a potentia omnino denudatū putādū nō eſt imo a ſano intellectu nō eſt intelligibile. Propter 2^m intelligendū eſt inueniri duplicē rerū ordinē in vniuerſo intelligibiliū. ſ. ⁊ ſenſibiliū ordo ſenſibiliū materialis eſt. materiā ſibi neceſſario vēdicans. oēs enim ſubſtātie ſenſibiles materiā habent: ſꝫ diuerſimode. vt diciꝉ. 8. metaphyce. tex. cōmētoꝝ tertij. ⁊. 12. ordo intelligibiliū imaterialis eſt. ⁊ a materia nō dependens. Intelligibile ē vnūquodqꝫ ꝑ ſepationē a materia. vt diciꝉ 3° de anima. tex. cōmēti. 11. Cū ergo materia ſit ſub aliq̄ forma ſenſibilis ordinis cuiuſmodi eſt oīs forma habens oēs vires ſuas ſenſibilibus organis affixas non egrediꝉ limites ꝓprios. ipſa eniꝫ ad illud genus ꝑtinet: cū vo ſit ſub forma intelligibilis ordinis extra limites ſuos aſcendit. ⁊ trahi dī ad id qꝺ capacitatē eius trāſcendit. ſ. eē rei a ſe nō depēdentis. ⁊ qꝛ ſupremū infimi attingit infimū ſupremi ſm̄ doctrinā Dionyſij ī libro de celeſti hierarchia caplo. ideo ſupremū inter ſenſibilia homo. ſ. ſeu materia eius ꝯiungitur infime forme intelligibilis ordinis. ſ. aīe intellectiue. ⁊ eius eſſe participat. ⁊ ꝓpter hoc dī ꝙ materia trahitur ad eē eius. eleuatur enim materia ad ſuperius. Ad euidentiā tertij adducende ſunt rationes Scoti. Cōtra hoc dictū ſancti Thome. vt magis veritas eluceſcat. Sco. in quolibet. q. 9ª. ⁊. 4. ſen. diſtin. 43. q. pª. ſermonius contra hoc facit quoꝝ aliqua recitantur ab Antonio trombeta in. q. vtrum corruptum per potentiā diuinaꝫ poſſit idem numero redire in qua tam ipſe ꝗ̄ Sco. vbi ſupra. s. Tho. opinioneꝫ non ſuā attribuunt de eo ꝙ ibi querit. ⁊ hoc quia locuti ſunt non tota lege perſpecta. ⁊ iuxta Ariſtotelē ad pauca reſpicientes de facili enunciāt. Arguit ergo primo in propoſito. ſic eſſe aūt ⁊ habēs eſt idem ergo anima ꝯiuncta corpori non eſt ꝑfectior ſeipſa extra corpus: conſequens eſt contra. s. Tho. prima ꝑte. q. 89ª. vbi dicit animā habere perfectiorem ſtatum in corpore ꝗ̄ extra. cōſequentia anteꝫ probatur: quia nihil habens idem eſſe ex hoc ſolo eſt ꝑfectius ꝙ aliquid cōmunicat alteri: ſꝫ alterum perficiatur ex hoc. cōmunicare enim ſꝫ ſupponat perfectionem in cōmunicante: non tamen dat illam ei modo anima in corpore ſi ſemꝑ retinet idem eſſe nihil in corpore plus habet: niſi ꝙ cōmunicat eſſe ſuū corpori. ergo ex hoc nō eſt perfectior ſeipſa ſeparata. Et cōfirmatur quia ex hoc ſolo ꝙ cauſa nō cōmunicat aliquid nullā imperfectioneꝫ acquirit. ergo anima nō eſt imperfectior ſeparata. ſi idem eē retinet. nihil eniꝫ amiſit niſi ſui cōmunicationē corpori. Preterea anima habet idem eē cum homine. ergo homo nō eſt perfectior in eēndo ipſa anima in eēndo. cōſequens eſt falſum. conſequentia vo probatur: quia quecunqꝫ habent omnino idem eſſe ſunt eque perfecta in eēndo vel ſaltē id cui cōmunicatur illud eſſe non eſt perfectius in eēndo cōmunicante. Preterea homo vt homo eſt tertiū ens realiter diſtinctum ab vtraqꝫ ſui parte. ſ. anima ⁊ corpore. ergo homo habet proprium eē aliud ab eē partium ⁊ conſequenter non eſt idem eſſe anime. ⁊ hominis tenet cōſequentia: quia diſtinctū ens debet habere diſtinctuꝫ eē. Preterea eē hois in morte corrūpiꝉ: eē aūt aīe non corrūpiꝉ. ergo eē anime. ⁊ hominis nō ſunt idē ꝯſequētia plana eſt. ⁊ aꝰs ꝓbaꝉ qꝛ ſicut generatio terminaꝉ ad eſſe cōpoſiti. ſ. hominis. ita corruptio ad nō eē ipſius. Preterea hō poſt mortē non manet. ergo nec eſſe eius tūc vltra eē hois nō manet poſt mortē. ergo eē anime ⁊ hominis non eſt idē cū eſſe anime remaneat ꝓceſſus totus clarus eſt excepta prima ꝯſequentia que ꝓbaꝉ ex eo ꝙ nuſſius actuale eſſe inueniꝉ cū illud cuius eſt non inuenitur. Preterea in hoīe eſt alia for^a ꝑter aīaꝫ. ergo in eo eſt aliud eē preter eē anime ꝯſequentia eſt nota: qꝛ quelibet forma habet proprium eē. antecedens vo alias probatū eſt. Anteꝗ̄ ad argumenta hec rndeatur: aduertas primo fundamentū. ſ. 4. vniuerſaliter eē in omni cōpoſito nō inueniri niſi vnū eſſe ſubſtātiale actualis exiſtentie. De quo nūc ſermo eſt eo ꝙ vnā tantū formā ſubſtātialem in cōpoſito tenet. ab vna enim forma nō eſt niſi vnū eē ſubſtantiale: ſed inter eē hominis ⁊ eē alioꝝ hec diuerſitas eſt ꝙ ſꝫ tam eſſe hominis ꝗ̄ alioruꝫ ſit primo actus ſuppoſiti vt ꝙ in homine tamen totū cōpoſitū mendicat illud eē a forma cuius eſt primo actus vt proprij ⁊ cōpleti principij. in alijs vo cōpoſitis forma mēdicat illud a cōpoſito. ⁊ eſt ratio diſparitatis: qꝛ in ſolo homine qui ſupremū tenet locuꝫ inter ſenſibilia ordo inferior ſenſibilis. ſ. trahitur ad ordinē ſuperiorē intelligibilē ⁊ imaterialē. vnde eē hominis cū ab anima intellectiua fluat imaterialiter ⁊ altioris ordinis ꝗ̄ homo ſicut ⁊ ipſa anima. ⁊ ideo homo mēdicat illud ab anima cui eſt propriū vtpote ad ſuū pertinens genus. ⁊ inde eſt ꝙ poſt mortē hominis anima remanet eē. ⁊ enim propriuꝫ independens erat a cōpoſito corrupto. ⁊ ſic illud retrahēdo ad ſe ſubſiſtit. ceteroꝝ vo eē cū ſint eiuſdē ordinis cū compoſitis quibus attribuunꝉ ſicut ⁊ forme a quibus fluūt forme ipſe mendicant a cōpoſitis ſicut ⁊ fieri. ita ꝙ tādiu illo gaudent ꝗ̄diu in cōpoſitis ſunt. vnde corruptis cōpoſitis ipſe cū ſine exiſtentia remanere nō poſſint deſinūt ſtatim. Aduerte 2° pro ſolutione argumentoꝝ tres ꝓpoſitiones prima eſt ꝙ cum duplex ſit perfectio rei prima. ſ. ⁊ ſecūda res creata potens cauſare: ⁊ ſi nō efficiatur perfectior ſm̄ ꝑfectionem primā ex hoc ꝙ actu cauſat efficitur tamen ꝑfectior ſm̄ ꝑfectionem ſecundā: patet hoc ex tribus. primo ex eo ꝙ eſt magis in actu res actu cauſans re in potentia cauſante. opatio enim eſt actus ſecūdus cauſe. ꝑfectio aūt actualitatē ſequitur ſicut imꝑfectio potētialitatē. ſcōo patet ex eo ꝙ vnūquodqꝫ eſt perfectius ꝯiunctum ſuo fini ꝗ̄ ſeparatū. ab illo res aūt actu operans ꝯiuncta eſt ſuo fini intraneo qui eſt opatio iuxta illud ſcōi de celo ⁊ mūdo textu cōmēti. 17. vnūquodqꝫ eſt ꝓpter ſuā operationem. tertio patet idē ꝙ vnūquodqꝫ ꝗ̄tuꝫ eſt ſimilius deo tāto ꝑfectio eſt. res aūt actu cauſans eſt ſimilior deo ꝗ̄ nō actu cauſans: qꝛ nō ſoluꝫ aſſimilaꝉ deo ſm̄ hoc qꝺ eſt: ſed etiā ſm̄ hoc qꝺ eſt cōmunicare ſe alijs. ſcōa ꝓpoſitio eſt res eſt ꝑfecta ſimpliciter nō ꝓpter perfectioneꝫ primā: ſed ꝓpter vltimā hoc tradiꝉ a Boetio in libro de ebdomadibus dicēte intueor in rebus. aliud eē qꝺ ſunt ⁊ aliud eē qꝺ bona ſunt: ⁊ declaraꝉ a ſancto Tho. pª ꝑte. q. 5ª. argumēto pᵒ ad pᵐ. Ad cuius intellectuꝫ nota ꝙ vt idē dicit prima ꝑte. q. 6ª. argumento 3°. triplex eſt ꝑfectio rei. ſ. prima ſm̄ quā res ꝯſtituiꝉ in ſuo eē ſicut pª perfectio hominis eſt eē ſuū ſubſtātiale. ſcōa vo eſt ſm̄ quā eſt potens proxime ad ſuas ꝑfectas opationes ſicut vires anime ⁊ habitus eas informātes quibus homo in perfectā operationeꝫ poteſt exire. tertia aūt perfectio eſt ſm̄ quā ꝯiungitur ſuo fini ſicut ſpeculatio que homineꝫ ſubſtātijs ſepatis vnit. Manifeſtū eſt aūt nō eē hominē ſimpliciter ꝑfectū: qꝛ ſola nature bonitate gaudet: aut ꝙ a proprio fine procul eſt. vnde ordo entis ſimpliciter ad ens ſm̄ qd oppoſitus eſt ordo ꝑfecti ſimpliciter ad ꝑfectum ſm̄ qd ſm̄ nāqꝫ eſſe ſubſtātiale. homo ens ſimpliciter diciꝉ. ꝑfectus aūt ſm̄ qd. ideo enim qui nullā aliaꝫ ꝑfectionē habet: niſi qꝛ eſt homo ꝑfectus nō aſſeriꝉ ſimpliciter. ſed cū additione dicimus ꝙ eſt ꝑfectus ſm̄ eſſe ſubſtātiale. ſcōm vo eē accidentale quale eſt habituꝫ ⁊ opationū ens ſm̄ qd homo diciꝉ. ꝑfectus aūt ſimplicitē nihil enim tūc ſibi deficit eoꝝ q̄ ad ꝑficiendū hominē exiguntur. patet ergo intenta ꝓpoſitio ꝙ. ſ. res eſt perfecta ſimpliciter ex vltima ꝑfectione. tertia ꝓpoſitio eſt illa realis pars eſſentie ꝑfectior eſt in toto exiſtēs ꝗ̄ ſeparata. ⁊ declaraꝉ ſic vnūquodqꝫ eſt ꝑfectius cū eſt in cōplemēto ſui eſſe ſpecifici ꝗ̄ cū deficit ab illo. pars aūt eēntialis qn̄ eſt in toto. eſt in cōplemento ſue ſpeciei ad cuius integritatem eēntialiter ordinaꝉ. cū aūt eſt ſepata ab eo iam cū eſſe cōpleto ſpeciei nō eſt natura ſpecifica materiā ⁊ formaꝫ aggregante. ꝑfectior igiꝉ eſt in toto ꝑs eſſentialis ꝗ̄ ſepata. Ex quibus ad propoſitū deſcendendo dicimus ꝑfectiorē ſtatū habere animā itellectiuā in cōpoſito ꝗ̄ extra. eo ꝙ quādo eſt ꝯiuncta corpori habet nō ſolū perfectionē primā que eſt eſſe. ſed etiā perfectionē ſecundā influendo vires ſuas corpori ⁊ cōmunicādo ſe. ⁊ ſic ſimilior eſt deo ꝗ̄ ſepata ſꝫ deus omnino imaterialis ⁊ incōꝑonibilis ſit ſicut cor motū ſimilius eſt deo ꝗ̄ nō motuꝫ ſꝫ deus ſit omnino imobilis ꝑfectio enim eoꝝ cōſiſtit in hoc. Eſt preterea ꝑfectior in corpore: qꝛ in eo habet cōpletū eſſe ſpecificū ꝙ nō niſi partialiter optinet ſeparata ꝗ̄uis enim integrū eē exiſtere retineat ſepata qꝺ in compoſito habebat. nō tamē habet: tūc integrū eſſe eſſentie cōpletū in ſpecie eo modo quo nata ē habere. ſ. vt pars in toto ad qꝺ tamē habendū nō accidentaliter ſed eſſentialiter ordinaꝉ. vnde falſum eſt animā ſeparatā retinentem idē eſſe actualis exiſtētie. nihil niſi ſui cōmunicationē ex ſepatione ꝑdidiſſe. amiſit enim eſſe qditati ſpecifici integritatē qn̄quidē in ſua ſpecie integra nō manet. vnde ⁊ beatus. T. in qōnibus de aīa. q. pª ad. 16ᵐ. ait ꝑnci^a eēntialia alicuius ſpēi ordinari nō ad eē tm̄ ſed ad eſſe huius ſpeciei. ſꝫ igiꝉ anima poſſit per ſe eē. nō tm̄ in cōplemēto ſue ſpeciei eē ſine corpore. ¶ Ad primū ergo argumentorum negaꝉ ꝯſequentia cuius ꝓbationē patet ex prima ꝓpoſitione aſſumere falſum: ſꝫ eniꝫ cōmunicare ſupponat primā ꝑfectionē. in cōmunicāte: tamē ꝑficit ipſam ꝑfectione ſcōa qua res perfectior ſimpliciter dicitur. imo apud Dionyſiū ſupremū qꝺ ꝑticipāt creature de deo. eſt ꝙ cōmunicatiue ſunt. Dī 2° ꝙ etiā minor ꝓbationis eſt falſa. ſ. ꝙ anima ſeparata hoc ſolo careat. ſ. cōmunicatione ſui. vt patet ex 3ª propoſitione. caret eniꝫ integritate ſpecifici ſui eſſe. ⁊ hoc eſt pimū ⁊ principale qꝺ reddit imperfectiorē animā ſeparatā. ideo nāqꝫ caret perfectionibus ſecūdis: qꝛ caret integritate ſpecifica ⁊ nō ecōuerſo. Ad cōfirmationē patet ex prima ꝓpoſitione: quia cauſa creata ex hoc ꝙ cauſat habet ꝑfectionē ſecundā cuius priuatio imꝑfectio magna eſt: ⁊ in propoſito aliquid plus eſt: qꝛ anima ſeparata nō ſoluꝫ deſinit cōmunicare ſe ⁊ vires ſuas ſed eſt in ſtatu tali in quo impediꝉ a ſui ⁊ viriū ſuarum cōmunicatione. ⁊ hoc eſt ſignū imperfectionis nō modice. ⁊ ē ea quā diximus. ſ. ſeparatio a cōpleto eſſe qditatiue ſue ſpeciei vt expreſſe habetur a. s. Tho. in. q. de ſpiritu: creaturis. q. 2ª. ad 5ᵐ. ¶ Ad ſecūdum negatur ꝯſequentia ad probationē dicitur ꝙ cū eē ſit duplex quiditatiuū ⁊ exiſtentie actualis primū non remanet in anima niſi partialiter. homo vo habet illud integraliter. ⁊ ſm̄ tale eē homo eſt ꝑfectior in eēndo. quo ad eſſe aūt exiſtentie poteſt dici homo perfectior quo ad modū habendi hunc. ſ. quia habet illud vt ſuppoſitum anima aūt ſm̄ alium modum ꝑfectior dici poteſt inquātum. ſ. tale eſſe eſt ſibi ⁊ nō propriuꝫ modo ſupra declarato. vn̄ ſe habent in hoc homo ⁊ anima ſicut excedens ⁊ exceſſum. ¶ Ad 3ᵐ negatur ꝯſequentia de eſſe actualis exiſtentie loquendo. nō enim res diſtincta realiter ab alia habet aliam exiſtentiā. ab illa iam enim dictū eſt partes ⁊ totū habere idem eſſe. Cōceditur aūt ꝯſequentia de eſſe eſſentie. ſed hoc noſtro fauet ꝓpoſito. ¶ Ad 4ᵐ dicitur ſicut ante. ꝙ ſi ſit ſermo de eſſe eſſentie veꝝ aſſumitur in prima eius parte. ſed nō in ſecūda. liquet enim ex ſupradictis ꝙ eē ſpecificū cōpletū aīe corrūpitur. Si aūt ſit ſermo de eē exiſtentie pōt dupliciter intelligi. pᵒ ꝙ eē actualis exiſtentie hois deſinat ſimpliciꝉ. ⁊ ſic eſt falſuꝫ. retrahit enim aīa illud ad ſe. Alio mō pōt intelligi ꝙ eſſe hois in morte deſinat eē hois. i. deſinat informare hoieꝫ

Q̄uō pluralitas itelligētiaꝝ ex no^a intellectus poſſibilis habetur.

⁊ hoc modo ꝓcedit ſicut enim de generatione hoīs ſpecialem ſmonem facimus: ⁊ nō ſicut d. ceteroꝝ ꝓpagatione aīaliū dicente Ariſtotile in 2° de generatione aīaliū caplo 5° ꝙ itellectus tm̄ venit ex extrinſeco. ⁊ ipſe ſolus eſt diuinus eo ꝙ opatio ſua nō hȝ cōmunicationē cū opatione corporali. ita de corruptione eiuſdē ſpālis ſmo eſſe debet dicentis codē. 12. metaphyce. tex. cōmēti. 17. ꝙ in quibuſdā nihil ꝓhibet formā remanere poſt vt ſi eſt aīa talis nō oīs forſan ſȝ intellectus. ¶ Ad 5m negat̄ prima ꝯñtia ⁊ ad ꝓbationē vtendo diſtinctione facta dī ꝙ cum eſſe actuale hoīs dupl'r ſumat̄. ſ. ſm ſe ſeu ſimpl'r: aliomodo prout eſt huius: p° modo remanere nō eſt impoſſibile corrupto hoīe: 2° modo nō eſt intelligibile ꝙ remaneat nullius ergo rei eſſe actuale manet vt eius eſt qn̄ id cuius eſt nō inuenit̄. poteſt tn̄ ſimpl'r inueniri: ⁊ rō ē in ꝓpoſito ſepe iam dicta: q̄ȝ id eſſe nō eſt ꝓpriū homini: ſȝ aīe. ideo oportet ꝙ inueniat̄ ſemꝑ qn̄ eſt id cuius eſt ꝓpriū ⁊ ſi deſinat id cuius erat vt cōmunicatū. ¶ Ad 6m negat̄ antecedēs ad ꝓbationes vo alias factas ſunt r̄ſiones alias date. relinquit̄ igit̄ veꝝ eſſe de eſſe actualis exiſtentie ꝙ vnū oīno eſt eſſe aīe intellectiue ⁊ hominis qd ſm ſe indepēdens eſt a corpore vtpote nō cauſatū ab illo q̄ȝ nō eſt eductuȝ de potentia materie ſȝ prout eſt huius. ſ. hominis nō niſi in corpore inueniri poſſit.

¶ Caplm ſextum.

b Is uiſis patet qūo eſſentia inuenit̄ in diuerſis: inuenitur aūt triplex modus habendi eſſentiā in ſubſtantiis. aliqd enim eſt ſicut deus cui eſſentia eſt ipſuȝ ſuū eſſe: ⁊ ideo inueniuntur aliqui philoſophi dicētes ꝙ deus nō habet eſſentiaȝ: q̄ȝ eſſentia eius nō eſt aliud quā eſſe eius.

b Oc eſt princ'm capli ſexti qd diuidit̄ in q̄ttuor ptes: In p̄a agit̄ de eſſentia dei: In 2a de eēntia intelligentiaꝝ ⁊ aīe: In 3a oñdit qūo iſta ſe habeāt ad intētiones logicas: In 4a replicat̄ de eſſentijs compoſitis. De eſſentia ergo dei poſiturus duas ꝯclōnes ⁊ excluſurus duos errores ponit primaȝ ꝯclōnē affirmatiuā taleȝ eſſentia: ī deo ſignificat ipm̄ eſſe eius hāc ꝯclōnē non aliter q̄ȝ ex ſupradictis deducendo ponit. fuit nāq̄ȝ ſupra ꝓbata ⁊ ab oīb⁹ eſt ꝯceſſa. eſt aūt intellectus ꝯclōnis ꝙ eſſe actualis exñtie diuinū eſt ipſa q̄ditas eius: ita ꝙ p̄dicatur de deo ſicut predicatū primi modi dicendi ꝑ ſe: ita ꝙ iſta deus eſt. eſt in p° mō ꝑſeitatis qd de nullo alio a deo cōmunis via fatet̄ dato etiā ꝙ eſſe ⁊ eēntia in creaturis teneat̄ eē idē realiter. ⁊ q̄ȝ ipm̄ exiſtere eſt eēntia dei: ideo a q̄buſdā platonicis. ſ. dicitur ꝙ deus nō habet eēntiā quaſi pura exiſtentia ſit.

¶ Sequit̄ textus.

¶ Et ex hoc ſequit̄ ꝙ ipſe nō ſit in genere q̄ȝ omne qd eſt in genere oportet qd habeat q̄ditatem preter eſſe ſuū: cū q̄ditas aut natura generis aut ſpeciei non diſtinguat̄ ſm rationem nature in illis quoꝝ eſt genus uel ſpecies ſed eſſe eſt in diuerſis diuerſimode.

¶ Hic ponit̄ 2a ꝯclō ⁊ negatiua deus non eſt in genere ꝓbatur in littera ex antedictis: ſic oē qd eſt in genere habet q̄ditatē preter ſuū eē: deus nō habet q̄ditatē p̄ter ſuū eſſe: ergo deus nō eſt in genere minor eſt ꝯclō p̄cedens maior ꝓbat̄ ſic. oīa que ſunt in genere indiſtincta ſunt in eēntia generis vel ſpēi. diſtincta aūt ꝑ diuerſimode hēre eē illius nature generice vel ſpecifice. ergo eē nature generice vel ſpecifice eſt p̄ter naturā ipſaȝ genericā vel ſpecificā. ⁊ ſicut omne qd eſt in genere hȝ naturā p̄ter ſuuȝ eſſe antecedēs huius ꝯñtie eſt de ſe notū: hō enim ⁊ leo ſunt indiſtincti in nā aīalis. diſtinguunt̄ aūt inter ſe ꝑ hoc ꝙ diuerſimode habēt eē aīaſticū. genus enim diuerſum habet eē in ſpēbus ſimiliter ſor. ⁊ plato indiſtincti ſunt in nā humana. diſtinguunt̄ aūt inter ſe: q̄ȝ habēt diuerſum eē humanū. nō enim eſt intelligibile ꝙ hō hēat idē eē in ſorte ⁊ platone. ꝯñtia vo pȝ ex eo ꝙ non vī imaginabile ꝙ id quo aliq̄ diſtinguunt̄ nō ſit p̄ter id quo aliqua ꝯueniunt. Et nota ꝙ ad intentuȝ huius rōnis ſufficit ꝙ eē ſit p̄ter eēntiā. i. p̄ter ꝯceptū q̄ditatiuū ſic eniȝ ſufficit differre princ'm ꝯuenientie a principio dīe: vt pȝ de genere ⁊ dīijs quoꝝ altero ꝯueniunt alteris differūt ſpecies. ⁊ q̄ȝ in ſolo deo eſſe eſt de ꝯceptu q̄ditatiuo: ideo ſolus deus extra genus ponit̄. ſȝ qm̄ eē: ideo eſt p̄ter ꝯceptū q̄ditatiuū: q̄ȝ eſt diſtinctū realiter ab eēntia. ⁊ ideo eſt de ꝯceptu q̄ditatiuo: q̄ȝ eſt idē realiter eēntie: ideo ex hac radice. ſ. ꝙ eē ⁊ eēntia ſunt idē realiter in deo ꝓcedere dicit̄ ꝙ deus nō ſit in genere. nec remoueat ꝙ ratio iſta digredi videt̄ ab eē actualis exiſtētie ad eē q̄ditatiuū q̄ngdē nullo minor eſt ſmo de eē actualis exiſtētie. ⁊ poſt modū in ꝓbatione maioris quā oȝ. de eodē eē loq trāſit̄ ad eē q̄ditatiuū cū dī ſpecies ꝯueniunt in genere ⁊ differūt in eē diuerſo. hoc enim v̄ificat̄ de eē q̄ditatiuo ſpecifice accepto hō nāq̄ȝ ⁊ bos ꝯueniunt in animali. ⁊ diſtinguunt̄ dīijs ſpecificis q̄bus aīal in eis diuerſum eē ſpecificuȝ ꝑꝑ hoc inquātū non oȝ barbari qm̄ vt in hoc patebit caplo dīe naturā genericā nō diuerſificāt niſi in ordine ad diuerſuȝ eē actualis exiſtētie. ⁊ ideo mira ſubtilitate. s. T. digreſſus nō eſt primā rōnē diſtinctionis nature generice in inferiorib⁹ attēdens. hoc aūt infra melius intelliget̄ cū cōmuniſſima regula aſſignabit̄: vn̄ ſumant̄ genus ⁊ dīa. Ad euidentiā eius qd h̄ ſupponit̄. ſ. ꝙ ideo eē eſt de ꝯceptu q̄ditatiuo: q̄ȝ eſt idē eſſentie. Nota tres ꝓpoſitiones Prima eſt q̄ditas q̄ eſt ſua exiſtētia actualis nō eſt ad aliquod genus determinata hoc declarat̄ breuit̄ vnico medio ſūpto ex 2° ꝯ gētiles caplo. 25. ſic oīs q̄ditas in genē limitata eſt. eēntial'r deſignabilis ꝑ dīam a qua mēdicat eē in actu nulla q̄ditas eadē ſue actuali exñtie eſt eēntial'r deſignabilis ꝑ dīam a qua mēdicat eē in actu. ergo nulla q̄ditas eadē ſue actuali exñtie eſt ad aliqd genus determinata. maior notificat̄ inducēdo. aīal eniȝ eſt eēntialiter determinabile ꝑ dīas rōnale. ſ. ⁊ irrōnale. ⁊ ab eis mēdicat eē in actu cū impoſſibile ſit eſſe aīal in actuali exñtia niſi ſit rōnale vel irrōnale: ſil'r color eēntial'r eſt determinabilis ꝑ ſuas dīas ꝑ quas exiſtentiā actualē ſortit̄. non eniȝ pōt inueniri color niſi alb⁹ vel niger ⁊c̄. minor aūt intelligētibus terminos pȝ ex ſe. Qūo nāq̄ȝ exñtia actualis mēdicabit eē in actu ab aliquo alio formal'r. Si eniȝ mēdicat eē in actu ab aliq̄ dīa formaliter cuȝ eē in actu nihil aliud ſit q̄ȝ habere exñtialeȝ actualē ſequet̄ ꝙ exiſtentia actualis hēbit exiſtentiā actualeȝ formal'r ꝑ aliqd aliud a ſe ſicut aīal ꝑ rōnale formal'r acq̄rit exiſtentiā actualem. hoc aūt nō vī itelligibile. ergo ⁊c̄. Scda ꝓpoſitio eſt iſta exiſtētia actualis ad nullū genus determinata eſt purum eē iſta pȝ ex ſilibus. ſi nāq̄ȝ aīal nō ſit determinatū ad aliquā ſpēm purū aīal erit: ⁊ albedo ſi nō ſit coartata in aliquo ſubo pura albedo erit ita ⁊ eē ad nullius nature predicamētalis capacitatē determinatū purū eē neceſſe eſt: ⁊ ſi abſtractio hm̄ōi eſt ꝑ opus intellectus etiaȝ puritas ipſa eſt ſm rōneȝ. Si aūt fuerit ſm rē ⁊ puritas ipſa eſt ſm rē vt de ſe pȝ. Tertia ꝓpoſitio eſt iſta eē eſt de ꝯceptu q̄ditatiuo puri eſſe tm̄. Patet iſta quo ad vtrāq̄ȝ exponentē: ⁊ quo ad primā q̄dē q̄ȝ nō eſt intelligibile ꝙ de puro eē non p̄dicet̄ q̄ditatiue ipm̄ eē. Si enim de eo aliqd p̄dicari pōt q̄ditatiue illud oportet eē ipm̄ eē cū purū eē ponat̄: ꝙ aūt cetera nō recipiāt eſſe in ſuis q̄ditatiuis ꝯceptibus ex eo pȝ ꝙ cū eē non habeāt in ſua puritate ſȝ ſuis q̄ditatibus coaptatū pōt ſm ſuas q̄ditates abſq̄ȝ eē ⁊ nō eē diffiniri. Ex his deducit̄ itentū ſic: ideo exiſtētia eſt de ꝯceptu q̄ditatis rei: q̄ȝ res illa eſt puꝝ eē. ideo aūt res illa eſt purū eē: q̄ȝ nō eſt ad genus aliquod limitata. ideo aūt res illa nō eſt ad genus limitata: q̄ȝ eſt idem cū ſua exiſtētia igit̄ de p° ad vltimū. ideo exiſtētia eſt de ꝯceptu q̄ditatiuo rei: q̄ȝ res illa ē eadeȝ ſue exiſtētie: ⁊ qm̄ ſi affirmatio eſt p̄ciſe cā affirmationis negatio eſt cā negationis

matio eſt p̄ciſa cā affirmatiōis negatio eſt cā negatiōis ex hoc ꝙ res creata nō eſt eadē ſue exñtie eē nō eſt de eius ꝯceptu q̄ditatiuo vn̄ cū deus gl'ioſus ſit ſuū eē ipe nihil ē aliud q̄ȝ ipm̄ eē ſm reȝ ſepatā a naturis p̄dicamētalib⁹ in ſola puritate ſubſiſtens. ¶ Sequit̄ textus.

¶ Nec oȝ ſi dicim⁹ ꝙ de⁹ ē eē tm̄ ut in errorē eoꝝ icidam⁹ q deū dixerūt eē illud eē vl'e quo q̄libet res for'al'r ē. h̄. n. eē qd de⁹ ē hui⁹ ꝯditionis eſt ut nulla ſibi additio fieri poſſit. vn̄ per ipſā ſuā puritatē ē eē diſtinctū ab oī eē ꝑꝑ qd in ꝯmēto none ꝓpōnis libri de cauſis dicit̄ ꝙ indiuiduatio prime cāe q̄ eſt eē tm̄ eſt ꝑ purā bonitatē eius. eē āt cōe ſicut in itellectu ſuo nō icludit aliquā additionē: ita nec icludit ī itellectu ſuo aliquā p̄ciſionē additiōis: q̄ȝ ſi h̄ eēt nihil poſſet itelligi eē ī quo ſup eē aliqd adderet̄

¶ Hic excludit̄ p̄m⁹ q̄rūdā error tal'. ſ. de⁹ ē cōe eē oīuȝ imaginati ſūt iſti ꝙ cū oīa ꝯueniāt ī h̄ ꝙ hn̄t eē ipȝ eē oīū quo res for'al'r ſūt ī cōi ſeu ī vl'i ſit ipe deus gl'ioſus moti ſūt āt tali rōne eē nulla additiōe ſpecificatū ē eē cōe. de⁹ ē eē nulla additiōe ſpecificatū: g° de⁹ ē eē cōe: ſȝ peccat rō iſta ꝑꝑ multiplicē maioris itellectū. dupl'r. n. intelligi pōt eē nulla additōe ſpecificari. vno mō ſm rē extra aīaȝ ſubſiſtēdo. alio mō ſm itellect⁹ cogitationē tm̄. p° mō maior eſt falſa. mīor āt v̄a. 2° mō maior ē v̄a. mīor āt falſa. eſſe nāq̄ȝ cōe ꝑ itellectū ī ſua abſtractiōe acceptū. nullā ꝯtractionē icludit. ſm v̄o ꝙ ē extra itellectū ſine ꝯctiōe nō inuenit̄ oē nāq̄ȝ eē ē ꝯctū ad ſubaȝ vel ad accñs. eē āt qd ē q̄ditas diuina. ē purū abſq̄ȝ oī additiōe ſm rē ⁊ ex ipa ſua puritate. ſm rē ē diſtinctū ab alioꝝ eē ⁊ h̄. ⁊ nullo mō cōe ſic albedo ſepata ex h̄ ipo ꝙ eēt pura albedo: eēt diſtincta albedo ab alijs albedinib⁹ cū ſubīs mixtis. ⁊ nō eēt albedo in cōi peccat. 2° maior illa q̄ȝ ꝯtingit adhuc dupl'r eē nulla additiōe ſpecificari: ſeu ꝯbi. vno mō actu tm̄. Alio° actu ⁊ po°. p° mō maior ē v̄a. mīor v̄o falſa. 2° mō maior eſt falſa. Mīor āt vna eē nāq̄ȝ ī cōi. lȝ nulla ſit additiōe ꝯctū eſt tm̄ ꝯbibile. Al'r nulla res hēret eſſe: quē aliqd addit ſupra ipȝ eē. ⁊ ſic hō nō hēret eē. cū vltra eē hēat hūanitatē q̄ȝtitatē ⁊c̄. vn̄ eē cōe actu tm̄ ſpecificatiōe caret. eē v̄o diuinū nullā ſpecificationē hȝ actu. nec aliquā hr̄e pōt ⁊ iō actu ⁊ po° additiōe caret. Et h̄ ē ſol'o quā in lr̄a. s. T. ponit ſub alijs v̄bis dicēs ꝙ eē cōe nec includit nec excludit additiōeȝ. i. nō icludit actu. pōt tn̄ hr̄e illā. Eſſe v̄o diuinū nō ſolū nō icludit illā. imo excludit. i. nō ſolū nō includit actu. imo nec po°. ⁊ ſic excludit illā. qd. n. ipoſſi° ē cōuenire alicui excludit̄ oīno ab illo. De his diffuſe hēs in p° ꝯ gēti. cap°. 27°. ¶ Sequit̄ textus.

¶ Sil'r ēt q̄ȝuis ſit eē tm̄ nō oȝ ꝙ d̄ficiāt ei reliq̄ ꝑfectōes ul' nobilitateſ. Immo hȝ oēs ꝑfectiōes q̄ ſūt ī oīb⁹ gn̄ib⁹ ꝑꝑ qd ꝑfectū ſimpl'r dr̄: ut p̄ ⁊ ꝯm̄tator ī q̄nto metaphyce dicunt̄. Sȝ hȝ eas mō excellētiori oīb⁹ reb⁹: q̄ȝ in eo oēs unū ſūt. Sȝ ī alijs diuerſitatē hn̄t ⁊ h̄ ē q̄ȝ oēs ille ꝑfectōeſ ꝯueniūt ſibi ſȝ ſuū eē ſimplex. Sic ſi aliqs ꝑ unā q̄litatē poſſet efficere opationes oīuȝ q̄litatū in illa una q̄litate oēs q̄litates hȝ. Ita de⁹ ī ipſo eē ſuo oēs ꝑfectiōes hȝ.

¶ Hic excludit̄ ſcdꝰ error tal'. ſȝ de⁹ nō ē ſimpl'r ꝑfect⁹ Rō āt hui⁹ erroris in ꝓpoſito ē illa. Id qd hȝ eē tm̄ ē ipꝑfectū reſpectu ei⁹ qd hȝ eē viuē ⁊ itelligē. ſȝ de⁹ hȝ eē tm̄ g° de⁹ ē ipꝑfectior alijs. Maior ē ex ſe nota. Mīor v̄o ex dcīs deducit̄ ſic. qd ē purū eē nō ē admixtū alijs puta viuere ⁊ itelligē. al'r eēt purū ⁊ nō purū. De⁹ ē purū eſſe. g° nō ē admixt⁹ alijs. ſ. viuē ⁊ itelligē. ⁊ ꝯñt. De⁹ nō hȝ niſi eē qd erat ꝓbādū. Defect⁹ hui⁹ rōnis in lr̄a nō explicat̄. Sȝ ī p° ꝯ gēti. ca°. 29°. vbi declarat̄ ꝙ ex hac ꝓpoſitione. De⁹ ē purū eē ſubſiſtēs. Seq̄t̄ deū eē vl'r ꝑfectiſſimū. ⁊ ꝓpea notant̄ ī textu dī. imo hȝ oēs ꝑfectōes ⁊c̄. acſi dicat ꝙ ex h̄ nō ſeq̄t̄ deū aliq̄ ꝑfectione carē. Sȝ oppoſitū poti⁹ ex h̄ ꝯcludit̄. Eſt āt mod⁹ ex illo fundamēto itētū deducēdi tal'. Id cui ꝯuenit eē ſm totā v̄tutē ſeu poteſtatē ipſi⁹ eē. nulla ꝑfectiōe ſeu nobilitate eēndi caret. ſȝ eē purū ſubſiſtēs ē id cui ꝯuenit eē ſm totā v̄tutē ſeu poteſtatē ipſi⁹ eē. g° eē purū ſubſiſtēs nulla ꝑfectiōe ſeu nobilitate eēndi caret. Maior declarat̄ ex eo ꝙ oīs ꝑfectio cuiuſcūq̄ȝ grauis nō niſi ſm aliqd eē ē. Nō. n. ſapia ꝑfic̄ hoīeȝ. niſi ea hō ſapiēs ſit: nec iuſti° ꝑfectio hoīs dici pōt niſi ea hō iuſt⁹ ſit. Si igr̄ oīs ꝑfectio attēdit̄ ſm aliqd eē. id ī q̄ tota plenitudo eēndi repit̄ oēȝ ꝑfectiōeȝ oȝ hr̄e. ⁊ ſic repugnat ꝙ id hēat eē ſm totā āplitudinē ſuā ⁊ aliq̄ ꝑfectiōe eēndi careat. Mīor v̄o exēplarit̄ notificat̄. Sic eni albedo ſepata inueniret̄ nihil ei de v̄tute albedīs d̄ eē poſſet. vt. n. ſupradictū ē. Nō q̄re albedini huic nō ineſt tota ꝑfectio poſſibil' repiri ī ſpē albedīs ē. q̄ȝ coaptata eſt receptio ꝙ ſm totū poſſe ei⁹ nō recipit eā. Ita eē ipm̄ ſi receptū ē ī alio. Coarctatū ē addnē illi⁹ recipiētis limites ſubaȝ. ſ. vel accñs. ⁊ ꝯñt limitatū ad illi⁹ gn̄is nobilitatē. Si v̄o purū ⁊ nō receptū ī aliq̄ ſit nā. Illimitatū ⁊ īfinitū ſimpl'r ē. ⁊ oēs ꝑfectiōes poſſibiles ī ente repiri ſimpl'r p̄hȝ. Cū āt audis ꝙ albedo ſi ſepata ſit oēȝ ꝑfectiōeȝ poſſibilē ſue ſpēi hȝ. ſi itelligas vt v̄itatis emuli obijciūt ꝙ nega° ſi receptiōis ei⁹ ī alio daret ſibi illā ꝑfectiōeȝ: ſȝ ſic receptio albedis ē ꝯditio ad ſuā req̄ſita ipꝑfectiōeȝ. ita nega° receptiōis eſt ꝯdi° ſue illimitate ꝑfectiōis comes. Vn̄ efficax arg'm ex receptiōe ⁊ ſepatōe ei⁹ ſumit̄ tāq̄ȝ a ꝯditiōib⁹ neceſſarijs ⁊ īſepabilib⁹. Et qm̄ hr̄e ꝑfectiōes oīuȝ geneꝝ pōt itelligi dupl'r. vno° ī ſeipis. alio° ī aliq̄ ſupioris ordīs. Iō ad declarādū qūo ipe de⁹ q ē ipȝ eē eēntial'r: hēat oēs ꝑfectiōes: Dic̄ ꝙ de⁹ nō hȝ oēs ꝑfectiōes in ſeipis. i. diſtictas abinicē in ꝓpīs naturis. ſic̄ hō hȝ ſapiaȝ iuſticiā prudētiā ⁊c̄. Sic. n. ī deo oporteret eē maximā ꝯpōnē. Sȝ hȝ eas idiſtīcte vnitas ī ſuo eē ſimpliciſſimo. Illud q̄ppe eē diu'm equalet oīb⁹ ꝑfectiō. h⁹ oīuȝ geneꝝ ⁊ excedit ſingl'as ⁊ oēs ſil'. vtpote res ſupioris ⁊ inacceſſibil' ordīs. Cui⁹ ex'm in luce ſol' hēs. q̄ ſola. Sol pōt q̄cq̄d ꝑñt oīa īferiora ꝑ tot varias q̄litates. ꝓpea a p̄ho ⁊ ꝯm̄tatore 5° metaphyce ca° de ꝑfcō dī ꝙ de⁹ ſol⁹ ē ens ſimpl'r ꝑfcm̄ vniuerſitatē ꝑfectiōuȝ ī ſe hn̄s. ¶ Hic q̄rit̄ an ꝑfectiōes exñtis ī ipo deo ſint aliq̄ mō diſticte abſq̄ȝ oī ope itellect⁹. In hac q̄ōe q̄nq̄ȝ agēda ſt̄. p° d̄clarabit̄ titul⁹ q̄ōis. 2° recitabit̄ opio Sco. cū fūdamētis. 3° d̄clarabit̄ opio. s. T. 4° ipugnabit̄ opio ſco. 5° r̄ndebit̄ argumētis ī oppo'm. Quo ad p̄'m. ſcito p° ꝑfectiōeȝ eē duplicē. q̄dā ē ꝑfe° ſimpl'r: ⁊ q̄dā ē ꝑfectio ī h̄ vl' illo. Perfec° ſimpl'r ē illa q̄ in ſuo ꝓpo ac for'ali ꝯceptu dic̄ ꝑfectionē cū nulla ipꝑfectiōe vt ſapia boītas ⁊ ſilia. ꝑfec° v̄o ī h̄ vl' illo ē q̄ ī ſuo ꝓpo ac for'ali ꝯceptu dic̄ ꝑfectiōem ipꝑfectiōi mixtā vt hūanitas equitas ⁊ his ſilia. Dixi in ꝓpo ac for'ali ꝯceptu: q̄ȝ icludē aliquā ipꝑfectōeȝ ī ꝯceptu cōi ſibi ⁊ alijs aut mālī nō d̄rogat ſue ꝑfectiōi ſimpl'r. ſapia. n. lȝ ī ſui gn̄is ꝯceptu puta hitu ſeu q̄litate ipꝑfectiōeȝ dicat potētialitatē. ſ. aut depēdētiā ⁊c̄. q̄ȝ tn̄ ī ſuo dīali ꝯceptu. hoc for'al'r nō icludit nō ꝓhibet qn ꝑfec° ſimpl'r ſit. dixi: dic̄ ꝑfectiōeȝ ꝑꝑ r'ōnē q̄ ī ſuo ꝓpo ac for'ali ꝯceptu cū nulla ipꝑfectiōe. nullā ꝑfectiōeȝ ſonat. Scito 2° ꝙ ꝑfectiōes eē ī aliq̄ ꝯtigit dupl'r. vno° for'al'r. alio° v̄tual'r. eē for'al'r ī aliq̄ ē eē ī eo vt for'a ē ī hn̄te ipaȝ. ſic hūanitas albedo q̄ȝtitas. ⁊ alia hm̄ōi ī hoīe ſt̄. Eſſe āt ī aliq̄ v̄tual'r ē eē ī eo vt effect⁹ ē ī ſua cā effec°. q̄nēadmōȝ calor ē ī ſole. Potis āt ꝯp̄hēdē multū diſtare iter hos mōs eēndi ī aliquo. ex h̄ vno eoꝝ effcū ꝓnūc ꝙ ea q̄ p° mō īſūt itrīſece d̄noīāt ſuppo'm tale. Ea āt q̄ 2° mō īſūt ñ d̄noīāt ſuppo'm tale. vt pȝ ī ſole q luce dr̄ lucid⁹ calor̄. āt ñ dr̄ calid⁹. Ampli⁹ ꝑfectōes eē ī aliq̄ for'al'r ꝯtigit dupl'r vno ī ſuis ꝓpījs nāīs diſtictas ⁊ limitatas. ſic ī hoīe ē eſſe itelligere ⁊ velle ⁊c̄. Alio° ꝯtigit eas eē for'al'r ī aliq̄ ſupioris ordīs vnitas ⁊ illimitatas. Sic ī ſol' luce ſt̄ v̄t⁹ calefactia ⁊ d̄ſicatia ⁊ alia hm̄ōi. Nec par diſtāt iſti duo mōi int̄ ⁊ lōge nāq̄ȝ excellēti⁹ ē eē ī aliq̄ 2° mō vt in ex° dato appet. Quis igr̄ Qõ.ii^a.

turis:q: tñ ꝑfectiões ñ ſimplr ſt i eo ṽtualr tm̄.eis.n.ñ ꝯnoiat tal'.ꝑfectiões āt ſimplr ſt i eo foꝛalr ⁊ ñ in ꝓpꝛis nāis limitate.ſ; vt i re ſupioꝛis oꝛdis realr idiſtīcte ⁊ illimitate. Jō ṽtit̄ i dubiū an ꝑfectiões ſimplr exñtes foꝛalr i deo cū reali idētitate ſint aliq° abſq; oī ope itell's diſtīcte.

Opio ſco. h de p°. Quo ad 2m ſco.i p° ſen.d.8.q.5.opiat̄ ꝑfectiões has eē diſtīctas p̄ciſe oī ope itell's diſtīctiōe ex nā rei foꝛalr.appellat āt diſtīctiōez ex nā rei q̄ inaſcit̄ ex ipa rū rex nā. Jta ꝙ ab oī itell's opatiōe ē. foꝛalē ṽo addit: q: ñ oīs diſti° ex nā rei ē foꝛal'.ſ; ea tm̄ q̄ ex qditatib° ſeu rōib° foꝛalib° ſit. Pꝛobat āt itētū ſuū mltis rōib° q̄x eas adducēdas cēſui.q̄q; ex puris nālib° ꝓcedūt.qm̄ theologiā nūc tradē ñ itēdim° ⁊c. Arguit g° p° ſic.ſapia ⁊ bonitas abſolute diſtiguūt̄ foꝛalr ex nā rei.g° ſapia infinita ⁊ boītas īfinita diſtiguunt̄ foꝛalr ex nā rei. Anš ē euidēs. Cōſeq̄ntia āt pbat̄:q: īfinitas nō noiat rōnē foꝛalē ei° cui addit̄. Jn q̄cūq; .n. gradu ꝑfectionis ſue latitudis intelligat̄ ꝑfec° aliq̄ ſp retinet eādē rōnē foꝛalē.vt pʒ in oīb°. Si igr̄ ſapie ⁊ ſapie īfinite ē eadē rō foꝛalis. ⁊ rō foꝛalis ſapie diſtiguit̄ ex nā rei a rōne foꝛali boītatis.neceſſario ſeqt̄ ꝙ rō foꝛal' ſapie īfinite ñ icludat ex nā rei rōnē foꝛalez boītatis. P̄ diſtinc° p̄cedēs rōnē p̄mi diſtinctiui nō ē per tale diſtinctiuū. Sʒ diſtinc° nāe ⁊ ītell's p̄cedit ītellectionē q̄ eſt p̄m diſtīctiuū f̃m rōnē.g° pbat̄ minoꝛ. Q: ſi nulla diſtīc° eox p̄cedēt.nō magis diſtiguerēt̄ ītellectōe vt itelle° ē q̄ ea vt nā ē. Quicq̄d .n. diſtingnit̄ itellectiōe vt ē olo idiſticta a nā. diſtiguit̄ ēt nā. P̄ illa q̄ foꝛalr diſticta ītelligūt̄ .itell'n ītuitiuo hn̄t diſtinctiōez vt exñtē.ſ; ꝑ/fectiōes diuine itelligūt̄ foꝛalr diſtīcte ab ipo deo ītell'u ītuitiuo:g° hn̄t diſtīctiōez vt exñtē i eis. Tal' ñ pōt eē diſtin° rōis. Opoꝛtēt.n ītell'm diuinū ſua ītuitione cāre aliquā rſonē rōis i ſua eēn° vt exñtē.qd ē abſurdū. Jgr̄ tal' diſti° ē ex nā rei. Maioꝛ pʒ ex dr̃ia īter ītell'm ītuitiuū ⁊ abſtractiuū. mīoꝛ ṽo ē clara de ſe. P̄ de° intelligit eēntiā ſuā vt verā. vult āt vt bonā.g° ṽitas ⁊ boītas diſtiguūt̄ añ oēʒ actū ītell's tʒ ꝯñā:q: diſtin° oboꝝ p̄uenit diſtictionē actuū ſic cā effcm̄. P̄ boītas ⁊ ṽitas. Jō ñ diſtinguūt̄ ex nā rei.g° ſt foꝛalr ſynonyma.ꝯñs ē ꝯ te.ꝯñā āt pbat̄ q: boītas ⁊ ṽitas ñ ſignificāt niſi ipas puras ꝑfectiões in re nullo° diſtinctas i ea. P̄ īter ꝑfectiões diuinas ē oꝛdo demr̃atiu°. q̄ doctoꝛes vnā ex alia demr̃ant.ē ēt diſti° inter p̄dicatiões foꝛales ⁊ ñ foꝛales. Dr̃.n.ꝙ ſapia ñ p̄dicat̄ foꝛalr de boītate.ē ⁊ eq̄litas f̃ʒ Auguſtinū.15° d trinitate.igr̄ diſtiguūt̄ ex nā rei:vt qd.n. doctoꝛes iplēt tot q̄nnos ſi oīa ſt idē foꝛalr. P̄ īter ꝑfectiões diuas añ oēʒ actū itell's īuenit̄ ꝯdi°. Jta ꝙ de° itell'u ītelligit ⁊ ñ vult. volūtate āt vult ⁊ ñ ītelligit.g° īter ꝑfectiões diuas ē di/ſtin° ex nā rei. P̄ ad ꝯpleñtū doctrīe. Diſtin° fūdās diſtinctionē realē nō depēdet ab ope ītell's. Sʒ diſtin° ꝑfectionē dīnax fūdat diſtinctionē realē emanationū dīnax.

Opi.ſ.T. Jgr̄ ē ex nā rei. ⁊ ñ ex itell's opatōe ⁊c.h de 2°. Quo ad 3m p̄termiſſa trinitate pſonax. Declarāde ſt tres ꝓpōes Jn qb° ꝯſiſtit ſnīa ſcī Tho° ⁊ ṽitatis.p̄a ē. Jn deo f̃m ſe nulla ē diſtin° actualiter.2a ē. Jn deo f̃ʒ ſe ē diſtin° rōnis ṽtualr ſeu fūdamētalr.3a ē. Jn deo vt t̄miat actū itell's nr̄i ē diſtin° rōis actualr. Ad euidētiā p̄e ꝓpōnis. Sciēdū eſt ꝙ aliud ē iudiciū de rōib° foꝛalib° rex i ꝓpꝛis nāis. ⁊ aliḋ ē iudim̄ d rōib° foꝛalib° eaꝝdē i re aliq̄ ſupioꝛis oꝛdis foꝛalr exñtib°.res.n.in ꝓpꝛis nāis iō ſecluſo oī ope ītellect° diſtiguūt̄ foꝛalr.q: ſe mutuo ñ icludūt i ſuis foꝛalib° rōib°. Jō āt rō foꝛal' vni° ñ ē alteri°.q: q̄lʒ eax ita ē ipſa ꝙ ñ alīa:ṽbigr̃a. Jō ṽt° calefactia ⁊ ṽt° deſiccatia i ꝓpꝛis nāis diſtiguūt̄ foꝛalr ex nā rei.q: ṽt° calefactia ita ē calefaciēdi p̄n̄m ꝙ ñ deſiccādi ⁊ ē°. Res āt adunate in aliq̄ ſupioꝛis oꝛdis.ſic i vna ſimplici re altioꝛi īueniūt̄.ita i illis vnica rōe foꝛali foꝛalr adunāt̄. Sicq; diſtīctiōe foꝛali ex nā rei necce ē careāt.cū deſit ibi tal' diſtīctiōis radix ſ; dcā.limitatio.ſ.illa q̄ q̄lʒ eax ita ē ipa ꝙ ñ alīa.neutra nāq; eax cū ſt talr vnite.ē magis ipa q̄ alia. ṽbigr̃a ꝑ ſe q̄ndo ex̄m datū. ṽt° calefactia ⁊ deſiccatia i luce ſol' foꝛalr īuēte ſic i vna lucis nā adunāt̄. Jta i lucis rōe foꝛali indiſtīcte foꝛalr ſūt ita ꝙ aſſignata ꝯpleta ſolaris lucis diffinitiōe.ñ ſit op° vlta eax q̄rē diffinitiões. Cōpleta.n. diffini° ſolaris lucis eā i ſua celſitudīe q̄ īferioꝛa idiſtīcte i ſe ipa p̄accipit.cū declaret ꝑ adeq̄tionē q̄ dʒ eē īter diffinitionē ⁊ rē diffinitā. ṽtutē ei° calefactiuā ⁊ d̄ſiccatiuā manifeſtat. q̄ñq̄dē ṽt° ei° calefactia ñ magis ē ipamet q̄ ſit ṽtus ⁊ ṽt° deſiccatia ⁊ ē°. Cū āt f̃m Dionyſiū 5° ca° d diuinis noib° ꝑfectiões ſimplr ſint i deo ñ ad ꝓpꝛias nās definite ſeu ad ipi° eē illimitationē eleuate. ꝯñs ē vt ſic oēs i vna ſimpliciſſi° re foꝛalr adunāt̄.ita i illi° ſimpliciſſia rōe foꝛali idiſtīcte foꝛalr ſint. ⁊ ſic ſapia diua ñ magis ē ſapia q̄ boītas ⁊ ṽitas ⁊ ipʒ eē diuim̄ ⁊ ē°. Jta rō foꝛal' ipi° eē diuini ñ magis icludat ipʒ eē q̄ ſapiaʒ ⁊ boītatē. Si.n.adeq̄ta diffi° illi° rei ſimpliciſſie. q̄ de° ē. daret̄ i illa vnica rōe foꝛali.q̄cq̄d ē de° icluderet̄ foꝛalr. Alr diffi° celſitudinē diffiniti ñ adeq̄ret. vñ ⁊ ipe de° glioſ° q ſeipʒ ꝑ modū ſui ītelligit vnicā tm̄ rōnē foꝛalē foꝛat. ṽbū.ſ.potes g° ſup° arguē ſic. q̄cūq; foꝛalr adunāt̄ ī vnica ⁊ adeq̄ta rōe foꝛali ipi° dei ñ diſtiguūt̄ foꝛalr ex nā rei.ſ; ꝑfectōes dīne ſecluſo oī ope itell's adunāt̄ ī vnica ⁊ adeq̄ta rōe foꝛali ipi°:g° ⁊c. pbat̄ mīoꝛ:q: ñ magis adunāt̄ ṽtutes q̄litatū īferioꝝ ī luce ſolari q̄ ꝑfectiōes ſimplr ī deo. Sʒ ille adunāt̄ foꝛalr vt ex ſe pʒ. ⁊ ab aduerſarijs ꝯcedit̄ g° ⁊c. pbat̄ rō.q: alr diffi° ñ adeq̄ret̄ diffito. 2° p̄ncipalr ꝑ p̄a ꝓpōe arguit̄ ſic. oīs actual' diſti° ex nā rei fūdat̄ ſup actuali oppōne ex nā rei.ſ; īter ꝑfectōes nulla ē actual' oppō ex nā rei.g° maioꝛ hēt̄ ex.10.meta.tex.cōm.24. minoꝛ pbat̄ iductōe.ꝙ.n.ibi ñ ſit oppō ꝯdictoꝛia neq; p̄uata foꝛalr ex eo pʒ ꝙ vtriuſq; oppōis altex mēbꝛū ē foꝛalr neg°. quā ponē ī deo foꝛalr nephas ē.nec ſuffic ꝙ ſit ibi negatō fūdamētalr qm̄ diſti° actualr exigit actualr oppōnē.oppō āt actualr exigit extrēa actualr.vt pʒ regulariē d oī rſone.ꝙ āt ñ ſit oppō īter eas ꝯrīa pʒ ex eo ꝙ alter ꝯrioꝝ ſp ē defectiuū.10.meta.tex.cō.16.ꝙ ṽo nō ſit oppō relatia īter illaſ ex ſe māifeſtū ē.nec obſtat ꝙ ex h ſeq̄t̄ ꝙ ī deo ñ ſint mlte ꝑfectōes. Sʒ vna tm̄ p̄uta deitas. ṽiſſimū.n.ē ꝙ de° ipe ñ ē niſi vna ꝑfe° illimitata oīo p̄hñs i ſe mltiplicatas ⁊ multiplicabiles ī alijs ꝑfectōes oēs. Ad euidētiā tā 2e q̄ 3e ꝓpōis nota ꝙ vt i q̄dā qōe ſup̄dixim° ſic res illa ſimpliciſſia quā deū dicim° ē id cui aſſimilāt̄ oēs ꝑfectōes ſimplr i ꝓpꝛis nāis exñtes ita ē id cui aſſilāt̄ oēs ꝯcept° foꝛales eax cū nihil aliḋ ſint q̄ ipe ꝑfectiōes i eē ītētiōali. Ex h āt ꝙ de° t̄miat ꝯceptōes has vt ob̄m i eis ītell'm. necce ē deū ipʒ oīuʒ eax coꝛrelatiuū ītelligi plib° rſonib° rōis f̃ʒ eax nūex ſicq; diſtīctōez i ſe rōnis actualr hē.ita vt de° obiect° plib° ꝯceptōib° ſeu rōib° foꝛalib° dicat̄ hr̃e i ſe diſtīctiōez rōis foꝛalē actualr (obiectie tm̄) ⁊ ꝑ ꝑlitatē ꝯceptuū foꝛaliū.qb° obijcit̄. ⁊ ꝑ ꝑlitatē rſonū rōis.qb° refert̄ ſeu referri intelligr̄ ad ꝑfectiōes p̄dcās tā i eē nāli q̄ i re ītētiōali. Ex eo āt ꝙ i deo ſecluſo oī ope ītell's ē. vñ cāre ⁊ t̄miar̄ poſſit ꝯcept° p̄dictos dr̃ hr̃e i ſe diſtīctōez rōis ṽtualr ſeu fūdamētalr. hʒ āt h de° ipe ex ſūma ⁊ illimitata ſui ꝑfectōe.cui° ſic nulla creatura ē capax i eē nāli.ita null° ītell's creat° i eē ītētiōali q̄cūq; .n. ītell's creat° ⁊ vidēs deū ꝑ eēntiā impotēs ē ad foꝛandū ꝯceptū vnū dīne adeq̄tū ꝑfectiōi. vñ 2a ꝓpōne argue ſic. oē hñs i ſe vñ cāre ⁊ t̄miare ac ṽificare obalr poſſit. diſtīctas rōes ſeu ꝯceptiōes foꝛales hʒ i ſe diſtinctiōez rōis ṽtualr ſecluſo oī ope ītell's. de° glioſ° ē hmōi g°. Pꝛo 3a ṽo ꝓpōe argue ſic. oē t̄mīans plures ꝯcept° foꝛales hʒ i ſe actualr diſtīctōez rōis. de° ē hmōi g° ⁊c. h d 3°. Quo ad 4m arguit̄ ꝯ ſco. triplr. ⁊ p̄° ſic. Diſtin° foꝛal' ex nā rei ē maioꝛ diſtīctōe reali.g° ꝑfectōes diuie ñ diſtiguūt̄ foꝛal'. ex nā rei. ꝯñā tʒ ⁊ anš pbat̄ ſic. Diſtin° ꝑ īumoꝛa ē maioꝛ illa q̄ ſit ꝑ ea q̄ ſt extra ītima rei. diſti° foꝛal' ex nā rei ē ꝑ max° ītima rei.g° mīoꝛ pʒ ex ſco. i p̄° ſen. di.2a. dicēte ꝙ diſti° foꝛal' ex nā rei ſit ꝑ p̄dicata p̄mi mōi q̄ īſt rei i p̄° ſig°. diſti° āt real' ſit ꝑ ea q̄ ſt p°. Maioꝛ pbat̄ diſti° ꝑ aliq̄lr ītima ē aliq̄t̄ diſti°. diſti° ꝑ magis ītima ē maioꝛ diſti°.g° diſti° ꝑ maxie ītima ē maxīa diſti°. Si.n. ſimplr ſeq̄t̄ ad ſimplr ⁊ magis. max̄m necc̄io ſeq̄t̄ ad max̄m ⁊c. 2° arguit̄ ſic. ꝑfectiōes diuie abſtracte abſtractiōe p̄ciſiſſia: ſt foꝛalr īfinite. g° ſt idē foꝛalr ex nā rei anš ē ſco. i p̄° ſen. d.8.q.3a. i rñſiōez ad argm̄ p̄n̄c. ꝯñā pbat̄ ſuppone° f̃ʒ duplicē īfinitatē i rñſiōe ad p̄m declarādā. duplr poſſe ītelli illḋ anš.ſ. d īfinitate īfra ꝓpꝛā rōnē. ⁊ d īfinitate īfra ētis latitudinē. ⁊c ſic: aut ītelligis illḋ anš

ṽificari: de infinitate: p̄a: ⁊ bocnō :q: nullū p̄us includit foꝛalr ſuū poſterius: ꝑfectio aūt diui° puta ſapia: eſt p̄oꝛ infinitate illa: q: modus eius intrinſecus eſt ⁊c. aut intelligit̄ de 2a infinitate: ⁊ tūc ſeq̄t̄ intētū: q: ſi ſapia diuia: p̄ciſe ⁊ foꝛalr ſūpta ē: ita infinita ꝙ ad nullā entis ꝑfectionē ſimplr eſt foꝛalr terminata: oʒ ꝙ infra ſue rōnis foꝛalis ambitū: oēm ꝑfectionē ſimplr ꝯtineat: ⁊ ꝙ nullā a rōne ſua ꝑfectionez foꝛalr excludat: ⁊ ꝯñter ꝙ a nulla foꝛalr diſtinguat̄ ex nā ſua: ſtatim .n. ꝙ ab alijs ꝑfectionib° diſtingui ponit̄. Coarctata foꝛalr infra entis ponit̄ latitudinē: qḋ eſt oppoſitū añtis ſic intellecti. ponit̄ .n. talem ⁊ tātā entis ꝑfectionē foꝛalr importare: ita ꝙ nō oēm ṽbigr̃a: ponit̄ ꝙ ſapia diuia foꝛalr ex nā ſua eā ꝑfectioꝛē ponit: q̄ enti. ſapia addit ita ꝙ non eā q̄ iuſti°: ſeu bonitas entis addit ⁊c. Tertio ſic. Perfectiones diuine diſtinguunt̄ foꝛalr ex nā rei: ergo īter eas ē relo realis: tenet ꝯñtia: q: diſtinctio illa cū ſit relatio exiſtens in rex nā neceſſe eſt ꝙ ſit realis: ſic etiā qḋlibet aliud exñs in rex nā reale eſt. ꝯñs aūt eſt ꝯ Auicenā dicentē ꝙ eiuſdez ad ſe ipm̄ nō eſt relo realis. Quo ad f̃m pꝛo rñſione ad p̄mū ⁊ deſtructionē Scotici fūdamēti nō ꝙ ad eē infinitū cō/tingat duplr. vno mō f̃m ꝓpꝛiā rōnē. alio mō f̃ʒ ꝙ ens ſeu ſimplr illud eſt infinitū f̃m ꝓpꝛiā rōnez ꝙ nullis ſue ꝓpꝛie latitudīs claudit̄ terminis: lʒ ſit ad talē entis graduʒ definitū ꝙ nō oēm eēndi ꝑfectionē hēat: illud ṽo eſt infinitū: f̃m qḋ ens ſeu ſimplr. qḋ nullis infra totius entis latitudinē terminus limitat̄: ſʒ oēm hʒ ꝑfectionē eſſendi: exēpluʒ in q̄titate molis. Quātitas ſi daret̄ infinita eſſet f̃m q̄titatis rōnē infinita: eēt .n. infinita q̄titas: nō tamē eēt f̃m eē infinita: eēt nāq; ens finitū ⁊ limitatū ad q̄titatis genus: ſilr in q̄titate ṽtutis. Albedo ſi eēt infinita intenſiue eēt infinita f̃m ꝓpꝛiā rōnē: eēt .n. infinita albedo. nō tm̄ eēt infinitum ens: q: ad ſpēm eēt definita: nō parui aūt refert qua q̄s infinitate dicat eē: aliq̄d infinitū. Pꝛima .n. infinitas cū attēdit̄ penes ea q̄ infra rei illius latitunem ſūt: rōnē rei foꝛalē in ea qua inuenit formali limitatione relinq̄t: vt pʒ in exēplis datis. 2a aūt infinitas q: attēditur penes ea ad que totius entis latitudo ſe extēdit: rē ⁊ eius rōnē formalē illimitat ⁊ eleuat: ad hoc vt ipſa oīs ſit ꝑfectio in ente poſſibilis. ⁊ non magis ſit ipſa q̄ q̄cūq; alia ꝑfectio ſimplr. ac ꝑ hoc diſtinctionē ⁊ formalē limitationē q̄ ab alijs formalr ex nā rei abſolute ſūpta. diſtinguebat̄ eā commitari nō ſinit. Ad ꝓpoſitū ergo deſcēdendo dico ꝙ lʒ ſapie ⁊ ſapie infinite p̄a infinitate ſit eadem oīno rō formalis. tm̄ ſapie īfinite 2a infinitate ē lōge altioꝛ rō foꝛalis. Cōcludit .n. in ſua rōne foꝛali. oēm ꝑfectionē ſimplr. ⁊ ſic cū in deo ſint ꝑfectiones oēs infinite 2a infinitate opoꝛtet oīuʒ vna eē ſimplicē rōnē formalē. ¶ Ad argumentū ſub quacūq; forma ſiat. Rñdeat̄ attendēdo equocationē infinitatis. Qm̄ vt dictū eſt. Jnfinitas p̄ma eſt illa que nō variat rōnē formalē: ⁊ que attēdit̄ penes gradus ꝑfectionales ꝓpꝛie latitudinis rei. non aūt in 2a: vñ ſi ꝑfectiones diuine non eēnt infinite vbi p̄a infinitate argumentū ꝯcluderet. q: aut hʒ ſecundā ante oēm intellectus. Jdeo nihil ꝯcludit: nec obſtat ꝙ forte īfinitas p̄a cuiuſcūq; ꝑfectionis ſimplr inferat ſecūdā. Sufficit .n. ꝙ rōne diſtinguant̄. vt aliq̄d 2a ſiat ꝙ nō p̄a. Similr nō obſtat. ſi q̄s ꝑfectiones cōmuniſſimas: puta eē bonitatē ⁊ ſimiles ⁊c. vtranq; infinitatez hr̃e negaret: neſciens in eis imaginari p̄imā. Pꝛopterea ꝙ ꝓpꝛia latitudine careant. Hoc .n. magis nr̃o fauet ꝓpoſito: Qm̄ ſi vtrāq; infinitatē hñt. Qḋ alibi diſcutiēdū eſt diſtinctione ſupꝛadicta opus eſt. Si aūt ſecūdā tm̄ abſq; diſtinctione aliq̄. negandū eſt eē: ⁊ eē infinitū hr̃e oīno eandē rōnē formalem: ⁊ ſic ruit totū ſcoticū edificium. Ad ſcḋm loquēdo de diſtinctione actuali q̄cūq; negat̄ minoꝛ: ⁊ ad eius ꝓbationē dicit̄ negando oīa aſſumpta. Sufficit .n. ad hoc ꝙ aliq̄ diſtinguant̄ intellectiōe vt itellectio eſt. ⁊ nō nā. Diſtinctio rōnis fundamētalr inter naturā ⁊ intellectionem: Unde q̄n dicit̄. Quicquid diſtinguit̄ ītellectione: vt oīno indiſtincta eſt a nā. diſtinguit̄ etiaʒ nā: diſtingue ly indiſtincta. actualr vel fundamentalr. Et p̄° mō dic eſſe falſum. 2° mō vex: ſed tūc negato minoꝛē ſubſumēdam. ſ. ſed intellectio ⁊ nā ſunt indiſtincte. fūdamentalr aūt oēm actū ītellectus. Habēt .n. diſtinctionē rōnis fundamētalr vt declarauimus. Ad 3m negat̄ minoꝛ. Lʒ .n. Deus intueat̄ ꝑfectiões ſuas ab eterno diſtincte: nō tm̄ ab eterno diſtinctas actualr. Lʒ ponē diſtinctionē rōnis actualr cauſari ꝑ actū itellect° diuini: nō ſit a p̄hia alienū. Ad 4m negat̄ ꝯñtia. Sufficit .n. ꝙ obiecta itellect° ⁊ volūtatis p̄diſtinguant̄ fūdamētalr: nec eſt opus diſtinctione actuali ꝓtūc: ſicut nec ītellectus ⁊ voluntas dei ꝓtūc diſtinguunt̄ niſi fūdamētali diſtinctiōe rōnis. Ad 5m negat̄ ꝯñtia. Sinonimeitas .n. cū ſit pa° noīuʒ. nō attēdit̄ penes idētitatē rōnis foꝛalis rei f̃m ſe: ſʒ penes idētitaez ꝯceptus foꝛalis ſeu mētalis. voces .n. ſunt note eax que ſunt in aīa paſſionū: vñ cū ṽitas ⁊ bonitas dei habeāt diuerſos ꝯceptus i nobis nō ſunt ſynonyma. Ad ꝓbationē ergo dr̃. ꝙ lʒ ſignificēt eādē rē foꝛalr f̃m ſe: ⁊ ſolū illam vt rē ſignificatā: tm̄ ſignificāt etiā diſtincte ꝯceptus mētales vt rōnes ſignificādi: ⁊ hoc deſtruit ſinonimeitatē: vt dictū eſt. Ad 6m dr̃ ꝙ ex ꝑte rei ſufficit ad oīa illa diſtinctio rōnis ṽtualr ſeu fundamētalr cū diſtinctione rōnis actuali ex ꝑte nr̃i. Loq̄mur .n. vt ꝯcipimus: formamus aūt diſtinctos cōcept°: quox vnus ex alio orit̄: ⁊ de alio nō p̄dicat̄. ⁊ hʒ aliquā hītudinē quā alius non hʒ. Et iō demr̃ationes p̄dicationeſq; foꝛales ⁊ idēticas facimus. Negamuſq; de deo ſub vno ꝯceptu. qḋ affirmam° de ipſo ſub alio. Jmplēt ergo libꝛos doctoꝛes balbutiendo vt poſſūt excelſa de humano moꝛe reſonātes ſimpliciſſimā illā rōnē foꝛalē. Oē qḋ in deo eſt foꝛalr cōplectentē nō niſi ꝑticularis ꝯceptib° inſpicē. tradēq; potētes: ⁊ nō ꝑ diſtinctionē q̄ ibi ſit ex nā rei: eq̄litas aūt inter ꝑfectiones diuinas ante oēm actū intellectus nō eſt niſi fūdamētalis nō exceſſus inter ſe q̄ īter eas. ṽtualr tm̄ diſtinctas ſaluat̄. Ad 7m dr̃ ꝙ q: ante oēm actū ītellectus nō inuenitur ꝯdictio foꝛalr. Sed fūdamentalr tm̄: q: altex ꝯdictoꝛiū eſt foꝛalr negatio q̄ nō eſt niſi ꝑ opus intellectus. Jdeo ſufficit ꝓtūc inueniri diſtinctionē rōnis fūdamētaliter: qḋ ꝯcedim°: nec aliud exigit̄: vt pʒ de ſe. Ad vltm̄ dr̃ ꝙ emanationes diuine diſtinguunt̄ ⁊ realr ⁊ foꝛalr. ⁊ lʒ diſtinctionis formalis eax fūdamētū ſit diſtinctio intellect° ⁊ volūtatis: nō tm̄ diſtinctionis realis eax: nō .n. ideo ꝓceſſiones diuine diſtinguunt̄ realr: q: altera ē ab intellectu: altera a volūtate: ſʒ q: hñt realem oppoſitionē relatiuā vt Boetius tradit. falſuʒ ergo aſſumit̄ ꝙ. ſ. diſtinctio ꝑfectionū diuinax fūdet diſtinctionē realē emanationū diuinax. ad fundādā aūt diſtinctionē formalē inter eas ſufficit diſtinctio formalis fūdamētalitatis. Jnter intellectū ⁊ volūtatē. ſicut etiā ipſe ꝓceſſiones diuine nō diſtinguunt̄ foꝛalr ex nā rei. ſecluſa diſtinctione reali: ſʒ diſtinctione rōnis virtualr tm̄ ante oē opus intellectus. Jta ꝙ abſq; reali oppoſitione relatiua nō magis diſtinguunt̄ ex nā rei q̄ ītellectus ⁊ volūtas. pōt aūt breuius ad h ⁊ ſilia argumēta dici: ꝙ indiuiduū eſt añ oēm actū intellect° diſtinctio foꝛalis nō foꝛalr ſʒ ṽtualr. i. eminenter ꝯtēta: hoc mō: q: quodlibet diuinū ꝓpꝛia exeq̄t̄: ac ſi eēt diſtinctū foꝛalr ab alio. intellect° .n. ita intelligit ⁊ nō vult: ⁊ volūtas ita vult ⁊ nō intelligit: ac ſi eēt diſtinctio foꝛalis foꝛalr īter ītellectū ⁊ volūtatē. ⁊ ſic de alijs. fundatur aūt talis modus hñdi diſtinctionē foꝛalē ſupꝛa deitates vnitatē foꝛalē foꝛalr. ⁊ ſufficit ad oīa ſaluāda q̄ per diſtinctionē foꝛalē foꝛalr ſaluāda inducunt̄: q: illi eminēter equalet. ¶ Sequit̄ tertus.

¶ Scḋo mō inuenit̄ eēntia in ſubſtātijs creatis ītellectualib°: in qb° eſt aliud eē q̄ eēntia ipſox: q̄uis eēntia ſit ſine materia: vñ eē eax nō eſt abſolutū. ſʒ receptū: ⁊ iō limitatū ⁊ finitū ad capacitatē nature recipiētis: ſʒ natura vel q̄ditas eax eſt abſoluta: nō recepta in aliq̄ materia: ⁊ ideo dr̃ in libro de cauſis ꝙ ītelligētie ſunt finite ſupius: ⁊ infinite inferius. Sūt .n.

finite q̄ꝫtū ad eſſe ſuū qḋ a ſuꝑiori recipiunt: nō tñ finiunt̄ inferius: q꞉ eaꝝ forme non limitantur ad capacitatē alicuius materie recipientis eas: ⁊ in talibus ſubſtātiis nō inuenit̄ multitudo indiuiduoꝝ in una ſpecie ut dictuꝫ eſt. niſi in aīa humana ꝓpter corpus cui unitur.

¶ In hac 2ª ꝑte capli huius de eēntijs ſubaꝝ ītellectualium creataꝝ q̄ in 2º ordine collocant̄. Quatuoꝛ ꝓpōnes colligit: pª eſt in ſubſtātijs ītellectualib⁹ creatis eē ē aliud ab eēntia. 2ª in eis nō inuenit̄ mā̄. 3ª eē eaꝝ ē finitū: eēntia aūt infinita. 4ª nulla eaꝝ multiplicabilis ē numeralr̄ niſi vltiª: aīa. ſ. humana. pª ⁊ 2ª tāq̄ꝫ declaratis obmiſſis tertiam explanat rōne ⁊ auctoritate. Ad rōnis aūt euidētiā eſt notādū ꝙ actus finit̄ ꝑ potentiā in q̄ recipit̄: ⁊ poª finitur ꝑ actū quē recipit diuerſimode tñ. qḋ. n. eſt in poª nō eſt determinatū: ſꝫ determinabile ꝑ actū ad quē ē in poª. cū aūt ipm̄ recepit ab eo foꝛalr̄ finit̄. Silr̄ act⁹ ſm̄ eēntiā ſuā receptibilis ē in hoc vel illo: ⁊ ꝯñter determinabilis ad hoc vel illud ſubm̄. Cū vō recept⁹ eſt. in hoc iā nō remanet in eo āplitudo ⁊ īdefinitio ad hoc vl' illud eſt. n. ad hoc determinatus. Eſt ergo duplex finitas: ⁊ duplex infinitas: altera. ſ. ex ꝑte act⁹: altera ex ꝑte poᵉ: ſꝫ infinitas ex ꝑte poᵉ imꝑfectionē ſonat cū ſit ꝑ carentiā actus potētiā finiētis. Infinitas āt actus ꝑfectionē maximā dicit. cū ſit ꝑ carētiā poᵉ actū finiētis. In cuius ſignū foꝛᵉ ſm̄ rē nō recepte in aliquo lōge ꝑfectioꝛes ſūt formis receptis vt pꝫ. Cū ergo eē ſubſtātiaꝝ ītellectualiū ſit receptū in eaꝝ eēntia. ꝯñs eſt ꝙ ſit finitū eo mō quo act⁹ finit̄ per potētiā. vñ ⁊ ꝯctū ⁊ limitatū eſt ad gen⁹ ſui receptiui nature. ſ. cuius eſt. Q꞉ vō eēntia eaꝝ nō eſt recepta in aliquo cū ſit foꝛª nō recepta in mā̄. ꝯñs quoq̄ꝫ ē ꝙ ſit infinita infinitate ſe tenēte ex ꝑte act⁹. non ē. n. determinata ad capacitatē alicui⁹ materie ipſam recipiētis ſicut ſūt foꝛme reꝝ māliū. His ꝑlibatis formet̄ rō ſic. Id cuius eē eſt receptū. foꝛª āt irrecepta hꝫ eē finitū. eſſentiā āt infinitam ītelligētie ſūt hmōi ergo. ⁊ nō ꝙ in rōne hac ſmō ē ſemꝑ tā de finitate q̄ꝫ de infinitate ſe tenēte ex ꝑte actus. Tali. n. finitate eē ītelligētiaꝝ finitū ē: ⁊ tali infinitate eaꝝ eēntia ē infinita. Si. n. loq volum⁹ de finitate ſe tenēte ex ꝑte poᵉ eaꝝ eēntia finita īuenit̄ eo ꝙ poª in eis ē terminata ꝑ actū eēndi. Cōfirmat̄ āt hoc auctoritate libri de cauſis. vbi dr̄ ꝙ ītelligētie ſūt finite ſuꝑius ⁊ infinite inferi⁹: q꞉ eē eaꝝ qḋ eſt ſupꝛemuꝫ in eis ē receptū. eēntia vō qḋ infimū ē nō eſt recepta: ⁊ q꞉ eēntia eaꝝ vt reſpicit id qḋ eſt ſupꝛa ſe foꝛalr̄: ipm̄. ſ. actū eēndi eſt finita recipiendo ipm̄: vt āt reſpicit id qḋ ē infra ſe materiā. ſ. ē īfinita vtpote nō recepta ī ipa ⁊c̄. Aduerte h̄ ad mltoꝝ ſupꝛadictoꝝ ītelligētiā. ⁊ vt euites errorē eoꝝ q hoꝝ fūdamētū nō intelligētes. dicūt ꝙ ſi eē ideo ē infinitū ſimplr̄. vt ſupꝛadiximus: q꞉ in nullo receptū eſt. cū eſſentia tā ſubſtātiaꝝ īmaterialiū quā cōpoſitaꝝ in nullo penit⁹ recepta ſit erit infinita ſimplr̄ qḋ eſt ridiculū. Unde etiā irreceptione infinitatē arguē valde leue videt̄. Scito igit̄ poſitionē hāc fundari ſuꝑ hac ꝓpōne. Oīs res ſm̄ ſuū ordinē receptibilis in alio realr̄ irrecepta eſt infinita infinitate oppoſita finitati. Quā res ſui ordinis recepta ꝯhit. Diri ſm̄ ſuuꝫ ordinē receptibilis in alio: ꝑꝑ cōpoſita ⁊ māꝫ q̄ ī tota ſua latitudine irreceptibilia ſūt. Diri ē infinita īfinitate oppoſita ⁊c̄. Q꞉ ſic non qḋlibet receptibile eſt in quolꝫ. ſꝫ qlꝫ actus hꝫ ꝓpꝛiū receptiuū. vt habet̄ in 2º de mā̄. tex. cōmētoꝝ. 24. ⁊. 26. ita nō ex q̄lꝫ receptiōe ſeq̄t̄ q̄lꝫ finitas: ſꝫ determinata ex determinata ⁊ ꝑ oppoſitū ex tali irreceptione talis infinitas: oppoſita. ſ. finitati: quā ſi recepta eēt res illa ꝯheret: vbi grā. Albedo cū ſit receptibilis in ſubō: ſi ponat̄ irrecepta erit infinita non q̄cūq̄ꝫ infinitate: ſꝫ ea q̄ opponit̄ finitati quā in ſubō hꝫ. In ꝓpoſito ergo tā eſſe q̄ꝫ foꝛª ſm̄ ſuū ordinē receptibilis rōnē hꝫ (neutri. n. recipi repugnat) ſꝫ ī alio: ⁊ alio receptiuo: receptiuū. n. ꝓpꝛiuꝫ ipſius eē: eſt qditas ſeu ſuppoſitū. foꝛᵉ vō eſt mā̄. Et iō ſic alterius rōnis ē receptio foꝛᵉ in mā̄ a receptiōe eē in eēntia: vt ſupꝛa oñdim⁹. Ita alteri⁹ rōnis ē finitas foꝛᵉ ꝑ māꝫ a finitate eē ꝑ eēntiā: lꝫ ꝯueniāt ī hoc q vtraq̄ꝫ ē ꝑ modū quo act⁹ finit̄ ꝑ potētiā: ⁊ ſilr̄ diuerſaꝝ rōnū oꝫ eē infinitatē quā forma ſortit̄ ex h̄ ꝙ ē irrecepta in materia: ⁊ infinitatē quā eē ſortit̄ ex h̄ ꝙ ī qditate nulla ē receptū. forma nāq̄ꝫ ex h̄ ꝙ recepta in materia infra ipaꝫ claudit̄: āplitudinē ſuā: quā ad h̄ vel illud ꝑticulare eſt indefinita amittit. ⁊ iō ex h̄ ꝙ ſeꝑata a materia eſt nō aliter ē infinita niſi q꞉ ad nulli⁹ materie capacitatē coarctata ei⁹ terminis caret: eē āt q꞉ ex h̄ ꝙ recipit̄ in aliq̄ qditate ad illi⁹ gen⁹ ⁊ ſpēm coarctat̄ ſi irreceptū ponat̄ ad nulli⁹ gen⁹ definitū erit: ⁊ ꝯñter cuiuſlꝫ generis terminis carēs ſimplr̄ īfinitū. Hōes ergo dubij ſolōnē ex h̄ ꝙ nō dicim⁹ oē irreceptū īfinitū. ſꝫ rē ſm̄ ſuū ordinē receptibilē irreceptā: ⁊ ex h̄ ꝙ nō dicim⁹ oēꝫ rē ſm̄ ſuū ordinē receptibilē irreceptā eſſe eodē mō infinitā: ſꝫ diuerſimode: ex pº. n. pꝫ ꝙ ſubſtātia cōpoſita nullā infinitatē ex ſua irreceptiōe hꝫ. ex 2º vō ꝙ eēntia ītelligētie q̄ claudit̄ ī ordine foꝛᵉ cū ſit pura forma ſeꝑata a materia ⁊ nō ſit ipꝫ eē ex ſua irreceptiōe in materia ē īfinita: ſꝫ nō ſimplr̄ ⁊c̄. ⁊ ꝯñtꝫ diuinū qḋ ſub ipſi⁹ eē ordine ꝯcludit̄ ex ſua irreceptiōe in qditate ſeu eēntia ē infinitū ſimplr̄ hēs. ⁊ hinc vñ ſcotiſtarū. ⁊ ſcoti eoꝝ iudicio peccatū deꝑhēdas in pº ſen. di. 2. q. 2. vbi ab eis īponit̄. s. T. rō vltiº ibi inducta ad ꝯcludēdā dei infinitatē: q̄ eſt talis forma finit̄ ꝑ materiā: ergo forma q̄ nō eſt nata eē in materia eſt infinita. Iā. n. noſti q̄lꝫ infinitatē rō h̄ ꝯcludat: ⁊ ꝙ infinitas dei altioꝛes negat terminos ſm̄. s. T. Uñ aduertas triplex ibi peccatū: pᵐ eſt: ꝙ rō p̄dcā ad ꝯcludēdā infinitatē ſimplr̄ aſſūpta a nob dr̄: cū apud nos nō ꝯcludat niſi infinitatē ſm̄ qd. 2ᵐ ē ꝙ rō p̄dcā ſm̄ fallaciā ꝯñtis ſophiſma aſſerit: q꞉ foꝛᵉ p̄us natura eſt finita in ſe q̄ꝫ finiat̄ ꝑ materiā ſicut illud tertij phyſicoꝝ. corpus finit̄ ad aliud corpus: ergo ſi nō ē finitū ꝑ aliud corpus ē īfinitū. manifeſte. n. pꝫ error: q꞉ cū dr̄ forma finit̄ ꝑ materiā ly ꝑ: denotat cām p̄ciſaꝫ finitatis ſm̄ qd ſupꝛadicte. non. n. forma ſm̄ ſe ē tali mō finita cū ſm̄ ſe ſit indeterminata ad hāc vel illā materiā: ⁊ iō bñ ſeq̄t̄. ergo forma q̄ nō ē nata recipi in materia ē infinita ſm̄ qd. Si. n. affirmatio ē p̄ciſa cā affirmationis: negatio erit cā negatiōis. nō ē āt talis ꝓceſſus tertij phyſicoꝝ: q꞉ corpus nō finit̄ ꝑ aliud corpus cālr̄ ⁊ p̄ciſe. 3ᵐ ē ꝙ inficiari conat̄ aliud ſupꝛadictū. ſ. ꝙ eēntia ītelligētie ē finita ſuꝑi⁹ ꝑ ſuū eē. Cōtra inq̄t eē eſt poſterius eēntia. ⁊ accñs ei⁹ apud vos: ergo eēntia ītelligētie in pº ſigno nature vr̄ infinita ītēſiue: ⁊ ꝯñter nō finibilis ꝑ eē in 2º ſig⁹. Ad h̄ ſiq̄dē dr̄: ꝙ lꝫ eē ſit poſteri⁹ eēntia ordīe generationis ⁊ accñs ei⁹. i. extra ꝯceptū foꝛalē tñ eēntia in illo p̄oꝛi eſt finita ſimplr̄: ꝑ h̄ ꝙ eſt receptā ipſi⁹ eē. ⁊ tñ ē ipm̄ ſuū eē ⁊c̄. Sic. n. ꝑ h̄ ꝙ eēntia ē ipm̄ eē eſt infinita ſimplr̄ vt pꝫ in deo ex dictis. ita ꝑ h̄ ꝙ eēntia nō eſt ſuū eē: nō ē infinita ſimplr̄ iuxta maximā illā. ſi affirmatio ē cā affirmationis ⁊c̄. q꞉ ergo in oī p̄oꝛi eēntia ītelligētie ē fūdamētaliter receptā ipſi⁹ eſſe. ⁊ ab h̄ abſtrahi nō pōt. lꝫ nō in oī p̄oꝛi hēat illud. ſeq̄t̄ ꝙ ſit ſimplr̄ finita ꝑ ſuū eē. i. ꝑ h̄ nō eſt ſuū eē: ſꝫ illo actuabilis vl' actuata eſt ⁊c̄. Sic. n. ītelligit̄ quū dr̄ ꝙ eēntia ītelligētie finit̄ ꝑ ſuū eē. 4ª ꝓpō quo ad ꝓpꝛiā ꝑtē ſuꝑius. diſcuſſa relinquat̄. quo ad ſcdaꝫ vō ꝙ. ſ. aīa ītellectiua q̄ ē vltima iter ſbātias ītellectuales ſit multiplicata nūeralr̄ eget magna ꝯſideratiōe. In tex. āt aſſignat̄ pro cā hui⁹ vnio ei⁹ ad corpus. oīs. n. forma ſic vnita coꝛꝑi qḋ dat ei eē foꝛalr̄. neceſſario mltiplicat̄ ſm̄ multiplicationē illi⁹. Alioq̄n plura coꝛꝑa hērēt idē eſſe numero. ab vna. n. forma nō ꝓuenit niſi vnū numero eſſe ſubale. ⁊ merito ex vniōe ad corpus aīa multiplicari numeralr̄ dr̄: q꞉ diſtinctio numerat̄ cū nō ſit foꝛal' oꝫ ꝙ ſit ſm̄ q̄ꝫtitatē vt ſupꝛa declaratū fuit. ſm̄ q̄ꝫtitatē āt eē nō poſſet talis diſtinctio in aīa. ſi foꝛª nō eēt rei q̄ꝫte vt ītelligētie oñdūt. Efficax gᵒ rō ad ꝯcludēdā pluralitatē nūeralem aīaꝝ ē ꝯiūctio ipſius aīe ad corpus numeralr̄ multiplicatum.

¶ Sequit̄ textus.

¶ Et lꝫ īdiuiduatio ei⁹ ex coꝛꝑe occaſionalr̄ depēdeat q̄ꝫtū ad ſui īcohationē: q꞉ nō acq̄rit̄

ſibi eē īdiuiduatū niſi in coꝛꝑe cui⁹ eſt actus: nō tñ oꝫ ut deſtructo coꝛꝑe. Indiuiduatio ꝑeat: q꞉ cū hēat eē abſolutū ex quo acq̄ſitū eſt ſibi eē īdiuiduatū ex h̄ ꝙ fcā eſt forma huius coꝛꝑis illud eſſe ſemꝑ remanet indiuiduatū. ⁊ ideo dicit Auicena ꝙ īdiuiduatio aīaꝝ ⁊ multiplicatio dependet ex coꝛꝑe q̄ꝫtuꝫ ad ſui pꝛincipiū. ſed nō q̄ꝫtum ad ſui finem.

Auicena.

¶ Hic obiectio q̄dā ꝯ q̄rtā ꝓpōnē excludit̄ q̄ talis eſt. foꝛª multiplicata ad multiplicationē coꝛpoꝛis deſtructis coꝛꝑib⁹ nō remanet in ſua multitudīe. Aīa hūana ē multiplicata ad multiplicationē coꝛꝑis. ergo nō p̄ñt remanere multe aīe hūane deſtructis coꝛꝑib⁹ ⁊c̄. ꝓceſſus bonus. ꝯclō āt falſa ē. ergo altera p̄miſſaꝝ nō maioꝛ vt ꝓbat̄ ergo minoꝛ. Que fuit 4ª ꝓpō: maioꝛ ꝓbat̄ ex eo ꝙ remota cā remouet̄ effect⁹. Si ergo cā multitudis aīaꝝ ē ipſa multitudo coꝛpoꝝ remota multitudīe coꝛpoꝝ: remouebit̄ ēt multitudo aīaꝝ. Excludit̄ āt h̄ obiectio in lr̄a declarādo foꝛas duplr̄ plurificari ad plurificationē coꝛpoꝝ. ſ. cū depēdētia a mā̄: ⁊ ſine depēdētia ab illa. ⁊ pᵉ q̄deꝫ deſtruunt̄ deſtructis coꝛꝑib⁹. 2ᵉ vō remanēt eo ꝙ non niſi occaſionalr̄ eoꝝ indiuiduatio a coꝛꝑib⁹ eſt. de haꝝ āt numero ē aīa ītellectiua. Ad hoꝝ euidētiā nota pº. Qḋ idē eſt iudiciū de eē ⁊ vnitate ⁊ multitudīe rei. quo ad depēdētiā ⁊ indepēdētiā ita. ſ. ꝙ cuius eē a mā̄ nō dependet: nec ei⁹ vnitas: nec multitudo a mā̄ depēdet. Cui⁹ āt eē a mā̄ depēdet: tā vnitas q̄ꝫ pluralitas ei⁹ ēt ab illa depēdēs eſt. vnū. n. ⁊ multa entis paſſiones ſūt. Nota 2º ꝙ foꝛᵉ ſūt ī triplici dr̄ia. Quedā ſūt ī mā̄ ⁊ educunt̄ de poª materie. vt forme māles. q̄dā ſūt in mā̄. ſꝫ nō educunt̄ de poª materie vt aīa ītellectiua q̄ venit de foꝛis. q̄dam nec ſūt ī mā̄. nec educunt̄ de poª materie vt foꝛme ſeꝑate a mā̄ ītellectiue. ſ. nō pōt āt dari 4ᵐ gen⁹ eaꝝ q̄ educant̄ de poª materie ⁊ nō ſiāt ī mā̄: q꞉ īplicat vt de ſe pꝫ. ⁊ ille q̄dē q̄ nec educunt̄ de poª materie. nec ſūt ī ea oīno idepēdētes ⁊ ſeꝑate ſūt a mā̄ ⁊ imultiplicabiles nūeralr̄ vt ſupꝛa ꝓbatū fuit. pꝛime vō ⁊ ſcdē q꞉ ꝯueniūt in h̄ ꝙ ſūt in mā̄ hñt ⁊ h̄ cōe ꝙ oꝫ vtraſq̄ꝫ eē coaptatas ⁊ ꝓpoꝛtionatas ſuis receptiuis materijs ī qb⁹ ſūt. ꝓpꝛios. n. act⁹ oꝫ in ꝓpꝛijs fieri materijs. vt dr̄ 2º de aīa. tex. ꝯmētoꝝ. 24. ⁊. 26. forma nāq̄ꝫ leonis dꝫ eē ꝯmēſurata coꝛꝑi leonino ita ꝙ nō eq̄no ⁊ hui⁹ leonis foꝛª oꝫ ꝙ ſit ꝯmēſurata huic coꝛꝑi leonino ita ꝙ nō illi ⁊c̄. Et ex h̄ ꝯñter ꝯueniūt in h̄ ꝙ vtraſq̄ꝫ oꝫ ſimul multiplicari cū ꝓpꝛijs coꝛꝑib⁹. Quecūq̄ꝫ. n. oꝫ eē īuicē coaptata ⁊ ꝓpoꝛtionata ſimul recipiūt multitudinē ⁊ vnitatē. vt pꝫ ī diſcurrēdo ī ſingulis. ſꝑ. n. multiplicationē foꝛaꝝ ī vna ſpē comitat̄ mltiplicatio coꝛpoꝝ in illa met ſpē ⁊ ꝯ⁰. Alr̄ vel vna foꝛª eēt in diuerſis materijs vel diuerſe materie ſub vna foꝛª. quoꝝ vtrūq̄ꝫ eſt impoſſibile. ex eo vō ꝙ p̄me forme educunt̄ de poª materie ⁊ nō ſcdē differūt īter ſe in h̄ ꝙ p̄me hñt eē depēdēs a mā̄ ſicā cā māli eaꝝ eē cāte ⁊ ſuſtētāte. ſcdē āt hñt eē excedēs totā materie capacitatē ⁊ īdepēdēs ab ea vtpote ñ cāte ex illa. Et ex h̄ ꝯñt differūt 2º: ꝙ p̄maꝝ tā vnitas q̄ꝫ multitudo a mā̄ depēdēs ē ſic ⁊ eē. ⁊ iō ſic deſtructis coꝛꝑib⁹ ipe deſtruunt̄. ita vnitas ⁊ pluralitas earū. ſcdaꝝ vō tā vnitas q̄ꝫ multitudo īdepēdēs ē a mā̄ ſic ⁊ eē. ⁊ iō ſic deſtructis coꝛꝑib⁹ eaꝝ eſſe remanet. ita vnitas ⁊ pluralitas. Et h̄ ē qḋ h̄ ītēdit. s. T. dicēs īdiuiduationē aīe. i. vnitatē eius. Et ſilr̄ ītelligēdū ē de pluralitate occaſionalr̄ ex coꝛꝑe depēdē. Depēdet. n. h̄ mō q꞉ ſit in coꝛꝑe. nō āt ita ꝙ educat̄ de poª coꝛꝑalis nature. ⁊ h̄ eſt qḋ ſubdit: q꞉ acq̄rit illud niſi in coꝛꝑe ⁊ rōnē addit: q꞉ cū hēat eē abſolutū. i. idepēdēs a coꝛꝑe: coꝛrupto coꝛꝑe abſq̄ꝫ illo remanē pōt. ⁊ iō Auicena dic̄ īdiuiduatōeꝫ aīe ex coꝛꝑe in ſui initio dependē. nō āt in fine: q꞉. ſ. nō ſit niſi in coꝛꝑe. Pōt āt eē ⁊ de ſcō ē poſt moꝛtē ſine coꝛꝑe. ⁊ ſic ſoluta ē obiectio fcā: q꞉ minoꝛ ē falſa de 2º ordīe foꝛaꝝ q̄lis ē aīa hūana. Ad ꝓbationē eius iā pꝫ qd dicēdū: q꞉ coꝛpoꝝ multiplicatio nō eſt ꝓꝑe cā ſꝫ occaſio ⁊ nō niſi ī fieri multitudis aīaꝝ. ceſſante aūt cā in fieri nō ceſſat effectus quo ad eē. Hic dubitat̄ circa īdiuidiationē aīe ītellectiue ꝑ qḋ. ſ. īdiuiduet̄. In hac q̄ōne faciēda ſūt tria. pº recitabit̄ opi. Sco. 2º declarabit̄ opīo. s. T. 3º rñdebit̄ argumentis in oppoſitū. Quo ad pᵐ Sco. in 2º ſen. di. 3ª. q. vltiª. ⁊ in quoli. 4. 2ª. ſeq̄ns poſitionē ſuā de heceitatib⁹ tꝫ aīam ſua ꝓpa heceitate indiuiduari. Arguitq̄ꝫ ſic ꝯ. s. T. eo pº quo aliq̄d eſt in actu extra cām ⁊ intellectū eo pº eſt h̄. ſꝫ aīa ſic ⁊ q̄libet entitas p̄cipue abſoluta ſe ipſa pº eſt in actu extra cām ⁊ ītellectū. ergo aīa ſe ipſa pº eſt hec. Maioꝛ ꝓbat̄ q꞉ vlitas ſiue eē nō hoc nō ꝯuenit rei vbi intelligit̄. Minoꝛ pꝫ ex eo ꝙ res ſe ipſa pº recedit a nō eē. Poꝛ oīs diſtinctio foꝛalis ſeu nō ꝑ materiā ē ſpecifica ꝑte aīe ītellectiue diſtinguūt̄ foꝛalr̄ ſeu nō ꝑ materiā: ergo diſtinguunt̄ ſpecifice: ꝯclō eſt falſa. ergo altera pꝛemiſſaꝝ nō minoꝛ. q꞉ aīe ītellectiue ſeꝑate carēt materia. ergo maioꝛ q̄ ē fūdamētū poſitionis tue. Qḋ ſi dicas ꝙ aīe hñt inclinatiōes ad diuerſa coꝛpoꝛa. ⁊ per has diſtinguunt̄ ꝯ. Aīa p̄us natura eſt termin⁹ creatiōis q vt talis foꝛalr̄ eſt h̄ q̄ꝫ vniat̄ materie. ergo p̄us natura aīa ē hec quā vniat̄ materie. ergo aīa indiuiduat̄ ⁊ non ꝑ vnionē ad corpus. añs ꝓbat̄ ſic ꝑius eſt qḋ pōt eſſe ſine alio. ⁊ aliud nō ſine illo. ex 5º metaphyſice. tex. ꝯmēti. 10. aīa nō ſolū ſm̄ eēntiā. ſꝫ etiā ſm̄ exiſtētiā pōt eē ſine vnione ad materiā: nō āt abſq̄ꝫ hoc ſit termin⁹ creationis ⁊ h̄. ergo aīa eſt p̄us natura terminus creatiōis. ⁊ h̄ q̄ꝫ ſit in materia. Si dicat̄ ꝙ aīa nō eſt h̄ ꝑ actualē vnionē ſeu exiſtentiam in materia. ſꝫ ꝑ aptitudinē eēndi ī illa ꝯ: hoc nō euadit difficultatē. q꞉ natura abſoluta eſt p̄us natura ipa ſua aptitudine. q꞉. n. aīa eſt hec. iō hꝫ hāc aptitudinē ad hoc ⁊ illi repugnat ⁊c̄. vt arguat̄ ſic. qḋ ꝯuenit vni ⁊ repugnat alteri eiuſdē ſpēi non ꝯuenit ꝑ ſe huic ſm̄ id qḋ cōe eſt iſtis vel ſaltē p̄exigit eoꝝ neceſſario diſtinctionē. ſ. huius ab illo. ſꝫ h̄ aptitudo ꝯuenit huic aīe: ⁊ repugnat illi. ergo neceſſario p̄exigit diſtinctionē huius ab illa. igit̄ nō īdiuiduant̄ aptitudib⁹. Cōfirmat̄ rō aptitudis foꝛalr̄ loquēdo nō ē ad ſe. nec eſt rō entis in actu. ergo nō pōt eē indiuiduatiuū p̄ᵐ aīe. añs ꝓbat̄ ꝑ pª ꝑte: q꞉ ſi eēt ad ſe poſſet ītelligi nō ad aliud vt ad terminū qḋ eſt falſum. Pro 2ª ꝑte q̄q̄ꝫ ꝓbat̄: q꞉ qḋ neceſſio exigit aliq̄d nō exiſtēs ipꝫ ē nō exñs ī actu. Apti⁹ āt ē ad terminū nō exñtē. gº eius rō nō ē rō entis ī actu ꝯñā pꝫ: q꞉ diſtin° relatiua p̄ſupponit diſtictiōeꝫ abſolutā. q꞉. n. aīa ē h̄: iō hꝫ hāc aptitudinē ⁊ nō eꝯ. ⁊ q꞉ h̄ aīa ē ſingularis ſingularitate actuali ſiue ī actu. nō ē h̄ aptitudīe ad h̄ coꝛp⁹ h̄ ſūt q̄ iſti ī hac re ſentiūt. Nos āt ꝑipathetica fūdamēta ſeq̄ntes aīaꝫ īdiuiduari ꝯmēſuratiōe ſubali ad h̄ coꝛp⁹ dicim⁹. ⁊ hāc aīaꝫ ⁊ illā diſtingui ꝯmēſuratōib⁹ ſuis ad h̄ ⁊ illud coꝛp⁹. ꝓbatiōes āt hui⁹ ſupꝛa adducte fuerūt. cū deductū fuit diſtictionē nūeralē non niſi a q̄ꝫtitate originari poſſe. Uñ nūc ſufficiet declarare q̄uō ſit h̄ qḋ dicim⁹. Cōmēſuratio duplr̄ ſumit̄ vno° ꝑ relōne ꝯmēſuratiōis. alio° ꝑ ipa ſubali coaptatōe rei. pº mō ꝯmēſuratio ē res reſpectiua eēntialr̄ ⁊ ī genē rlōnis. 2º mō ē res abſoluta: ⁊ de p̄ñto rei ꝯmēſurate. eſt. n. idē eēntialr̄ ꝙ ipa. ſꝫ differēs ab ipa ſola rōne. ⁊ ſilr̄ dico de īclinatiōe aptitudine coaptatiōe ſigillatione ⁊ ſilib⁹ q̄ ad exꝑimēdū ꝓpoſitū aſſumunt̄. Abſolutū q̄q̄ꝫ ꝓ nūc ſumit̄ duplr̄. vno° a termino: ⁊ ſic dicim⁹ ſubam q̄ꝫtitatē ⁊ q̄litatē eē entia abſoluta. alio mō a receptiuo ſeu ſubō. ⁊ ſic nullū ꝑdictoꝝ accñtiū ē abſolutū. ſūt. n. eēntialr̄ receptibilia ī ſubā. Cū gº dr̄ ꝙ aīe ſuis ꝯmēſuratiōib⁹ īdiuiduant̄. Intelligēdū ē ꝯmēſuratōib⁹ ſubalib⁹ q̄ ſūt res abſolute a terminis. ⁊ ſi nō a receptiuis ⁊ nō cōmēſuratiōib⁹ q̄ ſūt relōnes ⁊c̄. Sic nāq̄ꝫ de eēntia aīe in cōi eſt ꝙ eēntialr̄ ſit ꝓpoꝛtionata coꝛpoꝛi phyſico oꝛganico qḋ ī ei⁹ diffinitiōe ponit̄. Ita de eēntia aīe hūane ē ꝯmēſurari coꝛꝑi hūano. ē nāq̄ꝫ ita ꝑfectia coꝛꝑis hūani ꝙ nō homini. ſic q̄q̄ꝫ de eēntia hui⁹ aīe ē ꝯmēſuratio ad h̄ coꝛp⁹ ⁊ ſic ꝯmēſuratio ad coꝛp⁹ hūanū nō ſeq̄t̄ aīaꝫ iā hūanā. ſꝫ ꝯſtituit ipaꝫ hūanā. Per h̄. n. pº differt aīa hoīs ab aīa bouis: q꞉ illa eſt ꝓpꝛi⁹ act⁹ coꝛꝑis hūani iſta vō boui. Cō

Q̄ō. 13. ª.

Opi. Sco.

Opi. Sco.

ſtat āt ꝙ hāc eſt eē actū ꝓpꝛiū corꝑis humani ⁊ eē ſubalē
ſubalr̄ ↄmēſuratā pfectionē ei⁹. Ita ſubal' ↄmēſuratio hu/
ius aīe ad h corp⁹ nō ſeqͭ aīaꝫ hāc. ſꝫ ↄſtituit ipam hāc.
eſt.n. h aīa ſubalr̄ ꝓpꝛi⁹ act⁹ hui⁹ corpis. vñ h aīa ab illa
p°. differt: qꝛ illa ē ꝓpꝛi⁹ act⁹ hui⁹ corpis. illa v̄o ꝓpꝛi⁹ act⁹
alteri⁹: ⁊ h eſt qd .s. T. in 2° ꝯ genti. ca°. 81°. tradit. ⁊ in
qōnib⁹ de aīa. ⁊ vbicūqꝫ de hac re loqͭ. Eſt āt ↄueniēs
ꝓpō iſta pncipijs Ariſ. Docet.n. in p° libꝛo de ptib⁹ aīa
liū ꝙ ꝓpe dr̄ie alicui⁹ ↄiuiſꝫ debēt eē p ſe. Diſtinguētes
illud in eo qd tale: v̄bigr̄a ꝓpe dr̄ie aīalis nō debēt eē al/
bū ⁊ nigrū q nō diuidūt aīal in eo qd aīal. Stat.n. identi
tas aīalis cū illaꝝ diuerſitate: nec debent eē nauigatiuū ⁊
volatiuū: qꝛ nō diuerſificāt h p ſe naꝫ ſenſitiuā ſꝫ debēt eē
tale ſenſitiuū vel tale. Aīal.n. in eo ꝙ aīal cū ſenſitiuo cō/
ſtet: nō diuerſificat p ſe niſi p dr̄ias ſentiēdi. vñ cū aīa in
eo qd talis eēntialr̄ ſit act⁹ corpis phyci. ꝓpꝛijs dr̄ijs di/
uidit p hoc ꝙ actus talis corpis vel talis. ⁊ iteꝝ act⁹ talis
corpis puta humani ꝓpꝛijs dr̄ijs diuidit mālib⁹: tñ per
hoc ꝙ eſt huius corpis vel illius. Indiuiduat g° ipe aīe
ↄmēſurationib⁹ ſubalib⁹ non abſolutis a receptiuis. ſic ⁊
ipe aīe eēntialr̄ ſūt nō abſolute a pfectibilib⁹ corpib⁹ eaꝝ
receptiuis ⁊ nō ↄſiderare hoc eſt cā erroꝛis eoꝝ q de oī
bus volūt eodē mō iudicare. vt ſūt ſcotiſte: qui dū nō cō
ſiderāt ꝓpas reꝝ nās. ⁊ res ſuis ↄceptib⁹ adeq̄re volūt.
Accidit vt de oīum idiuiduatiōe eādē pferāt ſniam ⁊ in
eoꝝ nūero ſint. de qb⁹ dr̄ 2° de celi. tex. ↄmēti. 80. Hijs vi
ſis ad ſolonē argumētoꝝ pcedēdū ē. Ad pm dr̄ ꝙ falſa ē
maioꝛ. lꝫ.n. q̄lꝫ res poſita extra intellm̄ ⁊ cāꝫ ſit h: nō tñ
eodē p° eſt ⁊ eſt h. eſt.n. ipo eſſe p°. hec āt hecceitate p°.
multa.n. inſepabilr̄ ſe ſe comitāt. q nō eodē p̄n° hñt p°.
ſic qdlꝫ ens aliud a deo extra itellectū ⁊ cāꝫ eſt. ⁊ eſt de
pēdēs. nō tñ eodē p° eſt ⁊ depēdet. Minoꝛ qꝫ ē falſa.
Res.n. nō ſeipa p°. Sꝫ p exñtiā actualē diſtinctā realr̄
a ſe extra nihil pōit vt ſupꝛa declaratū fuit ⁊c. Ad 2m. ne
gat minoꝛ. Due.n. aīe hūane ſepate nō diſtinguūt foꝛ/
malr̄ ſeu nō p māꝫ. lꝫ ſint pure foꝛe a mā abſtracte. Aliud
.n. ē dicē. oīs diſtinctio foꝛal' ē ſpecifica. aliud oīs diſtictio
foꝛaꝝ. Diſtictio.n. foꝛal' cū ſit illa q ex pncipijs diffinitis
ↄſtet ſpecifica ē. queſcūqꝫ.n. hñt diuerſas diffinitiōes ſpē
differūt. cū ſaltē dr̄ias vltimas hēant nō eaſdē. Quaꝝ di
uerſitas ſuffic ad diuerſitatē ſpecificā. ſꝫ tal' nō ē iter aīaꝫ
ſoꝛ. ⁊ pla. hñt ſiqdē eādē diffinitionē. diſtictio āt foꝛaꝝ cū
ſit. vnicūqꝫ iter foꝛas diui° accidat in duas aīas ſepatas i
uenit. ex h ꝙ diuerſis corpib⁹ coaptate ſūt. vñ nō ē ſilis
rō de eis ⁊ de alijs ſubaijs ſepatis. q corpib⁹ vnibiles nō
ſūt. ⁊ ſic rñ° data ē bona ſi ſane intelligat mō. ſ. expoſito
ꝙ aīe iclinatiōib⁹ ſubalib⁹ ad diuerſa diſtinguunt. Ad id
qd p° obijcit ꝯ: dr̄ ꝙ nō ↄcludit intentū. Cōcludit.n. g°
aīa pus nā ē h qꝫ hēat actualē vnionē ad corp⁹ cū debeat
ↄcludē. g° aīa pus nā ē h qꝫ ſit coaptata ſeu inclinata ad h
corp⁹. nō.n. dicim⁹ aīaꝫ idiuiduari foꝛalr̄ p actualē vnio
nē ad corp⁹. ſꝫ p coaptationē ſubalē ad h corp⁹ qꝫ prius:
nā debēt aīe qꝫ ipaꝫ actualē vnionē. pꝫ ex eo ꝙ aīa h p ſe
terminat creationē ⁊ nō aīa h inexiſ. ⁊ ex eo ꝙ i eē pſup
ponit eē. eē āt pticulari tā īmediatioꝛ eſt qꝫ i eſſe. vñ rñ°
ibi recitata ē bona cū grano tñ ſal'. Dicim⁹.n. aīaꝫ idiui/
duari p aptitudinē ſubalē ſeu ↄmēſuratiōeꝫ foꝛalr̄. p vnio
nē v̄o actualē ad corp⁹ ↄditiōalr̄. i. tāqꝫ p ↄditionē ſine q
nō. ⁊ qꝛ pus nā ineſt rei rō foꝛal' qꝫ ↄdi° ſine q nō id ⁊c.
Ad argm ꝯ h pꝫ rñ° ex dcis. Aſſumit.n. h falſuꝫ. ſ. ꝙ nā
hui⁹ aīe ſit pōꝛ aptitudie ſua ſubali. vñ maioꝛ argumētiibi
foꝛati p 2a pte diſiūctiue ē falſa. ſ. ꝙ p eū ↄueniēs vni ⁊ re
pugnās alteri eiuſd ſpēi pexigat diſtictionē ipoꝝ. Stat.n.
ꝙ nō pexigat. ſꝫ faciat diſtictionē ipoꝝ. ſic qd ↄuenit vni
ſpēi. ⁊ repugnat alteri eiuſdē gñis. nō opus ē ꝙ pexigat
illaꝝ ſpēꝝ diſtinctionē. ſꝫ ſtat ꝙ faciat eaꝝ diſtictionē: v̄bi
gr̄a rōnale ↄuenit hoī ⁊ repugnat leoni. ⁊ irrōnale ↄue/
nit leoni ⁊ repugnat hoī. ⁊ tñ rōnale ⁊ irrōnale nō peri/
gūt diſtictionē hoīs ⁊ leonis ſꝫ faciūt. vñ ſubſumas ſub
illa maioꝛe. Sꝫ hecceitas aīe ſoꝛ. ↄuēit ſibi ⁊ repugnat aīe
plonis. g° hecceitates ſupponūt ipas diſtinctas. ⁊ ſic ſua
debis Sco. vim argumēti ſui ⁊c. Ad ↄfirmatiōeꝫ cū dr̄
rō aptitudis nō ē ad ſe. Dico ꝙ rō aptitudis ſubalis de

Qd ꝗrunt vſqꝫq non hēant ↄdi/ cer' ſibipis

q loqͥmur ē ad aliud. ſꝫ nō vt ad terminū ſꝫ vt receptiuū.
Proba° āt ꝯ h nihil fac ↄcedo.n. ꝙ pt itelligi nō ad aliud
vt ad tīminū. nō āt nō ad aliud vt receptiuū. ſic q̄titas ⁊
q̄litas abſolute ſūt a tīmino ⁊ nō a ſubo. Ad id qd 2° loco
in añcedēte ponit. ſ. ꝙ rō aptitudis nō ē rō entis i actu.
Dico p° ꝙ falſū ē. Aptitudo.n. ad ridēdū. ſ. riſibilitas hꝫ
rōnē entis in actu p°. lꝫ potētiā ad actū 2m. Probationis
v̄o vtraqꝫ ꝓpō ē falſa. ⁊ maioꝛ qdē. ſ. ꝙ nccio exigitur
qd nō exñs ipꝫ ē nō exñs in actu. Quelꝫ.n. poa actiua in
actu p° tñ exit opationē ſuā nō exiſtē. ⁊ tñ ē ipa ē exñs i
actu. Minoꝛ v̄o qꝛ aptitudo ſubal' aīe ad corpus nō exclu
dit corpus. ſꝫ ↄpō ex ꝯrijs ē q fac aptitudinē aīe eē abſqꝫ
actuali vniōe. Dico 2° ꝙ equocam⁹ de aptitudine. Apti
tudo.n. iſta quā i aīa itelligim⁹ nō niſi ↄmēſuratio ſeu ſba
lis ſigillatio ipſi⁹ aīe ad h corpus. quā ↄſtat eſſe in actu. ⁊
dū ē corpi vnita. ⁊ dū ē ſepata ab eo. ſic in ex° ſupꝛapoſi
to de cera liqͭt. Argm āt pcedit acſi aptitudo iſta eēt quid
potētiale expectās aliqd qd reducat ipam in actū ⁊c. Ad
nonā pꝫ qd dicēdū ſit. qꝛ nō ē tal' diſtinctio relatiua. ſꝫ ab
ſoluta relatiue ad receptiuū ⁊c. ¶ Sequit tex⁹.

¶ Et qꝛ in iſtis ſubiis qditas nō ē idē qd eē.
id ſūt oꝛdiabiles i pdicto: ⁊ pp h iuenit in eis
genus: ſpēs ⁊ dr̄ia qꝫuis eaꝝ dr̄ie ꝓpꝛie nob
oculte ſint. In reb⁹.n. ſenſibilib⁹ ēt ipſe dr̄ie
eēntiales nob ignote ſūt: vñ ſignificāt p dr̄ias
accñtales q ex eēntialib⁹ oꝛiunt ſic cā ſignifi/
catiua p ſuū effcm: ſic bipes ponit dr̄ia hoīs.
Accñtia autē ꝓpꝛia ſubaꝝ imaterialiū nobis
ignota ſunt. Vnde differentie eaꝝ: nec per ſe:
nec p accidētales dr̄ias nobis ſignificari pñt.

¶ In hac 3a pte capli h⁹ dclaratur⁹ .s. T. quō qditates
ſubaꝝ ſepataꝝ ſe hēant ad ītētiōes logicas. ſ. gen⁹ ſpēꝫ ⁊
dr̄iaꝫ ⁊c. duob⁹ notatis ſe abſoluit excludēdo poſt duas
obiectiōes. ꝓpōit g° p° ↄclōnē talē itelligētie ſūt i pdicto.
Probatqꝫ eā ſic. oē id i q dr̄t eē ab eēna eſt i pdicto. itelli
gētie ſūt huiōi. ergo mioꝛ ſupꝛa ꝓbata ē. maioꝛ v̄o ꝓbari
pt ſic. oē hñs eē limitatū ē i gñe. ſi.n. limitatū eē hꝫ ad ali
qd gen⁹ dfinitū ē. qd.n. ad nullū gen⁹ dfinitū p ſe ſbſiſtit
vñ aut quō eē limitatū hꝫ. oē āt ens i q eē diſtīguit a ſua
eēna hꝫ eē limitatū vt ſupꝛa dclaratū fuit. g° oē tale eſt in
pdicto. ex q correla' ↄcludit ꝙ hñt gen⁹ ſpēꝫ ⁊ dr̄iaꝫ. Ad
dit āt qꝫuis occulte ſint nob eaꝝ dr̄ie. ⁊ vt rñdē tue dubi
tatōi q dicē poſſes quō ſcis i eiſ eē dr̄ias. ſi illas ignoꝛam⁹
ſtat.n. ſcir d eis qōnē an ē. ⁊ ignoꝛare qōnē qd ē. nouim⁹
inqꝫ dr̄iā eē i ill'. ſꝫ q ſint ille latet. latēt āt itelligētiaꝝ dr̄ie
ſꝫ ſe: qꝛ cōe ē oīb⁹ ſbijs hr̄e ocultas dr̄ias ꝓpas ſm ſe. ⁊
i h ↄuēiūt cū ſbijs iferiob⁹. latēt ēt ſꝫ accñtales ꝓpetates
q ſe eaꝝ paſſiōes: qꝛ excedūt facltatē nālē itellect⁹ hūani
q ſe hꝫ ad māifeſtia i nā ſic ocul⁹ noctue ad lumē ſolis ⁊ i
h dr̄nt a ſēſibilib⁹ ſbijs qꝝ ꝓpe dr̄ie noīb⁹ ſuaꝝ ꝓpetatū
ſignificāt ſic cāe noīb⁹ ſuoꝝ effectuū. vñ oīo īmāifeſte ſt
nob itelligētiaꝝ dr̄ie q ad qd ſt ⁊c. Circa hāc pticulā du/ Qō
bitat. An itelligētie ſint a nob qditatie cognoſcibiles i hac
vita ⁊c. In hac qōe ſeptē agēda ſt. p° dclarabo tīm ⁊ itē
tionē qōis. 2° adducet opio Aueroīs. 3° ipugnabit. 4°
rñdebit ſuis rōib⁹. 5° dclarabit opio. s. T. 6° adducēt
rōes Ioānis de iādūo ꝯ s. T. 7° eis ſatiſfiet ⁊c. Quo
ad pm nota ꝙ aliud ē cognoſcē qditatē ſeu cognitio qdita/
tis. ⁊ aliud ē cognitio qditatiua ſeu cognoſcē qditatiue. co
gnoſcit.n. leōis qditatē qcūqꝫ nouit aliqd ei⁹ pdicatū eēn
tiale. Cognoſcit āt qditatiue ñ niſi ille q oīa pdicata qdita
tiua vſqꝫ ad vltimā dr̄iā nouit ⁊c. Cū āt cognoſcam⁹ in
telligētias eē ſbas. ⁊ eē itellectuales ⁊c. Licꝫ ꝙ eaꝝ qdi
tates cognoſcim⁹: vñ h i dubiū ñ v̄tit. Sꝫ qd ē an qdita
tiue cognoſcē eas poſſum⁹ vt penetrem⁹. ſ. vſqꝫ ad vlti/
mas eaꝝ dr̄ias. ⁊ lꝫ h qd hēat opiōnes plimas. vt pꝫ 3°
de aīa. ↄmēto 36°. qꝛ tñ ñ niſi cū ſcotiſtis ⁊ Aueroiſtis h
agit. ⁊ Sco. opio in ↄclōne ñ diſcrepat. vt pꝫ in p° ſen. Opi
di. 3a. cū ſolo nob diſceptādū ē Aueroi. Hec d p°. Quo rois.
ad 2m Aueroīs in 3° de aīa. ↄmēto. 36°. ſuppoſita fictione

ſua i ↄmēto 5°. opiat ꝙ intellectus poſſibil' vt approꝑat⁹
nob adeptis oīb⁹ itellectis ſpeculatīs ac p h ↄtinuat⁹ itelle
ctui agēti vt foꝛe p illū itelliget ſbas ſepatas: ⁊ ↄñt nos q
h⁹ p h⁹ fiet itellect⁹ agēs foꝛa: ſic mō ē itell's poſſibil'. Ita
ꝙ ſic mō p itellm̄ poſſibilē itelligim⁹ mālia. Ita tūc p in
tellm̄ agētē itelligim⁹ ſbas ſepatas. Probat āt itētiōem
ſuā duab⁹ rōib⁹. Pr̄ia rō fundat ſupꝛa duas ꝓpōnes.
Quaꝝ pa ē: intell's ⁊ pa itellecta ſpeculatiua ſe hꝫ ſic foꝛa
⁊ mā. Probat illa ſic: illa quoꝝ ē vna met opatio: ita ꝙ
opatio vni⁹ cōicet alteri ſe hñt ſicut agēs ⁊ inſtr̄m vl' ſic
foꝛma ⁊ mā. Sꝫ intell's agētis ⁊ pmoꝝ intellectoꝝ ſpe/
culatiuoꝝ ē vna met opatio: ita ꝙ opatio itell's agentis. ſ.
facere intellecta in actu cōicat pmis intellectis ſpeculatīs
g° itell's agēs ⁊ pr̄ia itellecta ſpeculatiua ſe hēnt ſic agens
⁊ inſtr̄ꝫ vl' ſic foꝛma ⁊ mā. pꝫ minoꝛ qꝛ itell's i hitu pōt
ñ ſolū itelliger ſꝫ facē ↄclōnes itellectas i poa: itellectas i
actu: vtrūqꝫ.n. expimur in nr̄a eē ptāte. ſ. itelligere ⁊ fa/
cere ↄclōnes actu itellectas mediātib⁹ pmis itellectis: q
ſolo lumie itell's agētis ſiūt itellecta i actu. In maioꝛe v̄o
notanē dr̄ ita ꝙ ꝓpꝛia opatio vni⁹ cōicet alteri. qꝛ plures
trahētes nauē ad eādē opatiōem ↄcurrūt. Nō tñ ſic mā
⁊ foꝛma: nec ſic agēs ⁊ inſtr̄m. ppterea qꝛ alt alteri⁹ pꝛo
pr̄iā opatiōem nō ſoꝛtit. Claꝝ ē āt ꝙ cōicās opatiōeꝫ ſuā
alteri ↄcurrēdo ad idē ſe hꝫ ad illud ſic agēs pncipale ad
inſtr̄ꝫ: Queadmodū carpētari⁹ ſedis factiōem ſerre cōi/
cat: vel ſicut foꝛma ad mām ſicut caloꝛ calefactiōeꝫ aque
calide cōicat. Et lꝫ vtraqꝫ ps diſiūcti ↄcluſi ſit v̄a. Qꝛ tñ p
ma ps manifeſtioꝛ ē: ⁊ mīn⁹ ad ꝓpoſituꝫ. Id ↄmētatoꝛ
ſcdaꝫ ptē declarat. ſ. ꝙ pꝛima intellecta ſpeculatiua ⁊ in
tell's agēs ſe hēant vt mā ⁊ foꝛma. ⁊ h° fac dclarādo ꝙ
itell's agēs: ⁊ nō ſolū pꝛima: ſꝫ oīa itellecta ſpeculatiua ſe
hñt ſic foꝛma ⁊ mā: māifeſtat āt h° ſic. Quēcūqꝫ ē aliqd
receptiuū aliquoꝝ duoꝝ oꝛdinē inter ſe habētiū id quod
ē pfecti⁹ ⁊ foꝛmali⁹ ē ſicut foꝛma. Id v̄o qd ē ipfectius
⁊ minus foꝛmale hꝫ rōem māe. ſꝫ itell's poſſibilis ē rece
ptiuus intellectoꝝ ſpeculatiuoꝝ ⁊ intell's agētis: oꝛdineꝫ
int ſe habētiū: ita ꝙ intell's agēs ē pfectioꝛ ⁊ foꝛmalioꝛ in
tellectis ſpeculatiuis. g° itell's agēs ⁊ intellecta ſpeculatīa
ſe hñt ſic foꝛma ⁊ mā. Dr̄ āt in maioꝛi oꝛdinē int ſe habē
tiū. qꝛ alr̄ ꝓpō nō eēt v̄a. ſicut pꝫ de albedine ⁊ dulcedi/
ne lactis: quarū neutra ē alteri⁹ foꝛma. Cū.n. oꝛdiata ſūt
nccio v̄ificat ꝓpō. vt pꝫ cū aer recipit caloꝛē ⁊ lumē: mi
noꝛ pꝫ ex eo ꝙ intellm̄ recipit intelligēte. Intell's āt poſſi
bilis intelligit ⁊ intellm̄ agētē ⁊ itellecta ſpeculatīa ⁊c. ⁊
ſic pꝫ pr̄ia ꝓpō. 2a ꝓpō ē intell's poſſibilis vt apꝛoꝑatus
nobis: qñqꝫ recepit itellecta ſpeculatiua ⁊ itellm̄ agētē i
potētia tñ: qñqꝫ ptiꝫ in actu ⁊ pti in potētia: qñqꝫ totalr̄ i
actu. Iſta ꝓpō quoad itellecta ſpeculatīa ē clariſſima: in/
tell's nāqꝫ infātis ē i pura potētia ſic tabula raſa i q nihil ē
depictū. Poſtmodū v̄o recipit pmoꝝ pncipioꝝ notitiā
deinde multaꝝ ↄcluſionū ſucceſſiue acqͥrit noticiā: ⁊ ſic
ſꝫ aliqd ē i actu puta ſꝫ pncipia. ⁊ ſꝫ aliqd i potētia. puta
ſm ↄclōnes ⁊ poſtrēo acqͥſitis oīb⁹ ↄclōnib⁹ ē totalr̄: ⁊
ſm oīa in actu tam pncipia qꝫ ↄcluſiones. His ſi ↄiūre/
ris pmā ꝓpōem illuceſcet tibi hec 2a ꝓpō quoad ſcdam
ptē. Si.n. itell's agēs ē foꝛma intellectoꝝ ſpeculatiuoꝝ ea
dē erit ꝓpoꝛtio ↄiūctōis ad intellm̄ agētē q ē int intellm̄
poſſibilē ⁊ itellecta ſpeculatiua quoad hoc ꝙ ſi totalr̄ vni
totaliter ⁊ reliquo ↄiūct⁹ erit. His pmiſſis foꝛmat pr̄ia
Aueroīs rō ſic. oē qd mouet ad acqͥſitiōem alicui⁹ vt foꝛ
me: illa pfecte acqͥſita pōt opari opatiōe ꝓpꝛia illi⁹ foꝛme
Sed intell's poſſibilis vt apꝛopꝛiat⁹ nobis: mouet ad ac
qͥſitiōem intell's agētis vt foꝛme. g° illo acqͥſito pōt opa/
ri opatiōe ꝓpꝛia illius. Sꝫ opatio ꝓpꝛia intell's agētis: ē
intelligere ſbas ſepatas qditatiue. ergo intell's poſſibilis
poterit p illū intelligere ſbas ſepatas: ⁊ cū intell's poſſibi
lis opatio noua nos denoīet: ↄñter nos p intellm̄ agēteꝫ
intelligim⁹ ſbas ſepatas ⁊c. Maioꝛ pꝫ exēplarit. Cū aq̄
mouet ad foꝛmā caloꝛis acqͥſito illo pōt calefacere. ⁊ ſilr̄
appet in oīb⁹. Minoꝛ v̄o ꝓbat duplr̄. Pꝛimo ex dua/
bus ꝓpōnib⁹ pmiſſis ſic. qñcūqꝫ aliqd mouet ad aliqua
duo recipienda oꝛdinata iter ſe ad id qd ē foꝛmali⁹ ⁊ pfe
ctius mouet vt ad foꝛmā. ex pma ꝓpōne. ſꝫ intell's poſ/
ſibilis mouet ad intellecta ſpeculatiua ⁊ intellm̄ agēteꝫ.
qꝛ qñqꝫ ē i pura potētia: qñqꝫ ptim in actu ⁊ ptiꝫ in poa
ex 2a ꝓpōne oꝛdinē inter ſe habētia qꝛ mediātib⁹ intelle/
ctis ſpecl'atiuis recipit itell's agēs ē ⁊ itell's agēs foꝛma
lioꝛ ⁊ pfectioꝛ. g° intell's poſſibilis mouet ad acqͥrēdū i/
tellm̄ agētē vt foꝛmā. 2° ꝓbat illa minoꝛ ſic intell's poſſi/
bilis mouet ad acqͥſitiōeꝫ intell's agētis vt finis. g° vt foꝛ
me: añs pꝫ ex eo ꝙ ipe intell's agēs ē efficiens illi⁹ mot⁹
quo mouet itell's poſſibilis ad ipꝫ i ſepatis.n. a mā ideꝫ
ē efficiēs ⁊ finis mot⁹. vt ↄmēto. 36. 12. metaph' hr̄. ↄñā
v̄o pꝫ ex 2° phyſicoꝝ tex. ↄmēti. 70. vbi dr̄ ꝙ finis mot⁹
⁊ foꝛma idē ſūt. Et hāc ꝓbatiōem tāgit Aueroīs 12. me/
taphyce in fine ↄmēti. 38. 2a rō Aueroīs ponit 2° meta/
phyſice ↄmē. p°. Si intelligētie nō eēnt a nobis cognoſci
biles nā ocioſe egiſſet: ↄñs ē falſū. ↄñā ꝓbat. qꝛ feciſſet
id qd ē in ſe nālr̄ intellm̄ nō intellm̄ ab alio ſicut ſi feciſ
ſet ſolē nō cōpꝛehenſū ab aliquo viſu: ⁊ qm̄ hec ↄñā cuꝫ
ſua ꝓbatiōe deriſibilis a ſan. Tho. indicat: ppterea ꝙ
fruſtra ē nō pōt ↄſeq finē ſuū: ⁊ intelligentiaꝝ finis nō ē
intelligi a nobis. Dato.n. ꝙ intelligi eēt finis eaꝝ ſufficit
eaꝝ intelligibilitati vt a ſe ipis intelligāt: nō.n. ſeqͭ ab in/
tellectu humano nō intelligūt. g° a nullo: ſic nō valet ſol
nō vr̄ a noctua. ergo a nullo viſu. Iccirco Ioānes de gā Ioānes de
dauo in 3° de aīa. duplr̄ ꝓbat illaꝫ ↄñaꝫ. pmo dicēs ꝙ gandauo.
ↄmētatoꝛ nō ſuppōit ꝙ finis ſbaꝝ ſepataꝝ ſit itelligi a nr̄o
bis. ſꝫ ſupponit ꝙ itelligētie ex ſe ſint itelligibiles ab itel/
lectu nr̄o: cū ↄtineāt ſub ei⁹ obo pr̄io. ſ. ente: ⁊ tūc bñ ſe
qͭtur intelligētie ſūt ex ſe nālr̄ nobis cognoſcibiles. g° itel
lectus nr̄ nālr̄ nat⁹ ē eas intelligere. nālis.n. actio q̄le ē
intelligentia dꝫ corrñdere nāli paſſionū q̄le ē intellectus.
Alr̄ potētia actiua eēt fruſtra in nā. 2° deducit ab eodem
illa ↄñā qꝛ ⁊ ſi intelligētiaꝝ finis pmari⁹ nō ſit intelligi ab
intellectu nr̄o ē tñ eaꝝ finis ſecūdari⁹. Agunt.n. pr̄ia intē/
tiōe pp ſe: ſcdario āt pp alia: vt dr̄ 2° celi ↄ° 21°. ⁊ id ſeqͭ
ꝙ itelligētie ſaltē quo ad finē ſecūdariū eēnt fruſtra ⁊ ſic
nā feciſſet aliqd ocioſe. Propterea inqͭt ↄa ↄmētatoꝛis ē
vicina ꝓpōib⁹ p ſe notis: ⁊ nō ē deriſibilis. Pōt adhuc
3° deduci illa ↄñā ex dictis ↄmētatoꝛis 3° de aīa ↄmēto
36°. vbi examinās rōeꝫ Themiſtij dic ꝙ ſi itell's nr̄ ē i/
mālis ↄñā iſta tꝫ intell's nr̄ itelligit res ſenſibiles factas i/
māles. g° intelligit res ſcdꝫ ſe imāles. Et fūdat h° dcm
ſupꝛa v̄bū Ariſto. 3° de aīa tex. ↄmēti. 7. dicētis ꝙ itell's
excellēti intelligibili appꝛhēſo vigoꝛat ad altius intelligēdū
Ex qb⁹ hr̄ in ꝓpoſito. ꝙ immālitas ē ſufficiens cā virtuti
cognoſcitiue ꝙ intelligere poſſit ſbas ſepatas. vñ ſic ꝓba
tur ↄñā. Intelligētie nō ſūt ab intellectu nr̄o cognoſcibi/
les. g° a nullo alio ſūt cognoſcibiles. g° fruſtra ſūt cogno
ſcibiles: ſic ſol fruſtra eēt viſibilis: ſi a nullo poſſꝫ videri
pa ↄa tꝫ ex eo ꝙ ſi imālitas ñ dat itellectui nr̄o illas itelli/
gere nulli h dabit. qꝛ iā declaratū ē imālitatē eē ſufficiētē
cāꝫ h⁹. Sic qꝛ ſēſitiuū ē ſufficiēs cā ſenſus tact⁹: ſi poſituꝫ
i vna ſpē aīalis nō daret tactū nulli alij: h daret 2a ↄa clara
eſt exēplo. quilibꝫ g° intell's pōt ſbas ſepatas cognoſcere
ex ſua imālitate: plus tñ ⁊ min⁹ ſm ꝙ plus ⁊ min⁹ pfe/
ctiōis hñt. hec d 2°. Quoad 3m arguit ꝯ hāc opinionem
duplr̄. Et pr̄io ꝓbat ꝙ talis ↄtinuatio poſita nō ꝑducat
intellm̄ poſſibilē vt nobis appꝛoꝑatū ad itelligēdas ſbas
ſepatas. id qd ↄtinuat itell's agēti nō niſi vt foꝛme itelle
ctoꝝ ſpeculatiuoꝝ nō pōt p illū itelligere ſbas ſepatas q
ditatiue. ſꝫ itell's poſſibilis vt appꝛoꝑat⁹ nobis ↄtinuat i
tellectui agēti: nō niſi vt foꝛme itellectoꝝ ſpeculatiuoꝝ. g°
intell's poſſibilis vt appꝛoꝑat⁹ nobis p talē ↄtinuatiōem
nō pōt itelliger ſbas ſepatas qditatiue. maioꝛ ꝓbat ſup
ponēdo ꝙ itell's agēs hꝫ ꝓpoꝛtiōes diuerſoꝝ oꝛdinū ad
ſupioꝛa ⁊ iferioꝛa ſbas imāles. ſ. ⁊ itellecta ſpeculatiua.
ad ſupioꝛa.n. ↄparat vt ↄtēplatiu⁹: ⁊ nō vt eoꝝ foꝛma.
Ad iferioꝛa v̄o vt factiu⁹ ⁊ foꝛma: h ſtāte pꝫ vis maio/
ris. Quēcūqꝫ.n. aliqd vnū hꝫ diuerſi oꝛdinis ꝓpoꝛtioneꝫ
ad diuerſa. Id qd ↄtinuat ei ſm ꝙ hꝫ ꝓpoꝛtiōeꝫ ad iſe
rioꝛa: ex hoc nō cōtinuat ſm ꝙ hꝫ ꝓpoꝛtiōem ad ſupio
ra. Cōmittitur enim manifeſte fallacia accidentis ex vno
aliud cōcludēdo. Id g° qd cōtinuat itellectui agēti vt foꝛ
me itelloꝝ ſpeculatiuoꝝ: nō ex h ↄtinuat ei vt ↄtēplatio

ſbarū īmālīū. Minor vo ex ꝯnctatoris dictis hr̄ nullū
aliū modū ponētis ī ꝑpōito q̄ ꝯtinet̄ poſſibilis cū agēte
niſi ꝑ itellecta ſpeculatiua. vn̄ dic̄ ꝙ cū ē in pura potentia
ad ītellecta ſpeculatiua ē ⁊ ī pura po^a ad ītellectū agētez.
Cū vo parti ē in actu ⁊ parti ī potētia reſpcū illoꝝ ē et ſic
reſpcū iſti⁹: ⁊ cū fuerit totalr̄ ī actu ſꝫ ītellecta ſpeculatiūa
erit totalr̄ copulat⁹ ītellectui agēti: 2° ꝓbat̄ ꝙ pōito ꝙ ta
lis ꝯtinuatio ad h̄ ꝑduceret ītellectū poſſibilē: nūqꝫ tn̄ noſ
ad h̄ perducē pōt: ⁊ arguo ſic. Jd qd̄ ꝯtinuat̄ intellectui
agēti nō niſi vt coloratū lumē ⁊ ītellectui poſſibili nō niſi ſi
cut coloratū viſui nō pōt denoīari operās ꝓpa operatōe
luminis vt viſus ſeu ītellect⁹ agentis aut poſſibilis. ſꝫ hō
phātaſiās hꝫ hmōi ꝯtinuatiōez cū his ītellectibus: g° nō
denoīari faciēs ītellecta ⁊ ītelligēs ſbas īmāles q̄ ſūt ope
ratiōes intell'ꝰ agētis nec ītelligēs res ſēſibiles q̄ ē opera/
tio intell'ꝰ poſſibilis. Maior ē nō ex terminis: nō. n. pōt
vere dici ꝙ coloratū illuminet aut videat. Mior āt pꝫ ex
3° d̄ aīa tex. cō. 18. ⁊ . 30. nec obſtat aliq̄ mō ſilitudini da
te ꝙ hō ꝓpo actu cogitātē ſpūalizāt phātaſmata. Colora
tū vo nō ſpūalizat colores. qm̄ ſi fugamus coloratū in ſe
ipſo non poſſe obijci oculo neqꝫ lumini. ſꝫ ſpūalizatū tm̄
ī ſpeculo qd̄ ꝓpa operatiōe ſpēm in ſe colorati ſpūaliza/
ret. Silitudo curret q̄tuor pedib⁹. ⁊ tn̄ tale ſpeculū obꝫ
lumini ⁊ viſui nō vere poſſꝫ denoīari illuminās neqꝫ vi
dēs. Et h̄ rō appet mihi demr̄atiua. ⁊ alias ſi de⁹ ꝯceſſit
nob vitā ei⁹ efficaciā pleni⁹ oñdem⁹. hec de 3°. ¶ Quo/
ad 4^m. Ad p̄mā rationū Auerois dī ꝙ maior ē vlr̄ falſa
Si teneat̄ vt teneri dꝫ ad h̄ ꝙ itētū ꝯcludat. dꝫ. n. teneri
vlr̄ ne dū ſbꝫ ſꝫ ēt p̄dicatū h̄ mō: oē qd̄ monet̄ ad acqrē
dā aliqꝫ formā. Jlla pfecte acqſita pōt opari oī opatiōe
ꝓpa illi⁹ forme. alr̄ nō ꝯcluderet: pꝫ āt hāc eē falſā: ex eo
ꝙ ſuffic̄ ꝙ id qd̄ acqſiuit aliqꝫ formā pticipet aliqꝫ opatio
nē illi⁹ forme: illā. ſ. q̄ ꝯuēit forme ſꝫ id q̄ reſpic̄ recepti/
uum. ⁊ rō h⁹ ē aſſignata in p̄ma rōne ꝯ Aueroim facta:
q2. ſ. nō oꝫ rē ꝯtinuatā forme habētis diuerſas ꝓportōes
ad īferiora ⁊ ſupiora: ex h° ꝙ pfecte ꝯtinuat̄ ei ſm īferi⁹
ꝙ ꝯtinuet̄ ei ſm ſuperi⁹. vn̄ ex h̄ ꝙ ītell'ꝰ poſſibilis acqſi
uit ītellm̄ agētē vt formā. lꝫ ſequat̄ ꝙ poſſit opari opera
tiōe ītell'ꝰ agētis vt ē forma ītellectoꝝ ſpeculatiuoꝝ q2 vt
ſic acqrit̄. ſ. formare ītellecta in actu ⁊ extēder̄ ſe ad oīa ī
telligēdo ad q̄ ſe extēdit intell'ꝰ agēs vt factiu⁹. nō tn̄ ſeqt̄
ꝙ poſſit oīa ītelligere q̄ reſpic̄ intell'ꝰ agēs vt ꝯtēplatiu⁹.
Ad ſcd̄am rōez rn̄det̄ negata ꝯn̄a: ⁊ ad p̄mā ꝓbatiōez
dī ꝙ ꝯmittit̄ fallacia ꝯn̄tis a ſupori ad ſuū īferi⁹ affirma
tiue. ꝯceſſo. n. ꝙ ītelligētie ſūt cognoſcibiles ab ītellcū no
ſtro q2 ꝯtinēt̄ ſub ei⁹ prio obō nō ſeqt̄. g° ſūt a nobis in/
telligibiles qditatiue. Nō. n. oē ꝯtētū ſub ente ē qditatiue
a nob ītelligibile eo ꝙ ens: lꝫ ſit obꝫ adeq̄tū ītellectui nr̄o
extēſiue: nō tn̄ ē adeq̄tū adeq̄tōe mutua ītēſiue. ⁊ ē dicer̄
ꝙ lꝫ oē ens poſſit a nobis ītelligi: nō tn̄ oē ens pōt a nr̄o ī
tellectu penetrari vſqꝫ ad vltīas dr̄as. h̄. n. mō qditas rei
mālis ē obm adeq̄tū ītell'ꝰ nr̄i. ſ. adeq̄tiōe intēſiua. ſolam
nāqꝫ eā ⁊ oē intell'ꝰ nr̄ nat⁹ ē ītelligere qditatiue. Ad 2^m
modū deducēdi ꝯn̄az ſilr̄ rn̄det̄. lꝫ. n. det̄ ꝙ ītelligi a no
bis ſit finis ſcd̄aꝝ ītelligētiaꝝ nō tn̄ valꝫ. g° ītelligi qditati
ue a nobis ē finis ſecūdari⁹: īmo hoc ē ipoſſibile: ſilr̄ ad
3^m mo^m dī ꝙ lꝫ īmālitas ſit ſufficiēs cā v̄tuti cognoſcitiue
ꝙ poſſit ītelligere ſbas ſepatas: nō tn̄ valꝫ. ergo ex īmāli
tate hꝫ ꝙ poſſit cognoſcere eas qditatiue. Auctoritas aūt
Ariſto. adducta cūꝫ recte intellr̄ nō obſtat. Aduertēdū ē
. n. ſenſū reſpcū excellētis ſenſibilis duo ſortiri. ⁊ ꝙ . ſ. nō
pfecte cognoſcit illud ⁊ ꝙ patit̄ paſſiōe corruptia ab illo
ītell'ꝰ āt reſpcū excellētis ītelligibilis p̄mū tn̄ hꝫ. ſ. ꝙ pfe
cte nō intelligit illud paſſionis. n. expers eſt. ⁊ rō ē. q2 2^m
ſeqt̄ mām cui⁹ actus ē v̄tus ſenſitiua nō āt intellectiua p̄
mūꝫ vo ſequit̄ in ꝓportiōem potētie ad obm q̄ ſaluatur
ſta in v̄tute īmāli ſicut īmāli. Sic. n. noctua ex vna ſpē vi/
ſū īproportiōatū claro lumini hꝫ. Jta hō ex ſua nā ītelle
ctum īproportionatū claro intelligibili ſepato. ſ. ſm rez a
mā. Cōueniūt ergo intell'ꝰ ⁊ ſenſus in p̄mo. ſed differūt
in 2°. Ex q̄ dr̄a Ariſto. ibi dicit oꝛiri: ꝙ ſenſus p⁹ excellēſ
ſenſibile ſenſatū debilitat̄. intell'ꝰ āt p⁹ excellēs intelligibi

le intellm̄ nō alterat⁹ magis pōt intelligere alia. Qd̄ intel
ligendū ē ſm modū ſibi poſſibilē: ex hoc āt nō lꝫ inferre.
ergo pōt qditatiue cognoſcere ſbas īmāles: ſꝫ ergo nō p
cedit ex ei⁹ alteratōe ꝙ illas nō poſſit ꝯphendere: qd̄ g
tis ꝯcedim⁹. hꝫ. n. hō ītellꝫ rōcinatiuū q oīt̄ ī vmbra ī
tellectiue apud Jſac: ⁊ iō ꝓportionatus nāliter ad inuen
dū intelligibile nō puꝝ ⁊ claꝝ. ſꝫ obumbratū māe q̄le ē
qditas a ſenſibilib⁹ abtrahibilib⁹. h̄ d̄ 4°. ¶ Quoad 5^m
ponēda ē opinio. ſan. T. quā ex p̄ia pte. q. 88. ⁊ 3^a ꝯtra
gent. ca. 45. ⁊ 2° metaph^c aſſumo. Tenet ipſe hāc ꝯclu
ſionē. Aīa humana corpi ꝯiūcta nō pōt qditatiue cogno
ſcere ſbas īmāles: q̄ ad pn̄s dupl'r ꝓbat̄ p̄mo ſic. Jtell'ꝰ
exiſtens in potētia nō niſi ad recipiēda ītellecta abſtracta.
ab intellcū agēte: nō pōt ītelligere qditatiue ſbas īmāles.
Jntell'ꝰ human⁹ ē hmōi. ergo maior ex terminis pꝫ. op
poſitū. n. p̄dicati infert oppōitū ſbi qd̄ enī pōt ītelligere
ſbas ſepatas qditatiue: nō ē tm̄ in potētia ad recipiēda ab
ſtracta ab ītellectu agēte: qm̄ ſbe ſepate nō ſunt abſtracte
a mā ꝑ opatiōem intell'ꝰ agentis. Minor ex Ariſto. colli
gitur 3° de aīa tex. ꝯmē. 18. vbi dī ꝙ intell'ꝰ agēs pōt oīa
facere q̄ intell'ꝰ poſſibil' pōt fieri. 2° ꝓbatur ſic. Nullus
effcūs ſenſibilis pōt ducere ī qditatiuā cognitiōem ſbaꝝ
ſepataꝝ. ergo ītell'ꝰ human⁹ ꝯiūct⁹ corpi nō pōt qditati/
ue illas cognoſcere. ꝯn̄a lꝫ q2 nihil ē in intellcū qn pri⁹ fue
rit in ſenſu. aīs vo ꝓbatur ex eo ꝙ effect⁹ dupl'r pōt ī co
gnitiōem qditatiuā ſue cāe ducere. vel ꝑ modū ſilitudi/
nis ſicut effcūs vnico cognito eius cām qditatiue cogno/
ſcim⁹. ꝓpterea q2 ſunt eiuſdē nāe ⁊ h̄ mō claꝝ ē. Nullꝫ
ſenſibile poſſe ꝑducere ad ſbaꝝ īmāliū naturas: eo ꝙ dif
ferūt nō ſolū ſpē. ſꝫ gn̄e. Alio mō effectus ducit ī qditati
uam cognitōem ſue cāe nō ꝑ modū ſilitudinis: ſꝫ ꝑ hoc
ꝙ demōſtrat totā v̄tutē ſue cāe. Sicut ītelligere oñdit to
tā v̄tutē aīe intellectiue: ⁊ ideo ex tali opatione in ei⁹ qdi/
tatiuā cognitiōem ꝓcedim⁹. nec hoc mō ſenſibilia valent
ad cognitōem qditatiuā ītelligentiaꝝ nos ꝑducere. Nul/
lus. n. effect⁹ pticularis adequat totā v̄tutē cāe vlis. Qd̄
libet aūt ſenſibile ē effect⁹ pticularis vt māles ꝯditiones
eoꝝ cuiuſqꝫ oñdūt. Jgit̄ per nullū ſenſibile in qditatiuā
cognitiōem ſubſtātiaꝝ īmaterialiū que cāe vltime ſūt ꝑ/
uenire poſſum⁹ ⁊c̄. Hec de qnto. ¶ Quoad 6^m contra
hāc determinatiōem arguit ſupradict⁹ Joānes de gan/
dauo in tertio de aīa multipl'r. ⁊ p̄mo ꝯ illā pticulā in cō
cluſione poſitā ꝯiuncta corpi. Nulla forma īpedit̄ a ſua
nobiliſſima opatione ꝓpter vniōnē eius ad ꝓpriā mām
Sꝫ ītelligere ſbaꝝ ſeparataꝝ qditates ē nobiliſſima ope/
ratio anime humane: vt pꝫ primo ⁊ ſcd̄o ethycorū. Cor
pus autē humanū ē eius ꝓpria materia. ergo aīa huma
na ꝓpter vniōnē ad corpus non impeditur a ſpeculatiōe
ſubſtātiarū immaterialiū. ¶ Preterea ad idē. Anima
humana aut nata ē intelligere ſubſtantias ſeparatas per
ſuam ſubſtantiā: aut per ſpēm influxa: aut per ſpēꝫ cau/
ſatā ex phantaſmate. Si ꝑ ſuā ſubſtātiā qm̄ ſubſtātia ei⁹
per vniōnē ad corp⁹ nō impediatur: poterit eas intellige
re. Si per ſpēm a phantaſmate ſumptā vnio ad corpus
iuuabit. Si per ſpēm influxā. Querit̄ quo modo vnio
ad corpus: impedit aut nō permittit talē īfluxū fieri. hoc
enim nō videtur rōnabilē aliquo modo eē. q2 generatio
vni⁹ ſpēi nō impeditur a corpore niſi corp⁹ habeat cōtra
riam diſpōnem diſpoſitioni requiſite ad eius generatio/
nem. Verbi gratia quia color exigit diaphaneitatē ī aere
Ad hoc vt recipiatur in eo: nullū corpus impediet gene/
ratiōem ſpeciei coloris niſi habeat opacitatem. Que con
traria eſt diaphaneitati. modo corpus humanū nullam
habet diſpoſitionem contrariā diſpoſitioni: quā exigit re
ceptio ſpēi itelligibilis īfluēde: vt pꝫ. ergo ⁊ confirmatur
ratio ſic. Bonum ſimpliciter alicuius nature non impe/
dit̄ ꝓpter bonū ſimpl'r eiuſdē nāe. Qd̄. n. īpedit bonūꝫ
ſimpl'r alicui⁹ nāe eſt illi malum ſimpliciter: ſed intellige
re ſubſtantiaꝝ īmāliū qditates ē bonū ſimpl'r aīe hūane
ergo nō īpedit̄ ꝑ vniōnē ad corp⁹: quū hoc ſit ei ēt bonū
ſimpl'r. Tertio arguit̄ ꝯ ꝯcluſionem ipſaꝫ ex dictis ſan.
Tho. ſic iſti dicūt ꝙ cognoſcim⁹ eē intelligentiaꝝ nō qui

ditates: aut eē ē idē qd̄ quiditas aut diuerſum. Si diuer
ſum. ergo vtrūqꝫ ſub nr̄a cadit cognitōne. Quicunqꝫ. n.
cognoſcit diuerſitatē aliquoꝝ cognoſcit extrema illius di/
uerſitatis. vt dī ſcd̄o de aīa. tex. cōmenti. 146. Si idē. g°
cognito vno cognoſcitur ⁊ reliquū. Si dicat̄ ꝙ cognoſci
mus illas qditates. Sꝫ nō pfecte. ꝯ. primo quia hoc re/
pugnat duob⁹ dictis Thomiſtaꝝ quoꝝ p̄mum ē ꝙ nos
nō intelligim⁹ qditates ſubaꝝ ſepatarū. ſcd̄m ē ꝙ cogno
ſcimus eē illarū nō quiditates. Ex p̄mo arguit̄ ſic. hō nō
ītelligit qditates ſepatas. ergo nullo mō ītelligit eas. Te
net ꝯn̄a per locū a toto in mō ad ſuā partē negatiue. Ex
ſcd̄o dicto arguit̄ ſic: ea cognitio negat̄ de qditate que af
firmat̄ de eſſe. Sed eē nō cognoſcit̄ a nobis niſi impfe/
cte. ergo cognitiōem ēt impfectā negare intēdunt de qui
ditatib⁹. Si. n. vtrūqꝫ impfecte cognoſcim⁹ q̄re magis
alteꝝ negat̄ cognoſci aut alteꝝ affirmat̄. 2° ꝓbat̄ ꝙ Re
ſpōſio in ſe ſit falſa ſic. Si ipfecte cognoſcim⁹ qditates il
las. Aut hoc ē q2 neſcim⁹ eas ita pfecte ſicut a ſe ipis co/
gnoſcūt̄: ⁊ hoc nō q2 hoc ē ridiculū v̄tere in dubiūꝫ: aut
q2 neſcimus eas pfectiōe debita nobis ſm nr̄am nām:
⁊ hoc ē volūtariū. nulla enim rōne hoc ꝯuinci pōt. vnio
nāqꝫ ad corp⁹ hoc īpedire nō pōt vt ꝓbatū ē. hec de 6°
Quoad 7^m ꝑ rn̄ſione ad hec argumēta p̄notanduꝫ ē ꝙ
ſm doctrinā ſan. Tho. p̄ma pte. q. 88^a. ⁊ 89^a inter con/
iunctiōem aīe ꝯiuncte ⁊ ſepate hoc intereſt ꝙ ꝯiūcta ſic
hꝫ modū eēndi ꝯcernendo corp⁹: ita hꝫ modū intelligēdi
ꝯuertēdi ſe ad phātaſmata: ita ꝙ ex ꝯformitate mōi opan
di ad modū eēndi ſit vt aīa ꝯiūcta ſit ꝯuerſa ad phātaſma
ta ſm intellectū poſſibilē. vt paſſiuūꝫ ad actiuūꝫ adeo vt
nō niſi ab illis cū intellcū agente recipe poſſit. ſpēs ſepata
āt a corpe ſicut hꝫ aliū modū eēndi abſqꝫ corpis īforma/
tione. Jta hꝫ ⁊ aliū modū ītelligēdi vt ēt ex cōformitate
modi opandi ad modū eēndi fiat vt aīa ſeparata ꝯuerta
tur ſm ītellectū ad ſupiora vt actiua. vt ab eis influxum
ſpēꝝ recipiat. vtpote in mō eēndi ſiſis illis reddita ⁊ cor
pore relicto liberior quodāmodo ſcā ampli⁹ phantaſma
tib⁹ nō alligata. Ex h° āt oꝛit̄ alia dr̄ia: ꝙ. ſ. aīa ꝯiūcta ñ
pōt ſbantias īmāles cognoſcere: niſi ꝑ ſpēs a ſenſibilib⁹
acceptas. Alligat⁹ ē. n. ei⁹ ītellect⁹ phātaſmatib⁹: Sepa/
ta vo pōt illas ꝑ ſpēs ꝓpas cognoſcere: cū ꝯuerſa iaꝫ ſit
ad ſupiora. Naſcit̄ quoqꝫ ex his 3^a dr̄ia apud ſubtil'r ſpe
culātes. Aīaꝫ eē ptē ſpēi ⁊ vniri corpi ꝑꝑ meli⁹. q2. ſ. co/
gnitio quā hꝫ aīa ꝑ ſpēs acqſitas eē cognitio diſtincta ⁊ q
ditatiua ptingēs vſqꝫ ad vltimas reꝝ dr̄ias. Cognitio āt
quā ſepata ex ſpēb⁹ influxis ſortit̄ confuſa ē. ⁊ in cōi res
notificat. Cū. n. aīa nāliter ſit ps hoīs nālē modū ītelligē
di ex ꝓpria nā ſibi vēdicat ꝑ ſpēs acceptas a phātaſmati/
bus ītelligere ⁊ ꝑ ſpēs influxas. hic. n. modus intelligen
di nālis ē ītelligētijs ex ſua nā. ⁊ iō ſic ītelligētie pfectam
reꝝ noticiā ꝑ ſpēs īfluxas hn̄t: ſic aīa ꝑ ſpēs acqſitas d̄ ſē
ſibilib⁹ noticiā hēre pōt pfectā: ⁊ nō ꝑ ſpēs influxas que
facultatē nālē ītellect⁹ ei⁹ excedunt. Eſt h̄ modus ſupio
ri ordini cū nālis et pri⁹ et aīe nō ꝯuenit niſi ꝑ quādā de/
fectiuā pticipatiōem. Cū ſit p̄terea talis int̄ ſbas ītellectu
les ordo ꝙ ꝓximiores ſūt pri: oīa ꝑ ſolā ſuā ſbaꝫ intelli
gēdo penetrāti eo ꝑ vliores ſpēs reꝝ noticiā pfectā nālit̄
capiūt. vltīa int̄ eas aīa. ſ. intellectiua ex nā ſua a deo de/
articulatas exigit ſpēs vt ſingulaꝝ qditatū ſingulas opor/
teat hēre ſilitudines ꝑꝑ qd̄ et corpi vnit̄ vt eas inde acci
piat. ⁊ iō vis ei⁹ ītellectiā cū ꝑ ſpēs ſupiores: q̄les ſūt īflu
xi ītelligere tētat. opp̄mit̄ quodāmō: ⁊ ꝯfuſā tm̄ noticiā
hꝫ: ſic diſcipulus vlēs ꝯcept⁹ p̄ceptoris app̄hēdere non
valēs abſqꝫ diſtīcta cognitione remanet: h⁹ āt ſignū ē ꝙ ī
ter hoīes q ſūt ꝑſpicacis īgenij: ſtatī ꝓpoſitis p̄ncipijs ad
ꝯcl'ones ſeſe ꝯferūt: ⁊ ex eiſdē p̄ncipijs multas ꝯcl'ones
ſpāles deducūt. Hebetis āt īgenij ñ niſi p̄ncipijs applica
tis a p̄ceptore ad ſingulas ꝯcl'ones ⁊ ī forma ſyllogiſtica
⁊ cū exēplis mālib⁹ diſtincte ꝑcipiūt v̄itatē. Ex his iā po
tes ītelligē ꝙ aīa nec ꝯiūcta nec ſepata qditatiuā cognito/
nē ſbaꝝ īmāliū hēe nālit̄ pōt. ⁊ quod pl⁹ ē hēs ex his ꝙ
aīa ſepata ꝑ ſpēs īfluxas: nec bonē nec leonē qditatiue co
gnoſcit: ſꝫ oīa p̄ter ſui ipſi⁹ nā in cōi nouit. Vbicunqꝫ aūt

alibi inuenies a. s. T. dici ꝙ aīa ſepata qditates ſbaꝝ īma
terialiū nouit ⁊c̄. Recolito ab ipo vocari cognitiōez qdi/
tatiuā cognitiōez eā quā hꝫ de illis aīa ſepata ꝑ ꝓpas ſpe
cies quā h̄ haber̄ nō pōt. Ad rōez igit̄ p̄mā dd̄m ē: ꝙ lꝫ
ītelligere ſbas īmāles ſit nobiliſſima opatio aīe ītellectīe:
Jntelligē tn̄ eas qditatiue ē opatio ſibi īpoſſibilis nec Ari.
ī prio aut. 10. ethicoꝝ dixit opp^m. Jmo qd̄ mota ab ipſo
ī 3° de aīa tex. ꝯmē. 36. nuſqꝫ ſoluta reperit̄. Poſuit. n.
felicitatē humanā ī ꝯtēplatiōe ſbaꝝ ſepataꝝ nob poſſibili
q̄cūqꝫ ſit illa. Silr̄ dī ad ſecūdā ꝙ vnio aīe ad corp⁹ nō ī
pedit cognitōez qditatiuā ſbaꝝ īmāliū: qm̄ qdē illa aīe ſꝫ
dēm nāe ſtatū ē īpoſſibilis. q2 ſi hē due rōes formēt̄ ad
ꝯcludēdū aīaꝫ vnitā poſſe hēre talē noticiā ſbaꝝ īmāliū q̄
lē ꝑ eaꝝ ſpēs ſepata hꝫ. rn̄deat̄ ad p̄mā negādo ꝙ ītelli/
ger̄ ſbas īmāles tali mō ſit nobiliſſima ſimpl'r opatio aīe
lꝫ ſit nobiliſſima ſm qd. maior ē. n. pfctōez ſimpl'r ponit ī
aīa ītelligē ſbas ſenſibiles diſtincte ⁊ qditatiue ⁊ ſbas im
māles ꝑ effcūs ſēſibiles ⁊ cōia: q̄ꝫ intelligere ea ī ꝯfuſo lꝫ
ſit ſꝫ qd nobilior illa ꝯfuſa ītellectio: ex h° ꝙ ē ꝑ eaꝝ ſpēs
⁊ īmālior mō. Vn̄ dico ꝙ nō icōuenit aīaꝫ nr̄aꝫ īpediri
ab opatōe nobiliſſima ſꝫ qd ꝑꝑ pfectōez ſibi nobiliſſimā
ſimpl'r acqrēdā ex vniōe ad ꝓpriā māꝫ. Vn̄ nō ſeqt̄ vni
onē eē p̄ternālē: ſꝫ nāliſſimā: vt pote ꝑꝑ pfectiōem ſuaꝫ
ſimpl'r: ⁊ p̄ſertim q2 cognitio illa quā hꝫ ſepata eſt ſibi q̄
ſi p̄ternālis. Sic ⁊ modus eēndi quē hꝫ ⁊c̄. Ad ſcd̄aꝫ di
cat̄ ꝙ īpedit̄ aīa ex vnione ad corp⁹ ad receptōez talis ī/
flux⁹ ex h° ꝙ modū eēndi in corpe. ſeqt̄ modus opandi
nō niſi ꝑ ꝯuerſionē ad phātaſmata: nālis. n. ꝯuerſio aīe
ad phātaſmata ē īpeditiua ꝯuerſiōis ad ſupiora. ꝓbatio
āt ꝯ h̄ nihil fac̄. ꝯtingit. n. alio mō īpedimētū dari. vt iam
pꝫ. Ad ꝯfirmatiōez dī ꝙ mior ē falſa. Jntelligere. n. ſbaſ
īmāles tali mō ē bonū aīe ſm qd: ⁊ nō ſimpl'r: vnio vo
ad corp⁹ cū ſeq̄ntib⁹ ipāꝫ ē bonū ei⁹ ſimpl'r. Ad 3^m dī ꝙ
ſiue eē ⁊ eēntia diſtinguāt̄ ſiue ſint idē nō variat̄ ꝓpoſitū
in deo. n. ſūt idē: ⁊ in alijs ītelligētijs diſtinguūt̄. ⁊ tn̄ ean
dē de vtriſqꝫ ꝓferimus ſn̄iaꝫ dicētes ꝙ cognoſcim⁹ eē.
nō qditatē. Rn̄° g° ibi data v̄a ē. q̄ dī ꝙ cognoſcim⁹ q/
tatē ipfecte: nec h̄ repugnat dictio Thomiſtaꝝ: nō qdez
p̄° q illud dꝫ ītelligi de cognitiōe qditatiua: ⁊ nō de qua/
cūqꝫ cognitiōe. vn̄ nō valꝫ. g° nullo mō cognoſcim⁹. ſed
g° nullo mō cognoſcim⁹ qditatiue. 2° āt dicto nullaten⁹
aduerſat̄. Cū. n. dicim⁹ ꝙ cognoſcim⁹ eē ⁊ nō qditatem
aſſueti pipateticis ſmonib⁹ intēdim⁹ ꝙ ſcim⁹ d̄ illis ter/
minare qōez an ē q̄ de eē q̄rit: ⁊ ꝙ neſcim⁹ de eis termīa
re qōem qd ē q̄ qditatē ſcrutat̄ ⁊ ſi ſm aliqd̄ p̄dicatū q/
ditatiuū termīare illā nouerim⁹ noticiā illā. q2 ⁊ nō qdi/
tatiuā vocam⁹ ſequētes Ariſtotelis veſtigia: q noticiā rei
ꝑ cōia noticiā. q2 ī poſteriorib⁹ analeticis appellat ⁊ ꝓpē
h° ea noticia ꝓportionalit̄ negat̄ de qditate a Thomiſtis
in ꝓpoſito q̄ affirmat̄ de eē. Q2 noticia de ꝓpria qōe qdi
tatis nō hēri dī. Noticia vo de ꝓpa qōe an ſi⁹ eē nō care/
m⁹. Ad vltimū g° ꝓbat̄ ꝙ rn̄ſio ſit falſa in ſe dico ꝙ iō di
cit̄ intell'ꝰ nr̄ ipfecte ſbas īmāles cognoſcere: q2 nō qdita
tē pōt eas app̄hēdere ⁊ magis ipfecte ī hac vita. q2 per
ſpēs alioꝝ. Et lꝫ prio mō eas cognoſcere ſibi ipis tm̄ ꝯue
niat ⁊ ridiculū eēt dubitare. an id qd̄ ꝯuēit ſolis ītelligēti/
is ꝯueniat alijs: nece^m tn̄ ē dubitare an cognoſcere eas q
ditatiue ſibi ſolis: an ēt aīe nr̄e ꝯueniat qd̄ ſcd̄o mō eas
cognoſcere ſit nobis ī hac vita īpoſſibile nō volūtarie. ſꝫ
rōe cogēte dī. Corpus enī vnitū aīam ad ſenſibilia ꝯuer
tit vt declaratū eſt ⁊c̄. ¶ Seqtur textus.

¶ Hoc tn̄ ſciēdū q2 nō eodem mō ſumitur ge
nus ⁊ differētia in illis ſubſtātiis ⁊ ī ſubſtātiis
ſenſibilib⁹. Quia in ſenſibilib⁹ gen⁹ ſumitur
ab eo qd̄ eſt materiale in re. Differētia vo ab
eo qd̄ ē formale ī ipa. unde dicit Auicena ī p̄n
cipio libri ſui de aīa ꝙ forma ī rebus ꝯpoſi/
tis ex materia ⁊ forma ē differētia ſimplex ei⁹
quod conſtituitur ex illa: non autem ita ꝙ ipſa

forma ſit differẽtia: ſʒ qꝛ ẽ pncipiũ differẽtie: ut idẽ dicit in ſua metaphyſica: ⁊ dicit talis differẽtia eẽ differẽtia ſimplex. quia ſumit ab eo qḋ ẽ pars qditatis rei. ſ. a forma. Quũ autẽ ſubſtãtie ſpũales ſint ſimplices quidiates nõ põt i eis differentia ſumi ab eo qḋ ẽ pars qditatis: ſed a tota qditate: ⁊ ideo i pncipio ḋ aĩa dicit Auicena ꝙ differẽtiã ſimplicẽ nõ habẽt niſi ſpẽs: quaꝝ eẽntie ſunt cõpoſite ex materia ⁊ forma. Siłr ẽt in eis ex tota eẽntia ſũitur genꝰ modo tñ differenti: una. n. ſba ſeparata ꝯuenit cũ alia i imãlitatẽ. Differũt autẽ ab inuicẽ in gradu perfectionis ſʒ receſſuʒ a potentialitate ⁊ acceſſũ ad actũ purũ. Et iõ quod ſequit illas inq̃ʒtũ ſunt imãles ſumitur i eis genus. Sicut itellectualitas uel aliqd hmõi: ab eo ãt qḋ ſeqtur in eis gradũ perfectiõis. ſumitur i eis differẽtia nobis tñ ignota.

¶ Ponitur hic 2m notatũ: quo vñ ſumatur dĩa ⁊ vnde genꝰ in ſbantijs imãlibꝰ declarat oppõita cõparatiõe ad ſubſtãtias ſenſibiles. Ad cuius euidẽtiã ſcito ꝙ in rebꝰ cõpoſitis ex mã ⁊ forma q̃tuoꝛ itelligũt. ſ. mã q̃ ẽ altera ps ꝯpoſiti ſpecifici: forma reliq̃ pars: tota qditas vt hʒ rõeʒ ꝑfectibilis: vlterioꝛi ꝑfectiõe formali ⁊ ipamet tota qditas: vt hʒ vltimã ꝑfectõeʒ formalẽ: v̄bi gr̃a. i hoĩe potes ꝯſiderare mãʒ i q̃ ſua forma recipit: ⁊ formã i illa recepta. Aduertes ẽt ipʒ hoĩeʒ iquãtũ ẽ ſba: ẽ. n. homo ſuba ⁊ vt ſba hʒ rõeʒ ꝑfectibilis per corporeũ: ꝑ rõnale ⁊c̃. Aduertes ẽt hoĩeʒ inquantũ ẽ rõnalis nãe: que ẽ vltima

Genꝰ quõ ſumatur ḋ materia. eiꝰ ꝑfectio formalis. ¶ Hec ãt q̃tuoꝛ ita ſe hñt ad genꝰ ⁊ dĩaʒ ꝙ ⁊ mã q̃ ẽ ps ⁊ ipm totũ ⁊ ꝑfectibile fũdãt genꝰ diuerſimode tñ. forma v̄o que ẽ pars ⁊ ipm totũ: vt poſterioꝛi ꝑfectione formali ꝑfectam fundãt dĩaʒ diuerſimode ẽt. Cuʒ. n. genꝰ ptãte ꝯtineat dĩas: in cõpleteqʒ ac i potẽtia rei nãʒ explicet: totũq; ſʒ id quo adhuc ꝑfici poteſt iportet. radix ãt potẽtialitatis in rebꝰ ſenſibilibꝰ ſit mã merito a toto ſʒ ꝙ poſſibile ẽ formale ꝑfici: ⁊ a mã ipſa ſumi dĩ. Siłr cũ dĩe ſit diuidere terminare ⁊ actuare genus totũq; ſm poſterioꝛẽ ꝑfectiõem ⁊ actualitatẽ explicare. Radix ãt actualitatis ⁊ ꝑfectiõis ſit forma merito a toto ſm ꝙ ꝑfectũ ẽ. ⁊ a forma dĩa ſumit. Diuerſimode v̄o fũdãt genꝰ ⁊ dĩam ptes ipe rei mã. ſ. ⁊ forma: ⁊ qditas tota vt perfectibilis ⁊ perfecta. S. umit. n. genꝰ a tota eẽntia vt hʒ rõeʒ ꝑfectibilis tãq; a re formałr ſignificata ſeu denoĩata ab ipo: a mã v̄o tanq; a radice ſui formalis ſignificati: ſiłr dĩa ſumit a tota eẽntia ſm vlteriorem ꝑfectiõem tanq; a re formałr ſignificata ſeu denoĩata ab ipſa: a forma aũt vt a radice ſui formalis ſignificati. nõ eniʒ mã que ẽ pars hoĩs denoĩat eius genꝰ neq; forma: dĩa: ſed ipſe hõ vt ſuba vt aĩal generis denoĩatiõeʒ ſortitur: vt corporeꝰ vt rõnalis dĩe denoĩatiõem hʒ. Et ꝓpterea qꝛ genꝰ ⁊ dĩam radicałr fundãt mã ⁊ forma. Iõ ab Ariſt. 7° metaphyſice tex. ꝯmẽti. 33. dĩ ꝙ ſicut ſe hʒ tota rõ ad totã rẽ. ſic ps rõnis ad partẽ rei. ⁊. 8° metaphyſice textu ꝯmẽti. 9. Inuenies genꝰ ſumi a mã ⁊ dĩaʒ a forma. Preterea ⁊ ꝯmẽtatoꝛ 2° celi ꝯmẽto. 49. Ait ꝙ ſi corpa celeſtia ꝯueniunt in genere ⁊ dĩnt in ſpẽ ſũt compoſita ex mã ⁊ forma. Inuenies quoq; qꝛ genꝰ ⁊ dĩa a tota eẽntia ſumũtur vt a re ſignificata noĩe pme intentionis: ⁊ denoĩata noĩe ſcḋe intẽtõis: ⁊ nõ a parte: Illuſtres viros dicet qñq; ꝙ genꝰ nõ ſumit a mã: ⁊ ꝙ dĩa nõ ſumitur a forma: quoꝝ cum intuitus fueris rõnes ſupradictis nõ aduerſari videbis. Que cũ ita ſint i ſubſtãtijs mãlibꝰ ad ſubſtãtias imãles aſcẽdẽdo genꝰ ſumi nõ dicimꝰ a mã: nec dĩam a forma. qꝛ carẽt his ptibꝰ. vñ reſtat vt a tota eẽntia tã genꝰ q̃ʒ dĩa nõ ſolũ formałr ſʒ ẽt radicałr in eis ſumat. Propterea ⁊ Auicena vt in lr̃a dĩ aſſignat diuerſitatẽ int̃ dĩam ſbaꝝ ꝯpoſitaꝝ ⁊ ſimpliciũ: dicẽs ꝙ dĩa in ſpẽbꝰ cõpoſitis ex mã ⁊ forma eſt ſimplex. Dĩa v̄o rex nõ ꝯpoſitarũ nõ: ⁊ vocat dĩam ſimplicẽ eã que nõ a toto radicałr ſʒ a pte eius exit que ſimplex ẽ. Sumũtur ergo ex tota eẽntia in ſubſtãtijs imãlibꝰ genꝰ ⁊ dĩa. ſed differẽter. qꝛ genus ſumitur ex tota eẽntia ſm id quo eẽntialiter vna alteri aſſimilatur. Cõueniunt. n. intelligẽtie in aliquo p̃dicato quiditatiuo. Differẽtia v̄o ſumitur a tota eẽntia ſcḋm id quo vna differt ſubſtãtiałr ab alijs: ⁊ hoc ẽ certus formalis ꝑfectiõis gradus indiuiſibilis formałr quẽ quãto aliq̃ itelligẽtia ꝓximioꝛe puriſſimo actui deo glorioſo ſortita fuerit tanto perfectioꝛ erit. ꝑ hoc eñ differunt inter ſe. ꝙ vna altera ꝓpinquioꝛ ẽ actui puro ⁊ plus a potẽtialitatis natura recedit.

a D maiorem hoꝝ intelligentiam altiꝰ exordiendũ ẽ. Sciendũ ẽ nãq; ꝙ aliud ẽ loqui de genere ⁊ differentia ſimplr: ⁊ ſecundũ ea que ſibi accidunt per ſe ꝯueniũt. Aliud ẽ loqui de eis ſcḋm quod ad tales naturas applicãtur. Si. n. loquamur de eis ſcḋʒ ſe ſic ad vtriuſq; generis. ſ. ⁊ dĩe rõnem exigit ⁊ ſufficit Qḋ dĩa qdẽ explicet certũ ⁊ limitatũ gradʒ entis nõ extrinſece nature a nã generis cuius ẽ diuiſa formałr: genus v̄o explicet certã naturã determinabilẽ formaliter: ⁊ quidẽ hoꝝ que de dĩa dicimꝰ: ſeqtur ex eo qḋ differẽtia aduenĩẽs generi cõſtituit ſpẽm ⁊ ponit ipſaʒ in determinato gradu entis illo. ſ. quẽ explicat. vñ 8° metaphyſice ꝯmento 10°. Spẽs numeris aſſimilãtur eo qḋ ſic numeros ſubtracta aut addita vnitas variat. Sic dĩa addita vel ſubtracta entibꝰ ipſa diuerſificat. ſcḋm ãt ſeqtur ex eo qḋ dĩa diuerſificare genꝰ dʒ. ita vt non ſolum ipſa ſpẽs ſit altera ab altera ſpecie. ſʒ natura gñis in hac ſpecie ſit diuerſa a natura generis in alia ſpẽ. vt 10° metaphꝰ textu ꝯmenti. 24. habet. vnde in vndecio de aĩalibꝰ ait Ariſtoteles ꝙ ſi debeat diuidi figura dĩe eius non erũt hẽre angulos eq̃les duobus rectis ⁊ hẽre angulos eq̃les multis rectis: quia hec accidentia ſunt figure genꝰ ãt certam naturã ſignificare opʒ: vt tranſcẽdẽtia excludãtur determinabilẽ v̄o formaliter vt ſpãliſſima ſegregentur. ſi aũt loquamur de genere ⁊ dĩa vt applicãtur ad ſubſtãtias mãles ſicut genꝰ nõ ſolũ explicat rem vt determinabilẽ formałr. ſʒ ẽt radicaliter a mã ⁊ dĩa ſumit nõ ſolũ ſignificat determinabilitatẽ ⁊ actualitatẽ generis: ſed ſumitur radicaliter a forma. ſed hec accidũt generi ⁊ differẽtie ex eo qḋ eẽntia cuius ſũt ẽ cõpoſita ⁊ realiter integrata ex duobꝰ principijs materia. ſ. determinabili ⁊ forma terminãte. per ſe enim cõuenit aĩali qḋ ſignificet nãʒ ſenſitiuã determinabilẽ formałr ꝑ rõnale: ſed qꝛ natura ſẽſitiua hʒ qḋ ſit determinabilis per rõnale ex hoc qḋ hʒ mãm. ideo accidit huic generi qḋ ẽ aĩal inquãtũ ẽ genus qḋ ſumat a materia. vñ ſi nã ſenſitiua eẽt determiabilis per rõnale ⁊ nõ rõne medij nõ minus aĩal eẽt genꝰ. ſimiliter rõnale per ſe hʒ qḋ ſignificet rõcinatiuã: perfectionẽ eẽntialiter determinatiuã nãe ſenſitiue: ſʒ qꝛ gradus itellectiuꝰ hʒ qḋ determinet ſenſitiuã ex eo qḋ aĩa intellectiua ẽ forma corpis. iõ accidit huic dĩe. ſ. rõnale inq̃ʒtuʒ eſt dĩa qḋ ſumat a forma non minus enim rõnale eſſet differẽtia ſi ꝑfectio rõcinatiua determinaret ſẽſitiuã abſq; eo qḋ informaret aĩa corpus. ꝓpter hoc cõiter dicit ꝙ ſumit genus ab eo qḋ ẽ materiale potiꝰ quã a mã ⁊ differentia ſumitur ab eo qḋ eſt formale potius q̃ʒ a forma illud ꝯuenit eis per ſe hoc aũt ꝑ accidẽs cũ ãt ſubarum imaterialiũ ſimplex eẽntia ſit determinata ⁊ diffinita ad certũ ꝑfectõis gradũ cũ infinite entitatis nõ ſit: ꝯñs ẽ vt ita ſit. vnde genus et dĩa ſumi queant. Ex hoc. n. natura limitata ẽ ex ipa determinatiõe. Sumit dĩa ex natura ãt oĩum que determinari itendit: ſumet genus ex eo v̄o qḋ ſimplex ẽ ſeipſa terminat ita ꝙ nõ hʒ duas ptes reales: quaruʒ altera terminet ⁊ altera terminet ſic ſubſtantie ſenſibiles habent materiã ⁊ formã: ⁊ ſic in acceptione generis ⁊ differentie in ſubſtãtijs imaterialibus

ſaluatur id qḋ eſt per ſe. ſ. qḋ genus ſignificet certam naturam formaliter determinabilem. Et differentia explicat determinatam perfectionem ſubſtantialem formaliter conſtitutiuam illius in recto gradu entis: ſʒ nõ ſaluet id qḋ ẽ ꝑ accñs. ſ. qḋ genꝰ ſumat a mã dĩa v̄o a forma.

a D profundiorem huiꝰ rei perſcrutationem notãde tres ꝓpoſitiones. Prima ẽ ꝙ omne indiuiduũ diſtinctum realiter a ſuo eſſe habet plura predicata quiditatiua: quorum ſucceſſu magis ac magis appropinquat ad ſuum eſſe. Secũda ꝓpoſitio eſt iſta inter predicata quiditatiua ſupradicta talis eſt ordo. Qḋ tanto vnumquodq; ẽ actualius quo appropinquat ad eſſe ⁊ tanto eſt potentialius quãto remotius eſt ab eẽ. declarãtur primo exemplariter: deinde rõe ꝓpoſitiones iſte: ſortes diſtinctus realiter a ſuo eſſe exiſtentie habet plura predicata quiditatiua. ſ. ſubſtantiam: corpus: viuum: animal: homo: Et certum ẽ ꝙ ſortes iquãtum ſubſtantia valde elongatur a ſua exiſtentia exigit. n. ad hoc ꝙ ſortes ſit nõ ſolum ꝙ ſit ſubſtantia: ſed etiam qḋ ſit corpus cum autem acceperis ſortẽ inquantũ corpus vicinioꝛ apparebit ad exiſtentiam habendũ licʒ adhuc ſatis elongetur ab illa. exigitur enim ad hoc ꝙ ſortes ſit non ſoluʒ ꝙ ſit ſubſtantia corporea ſed etiam ꝙ ſit viuens ⁊ eã conſideraueris ſortem vt viuũ. videbis magis appropinquare ad eſſe tamen adhuc remotũ. Exigitur enim ad hoc ꝙ ſortes ſit non ſolum qḋ ſit ſba aĩata: ſʒ ẽt ꝙ ſit aĩal: ⁊ cũ iſpexeris ipſũ inquãtũ aĩal ꝓximioꝛẽ ad eſſenduʒ inuenies. adhuc tñ remotũ ex eo qḋ exigit adhoc qḋ ſortes ſit non ſolum quot ſit ſubſtantia animata ſenſibilis: ſed etiam rationalis: nihil enim poteſt in rerum natura ſub aliquo genere contineri qḋ non ſub aliqua ſpecie contineatur cum autem conſideratus fuerit vt ſubſtantia animata ſenſibilis rationalis: tunc iam eſſe actualis exiſtentie ſuſcipere poteſt nihil enim aliud formale intrinſecum exigitur ad hoc qḋ ſit: licet requirãtur cauſe extrinſece ⁊ proprietas indiuidualis: vt conditio exiſtentis. patẽt autem adducta predicata ita ſe habere ꝙ ſemper id quod ꝓpinquius ſe habet ad exiſtentiam comparatuʒ ad remotius ſe habet vt actuale ad potentiale ſicut homo ad animal: animal ad viuum: viuuʒ ad corpus: corpus ad ſubſtantiam. Et ex conſequenti id qḋ proximius eſt ipſi eſſe eſt actualius: illud v̄o qḋ remotius eſt ab eſſe eſt potentialius: ⁊ ſic patet vtraq; propoſitio exemplariter. Ratione autem probo cum enim eſſe ſit actualiſſimum omnium: que ſunt in re ⁊ tante actualitatis vt non niſi complete eſſentie actus proprius ſit ad hoc quot eẽntie eius receptiuum fiat. oportet intrinſece completam ⁊ determinatam eſſe ſicut ad hoc quot aer recipiat lumen opʒ prius quot ꝑficiatur a diaphaneitate terminatur autem perficitur ⁊ completur ſubſtantia his predicatis quiditatiuis: ⁊ ideo quanto predicatuʒ quiditatiuum erit magis exiſtentie determinatiuuʒ magis appropiaquabit ad ipſam ad hoc quot ſit receptiuũ ꝓprij ipſius eſſe. Et per oppoſitũ quanto predicatum quiditatiuum eſt minus determinatiuum eẽntie tanto minꝰ eã appropriat ad hoc quot capax ſit ipſius exiſtentie: ⁊ ga vnumquodq;. Quanto eſt ꝓpinquius actualiſſimo tanto eſt actualius. Et quanto remotius ab illo tanto eſt potentialius. Iccirco inter predicata quiditatiua talis eſt ordo quot ꝓpinquius ipſi eẽ eſt actualius: remotius vero potentialius. His duabus ꝓpoſitionibus. Poſtquam tertiã addideris ſciłʒ quot genus ſumitur ab eo quod ẽ vt potentiale. Differentia v̄o ab eo quot eſt vt actuale. Conficietur regula generaliſſima quot genus ⁊ differẽtia in omnibus ſumuntur a tota eẽntia rei ſecundum elõgationem ⁊ ꝓpinquitatem ad ipſum eẽ exiſtentie: differentia enim vltima cum ſit conſtitutiua ſpeciei: ⁊ ꝓprius illi inter entia gradum donet vltimum complementum ipſius eẽntie eſt ad hoc quod ſit vltima cauſa enim (vt iam dictum eſt) eſt indiuiduum nullum aliud complementum intrinſecum expectat: vt ſit genus quoq; generaliſſimum. Cum eẽntiaʒ maxime determinabilitatis explicet ab eo ſumitur quo eſſentia ipſa ab exiſtẽtia ipa magis eſt elongata. vtpote determinabilis ⁊ perfectibilis omnibus differentijs ad hoc vt eſſe ſuſcipere poſſit. Genera vero ⁊ differentie intermedie ab itermedijs ſumũtur: ⁊ propter hoc dicit quod diffinitio explicat diffinitũ a prima potentia neq; ad vltimum actum includit ſe qdẽ p̃mũ genus quod ſumitur ab eo quo p̃mo eẽntia ipa poteſt hẽre eẽ: ⁊ oẽs dĩas quibꝰ paulatĩ eẽntia determinat ⁊ actuat vſq; ad vltimã differẽtiã que eſt actus vltimo determinans ⁊ perficiens ipſaʒ vt eẽ hẽat. Preterea ⁊ Porphyrius ait quot ſecũdũ interiꝰ ꝑſcrutantes dĩa ẽ que ꝯducit ad eſſe nec ꝓpter quod diximus intendimꝰ quot genus ⁊ differentia ſumãtur ab eſſe actualis exiſtentie. Scimus. n. diffõnis abſtrahere ab eẽ ſed intẽdimus quot genꝰ ⁊ dĩa ſumãtur vt verbis. s. Thome vtamur ab ordĩe ad eẽ actualis exiſtentie. Ab ordine aũt dicimꝰ. nõ relatiõe ordinis ſed fundamento eiꝰ. ab eo. ſ. quo eẽntia appropinquat vt receptiuũ ad ipʒ eẽ ⁊ ab eo quo eẽntia dilongatur ab ipo ⁊ ſm hoc hẽs. vnde intelligẽtijs ſbantijs mãlibus et accñtibus ſumãtur genꝰ ⁊ differentia: vt facile eſt cuilibʒ exercitato deducere in ſingulis ⁊ ꝑꝑ hoc ſolũ deus caret genere ⁊ dĩa: qditas enim ſua cum ſit ſua exiſtentia actualis non poteſt ꝯcipi vt elõgata ab exiſtentia vel ꝓpinqua illi. vnde ſufficientiſſimã cãm ſan. Tho. in p̃ncipio huius capituli aſſignauit quare deus non ſit in genere: ⁊ intelligentie ſint in p̃dicamẽto: qꝛ ille ẽ ſuum eẽ. Iſtarum autẽ eẽntia diſtinguit ab eẽ ꝓprio. ¶ Sequitur textus.

¶ Nec opʒ has differentias eſſe accidẽtales quia ſunt ſcḋm maiorem ⁊ minoreʒ perfectionem: que non diuerſificat ſpeciem. Gradus enim ꝑfectionis in recipiendo eandẽ formam non diuerſificat ſpeciem: ſicut albus ⁊ minus album in participando eiuſdem ſpeciei albedinem: ſed diuerſis gradibus perfectõis i ipſis formis uel naturis ꝑticipatis diuerſificat ſpẽʒ ſicut natura procedit per gradus de plãtis ad animalia per quedã que ſunt media inter aĩalia ⁊ plantas ſcḋm phm i libro de aĩalibus.

¶ Hic excluditur prima obiectio dictum eſt enĩ quot differentie in intelligentijs ſumũtur a diuerſis perfectionis gradibus quibus vna altera propinquioꝛ eſt actui primo contra hoc inſtatur ſic quecunq; differunt ſecundum actum perfectum ⁊ minus perfectuʒ differunt ſolum accidentalibus differentijs intelligentie differũt non niſi ſecũdũ magis ⁊ minus perfectum. ergo differũt ſolum accidentalibus differẽtijs ꝓceſſus bonus: concluſio v̄o eſt falſa. ergo altera p̃miſſarũ nõ maioꝛ ꝓbabitur. ergo minoꝛ que ẽ poſitio ſupradicta ꝓbatio maioris ẽ quia magis ⁊ minꝰ nõ variant ſpẽm albedo enim perfecta et minꝰ perfecta vniꝰ ſpẽi ſunt. Quecũq; aũt ſunt eiuſdeʒ ſpẽi accidẽtalibus ſolũ differentijs diſtinguuntur cuʒ in oĩbꝰ eẽntialibus conueniant: hanc obiectionem excludit hac pulchra diſtinctõe ꝑfectiꝰ ⁊ minus ꝑfectum poſſũt attendi vel penes modum habendi aliquam formam vnã ſimpliciter vel penes ipſas formas habitas magis ⁊ minꝰ. primo modo non variant ſpẽʒ: ſed ſecũdo modo. quecũq; enim ita ſe habent quot ſecundũ diuerſos gradus ꝑfectiõis athomã ſuſcipiunt formam ſolo nũero vt ſic diſtinguũtur. vt pʒ de albo vt. 4. de albo. vt. 6. ea v̄o que diuerſos gradus perfectiõis nõ eiuſdem forme ſed pluriũ formaliter ſuſcipiunt eẽntialiter ſeu ſpecifice diſtingui neceſſe ẽ vt patet de homine ⁊ boue. vnde pʒ reſponſio ad obiectiones. quot primo modo minoꝛ ẽ falſa. 2° modo maioꝛ cuius ꝓbatio ideo videtur ſine additiõe vulgata quia compatio denotata per ly magis et minus non ſit ꝓprie niſi athoma ſpẽ vt dĩ 7° phyſicoꝝ in ꝯmẽto. 27. ¶ Sequitur textus.

¶ Hec iterũ eſt neceſſarium ut diuiſio intellectualium ſubſtãtiarũ ſit ſemp per differentias ueras. quia hoc eſt impoſſibile in omnibus rebus accipere ut philoſophus dicit in undecimo de animalibus.

¶ Hic excluditur ſcda obiectio obijcitur.n.contra idem dcm̃ ſic vbicũq3 ſunt verũ genus: ⁊ vere ſpecies ibi oʒ eſſe artificialis diuiſio illius generis per duas veras differentias. ſed in intelligentijs inuenitur verũ gen⁹ et vere ſpẽs. ergo ibi debet eſſe diuiſio per duas dr̃ias veras concluſio eſt. Contra diuiſionem ſupra aſſignatã: qua dictum eſt genus intelligentiarum deſcendit ad ſuas ſpẽs per magis perfectum ⁊ minus perfectum. que nõ ſunt vere differentie. Maior vero probatur ex eo qõ vbi verum genus cũ veris ſpeciebus inuenitur opʒ eſſe diuiſiuas ipſius generis ⁊ ſpecierũ conſtitutiuas dr̃ias ex eo ãt qõ diuiſio eſt ſcdm artẽ debet eſſe bimembris: vt Boetius teſtatur: hanc obiectionem excludit.s. Tho. dicẽs maiorem eſſe vl'r: impoſſibilẽ ſcdm Ariſto. ſniam in.11. libro de animalibus. Ad cuius euidentiam. Notandum qõ cũ vere differentie appellentur differẽtie poſitiue nõ extranee contrarie inter ſe. Conuertibiles cũ his quorũ ſunt differentie vt ibi dicit Ariſto. capitulo 3°. Gen⁹ illõ qõ plures duabus ſpeciebus continet: ĩmediate nõ poteſt diuidi duabus veris differẽtijs ſed ſi veris differentijs diuidendũ erit poteſtatem eius euacuãtibus opʒ ꝙ diuidatur pluribus duabus ⁊ ſic diuiſio nõ erit bimẽbris ſi.n. diuiſione bimembri partiendũ erit opʒ alterã dr̃iaʒ eſſe non verã. erit.n. cum priuatione accepta alterius ſicut ſi aĩal immediate contineat hominem bouem ⁊ leonem opʒ tribus veris dr̃ijs diuidi vel altera vera. puta rõnali altera non vera ſed priuatiua cõi reliquis duabus: puta irrõali quia igitur inueniũtur alique res in mũdo plures duabus contente ĩmediate ſub aliquo cõi formaliter diuiſibili ideo dicitur ꝙ impoſſibile eſt vl'r ꝙ omnis diuiſio fiat per duas dr̃ias veras: ⁊ hoc in ꝓpoſito modo accidit cum enim intelligẽtie careant genere ſub alterno: vt ſan. Tho. in tractatu d̃ natura generis capitulo 5° teſtatur: eo qõ ꝑfectio earũ ex pluribus ꝯiunctiõibus dr̃iarum non conſurgit ſicut perfectio ſpecierũ in iſtis inferioribus: quibus nõ ſufficit genus cõe ⁊ dr̃ia oẽs ĩmediate ſub vno genere continebũtur ⁊ ſic genus earum ſi veris differẽtijs ad illas deſcendere dʒ opʒ multimẽbrẽ fieri diuiſionem nobis ignotam qõ ſi bipartita diuiſione cõtrahendum erit alterã ſimpliciter neceſſe ẽ eẽ nõ verã quia priuatiuã alterã propter debilitatem intell's nr̃i ad nullã ꝓpriã earũ dr̃iaʒ aſcendere potẽtis: neceſſe quoq3 ẽ eẽ non verã. Tales aũt fuerunt differentie in littera aſſignate.ſ. magis perfectũ ⁊ minus ꝑfectũ. Ex his iam pʒ rñſio ad obiectionem declarata impoſſibilitate maioris vniuerſalis. Boetij võ dictum non obſtat quãuis enim dicat diuiſionem oẽm ad bimembrẽ reduci non tñ dic qõ omnis bimembris fiat ꝑ dr̃ias veras. Inferiorũ per illã diuiſionẽ accipiẽdorũ. ¶ Seqt̃ textus.

¶ Tertio mõ inuenitur in ſubſtantiis cópoſitis ex materia ⁊ forma in qbus ⁊ eẽ ẽ receptũ ⁊ finitum ꝓpter qõ ⁊ ab alio eẽ habent: ⁊ iterum natura uel quiditas earũ recepta eſt ĩ materia ſignata. ⁊ iõ ſunt finite ⁊ ſuperius ⁊ inferius ⁊ in eis iaʒ ꝓpter diuiſionẽ materie ſignate poſſibilis eſt multiplicatõ indiuiduali ĩ una ſpecie ⁊ in his ſubſtantiis qualiter ſe habeat eſſentia ad intentiones logicas ſupradictuʒ ẽ.

¶ In hac quarta ⁊ vltima parte huius capituli q̃rti. Colligit de eſſentijs ſubſtantiarum compoſitarũ primuʒ eſt ꝙ eſſe earum eſt limitatum q̃ habent illud ab alio. vt pote diſtinctum realiter a ſe ⁊ per hoc primo diſtinguitur a primo ente: Cuius eẽ eſt infinitũ: ⁊ ideʒ realiter ſue q̃ditati. ſcdm eſt ꝙ eſſentia earum eſt recepta in materia ſignata ſunt eniʒ in hoc uel in illo ad hoc ⁊ nũc determinate ſicut formale per ſuũ materiale. 3m ꝙ ex iſtis duobus correlarie ſequitur: ẽ quot ſũt finite ſupius ⁊ inferius: ſupius qdẽ quia hñt eſſe limitatum ⁊ eñtia earũ ꝑ ipſum eẽ quod vt ſupius reſpicit terminat̃: inferius võ quia recipiũtur earum forme in materia ⁊ ipſe ad hoc ⁊ illud terminatur que reſpiciunt vt inferius ꝑ hoc quod hiis ⁊ illis conditionibus materialibus recipiunt̃ tanquã in parte materiali: quartũ ẽ quod eñtia earũ eſt multiplicabilis numeralit̃ in eadem ſpẽ ꝓpter mãe ſignate diuiſionẽ: ⁊ per hec tria differunt ab intelligentijs in 2° ordine poſitis que immunes a materia ĩfiniteq3 inferius. parẽ ſibi non cõpatiuntur ⁊ ſic terminatur tractatus ſecũdus huius libri. ¶ Capl'm ſeptimum.

Nunc autem reſtat uidere qualiter eẽntia ſit in accidẽtibus. quo modo autẽ ſit in omnibus ſubſtantiis. Dictum eſt ⁊ quia: ut dictum eſt: eſſentia ꝑ diffinitiõeʒ ſignificatur opʒ ꝙ eo modo habeant eſſentiã quo habent diffõnem. Diffinitiõem auteʒ habent ĩcõpletam quia nõ pñt diffiniri niſi ponatur ſubiectũ in eorum diffinitiõe: ⁊ hoc ideo ẽ quia non habent in ſe eſſe abſolutum per ſe a ſubiecto: ſed ſicut ex forma ⁊ materia relinquitur eẽ ſubſtãtiale qñ cõponitur: ita ex accidente ⁊ ſubiecto relinqtur eẽ accidentale. Quãdo accidens ſubiecto aduenit. Et iõ etiaʒ nec forma ſubſtãtialis cõpletam eſſentiaʒ hʒ: nec materia quia in diffinitiõe forme ſubſtantialis oʒ ꝙ ponat̃ illud cuius eſt forma: ⁊ ita diffinitio eius eſt per adiectiõeʒ alicuius qõ extra eius genus eſt ſicut ⁊ diffinitio forme accidentalis ut etiam in diffinitione anime ponit̃ corpus a naturali. qui cõſiderat aĩaʒ ſolũ inquãtum eſt forma phyſici corporis. Sed tñ inter formas ſubſtãtiales ⁊ accidentales tñ ĩtereſt q2 ſicut forma ſubſtantialis non habet per ſe eſſe abſolutuʒ ſine eo cui aduenit: ita nec illud cui aduenit.ſ. materia. ⁊ iõ ex ꝯiũctiõe utriuſq3 relinqtur illud eſſe in quo res per ſe ſubſiſtit ⁊ ex eis efficitur unum per ſe ꝓpter qõ ex ꝯiunctione eorum relinquitur eſſẽtia quedã. unde forma q̃uis in ſe ꝯſiderata nõ habeat rõnem cõpletam: eẽntie tamen eſt pars eẽntie cõplete. ſed illud cui aduenit accidens eſt eas in ſe cõpletũ cõſiſtens in ſuo eſſe qõ quidẽ eſſe naturaliter ꝑcedit accidens qõ ſuperuenit: ⁊ iõ accidens ſuperueniens ex ꝯiunctiõe ſui cum eo cui ſuꝑuenit nõ cauſat illud eſſe in quo res ſubſiſtit ꝑ quod res eſt ens per ſe. ſed cauſat quoddam eſſe ſecundum ſine quo res ſubſiſtens intelligi põt eſſe ſicut primũ põt intelligi ſine ſcdo uel predicatum ſine ſubiecto. unde ex accidente ⁊ ſubiecto nõ fit unum per ſe: ſed unuʒ ꝑ accidens. ⁊ ideo ex eorum coniunctione non reſultat eſſentia queda: ʒ ſicut ex coniunctiõe forme cũ materia ꝓpter quid accidens neq3 rationem complete eſſentie habet: neq3 ꝑs complete eſſentie eſt: ſed ſicut eſt ens ſcdm ita ⁊ eſſentiam ſcdm quid habet.

¶ In hoc tractatu 5° vnico capitulo cõtẽto determinat̃ de accidentib⁹: vt nihil ſub latitudine entis intactũ remaneat. Diuiditur aũt in tres partes. in quarũ ꝑma qd ſignificat eẽntia in accidẽtib⁹ declaratur. in 2a võ diuerſitas accidentiũ a ſbã ⁊ inter ſe. In 3a aũt quõ ſe habeat ad ĩtentiões logicas. declarat ergo primũ tali cõcluſione. Accidentia habent eẽntiam incompletam. ꝓbatur ſic. quecunq3 habent diffinitiõem incompletã habent eẽntiaʒ incompletã accidentia habent diffinitiõem incompletam. ergo. maior pʒ ex eo ꝙ eẽntia eſt id qõ per diffinitiõeʒ ſignificat̃: vt dcm̃ fuit in ꝑncipio libri. Minoris ꝓbatio ẽ quia quecũq3 diffiniũtur neceſſario per aliquod qõ ẽ extra eorũ eẽntiam habent diffinitionem incompletaʒ. Diffinitio enim talium nõ completur per intrinſeca. ſed eget extrinſeco additamento: ſed accidentia diffiniuntur neceſſario per aliquod qõ eſt extra eorum eſſentiaʒ. opʒ ſiquidem in eorum diffinitione poni ſubiectum vt dicitur 7° metaphyſice textu cõmenti.15. ergo accidentia habent diffinitionem incompletam. Ad euidenteri manifeſtãdã minorem ſan. Tho. in littera compat accidentia formis ſubſtantialibus penes conuenientiam ⁊ differentiam. inde enim clare patebit quomodo accidentia habent eſſentiam incompletã conuenire ait accidentia cuʒ formis ſubſtantialibus in tribus. ꝑmo in hoc ꝙ neutrum eorũ habet eſſe abſolutum a ſubiecto independens a receptiuo: ſed ſicut ex forma ſubſtantiali cõiuncta materie fuit eſſe cõe vtriq3 ita ex coniunctione accidentis cum ſubiecto relinquitur eſſe cõmune vtriq3. ex cõiunctione eniʒ albedinis cum nunc fit eſſe quo ⁊ albedo eſt ⁊ nix eſt alba. Secũdo ꝯueniunt in hoc ꝙ neutrum eorum habet eſſentiam completam q2 eẽntia vtriuſq3 eẽntialiter ad aliud refertur vt receptiuum forma ſiquidem ſubſtantialis eſſẽtialiter eſt entitas perfectiua materie ⁊ accidens eẽntialiter eſt entitas ſubiecti qualificatiua. Tertiũ ãt in quo cõueniunt eſt qõ neutrũ eorũ habet diffinitionem completam ꝓprijs terminis: ſed per additamentum ſicut enim in diffinitione accidentis opʒ poni ſuum ſubiectum qõ ẽ extra eius genus. Ita in diffinitione forme ſubſtantialis opʒ ponere receptiuũ: materiã.ſ. que eſt extra eius genus proprium. nam genus forme eſt actus: vt pʒ ſcdo d̃ anima. Materiam autem cum ens diuiditur in actum ⁊ potentiam ſub potentia contineri clarum eſt. ⁊ conſequenter eſſe extra actum. ꝙ eſt genus forme huius ſignum eſt qõ fecit Ariſtoteles diffiniendo animam dum poſuit in eius diffinitione corpus phyſicum organicũ qõ ꝓpria materia eſt anime in eo quod eſt corꝑis phyſici ꝑfectio. Addidit autem hoc ne mireris quare in diffinitione anime non ponitur materia cum ſit forma ſubſtantialis: ſed corpus phyſicum: hec enim ideo eſt quia phyſicus non conſiderat animam vt formam ſubſtantialem: ſed vt animam que vt ſic corpus phyſicum preexigit tanquam ꝓpriam materiaʒ. hinc habes ꝙ conſiderare animã intellectiuam vt ſic ſecundũ ſuam completã quiditatem: non eſt opus phyſici. vt etiam tradit Ariſtoteles in libro primo de partibus animalium. capitulo primo. differunt auteʒ in quinq3. ꝑmo q2 receptiuũ forme ſubſtantialis non hʒ eſſe per ſe ſine eſſe forme: eſt in hoc conforme ſue forme ſicut enim forma ſubſtantialis nõ habʒ eẽ preter ſuum receptiuum. ita nec ſuum receptiuum hʒt eſſe preter ſuam formam. receptiuũ võ accidentis habʒ eſſe per ſe preter eẽ ſui accidentis. Huius differentie ratio eſt quia receptiuum forme ſubſtantialis eſt ens in pura potentia. receptiuuʒ võ forme accidentalis habet eſſe in actu. Scdo vero differunt quia ex cõiunctione forme ſubſtantialis ad ſuum receptiuum emanat eſſe illud quo res ipſa ſubſiſtit ſeu ſemper eſt. ex coniunctione võ forme accidentalis ad ſubiectum fluit eſſe quo res ſcdʒ qd eſt: ⁊ hec differentia oritur ex prima ex quo enim receptiuum forme ſubſtantialis caret eſſe per ſe illo eſſe quo ex forma fluit primo eſt: ⁊ per oppoſitum ex quo ſubiectũ accidentis ꝓprio eſſe gaudet per adiectionem accidẽtis tale eſſe acquirit ⁊ non eſſe ſimpliciter hoc enim prehabet: ⁊ ſic ſecũdũ hoc primum eẽ poteſt intelligi eſſe ſine ſcdo. poteſt enim ſubſtantia ab accidente ſeparari vt dicitur ſeptĩo metaphyſice textu cõmenti.4. 3° differunt quia ex compoſitione forme ſubſtantialis cum ſuo ſubiecto fit vnum per ſe. ex compoſitione autem accidentis cum ſubiecto non fit vnum niſi per accidens. oritur auteʒ hec differentia ex ſecũda ex quo enim et forma ſubſtantiali eſſe ſimpliciter fit quo res per ſe eſt oʒ qõ vnuʒ ſimpliciter fiat quo res fit per ſe vna. ens enim ſequitur vnũ ex eo vero ꝙ ſubiectum ⁊ accidens duo eſſe habẽt vnũ per ſe facere non poſſunt eadem ratione quia.ſ. vnum ſequitur ens: non enim poteſt eſſe ꝙ vnum per ſe ſequat̃ ens per accidens. Quarto differunt quia ex coniunctiõe forme ſubſtantialis cum materia reſultat eſſentia q̃dam. Tertia.ſ. entitas ex coniunctione vero accidentis cũ ſubiecto non fit aliqua eſſentia. 5° oritur autem hec differentia ex tertia: cum enim eẽntia ſit id qõ per diffinitionem ſignificatur vt res diffinita. Diffinitum autem opʒ eẽ vnũ per ſe ſecũdum Ariſtotelem ſeptimo metaphyſice textu cõmenti.16 ex eo qõ ex accidente ⁊ ſubiecto non fit vnum per ſe habetur ꝙ non eſſentia aliqua reſultat ⁊ ꝑ oppoſitum ex eo quot ex forma ſubſtantiali ⁊ materia vnum per ſe fit eẽntia. illa reſultat. qnto differunt q2 forma ſubſtantialis ⁊ ſi non ſit eſſentia completa eſt tamen pars complete eſſentie: accidens vero non eſt eſſentia cõpleta nec pars eſſentie complete. Sequitur autem hec differentia qnta ex q̃rta ſi eniʒ ex formã ⁊ materia fit eſſentia quedã illa illius pars erit. ſi auteʒ ex accidente et ſubiecto eſſentia nulla reſultat. accidens nullius complete eſſentie poni poteſt ⁊ ſic accidens incompletum ⁊ ſecũdũ qd eſt ens. Conſequenter incõpletam eẽntiaʒ ⁊ diffinitionem habet nec te moueat ꝙ formam ſubſtantialẽ non abſolutam a receptiuo ⁊ eſſe non habere ſine materia modo dicatur ⁊ ſuperius dictum ſit animam intellectiuam independentem a materia ⁊ ſeparatam ab illa ſecũdũ rem remanere. hoc enim eſt ſimpliciter verũ. Ad verificationẽ autem eius ꝙ modo dicimus ſufficit animam intellectiuam eſſe eſſentialiter materie informatiuam ⁊ tali modo ab illa inſolubilem ſecũdum eſſe quiditatiuum vt eius diffinitio oſtendit ⁊ quot forma ſubſtãtialis vt ſic non habeat vnde ſcdm eſſe actualis exiſtẽtie a materia abſoluat̃ ⁊ indepẽdẽs ſit licet aliũde alicui forme ſubſtantiali hoc inſit puta ex hoc ꝙ eſt ĩtellectiua. loquimur enim de forma partis ſubſtãtialis vt ſic.

Cõuenien tia ⁊ dr̃ia ĩter formaʒ ſbalẽ ⁊ accidentalem.

C Irca hec ſupradicta multa ſunt dubia Circa ſcdam enim conuenientiaʒ Dubitatur an ſit verum qõ ibi dicitur.ſ. ꝙ eſſentie accidentales eſſentialiter non ſunt abſolute a receptiuo: ⁊ hanc dubitationem comitatur alia. Circa tertiã conuenientiam an.ſ. accidentia neceſſario ꝑ ſubiectum diffiniantur occurrunt quoq3 queſtiones circa differentias aſſignatas: ⁊ prima quidem habet dubitationẽ de vtroq3 membro cum ſua radice an ſexta forma ſubſtantialis pure potentie tantum act⁹ ſit: ⁊ an forma accidẽtalis in ente in actu tñ recipiatur. Circa ſecũdã differentiam eſt dubium an accidentia habeant propriã exiſtentiam diſtinctam realiter ab exiſtentia ſubſtantiali ⁊ iterum eſt ibi dubium an ſubſtantia ſubiecta accidenti poſſit intelligi abſq3 oĩ accidẽte. iſtas ſex dubitationes ſi diffuſe tractare vellemus propoſiti limites exiremus. alterius enim negocij eſt. ſed ne omnino ieiuni tranſeam⁹ de pluribus earum. Dicetur ordine ſupradicto fundamenta ⁊ noſtra ⁊ aduerſariorum adducendo. Circa primum dubium declarato titulo primo adducetur opinio Scoti: ſcdo ſan. Tho. 3° reſpondebit̃ argumentis in oppoſitum. eſt igitur ſenſus primi dubij. an de eſſentia accidentis ſit dependentia ad ſubiectuʒ qõ ſub ſpeciali Qõ.15. an d̃ eẽntia accidẽtis ſit d̃pẽa ad ſbʒ ſiue ĩherẽa aptitudinat̃

bus vocabulis dubitatur ab alijs enim queritur: an inhe
Opīo ſcoti rentia aptitudinalis ſit de eſſentia accidentis. Scotus in
q̄rto ſententiarum digeſtione duodecima queſtione pri
ma decidet hanc queſtionem. Quo ad accidentia abſolu
ta ſcilicet quantitatem ⁊ qualitatem. Aitq; tales. qui hoc
vertunt in dubium. Quid nominis ipſi' inherentie igno
rare contentuſq; eſt vnica ratione ad probandum quot
impoſſibile ſit inherentiam quācunq; eſſe de eſſentia ac
cidentis abſoluti ſic nulla relatio eſt de conceptu formali
rei abſolute. omnis inherentia eſt relatio. ergo nulla ihe
Unica rō rentia eſt de conceptu formali rei abſolute. Aliter hec rō
formaliter ab eodem: ſic id quod eſt eſſentialiter ad ſe nō
includit in ſe eſſentialiter reſpectum ſecūdū Auguſtinū
ſeptimo de trinitate capitulo ſcdo. ſed accidens abſolutū
eſt ad ſe. ergo accidens abſolutum non includit eſſentia/
ter reſpectum. inherentia autem reſpectus eſt. ergo ab
alijs autem confutatur eadem ratio: ſic omne qd relati
ue dicitur eſt aliquid preter relationem. fundamentum
enim relationis eſt aliud formaliter a relatione ſed acci/
dens abſolute puta qualitas relatiue. Dicitur ergo eſt ali
quid abſolutum preter inherentiam. Preterea inheren
tia aptitudinalis eſt de eſſentia accidentis. ergo quanti/
tas ⁊ qualitas non ſunt genera generaliſſima: tenet conſe
quentia ex eo quot tunc a quantitate ⁊ qualitate ⁊ cete/
ris accidentibus poſſet abſtrahi conceptus cōmunis qui
ditatiuus eiuſdem rationis in omnibus illis inferior con/
ceptu entis ⁊ ſuperior illis nouem generibus. ſ. eſſe in ⁊
ſi cum cauſis talis cōceptus ſit genus nouem genera ac/
cidentium generaliſſima non erūt. haberent enī ſuperue
Opinio thome nieus genus. Thomiſtarum autē ſententia eſt iheren/
tiam aptitudinalem eē de eēntia accidentis ⁊ eam non eē
relationem. Sciendum eſt enim aliquid eſſe abſolutum
vel reſpectiuū dupliciter. ſ. a ſubiecto ⁊ a termino. abſo
lutum enim a ſubiecto ens eſt id qd non eſt natum reci
pi in alio vt ſubſtantia reſpectiuum ad aliud vt ſubiectū
eſt id qd eſſentialiter natum eſt recipi in alio vt omne ac
cidens abſolutum a termino eſt id qd formaliter non re
ſpicit aliud preciſe vt terminū ad quem vt ſubſtātia quā
titas ⁊ qualitas reſpectiuum ad aliud vt terminum ē id
qd formaliter reſpicit aliud preciſe vt terminum ad quē
ſit vt predicamentum relationis. in hoc enī deficit rela/
tio pertinens ad predicamentum relationis ab alijs re/
ſpectibus ceterorum generum. Qui a quibuſdam tran/
ſcēdentes vocantur qd reſpectus pertinens ad genus ad
aliquid eēntialiter ē ad aliud non vt receptiuum vel cau
ſam efficientē aut finalem aut formalem. ſed preciſe ē ad
aliud tanq̄ terminū. vnum enim relatiuorum nec eſt
forma nec finis nec effectus alterius. ſed terminus ꝓpt
qd dicit magnus Albertus. Qd vnū relatiuorum non ē
diffiniendum per reliquum: ſed ad reliquum eo quot ly
per denotat cauſalitatem. Reſpectus autē aliorū genez
qui propter vocabulorum penuriam reſpectus dicitur
reſpicit eēntialiter aliud: ſed vt ſubiectum vel materiam
vel formam ⁊ hmōi. ſic enim materia eēntialiter reſpi/
cit formam ⁊ ecōtra vt de cōmenſuratione anime intel/
lectiue ſupradictū ē: cū ergo inherentia aptitudinalis i/
portet reſpectum ad aliud vt receptiuum ipſam non de
gnere relationis oꝫ idenptificatam cuilibet generi mo/
do abſolutum ens modo relatiuū ſupponere dicim'. vn̄
non prohibetur inherentia aptitudinalis eſſe de eſſentia
abſoluti accidentis ex eo ꝙ ē reſpectus imo ex hoc ꝙ ac
cidens abſolutum non a ſubiecto eſt licet a termino ſequi
tur ꝙ de eēntia eius ſit eſſentialis dependentia ad ſubie/
ctum que inherentia aptitudinalis explicat. conſona autē
noſtra poſitio rationi oſtenditur ex eo ꝙ ſicut eſſe ad cō
ſtituit relationem ita eſſe in conſtituit accidens vniuerſa/
le. Contrahitur enim ens per eſſe in ad nouē genera ac
cidentium. ⁊ ideo ſicut ad eſt de eſſentia relationis ita in
eſt de eēntia accidentis. vnde ſimplicius in cōmēto p̄di/
camentorum dicit ꝙ eſſe in nullum conſtituit genus ſed
omne accidens circuit ⁊ confirmatur ex eo qd niſi apti/
tudinalis inherentia eſſet de eſſentia accidentis poſſet cō

pleta diffinitione ipſum accidens concipi abſq; aptitudi/
nali inherentia in eius diffinitiōe poſita qd eſt impoſſibi
le. oꝫ enim ipſum in ſua diffinitione habere eēntialem
dependentiam quā inherentia aptitudinalis explicat alit
ſubiecto non eſſet opus ad diffiniendū propterea i plu/
ribus locis ait ſan. Tho. ꝙ diffinitio accidētis eſt hoc ſeu
aliquid hmōi res cui debetur eſſe in alio. hec ſcdo dicit.
¶ Ad p̄mum autem in oppoſitum dicitur ꝙ minor pri/ Ad p
mi eſt falſa ⁊ deceptus videtur Scotus. quia non vidit
differentiam inter reſpectū in ⁊ ad. reſpectus. n. in non
eſt relatio. nam licet talis reſpectus terminetur ad ſubie
ctū: ⁊ ꝯſequenter ſubiectū ſit terminus: tamen nō ter
minat vt terminus ſed vt receptiuum illius. ⁊ hoc oꝫ
hic valde attendere. eſt enim dicere a eſt terminus talis
reſpectus. ⁊ a. terminat talem reſpectum vt termin' vt
ex dictis pꝫ ⁊ per hoc pꝫ reſponſio tam ad ſecundā q̄
tertiam formam eiuſdem rationis: ſemper enim ſuppo
nit aptitudinalem inherentiam eſſe. Ad ſcdm negatur cō
ſequentia dicitur nanq; ꝙ eſſe ineſt diuerſarum rationū
in predicamētis ſicut et ens ē ſiquidem analogum ad no
uem genera accidentium ſicut ⁊ ens ad omnia genera.
ex his pꝫ ſolutio ſcdi dubij in quo Scotus nobiſcum cō
cordat in quarto digeſtiōe 12ᵃ. ita ꝙ vnanimiter fatemur
accidens non poſſe complete diffiniri abſq; additiōe ſub
iecti vt nunc nūc ē probatum ꝙ plenius inferius patebit
Cum declaratum fuerit vnde ſumātur genus ⁊ differē
tia in eis. teſtatur ⁊ hoc Ariſtotiles in ſeptimo metaphy
ſice textu ꝯmentorum. 15. ⁊. 17. Tertia dubitatio quoni
am nimis eſt ampla alibi diſcutienda relinquatur. opor
teret ſiquidem ad plenam illius reſolutionē multos qui/
ternos implere. Quartam v̄o quia de accidentis natu/ Qu
ra eſt cuius tractatum agimus nō omnino pretermitten
dam duco. in qua tria agenda ſunt. primo recitabitur opi
nio Auerois. ſcdo ponetur opinio ſan. Tho. 3° reſpōde
bitur argumentis inoppoſitum. Sciendum eſt quo ad
primum Auerois in libro de ſubſtantia orbis fundaſſe
opinionem nobis contrariam ponendo in materia prima
que eſt pura potentia accipi dimenſiones interminatas
ex hoc enim ſequitur non omne accidens eſſe ſubiecti/
ue in ente in actu. mouetur autē ad hoc opinandum ra
tionibus pleriſq; ducentibus ad impoſſibile. prima ē di
menſio interminata nō eſt in materia coeterna ſibi. ergo
corpus ſit ex non corpore ⁊ dimenſio ex non dimenſio/
ne. ⁊ tunc vltra ſequitur. ergo forme corporales ideſt di
menſiones ſunt ſibi inuicem contrarie ⁊ ſuccedentes ſibi
inuicem in ſubiecto ſicut ſibi inuicē ſuccedunt forme ſub
ſtantiales in eadem materia conſequens eſt impoſſibile
ergo a deſtructione in conſequentis impoſſibilitas con/
ſequentis patꝫ ex eo ꝙ neq; motus neq; mutatio aliq̄
ad quantitatem interminatam. Augmentatio enim ē ad
quantitatē terminatā pꝫ quoq; ex eo qd quātitati nihil
ē ꝯtriū vt dr̄ i p̄dicamētis: ꝯn̄a aūt ꝓbať ex eo ꝙ oē qd
ſit ex ſuo contrario ſeu priuatum vt dicitur primo phyſi
corum textu commenti. 64. ⁊. 5. eiuſdem textu cōmen/
ti ſeptimi. Secunda ratio eſt iſta. Quantitas intermina/
ta non eſt in materia. ergo materia non poteſt ſimul for/
mas diſtinctas ſpecie aut numero recipere. conſequens
eſt falſum ad ſenſum. ergo conſequentia probatur ex eo
ꝙ diuerſe forme non poſſunt ſimul recipi niſi in diuerſis
partibus materie. materia v̄o diuerſis partibus caret an
te quantitatis receptionem ſubſtantia ſiquidem excluſa.
Quantitate indiuiſibilis eſt vt dicitur primo phyſicoꝝ te
xtu commēti. 15. 3ᵃ ratio eſt iſta. quantitas v̄o eſt in ma/
teria ſubiectiue. 3° forme non diuiditur per diuiſionem
tenet conſequentia. quia forma recipitur in materia indi
uiſibili cum quantitate ponatur carere tūc vltra. ergo for
ma recepta in materia nullam diuiſionē habet. tenꝫ cō
ſequentia quia omnis diuiſio forme materialis preexigit
diuerſitatem partium materie. tunc vltra. ergo forma re
cepta in materia ē eterna ⁊ carens contrario. tꝫ conſequē
tia. quia temporitas forme corruptibilitatem eius ſequiť
corruptibilis autem non eſt forma aliqua niſi receptiuū

eius habeat diuerſas partes. quarum alterā ipſa alterā
forma alia informet. Cum oporteat cōmunicari in ma/
teria ea que inuicem corrumpuntur vt primo de genera
tione textu commenti. 53. Dicitur. ⁊ tunc vltimo ſequi/
tur ꝙ nullam niſi primam formam materia recipiat oꝫ
enim corruptionem vnius eſſe generationem alterius vt
dicitur in primo de generatione textu cōmentu. 17. ⁊ cō
ſequenter caret contrario ⁊ hoc de primo. ¶ Hanc opi
nionem ⁊ ſi in quibuſdā ſuis libris ſequatur ſan. Tho.
propria tamen ſententia oppoſitum vltimo determina/
uit in prima parte queſtione. 17ᵃ articulo ſexto vbi tali ra
tione vtitur contra Auer. poſitionem quandocunq; ali
quid eſt in potentia ad actū oīꝫ ordine quodā prius reci/
pit actum ſimpliciter ⁊ demum ſequentes. ſed materia
prima ſecundum ſe ē in potentia ad omnes actus ſubſtā
tiales ⁊ accidentales ordine quodam. ergo prius recipit
actum priorem ſimpliciter. deinde poſteriorem. ſed pri/
mus actus ſimpliciter etiam ordine generaturus eſt eſſe
ergo primum ꝙ intelligitur recipi in materia eſt eſſe: ſed
eſſe materie eſt eſſe ſubſtātiale ⁊ non niſi a forma ſubſtā/
tiali. ergo prius recipitur in materia forma ſubſtantialis
q̄ quodcunq; accidens: ⁊ ſic omne accidens ſequens
adueniet enti in actu ꝙ p̄mus actus ſimpliciter ſit eſſe pꝫ
cum auctoritate libri de cauſis in principio. Tum quia eſ
ſe quantū preſupponit eſſe ⁊ ſimiliter eſſe quale preſup/
ponit eſſe ⁊ ſic de alijs. Sequūtur preterea ad hanc poſi
tionem multa inconuenientia ꝙ. ſ. ens ſecundum quid
precedat eſſe ſimpliciter ⁊ ꝙ ens per accidens ſit pri' en
te per ſe ⁊ ꝙ materia maiorem connexionem habeat
cū forma alterius generis q̄ cum forma proprij generis
ex quo a qualibet forma ſubſtātiali eſt denudabilis ⁊ nō
a qualibet forma accidētali: ⁊ qd ſubſtātie generalis ſunt
non ſolum tria. ſed quatuor principia ſcꝫ materia forma
priuatio, ⁊ quantitas interminata. non enim poteſt fingi
quin ſit principium ſaltim per accidens cum ſit coniuncta
principio per ſe ſicut de priuatiōe dicitur: ⁊ ſic debuit cō
numerari ab Ariſtotile. tenenda eſt igitur opinio ſan. tho
me ꝙ omne accidens eſt ſubiectiue in ente in actu ⁊ per
hoc differt a forma ſubſtantiali que eſt ſubiectiue in ente
in pura potentia. ⁊ hec de ſcdo. ¶ Ad primā rationem
Auerois dicitur ꝙ conſequens primo illatū. habet mul
tiplicem ſenſum ⁊ quandoq; verum ⁊ quandoq; falſū
⁊ ideo diſtinguendum eſt ſi nanq; ly ex dicat habitudi/
nem cauſe materialis uerum eſt: corpus enim ſit ex ma
teria que non eſt corpus ⁊ indiuiſibilis in actu. licꝫ ſit cor
pus ⁊ diuiſibilis in potentia: ſi autem ly ex dicat habitu
dinem termini a quo falſum eſt. neceſſe eſt enī materiā
ex qua ſit corpus immediate ante illud inſtans habuiſſe
corporeitatem ⁊ vniuerſaliter in omni inſtanti temporis
neceſſe eſt ipſam eſſe ſub dimenſionibus: ⁊ hoc modo
intelligendum eſt ꝙ Ariſtot. 3° celi textu commentorū
29. ⁊. 64. dicit ꝙ impoſſibile eſt corpus fieri ex non cor/
pore. ideſt poſt non corpus. Amplius eſt diſtinguendū
ly ſit. corpus enim ſeu dimenſionē fieri intelligi pōt du
pliciter. vno modo terminatiue. ideſt vt fiat tanquā ter/
minus alicuius motus vel mutationis: ⁊ hoc modo eſt
impoſſibile fieri dimenſionem. Alio modo concomitati/
ue. i. vt fiat tanquā aliquod conſequens ipſum terminū
motus ſeu mutationis. ⁊ hoc modo iterū eſt corp' fie/
ri neq; .n. gnātio neq; alteratio neq; mot' localis ad quā
titatem terminatur vt quantitas eſt: licet augmētatio ter
minetur ad quantitatem perfectam ſed quando genera
tio terminatur per ſe. primo ad compoſitum ſubſtantia/
le generantur conſecutiue eius accidentia inſeparabilia d̄
quorum numero eſt quantitas que ſubſtantialem corpo
reitatem ſequitur peccatum ergo accidit in prima ratiōe
Auerois quia conceſſa prima conſequentia ꝓ quanto in
fert conſequens in ſenſu vno: non tenet ſecūda conſequē
tia que ſupponit dimenſiones fieri non cōcomitatiue: ⁊
per accidens: ſed terminatiue de illis enim que fiunt: vt
termini mutationum verificatur ꝙ corrumpuntur a cō
trario ⁊ ꝙ ſuccedunt ſibi inuicem ſe mutuo expellentia:

⁊ non de illis que fiunt conſecutiue de quorū numero
eſt quantitas interminata. ¶ Ad ſecundam rationē ne
gatur conſequentia: ⁊ ad probationem dicitur ꝙ diuer/
ſas formas. pre exigere diuerſas ꝑtes in materia poteſt
intelligi dupliciter. vno modo vt ly pre dicat ordinē tē/
poris: ⁊ ſic verum eſt quaſcunq; duas formas ſimul re
cipiendas in materia preexigere eam eſſe diſtinctam in
plures partes immediate ante illud inſtās in quo ille for
me inducuntur eadē enim pars materie non poteſt ſi/
mul ad duas formas alteratione ſufficiente diſponi. ſed
talis diſtinctio partium materie preexacta non oportꝫ ꝙ
fiat per interminatas dimenſiones ipſi materie inheren/
tes. ſed ſit per dimenſiones precedentium compoſitorū
Alio modo poteſt intelligi vt ly p̄terea dicat ordinem ne
ceſſarium ita ꝙ in inſtanti introductionis formarum ne/
ceſſe ſit materiam habere prius natura diuerſitatem par
tium ⁊ poſt formas diſtinctas. ⁊ hoc eſt falſum. oportꝫ
enim prius materiam eſſe natura q̄ diſtinctam eſſe in il/
lo. ergo ⁊ pro illo inſtanti exigunt due forme diſtinctas
partes materie ſed non preexigunt. ¶ Ad tertium diciť
ꝙ formam diuidi per diuiſionem ſubiecti poteſt intelli/
gi dupliciter. vno modo vt ideo forma diuiſionem habe
at ex ſubiecto quia in materia prediuiſiua recipiť. ⁊ hoc
modo quomodo ſit verum ⁊ quomodo ſit falſū nūc
nunc declarum eſt. Alio modo vt ideo forma diuidatur
ad diuiſionem ſubiecti quia forma habet talem diuiſio/
nē ratione ſui ſubiecti: ⁊ hoc modo verum eſt eo ꝙ ex
hoc ꝙ eſt in materia ratione cuius compoſitum eſt quā
tum ſicut enim qualitas ſequitur compoſitum ratōe for
me non ita tamen ꝙ ipſa qualitas preſit in ipſa forma ſub
iectiue. ita quantitas ineſt compoſito ratione materie nō
ita quot p̄ſit in materia. quia ergo diuiſio quātitatiua for
me non cōuenit niſi ratione in qua recipitur vt forme a
materia ſeparate oſtendunt ideo formas diuidi ad diuiſi
onem ſubiecti cōcedimus non tamen diuiſionem iſtam
p̄cedere formam ſed comitari: vnde pꝫ reſponſio ad to
tum ꝓceſſum rationis quoniam ruit fundamento falſo
initens. fundatur enim ſuper hoc quot ex poſitiōe ſequi
tur formas nō diuidi ad diuiſionē ſubiecti reſponſio pꝫ
non ſequi. ¶ Quinta dubitatio pretermiſſis argumen/
tis ſecundum ſan. Thome doctrinam habet partem af/
firmatiuam veram. Cum enim ab omni forma fluat ali
quod eſſe quia forma eſt que dat eſſe rei neceſſe eſt a for
ma accidentali fluere accidentale eſſe ſicut ab albedine eſ
ſe album ⁊ a dulcedine eſſe dulce. ꝙ autē fluit a forma
accidentali non eſſe idem qd eſſe ſubſtantiale. ex propri/
is rationibus ſubſtantie ⁊ accidentis notiſſimum eſt. eſſe
nanq; ſubſtantiale eſt eſſe ſimpliciter ſcdm ſe indepen/
dens ⁊ primum. eſſe autem accidentale eſt eſſe ſecūdū
quid in alio dependēs a ſubiecto: ⁊ poſterius nec eſſe ſo
lum actualis exiſtentia accidentis diſtinguitur realiter ab
eſſe ſubiecti actualis. ſed etiā ab ipſa eſſētia forme accidē
talis a qua eſt. iā enim ſupra probatum eſt ꝙ nulla qui
ditas creata eſt ſuum eſſe exiſtentie. vnde exiſtentia al/
bedinis nec eſt ipſa albedo nec exiſtentia ſubiecti nec re
ceptio albedinis i ſubiecto ſicut nec exiſtentia forme ſub
ſtantialis ē ipſa forma aut materia aut receptio forme in
materia. ſed quemadmodum forma ſubſtantialis rece/
pta in materia perficit ipſā vt vtraq; exiſtentiam recipi
at. ita albedo recepta in ſubiecto perficit ipſum vt eē al/
bum recipiat. ita qd ſicut forma ē ratio materie ⁊ com/
poſito ſubſtantiali ꝙ eſſe habeat ita albedo ē ratio ſubie/
cto ꝯpoſito ex albedine ⁊ ſubiecto quod habeat tale eſſe
albū. Et ſicut tot eſſe ſubſtantialia in aliquo oꝫ eē quot
ſunt forme ſubſtantiales. ita ſcdm numerū formarum
accidentalium multiplicatur eſſe accidentale. Aliud eſt ſi
quidem eſſe albū ⁊ aliud eſſe dulce eſt. errant preterea
qui ſancto Thome impoſuerunt opinionē recitatam a
Scoto in quarto ſententiarum digeſtione duodecima.
¶ Circa ſextam dubitationem an. ſ. ſubſtantia accidenti
ſubiecta poſſit intelligi ſine omni accidēte. declaranda eſt
primo ſententia ſancti doctoris. error deinde qdā eijcien

dus. Ad percipiendum ꝑmum diſtinguendū eſt. ꝙ de ſubſtantia ⁊ accidente dupliciter loqui poſſumus. ꝑmo modo vt ſic. ideſt de ſubā ſub ratione ſubſtantie ⁊ de accidente in eo qꝺ accidens. alio modo cōtingit loqui ꝺ ſubſtantia ⁊ accidente ſub rōne talis ſubſtantie ⁊ talis accidētis. ꝑmo modo ſubſtantia eſt ſeparabilis ab omni accidēte eo qꝺ ē ſubſtantiale vt ſic nullam connexionem neceſſariam habet cum eſſe accidentali. alioquin omnis ſubſtantia eſſet accidenti ſubiecta. ſcꝺo modo ſubſtantia non poteſt ſeparari ab omni accidente quia nō a ꝓpria paſſione ꝓpter connexionem neceſſariam que eſt inter ſubiectum ⁊ ꝓprium non propter hoc ꝙ ſubiectum dependet. Sāctus Thomas in queſtiōibus diſputatis de ſpiritualibus creaturis queſtione vltima ad ſeptimum ⁊ in queſtionibus de anima queſtione duodecima ad ſeptimū ait ꝙ ſubiectū eſſe ſine ꝓpria paſſione non eſt poſſibile nec intelligibile: in littera autem loquens de eſſe ſubſtantiali ⁊ accidentali vt ſic ait ſubiectum poſſe eſſe ſicut accidentali forma ſibi aduenientе. oſtendit autem natura demonſtrationis ſubiectum eſſe non poſſe ſine paſſione opꝫ nanqꝫ concluſionē que inherentiam paſſionis in ſubiecto concludit neceſſariam eſſe ⁊ impoſſibile aliter ſe habere. Error autem intolerabilis hic cauendus eſt poſit᷒ ab Antonio trombeta in quolibet ſuo dicente ꝙ quia ſecundum ſan. Tho. ⁊ eius ſequaces ſubiectum non ē niſi cauſa materialis reſpectu paſſionis. ⁊ paſſio eſt accidēſ neceſſario ſequitur ſubiectum poſſe eſſe ſine ꝓpria paſſione. fundamentum autem huius conſequentie eſt: qꝛ omnis potentia paſſiua eſt potentia contradictionis. ſed ſubiectum eſt ſolum in paſſiua potentia reſpectu paſſionis. ergo eſt in potentia contradictionis. ergo poteſt habere ipſam ⁊ non ipſam. Maior habetur ex nono metaphyſice textu commenti. 17. ⁊ probatur etiam ratione ſic paſſiones entis diſtincte ſunt tales ꝙ vna includit negationeꝫ alterius. ergo potētia includit negationem act᷒ ⁊ per conſequens potentie vt potētia eſt cauſa repugnat eſſe ſine actu ⁊ ex altera parte poteſt eſſe in actu. gͦ oīs potentia eſt potentia contradictionis. ꝑreterea ad ideꝫ poſſibile eſt medium inter neceſſarium ⁊ impoſſibile. ergo cum neceſſarium reſpiciat eſſe ſolum: ⁊ impoſſibile non eſſe ſolum. poſſibile reſpicit eſſe ⁊ non eſſe: ⁊ ſic omnis potentia cū ab ea dicat᷑ poſſibile ē potētia ꝯdictionis. ꝑreterea ad idem. ideo potentia paſſiua eſt ad eſſe. quia poteſt ab alio recipere eſſe ſcꝫ ab agente. ſi autem ab alio recipit eſſe illo circumſcripto quātū eſt ī ſe ē ſub non eſſe. Si ergo potentia paſſiua ex ſe eſt ſub non eſſe ⁊ ab agente poteſt habere eſſe: neceſſario ſequitur ꝙ eſt potentia contradictionis. ſ. ab eſſe ⁊ non eſſe. Accidit autem error hic ⁊ in ꝑncipijs ⁊ in contradictione. in principijs qꝛ ſan. Tho. in prima parte queſtione. 77ª articulo ſexto tenet ex intentione: ⁊ probat ſubiectum eſſe cauſam ſue ꝓprie paſſionis in triplici genere cauſe ſcilꝫ materialis effectiue ⁊ finalis. vnde patet error minoris. maior autem licet ſit Ariſtotelis eſt tamen male intellecta ⁊ probata. potentia enim materialis eſt duplex. quedam eſt receptiua tantū. quedam ꝟo non ſolum receptiua. ſed etiam paſſiua extēſo nomine paſſionis ad omne genus tranſmutationis potentia receptiua tantum eſt neceſſario coeua ſuo actui eo ꝙ ſi eſſet ante ſuum actum oporteret ꝙ per aliquaꝫ trāſmutationem illum reciperet. ⁊ ſic non eſſet receptiua tātum reſpectu illius. potentia autē paſſiua neceſſario nulli actui coeua eſt reſpectu cuius eſt paſſio eo ꝙ omnem actum per tranſmutationem acquirit. ⁊ conſequenter ꝑ tranſmutationem perdit. omne enim generabile eſt corruptibile: vt dicitur primo celi. ꝑropoſitio ergo illa oīs potentia eſt potentia cōtradictionis: eſt ītelligenda ꝺ potentia paſſiua ⁊ non de receptiua tantuꝫ hec gloſa ⁊ ſenſus ipſe ⁊ textus Ariſtote. conueniunt. ad ſenſum enim patꝫ in celo eſſe potentiam receptiuam ſue figure ⁊ tamen in eo potentia non eſt potentia contradictionis. celū enim non eſt in potentia ad aliam figuraꝫ. Ariſto. ꝟo textu allegato nono metaphyſice ait celum non eſſe in potentia ad motum. ſed ad terminos eius tantum: ⁊ tamē conſtat celum habere potentiam receptiuam ſui motus vnde ex hoc inſinuauit ꝙ de potentia paſſiua loquebatur ea enim celum eſt in potentia ad terminos. vnde cuꝫ ſubiectum non habeat potentiam paſſiuam ſed receptiuam tantum reſpectu proprie paſſionis. nulla enim mutatio mediat inter ſubiectum ⁊ paſſionem. oportet ſubiectum non eſſe in potentia contradictionis reſpectu paſſionis. ⁊ ſic concluſio deducta fuit falſa ad rationes autē quibus arguens nititur illam propoſitiōem de omni potentia paſſiua probare. reſpondetur ⁊ ad primam dicit᷑ ꝙ paſſiones entis diſtinctas eſſe tales ꝙ vna includit negationem alterius. veruꝫ eſt quia vna non eſt alia formaliter. potentia enim non eſt actus formaliter. ſed ex hoc non ſequitur. ergo quelibet poteſt eſſe ſine alia. Naꝫ nō valet hoc non eſt illud. ergo hoc poteſt eſſe ſine illo. Ad ſcꝺꝫ dicitur. ꝙ poſſibile vt diſtinguit᷑ contra neceſſariuꝫ ⁊ impoſſibile ſumitur a potentia paſſiua ⁊ non a potētia receptiua tantum. ⁊ ideo ex hoc non ſequitur niſi potentia paſſiua eſſe potentiam contradictionis. Cum tamē arguens debeat probare ꝙ omnis potentia receptiua ſit potentia contradictionis. Ad tertium dicitur ꝙ propoſitio prima ibi adducta ſcilicet ꝙ potentia eſt ad eſſe. quia poteſt recipere eſſe ab alio ſcilicet ab agente in vno ſenſu eſt vera ⁊ in altero falſa. ſi enim ly poteſt dicat poſſe diſtinctum contra impoſſibile. Ariſtotiles dicit eam eē falſam. eſt enim ſenſus ꝙ ideo potentia eſt ad eſſe. quia nō eſt impoſſibile ipſā recipere eē ab agente. ⁊ ſic celum eēt in potentia ad motum cum recipiat ipſum ab alio: ſi aūt ly poteſt dicat potentiam vt diſtinguitur contra eē i. actu tunc propoſitio eſt vera. ideo enim aliquid eſt in potentia ad eē. quia poteſt recipere eſſe qꝺ adhuc non habet: ſicut ideo aliquid eſt in potentia ad non eē. quia poteſt habere non eē quo caret: ſed cum omnis actus poſſibilis haberi ab aliqua potentia non niſi per tranſmutationem acquiratur ad noſtram poſitioneꝫ redditur ꝙ ſcilicet potentia paſſiua ſola ſit ad eē. Alias rationes quibus ſeparabilitas ſubſtantie ab omni accidente a Scotiſtis probat᷑ ex ſupradictis facile eſt ſoluere. Aſſumunt ſiquidem propoſitionem quartuꝫ falſitas eſt ſuperius declarata.

¶ Sequitur textus.

¶ Sed quia illud qꝺ dicitur maxime ⁊ veriſſime in quolibet genere eſt cauſa eoruꝫ que ſūt poſt in illo genere ſicut ignis que eſt in fine caliditatis eſt cauſa caloris in rebus calidis: vt ī ſcꝺo metaphyſice dicitur. ideo ſubſtantia que eſt principium in genere entis: maxime eſt veriſſime eſſentiam habens. opꝫ ꝙ ſit cauſa accidentium que ſecundario ⁊ ſcꝺm quid rationem entis participant.

¶ In hac ſecunda parte capituli diuerſitatem accidentium inter ſe declaraturus premittit cauſam accidentiuꝫ que ſit vt cauſas diuerſitatis eoꝝ inſinuet tali concluſione. ſubſtātia eſt cauſa accidentiū quā probat ſic maxime ⁊ veriſſime ens eſt cauſa reliquorum entium ſubſtantia ē maxime ⁊ veriſſime ens. ergo ſubſtantia ē cauſa aliorum entium. ſed talia ſunt accidentia. Minor ꝟo ex ſeptimo metaphyſice in principio patet. Maior ꝟo ex ſcꝺo metaphyſice textu commenti q̄rti habetur vbi dicitur ꝙ vniuerſaliter id qꝺ ē maxime tale in aliquo ordine qꝺ ē cauſa omnium aliorum in illo ordine: vt ſic ſicut ignis qui in ordine calidorum ē maxime calidus omnium calidorum ē cauſa vt ſint calida vtitur autem nomine generis in littera ſicut Ariſtotiles vtitur ibi vniuocatiōe eo ꝙ ad veritatem huius propoſitionis exigitur ꝙ cauſa communicet cum effectu in nomine ⁊ ratione: licet analogice eadem. non enim ſequitur celum eſt cauſa omniuꝫ calidorum. ergo celum ē maxime calidum qꝺ tamen ſequeretur. ſi celo calide nomen non equiuoce conueniret quia igitur ſubſtantia in nomine ⁊ ratione entis analoga tamē conueniunt: ⁊ ſubſtantia maxime eſt ens. Ideo cauſa eſt omnium aliorum vt entia ſint.

Sequitur textus.

¶ Quod tamē diuerſimode cōtingit quia enī partes ſubſtantie ſunt materia ⁊ forma. ideo quedam accidentia principaliter conſequuntur formam ⁊ quedam materiam.

¶ Quia accidentia cauſantur a ſubſtantia in qua ſunt et effectuum diuerſitas ex cauſis prouenit aſſignat diuerſitatem inter accidentia a priori ex diuerſitate partium ſubſtantie a quibus fluunt accidentia. ⁊ ponit tres diſtinctiones: quarum prima cum ſuis diuiſionibus talis eſt. accidentium alia ſequuntur principaliter formaꝫ: alia ſequūtur principaliter materiam. accidentium ſequentiuꝫ formam. quedam cōmunicant materie quedam ꝟo ſunt ſeparata a materia. Accidentium autem ſequentium materiam: quedam ſequuntur eaꝫ in ordine ad formam generalem: ⁊ quedam in ordine ad formam ſpecialem. eſt autem ratio prime diuiſionis. quia cum vnūquodqꝫ operetur per quod eſt actu ⁊ ſemper ſpecies aliqua mouere ⁊ agere exiſtimetur: vt dicitur tertio phyſicorum textu cōmenti. 17. oportet formam ſequi operationes ⁊ operatiuas virtutes ſimiliter cum patiatur ⁊ trāſmutetur vnūquodqꝫ ratione materie oportet plura accidentia eam ſequi vt ea que propter materie diuerſam complexionem inſunt ⁊ ipſam motui ſubijciunt ⁊c. appoſuit autem ī prima diuiſione ly principaliter vt diſtinguitur contra totaliter. nullū enim accidens eſt ſolius forme aut ſolius materie. ſed omnia ſunt. ⁊ enim ad ipſam non ſolum anima concurrit ſed totum compoſitū ex materia ⁊ forma. fortes enim eſt qui primo intelligit. eſt ergo ſenſus diuiſionis ꝙ accidentium quedam ſequūtur formam nō vt cauſam totalem. ſed principalem quedam: ſimiliter ſequuntur materiam vt cauſam principalem non totalem. Cuꝫ enim omnium accidentium cauſa ſit id qꝺ vere eſt. ideſt ſubſtantia completa oīum cauſa eſt compoſitum ex materia ⁊ forma. ſed aliquorum principalis radix eſt forma aliquorum ꝟo principalis radix eſt materia ſicut enim in artificialibus aliquid conuenit compoſito ratione forme ⁊ aliquid ratione materie quemadmodum ſcindere cōuenit ſerre ratione forme. duricies autem ratione materie. Ita ⁊ in naturalibus aliquid oritur in compoſito ratione ⁊ aliquid ratione materie quemadmodum in forte ſentire ⁊ intelligere eſt ratione forme. Maſculinū ꝟo ratione. que autem ſit regula ad diſcernendum accidētia ſequentia formā ab accidentibus ſequentibus materiam infra aſſignabitur.

¶ Sequitur textus.

¶ Forma autem inuenitur aliqua cuius eſſe non dependet a materia vt anima intellectualis. materia ꝟo non habet eſſe niſi per formaꝫ vnde in accidentibus que ſequūtur formam ē aliquid qꝺ non habet cōmunicationem cum materia: vt intelligere qꝺ non eſt per organuꝫ corporale ſicut ꝓbat philoſophus in tertio ꝺ anima. Aliqua ꝟo ex conſequētibus formaꝫ ſunt que habent cōmunicationem cum materia: vt ſentire. ſed nullum accidens ſequitur ſine communicatione forme.

¶ Hic ponitur prima ſubdiuiſio cum eius cauſa. cum enim proprie virtutes ⁊ proprietates; ⁊ operationes formarum ipſis formis proportionari debeant. Ita ꝙ ſi eſſentia ipſius forme ſit dependens a materia: ⁊ operatio eius cum non fiat ipſa forma a qua fluunt perfectiones dependentes a materia ⁊ ſi eſſentia forme eſt independens a materia virtutem aliquam oportet habere a materia independentem. Alioquin ocioſe feciſſet natura formam independentem feciſſet ſiquidem naturam eleuatam ſupra materiam vt ſic non poſſꝫ operari. Et conſequenter nec finem proprium conſequi vnumquodqꝫ enī eſt per ſuam operationem. vt dicitur ſcꝺo celi textu cōmenti. 17. Quia ergo inuenitur duplex genus formaruꝫ ſubſtantialium dependentium ſcilꝫ a materia vt ſunt oīs forme materiales. ⁊ independentium ab ea vt eſt anima humana ideo inuenitur duplex genus accidentium ſequentium formam. Quedam enim fluunt a forma dependente a materia. ⁊ hec ita fluunt ab ea ꝙ tamen recipiuntur ſubiectiue in compoſito propterea dicitur ꝙ habent cōmunicationem cum materia vt ſentire vegetare ⁊ huiuſmodi: quedam ꝟo fluunt a forma independente vt ſic ⁊ hec fluunt ab ipſa forma ꝙ recipiuntur in ſola forma ſubiectiue ⁊ propterea dicuntur non habere communicationem cum materia: vt intellectus ⁊ voluntas: intelligere velle ⁊ huiuſmodi. Nec arbitreris nos immemores contradicere ſuperius nunc dictis. vtrunqꝫ eniꝫ eſt verum ꝙ ſcilicet omne accidens eſt compoſiti vt ſupradiximus: ⁊ qꝺ aliquod accidens eſt ſolius forme. vt modo dicimus: accidens enim eſſe alicuius poteſt intelligi dupliciter. vno modo vt completi principij elicitiui ⁊ receptiui. Alio modo vt ſuppoſiti hoc ſecūdo modo omne accidens eſt compoſiti cuius ē eē ⁊ fieri. vnde anima non intelligit vt ſuppoſitum qꝺ operatur. ſed fortes per animaꝫ. primo ꝟo modo aliquod accidens eſt ipſiꝫ aīe ⁊ aliquod eſt compoſiti. virtus eniꝫ intellectiua non eſt ſubiectiue in aliqua parte corporis compoſita ex materia ⁊ forma. ſed eſt ſubiectiue in ſola eſſentia anime vnde in tertio de anima textu commenti quarti. Dicitur qꝺ intellectus nullius corporis eſt actus: virtutes autem ſenſitiue non ſunt ſubiectiue in ſola anima. ſed in determinatis corporis partibus compoſitis ex materia ⁊ forma ſubſtantiali. Similiter completum elicitiuum principiuꝫ ſenſationis non eſt ſola potentia anime ſed compoſituꝫ ex organo corporali ⁊ virtute: anime intellectualis autem ꝑncipium elicitiuum completum eſt ipſa ſola virtus intellectiua: et cum operatio immanens ſit ſubiectiue in ſuo elicitiuo principio: intelligere erit in ſolo intellectu ſicut in ſubiecto. propterea ſan. Tho. alibi dicit ꝙ anima intelligit ſicut oculus videt vt completum principium elicitiuum oculus enim nominat compoſitum: nominat compoſitum ex organo corporeo ⁊ virtute anime. non ergo contradicunt iſta. omne accidens eſt compoſiti vt ſuppoſiti ⁊ aliquod accidens eſt ſolius forme vt completi ꝑncipij elicitiui ⁊ receptiui: ⁊ licet totus ſermo ſit de accidētibus ſubſtantiarum materialium ex his tamen innuitur natura accidentium ſubſtantiaruꝫ ſeparatarum. opꝫ enī ea eſſe de ordine illorum accidentiuꝫ que ſequuntur formam independentem a materia. ⁊ nota ꝙ antequā ponatur alterius membri ſubdiuiſio. Aſſignatur cauſa in littera quare non ſit talis ſubdiuiſio de accidentibus ſequētibus: qualis facta eſt de his que ſequuntur formam vt dicatur accidentium ſequentium materiam quedam cōmunicantur forme ⁊ quedam non. ⁊ cauſa eſt iſta quia non inuenitur duplex materia altera dependēs a forma ⁊ altera non: ſicut inuenitur duplex forma: nulla enī ma-

teria poteſt eſſe ſine forma vt probatum fuit.

Sequitur textus

¶ In his tamen accidentibus que materiaʒ
inuenitur quedam diuerſitas. quedam enim
accidentia conſequuntur materiam ſecunduʒ
ordinem queʒ habet ad formam ſpecialem ut
maſculinum ⁊ femininū in animalibus. Quo
rum diuerſitas ad materiaʒ reducitur. vt dici/
tur in decimo metaphyſice: unde remota for/
ma animalis dicta accidentia non remanent
niſi equiuoce: quedaʒ vͦo conſequuntur ſecun
dum ordinem quem habet ad formam gene/
ralem: ⁊ ideo remota forma ſpeciali adhuc in
ea remanent ſicut nigredo entis eſt in ethiope
ex mixtione elementorum: ⁊ non ex ratiōe ani
me: ⁊ ideo poſt mortem in eo remanet.

¶ Hic ponitur alterius membri diuiſio talis. accidentiū
ſequentium materiam. quedam ſequuntur eam in ordi/
ne ad formam generalem. quedam in ordine ad formaʒ
ſpecialem. Illa accidentia dicuntur ſequi materiam in or
dine ad formam generalem que indiuiduo alterius gene
ris altioris conueniunt ratione magis ſue materie q̄ʒ
forme ſicut hoc mixtum habet cutis nigredinē non ex ra
tione forme mixti. ſed quia materia ſua talis paſſa eſt pu
ta in tali climate. vbi calor ſolis abundat. illa vͦo dicuntur
conſequi materiam in ordine ad formam ſpecialem que
indiuiduo inferioris generis vel ſpeciei. conueniunt ma/
gis ratione materie q̄ʒ forme ſicut hoc animal eſt maſcu
linum non ratione anime principaliter. ſed quia materiaʒ
ad animam diſpoſitam talis paſſio comitata eſt. puta qr
materia plene dominio actui vigoroſi ſeminis ſubiecta fu
it. Signum autem ꝙ talia accidentia iſta ſe habent. ſ. ꝙ
ſequuntur materiam ſecundum qd̄ reſpicit formam al/
tioris vel inferioris generis eſt ꝙ aliqua eorum eiuſdem
rationis remanent compoſito corrupto: ⁊ quedaʒ non
remanent niſi equiuoce. nigredo ſiquidem hominis viui
⁊ mortui eiuſdem rationis eſt: maſculinitas autem non
cauſa autem huius nulla eſt alia niſi quia maſculinitas ſe
quitur animal ratione ſue proprie materie ⁊ propterea
corrupto ⁊ non remanente niſi equiuoce. opʒ maſculini/
tatem in cuius rationem ponitur animal equiuoce rema
nere. Albedo autem quia mixti materiam ſequitur in ca
dauere remanentis ſecundum eandem diffinitionem nō
equiuoce remanet. circa ea que hic dicuntur accidit du//
Qō. 17. bium. vtrum nigredo cutis in ethiope viuo ⁊ mortuo ſit
vna ⁊ eadem numero ⁊ vniuerſaliter. vtrum ſit idē nu/
mero accidens in genito ⁊ corrupto. in hac dubitatione.
tria agenda ſunt primo recitabitur opinio quorundam.
ſecundo ponetur opinio ſancti Thome. tertio reſponde
bitur ad obiecta. quo ad primum quidam opinantur ac/
Opio quorundam. cidentia communia genito ⁊ corrupto eſſe eadem nume
ro. In vtroqʒ inter quos aliqui quibuſdam verbis Aue
rois innixi tali diſtinctione ſuam promunt imaginationeʒ
Accidentia communia genito ⁊ corrupto habent dupli/
cem modum eſſendi terminatum ſcilʒ ⁊ interminatum
accidentia interminata vocant eſſentias accidētium abſqʒ
limitatione ad talem vel talem gradum. accidentia vero
terminata dicunt eſſentias accidentium limitata ad hunc
vel illum graduʒ. accidentia iterminata ponunt eadē nu
mero eſſe in genito ⁊ corrupto. non auteʒ terminata: vi
de ſicut quantitas interminata cōmunis expreſſe a com/
mentatore ⁊ eadem in omnibus ponūtur. ita calor inter
minatus cōmunis ⁊ ideʒ eſt in aere ⁊ igne: confirmatur
autem opinio iſta auctoritatibus ⁊ rationibus. Ariſtoti/
les primo de generatione textu commenti. 23. dicens in
his autem ſi aliqua manent in genito ⁊ corrupto puta qſi
ex aere ⁊ aqua ſi ambo diaphana aut humida ⁊c. oſten
dit non eſſe inconueniens ꝙ aliquod idem accidens ſit i
genito ⁊ corrupto ⁊ in ſcd̄o de generatione textu cōmen
ti. 25. vult expreſſe ꝙ in habentibus ſymboluʒ eſt faci/
lior tranſitus. quia eſt facilius corrumpere vnum quam
duo. Auerois quoqʒ in libro de ſubſtantia orbis non lon
ge a principio dicit non ſolum dimenſiones interminataſ
quas ſimplices vocat remanere eaſdeʒ in genito ſed vni
uerſaliter qualitates omnes gēito ⁊ corrupto. Ratio au
tem prima ad hoc eſt quia ſi qualitates diſponentes ma
teriam rei corrumpende ad nouam formam corrumpi/
tur. Queritur quid educit formam generandam non
poteſt dici ꝙ illud ſit agens extra quia hoc non poteſt fa/
cere niſi per qualitates medias introductas in materia.
qualitates autem ille corrumpi dicūtur ab aduerſario an
te inductionem forme. ergo remanet ꝙ nihil ſit qd̄ edu/
cat formā qd̄ eſt impoſſibile. Preterea qualitates ſym
bole queritur a quo corrumpuntur cum nullum contra
rium appareat: ⁊ fruſtra corrumpi res cenſeatur in ali/
quo inſtanti in quo eandem oportet generari. Preterea
figura cadaueris organizatio ⁊ cicatrix ⁊ ſi qua ſunt hu/
iuſmodi ſi non remanent eadem. Queritur a quo gene/
rantur ⁊ cum non poſſit dici a quo generantur per mo/
dum ſequele oportet ꝙ nullum ſit generans ꝙ ante non
generentur per modum ſequelle: probatur. Accidentia
enim aliqua ideo conſecutiue generantur quia dans for
mam dat conſequentiā ad formam modo iſta accidentia
repugnant forme magis q̄ʒ ſequātur eam cuius ſignuʒ
quia ſub forma cadaueris ad corruptionem tendunt. et
hec de primo. ¶ Quo ad ſecundum: ſciendum ē Tho
miſtarum eſſe opinionem nullum accidens eſſe ideʒ nu/
mero in genito ⁊ corrupto. ſequitur enim hoc neceſſario
ex noſtris principijs. nam ſi nullum accidens eſt ſubie//
ctiue in materia ⁊ non datur niſi vna forma ſubſtantialis
in compoſito impoſſibile eſt idē accidens remanere ideʒ
numero. Migraret ſiquidem accidens de ſubiecto i ſub
iectum ⁊ eſſet idem ⁊ non idem. nec rationes pro nunc
ad hanc concluſionem afferam. quia opʒ ad hoc efficacit
probandum probare illud principium. ſ. ꝙ in compoſito
eſt tantū vna forma ſubſtantialis: ſed declarabo quo mo
do hoc ſit poſſibile ⁊ quo modo defendenda eſt ab ad//
uerſarijs poſitio noſtra. Sciendum eſt igitur accidens q̄
drupliciter corrumpi. primo per alterationem oppoſitaʒ
ſuo contrario vt frigus a calido. ſcd̄o ad abſentiam con/
ſeruatiui agentis vt lumen in aere deſinit ſole recedente.
tertio ad corruptionem ſubiecti vt riſibilitas corrumpit
homine mortuo. quarto ad corruptionem termini vt ſi/
militudo deſinit conſimili perempto ⁊ quia quot modis
dicitur vnum oppoſitoruʒ tot modis dicitur ⁊ reliquū.
Accidens generatur quadrupliciter. primo ab agente ſi/
bi ſimili per tranſmutationem ſicut aqua calefit ab igne
calido. ſcd̄o ad preſentiam agentis in fieri ⁊ eſſe vt lumē
in aere fit a ſole preſente. tertio ad generationem ſubiecti
vt riſibile generatur homine genito. quarto ad genera//
tionem. vt forte ſolo albo exiſtēte ſtatim ad alterius albi
generationem conſurgit in forte ſimilitudo. ⁊ licet omni
bus iſtis modis contingat accidens per totam latitudinē

corrumpi nullius tamen illorum modorum conuenit ac/
cidentibus omnibꝰ niſi tertius. Cōmune namqʒ eſt om/
nibus accidentibus corrumpi eorum ſubiecto corrupto
cum accidentis eſſe ſit in eſſe. ⁊ ideo ſufficiens cauſa cor/
ruptionis accidentium redditur quando ſubiecti corru/
ptio aſſignatur. vnde cum in aere ſit ignis licet non opor
teat corrumpi calore aeris ſed potius intendi. quia tamē
aer ꝙ ſubiectum illius eſt corrumpitur neceſſe ē ipſum
quoqʒ calorem corrumpi abſqʒ contrario ad ſolum ſub/
iecti defectum. propterea apparet qualiter peccent pec/
cato fallacie conſequentis. Argumenta ea que qualitates
ſymbolas ⁊ diſpoſitiones pro forma introducenda faciē
tes: quia carent contrario corrumpente remanere infe/
runt: ⁊ notandum quot quando accidens generatur ad
generationem ſubiecti vel corrumpitur ad corruptioneʒ
ſubiecti: tunc cum eadem actio terminetur ad vtrūqʒ: ad
ſubiectum per ſe. ⁊ ad accidens conſecutiue: non opor/
tet querere: aliud generans vel corrumpens niſi genera
tiuum vel corruptiuum ſubiecti. idem enіʒ eſt agens qd̄
vtrunqʒ ſimul. ⁊ eadem operatione ſit ſicut cuʒ ignis ex
aere ignem generat. Alterando aerem in fine alteratio/
nis aerem corrumpit per ſe. ⁊ cōſecutiue calorem intro/
ductum ⁊ vniuerſaliter omnia accidētia que in aere erūt
ea conſecutionis neceſſitate: quia accidens ſine ſubiecto
proprio remanere non poteſt. ⁊ in eodem inſtanti gene/
rat ignem per ſe: ⁊ calorem cōſecutiue abſqʒ alia media
alteratione ſimile calori ante illud inſtans exiſtenti. Simi
le autem eſt indiciū de quantitate ⁊ figura ⁊ alijs diſpo/
ſitionibus ⁊ accidentibus ſimilibus in genito ⁊ corrupto
omnia enim iſta concomitatiue producuntur. ⁊ ideo nō
oportet querere generans niſi quod ſubiectum generat:
⁊ cum ſupradicta inſpexeris videbis quod ſimile a ſuo
ſimili concomitatiue: ⁊ per accidens quandoqʒ corrum
pitur. ⁊ per oppoſitum a non ſimili concomitatiue p ac/
cidens generari ꝯtingit ipſuʒ accidens. Ariſt. ergo quo/
tiens dicit eadem remanere in genito ⁊ corrupto eadeʒ
ſpecie non numero ait. ⁊ per hoc per accidens. variatur
enim vnitas numeralis non ppter generationis vim ſed
ſubiecti corruptionem. facilior quoqʒ tranſitus in haben
tibus ſymbolum nō ex identitate numerali ſymboli acci
dentis ſed ex nō repugnantia illius in agendo vel patien/
do prouenit. ⁊ ex hoc quot forme ſubſtantiales a qbus
fluunt ſimiles qualitates ſunt ſimiliores. ex effectibꝰ eniʒ
natura cauſe innoteſcit. Auerois auteʒ ſi ſaluari debet eo
Ad 1m dem modo gloſetur. ¶ Ad rationem antē oppoſite opi/
nionis dicitur. ⁊ ad primam quidem quod educens for
mam in vltimo inſtanti eſt generans extra nō per aliquā
actionem q̄ʒ in illo inſtanti eliciat: ſed in termino actionis
nudam materie eſſentiam attingens. Unde cum dicitur
agens extra non poteſt educere formam niſi per qualita
tes medias introductas: verum eſt dum agit. non auteʒ
cum eſt in termino actionis ſufficit ⁊ exigitur alteraſſe ad
Ad 2m materie expoliationem ⁊ diſpoſitionem. ¶ Ad ſecundū
dicitur quot qualitates ſymbole. ⁊ ſimilia corrumpunt
per accidens ad corruptionem ſubiecti a corrumpente p
ſe ſubiectum nec fruſtra in eodem inſtanti eſt primū non
eſſe earum. ⁊ primum eſſe ſibi ſimilium. ſed neceſſario
Ad 3m neceſſitate materie: vt dictum eſt. ¶ Ad tertium dicitur
quot figura ⁊ cicatrix ⁊ huiuſmodi producuntur conſe/
cutiue. ⁊ per accidens a generante eorum ſubiectum ſci
licet cadauer: nec eſt verum quot ſola illa accidentia ge/
nerentur conſecutiue que ſequuntur. ſed multa acciden/
tia ſequuntur compoſitū ex neceſſitate materie que ſunt
licet non incompoſſibilia aliqualiter. tamen oppoſita ipſi
forme: vt patet de ſe. ⁊ ideo dico ꝙ figura ⁊ ſimilia ſe/
quuntur cadauer ex neceſſitate materie: quia. ſ. agēs na/
turale non poteſt tam cito diſpoſitiones per tot tranſmu
tationes radicatas corrūpere totalr̄. ⁊ ideo ſimiles diſpo
ſitiones ſequuntur. ⁊ quia non ſunt facientes pro forma
geniti. Ideo ad corruptionem properantur.

¶ Sequitur textus.

¶ Et quia unaqueqʒ res indiuiduatur ex ma
teria ⁊ collocatur in genere uel ſpecie per ſuaʒ
formam. Ideo accidentia que conſequuntur
ſunt accidentia indiuidui ſm̄ que etiam indiui
dua eiuſdem ſpeciei differunt adinuicem. Ac
cidentia vͦo que conſequuntur formam ſunt
proprie paſſiones uel generis uel ſpeciei. Vn
de inueniuntur in omnibus participantibꝰ na
turam generis uel ſpeciei ſicut riſibile conſe/
quitur in homine formam: quia riſus contin/
git ex aliqua apprehenſione anime hominis.

¶ Hic ponitur ſecunda diuiſio accidentiuʒ que talis eſt
Accidentium alia ſunt accidentia indiuidui alia ſunt acci/
dentia generis vel ſpeciei. Duplex autem inter iſta diffe
rentia ponitur. prima eſt quot accidentia indiuidui con/
ſequuntur cōpoſitum ratione materie principaliter. Acci
dentia vͦo ſpeciei vel generis ſequuntur compoſitum ra
tione forme. ſecunda eſt quot accidentia indiuidui ſunt
ea penes que attenditur differētia inter particularia eiuſ/
dem ſpeciei. Accidētia vͦo ſpeciei ſiue generis ſunt cōmu
nia neceſſario omnibus indiuiduis illius ſpeciei vel gene
ris. Exemplum. maſculinum ⁊ femininum ſunt accidē/
tia indiuidualia. ſequuntur enim materiam ⁊ penes ipſa
differunt ſortes ⁊ berta. Riſibile autem eſt accidēs ſpe/
cificum. ſequitur enim intellectiuam apprehenſionem ⁊
omnibus hominibus neceſſario conuenit. Aſſignatur quo
qʒ radix prime differentie cum dicitur quot materia eſt
principium indiuiduationis. forma autem eſt per quam
res in genere vel ſpecie collocantur. Ex hoc enim quot
materia eſt cauſa eſſe indiuidualis vt ſic ſequitur quot
ſit etiam radix accidentium conſequentium ipſum eē in/
diuiduale: ac per hoc accidentia indiuidui ſunt que conſe
quuntur materiam. ex eo autem quot forma eſt princi/
pium eſſe generici ⁊ ſpecifici oportet quot etiam ſit cau/
ſa proprietatum. ⁊ accidentium conſequentium ſpecieʒ
vel genus. ⁊ ſic accidentia ſpeciei ſiue generis ſequuntur
formā. Secunde vͦo differentie ratio eſt: quia cum tam
in forma ſpecifica q̄ʒ generica conueniant omnia conten/
ta ſub eis. oportet etiam proprietates earum omnibꝰ eē
cōmunes. Cum aūt penes materiā differant indiuidua.
Accidentia quoqʒ materialia oportet eſſe ea ſm̄ que ipſa
particularia inter ſe differunt vt effectus proportionabili Dubium
ter proprijs reſpōdeant cauſis. ¶ Accidunt hic duo dubia
circa litterā. primū eſt qualiter ſit veruʒ quot accidentia
ſequentia materiā ſint ea penes que differunt indiuidua
in eadem ſpecie. Quandoquidem quantitas ſequit̄ ma
teriam: ⁊ tamen eſt communis omnibꝰ indiuiduis cor/
poris ⁊ inferior. ſecundū dubiū eſt qualiter verificetur
quot accidentia ſequentia materiam non ſint paſſiones
generis vel ſpeciei cum maſculinum ⁊ femininum ſe/
quantur materiam. ⁊ tamen paſſiones ſunt animalis.
vnde ⁊ animal in eorum diffinitione ponitur. ſicut ſubie
ctuʒ in diffinitione paſſionis vt decimo metaphyſice tex.
cōmenti vigeſimitertij habetur ſimiliter. Quantitas vi/

detur eſſe paſſio corporis de predicamento ſubſtantie. ⁊ tamen ſequitur materiam. ¶ Ad euidentiam primi ſcito verba illa ſcilicet accidentia ſequentia materiam ſunt ea ſcd̃m que indiuidua. Differunt non eſſe intelligenda vniformiter ſed difformiter. Indiuidua enim differunt penes accidentia materialia. Dupliciter vel quia vnum eorum habet vnum ⁊ reliquum aliud vel quia vtrūqȝ habet idem. ſed alio ⁊ alio modo verbi gratia ſortes ⁊ berta differunt penes maſculinum ⁊ femininum ex eo quot ille habet maſculinitatē: illa feminilitatem. differūt quoqȝ penes ſuas quantitates non ex eo quot ille ſit quantus ⁊ illa non: ſed ex eo quot non eodem modo ſunt quanti nunqȝ enim inueniuntur duo quanta omnino ſimilia ſitibus. ſiquidem proprijs differre neceſſe eſt. Quantitas ergo licet ſit communis omnibus indiuiduis. quia tamē non vniformiter eis conuenit eſt ſcd̃m quā indiuidua inter ſe differunt ſecundo modo. ⁊ hoc ſufficit. ¶ Ad intelligentiam ſecundi notandum quot paſſiones generum ſunt duplices quedam conuenientes eis ratione forme generice. ⁊ quedam ratione materie. ille que ſequuntur formam vocate ſunt hic paſſiones generum. ⁊ non ille que ſequuntur eorum materiam. propterea quia natura

Paſſiões generū ſūt duplices.

generica ex forma eſt talis ⁊ non ex materia. animal enim eſt animal ex ſua forma ⁊ non ex ſua materia. vnde cum in animalis propoſito paſſio ratione forme ſit ſenſibilitas ⁊ ratione materie maſculineitas vel femineitas diuerſis rationibus moti Ariſto. in metaphyſica. ⁊. s. Tho. hic diuerſimode locuti ſunt: quia enim eſt paſſio animalis ratione materie: ideo vocata eſt ibi paſſio. quia autē non ratione forme: ideo hic non eſt dicta paſſio. Similiter dicendum eſt de quantitate: quia ſequitur corpus ratione materie. ſequitur enim ipſum ſcd̃m id quo eſt in potentia diuiſibile quod nō eſt niſi materia vt indiuiſibilitas rerum immaterialium oſtendit. ⁊ nota quot hec ſecunda diuiſio accidentium non differt a prima per membra diuidentia. eadem enim ſunt huius ⁊ illius membra. ſed ſm rationem: quia illa diuiſio accepta eſt penes primas earum radices materiam ſcilicet ⁊ formam. Iſta autem penes ſubiecta quibus appropriantur ſcilicet genus ſpeciem ⁊ indiuiduum.

¶ Sequitur textus.

¶ Sciendum etiam eſt quod aliquando accidentia ex principiis eſſentialibus cauſant̃ ſm actum perfectum ſicut calor in igne qui ſemꝑ actu eſt calidus. aliquando vo ſm aptitudinē tantum. ſed complementū accipiunt accidentia ex agente exteriori ſicut diaphaneitas in aere que completur per corpus lucidū exterius ⁊ in talibꝰ aptitudo eſt accidens inſeparabile: ſed complementum quod aduenit ex aliquo principio quod eſt extra eſſentiā rei vel quod non intrat conſtitutionem rei eſt ſeparabile ſicut moueri ⁊ huiuſmodi.

¶ Hic ponitur tertia diuiſio accidentium: quedam cauſantur ex principijs eſſentialibus ſubiecti ſcd̃m actū perfectum: quedam ſm aptitudinem tantum illa accidentia vocat cauſari ſm actum perfectum ⁊ eſſentialibus principijs que ſm ſuas aptualitates ex itrinſecis principijs ſubiecti in ipſo fluunt vt calor in igne. Illa vo dicit cauſari ſm actum imperfectum ſeu aptitudinem tantum que non ſm ſuas actualitates. ſeu ſm quaſdā inchoationes ex principijs eſſentialibus ſubiecti in ipſo fluunt vt moueri ſurſum in igne ex principijs eius cauſatur ſm ſui inchoationem puta leuitatem. Differunt autem quia prima ⁊ ſm ſuas aptitudines. ⁊ ſm ſe inſeparabilia ſunt a ſubſtantijs. ſecunda vo ſcd̃m ſe quidē ſunt ſeparabilia. ſcd̃m autem ſuas aptitudines non poſſunt ſeparari. Ab igne enim neqȝ aptitudo ad calorem: neqȝ calor ipſe ſeparari poteſt ipſo remanēte. motus autem ſurſum nō ſemper ineſt igni: ſed aptitudo ad motū ſurſū puta leuitas eſt inſeparabilis ab ipſo. ⁊ cauſa horum eſt. quia in illis ipſa actualitas accidentis ex ſolis principijs eſſentialibus fluit. In iſtis vo aptitudo tantum ex ſolis principijs eſſentialibus fluit. ipſa autem actualitas aliunde expectatur ex aliquo ſcilicet exiſtente concurrente vel agendo vel non prohibendo: vt patet in exemplo dato de motu ſurſum qui non ineſt igni niſi aliquo cōcurrente extrinſeco remouente ſcilicet prohibens ⁊ diaphaneitas nō eſt actu in aere niſi concurrente extrinſeco illuminante. lumen enī eſt actus diaphani ſcd̃m actum. vt dicitur ſecūdo de anima textu cōmenti. 69. profundiorem autem huius diuiſionis cauſam elicio ex prima ſecunde queſtione decima articulo primo ad ſecundum. quod ſcilicet ideo aliqua accidentia oriuntur ex principijs eſſentialibus inſeparabiliter ſm actum completum. aliqua autem ſeparabiliter ſm actum completum. ⁊ inſeparabiliter ſm aptitudinem: quia illa ſequuntur rei actualitatē. iſta vo potentialitatē. ⁊ ſic intelligo quia vnunquodqȝ agit ſm quod eſt actu. patitur autem ſm quod eſt in potentia ex ſufficiente rei actualitate procedit quot accidens in ſe complete producat. ⁊ per oppoſitum ex inſufficiente actualitate ⁊ conſequenter potentialitate ex qua omnis inſufficientia eſt prouenit quot res habet accidens in ſe ſm aptitudinem tantum. ⁊ quot ab alio expectet actualitatem: ſeu quot accidens ſeparabile ſit ſm actualitatem quod idē eſt. Amplius cum eſſe bonum expectet complementū. ita quot ex actualitate rei eſt quot habet aptitudinem. ⁊ ex potētialitate quot actualitatem ſequatur. ⁊ non eſſe ⁊ malū potentiam ex actualitate rei prouenire neceſſe eſt eſſe accidentis perfectum ⁊ inſeparabile ſm actum. ⁊ aptitudinem. ⁊ per oppoſitū ex rei potentialitate ꝓcedere oportet incompletionem accidentis. ⁊ ſeparabilitatē eius ſm actum. eſt enim ſeparabilitas ipſa quoddam nō eſſe. qđ cum nihil aliud ſit q̃ȝ negatio neceſſarie ſequelle ſui eſſe completi ad eſſe ſubiecti. Intellige aūt hic: vt ſupra: ſcilicet quot ex actualitate ſubiecti aptitudo eſt. ex potentialitate autem ſeparabilitas accidentis ſm ſuam actualitatē. Aduertendum vo eſt quot ſanctus Thomas paſſiones que dicunt aptitudinem non collocauit ſimpliciter inter accidentia ex eſſentialibus principijs fluentia. ſed potius ipſarum paſſionum. ⁊ aptitudinū actus quos ſcd̃m incompletum eſſe aptitudines vocauit. fecit autē hoc: q̃a aptitudo de ſe non habet rationem alicuius per ſe ꝓducti ſeu producibilis. nullum enim naturale producens intendit aptitudinem. ſed actum illius. non eſt nanqȝ opus riſibilitate niſi vt rideat̃. vnde ⁊ riſibilitas inchoatio quedam riſus eſt propterea igitur inter effectus eſſentialiū principiorum aptitudo non eſt ſimpliciter poſita. ſed actus: quia non ipſa: ſed eius actus eſt qui a principijs productiuis intenditur. Et quia aptitudo nihil aliud eſt q̃ȝ inchoatio quedam. Inchoatio autem eſt actus imperfectus: ideo accidentia ſm actum incompletum aptitudines vocantur. Antequam terminemus tractatum de diuerſitate accidentium: Queritur an omne accidēs habeat aliquod ſubiectū propriū aut aliq̃ accidentia ſint. ita cōia quod nulli propria eſt aūt ratio dubitādi: q: ſi omne accn̄s eſt ꝓpriū alicui cū propriū ꝯueniat oī ſoli. ⁊ ſemꝑ. nullū accn̄s erit ſeꝑabile ab eo. in quo eſt. Ineſſet enim

Utrū a… hēat al… ppriū … iectum.

ſoli ⁊ ſemper proprio ſubiecto. Amplius ſequeret̃ ſemper corruptionē alicuius accidentis comitem fieri corruptioni ſubſtantie ſicut corrupto riſibili corrūpitur homo patet conſequentia. Quia corrupto proprio neceſſe eſt corrumpi illud cuius eſt proprium aliter non conueniret ei ſemper. hec autē experimur eſſe falſa. vt patet in accidentibus communibus ⁊ actibus ſecundis. Ex oppoſito autem cum omne accidēs ſit diffinibile ⁊ in diffinitione cadat ſubiectū de quo accidens per ſe predicat̃ vt patet primo poſterior. ⁊ ſeptimo metaphyſice oportet q̄ omne accidens habeat propriū ⁊ per ſe ſubiectū per ſe nāqȝ ſupponit de omni ſemꝑ ⁊ neceſſario. ad huius dubitationis euidentiam ſciendum eſt quot cū apud. s. Tho. in queſtione de potentia dei ſubiectum habeat triplicem habitudinem ad proprium accidens. ſ. ſubſtētantis ad ſubſtentatum potentie ad actum ⁊ principij ad principiatum ſicut calor ignis non habet eſſe niſi ſubſtentetur in igne: ⁊ eſt forma accidentalis eius ⁊ orit̃ ex ipſo ſm quod aliquid participat iſtas conditiones poteſt dici accidentis ſubiectum ⁊ ſm quod ab iſtis habitudinibus recedit poteſt negari accidentis ſubiectū. vnde propter defectum prime que principalior eſt dicitur in primo poſteriorum. quot nullū accidens eſt ſubiectiue in alio accidente. Quia videlicet nullum accidens poteſt ſubſtentare aliud. ſed ſola ſubſtantia que eſt ens. per ſe alijs fulcimentum prebet eſſendi. Quia autem aliquod vnum accidens poteſt comparari ad aliud vt potentia ad actum. ⁊ quandoqȝ vt proximum principium ad principiatum. ⁊ ideo conceditur etiam vnum accidens eſſe ſubiectum alterius. quēadmodum ſuperficies dicitur ſubiectū coloris: quia eſt in potentia reſpectu coloris. ⁊ dulcedo eē in calido ⁊ humido: quia cauſatur ex calido ⁊ humido. poteſt ergo quadruplicem intellectū habere dubitatio mota. Primo poteſt intelligi vt queratur an omne accidens habeat proprium vt ſubſtantiuum. Secundo an habeat ꝓprium ſubiectum vt potentiam. Tertio an habeat proprium ſubiectum vt principiū. Quarto an habeat proprium ſubiectum vt ſubſtantiuū potentie ⁊ principium ſimul ſi queſtio ſit ſm primum ſenſum reſpōdetur negatiue quod. ſ. non omne accidens habet propriū ſubiectum in ratione ſubſtētantis vt probāt rationes primo inducte. multa enim ſunt accidentia que nullum proprium ſubſtentans ſibi vendicant. ſed communiter multis inſunt vt eorum ſeparatio oſtendit. ſeparantur nāqȝ a ſubſtātia ſubſtentante ea naturaliter remanente: quod de proprijs accidentibus dici non poteſt. Eadem quippe ſubſtantia abſqȝ ſui mutatione contraria ſubſtentat vt dicit̃ in predicamentis. Si aūt iuxta ſecundū ſenſum dubitetur. Reſpondetur affirmatiue quot. ſ. omne accidēs habet proprium ſubiectum in ratione proprie potentie eo quot quilibet actus reſpicit propriam potentiam. ſicut enim actus reſpicit potentiam ſic talis actus talē potentiam ⁊ actus ſpecificus potentiā ſpecifice. Accidens autem omne actus. q̄dam eſt igitur omne accidens habet propriam potentiam cuius eſt actus propter quod tertio phyſicorum textu commenti decimi dicitur ad infirmitatem eſt alia a potentia ad ſanitatem eo quot ſanitas eſt aliud ab infirmitate. ⁊ duodecimo metaphyſice. longo proceſſu probatur principia predicamentorū eſſe eadem proportionabiliter. quia cuilibet actui propria reſpondet potentia. Si autem tertio ſenſu inquirat̃ reſpondetur negatiue. quot. ſ. non omne accidens habet aliqđ ſubiectū proprium in ratione principij proprij eo quot habere ſubiectum propriū in ratione principij includit fluxū illius accidentis a tali ſubiecto in genere cauſe efficientis eo modo quo duorum effectuum ordinem inter ſeſe habentiū prius eſt cauſa effectiua eius quod neceſſario primi productionem ſequitur ſiue iſtud ſubiectum ſit receptiuū accidentis vt quo ſiue vt quod patet quot nō omne accidens fluit a ſuo receptiuo efficiente: ſȝ multa ſunt reſpectu quorum receptiuum pure paſſiue ſe habet vt patet cum ſpecies rei ſenſibilis recipitur in medio ſiue in ſenſu. Si autē quarto modo intelligatur queſtio patet quid dicendum ſit. negatiue enim reſpōdere oportet. ſed aduertendum eſt quod hec que diximus intelligi debent. De accidentibus ſm ſeorſum acceptis actibus. ⁊ ſeorſum aptitudinibus. loquendo nāqȝ de accidētibus. vt. s. Tho. in littera loquitur. ſ. non indicando actualitates accidentium ſeorſum ab aptitudinibus: dicerē quot omne accidens ſecundum ſuam radicalem aptitudinem habet aliquod ſubiectum proprium in rōne ſubſtentantis potentie ⁊ principij licet non ſm ſuam actualitatem eo quod aptitudo ad tale accidens nō eſt niſi in tali gradu ſubſtantiali fluat mediate vel immediate. Et cōſequenter niſi in tali gradu ſubiectiue ſubſtentetur. Immediate vel mediate verbi gratia lumē ſm ſuam actualitatem ⁊ ſubſtantiam licet ſit ab extrinſeco. ⁊ ſic accidēs ſeparabile tamen ſm ſuam inchoationem ſeu radicalem aptitudinem puta diaphaneitatem eſt inſeꝑabile ⁊ fluit a certo gradu ſubſtātiali cōmuni ſuperioribus ⁊ inferioribus. ⁊ ſimiliter ſedere licet ſit accidens per accidens: tamen ſm ſuam aptitudinem eſt proprium ⁊ non natum conuenire niſi certo enti puta animali tali ⁊c̄. fluit enim aptitudo ad ſedēdū ex ſuis principijs ſimiliter ⁊ videre licet ſit accidēs ſeparabile. Radicalis tamen aptitudo ad videndum ſeparari a tali animali non poteſt. Ex his patet quomodo ad vtrāqȝ partem rationes adducte verū concludunt diuerſimode. nam loquendo de accidētibus ſm ſuas eſſentias ⁊ actualitates concluſio rationum primo adductarum conceditur accipiendo ſubiectum in ratione ſubſtentantis ⁊ principij. In ratione autem potentie falſa eſt concluſio vt dictū ē. nec probatio cōtra hunc applicata ſenſum valeret eo quot cum dicitur quot proprium cōuenit ſoli omni ⁊ ſemꝑ intelligitur de ipſo proprio non ſm ſuam actualitatem: ſed ſm aptitudinem. ⁊ ſimiliter cum dicitur quot ad corruptionem proprij deſinit ſubiectum. Intelligitur ſi corrumpitur ſm aptitudinem non autem ſm actum vniuerſaliter loquendo. vel dicatur quot inſeparabilitas ⁊ huiuſmodi non conuenit accidenti vt reſpicit ſubiectum in ratione proprie potentie. ſed vt ſubſtantiuum ⁊ principium. loquendo autem de accidentibꝰ ſm ſuas aptitudines patet quomodo rationes peccant. Dico enim quot nullum accidēs eſt ſeparabile ſm aptitudinem radicalem ſaltem ſed coeuum ſubiecto neceſſario: ⁊ quod corrupto accidente ſm talē aptitudinem oportet ſubiectum corrumpi. ratio autem in oppoſitum adducta concludit quot omne accidēs habet ſubiectū de quo per ſe predicatur ſm ſe vel ſm ſuā aptitudinem. Cum enim eius ſit actus cuius eſt potētia vt dicitur inde ſomno ⁊ vigilia idem ſubiectū erit quod cadit in diffinitionem accidentis ſm aptitudinem ⁊ ſm actum ſicut homo debet poni non ſolum in diffinitione riſibilis ſed riſus. ſtant ergo iſta duo ſimul quot accidēs ſm ſuam actualitatem non habeat proprium ſubectum cui vniuerſaliter ſoli ⁊ ſemper inſit. ⁊ tamen habeat proprium ſubiectum per quod diffiniri debeat: quia ad hoc ſecundū ſufficit quod ſm ſe vel ſm ſuā aptitudinē per ſe de illo ſubiecto predicetur. Ad primum vo ſufficit accidens ſm ſe tantū non predicari per ſe de ſubiecto.

¶ Sequitur textus.

¶ Sciendum eſt autem quot in accidētibus alio modo ſumitur genus differētia ⁊ ſpecies quā in ſubſtantiis. quia enim in ſubſtantiis ex materia ⁊ forma ſubſtātiali fit per ſe unū una quedam natura ex eorum coniunctione reſultante que proprie in predicamento ſubſtantie collocatur. Ideo in ſubſtantiis nomina cōcreta que compoſitum ſignificant proprie in genere eſſe dicuntur ſicut genera uel ſpecies ut

homo. uel animal non autem forma uel materia eſt in predicamento hoc modo niſi per reductionē ſicut principia in genere predicamētorū eſſe dicuntur. ſed ex accidente ⁊ ſubiecto non fit unum per ſe. vnde non reſultat ex eoꝝ coniunctione aliqua natura cui intentio generis uel ſpeciei poſſit attribui vnde nomina accidentiū concretiue dicta nō ponuntur in predicamento ſicut ſpecies uel genera. ut album uel muſicū niſi per reductionem: ſed ſolū ſm qꝺ abſtracta ſignificant ut albedo ⁊ muſica.

¶ In hac tertia parte capituli huius determinatur quomodo accidentia ſe habeant ad intentiones logicas. ⁊ primo quomodo ſe habent ad eſſe in predicamēto. deinde vnde ſumant ex eis genus ⁊ differentia: quo ad primū ponit duas concluſiones. ſ. accidentia in concreto nō ſunt proprie in predicamento ⁊ accidentia in abſtracto ꝓprie ſunt in predicamento. Ad quarum euidentiam ſciendū eſt quod accidentia habent vnum modū eſſendi. ſ. eſſe in alio. non enim ſunt niſi inſint alicui. habent autē duos modos intelligendi eo quod itellectus eſt nactus ea que ſunt adunata in re diuidere. Intelliguntur enī quādoq̄ coītelligendo ſibi ſubiectum cui inſunt: ⁊ tūc intelligunt per modum accidentis eo quo taccidentis eſſe eſt in alio eſſe. Quandoq̄ vͦo intelliguntur ſolitarie nō coītelligendo ſibi eis ſubiectum cui ſm rē inſunt: ⁊ tūc intelligunt per modum ſubſtantie eo quot eſſe per ſe. i. ſolitarie ſoli ſubſtantie conuenit. Accidentia enim ſemꝑ comite egent. Cum autem modus ſignificandi non fundetur ſuꝑ modo eſſendi: ſed intelligendi ſicut habent duos modos intelligendi ſic habent duos modos ſignificādi: vnde ſignificantur quandoq̄ conſignificando ſubiectum: ⁊ tunc ſignificantur per modum accidentis: ⁊ vocantur ſignificata in concreto: vt album nigrum ⁊c. quandoq̄ vͦo ſignificantur ipſa ſola abſq̄. ſ. ſubiecti cōſignificatione: ⁊ tunc ſignificantur per modum ſubſtantie: ⁊ vocantur ſignificata in abſtracto vt albedo ⁊ nigredo. Abſtractum enim ⁊ concretum in accidentibus: licet differāt in modo ſignificandi. i. penes conſignificare ſubiectū ⁊ non conſignificare illud. Conueniunt tamen in ſignificatione ipſius forme accidentalis. Album enim puram qualitatem ſignificat ſicut in predicamentis ſicut ⁊ albedo: ſed album ſignificat albedinem in ſubiecto. Albedo autē ſignificat albedinem abſq̄ illo: quia igitur accidentia in concreto totū coniūctum important puta ſicut albū albedinem in ſubiecto. Coniunctum autem hoc non eſt vnum per ſe: ſed vnum ⁊ ens per accidens. id autem quod in predicamēto reponitur debet importare vnum ⁊ ens per ſe cū predicamenta diuidant ens per ſe. 5° metaphyſice. textu cōmenti. 14. ideo accidentia in concreto non proprie reponuntur in predicamento. ⁊ hec eſt ratio qua in littera prima concluſio probatur que ſic fortificari poteſt. nullū nomen importans ens: ⁊ vnū per accidens eſt proprie in predicamento. ꝯcretū accidentale importat vnum ⁊ ens per accidens: ergo nomen concretū accidentale nō ponitur in predicamento proprie ⁊ per ſe. Ad declarationem minoris ponitur differentia patet concretum ⁊ accidentale ⁊ ſubſtantiale in hoc quot ſubſtantiale importat compoſitum ex materia ⁊ forma. ⁊ tale eſt vnum per ſe ⁊ ideo reponitur in predicamento genus vel ſpecies. accidentale vͦo importat ex ſubiecto compoſitum ⁊ accidēte quod eſt vnum per accidens. ex accidente enim ⁊ ſubiecto non fit niſi vnum per accidens: vt dicitur 7° metaphyſice. ⁊ ideo nō debet poni in predicamento niſi reductiue eo modo quo res impura ad ſue puritatem nature reducitur. Et ſic remanet ſecunda ꝯcluſio vera quod accidentia. ſ. in abſtracto. In predicamento ſpeciei generis predicationem ſuſcipiunt. Aliter omnino a predicamētis accidentia ſunt excludenda. Cum autē audis abſtractū ſolam formam importare nō ideo hoc dictum putes ꝙ abſtractum ſubiectum forme a ſe omnino excludat. hoc enim falſum eſt: ſed ideo quia abſtractum ex modo ſuo ſignificandi quo ſolo differt a concreto non includit ſubiectum principaliter. ſed ſecūdario: ⁊ ex conſequenti quot ex conuenientia ⁊ differentia inter ea ex modo ſignificādi perſuaderi poteſt. Cōueniunt enim in hoc quot tam abſtractum ꝗ̃ concretum ex modo ſignificandi important duo. ſ. quod ⁊ quo ſeu ſubiectum ⁊ formā. Idem enim importat diffinitio ⁊ diffinitum licet alio mō. Diffinitio autem vtriuſq̄ importat vtrunq̄ dictorum vt exēplariter patet. ſimitatem enim dicimus curuitatem naſi ⁊ ſimum naſum curuum. quot autem hoc ſit ex modo ſignificādi ex eo clarum eſt quot tam abſtractum ꝗ̃ cōcretū puram formam ſignificat: vt in predicamentis teſtatur Ariſt. Differunt autem abſtractum ⁊ concretum ex varietate modi ſignificandi in hoc quot concretū importat ex modo ſignificandi principaliter ſubiectum ⁊ ſecundario formam. abſtractum vͦo principaliter importat formam ⁊ ex conſequenti ſubiectū. ¶ Aduertendū nāq̄ eſt quot contrario ordine ſe habent ſubiectū ⁊ forma ad ſignificationem nominis concreti ⁊ eius modum ſignificandi. Importat enim concretum ratione ſignificationis primo formam ⁊ ſubiectum non niſi ex ꝯſequenti copula, quo ad modum vͦo ſignificādi primo ſubiectum ⁊ ex conſequenti formam importat. Cuius ſignū eſt ꝙ in diffinitione concreti exprimitur primo ſubiectū ꝗ̃ genus quod prima pars eſt vt genus diffiniti ⁊ forma ſecundo loco ponitur quaſi differentia. Dicimus nāq̄ ꝙ ſimum eſt naſus curuus. abſtractum vͦo ⁊ ex ſignificatione ⁊ ex modo ſignificandi primo formam importat. Secundario autem ⁊ ex conſequenti ſubiectum. In cuius ſignū in diffiniti diffinitione forma ipſa primo exprimitur genus. ſubiectum autem ſecundario loco differentie vt patet. Cum dicitur ſimitas eſt curuitas naſi. oritur autem hec differentia ex eo quot concretū importat habitudinem inter ſubiectum ⁊ formā prout incipit a ſubiecto ⁊ terminatur ad formam. Abſtractum vͦo importat habitudinem inter formam ⁊ ſubiectū prout incipit a forma. ⁊ terminatur ad ſubiectum vt in exemplis datis apparet. ex hoc enim quot habitudo importata per concretum importatur ex modo ſignificandi vt incipiēs a ſubiecto ſequitur quot pͥmo importet ſubiectū a quo incipit ⁊ ſimiliter ex hoc quot habitudo importata per abſtractum important ex modo ſignificandi vt incipiēs a forma cōſequens eſt vt primo importet formā a qua incipit. cauſa autem huius diuerſitatis eſt quia concreta ad compoſita ſignificanda ſunt inuenta. Compoſitio aūt a ſubiecto oritur. Abſtracta vͦo inuenta ſunt ad ſignificādas formas apud nos inuentas ſimplices quidem. ſed a quibus denominatio ad ſubiecta deriuatur. vnde ⁊ cōcreta compoſitum quid ſonant. abſtracta vͦo formas. vt cadentes tamen ad ſubiecta. non igitur propterea dictū eſt quot abſtractum ſolam formam importet: quia nullo modo copulat ſubiectum: ſed quia ex modo ſignificādi compoſitū non ſonat: neo principaliter importat ipſū ſubiectum quēadmodum concretum: ſed extrinſece tantum vt terminum habitudinis forme ſignificate. aduerte hic quod de abſtracto ⁊ concreto quomodo ſunt in predicamento aliter metaphyſicus ⁊ aliter logicus iudicabit. Cum enim apud metaphycum qui res ſm ſuas eſſentias conſiderat ⁊ non ſcḋm modos intelligendi vel ſignificandi abſtractum ⁊ concretum non differant eo quot eadē res abſtracte. ⁊ concrete ſit ſignificata. Dicet ipſe ſicut abſtractū. ita cōcretum ⁊ in genere eſſe. res enim per ſuam eſſentiā ingreditur vel egreditur genus metaphyſicaliter ſumptū. i. rem generis ⁊ non per modum ſignificandi. vnde nō dicet metaphyſicus. Album eſſe ens per accidens. ſed hoc album: vt patet 5° metaphyſice. textu cōmentorum. 13. ⁊. 14. ⁊ 7° eiuſdē textu. commenti. 16. logicus autem qui non res ſm ſuas naturas. ſed ſuas intentiones adiunctas. primis intellectis ac ſignificatis conſiderat. Dicet abſtractum eſſe in genere. Concretum vͦo non quia res nomine abſtracto ſignificata poteſt denominari ſpecies vt albedo ⁊ genꝰ vt color. Concretum vͦo non propter alietatem modi ſignificandi vt dictum eſt. cauſa autem quare alietas modi ſignificandi hanc varietatem logico prebeat. ⁊ quia modus ſignificandi preuenit ſecundas intentiones ⁊ fundat quodāmodo ipſas. Licet enim tam modus ſignificandi ꝗ̃ ſecūda intentio conueniant in hoc quot ſequantur rem: non ſm ſe. ſed vt intellectam prius tamen rem ⁊ intellectam ſequitur modus ſignificandi ꝗ̃ ſecunda intentio eo quot modus ſignificandi nihil aliud eſt ꝗ̃ ſignum modi intelligendi ſicut vox ſignificans eſt ſignum rei intellecte. vnde ſicut vox ſignificatiua. primo ſequitur rem intellectam ꝗ̃ ſecunda intentio ita eius modus ſignificandi modum intelligendi vt totus ordo pertinentium ad nomina prime intentionis precedat ordinem eorum que pertinent ad nomina ſecunde intentionis. Quia igitur ſecunde intentiones res. vt intellectas ⁊ ſignificatas. Denominant ⁊ non abſolute: ideo ſtat eandem rem diuerſimode intellectam ⁊ ſignificatam denominari ſpeciem ⁊ non ſpeciem. ⁊ conſequenter eſſe directe in predicamento ⁊ nō eſſe directe. in eo ſicut eadem natura humana ſignificata nomine hominis ſpecies eſt ſignificata vero nomine humanitatis ſpecies non eſt. ſed ſpeciei proprium. vnde in propoſito apud logicū res illa que albedinis nomine intelligit diuerſimode ſignificata in predicamēto eſſe affirmatur ⁊ negatur. Si enim in abſtracto ſignificatur cum ſic ſpeciei denominationem habeat in predicamento reponitur. ſi autem in concreto ſignificetur cum ſic ſpeciei vel generis denominationem non habeat quia rem extraneam ex modo ſignificandi includit in predicamento directe eſſe negatur. Et quia intentio ſancti Thome eſt declarare quomodo accidentia ſe habeāt ad intentiones logicas: ⁊ non ad cuius generis rem pertineant: ideo cōcretum accidentale a predicamentis ſeparauit. Cum his omnibus aduertas quod aliquod facit rē reponi in predicamēto dupliciter vno modo vt ratio reponendi ipſm in predicamento alio modo vt conditio ſine qua nō ratio reponendi rem in genere ſiue ſpecie tam apud logicum ꝗ̃ apud metaphyſicum eſt eſſentia illius rei. res enim ꝑ ſuam eſſentiam ad genus ⁊ ſpeciem diffinitur. Conditio autem ſine qua non eſt modus ipſe ſignificandi. ⁊ in predicamento quidem ſubſtantie conditio ſine qua res non ſuſcipit generis vel ſpeciei ⁊c. denominationem eſt modus ſignificandi in concreto. in predicamentis autem accidentium conditio ſine qua non eſt modus ſignificandi in abſtracto. propterea cum dictum eſt concretum accidentale nō directe reponi in predicamento apud logicū Intellige hoc propter defectum conditionis ſine qua nō propter defectum rationis reponēdi. ⁊ ſimiliter cum dicitur quod humanitas ⁊ vniuerſaliter abſtractū ſubſtantiale non eſt in genere ſubſtātie intellige propter defectū conditionis ſine qua nō: ⁊ nō rationis reponendi.

Quõ dñt ꝯcretū ſubſtātiale ⁊ accidentale.

¶ Sequitur textus.

¶ Et quia accidentia non cōponuntur ex materia ⁊ forma: ideo non poteſt in eis ſumi genus a materia ⁊ differētia a forma ſicut in ſubſtantiis compoſitis. ſed oportet ut primū genus ſumatur ex ipō modo eſſendi ſm qꝺ ens diuerſimode ſm prius ⁊ poſterius de. x. generibus predicatur ſicut dicitur quantitas ex eo quot eſt menſura ſubſtantie ⁊ qualitas ſm quot eſt diſpoſitio ſubſtantie. ⁊ ſic de aliis ſm philoſophum in. xi. metaphyſice.

¶ Hic declaratur vnde in accidentibus ſumatur genus ⁊ differentia propoſitionibus tribus. Prima eſt genus ⁊ differentia non ſumuntur in eis ex materia ⁊ forma. Secunda eſt genus ſumitur primū ex primo modo eēndi quo predicamentū ipſum pars entis cōſtituerit. Tertia eſt: differentie ſumuntur in accidentibus ex diuerſitate propriorum principiorum. Prima patet ſic in compoſitum ex materia ⁊ forma nō poteſt habere genus ſumptum a materia ⁊ differentia ⁊ forma. Sed accidentia ſunt in compoſita ex materia ⁊ forma. Igitur nō poteſt in eis ſumi genus a materia ⁊ differētia a forma ſicut fit in ſubſtantiis compoſitis quod qualiter intelligendū ſit ſupradictum eſt. Secunda patet ſic: primū genus oportet explicare eſſentiam ſm propriam potentiam que eſt in ea ſicut vltima differentia debet explicare eſſentiā ſm vltimum actum: ſed eſſentia accidentis ſm modū illum quo pars entis conſtituitur habet propriam potentiam. ergo ex illo modo ſumendum eſt genus primū. Intelligendum eſt hic. Primo ens diuidi per quoſdam modos in predicamēta ſicut quodāmodo genus in ſpecies per differentias. Ita quot ſicut ſpecies per id quo generis partes efficiuntur ineſſe ſpecifico cōſtituuntur ita predicamenta per id quo partes entis ſiunt in eſſe generaliſſimo conſtituuntur. ⁊ ideo modi proprij quibus ens ad quodlibet predicamentū deſcendit ſunt illi penes quos prima genera conſtituta ſunt. ſunt aūt iſti modi per ſubſtantiuum menſuratiuum diſpoſitiuum relatiuū actiuū vt dicitur 5° metaphyſice. textu commenti. 14. Notandum eſt ſcḋo quot cum genus ſumitur a re ſm id quo habet rationem determinabilis primum genus ſumendum eſt a re ſm id quo primo habet rationem determinabilis. primo autē habet rationem determinabilis res ſm primum ſui gradum concepta. primus autem gradus rei is eſt quem res ex modo illo ſortitur quo proprium vbi locū inter partes entis vendicat: ⁊ ideo primum genus ſumptum ab illo modo entis importat rem vt primo determinabile. ⁊ propterea iſta ſe conſequuntur ſumi a re ſm propriam potentiam eius. i. ſm id a quo primo habet rationem determinabilis ⁊ ſumi a re ſm modum illum quo entis pars ſit. ⁊ ſic pꝫ aſſumpta ratio.

¶ Sequitur textus.

¶ Differentia vͦo in eis ſumuntur ex diuerſitate principiorum ex quibus cauſantur. ⁊ quia proprie paſſiones ex propriis principiis ſubiecti cauſantur: ideo ſubiectum ponitur in diffinitione eorum loco. differentie ſi in abſtracto diffiniantur ſm quod ſunt proprie in genere ſicut dicit quot ſimitas eſt naſi curuitas. ſed ecōuerſo eſſet ſi eorum diffinitio ſumeretur ſcḋm quod concretiue dicuntur. ſic enim ſubiectum in eorum diffinitione poneretur ſicut genus: quia tunc diffinirentur per modum ſubſtantiarum compoſitarum in quibus ratio generis ſumitur a materia ſicut dicimus quot ſimum eſt naſus curuus. ſimiliter etiam eſt ſi vnum accidens alterius accidentis principiū ſit: ſicut principiū relationis eſt actio ⁊ paſſio ⁊ q̄titas. ⁊ ideo ſm hec diuidit philoſophus relationē in qnto metaphyſice.

¶ Hic ponitur tertia propoſitio ſcilicet quod differentie ſumuntur in accidentibus ex diuerſitate propriorū principiorum ⁊ declaratur a poſteriori. Signum enim quod differentie ſumantur ex diuerſitate propriorum principiorum eſt quot in diffinitione accidentium in abſtracto que proprie habent genus ⁊ differentias. ſubiectum ponitur loco differentie. hoc enim nō eſſet niſi accidentia differrent penes ſua propria principia. ꝓpterea enim proprie paſſiones differunt inter ſe quia principia

ſubiecti ex quibus cauſatur inter ſe differūt. ⁊ quia poſſet aliquis ſignum hoc inficiari dicens quod ſubiectū proprium quandoq̃ ponitur in diffinitione proprij accidentis loco generis ⁊ non differentie: ideo ad hanc obiectionem excludendā ſubditur: lꝫ econuerſo eſſet ⁊c. ⁊ vult dicere quod licet ita ſit quod quandoq̃ ponatur ſubiectum in diffinitione proprij accidentis loco generis ⁊ nō differentie: quia tamen hoc nō fit niſi cum accidens in ꝯcreto diffinitur. quod vt ſic nō eſt in genere. Ideo hoc nō obſtat noſtre ſententie qua accidentis differentiā ſm quod in predicamento eſt vnde ſumenda ſit declarauimus. cā enim quare in diffinitione accidentis in cōcreto ſubiectū ponitur loco generis non eſt ipſa natura accidentis. ita ꝙ ſubiectū eius eēntia pro genere ſibi vendicet. ſed eſt modus eius ſignificandi. quia enim concretū ex modo ſignificandi importat totum coniunctum. ſ. accidens ⁊ ſubiectum: ideo quot modum rerum diffinit compoſitarum in quibus genus ſumitur a materia ⁊ differētia a forma ⁊ propterea ſubiectum cū ſe habeat vt materia loco generis ponitur ⁊ natura generis ſimū eſt. Cum ſe habeat vt forma loco differētie ponitur ⁊ dicitur naſus curuus. non ſic autē eſt cum diffinitur accidens in abſtracto. tunc enim ponitur vt genus id quod eſſentia ipſius accidentis determinat ſibi vt genus. ⁊ ponitur loco differentie id a quo accidens ſm naturam ſuam ſpecificam differentiā trahit. ſ. ſubiectum proprium ⁊ dicitur ſimitas: ⁊ curuitas naſi. Manifeſtum quoq̃ fit hoc. ſ. quot differentie accidentium ſumuntur ex diuerſitate principiorum propriorum non ſolum quando accidens immediate cauſatᷣ a ſubſtantia: ſed etiam quando vnum accidens eſt alterius principium proprium: tunc differentias ſortiuntᷣ accidentia cauſata penes diuerſitatem accidentium cauſantium: vt patet de relationibus: quare differētia attenditᷣ penes ſua fundamenta ſeu cauſas puta actionem paſſionum ⁊ quātitatem: vt patet ⁊ ex diuiſione. Diuiſione relatiuorum facta ab Ariſto. 5° metaphyſice. textu cōmenti. 20. ⁊ per hoc excluditᷣ obiectio alia que poſſet fieri de ſecunda ⁊ tertia paſſione eiuſdē ſubiecti. poſſet enim aliquis dicere quomodo alia eſt differentia ſecunde paſſionis a differentia prime ſi ex principiis ex quibus fluit paſſio differentia ſumitur: Quādoquidem eadem ſunt principia a quibus fluunt prima ⁊ ſecunda. Excluſa enim eſt hec obiectio per hoc quod dictum eſt ꝙ quando vnum accidens eſt principium alterius. Differentia poſterioris accidentis non ex diuerſitate remotorum principiorum: ſed propriorum attenditur. ⁊ ideo cum prima paſſio ſit principium ſecunde nō ſunt eadem propria ⁊ immediata principia prime ⁊ ſecunde.

℄ Sequitur tertius.

℄ Sed quia propria principia accidentiū nō ſemper ſunt manifeſta: ideo quandoq̃ ſumimus differentias accidentium ex rerum effectibus ſicut congregatiuum ⁊ diſgregatiuum viſus dicuntur differētie coloris que cauſantᷣ ex abūdantia ⁊ paucitate lucis ex qua diuerſe ſpecies coloris cauſantur: ſic ergo patet quomodo eſſentia eſt in ſubſtantiis ⁊ accidentibus. ⁊ quomodo in ſubſtantiis compoſitis ⁊ ſimplicibus. ⁊ quomodo intentiones logice vniuerſales in eis. Inueniuntur excepto principio quod eſt infinite ſimplicitatis cui non cōuenit ratio generis ſpeciei. ⁊ per ꝯſequens nec diffinitum preter ſuam ſimplicitatē. In quo ſit finis ⁊ conſumatio huius ſermonis.

℄ Quia poſſet tertio aliquis dubitare de hoc quod dictum eſt. ſ. quod differentie accidentium ſumuntᷣ ex eorum proprijs principijs. ⁊ hoc qꝺ quandoq̃ ſumimus eorum differentias ab effectibus ſicut albedinis ⁊ nigredinis differentias dicimus congregare ⁊ diſgregare viſum: ideo ad hanc dubitationem tollendam dixit qꝺ hoc contingit non ex natura ipſorum accidentium: ſed ex nobis quibus propria principia accidentium occulta cū ſint opus eſt ex effectibus notioribus differentias ſumere: que differentias veras quodāmodo nobis inſinuent nobis ſicut in exemplo propoſito liquet. albedo enim ⁊ nigredo differunt a priori ex paucitate ⁊ abūdantia. ⁊ paucitate lucis. lux enim in opaco corpore exiſtens aliqualiter obumbrat albedinem conſtituit. valde autem obumbrata nigredinem a poſteriori autem differunt congregare ⁊ diſgregare viſus. ex hoc enim contingit diſgregare: quia ibi eſt ſatis de luce ⁊ non econuerſo. ⁊ quia abūdantia ⁊ paucitas lucis non ita nobis manifeſte ſunt ſicut cōgregare ⁊ diſgregare. ideo loco propriarum differentiarum congregatiuum ⁊ diſgregatiuum ponimus dicentes. Quot albedo eſt color diſgregatiuus viſus. nigredo vero congregatiuus. hic aduertas quot non dixit ſubiectum eſſe differentiam accidentis: ſed poni loco differentie. habent enim proprium genus ⁊ propriam differentiam ſui generis: que tamen abſq̃ ſubiecto nō poſſit explicari completa. ⁊ ideo omnino oportet ſubiectum in diffinitione accidentis cadere: vt dictū eſt: vltimo epilogus fit eorum que dicta ſunt in quorum explicatiōe meā opinionem ita prolatam eſſe volo vt vbi veritati conſentanea inuenta non ſunt ⁊ ingenio ⁊ etati venia detᷣ. Adoleſcentiam enim adhuc ago. vbi autem veritatis tramitem ſecuta videbitur gratiaꝝ debite actiōes diuo Tho. habeantur a quo quicquid veri eſt didici.

℄ Expliciunt cōmentaria fratris Thome caietani ſacre theologie ac ordinis predicatorū profeſſoris in libellū diui Thome aquinatis de ente ⁊ eēntia anno Xpiane ſalutis. M.cccclxxxv.

℄ Diui Thome aquinatis ſacri ordinis fratrum predicatorum Aureum ⁊ inſigne opuſculum de ente ⁊ eſſentia feliciter incipit.

Prohemium.

Quia paruus error in pricipio magnus eſt in fine ſm phꝫ primo celi ⁊ mundi. Ens autem ⁊ eſſentia ſunt que primo in intellectu cōcipiuntur: ut dicit Auicena in ſua metaphyſica.

℄ Eximii ſacre theologie doctoris fr̄is Armandi de beluiſio ſacri ordinis predicatorū inſigne ⁊ aureū opuſculum de ente ⁊ eſſentia diui Thome aquinatis eiuſdē ordinis preclariſſima cōmentaria incipiunt feliciter

℄ Lectio prima.

Libellus iſte cuius ſbm vel materia eſt eſſentia in p̄ma ſui diuiſiōe diuiditur in ptes duas. ſ. p̄hemium ⁊ tractatū. Secūda pars ibi. (Sciendū eſt igitur) p̄hemiū ēt diuiditur in tres partes. Qꝛ in p̄ma pte ponitᷣ cā neceſſitatis cōponendi hunc tractatū. In 2ª explicatᷣ intētio. In 3ª declat ordinē ꝓcedendi: ſcđa ibi. (Iſte ex eoꝝ). tertia ibi. (qui vero ex cōpoſitis.) Quantū ad primā ptem itendit talem rōnem. Quicunq̃ errat circa p̄ncipia: magis errabit circa p̄ncipiata. Sed ens ⁊ eſſentia ſunt p̄ncipia oīum intellectualiū opationū. ergo q̄cūq̃ errat circa nām entis ⁊ eēntie errat circa oēs opatiōes itellectuales. Sed hoc ē valde incōueniens: cū pfectio nr̄a itellectiua cōſiſtat in itellectuali opatiōe vt dicit phs in. 11. metaphyſice. ergo neceſſe fuit cōponere aliquē libellū in quo nā entis ⁊ eſſentie oñderetᷣ. Circa hāc rōnem ſic ꝓcedit. qꝛ p̄mo ꝓbat maiore p phm qui dicit in libro de celo ⁊ mūdo. paruꝰ error in p̄ncipio magnus ē in fine. Secūdo ꝓbat per auctoritatē Auicē. q dicit ꝙ ens ⁊ eēntia ſunt que p̄mo itellectu cōcipiuntᷣ. ℄ Circa hec que dicta ſunt duo ſūt notāda. Primū quō v̄ificatᷣ auctoritas phi. Scđm quō etiā auctoritas Auicē. ℄ Quantū ad p̄mum ſciendū eſt ꝙ oīa p̄ncipiata continentᷣ virtualr̄ in ſuis p̄ncipijs: q̄cunq̃ p̄ncipiata ſint illa ſiue ſint p modū illatiōis ſicut ꝯcl'os q̄ virtualiter cōtinentur in p̄miſſis. Dico notanter virtualr̄ quia ſi nō eēt virtualiter in oī ſyll'o fieret nugatio ſiue p modū efficientis ſicut iſta inferiora que virtualr̄ cōtinentur in corpibus ſupceleſtibꝰ: qꝛ ſupiora corpa habent efficere iſta inferiora. vnde homo ⁊ ſol generat hominem ſiue per modū alicuius cōtinentie vel p̄dicatiōis ſicᷣ minus vl'ia ſub magis vl'ibus continentur virtualiter ⁊ qꝛ ſic in ipſis virtualiter cōtinentur. ideo error ⁊ falſitas q̄ accidit in principijs redundat in ſua principiata: ⁊ qꝛ ad vnum p̄ncipium multa ſequūtur p̄ncipiata. Iccirco paruus error in p̄ncipio magnꝰ ē in fine. ℄ Quantū ad 2m eſt ſciendū ꝙ ſm phm p̄mo phyſicoꝝ intellectui noſtro. p̄mo occurrūt magis confuſa: vt ſunt magis vl'ia: vt ibidem expōitur. Cuius ratio eſt: quia intellectus nr̄ in ſua cognitione ꝓcedit de potentia in actū: quia in p̄ncipio eſt in pura potentia ad oēs ſpēs intellectuales. oī aūt ꝓcedēti de potentia in actum. p° occurrunt actus imperfecti: ſicut pꝫ in generatiōe nāli. nam in embrione p̄us debꝫ eē potentia negatiua: deinde potentia ſenſitiua: deinde rōnalis potētia. ⁊ ſicut p̄us occurrit impfectū. cū ergo actus vl'es ſiue ꝯfuſi ſint impfecti. ⁊ quāto vl'iores: tāto impfectiores: ⁊ ens ⁊ eſſentia ſint vl'iſſima. ſeqtur ꝙ ens ⁊ eſſētia ſint que p̄mo intellectu cōcipiuntur. vt dicit auicen.

℄ Deinde cum dicit.

Ratio q̄re paruus error in principio magnus eſt in fine

Rō quare ens ⁊ eſſentia ſint q̄ p° intellectu cōcipiuntur.

℄ Ideo ne ex eoꝝ ignorantia errare contingat. Ad horū difficultatē aperiendā dicēdū ē qd nomine eēntie ⁊ entis ſignificetur. ⁊ quō in diuerſis inueniūtur. ⁊ quō ſe habeant ad intētiones logicas. ſ. genus: ſpēs: ⁊ differentias:

℄ In hac pte doctor explicat ſuam intentiōem: ⁊ tangit tria. de quibus determinare intendit quia dicit ꝙ intendit determiare qd ſignificetur p nomē entis ⁊ eēntie. 2° quō inueniatur in diuerſis. ſ. in ſubijs tā ſimplicibus q̄ꝫ cōpoſitis ⁊ in ipſis accidentibus. 3° qualr̄ eēntia ſe hēat ad intētiones logicas. ſ. ad genꝰ ⁊ drīam. Et q̄liter accipiatur eēntia: vtꝝ ſm ſe vel ꝓut eſt in ſuis inferioribus vl' ꝓut eſt in intellectu qñ ſibi attribuitᷣ aliqua intētio logicalis. ℄ Ad euidentiā iſtius pticule. Sciēdū ꝙ ſm phm 2° poſterioꝝ. 4. ſunt q̄ōnes: due ſimplices ſiue non cōponentes in numerū. ſ. an eſt. ⁊ quid eſt. que iō dicūtᷣ ſimplices. quia q̄ritur de eēntia rei ⁊ de cā talis eēntie: nihil aliud ſibi attribuendo: vt cū q̄ritur an hō ſit. poſtea queritur quid ſit. Alie due ſunt cōpoſite ſiue cōponētes ī numerū. vt quia ē: ⁊ ꝓpter qd eſt. q̄ quidē dicūtur ponere in numeꝝ: qꝛ q̄ritur de inherentia alicuiꝰ ad aliud: vt cū q̄ritur vtꝝ homo ſit albus: ⁊ hoc dato q̄ritur cā talis inherentie: ꝓpter qd ſit albus. ℄ Ulterius eſt ſciendū. ꝙ iſte q̄ſtiones ſic ſe hn̄t per ordinē. ꝙ due prime p̄cedunt duas vltimas ſicut ſimplicia p̄cedūt ꝯpoſita. ⁊ ſic ſe hn̄t p̄me adinuicē. ꝙ prima p̄cedit ſcđam: ⁊. 2. de neceſſitate p̄ſupponit p̄mā. Et eodē mō alie ſe hn̄t adinuicē. Et q̄uis ſolm de iſtis. 4. q̄ōnibꝰ Ariſ. ibi faciat mētionē. Eſt tñ alia q̄ō. q̄ oēs iſtas p̄cedat. ſ. q̄ō qd ſignificetᷣ per nomen de qua facit mētionē in p° poꝝ: vbi arguit ꝯ negātes p̄ncipia tāq̄ꝫ ad vltimū refugiū ad illā q̄ōnē recurrit. vt pꝫ in 4° meta. ⁊ qꝛ iſta q̄ō p̄cedit alias: ideo dicit doctor. ꝙ vult p̄mo dicere qd ſignificetur noīe entis ⁊ eſſentie. ℄ Quare aūt Ariſ. nō fecit mentionē de iſta q̄ōne 2° poſterioꝝ. Dicēdū. ꝙ ariſ. loquebatᷣ ibi de q̄ōnibꝰ rei ⁊ realibus. iſta aūt q̄ō eſt vocis ⁊ noīs. ⁊ iō ibi nō fecit mentionē de ea. Ubi notandū ꝙ q̄ō. qd ſignificatᷣ p nomen: differt a q̄ōne qd rei: tripliciᷣ. Primo qꝛ pōt ſciri ⁊ cognoſci. qd noīs. ignorato qd rei: nō aūt ecōuerſo. Scđo qꝛ qd noīs eſt tam entiū q̄ꝫ nō entium. qd rei aūt eſt ſolm entiū. vñ de hircoceruo pōt ſciri qd noīs. nō aūt qd rei: qꝛ nō eſt: nec eē pōt in reꝝ nā. Tertio differt: qꝛ qd noīs eſt p̄ncipiū inueſtigādi an aliquid ſit in reꝝ nā. ſed qd rei eſt p̄ncipiū inueſtigandi an aliqd ſit vel inſit alicui vt paſſio in ſubo.

℄ Deinde cū dicit.

℄ Quia vero ex cōpoſitis cognitionē ſimpliciū accipe debemus. ⁊ ex poſterioribus deuenire in priora vt a facilioribus incipientes conuenientior fiat diſciplina. Ideo ex ſignificatione entis ad ſignificationē eſſentie ꝓcedendū eſt.

℄ Hic ponit ordinē ꝓcedendi quē in iſto tractatu intendit ſuare. Et dicit ꝙ p° intendit determinare de ente. 2° de eēntia: ⁊ aſſignat talē rōnē: oīs tradēs aliquā diſciplinā: dꝫ p̄us determinare de cōpoſitis ⁊ poſterioribus q̄ꝫ de ſimplicibꝰ ⁊ p̄oribꝰ. Sed ens eſt qd cōpoſitū ⁊ poſterius: eēntia vero eſt qd ſimplex ⁊ p̄us: ergo ex ſignificatione entis ad ſignificationē eēntie eſt ꝓcedendū. Circa hāc rōnē ſic ꝓcedit: qꝛ p° ponit maiorē dicens ꝙ ex cōpoſitis ſimpliciū cognitionē accipe debemus: ⁊ ex poſterioribꝰ in p̄ora deuenire: ⁊ aſſignat rōnē: qꝛ ſi cōpoſita ⁊ poſteriora ſunt faciliora ad cognoſcendū in ſimplicibꝰ ⁊ prioribus ⁊ cōis diſciplina eſt a facilioribꝰ in difficiliora ꝓcedere: ergo ⁊c. Sꝫ nō ponit minorē. ℄ Notandū ꝙ aliqd pōt eē magis notū alio duplr̄. Uno modo ſimplr̄ ⁊ ſm ſe ſiue ſm nām: ⁊ iſto modo ſimplicia ⁊ priora ſunt magis nota cōpoſitis ⁊ poſteriorībꝰ. Et q̄ꝫto ſūt ſimpliciora: ⁊ p̄ora tāto ſm ſe ſūt notiora. Et qꝛ deus eſt ſimpliciſſimꝰ ⁊ p̄or oīum. Iccirco eſt de ſe maxime notus.

Quot ſunt queſtiones ⁊ quis ordo eorū ad inuicem

Rō quare q̄ō quid ē q̄ō dicunt per nomē non ponitᷣ 2°. poſteriorum

Qualiṫ differat queſtio qd nominis ī q̄ōne quid rei

Utrū ſimpliciora ſint rariora cōpoſitis aut econuerſo

Alio mō pōt eē aliq̄d eē magis notū quo ad nos. ⁊ iſto° cōpoſita ⁊ poſteriora ſūt magis nota ſimplicib⁹ ⁊ pori/bus ⁊ q̄to ſūt magis cōpoſita ⁊ poſteriora: tāto ſūt no/bis notiora. Et q: ſm Ari. in p° ph̄ycoꝝ. Innata ē nobis via a notioribus ad ignotiora deuenire. Jcc irco bn̄ dr̄ in maiori ꝙ ex cōpoſitis ſimpliciū cognitionē debem⁹ acci/pere ⁊ ex poſteriorib⁹ in p̄ora deuenire. ¶ Ad euidētiā aūt maioris ēſt ſciendū ꝙ ɔcretū ⁊ abſtractū ſic ſe hn̄t adinuicē ꝙ ɔcretū ē qd̄ cōpoſitū. abſtractū vō qd̄ ſim/plex. q: lꝫ albedo nō poſſit ītelligi ſine ſb̄o pfecta intelle/ctiōe: tn̄ de ſe dicit purā albedinē non informantē ſubie/ctū nec ſibi īherentē. Sed ipſaꝫ ſignificāt p modū per ſe ſtātis ſi poſſibile eēt. Sed albū dicit qd̄ cōpoſitū. q: licꝫ dicat purā qualitatē de ſuo ſignificato: dicit tn̄ ipſaꝫ q̄lita/tem. ſ. albedinē exn̄tē in ſb̄o. vn̄ ɔcernit ſb̄m ⁊ de ſecun/dario ītellectu ip̄m ſb̄m īportat ⁊ cōnotat. Sꝫ ita ſe hn̄t eēntia ⁊ ens ſicut ɔcretū ⁊ abſtractū: q: eēntia dicit pu/rā eēntiaꝫ. Sed ens dicit eēntiam ⁊ eē alicuius. Et iō di/cit doctor ꝙ ens ē qd̄ cōpoſitū: eēntia vō ſimplex: ⁊ q: cōpoſitū ē poſterius ſimplici. iō ītelligēduꝫ ē ꝙ ens ē qd̄ poſteri⁹: eēntia vō p̄us. ¶ Querit̄ h̄ qd̄ ſit ob̄m intelle/ctus. q: alicubi vr̄ ꝙ ens ſicut in p̄n° huius tractatus: vt pꝫ p Auic. q dicit ꝙ p̄m qd̄ obijcit̄ ītellectui ē ens. illud aūt qd̄ p̄mo obijcit̄ intellectui ⁊ cuilibꝫ alteri potētie eſt ob̄m eius. alicubi aūt inuenit̄ qd̄ ob̄m intellectus eſt qd̄ qd̄ ē: ſiue q̇ditas rei ſicut in libro poſterioꝝ ⁊ meta. alibi ēt dr̄ ꝙ verū eſt ob̄m ītellectus ſicut bonū ē ob̄m volū/tatis: vt habet̄. 6. meta. ¶ Ad euidentiā iſtoꝝ ē ſciendū ꝙ qōlibꝫ iſtoꝝ triū pōt dici ob̄m ītellectus diuerſimode tn̄ ſumēdo ob̄m. Nam ob̄m alicuius potētie pōt dici tri/plr̄. Uno° p eo ſub quo oīa q̄ ſub illa potētia ītrant cōti/nent̄. ⁊ iſto° ens ē ob̄m ītellectus. 2° mō p eo qd̄ ē p̄nci/palius: ⁊ ꝓpriū maxīe illius potētie. Et iſto mō ꝙ qd̄ ē ſiue q̇ditas ē ob̄m ītellectus: ita tn̄ ꝙ q̇ditas rei īmālis ſi/ue ſenſibil' eſt ob̄m ītellectus: vt dicit. s. Tho. in p̄a pte ī multis locis. q̇dit[a]s vō īmālis eſt obiectū ītellectus ſe/pati. 3° mō pōt dici ob̄m potētie. id qd̄ ē: rō q̄re diuerſa cadūt ſub vna po^a. ⁊ ſic verū eſt ob̄m ītellectus q: quic/qd ītelligit̄: ītelligit̄ ſub rōe veri. ēt ſi illud nō ſit veruꝫ. ⁊ ſic: q̄cq̄d appetit̄: appetit̄ ſub rōne boni. ēt ſi illud de ſe eēt malū. Hec aūt q̄ dicta ſūt manifeſtari p̄nt p ob̄a alia/rū potētiaꝝ ⁊ p ſubiecta oīm ſciaꝝ: q: ſicut ſe hn̄t ſciētie ad ſubiecta: ſic ſuo mō ſe hn̄t potētie ad ſua obiecta. Sꝫ dimitto cā breuitatis. Quid aūt hoꝝ triū q̄ dicta ſūt ve/rius ⁊ ꝓpri⁹ dici debeat ob̄m ītellectus ſnīe melioris iu/dici derelinquo. ¶ Q: vō in hoc tractatu de ente ⁊ eēn/tia determinat̄ vt īfra patebit: rōnabilr̄ querēdū ē vtrū eē ⁊ eēntia ſint idē realr̄ in creaturis vel dr̄ant. vr̄ ꝙ ſint idē realr̄: q: certū ē ꝙ creatio termīat̄ ad eſſe. q: ſm au/ctorē libri de cāis. p̄ma rerū creataꝝ ē eē. ſi g° eēntia eēt aliud ab eſſe realr̄: ſeq̄ret̄ ꝙ crearet̄ p accn̄s aut ꝙ eēnt due creatōes. Una q̄ daret̄ eē: ⁊ alia q̄ crearet̄ eēntia: h̄ ſūt īcōueniētia. igit̄ ⁊c̄. Jn oppoſitū ē ꝙ pticipās ⁊ ptici/patū dr̄ant realr̄. Sꝫ eēntia pticipat eē. g° ⁊c̄. ¶ Ad iſtā q̄ōnē dōm ꝙ eē ⁊ eēntia in creaturis dr̄ant realr̄. in deo aūt ſūt idē. cui⁹ rō pōt aſſignari. q: ſicut ſe hꝫ mā ad for/mā ⁊ p̄uatiōeꝫ: ita ſe hꝫ eēntia ad eē ⁊ nō eē. q: ſicut mā recipit formā. ⁊ p̄uatio reijcit formā: ita eēntia recipit eē ⁊ nō eē ei⁹ oppoſitū reijcit. Sed ita ē ꝙ mā differt realr̄ nō ſolū a p̄uatiōe. Sed ēt a forā q: ſm ph̄m p° ph̄ycoꝝ iſta ſūt tria p̄n^a realr̄ diſticta. ſ. mā forā ⁊ p̄uatio. g° ſeq/tur ꝙ p̄uatio nō ſolū differt realr̄ ab eē. ſed ēt a non eſſe. ¶ Ad ar^m ē dōm ꝙ creatio nō terminat̄ ad eē niſi ad eēn/tiā ſub eē. Nā ſuppoſitū ē qd̄ quodāmodo cōpoſitū ex eē ⁊ eēntia ⁊ oēs actiōes. vt habet̄ p° meta. ſūt ſingula/riū ſiue ſuppoſitoꝝ qd̄ aūt dr̄ ꝙ creatio terminat̄ ad eē. q: p̄ma reꝝ creataꝝ ē eē: nō ē ītelligendū ꝙ ip̄m eſſe ſit creatura ad quā creatio ꝓp̄e terminet̄: ſed ē ītelligendū ꝙ eē ē rō q̄ aliq̄d terminet̄: ſicut color nō dꝫ dici obiectū viſus. Sed coloratū dr̄ tn̄ ob̄m viſus. q: color ē rō forā/lis obiecti viſus. q: nihil vr̄ niſi rōne coloris: licꝫ coloratū ſit ꝓp̄ie ob̄m viſus. ¶ Et ſi q̄rat̄ qd̄ p̄us creat̄ an eē vl'

Qualr̄ cō/creta dican/tur eſſe cō/poſita

Quid ſit obiectum ītell'r

Utrū eē ⁊ eēntia diffe/rant realiť.

Utruꝫ eſſe

eēntia. Dicendū reali' loq̄ndo ꝙ neutrū p̄us alio creat̄ ſed ābo ſil'. Sed tn̄ rō ɔſideratiōis attendat̄. poterūt ibi aſſignari p̄us ⁊ poſterius. q: vtrūqꝫ potent. p̄us ab alte/ro creari. Nā ſi ɔſideret̄ ꝙ eēntia non pōt dari niſi hēat eē. ſic eē ē p̄us creatū. ſed ſi ɔſideret̄ ꝙ eē creati nō pōt eē niſi recipiat̄ in eēntia. ſic eēntia p̄cedit eē. Unde ꝓp̄ie loq̄ndo ſi creatū ē ſuppoſitum eē ⁊ eēntia ſunt concreta.

creat' p[̄us] q̄ eēnti[a] ⁊ econuer[ſo]

¶ Qd̄ ens diuiditur dupliciter.

Sciendū ē ꝙ ſicut in. v. meta. ph̄s dicit ens p ſe dicit̄ duplr̄. Uno mō qd̄ diuidit̄ p. x. gnā. Alio mō qd̄ ſignifi/cat ꝓpoſitionū ueritatem. ¶ Lectio. ii.

Poſtq̄ auctor p̄miſit ꝓhemiū. Nūc exeq̄t tra/ctatū. ⁊ tria facit. q: p° manifeſtat. vn̄ ſumat̄ nomē eēntie. 2° exeq̄t de eēntijs rerū. 3° epi/logat oīa q̄ ſūt dicta. 2a ibi. (Sed q: ens abſo/lute) 3a ibi. (Sic g° pꝫ ꝙ eēntia). vn̄ p̄a diuidit̄ in tres ptes. q: p° ponit q̄ſdā dr̄iam ad ſuū ꝓpoſitū. Jn 2° de/clarat vn̄ dr̄ nomē eēntie. Jn 3° q̄uō nom̄ eēntie ɔueniat cū q̇ditate ⁊ forā ⁊ nā. ⁊ q̄uō dr̄ant. 2a ibi. (nomē igitur eēntie). 3a ibi. (q: vt dictū ē) p̄a. enī diuidit̄ in duas. q: p̄/mo ponit diuiſionē. 2° declat mēbra diuiſiōis aſſignādo dr̄iam īter ea. 2a ibi. (hoꝝ āt dr̄ia ē). Dicit ergo. Scien/dū ꝙ ſicut dicit ph̄s. 5. meta^e. Ens p ſe diuidit̄ duplr̄. Uno mō qd̄ diuidit̄ in. x. gnā p̄dicamenta. ſ. ſb̄am q̄lita/tē ⁊ q̄ntitatē ⁊c̄. Alio mō qd̄ ſignificat v̄itatē ꝓpoſitionū. ¶ Ad euidentiā iſti⁹ ptis ē ſciendū ꝙ iſta ē p̄ma diuiſio entis. ꝙ entiū aliud ē p ſe ⁊ aliud p accn̄s. Ens p accn̄s ē qd̄ cōpoſitū ex duob⁹ terminis qd̄ ens in nullo p̄dicamē/to ē. Ens aūt p ſe ſimplex termin⁹ ē. Ens ēt p accn̄s di/ſtiguit̄ in duos modos. Un⁹ modus ē qn̄ duo ſūt ſic cō/iūcta p accn̄s ꝙ vnū accidit alteri vt hō alb⁹. Scd̄s mo/dus ē qn̄ duo accn̄tia accidūt alicui. 3° vt albū ⁊ muſicū q̄ accidūt Petro. Poſſet addi ēt terti⁹. ſꝫ nō ita ꝓp̄ie: vt qn̄ vnū accidit duob⁹. tūc illa duo p̄^a dn̄r vnuꝫ ens p accn̄s vt Petr⁹ ⁊ Martin⁹ q: ambob⁹ accidit albedo. Scd̄a diuiſio entis ē q: ens diuidit̄ in ens in aīa ⁊ in ens extra aīam. Ens in aīa appellatur ens rōnis. Ens extra aīam appellat̄ ens reale. Et iſta ē diuiſio h̄ poſita. q: ens reale ē illud qd̄ diuidit̄ in. x. gnā. Ens vō rōnis eſt illud qd̄ ſignificat v̄itatē ꝓpōnis. Tertia diuiſio ētis ē entis p ſe real' in. x. p̄dicamēta. Quarta diuiſio cuiuſlibꝫ entis p̄/dicamētal' ē in actū ⁊ potentiā: q: aliqd̄ ē ens actu ⁊ ali/qd̄ ē ens po^a. Ens aūt rōnis poſſet ēt diſtigui q: q̄ddaꝫ ē ens rōnis qd̄ ē pure negatiuū ⁊ remotiuū vt p̄uatiōes ⁊ negatiōes. aliud ē qd̄ nō ē ita remotiuū vt relatiōes rō/nis ⁊ ſcd̄e ītētiones: ⁊ alia hm̄ōi. ¶ Deinde cū dicit.

Quo m[o]do ens [di]uidatur [⁊ quō] ſit ens [ſu]ma[...]

¶ Horū āt dr̄ia ē. q: forma pōt dici ens illud de quo affirmata propoſitio formari poteſt. ēt ſi illud in re nihil ponat per quē modū pri/uationes ⁊ negationes entia dicunt̄. Dicim⁹ enī ꝙ affirmatio eſt oppoſita negatiōi. ⁊ ꝙ ce/citas eſt in oculo. ſed primo modo non poteſt dici aliquid ꝙ ſit ens niſi qd̄ in re aliqd̄ pōat. vn̄ p̄rio modo cecitas ⁊ hm̄ōi non ſunt entia.

¶ Hic declat mēbra ſup̄apoſite diuiſiōis pōnēs dr̄iaꝫ īter ea dicēs ꝙ hm̄odi ētis in h̄ dr̄nt. q: 2° mō pōt dici ens oē illud de q̄ affirmatiua ꝓpō pōt forāri q̄uis in re illud nihil pōat p quē mōꝫ negatōes ⁊ p̄uatōes ēt ſignifi/cāt. Dicim⁹. n. ꝙ negatio opponit̄ affirmatiōi. ⁊ ꝙ ceci/tas ē in oculo. Sꝫ p̄mo mō nō pōt dici ens niſi qd̄ ē ali/qd̄ in re extra aīaꝫ. Et iſto° negatōes ⁊ p̄uatōes nō ſunt ētia: q: in re nihil ponūt: ſꝫ ſolū r̄mouēt. ¶ Notandū ꝙ negatio ⁊ p̄uatio ⁊ ɔ̄riū ɔueniūt ⁊ dr̄unt adinuicē: ɔueni/unt q: oīa talia aliqd̄ remouēt. Sed in h̄ dr̄unt q: p̄uatio ſic remouet hītū ſibi oppoſitū qd̄ tn̄ p̄ſupponit aliqd̄: p̄/ſupponit enī ſb̄m ſibi deteriatū ⁊ aptū natū: ſicut cecitas p̄ſupponit id qd̄ erat ſb̄m oculoꝝ: ⁊ tn̄ de ſe nullā formā

Quō [nega]tio ⁊ p[̄ua]tio ⁊ ɔ̄[ria] ɔueni[ant ⁊] differ[ant]

[Ut]rum ali[q]d poſſit [eē] ens qd̄ [nō] habeat [eē]ntiam.

vel nām dicit. vn̄ dr̄. 4. meta. ꝙ p̄uatio ē negatio in ſb̄o apto nato. ɔ̄riū vō ſic remouet formā ɔ̄riam: qd̄ tn̄ po/nit aliqd̄ ſb̄m ſibi deteriatum ⁊ de ſe dicit aliquā formā ſiue nām: ſicut albū r̄mouet nigrū ⁊ p̄ſupponit ſupficieꝫ ſibi addendo aliquā nām: cuius rō ē q: ɔ̄ria ſūt in eodeꝫ gnē: vt dr̄ in p̄dicamētis ⁊ in. 4. meta. itaq̄ꝫ vtrūqꝫ illoꝝ dicit aliquā nām. negatio vō ſic remonet ꝙ ſub̄m aliqd̄ nō p̄ſupponit nec nāꝫ aliquā dicit. vt nō ens. ¶ Notan/dū ꝙ ex his que dcā ſunt pꝫ exp̄ſſe ɔ̄ illos qui dicunt ꝙ ens rōnis nō ē ens. īpoſſibile ē enī ꝙ aliqd̄ diuidatur in aliq̄. ⁊ nō p̄dicet̄ de quolibꝫ illoꝝ: qdcūqꝫ ſit illud diui/ſum: ſiue ſit vniuocū ſiue ſiue ſit eq̄uocū ſiue ſit analoguꝫ vt pꝫ diſcurrēdo p ſingula. q: ens per ſe. ⁊ ens reale di/uidit̄ in ſb̄am ⁊ accidēs lꝫ ſit analogū iccirco pōt dici: ꝙ ſicut ſb̄a eſt ens reale: ita accidens eſt ens reale: licꝫ non hēat ita pfectam realitatē ſicut ſb̄a: vt patebit īferius. s. Thomas in p̄ma ſcd̄e. q. arti. 4. in corpe q̄ōnis exp̄ſ/ſe dicit ꝙ ens rōnis eſt ens ſm qd̄ ſicut ⁊ accn̄s. Cum ergo ſm doctrinā Ariſ. ens p ſe diuidit̄ in ens in aīa qd̄ eſt ens rōnis. ⁊ in ens extra aīam qd̄ eſt ens reale. Seq/tur ꝙ ſicut poſſuꝫ dicere ꝙ ens reale ē ens p ſe: ita poſſū di/cē ꝙ ēs rōis ē ēs p ſe ⁊ dicē oppo^m vr̄ eē īplicatio ɔ̄dictō/nis vt pꝫ diligēti ɔſiderāti: lꝫ nō ea pfectione dicat̄. Si tn̄ aliq̄ diuidant̄ p quādā reſolutionē: in ill' nō tenet ꝙ diui/ſum p̄dicet̄ de diuidētibus: ſicut hō diuidit̄ in aīam ⁊ ī corpus ⁊ mixtū in. 4. elemēta: iſto tn̄ diuiſiōis mō non diuidit̄ ens ab Ariſt. Nota ēt ꝙ ex ipſo noīe pꝫ ꝙ ens rōnis ē ens ⁊ īmplicat ɔ̄dictionem dicere ɔ̄riūm: niſi q̇s vellet dicere ꝙ illa additio rōnis eſt remotiua entis q̄re vident̄ dicere ꝙ ens rōnis ſit ens eſt ſl'a ſm qd̄ ⁊ ſim/plicit̄ ſicut cū dr̄ hō mortu⁹ ē. g° hō eſt: pꝫ manifeſte h̄ deriſoriū eē: q: h̄ qd̄ dr̄ rōnis nō ē remotiuū entis p ſe. Sed ē remotiuū realitatis. vt pꝫ diligent̄ ɔſideranti: q: alias diuiſio non valeret ⁊ ſeipſaꝫ deſtrueret quod eſt ī/conueniens. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

Utruꝫ ens rationis ſit ens

¶ Nomē igit̄ eēntie nō ſumitur ab ente. ſecū/do modo dcō. aliqua enim dicunt̄ hoc modo que eēntiam nō habēt. ut pꝫ in priuationibus ſed ſumit̄ eēntia ab ente. primo modo dcō. vn/de Cōmē. in eodeꝫ loco dcm̄ ens p̄rio modo dcm̄ eſt qd̄ ſignificat eēntiam rei.

¶ Jn iſta pte doctor declāt. vnde dr̄ nomē eēntie. ⁊ di/cit ꝙ hoc nomē eēntia nō ſumit̄ ab ente. 2° modo dcō. ſ. ente rōnis. q: iſto mō aliq̄ ſūt entia q̄ eēntiā nō hn̄t vt pꝫ in p̄uatiōibus. Sꝫ ſumit̄ ab ente p̄mo mō dcō. ſ. ab en/te reali qd̄ diuidit̄ in. x. p̄dicamēta. ⁊ hoc ɔfirmat p au/ctoritatē Cōmē. q dicit in eodē loco ꝙ ens p̄mo mō di/ctū ē qd̄ ſignificat eēntiā rei. Notādū ꝙ hoc exp̄ſſe vr̄ a doctore ꝙ ens rōnis ē ens: q: dicit ꝙ aliq̄ dicunt̄ entia q̄ nō hn̄t eēntiā ſicut p̄uatiōes: ⁊ ɔſtat ꝙ p̄uatiōes ſūt en/tia rōnis. ¶ Dubitat̄ de eo qd̄ doctor dicit ꝙ alique di/cunt̄ entia q̄ nō hn̄t eēntiā q: vr̄ eē īplicatio ɔ̄dictiōis. q: ſicut dictū ē ſepius ens ⁊ eēntia ſe hn̄t ſicut ɔcretū ⁊ ab/ſtractū vt albū ⁊ albedo. Sꝫ eēt īplicatio ɔ̄dictiōis ꝙ ali/qd̄ eēt albū qd̄ nullā hr̄et albedinē: cū eē albūm nihil ali/ud ſit q̄ꝫ hr̄e albedinē ita ēt cū ens ſit idē ꝙ hr̄e eēntiam: dicere ergo ꝙ aliqd̄ ſit ens ⁊ nō hēat eēntiā vr̄ īplicatio ɔ̄dictōis. ¶ Dicendū ꝙ ens p̄mo acceptū dr̄. Uno mō p ente reali qd̄ diuidit̄ in. x. p̄dicamēta. ⁊ iſtud tale ens ē ɔcretū eēntie. ⁊ de iſto veꝝ ē ꝙ ē īpoſſibile. ꝙ aliqd̄ ſit tale ens ⁊ nō hēat eēntiā: q: tale ens ē reale. ⁊ ēt hꝫ realē eēntiā. Et dō iſto ītelligebat̄ ſupi⁹. ⁊ talia ētia nō ſt̄ p̄uatio/nes ⁊ negatiōes. Alio° accipit̄ ens p eo qd̄ diuiſum eſt ſupius in ens in aīa ⁊ in ens extra aīam. ⁊ iſtud ens ē cō/cretū eēntie. ⁊ iō iſto. 2° mō aliqd̄ p̄t dici ens qd̄ tn̄ n̄ dicē eēntiā vt p̄uatio. Et ſi q̄rit̄ certū ē ꝙ tale ens rōnis ē cō/cretū. oꝫ g° ꝙ hēat abſtractū. dōm ē ꝙ eius abſtractū ē entitas. vn̄ p̄uatiōes lꝫ nō hēant eēntias hn̄t tn̄ ſuas ētita/tes īperfectas cū ſint ēt entia impfecta. vn̄ hn̄t entitatem rōnis: ſicut ſunt entia rōnis: iō in plus eſt entitas q̄ eēn/tia. vt pꝫ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et q: ut dcm̄ eſt ens hoc modo dcm̄ diui/dit̄ per. x. genera opꝫ ꝙ eēntia ſignificet aliqd̄ cōmune omnibus naturis. per quas diuerſa entia in diuerſis generibus ⁊ ſpēbus collacan/tur. ſicut humanitas eſt eēntia hominis. ⁊ ſic d̄ aliis. ¶ Et q: illud per qd̄ res conſtituit̄ in ꝓ/prio genere uel ſpē ē quod ſignificamus p dif/finitionem indicantem quod quid eſt res. Jn/de eſt ꝙ nomē eēntie a ph̄is in nomē quiditat̄ mutat̄. ⁊ hoc ē ꝙ ph̄s. vii. meta. frequēter no/minat quod quid erat eē. i. hoc per quod ali/quid habꝫ eē qd̄. dicit̄ for. ſm ꝙ per formam ſignificat̄ pfectio ul' certitudo uniuſcuiuſqꝫ rei ubi dicit Auic. in. ii. meta. ſue. hoc. n. alio no/mine nā dicit̄ accipiēdo nām ſm ph̄m modoſ illoꝝ quatuor modoꝝ quos Boetius de dua/bus naturis aſſignat ſꝫ. ſ. ꝙ nā dr̄ eē illud qd̄ quocūqꝫ mō ītellectu capi pōt. nō. n. res ītel/ligibilis ē niſi p ſuā diffinitionē ⁊ eēntia ⁊ ſic ēt dicit ph̄s. v. meta. ꝙ oīs ſub̄a ē nā.

¶ Hic manifeſtat q̄uō nomē eēntie trāſferat̄ in nomen q̇ditatis. ⁊ aſſignat dr̄iam. ⁊ p̄mo diuidit̄ in. x. p̄dicamē/ta ⁊ ē qd̄ cōe ad decē p̄dicamēta. opꝫ ēt q̄ ab ipſo ſumūt̄ hr̄e ſignificationē aliquā cōem oībus naturis p quas di/uerſa entia in diuerſis generibus ⁊ ſpēbus collocant̄: ſic̄ hūanitas ē cōis oībus hoībus. ⁊ ptes in quas diuiditur hō. Deīde hoc qd̄ dōm eſt applicat ad ꝓpo^m. ⁊ p̄mo ad q̇ditatē ⁊ dicit ꝙ q: id p qd̄ aliqd̄ ɔſtituit̄ p̄mo in ge/nere vel in ſpē ē hoc qd̄ ſignificat̄ per diffinitionē indicā/tem qd̄ eſt res. vn̄ ē ꝙ nomē eēntie per qd̄ aliqd̄ repon/tur in gnē vel in ſpē. ideo a ph̄is mutat̄ in nomē q̇ditatis ⁊ hoc declāt dicens ꝙ ph̄s frequēter noīat qd̄ qd̄ erat eē per hoc ꝙ aliqd̄ hꝫ eē qd̄. Scd̄o applicat ad formam dicens ꝙ eēntia dr̄ forma ſm ꝙ p formaꝫ ſignificat̄ cer/titudo vniuſcuiuſqꝫ rei vt dicit Auic. 2° ſue meta. Ter/tio nomē eēntie applicat̄ ad nām. Unde dicit ꝙ eēntia ēt dicit̄ nā accipiendo nām ſm p̄mū modū illoꝝ. 4. quos Boetius ponit in li° de duab⁹ naturis ⁊ vna pſona xp̄i ſ. ꝙ nā dicit̄ eē id qd̄ ītellectus quocūqꝫ mō capit ⁊ aſſi/gnat rōnem dicēs ꝙ nulla res ē ītelligibilis niſi p diffini/tionē ⁊ eēntiam ſuā. Ex eo ꝙ obiectū ītellectus ē q̇ditas ⁊ eēntia rei ⁊ hoc ɔfirmat̄ ēt p dcm̄ ph̄i. 4. meta. qui di/cit ꝙ oīs ſb̄a ⁊ eēntia dr̄ nā quedam.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Nomē aūt nature hoc modo ſūpte uidet̄ ſi/gnificare eēntiā rei ſm ꝙ hꝫ ordinē ad ꝓpriā opōnē rei. cū nl'la res ꝓpria d̄ſtituat̄ opatōeꝫ q̇ditat̄ vō nomē ſūi' ex h̄ ꝙ p diffinitōeꝫ ſigni/ficat̄. Sꝫ eēntia dr̄ ſꝫ ꝙ p eā ⁊ ī ea res hꝫ eē.

¶ Explicat dr̄iam īter illa que dcā ſunt dicens ꝙ eēntia dr̄ nā ⁊ nomē nature aſſumit. ⁊ hoc nomen nature hoc mō ſumpte ſm qd̄ eēntia hꝫ ordinem ad ꝓpriā opera/tionē cū nulla res ꝓpria opatiōe deſtituat̄. Et rō huius eſt. q: ſm ph̄m. 2° ph̄ycorum. Nā eſt p̄ncipium motuſ ⁊ q̇etis. Sed nomē q̇ditatis aſſumit eēntia inq̄ꝫ^m ſignifi/cat̄ p diffinitionē: q: diffinitio indicat ꝙ qd̄ ē ſiue q̇ditatē rei. Sed eēntia appellat̄ ſm qd̄ per eā res ē ens. ⁊ ha/bet eē. Sed eēntia forma dr̄: inq̄ꝫ^m ꝙ per ipſam certitu/do rei demonſtrat̄. ¶ Nota ꝙ oīa iſta. 4. ſ. eēntia q̇di/tas forma ⁊ nā ſunt idem realr̄. Sed dr̄unt adinuicem rōne ſicut hūanitas eadeꝫ ē realr̄ eēntia hoīs q̇ditas ho/minis forma hoīs: nā hoīs. Sed dr̄unt rōne ab inuiceꝫ ꝓut aliqd̄ illoꝝ noīum aſſumit̄. nā humanitas dr̄ eē eēn

Quō eſſen/tia: q̇ditas: forā ⁊ nā ſūt ideꝫ: ⁊ q̄uō dr̄ant.

tia hoīs inq̄ȝᵐ per eā hō hȝ ꝙ ſit hō ab humanitate ſ[u]per hūanitatē: dr̄ hūanitas q̄ditas hoīs inq̄ȝᵐ hūanitas ſignificat per diffinitionē hoīs. nihil enī aliud ſignificat ꝑ hāc diffinitionē aīal rōnale mortale niſi hūanitas. Dr̄ ēt hūanitas forma hoīs inq̄ȝᵐ per hūanitatē certificat eē hoīs ⁊ diſtinguit ab oī alio eē for. ēt dr̄ hūanitas nā hominis inquantum ꝑ humanitateȝ opationes ſuas queciq̄ȝ ſint ille. ¶ Nota ꝙ lȝ eēntia ⁊ eē actualis exiſtentie differāt realiter: vt dictuȝ ē ſupra. eēntia tamē ⁊ eē eēntie ſūt idē realiter ⁊ ſimul producuntur. Sed drūt rōne. q: eēntia dicit quid abſtractum. eē vō concretum. eēntia dicit quid ſimplex. eē vō quid compoſituȝ. eēntia dicit aliquo mō cām. eē vō dicit effectum. q: eē ē effectus eēntie. ⁊ q: abſtractum eſt prius concreto. ſimplex compoſito. cā cāto. iccirco quantum ad conſiderationem rōnis eēntia dicit prior q̄ȝ eē. q: vō eēntia ē illud cum ē reale. ideo vtimur iſto nomine: quicquid erat eē ſeu quicquid ē eē id ē quiditas vel eēntia. q: vō eēntia precedit eē ſm viam rōnis: ideo vtimur iſto nomine quod quid erat eē id ē eē quod erat quiditas. vt per hoc verbum erat: importetur aliquis ordo ſaltē rōnis. ⁊ ſic pȝ quo modo cōueniunt ⁊ drūt. qō quid ē eē. ⁊ quod quid erat eē: q̄ditas vō differt ab vtroq̄ȝ illorum. ſicut abſtractum a concreto. ¶ Ex his q̄ dcā ſūt due q̄ones oriūt. Pri ē vtrȝ ens rōnis diſtinguatur ab ente reali ⁊ videtur ꝙ nō. q: per ea q̄ dcā ſunt pȝ ꝙ ens rōnis ē ens. Sȝ ens ⁊ res cōuertunt q: ſunt trāſcēdētia. ergo ens rōnis ē res. Sed omnis res vt videtur ē ens reale. igitur ens rōnis nō diſtinguitur ab ente reali. In oppoſitum ē phs. 5. meta. ⁊ auctor h̄ qui vnum diſtinguit ab alio. ¶ Ad huiꝰ euidētiam ē ſciēdum ꝙ ens rōnis ⁊ ens reale ab inuicē diſtinguunt: ⁊ huiuſmodi rō eē pōt. q: illa que habēt diuerſum eē ab inuicē ſunt diſtincta. q: eē dicit actum. actꝰ aūt ē qui diſtinguit. ecōtra aūt potentia. vt dic̄ phs p̄mo phyſicoruȝ: ⁊. 9. meta. ſed ens reale ⁊ ens rōnis habēt diuerſum eē: q: ens reale habȝ eē in re extra animam. ens vō rōnis habȝ eē in anima. vt dicit phs. 5. meta. ergo ⁊c̄. quo modo aūt intelligitur ꝙ ens rōnis habȝ eſſe in anima patebit in ſequēti q̄one. ¶ Ad arᵐ incōtrariuȝ dicendum ꝙ res pōt accipi dupl'r. Uno modo prout ē vnum de tranſcendētibus. Et iſto modo veruȝ ē dicere ꝙ ens rōnis ē res que ē ens. ⁊ ens ⁊ res conuertuntur et tūc res dicit a reor reris qō idē ē quod cogito cogitas vel intelligo intelligis. Et iſto modo ens rōnis pōt dici res. Et ſic pōt dici res omne ens de quo pōt ꝑpoſitio affirmatiua formari. dato ēt ꝙ tale ens ī re nihil ponat. vn̄ de doctor in prima parte. q. 13. ar. 7. in corpore q̄onis nominat relationem rōnis que eſt ens rōnis rem rōnis et illud quod ē talis res nō eſt propter hoc ensꝰ reale: quia iſto modo non diſtinguitur res contra rōnem ſed cōtra nihil. Alio mō pōt dici et magis proprie ꝑ eo quod ſignificat aliquid ablata omni operatione intellectus. Et iſtoº dicitur res ens quod eſt aptum natum eē extra animaȝ ⁊ ſi qō accipit iſto mō eſt res de neceſſitate ⁊ ens reale. ſȝ iſto mō p̄uationes ⁊ negationes ⁊ alia huiōi entia rōnis nō pūt dici res: ⁊ ſic nō pōt ꝑcedi arᵐ: vn̄ nō eſt vl'r verū ꝙ oīs res ſit ens reale. ¶ Scd̄o dubitat vtrū ens rōnis ſit accidens: ⁊ videt ꝙ ſic: q: omne qō eſt: aut eſt ſubſtātia aut accn̄s. ſed ens rōnis nō eſt ſubſtātia vt oēs ꝯfitent ergo ⁊c̄. ⁊ per hoc diuidit ab ente reali ergo ⁊c̄. ¶ Preterea oē qō eſt in aīa videt eſſe accidēs ⁊ ens rōnis eſt in anima q: ꝑ hoc diſtinguit ab ente reali igit ⁊c̄. ¶ Ad iſtā q̄onē dicen̄. ꝙ ens rōnis nō eſt accn̄s ꝑut accidens diſtinguit ꝯtra ſubſtantiā: ⁊ diuidit in. 9. p̄dicamenta ⁊ rō huius eſt: q: illud qō nō eſt ens reale nō eſt ſubſtātia neq̄ accn̄s. ſed ens rōnis non eſt ens reale ergo ⁊c̄. maior pȝ. q: ens qō diuidit in. x. p̄dicamenta eſt ens reale ergo ⁊c̄. minor etiā pȝ. q: ens rōnis diſtinguit ꝯtra ens reale. Et per hoc pȝ ſolutio ad p̄ᵐ arᵐ q: nō eſt verȝ ꝙ omne qō eſt aut eſt ſubſtātia aut accn̄s: ſȝ ſolum omne qō eſt reale: vn̄ ens rōnis nec ē ſubſtātia nec accidens: q: nō cadit ſub illo diuiſo. ¶ Ad 2ᵐ dicendū eſt ꝙ aliqd pōt eē in aīa tripliciter. Uno mō ſicut accn̄s ī ſubō: ⁊ iſto mō nihil eſt in aīa niſi ens reale ſicut ſpēs habitus ⁊ actus intelligendi. Alio mō ſicut cognitū ī cognoſcēte: ⁊ ſic tā ens reale q̄ȝ ens rōnis pōt in aīa eſſe: inq̄ȝtuȝ ab aīa cognoſcunt. Alio mō ſicut effectus in cā: ⁊ ſic ſolum ens rōnis eſt in aīa q: effectus ab aīa: ⁊ ſic nullo mō ens reale: vel pōt dici ens rōnis eſſe in aīa q: cōſequit ad actus aīe q̄ ſunt in aīa ſubiectiue. hoc aūt diligenter cōſiderare debere indigeret maiori diſcuſſione.

Quō eēnᵃ ⁊ eē eēntie ſunt idem realr ⁊ differunt rōe

Q̄ōo ens rōne diſtinguit ab ente reali

Utruȝ ens rōnis ſit accidens

Q̄ōo ali/

quid ſit ... ī anima ... pliciter.

¶ Deinde cum dicit.

S Ed q̄a ens abſolute: ⁊ primo dr̄ de ſubſtantiis ⁊ poſterius ⁊ ſm q̄d de accidentibꝰ. ¶ Inde eſt ꝙ eſſentia proprie ⁊ vē eſt in ſubſtātiis. ſed in accidentibus eſt quodāmodo ⁊ ſm quid.

¶ Lectio tertia.

P Oſtq̄ȝ doctor manifeſtauit. vn̄ ſumit nomen eēntie. Nūc in iſta pte determinat de eēntijs. ⁊ duo facit: q: p̄º ponit q̄dā q̄ ſunt nobis neceſſaria ad ſuū ꝑpoſituȝ. In ſcd̄a exequit ꝑpoſitū. ſcd̄a ibi. (In ſubſtātijs igit compoſitis.) p̄ma ps triū in tres. q: in p̄ma doctor ponit cōpationē ſubſtānarȝ ⁊ accidētiū penes eēntiā. In. 2. ponit cōpationē ſubſtātiarȝ ꝯpoſitarȝ ⁊ ſimpliciū etiā penes eēntiā. In. 3. pte rn̄dit cuidā tacite q̄oni. 2ᵃ ibi. (ſubſtātiarȝ vō.) 3ᵃ ibi. (Sȝ q: illarȝ ſubſtantiarȝ.) Quātū ad p̄mā ptē ponit cōpationē ſubſtātiarȝ ⁊ ⁊ accidentiū: ⁊ dicit primo ꝙ tā ſube q̄ȝ accidentia habēt eēntias realr diſtinctas: tn̄ in hoc ē drīa. q: dicit ꝙ eēntia vere ⁊ ꝑprie ē in ſbijs. Sȝ in accidētibꝰ quodāmodo ſȝ q̄d: ⁊ hoc ꝑbat tali rōne. ſicut ſe hēt ens ad ſubam ⁊ accidēs: ita ſe hȝ eēntia. Sȝ ita ſe hȝ ens ꝙ vere ⁊ ꝑprie dicit de ſbijs: quodāmodo āt ⁊ ſm q̄d dicit de accidentibus. igit ⁊c̄. ¶ Circa hāc rōnem ſic ꝑcedit. q: nō ponit minorē ſed bene eius ꝑbatiōem. ſed maior ſic ꝑbat: eſſentia: vt dcm̄ ē: ſumit ab ente ꝙ diuidit ī ſbaȝ ⁊ accn̄s ⁊ ē cōe ad ea. igit ſeq̄t ꝙ ſicut ſe hȝ ens ad ſubaȝ ⁊ accidēs ita ⁊ eēntia. minorē nō ponit. ſed ꝑbatiōem eiꝰ dicens ꝙ ens ꝑ p̄us ⁊ abſolute dicit de ſubijs. poſteriꝰ āt q̄ſi ſm q̄d de accidētibꝰ. ſm de illo dicit ens vere ⁊ ꝑpe d̄ quo dicit abſolute ⁊ ꝑ p̄us. de illo aūt dicit quodāmō ⁊ ſm q̄d: de quo dicit poſteriꝰ ⁊ in ordine ad p̄us igitur ⁊c̄. ¶ Ad euidētiā iſtius ptis q̄dā ſūt notāda. Primū ē de hº qō dicit ꝙ ens priꝰ de ſuba dr̄ poſteriꝰ vō de accidētibꝰ. vn̄ ſciendū ē ꝙ aliqd diſtingui pōt tripl'r q: ſicut vniuocū. aut ſic equocū. vl' ſic analogū. ⁊ in hº ē drīa q: vniuocū dicit de ſuis īferioribꝰ ſm idē nomē: ⁊ ſm eandeȝ rōem ⁊ equal'r. ſicut aīal de hoīe. Equiuocū vō dicit ſȝ idē nomē. ſed nō ſm eandē rōem. ſed ſm diuerſa ⁊ eq̄liter: vt canis de latrabili et ſidere celeſti. Analogū vō dicitur ſm idē nomē et per attributiōem ad eandē rōem. ſȝ nō eq̄lit q: ꝑ priꝰ et poſteriꝰ. vt ſanū de aīali et vrina et medicina. ſed q: ens diuidit in ſubam et accidēs ſic analogū in analogata. iō dicit ꝙ ens dicit ꝑ priꝰ de ſubſtantia: et ꝑ poſteriꝰ de accn̄te. ¶ Scd̄o notādū ē qō dicit ꝙ accn̄a nō hēnt eēntiā vere et ꝑprie vbi ſciēdū ꝙ illa q̄ nō hēnt eēntiā per ſe ſtantē. ſȝ potiꝰ depēdētē illa nō hn̄t ꝑprie et vere eēntiā quia illa non ſunt talia qō per ſe hēant eē. ſed accidētia oīa hēnt eēntiā dependētē ⁊ non aptas ꝑ ſe ſtare ex eo ꝙ accidētis eē ē ineſſe. igit accn̄a non hēnt veras eēntias. ¶ Sȝ h̄ orit dubitatio de hoc qō dcm̄ ē ꝙ nullū accn̄s hēt eēntiā verā q: hȝ iſpam depēdentē q: ſm doctrinā cōem tria ſūt p̄dicamēta abſoluta. ſ. ſuba q̄litas et q̄ātitas. Sȝ vnū quodcūq̄ȝ p̄dicamētū pōit ſuā eēntiā. ſeq̄tur ꝙ iſta tria hēnt eēntias abſolutas ⁊ non dependētes. gº q̄ȝtitas ⁊ q̄litas hn̄t veras eēntias. Oppoſitū dicit doctor in lrā. ¶ Ad hoc dīm ꝙ nullū accn̄s hēt verā eēntiā abſolutā. Et rō huiꝰ eſt q: illud qō de ſui nā ē depēdens hēt ſuā eēntiā d̄pendētē. ſed oē accn̄s ē huiōi igitur ⁊c̄. Notādū ꝙ aliqd pōt eē dependens tripliciter vno mō ſicut a cā efficiēte. alio mō ſicut a ſubō. 3º modo ſicut ab obiectio. Primo mō oīa citra deū hn̄t ſuas eēntias depēdētes. ſolus deꝰ hȝ ſuā eēntiā abſolutā. 2º mō oīa accidētia hēnt eēntias depēdētes ⁊ ſola ſuba hēt eſſentiā abſolutā. niſi ſit ſuba que ſit pars compoſiti. vt mā ⁊ forma. que nō ſūt cōpleta in ſpē. Tertio mō oīa p̄dicamēta p̄ter ſbam q̄ȝtitatem ⁊ q̄litatē. habēt eēntias dependētes q: oīa dependēta ſuis obiectis. vn̄ illa dicunt depēdentia q̄ȝtū ad ſubiecta ⁊ q̄ȝtuȝ ad obiecta. q̄ȝtitas vō ⁊ qualitas ſolum ſunt dependētes q̄ȝtum ad ſubiectum in quo habēt eē. vnde vno modo depēdēt. Alio mō non ⁊ ſic pȝ ſolutio ad arᵐ.

Quarto ... accidentia ... habent ... tiam ... ⁊ prop...

Utrum ... accidentia ... eſſentiā ... pendē...

¶ Deinde cum dicit.

¶ Subſtātiarū. vō quedā ſunt ſimplices: ⁊ quedā cōpoſite: ⁊ ī utriſq̄ȝ eſt eēntia: ſȝ in ſimplicibꝰ veriori ⁊ nobiliori modo: ſm ēt ꝙ habent eſſe nobilius: ſūt ēt cā eſſe eorum que cōpoſita ſunt adminus ſba prima ⁊ ſimplex q̄ deus eſt.

¶ Ponit cōpationē ſbarȝ ſimplicium ⁊ compoſitarum penes eēntias. ⁊ p̄mo ponit diuiſionem dicēs ꝙ ſbaruȝ quedā ſūt ſimplices ⁊ quedā cōpoſite. ⁊ cōpat eas adinuicē dicēs ꝙ lȝ in vtriſq̄ȝ ſit eēntia. tn̄ in ſubijs ſimplicibꝰ veriori ⁊ nobiliori mō q̄ȝ in cōpoſitis. ⁊ hoc ꝑbat ꝑ talē rōnem. ſicut ſube ſe habēt ad eē. ita ſe hn̄t ad eēntias. ſed ſbe ſimplices hn̄t nobilius eē q̄ȝ cōpoſite. ergo hn̄t nobiliores eēntias. maior pȝ q: eſſe ſe hȝ ad eēntiam ſic actus ad potentiā. Sed illa q̄ habēt nobiliorē potētiā: habēt ēt nobiliorem actū. minor probat q: ſube ſimplices ſūt cāe ſubarȝ cōpoſitarȝ ⁊ ſi nō oēs adminus ſuba prima ſūme ſimplex que deus ē. Sed id qō ē alicuius cā hȝ nobilius eē q̄ȝ cātum q: cā eſt nobilior effectu. de illa rōne doctor ſolū ponit minorē cū ſua ꝑbatiōe. ¶ Ad euidētiam iſtiꝰ ptis eſt notandū ꝙ nō ē ſimpl'r ⁊ vl'r verū ꝙ ſubſtantia ſimplex hēat nobilius eē q̄ȝ cōpoſita: q: videmus ꝙ mixtū eſt nobilius ieſſe q̄ȝ ſimplex elemētum. Ad cuiꝰ ſolutionē ſciendum: ꝙ ſimplex cōpoſita vt h̄ ſumit ꝯtra cōpoſitū diſtinguit. vnde ſciendū ꝙ ſimplex ſuba pōt eſſe dupl'r. Una que ē vel de ſui nā habȝ eē per eēntiaȝ compoſiti. Alia vō eſt ſuba ſimplex qō nec eſt nec eē pōt ps cōpoſiti per eēntiam. ſi p̄mo mō ītelligit verbū doctoris nō eſt vrū. ſ. 2º mō bene ē verū. ¶ Ad cuius declaratōeȝ ē ſciendū ꝙ ſuba cōpoſita ex aliquibus ſubſtātijs ſimplicibꝰ pōt ſe hēre tripliciter. Uno mō ꝙ cōponatur ex ſubſtātijs ſimplicibꝰ in actu exiſtētibus ⁊ actu manētibus ⁊ iſtud cōpoſitū eſt vnū per quādam aggregationem: vt domꝰ ē ſubſtātia cōpoſita lapides ligna cementū ſunt ſube ſimplices ⁊ certū ē ꝙ domꝰ hēt ꝑfectiorem eēntiam q̄ȝ ligna vel lapides q: q̄cquid ꝑfectionis eſt in lignis vel lapidibꝰ totū ē in domo ⁊ plus. Scd̄o mō ꝙ aliqō cōpoſitū ſic cōponat ex ſimplicibus ꝙ illa oīa ſint in actu. ſed facta cōpoſitiōe nō maneāt actu. ſed virtute. ⁊ iſto mō corpus mixtū eſt ſuba cōpoſita. q̄tuor vō elementa ſūt ſube ſimplices. ⁊ certū ē ꝙ mixtū hȝ verioreȝ ⁊ ꝑfectiorē eēntiam q̄ȝ ſimplex elemētū. Tertio mō aliqō cōpoſitū cōponit ex aliq̄bus ſimplicibus nō actu manentibꝰ: nec exiſtētibus. Sed vnū ſe hȝ ſicut actus: aliud vō ſic potētia ſic ſimplex elemētū ē ſuba cōpoſita. mā vō ⁊ forma ſūt ſube ſimplices. ⁊ de iſtis verū ē ꝙ cōpoſita ſuba hȝ nobiliorē eēntiā q̄ȝ mā ſiue forma. Si vō 2º mō ītelligat. ſ. ꝙ ſba accipit ꝑut nō ē nec eē pōt pars cōpoſiti ſic ē verū ꝙ ſuba ſimplex hȝ ꝑfectiorē eēntiā q̄ȝ ſuba cōpoſita. ⁊ iſto modo angelus ⁊ anima ſunt ſimplices: alia vō oīa ſunt cōpoſite ſube. ⁊ certū eſt ꝙ illa habēt eēntias nobiliores q̄ȝ ſube nāles. ⁊ hoc ēt pōt dici de aīa q̄ñ eſt ſepata. q: tūc hȝ modū eēndi ſubarȝ ſepatarȝ que habēt ꝑfectiorē eēntiam q̄ȝ aliqō cōpoſitū. licȝ nō habeat ꝑfectā ſpēm ſi cōſideret vt ē pars ſpēi q: dū exiſtit in corpore nō habȝ eēntiam ſic ꝑfectā ſicut dum eſt ſeparata.

Qualit ſba ſimplex habeat nobiliorem eēntiam q̄ȝ cōpoſita ⁊ q̄liter non.

Quot modis dicatur aliquid cōponi ex ſubſtātijs ſimplicibus

¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed quia illarȝ ſubarȝ eſſentie ſunt nobis magis occulte. iō ab eēntiis cōpoſitorȝ incipiendum eſt ūt a facilioribus conuenientior ſiat diſciplina.

¶ Hic reſpondet cuidā tacite q̄oni. poſſet. n. aliquis dicere. dictū ē ꝙ veriori modo eēntia ē in ſubijs q̄ȝ in accidētibus. ⁊ ex hoc rōnabiliter ꝑceditur q: p̄mo agitur d̄ eēntijs ſubarum q̄ȝ accidentiū vt patebit. Sed cuȝ dcm̄ ſit ēt veriori modo ⁊ nobiliori eēntia ſit in ſubijs ſimplicibus q̄ȝ cōpoſitis. ¶ Ur merito dubitari q̄re non p̄us determinari debeat de eſſentijs rerū ſimpliciū q̄ȝ compoſitarȝ. huic q̄oni rn̄det dicens lȝ eēntia ſit ꝑfectiori modo in ſubijs ſimplicibus q̄ȝ in cōpoſitis accipiendo ſubam: 2º modo que nō ē nec eē pōt pars cōpoſiti in eēntia ſbarȝ ſimpliciū eſt nobis magis occulta q̄ȝ eēntia ſubſtātiaruȝ cōpoſitarum quaruȝ eēntia eſt nobis magis manifeſta. ⁊ q: a facilioribus ad difficiliora eſt conueniens diſciplina. ideo plus declarat de eēntijs reruȝ cōpoſitarum q̄ȝ ſimplicium. ¶ Notandū ꝙ aliquid pōt nobis eē occultum dupl'r. vno mō ex pte obiecti: ex eo ꝙ obiectuȝ habet parū de cognoſcibilitate: q: habȝ parū de entitate: ſicut relationes tēpus ⁊ mā ⁊ cetera ſilia que ſunt nobis magis occulta ꝑpter ſuā paruā entitatem. ⁊ iſto modo eēntie ſubarȝ ſimpliciū nō ſunt nobis occulte: q: de ſe ſūt valde cognoſcibiles q: ꝑfectas entitates habēt. Alio mō aliquid ē nobis magis occultum ꝑpter defectuȝ noſtre virtutis cognoſcitiue que non eſt proportionata ad illud obiectum. Et iſto modo verū eſt ꝙ eēntie ſubſtantiarū ſimplicium ſunt nobis occulte. ⁊ hoc ē quod dicit phus in 2º meta. ꝙ intellectus noſter ſe hȝ ad manifeſtiſſima nature. i. ad ſubas ſepatas ſicut oculus noctue ad lucem ſolis. nō ex defectu ſolis q: nō ſit bene viſibilis. Sed ex defectu virtutis viſiue in noctua que nō eſt bene efficax ad videndū. ¶ Nota ꝙ de ſubſtātijs ſepatis nō poſſumus cognoſcere in vita p̄nti q̄d ſint: ex eo ꝙ nulloº poſſunt cadere ſub ſenſu: ⁊ oīs noſtra cognitio vl' eſt ſub ſēſu vel habȝ originē a ſenſu vt dicit in poſterioribꝰ: poſſumus tn̄ cognoſcere q: ſūt. ſ. per eorȝ effectus: h̄ in iſtis iferioribus apprehendēdo: q: oīs effectus ēt q̄ātūcūq̄ȝ deficiens ꝑbat ⁊ arguit ꝙ ſua cā eſt. non aūt ꝑbat ſuam eēntiam. nec inducit ad eius cognitioneȝ: niſi ſit effectus valde ꝑportionatus cāe: qō non eſt in ꝑpoſito tn̄ q̄ādo anima ſepatur a corpore cognoſcit de eis quid ſūt: q: tūc habet eundē modū eſſendi ⁊ cognoſcendi cū eis. Et hȝ ēt quod dicit phs. 1. meta. ꝙ ignorātia quā habemꝰ hic de ſubſtātijs ſepatis non eſt ſicut cecitas q: ab illa ignorātia ad habitum deuenimus. quod non eſt verū de cecitate: q: de cecitate ad viſū non ſit regreſſus naturaliter Notandum ēt ꝙ in vita preſenti licȝ de ſubſtātijs ſepatis nō poſſumus cognoſcere quid ſint. poſſumus tamen cognoſcere quid nō ſint per remotionē eorum que important defectum in iſtis inferioribus. q: de eis cognoſcimus ꝙ non ſunt materiales nec corporales. nec corruptibiles.

Q̄ōo n̄ ſit prius determinādum de eſſentijs rerum ſimplicium q̄ȝ cōpoſitarū

Quot modis pōt eē aliquid nobis ignotū

Qualit de ſubſtantijs ſepatis nō poſſumꝰ cognoſcē q̄d ſunt ſed q̄d non ſunt.

¶ In ſubſtantiis igitur cōpoſitis forā ⁊ mā nota ſūt ut in hoīe anima ⁊ corpus. Nō tā aūt pōt dici ꝙ alterū eorȝ tantū eēntia dicat eſſe. ꝙ enī mā rei ſola nō ſit eēntia planū eſt. quia res ꝑ ſuā eēntiā cognoſcibilis ē ⁊ in ſpē ordiatur uel in genere: mā aūt nō ē cognitiōis principiū nec ſm eā ad ſpēm uel ad genus deteriatur. ſȝ ſm id ſolum qō in actu aliquid eſt.

¶ Lectio quarta.

N parte iſta doctor exequitur de eēntijs ſubſtātiarum cōpoſitarum: ⁊ q̄uō ille eſſentie ſe habent ad intētiones logic. s. Diuiditur illa pars in duas q: p̄mo agit de eēntijs ſubſtantiarum cōpoſitarū. Scd̄o vō de eēntijs ſubſtātiarū ſimplicium. 2ᵃ ibi. (Nūc reſtat videre ſm quē modum.) Prima diuiditur ī duas partes. q: primo agit de eſſentijs ſubſtātiarū compoſitarū. Scd̄o manifeſtat q̄uō ille

eēntie ſe habeant ad intentiones logicas.ibi.(viſo igitur qd ſignificet noīe eēntie) Primo iterum diuidit in tres partes.q: primo remouet illa que nō poſſunt poni eēntie rerum cōpoſitarum: Sc̄do concludit ⁊ manifeſtat veritatē.3° remouet quādam dubitationē.2ª ibi.(relinquit igitur)3ª ibi.(Sed q: i. diuiduationis pncipiū).Prima iterū in tres partes diuidit.q: primo probat ꝙ mā ſola non pōt dici eēntia rei compoſite.2° probat ꝙ non ſola forma.3° probat ꝙ nec relatio inter illa nec aliqd ſuperadditū.2ª ibi.(neqꝫ.n.for.)3ª ibi.(non aūt poſſet dici) Dicit ergo ꝙ in ſubſtātijs compoſitis ſunt mā ⁊ forma vt in homine anima ⁊ corpus. Sed neutrum iſtorū poteſt dici per ſe eēntia. Et probat primo de materia tali ratione illud per quod res cognoſcibilis ⁊ per qd in genere ⁊ ſpē collocatur eſt eſſentia rei. Sed per mām res nō eſt cognoſcibilis: nec per ipſam in genere ⁊ ſpecie collocatur.igitur ⁊c.maior pꝫ q: res tunc perfecte cognoſcit quando perfecte intelligit. Sed obiectum intellectus ē eēntia rei.igitur ⁊c.minor probatur q: per eēntiam vnaqueqꝫ res eſt cognoſcibilis: etiaꝫ per ipſam in genere ⁊ ſpē collocatur.igitur ⁊c. Iſtius rationis doctor ponit maiorem ⁊ minorem cum probatiōe. ¶ Nota ꝙ tota cauſa quare mā non poteſt eſſe principiū cognoſcendi ē iſta. mā enim de ſe eſt pura potentia.id aūt quod eſt in pura potentia eſt quid indeterminatum ⁊ infinitum.id qd eſt infinitum inquantum huiuſmodi eſt ignotum: vt dī primo phyſicorum.igitur de primo ad vltimum mā de ſe eſt ignotum.⁊ ideo non poteſt eſſe rō cognoſcēdi alia.

Quare materia nō poteſt eē principium cognoſcendi.

¶ Dubitatur hic vtrū mā de ſe habeat aliquam eēntiā ⁊ videtur ꝙ non: q: illud qd non eſt ens non habet eēntiam.mā non ē ens.igit ⁊c. Nā ens dicitur ab actu eēndi.mā vō de ſe nullum habet actum.igit ⁊c. Ad hoc dicendum ꝙ mā habet ſuam eēntiam realiter diſtincta ab eēntia forme q̄ quidē eēntia eſt ſua potētia. ⁊ huius rō ē q: illud qd habꝫ realitatē diſtinctā a realitate alteri⁹: hꝫ ēt eēntiam diſtinctā ab illo: q: oē ens reale hꝫ eēntiaꝫ: vt dictū eſt. Sed mā hꝫ realitatē diſtinctā a realitate forme qd pꝫ per Ariſto.pmo phyſicoꝝ.qui ponit tria pncipia realiter diſtincta.ſ.mā forma ⁊ pūatio igit. ¶ Ad argm̄ i oppoſitū eſt dicēdum ꝙ ens pōt ſumi dupl'r. Uno mō noīaliter ⁊ tunc idē eſt ens qd hñs eēntiam. Alio modo pticipial'r: ⁊ tunc idē ē ens qd habēs eēndi actū. Unde pmo mō mā dī ens ⁊ nō ſc̄do mō. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

Utruꝫ materia de ſe habeat aliquam eēntiam

¶ Sed neqꝫ ēt forma tm̄: ſed ſuba compoſita eēntia dici poteſt. q̄uis quidam aſſerere conentur. Ex his que dicta ſunt pꝫ ꝙ eēntia eſt id quod p diffinitionē rei ſignificat. Diffinitō aūt ſubarū nāliuꝫ non tantū formā continet. ſed etiā mām: aliter enim diffinitiones naturales mathematice nō differrent.

¶ Hic conſeqnter pbat ꝙ ſola forma nō pōt dici eſſentia ſbe cōpoſite. ⁊ h̄ duo facit.q: pmo ponit qd dictum eſt.2° remouet quoddā dictū.2ª ibi.(nec ēt dici poteſt) pmo dicit qd intēdit ⁊ pbat tali rōne illud qd ſignificat p diuiſionē rei eſt qd ptinet ad eius eēntiam. Sed nō ſolum forma: ſed ēt mā ſignificat p diffinitionē ſbe cōpoſite igit ⁊c.maior pꝫ q: diffinitio indicat eēntiam rei mīor ēt declarat q: aliter nō dñt diffinitiones nāles ⁊ mathematice que in hoc differūt ꝙ nāles accipiant mām mathematici vō nō.iſtius rōnis doctor ponit maiorē ⁊ minorem cū ſua pbatiōe. ¶ Notandum ꝙ Plato poſuit aīam rōnalem eſſe totam eēntiam hoīs ⁊ vniri ſolū materie ſicut motor mobili ⁊ nauta naui: ex hoc rōnabiliter ſeqnebant ipm qui ponebāt aīam rōnalem eē quid cōpletū in ſpē. Sed doctores moderni ponūt aīam eē ptez eēntie q: ponunt eam ptem ſpeciei. ¶ Dubitat h̄ q: dixit ꝙ eēntia dicebat de forma: nūc aūt negat. Dicenduꝫ ꝙ duplex eſt forma.ſ.forma totius ⁊ forma ptis: vt humanitas ⁊ anima. Forma totius idē ē qd eēntia: ⁊ de h̄ intellexit ſuperi⁹. Sed forma ptis nō ē tota eēntia: ⁊ de hac itellexit h̄: ⁊ ſic pꝫ ſolutio. ¶ Dubitat ēt q: dicit ꝙ diffinitio nālis includit mām q: in 2°.phyſicorum.dicitur ꝙ ptes diffinitionis magis collocant in genere cāe formalis. Ad iſtud eſt dicendū ꝙ oēs ptes diuiſiōis poſſūt dici eē in genere cāe formalis: de ptibus aūt diffinitiōis logice ⁊ mathematice: ē manifeſtum ꝙ mathematicus ſolū cōſiderat cām formalē. Et ideo ſue diffinitiones ſūt pure formales. Logicus aūt in ſua diffinitiōe accipit genus ⁊ dr̄iam que ambo dicuntur formales: ſiue ſm ſe cōſiderent: ſiue ſm ordinem ad diffinitionem: h̄ in ordine ad diffinitionē que ex ipſis conſurgit pñt ambe dici hr̄e rōnem materie vel ſi vna comparet ad aliā.vna habꝫ rōnem māe vt genus.alia hꝫ rōnē forme vt dr̄ia. Sed de diffinitiōe nāli videt dubiū.q: nulla potētia.videtur mā cōpoſiti: vt cū dr̄ hō eſt qd cōpoſitū ex anima ⁊ corpore: tūc poſſumus dicere ꝙ illa mā hꝫ rōnem formalē q: nō materia ſignata.ſed cōis ingredit cōpoſitionem ⁊ diffinitionē ex hoc ꝙ ſola ſpēs diffinit.nam cōe ⁊ vl'e in ordine ad ſuum pticulare hꝫ rōneꝫ formalē: q: hꝫ rōneꝫ pdicati.⁊ oē pdicatum in ordine ad ſubiectuꝫ hꝫ rōnem formalē.vnde corpus ad hoc corpus ē qd formale.⁊ h̄ ē qd dicit phs in l° de celo qui dicit ꝙ celū vl'e ⁊ cōe dicit formā.q vō dicit hoc celū pticulare dicit māꝫ p h̄ pꝫ ꝙ materia cōis ēt ſubīduit rōnem forme inquātuꝫ cōis ⁊ vl'is reſpectu ſubiecti. ¶ Nec pōt dici. hic remouet vnū dubiū q: dictum ē ꝙ in diuiſione naturali ſbe nō ſolū ponit fora: ſed ēt materia.ex h̄ dī ꝙ mā ptinet ad eēntiam. poſſet aliquis dicere ꝙ mā nō ingredit talē diffinitionē.niſi ſic additū ⁊ ens extra eēntiam eius. Soluit hic ⁊ dicit: ꝙ hoc eē nō pōt: q: ille modus diffinīēdi p additamenta ē prius accidētiū que pfectā eēntiam nō habent ſm phm.vñ opꝫ ꝙ ſubm ſuū accipiāt in ſua diuiſiōe qd ē extra gen⁹ eoꝝ.nō aūt cōuenit ſubījs cōpoſitis. ¶ Unde notandū ꝙ aliter diffiniunt ſube cōpoſite: ⁊ aliter ptes ſube.⁊ aliter accidētia: q: ſube cōpoſite pfectā eēntiā habent ⁊ nō depēdentē.iō diffiniunt p ſola intrinſeca principia ⁊ eēntialia vt p mām ⁊ formā: vel genus ⁊ dr̄iaꝫ Sed q: ptes ſbe.ſ.materia ⁊ fora vel gen⁹ ⁊ dr̄ia nō habēt eēntiam pfectam.ideo diffiniunt per aliquod extra ſuā eēntiam exñs vt materia p formā ⁊ econuerſo ⁊ ſimilit itelligēdū eſt de accidentibus que pfectam eēntiaꝫ nō habent ⁊ diffiniuntur p ſuum ſubm. ¶ Dubitat h̄ vtrum ſubm ſit de eēntia ipſius accidētis.⁊ videt ꝙ ſic q: illud ſine quo res non pōt eſſe nec itelligi nec diffiniri ē de eēntia eius: ſed ſubm ē huiuſmōi: q: ſine ipſo accñs nō pōt eē nec intelligi nec diffiniri.igit ⁊c. ¶ Ad hoc eſt dicendū ꝙ ſbm nullo mō ē de eēntia accñs ⁊ rō ē q: illa que de ſe abinuicē ſunt diſtīcta realiter ⁊ eēntialit: vnū nō pōt eē de eēntia alterius. Sed ſubm ⁊ accñs ſūt huiuſmodi.igit ⁊c.pꝫ q: ſubꝫ ⁊ accñs ſunt in diuerſis pdicamentis: pdicamēta aūt ſunt impmixta.ergo ⁊c. ¶ Ad argm̄ aūt ē dicendū ꝙ aliquid pōt eē de intellectu alicui⁹ dupl'r. Uno modo ꝙ ſit de pmo itellectu eius ⁊ illud tale eſt de eēntia rei. Sc̄do mō ꝙ ſolū ſit de ſecūdario itellectu ⁊ illud nō pōt eē de eēntia rei: ſic āt ē in pp̄oſito ꝙ ſubm nō eſt de pmo itellectu accidētis: ſed ſc̄dario q̄tū ad diffinitionē. Dicendū eſt ꝙ itelligitur de diffinitione que nō fit per additamēta qd nō eſt in pp̄oſito.igit ⁊c.

Modo platonis q poſuit animā eſſe totam eēntiā ſpeciei.

Utrum ſola fora poſſit dicē eēntiā cōpoſiti

Utruꝫ diffinitio nālis includat mām

Qualit omnē qd aduenit alicui iam exiſtēti i actu ē accidēs

Utrū ſbm ſit de eēntia accidētis

¶ Deinde cum dicit.

¶ Nec etiā poteſt dici q: materia i diffinitiōe ſbe naturalis ponatur ſicut additamētuꝫ eēntie eius uel ens ex illa naturam uel eſſentiā ei⁹ q: hic modus proprius eſt accidentibus que eſſentiā pfcāꝫ nō hñt.unde oꝫ ꝙ in diffinitione ſua ſbām uel ſubiectum recipiat quod ē extra genus eorum. ¶ Patet ergo ꝙ eſſentia comprehendit mām ⁊ formam: non ergo poteſt dici ꝙ eſſentia ſignificet relationem que ē inter mām ⁊ formam: uel aliquid ſuperadditum illis q: hoc de neceſſitate eſſet accidēs extraneum a re nec per eam res cognoſceretur. que omnia eſſentie conueniunt. per formam eni que eſt act⁹ materie: mā efficitur ens actu ⁊ hoc aliquid. unde illud quod ſuperaduenit nō dat eſſe actu ſimpliciter materie ſꝫ eē actuale ſicut accidentia faciunt. ut albedo facit actu album. unde quando talis forma acquirit nō dicitur generare ſimpl'r ſed ſm quid.

¶ Remouet quedā alia a rōe eēntie que a qbuſdā poſſent videri ꝙ eēnt eēntie rerum q: poſſet aliquis dicere. materia nō eſt eēntia rei cōpoſite: nec etiā forma.igit relatio que ē iter materiā ⁊ formā vel aliqd ſupadditum materie ⁊ forme erit eēntia rei cōpoſite. hoc remouet dicens ꝙ de ſe pꝫ ⁊ pbat tali rōne illud qd ē accidēs rei ⁊ extraneū a re: nō ē principium cognoſcēdi rē ⁊ nō pōt eē eēntia eius. Sed iſta ſunt hmōi.igit ⁊c.minor pꝫ. pbat minor q̄tū ſolū ad hoc ꝙ ſit accñs. q: hoc habito ſtatim habem⁹ qd erit extraneū nec erit pncipium cognoſcēdi nec pbat de relatiōe ꝙ ſit accñs q: hoc ē manifeſtuꝫ: ſꝫ ſolū pbat de ſuperaddito: ⁊ hoc per talem rōnem illud quod aduenit alicui exñti in actu eſt accidens. Sed illud ſuperadditum eſt hmōi.igit ⁊c.maior pꝫ: minor declarat q: forma adueniens materie facit ens in actu: ⁊ hoc aliquid ſimpl'r. illud aūt qd poſtea ſupuenit nō fac actu tale ſicut albedo. ⁊ ideo quādo talis forma acqritur non dicitur generari ſimpl'r. ſed ſm quid. ergo ⁊c. Iſti⁹ rōnis doctor nō ponit maiorem nec minorē. Sed pbationem minoris ⁊ eius declarationem. ¶ Nota ꝙ nō omne qd aduenit alicui iam exñti in actu ē accidens: ita ꝙ ſit in genere accidentis q: aliquādo aliqua ſubſtātia aduenit alicui alteri ſube iam exñti in actu: ⁊ tm̄ non erit in genere accidētis. Sicut veſtis hoī ⁊ homo accidit animali vbi eſt diligenter aduertendū ꝙ accidēs pōt accipi dupliciter. Uno mō noīaliter: ⁊ ſic nihil eſt accñs niſi qd eſt in genere accidentis. Alio modo participialiter. ⁊ ſic accidens ē idem quod accidētaliter adueniens qd ēt pōt conuenire alicui ſubſtātie. ⁊ ſic veſtis eſt accidens homini ⁊ homo animali. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Reliquitur igitur ꝙ nomē eēntie in ſubſtātiis cōpoſitis ſignificat illud quod eſt ex materia ⁊ forma compoſitum. Et huic rōni conſonat uerbū Boetii i cōmēto pdicamentoꝝ ubi dicit quod uſya ſignificat compoſitū. uſy.eīm apud grecos idem eſt ꝙ eſſentia apud nos ut ipſemet i libro de duabus naturis. Auic. aūt dicit ꝙ quiditas ſubarum compoſitarum eſt ipſa compoſitio forme ⁊ materie. Com. etiā dicit ſuper.vii.meta. Natura quā hñt ſpēs in reb⁹ gnālib⁹ eſt aliqd mediū.i.compoſitum ex materia ⁊ forma.

¶ Cōcludit veritatem dicēs ꝙ ex quo eēntia rei compoſite nō eſt materia ſola: nec forma ſola: nec relatio que ē inter materiā ⁊ formā: nec aliquid ſupadditum. relinquitur ergo ꝙ nomen eēntie in ſubſtātijs compoſitis ſignificet illud quod eſt compoſitum ex materia ⁊ forma: qd confirmat per auctoritatem ⁊ per rōnem. primo per auctoritatem Boetij in cōmē. predicamentorum qui dicit ꝙ vſya ſignificat compoſitum. Uſya autem apud grecos idem eſt qd eēntia apud latinos: vt ipſemet dicit in libro de duabus naturis ⁊ vna perſona xpi. Sc̄do confirmat per auctoritatem Auic. qui dicit ꝙ quiditas ſbaꝝ compoſitarum eſt ipſa compoſitio materie ⁊ forme.3° per auctoritatem Cōmen. qui dicit ſuper.7.meta. ꝙ natura id eſt eēntia quā habēt ſpecies in reb⁹ generabilib⁹ eſt aliquid medium id eſt compoſitum ex materia ⁊ forma. ¶ Ad euidētiam oīum iſtorum ⁊ iſtaꝝ auctoritatū eſt ſciendū ꝙ non dicunt intelligi ſimpl'r ſicut ſonant: q: non eēt verus intellectus: eēntia enim rei compoſite ſm veritatem eſt illud quod reſultat ex vnione forme cum materia vt in homine humanitas ⁊ in lapide lapideitas: ⁊ ſic de alijs. Auctoritas igitur Boetij debet ſic exponi ꝙ eēntia ſubſtantie compoſite eſt ipſum compoſitum: illud quod reſultat ex compoſitione partium.ſ. materie ⁊ forme: vel Auic. ꝙ eſt ipſa compoſitio vel Cōmen. quod eſt ipſum medium quod reſultat ex compoſitiōe partium. ¶ Deinde cum dicit.

Quō eēntia ſbe ſit in ſubſtātijs compoſitis

Quō fora nō ē ſola cā ſube cōpoſite ſed etiā materia

¶ Huic ēt rō ꝯcordat q: eē ſbe cōpoſite nō ē tātuꝫ fore: nec tātuꝫ māe ſꝫ ipſi⁹ ꝯpoſiti. Eēntia āt ē ſꝫ quā res dr̄ eē. vñ opꝫ ut eēntia q res denoīat ēs: nō tm̄ ſit fora nec tm̄ mā ſꝫ utrūqꝫ q̄uis hmōi eē ſuo mō ſola fora ſit cā. Sic.n.i aliis uidem⁹ q̄ ex plib⁹ pncipiis ꝯſtituunt ꝙ res nō dnoīat ex altero illoꝝ pncipioꝝ tm̄: ſꝫ ab eo ꝙ utrūqꝫ cōplectit ut pꝫ i ſaporib⁹: q: ex actōe calidi digerētꝫ hūidū cāt dulcedo ⁊ q̄uis h̄ mō calor ſit cā dulcedis: tm̄ ñ dnoīat corpus dulce ex calore ſed a ſapore: qd calidum ⁊ humidum complectitur.

¶ Confirmat per rationem que talis eſt: ſicut ſe habet eſſe ad ſubſtantiam compoſitam: ita ſe habet etiam eēntia: ſed ita ſe habet eē ſubſtantie compoſite ꝙ nō eſt forme ſolum nec materie ſolum. Sed eſt ipſius compoſiti ergo ⁊ eēntia ſimiliter. maior pꝫ q: per eēntiam res habet eē. minor etiam eſt de ſe nota. Addit tamen ꝙ lꝫ eēntia ⁊ eē comprehendat vtrūqꝫ.ſ.materiam ⁊ formā tamen huius eē ſuo modo ſola forma eſt cauſa: q: forma eſt que dat eē rei: declarat aūt quod dictum eſt per exēpla. q: videmus etiam in alijs que ex pluribus pncipijs conſtituuntur non denominantur ab altero pncipiorum ſolum: ſed ab eo qd vtrūqꝫ complectitur ſicut dulcedo cauſatur a calore digerente humidum non tm̄ denomiatur dulcedo a calore ſed a ſapore q: vtrūqꝫ cōplectit. de rōne iā deā ponit doctor pbationeꝫ maioris ⁊ minoris cū declaratione. Nota ꝙ nō eſt intelligendum ꝙ ſic ſola forma ſit cā ſbe cōpoſite ꝙ excludat materia. q: vtrūqꝫ requirit ⁊ vtrūqꝫ eſt cā ſube cōpoſite: tm̄ q: forma ē cā pncipalis illi⁹ eē. ideo dicit ꝙ ſola forma ē cā eē. materia vō pōt dici ꝯcaūa vel cā ppria. ¶ Querit vtrū de neceſſitate materia reqrat ad eēntiā cōpoſiti vl' ſola forma ſufficiat. vr̄ ꝙ ſola forma ſit tota eēntia q: illud a quo ſolo ſit ⁊ vident eē dr̄ie eēntiales rei. illd vr̄ ptinere ad eēntiam q: dr̄ie ſunt de eēntia rei. Sed dr̄ie eēntiales ſumūtur a ſola forma ⁊ nō a materia ſicut rōnale ſumitur ab aīa rōnali. ſenſus vō ab aīa ſēſitiua: igit ſola forma videtur ptinere ad eēntiā rei. hoc idē dicere videt phs pmo de aīa. In ꝯtrium ē quod dicit phs in.7.meta. ꝙ caro ⁊ oſſa ptinēt ad hoīs qditatē ⁊ dī h̄. ¶ Ad iſtā qōnem dicendū ꝙ materia ē de neceſſitate ⁊ ptinet ad eēntiam rei cōpoſite. Et rō hui⁹ ē q: illa q̄ eēntial'r vniunt ptinēt ad vnā eēntiā. Sꝫ mā ⁊ fora ſūt hmōi.igit etc̄.maior pꝫ: et minor pbat q: nō pōt dici ꝙ fora accidat nec accñtalit: q: ſic ſeqret multa icōueniētia.ſ.ꝙ fora ſbal' eēt accidēs et ꝙ mā eēt ſb accidēte et ꝙ oīs hō eēt ens et unū p accñs: et ꝙ ei⁹ gnātio et corruptio eēt p accñs q̄ oīa ſunt icōueniētia.g° oꝫ ꝙ ſibi vniat eēntial'r. et per ꝯñs ꝙ ad vnā eēntiā ptineāt. Ad arm̄ i ꝯtriū dōm ꝙ dr̄ie eēntiales ſumūt a fora et a mā. Sꝫ pncipal'r a fora. nō.n.ſumūt a fora niſi put fora ē i mā. Et ſil'r dōm ē ad auctoritateꝫ phi ꝙ intelligitur qd vtrūqꝫ ptineat ad eēntiam: ſed qd pncipal'r forma ptineat ad eēntiā. Et ideo dicit ꝙ aīa eſt qcquid eſt animalitas. et ſic pꝫ etc̄.

Utrum de neceſſitate requiratur ad eēntiam compoſiti.

¶ Quō materia quolibet non modo ſumpta eſt indiuiduatiōis principium.

Ed q̄ indiuiduationis principium ē materia: ex hoc forte uideretur ſequi ꝙ eſſentia que materiā complectitur in ſe ſimul ⁊ formam: ſit tm̄ particularis ⁊ nō uniuerſalis. Ex quo ſequeretur uniuerſaliū diffinitionem non habere ſi eēntia eſt id quod ꝑ diffinitionē ſignificatur. Et ideo ſciendum eſt ꝙ materia non quolibet modo accepta eſt principium īdiuiduationis: ſed ſolum mā ſignata ⁊ dico mām ſignatam que ſub certis dimēſionibus conſideratur. ¶ Hec aūt materia ī diffinitione hominis inquantum homo non ponitur: ſed poneretur in diffinitione ſocratis: ſi ſocrates diffinitionem haberet. In diffinitione aūt hominis ponitur mā non ſignata. nō eniꝫ in diffinitione hominis ponitur hoc os: ⁊ hec caro. ſed os ⁊ caro abſolute: que ſunt materia hominis nō ſignata. ¶ Lectio quīta.

Oſtēſo doctor manifeſtauit veritateꝫ: nunc remouet quoddam dubium quod oritur ex dictis. Et circa hoc tria facit. q̄ p̄mo monet dubium ⁊ ſoluit. ſcd̄o elicit quādam veritatem ex dictis. tertio reſpondet cuidam tacite queſtioni. 2ª ibi (ſic ergo pꝫ) 3ª ibi. (huius autem). Mouet ergo pri° dubium ex dictis. q̄ dictum eſt quod eēntia ſubſtātie cōpoſite includit formaꝫ ⁊ mām ⁊ ꝙ per diuiſionē vtriuſqꝫ ſignificatur. Sed cum mā ſit principium indiuiduatiōis videtur ſequi ꝙ eēntia que ſimul continet formaꝫ ⁊ materiam ſit tm̄ particularis ⁊ non vlis: ex quo vlterius ſequitur ꝙ vlia non habent diffinitionem. Sed ſolum pticularia: cum eēntia ſit id quod ſignificatur per diffinitionem. Soluit iſtam dubitationem dicēs ꝙ non eſt verū ꝙ mā quolibet modo accepta ſit principium indiuiduationis: q̄ non mā ſumpta cōmuniter. Sed ſolum materia ſignata ⁊ exponit. quid appellat mām ſignatam. illā ſ. que ſub determinatis ⁊ certis dimenſionibus conſideratur: ⁊ illa talis materia non eſt de eēntia hominis nec in eius diffinitione ponitur. Sed eſt de eēntia ſoꝛ. ⁊ ponentur in eius diffinitione: ſi haberet diffinitionem. Sꝫ materia cōmunis eſt de eēntia hominis ⁊ ponitur in ei⁹ diffinitione: ſic aūt os ⁊ caro ſunt de eēntia hominis ⁊ ponunt in eius diffinitione. nō aūt hoc os neqꝫ hec caro que ſunt materia ſignata. ¶ Notandum ꝙ ſm̄ Boetium ſola ſpecies diffinitur q̄ cum diffinitio conſtet ex genere ⁊ dr̄ia: ⁊ ſola ſpecies hꝫ genus ⁊ dr̄iam. igitur ſola ſpecies diffinitur. Si aūt diffinitur aliquod genus vt animal: nō diffinitur vt genus: ſed vt ſpēs ſubalterna. Et ideo indiuiduum non diffinitur q̄ non habꝫ genus ⁊ dr̄iam: ideo doctor non dicit ꝙ indiuiduū diffiniatur. Sed dicit ſub conditione ſi diffiniretur conditionalis tamen poteſt eſſe vera ex cathegoricis falſis ⁊ impoſſibilibus vt pꝫ intuenti. ¶ Notandum ꝙ ex his que dicta ſunt pꝫ euidenter ꝙ prin͡ª indiuiduantia ſunt de intrinſeca rōne indiuidui ſiue ſuppoſiti ſicut ⁊ principia cōmunia ſunt de intrinſeca rōne ſpeciei: ex hoc expreſſe concludit ꝙ ſuppoſitū realiter differt a natura q̄ aliquid intrinſece includit quod de nā excludit. ¶ Deinde cuꝫ dicit.

Q̄uo ſola ſpēs diffinitur

Q̄uo p̄nci⁹ indiuidētia ſunt de rōe intrinſeca i diuidui

¶ Patet ergo ꝙ eſſentia hoīs ⁊ ſocratis nō differt niſi ſm̄ ſignatū. unn̄ Cōmē. dicit ſup. vii. meta. ꝙ ſocra. nihil aliud ē q̄ꝫ aīalitas ⁊ rōnalitas que ſunt qditas eius: ſicut ēt eēntia generis ⁊ eēntia ſpēi ſm̄ ſignatū ⁊ nō ſignatum differūt: q̄uis alius modus deſignatōis ſit utrobiqꝫ: q̄ deſignatio indiuidui reſpectu ſpēi ē ꝑ mām determinatam dimenſionibus: deſignatio aūt ſpeciei reſpectu generis ē ꝑ drīam conſtitutiuam que ex forma rei ſumitur.

¶ Elicit quādam veritatem ex dictis dicens: ex his que dicta ſunt pꝫ: ꝙ eēntia hominis ⁊ eēntia ſoꝛ. non differūt niſi ſm̄ ſignatum ⁊ non ſignatum. q̄ eēntia hoīs non eſt ſignata: ſed vt dictum eſt eēntia hominis eſt ex materia ⁊ forma cōi: ⁊ eēntia ſoꝛ. ex ſignata. q̄ eſt ex materia ⁊ forma ſignata: quod confirmat dicto Cōmēta. 7. meta. qui dicit ꝙ ſoꝛ. nihil aliud eſt q̄ꝫ animalitas ⁊ rationalitas que ſunt quiditas ei⁹ ⁊ eēntia hominis. Addit aūt ꝙ eodem modo dicendum eſt de genere ⁊ ſpecie ꝙ eſſentie eorum: non differūt niſi ſm̄ ſignatum ⁊ non ſignatum inquantum eſſentia hominis ⁊ cuiuſlibet ſpeciei eſt indiuiduata ⁊ quodāmodo particulata per reſpectuꝫ ad eēntiam generis. vnde ſpecies appellatur pticulare generiſ ſubiungit tamen dr̄iam inter vtrāqꝫ deſignationem q̄ dicit ꝙ diuerſus eſt modus deſignationis vtrobiqꝫ deſignatio indiuidui reſpectu ſpeciei eſt per materiam ſignatam ceteris dimenſionibus. Sed deſignatio ſpeciei reſpectu generis ſit per dr̄iam ſpecificaꝫ que ſumitur a forma rei. ¶ Nota ꝙ ex auctoritate Auic. habetur expreſſe ꝙ ſoꝛ. eſt idem realiter quod homo: q̄ dicit ꝙ ſoꝛ. nihil aliud ē q̄ꝫ animalitas ⁊ rōnalitas. q̄ rōnalitas ⁊ animalitas ſunt idem qđ homo realiter. ergo ſoꝛ. eſt idem realiter qđ homo. Sed ſtatim oritur dubitatio qđ videtur ꝙ ſoꝛ. ſit idem realiter qđ humanitas. ⁊ ita ſuppoſitum ideꝫ qđ natura. q̄ etiā humanitas realiter nihil aliud ē q̄ꝫ animalitas ⁊ rōalitas: ſi ergo ſortes eſt idem qđ rōnalitas: ⁊ animalitas erit idē qđ humanitas. ¶ Ad h° dicendum ꝙ ſoꝛ. poteſt dupliciter conſiderari. Uno modo quantum ad ſuam ſubſtātiam ⁊ etiam ſuum eē ſubſtantiale. ⁊ ſic nihil aliud dicit q̄ꝫ ſuā ſpeciem ⁊ ſuam naturam que eſt humanitas q̄ non dicit niſi principia eēntialia ſpeciei que ſunt anima ⁊ corpus. que etiaꝫ dicit hō ⁊ humanitas. ⁊ ſic eſt idem realiter cum eis. ⁊ ſic nihil realiter addit. Alio modo poteſt conſiderari quantū ad ſuum eſſe totale. i. ſuppoſitale ⁊ ſic includit ēt principia indiuiduantia in ſua intrinſeca rōne que omnia ſunt de eēntia eius. ⁊ ſic differt realiter ab humanitate q̄ illa totaliter excludit. nō aūt ab homine q̄ ille non excludit. Sed indiſtincte includit ⁊ per hoc pꝫ argumenti ſolutio q̄ tenet quantum ad ſuum eē ſbale. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hec aūt determinatio uel deſignatio que ē in ſpē reſpectu generis non eſt per aliquid in eēntia ſpeciei exiſtens ꝙ nullo modo in eſſentia generis ſit. imo quicquid eſt in ſpē eſt ēt in genere: ut non determinatum. ſi. n. animal nō eſſet totum ꝙ eſt homo. ſed pars eius nō predicaretur de eo: cum nulla pars intelligibilis predicetur de ſuo toto.

¶ Hic reſpondet cuidam tacite q̄ōni ⁊ circa hoc tria facit. q̄ primo ſoluit queſtionem illam: ⁊ probat ſolutionē 2° ipſam declarat per ſimilitudinem. 3° illam ad propoſitum ſuum applicat. 2ª ibi. (Hoc aūt quomodo contingat) 3ª ibi. (⁊ talis eſt habitudo) Quantum igitur ad p̄mam partem poſſet aliquis querere. nunquid illud per qđ ſit illa determinatio vel deſignatio generis ad ſpeciē vel ſpeciei ad indiuiduum ſic eſt in natura ſpeciei vel indiuidui exiſtens tanq̄ꝫ eis intrinſece qđ nullo modo ſit ī eſſentia generis vel ſpeciei. vel ſic ſunt de intrinſeca rōe vnius alterius. ſ. genus: ſpēs: indiuiduum: ꝙ nullo° pōt eē extra rōem vnius alterius. Rn̄det ꝙ ſic intelligēduꝫ. imo quicquid eſt in ſpecie eſt etiam in genere: non determinate tamen ſed indiſtincte. ⁊ idem intelligatur de indiuiduo in ordine ad ſpēm: ⁊ hoc probat ipſe de genere quod eſt animal per talem rōneꝫ ſi animal quod ē gen⁹ non eſſet totum aliquo modo quod ē ſpecies vt homo. ſequeretur ꝙ animal de homine predicari nō poſſet cōſequens eſt falſum ergo ⁊ antecedens. falſitas cōſequētis eſt manifeſta. Sed ꝓbatur ꝯn̄tia q̄ ſi animal nō diceret totum quod eſt homo diceret eius pteꝫ: ſed nulla pars integralis de ſuo toto p̄dicatur: animal aūt de hoīe p̄dicatur. igitur ⁊c. ⁊ ita intelligendū eſt de ſpecie in ordine ad indiuiduū. Nota ꝙ per dr̄iaꝫ ſit deſignatio gn̄is ad ſpeciem. ſed per principia indiuiduantia ſit deſignatio ſpeciei ad indiuidua. Querit ergo queſtio vtruꝫ dr̄ia ſic ſit in natura ſpēi ꝙ nullo modo in natura generis. ⁊ vtrum indiuidua ſic ſint in natura indiuidui ꝙ nullo modo ſint ī natura ſpēi. ¶ Notanduꝫ ꝙ duplex eſt pars. ſ. pars rōnis que eſt genus ⁊ dr̄ia. ⁊ pars realis: pars rōnis bene poteſt predicari: de toto. ſ. de ſpecie q̄ illa pars totuꝫ continet ad minus indiſtincte: quod diſtincte ſuum totū ſed tamen non predicatur vt pars: ſed vt totuꝫ: pars v° realis quecūqꝫ ſit illa ſiue ſit integralis ſiue ſit eſſentialis nullo modo poteſt predicari de toto ad mins per ſe. qđ dico q̄ homo predicatur de animali per accidens inquātum homo eſt pars animalis. ⁊ ideo pars realis nō poteſt habere rationem totius: ⁊ ideo ſignanter dicit doctor ꝙ nulla pars integralis predicatur de ſuo toto ⁊ nō ſimpliciter nulla pars. ¶ Deinde cum dicit.

Q̄uo pars pōt predicari de toto ⁊ quō n̄

¶ Hoc aūt quomodo contingat uideri poteſt ſi inſpiciatur corpus: ſm̄ ꝙ ponit pars animalis: ⁊ ſm̄ ꝙ ponitur genus. Non eniꝫ poteſt dici eo modo eſſe genus quo eſt pars integralis. hoc igitur nomen quod eſt corpuſ multipliciter accipi poteſt. Corpus enim ſm̄ ꝙ eſt in predicamento ſubſtantie dicitur ex eo quod habet talem naturam ut in eo deſignari poſſint tres dimenſiones. Ipſe autem tres dimenſiones deſignate ſunt corpus qđ eſt in genere quantitatis. Contingit autem in rebus ut quod habet unam perfectionem ad ulteriorem etiam perfectionem pertingat: ſicut pꝫ in homine qui ⁊ naturam ſenſitiuaꝫ habet ⁊ ulterius intellectiuam. Similiter etiam: ⁊ ſuper hanc perfectionem que eſt habere talem formam ut in ea poſſint tres dimenſiōes deſignari: poteſt alia perfectio adiungi ut uita uel aliquid huiuſmodi. Poteſt ergo hoc nomen corpus deſignare rem quandam que habet talem formam: ex qua ſequitur in ipſo deſignabilitas trium dimenſionum cum preciſione: ut. ſ. ex illa forma nulla ulterior perfectio ſequatur. ſed ſi aliquid aliud ſuperaddit: ſit preter ſignificationem corporis: ⁊ hoc modo corpus erit materialis ⁊ integralis pars animalis: quia ſic anima erit preter id quod ſignificatum eſt nomīe corporis ⁊ ſuperueniēs ipſi corpori: ita ꝙ ex ipſis duobus ſcꝫ ex anima ⁊ corpore ſicut ex partib⁹ conſtituitur animal. Poteſt etiā hoc nomen corpus hoc modo accipi ut ſignificet rem quandaꝫ que habꝫ talem formam ex qua poſſint in ea re tres dimenſiones deſignari quecūqꝫ forma ſit illa ſiue ex ea poſſit ꝑuenire alia vlterior ꝑfectio ſiue nō ⁊ hoc mō corp⁹ erit gen⁹ aīalis: q̄ ī aīali nihil eſt accipere qđ in corpore implicite nō cōtineatur. non. n. aīa ē alia ab illa forma per quā in re illa poterunt deſignari tres dimēſiones: ⁊ ideo cū dicebaꝫ ꝙ corpus eſt quod habet talem formā ex qua poſſunt deſignari treſ dimenſiones in eo intelligebam quecūqꝫ forma eēt illa: ſiue anima eſſet: ſiue lapideitas: ſiue quecunqꝫ alia forma. ⁊ ſicut forma animalis implicite in corpore ſiue in corpis forma continetur prout corpus eſt genus eius.

¶ Hic declarat quod dictum eſt per quoddā ſimile dicens ꝙ quo modo hoc contingat. ſ. ꝙ quicquid eſt ī ſpecie totuꝫ indiſtincte contineatur in genere. videri poteſt ſi diligenter inſpiciatur qualiter differt corpus ſm̄ quod predicatur pars animalis: ⁊ cum dicitur animal componitur ex anima ⁊ corpore: ſm̄ quod predicatur genus: vt cum dicitur animal eſt corpus: q̄ nō eo modo poteſt eſſe genus quo eſt pars integralis animalis. 2° manifeſtat quot modis poteſt accipi corpus: ⁊ dicit ꝙ corpus poteſt accipi dupliciter. ſ. prout eſt in genere quantitatis ⁊ tunc idem eſt corpus ꝙ trina dimenſio. 2° prout eſt ī generre ſubſtantie: ⁊ tunc corpus dicitur ex eo ꝙ habet talem materiam vt in eo poſſint deſignari tres dimenſiones. 3° ponit quoddam neceſſarium ad ſuum propoſitū dicens ꝙ hoc contingit in rebus vt id quod habet vnaꝫ perfectionem ad vlteriorem perfectionem attingat ſicut ipſe manifeſtat in homine qui habet vegetatiuam: ſenſitiuam: ⁊ intellectiuam: ⁊ applicando ad ſuum propoſitum hoc qđ dictum eſt dicit ꝙ ſimile eſt ⁊ ſuper hāc habeat perfectionem que eſt habere talem formam: vt in ea poſſint deſignari tres dimenſiōes poteſt perfectio adiungi in vita. motus vel aliquid huiuſmōi. 4° ponit ſuā deductioneꝫ oſtēdens quomodo differt corpus prout eſt pars integralis: ⁊ prout eſt genus dicens: ꝙ hoc nomē corpus poteſt accipi prout ſignificat rem quandam que habet talem formam ex qua in ipſa re ſequatur deſignabilitas trium dimenſionum cum preciſione: vt ſcꝫ ex illa forma nulla vlterior ſequatur perfectio. Sed ſi quid aliud ſuperadditur totum ſit preter intentionem corporis ſic dicitur hoc modo ſumendo corpus eſt pars integralis ⁊ numeralis animalis: ⁊ ſic anima que includitur in animali erit preter id quod ſignificatuꝫ eſt nomine corporis ⁊ erit ſuperueniens ipſi corpori tanq̄ꝫ aliquid extra veniens ⁊ nullo modo in ipſo incluſuꝫ: itaqꝫ ex ipſis ſcꝫ anima ⁊ corpore ſicut ex partibus realibus ⁊ integralibus conſtituitur animal. Secundo modo poteſt accipi corpus vt ſignificet rem quādam que habet talem formam ex qua poſſunt deſignari tres dimenſiones ſine p̄ciſione aliqua perfecta. Sed ſubintelligendo quecunqꝫ forma ſit illa ſiue ex ea poſſit peruenire alia vlterior perfectio ſiue non. Unde nec illam perfectionem includit. nec excludit determinata: ⁊ hoc modo corpus erit gen⁹ animalis: q̄ in aīali nihil erit a corpore quod in corpe nō cōtineatur implicite. q̄ ſi eſſet accipere aliquid in animali quod non implicite contineretur in corpore: illud eſſet anima. Sed ſic accipiendo corpus vt dictum eſt: anima non erit alia forma ab illa per quam poterant deſignari tres dimenſiones in eo intelligebatur quecunqꝫ forma ſiue anima ſiue lapideitas ſiue quecūqꝫ alia. ⁊ ſic forma animalis in forma implicite continetur prout corpus eſt genus. Nota ꝙ ſm̄ ponentes pluralitatem formarum in vno ſuppoſito: alia forma eſt illa per quam corpus ē corpus. ⁊ alia per quā animal eſt animal. Sed ſm̄ ponētes vnaꝫ formā ē eadeꝫ forma realiter: ⁊ q̄ iſti⁹ opīonis fuit ſanctus Tho. ideo dicit ꝙ anima nō ē alia forma ab illa per quā corp⁹ ē corp⁹. ¶ Sꝫ hic orit̄ dubitatio vtrū corpus poſſit predicari de animali. Ad quod eſt dicendum ꝙ ſi accipiatur corpus quod eſt in genere quantitatis: tale non poteſt predicari de aīali predicatione eſſentiali: dicendo hoc eſt hoc vt animal eſt corpus. Et hui⁹ eſt. q̄ vnum predicamentuꝫ nullo modo poteſt de alio

Q̄uo forma ē per quā idem ē aīal ⁊ idē ē corpus

Utrū corpus poſſet predicari d̄ animali

eſſentialiter predicari: ex eo ꝙ predicamenta ſunt impermixta. poteſt tamen tale corpus predicari predicatione denominatiua vt dicatur homo eſt corporeus vt homo eſt albus ⁊ illa predicatio dicit hoc eſt in hoc. vt poſſum dicere homo vel animal habet corpus. Similiter eodē modo intelligendum eſt de corpore quod eſt in genere ſubſtantie prout eſt pars animalis quod predicari nō poteſt: niſi denominatiue. q: licȝ pars non poſſit predicari de toto. poteſt tamen totum denominare. vt cum dicit̄ arca eſt lignea. Sed ſi ſumitur corpus quod ē in genere ſobſtantie prout eſt genus: ſic v̄o eſſentialiter poteſt predicari. vt dicatur homo vel animal eſt corpus.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et etiaȝ talis eſt habitudo animalis ad hominē. Si. n. animal nominaret tm̄ rem talem que habȝ quādam ꝑfectionē ut poſſit ſentire ⁊ moueri ꝑ principiū in ipſo exn̄s cū p̄ciſione alterius ꝑfectionis: tunc quecūqȝ alia pfectio ulterior ſupueniret haberet ſe ad aīal ꝑ mōm ꝑtis ⁊ nō ſicut implicite ɔtēta in rōne animal'. ⁊ animal nō eēt genus: ſȝ ē gen⁹ ƒm ꝙ ſignificat rē quādā ex cuius forma pōt ꝑuenire ſenſus ⁊ motus quecūqȝ ſit illa foꝛa. ſiue ſit aīa ſēſibilis tm̄: ſiue ſit aīa ſenſibilis ⁊ rōnalis. ſimꝉ.

¶ Applicat id quod dictum eſt ad ꝓpoſitum: ⁊ duo facit. q: p̄mo applicat ad genus ⁊ ſpeciem. 2° ad ſpeciem ⁊ indiuiduum. 2ª ibi. (⁊ q: vt dictum eſt) iteruȝ prima in tres diuiditur: q: in prima manifeſtat quomodo animal continet indiſtincte quicquid continet homo. 2° manifeſtat quandam veritatem. 3° mouet quandam dubitationē ⁊ ſoluit. 2ª ibi. (ſic igitur genus). 3ª ibi. (quāuis autēȝ.) dicit ergo p̄mo ꝙ q̄lis eſt habitudo corporis ad animal: talis eſt animalis ad hominem ⁊ declarat dicenſ ꝙ ſi animal nominaret tm̄ rem ⁊ naturam quandā que haberet perfectionem vt poſſit ſentire ⁊ moueri ꝑ principium in ipſo exiſtens. cum preciſione alterius perfectionis etiam quecunqȝ anime perfectio vlterior ſuperadueneri̇t habet ſe ad animal per modum partis. ⁊ ſi implicite contineatur in ratione animalis. ⁊ ſic per cōſeq̄ns animal non eſſet genus ad hominem. q: aliquid contineretur in homine. ſcȝ anima rationalis que nullo modo includeretur in animali. Sed ſimplicit̄ excluderetur. ⁊ ſic eſſet pars realis hominis: ⁊ de ipſo predicari non poſſȝ ſed ipſum animal dicitur eſſe genus hominis ƒm ꝙ ſignificat rem quandam ex cuius forma poteſt peruenire ſenſus vel motus ſine preciſione alterius forme quecumqȝ ſit forma illa ſiue ſit anima ſenſitiua tm̄ ſiue ſit anima rationalis. ¶ Nota ꝙ animal a non animali differt motu ⁊ ſenſu q: animal habet vim cognoſcitiuam qđ non habet inanimatum ⁊ mouet ſeipſum ƒm quod poſſibile eſt aliquid mouere ſeipſum q: non primo. q: hoc ē impoſſibile. Sed per partes inq̄ȝtum animal habet duas partes quarum vna eſt mouens. ⁊ alia eſt mota. ⁊ talis mouens dicitur ſeipſum mouere. Et ideo ph̄i volentes deuenire in cognitionem anime venerunt aut per motū aut per ſenſum. vt tangitur in p̄mo de anima. ⁊ ideo ſignanter nominat motum ⁊ ſenſum. ⁊ per hoc tangit. s. Tho. ꝙ ē genus ꝑ ꝓpriū aīalis.

Q̃uo anial diſtinguit̄ a non aiali motu ⁊ ſēſu.

¶ Deīde cū dic̄.

¶ Sic igit̄ genus ſignificat in determiate id totū qđ ē in ſpē. nō. n. ſignificat tm̄ mām. ſimiliter etiā dr̄ia ſignificat id totū quod ē in ſpē: ⁊ nō tm̄ formam: ⁊ ēt diffinitio ſignificat totum ⁊ ēt ſpēs. ſed diuerſimode: q: genus ſignificat totū ut quedā denominatio determinās id qđ eſt mālē in re ſine determinatione ꝓprie forē. unde genus ſumit̄ a mā q̄ȝuis nō ſit mā: ut pȝ ex hoc ꝙ corpus dicit̄ ex hoc qđ habȝ talē perfectionē ut poſſint in ea deſignari tres dimenſiōes: que quidē ꝑfectio ē mālis ſe habens ad ulteriorē ꝑfectionē. Dr̄ia v̄o e ɔuerſo ē ſicut quedā determinatio a forma determiata ſumpta p̄ter hoc ꝙ de intellectu eius p̄mo ſit mā determiata. ut pȝ cū dicit̄ aīatum. ſ. illud qđ hȝ aīam. nō. n. determiat̄ quid ſit: utrū corp⁹ uꝉ aliquid aliud. uñ dicit Auic. ꝙ gen⁹ ē in dr̄ia ſicut ps eēntie ei⁹: ſȝ ſolū ſicut ens extra aīaȝ ſiue eēntiā: ſicut ēt ſbm ē đ ītellcu paſſionū. ⁊ iō gen⁹ non predicatur de differentia per ſe loquendo ut dicit Ariſto. iii. meta. ⁊. iiii. topicoruȝ. niſi forte ſicut ſubiectum predicatur de paſſione: ſed diffinitio ſiue ſpecies comprehendit utrumqȝ ſcilicȝ determinatam materiam quā deſignat nomen generis. ⁊ determinatam formam quā deſignat nomen differentie. Et ex hoc pȝ ratio quare genus ⁊ ſpecies ⁊ differentia ſe habent proportionaliter ad materiam formam ⁊ compoſitum in natura quāuis non ſint ideȝ cum illa: q: neqȝ genus eſt materia ſed ſumit̄ a materia ut ſignificans totū. unde dicim⁹ hominē eſſe aīal rōnale: ⁊ non ex animali ⁊ rōnali. ſicut dicimus eū eſſe ex corpe ⁊ anima. Ex corpore. n. ⁊ aīa dicit̄ eſſe hō ſicut ex duabus reb⁹ quedā tertia res ɔſtituta que neutra illarū eſt. hō. n. neqȝ eſt aīa neqȝ corp⁹. ſȝ ſi hō aliquo modo ex animali ⁊ rōnali dicat̄ eſſe nō erit ſicut res tertia ex duab⁹ ſȝ ſicut ītellectuſ tertius ex duob⁹ ītellectibus. Intellectus. n. aīalis eſt ſine determinatiōe forme ſpālis exprimēs nāȝ rei ab eo qđ ē māle reſpectu ultīe ꝑfectiōis. Intellect⁹ aūt h⁹ dr̄ie rōnaliſ ɔſiſtit īdeterīatōe foꝛē ſpālis ex qb⁹ duob⁹ ītellectibus cōſtituit̄ ītellectus ſpēi uel diffinitiōis. ⁊ iō ſic res ɔſtituta ex aliqb⁹ nō reſpicit p̄dicationē eaꝝ reꝝ ex qb⁹ ɔſtituit̄: ita nec intellect⁹ reſpicit predicationē eoꝝ ītellectuū ex qb⁹ cōſtituit̄. n̄. n. dicim⁹ ꝙ diffinitio ſit gen⁹ uꝉ dr̄ia.

¶ Hic manifeſtat quādā veritatē dicēs ꝙ gen⁹ īdeteriate ſignificat totū qđ ē in ſpē ⁊ nō tm̄ mā. ſilr̄ ⁊ dr̄ia ſignificat totū ⁊ nō tm̄ formā. Diffinitio v̄o ſignificat totū ⁊ ſpēs: ⁊ dicit ꝙ nō eodē modo. Sȝ diuerſimode. ⁊ aſſignat rationem diuerſitatis dicens ꝙ genus ſic ſignificat totum quod ſignificat determinate illud quod eſt in re ⁊ indeterminate illud quod eſt formale: q: gen⁹ ē q̄dam deteriatio tm̄ determinās māle in re ſine deteriatiōe ꝓprie forme. Et iō đr ꝙ gen⁹ ſumit̄ a mā lȝ nō ſit mā. Et declat ꝑ exēplū dicēs vt pȝ ꝙ corp⁹ đr ex hoc ꝙ hȝ talē ꝑfectionē vt in eo poſſint deſignari tres dimēſiōes ecce q̄uo deteriate dicit id qđ ē māle q: illa ꝑfectio quā deteriate dicit ē māle ſe hñs ad vlterioꝛē ꝑfectionē. Differentia v̄o ſe hȝ eɔ⁹: q: licȝ dicat to^m. dicit tm̄ deteriate id qđ ē foꝛale: īdetermiate v̄o id qđ māle ex eo qđ dr̄ia ē q̄dā denoiatio ſūpta a foꝛa deteriata: p̄ter hoc ꝙ de primo ītellectu eius ſit mā deteriata: ⁊ declat ꝑ exēplū: vt cū đr aīatum. nā aīatū eſt q̄dā dr̄ia corpis ⁊ dicit aīam ⁊ dicit ꝙ hȝ aīam ecce foꝛa deteriata. Sed nō dicit ꝙ ſit illud qđ hȝ aīam: vtrū ſit corpus vel aliqđ aliud qđ ſe hȝ ad aīam ſicut māle ⁊ ſic dr̄ia dicit māle nō determiate. Sȝ īdeteriate: ⁊ ex hoc ſubiūgit dcm̄ Auic. q dicit ꝙ genus nō ītelligit̄ in dr̄ia ſicut ps eēntie eius. Sed ſolū ſicut ens extra eēntiā eius. ⁊ ſbm eſt de ītellectu paſſionū ⁊ iō gen⁹ nō p̄dicat̄ de dr̄ia ꝓprie loq̄ndo. vt dicit ph̄s 3° meta. ⁊. 6. topicoꝝ. niſi forte ſicut ſbm p̄dicat̄ de paſſiōe: q: gen⁹ vr̄ quodāmodo ſe hr̄e ad dr̄iam ſicut ſubm ad paſſiōes. Sed diffinitio ⁊ ſpēs dicunt̄ vtrūqȝ ⁊ deteriate. ſ. deteriatā māȝ quā deſignat nomē generis ⁊ deteriatā foꝛmā quā deſignat nomē dr̄ie. ¶ Ex his que dcā ſt pȝ rō q̄re genus ſpēs ⁊ dr̄ia ſe hñt ꝓportionabiliter ad māȝ ⁊ formā ⁊ cōpoſitū. nā q̄ȝuis nō ſint idē ꝙ illa. q: n. genus dicit deteriate id qđ ē māle dicit̄ ſūptū a mā. ⁊ q: dr̄ia dicit deteriate id qđ ē foꝛale đr ſūpta a foꝛa. ⁊ q: ſpēs deteriate dicit vtrunqȝ. q: đr ſignificare cōpoſitū. ⁊ tm̄ nec gen⁹ ē mā nec dr̄ia ē foꝛa: ⁊ ꝓbat hoc q: dicim⁹ hoīem eē aīal rōnale ⁊ nō ex aīali ⁊ rōnali: ſicut dicimus: eū eē ex aīa ⁊ corpe. ex aīa. n. ⁊ corpe đr eſſe hō ſicut ex duab⁹ reb⁹ ē q̄dā res tertia ɔſtituta que neutrū illoꝝ ē. q: hō nō ē aīa nec ē corpus lȝ vtrūqȝ hēat: tm̄ ſi aliquo° dicat̄ ꝙ hō ē ex aīali ⁊ rōali nō erit ſic q̄dā res 3ª ex duab⁹ reb⁹ ɔſtituta: ſed ſic ītellectus terti⁹ ex duobus ītellectib⁹. nā ītellectus aīalis ē ſine deteriatiōe ſpālis forme exp̄imēs nām rei ab eo qđ ē māle repectu vltime ꝑfectiōis. Intellectus āt hui⁹ dr̄ie rōnalis cōſiſtit in deteriatiōe foꝛe ſpālis ex qbus duob⁹ ītellectib⁹ ɔſtituitur ītellectus diffinitiōis ⁊ ſpēi ⁊ ſic res ɔſtituta ex aliqbus reb⁹ nō recipit p̄dicationē illaꝝ rerū ex qb⁹ ɔſtituit̄ ita nec itellect⁹ diffinitōis ſeu ſpēi recipit p̄dicationē illoꝝ ītellectuū ex qb⁹ ē ɔſtitu⁹. q: nō dicim⁹ ꝙ diffi° ſit gen⁹ vel dr̄ia: nec ſpēs ſilr̄. Notandū ꝙ lȝ in hoc ɔueniāt ſpecies ⁊ diffinitiōes ꝙ vtreqȝ dicāt to^m deteriate. ſ. māle ⁊ foꝛale. tm̄ in hoc pōt dr̄ia aſſignari vt ſpēs ſit dicēs to^m determiate: tm̄ nō explicat totū nec aliquā ꝑtē vt homo. Sȝ diffinitio ſic dic̄ to^m qđ explicat māle ⁊ foꝛale vt aīal rōale. ⁊ in hoc qđ dicit aīal explicat māle. ⁊ in hoc qđ dicit rōale explicat foꝛale. ¶ Notādū ꝙ h̄ ꝑpoſitio ex ꝓprie denoiant hītudinē cāe mal'. vñ ſic diffinit̄ mā p̄mo ph̄ycoꝝ. Mā ē ex q̄ cū alio. i. cū foꝛa ſit aliqđ. i. cōpoſitū ⁊ q: aīal nō p̄t dici mā hoīs. lȝ ſumat̄ a mā. multominus rōale đr mā cū nō ſumat̄ a mā. iō nō ꝓp̄e p̄t dici ꝙ hō ſit ex aīali ⁊ rōnali. Sȝ q: corp⁹ v̄e eſt mā hoīs ⁊ ps aīal' rōalis. ⁊ ſilr̄ aīa q̄dāmō ſubīduit rōnē meterie ieq̄ȝ^m ps aīal' rōnal': iō ꝓp̄e đr ꝙ hō ē ex aīa ⁊ corpe. Si tm̄ accipiat̄ aīal ⁊ rōale q̄ȝ^m ad ɔceptus cū illi duo ɔcept⁹. ſ. aīal' ⁊ rōnal' ſe hēant mālr̄ ad ɔceptū. 3^m. ſ. hoīs. iō pōt dici ꝙ hō ſit ex aīali ⁊ rōnali.

Quare genus species differentia ſe hñt proportionabiliter ad materiaȝ ⁊ formam ⁊ compoſitum.

…o hec p̄ …no ex ꝑ …deno/ …at habi …inēȝ cāe …lis

¶ Deinde cum dicit.

¶ Quāuis aūt gen⁹ ſignificet totā eēntiā ſpēi nō tm̄ opȝ ut diuerſaꝝ ſpēꝝ quarū ē idē gen⁹ ut ſit una eēntia. q: unitas gn̄is ex ipſa ī determiatiōe uel in dr̄ia ꝓcedit. nō aūt ita ꝙ id qđ ſignificat̄ ꝑ gen⁹ ſit una nā nūero in diuerſis ſpēbus cui ſupueniat res alia q̄ ſit dr̄ia determinās ipm: ſic forma deteriat māȝ q̄ ē vna numero. ſȝ q: gen⁹ ſignificat aliquā formā nō tm̄ deteriate hāc uel illā quā deteriate dr̄ia exprimit q̄ nō ē alia q̄ȝ illa q̄ īdeteriate ſignificabat̄ ꝑ gen⁹. Et iō dic̄ Cōmē. in. ii. meta. ꝙ mā prima đr una ꝑ remotionē oiuȝ foꝛarū. ſȝ gen⁹ đr unū ꝑ cōitatē foꝛē ſignate. uñ pȝ ꝙ ꝑ additionē dr̄ie remota illa ī deteriatōe q̄ erat cā unitatis gn̄is remanēt ſpēs diuerſe per eēntiam.

¶ Soluit quādā qōnē q̄ oꝛit̄ ex dictis. Poſſet aliqs dubitare. Si gen⁹ dicit totā eſſentiā ſpēi cū multe ſpēs ſint ſub vno gn̄e: q̄ rōne dic̄ eēntiā vnius ſpēi. dic̄ ēt eadem rōne totā eēntiā alterius ſpēi. ⁊ ſic vr̄ ꝙ multaꝝ ſpēꝝ ſit vnū eē. Hāc dubitationē ſoluit doctor dicēs ꝙ q̄ȝuis genus ſignificet totā eēntiā ſpēi. nō tm̄ opȝ ꝙ diuerſaꝝ ſpēꝝ q̄rū ē idē gen⁹ ſit eadē eēntia: ⁊ aſſignat cām ⁊ dic̄ ꝙ vnitas generis ſumit̄ ex ipſa in dr̄ia et in deteriatiōe. nō aūt ex vnitate nature: q: id qđ ſignificat̄ ꝑ gen⁹ nō eſt vna natura in diuerſis ſpēb⁹. cui nature ſupueniat poſtea res alia q̄ ſit dr̄ia determinās ipm ſic foꝛa deteriat māȝ q̄ ē vna nūero ſȝ ſic dȝ itelligi ꝙ gen⁹ ſignificat aliquaȝ formā nō tm̄ deteriate hāc vel illā quā dr̄ia deteriate exprimit: q̄ qdē tal' nō ē alia q̄ȝ illa quā gen⁹ indeteriate ſignificat realr̄. ¶ Et ex hoc ƒȝ doctrinā Cōmē. in. xi. metaᶜ. aſſignat dr̄iam īter vnitatē generis et vnitatē māe p̄me. q: mā p̄ma dicit̄ vna ꝑ remotionē oīum formaꝝ. genuſ v̄o đr vnū ꝑ remotionē foꝛe ſignate. ūñ pȝ ꝙ ꝑ additionē dr̄ie remota illa īdeteriatiōe q̄ erat cā vnitatis generiſ remanēt ſpēs ꝑ eēntiā diuerſe. i. diuerſas hñtes eēntias.

Utrum ſumitur vnitas generis ſpēi: ⁊ materie p̄me.

¶ Notā^m ꝙ aliūde ſūit̄ vnitas īdiuidui: ⁊ vnitas ſpēi: et vnitas gen̄is: et vnitas māe. p̄° nā vnitas īdiuidui ſumit̄ ex vnitate māe ſignate. vnitas ſpēi ex vnitate foꝛe ſpecifice. vnitas generis ex īdeteriatiōe vel īdr̄ia ad formas ſpāles vel ex cōmunitate foꝛe quā ſignificat vel ex vnitate ɔceptus general' q pōt foꝛari. Sȝ vnitas māe p̄ᵉ ex remotiōe oīum foꝛaꝝ inq̄ȝ^m. ſ. de ſe nullā hȝ formaȝ. Sȝ ē in poª ad oēs. Et lȝ oīa iſta videant̄ diuerſe. ſi qs tm̄ diligent̄ ɔſideret reuertunt̄ in idē. q: ex h̄ ꝙ ſignificat foꝛaȝ cōeȝ vꝉ ex h̄ ꝙ ad īdr̄iaȝ qđ ē īdeteriatū ad multa formamus vnum conceptum generalem de ipſo gn̄e.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et q: ut dcm̄ ē nā ſpēi ē īdeteriata reſpectu īdiuidui: ſic nā gn̄is reſpcū ſpēi. Inū ē ꝙ ſicut id qđ ē gen⁹ ꝓut p̄dicat̄ đ ſpē īplicat in ſua ſignificatōe q̄ȝuis ī diſtīcte totū id qđ deteriate ē ī ſpē. ita ēt id qđ ē ſpēs ƒm qđ p̄dicat̄ de īdiuiduo oȝ ꝙ ſignificet totū qđ eēntialr̄ ē ī īdiuiduo lȝ īdiſtīcte. ⁊ h̄ mō eēntia ſpēi ſignificat̄ noīe hoīs. uñ hō de ſoꝛ. p̄dicat̄. Si āt ſignificet̄ nā ſpēi cū p̄ciſiōe māe ſignate q̄ ē p̄ricipiū īdiuiduatiōis ſic ſe hēbit ꝑ modū ꝑtis: ⁊ hoc mō ſignificat̄ noīe hūanitatis: hūanitas. n. ſignificat id. uñ hō ē hō. mā āt deſignata nō ē illud. uñ hō ē hō. ⁊ ita nullo mō ɔtinet̄ īter illa ex qb⁹ hō hȝ ꝙ ſit hō. cū igit̄ hūanitas in ſuo ītellcu includat tm̄ ex qb⁹ hō hȝ: ea pȝ ꝙ aſſignatōe ei⁹ excludit̄ uel p̄ſcīdit̄ mā deteriata uꝉ deſignata: ⁊ q: ps nō p̄dicat̄ de toto. Inū ē ꝙ hūanitas nec de hoīe nec de ſoꝛ. p̄dicat̄. uñ dicit Auic. ꝙ qditas cōpoſiti nō ē ipȝ cōpoſitū cui⁹ ē qditas: quāuis ēt ipa qditas ſit cōpoſitū ſic hūanitas. lȝ ſit cōpoſita nō tm̄ ē hō. īmo oȝ ꝙ ſit recepta in aliquo qđ ē mā deſignata.

¶ Illud qđ dcm̄ de ſpē et gn̄e applicat ad ſpēm et īdiuiduū. vñ tria facit. p̄mo dicit ꝙ qcqd ē in īdiuiduo determiate to^m ē in ſpē īdeteriate. ſcđo māifeſtat q̄ddaȝ qđ poterat eē dubiū. 3° īfert q̄ddā correlariū. 2ª ibi (Sȝ q: vt dcm̄ ē.) 3ª ibi (ſic igit̄ pȝ.) p̄mo igit̄ dic̄ qđ dcm̄ ē ꝙ natura ſpēi īdeteriata reſpectu īdiuidui ſic natura generis reſpectu ſpēi. i. ꝙ ſic illud qđ ē gen⁹ ꝓut p̄dicat̄ đ ſpē īplicat in ſe et in ſua ſignificatiōe q̄ȝuis īdiſtīcte to^m illud qđ deteriate ē in ſpē et illud qđ ē ſpēs ƒm qđ p̄dicat̄ de īdiuiduo opȝ ꝙ ſignificet totū eēntialr̄ illud qđ ē in indiuiduo: lȝ indiſtīcte. et hoc modo ſumendo eēntia ſpēi ſignificat̄ noīe hominis. vnde homo p̄dicat̄ de ſoꝛ. Sȝ ſi ſignificat ipſam ſpēm cū p̄ciſione māe deſignate q̄ ē p̄n^m indiuiduationis ſic ſe habebit per modum partis: ⁊ hoc

Q̃uo … rētie … totū ſp… diffiniti…

modo ſignificatur nomine humanitatis que predicari d ſorte non poteſt. Deinde probat iſta duo. ſ. ꝙ humanitas precidat materiam ſignatam totaliter: ⁊ ꝙ nõ poſſit predicari. Circa primum dicit illud qd ſignificat ſolum vnde homo eſt homo precidit oẽm materiam deſignatam. Sed humanitas eſt hmõi igitur ⁊c. minor patet q: humanitas non includit niſi principia eſſentialia hominis: maior probatur q: includit tm̃ ea ex quibus homo habet ꝙ eſt homo. vnde materia ſignata non eſt illud: vnde homo eſt homo. Sed eſt id, vnde ſor. eſt ſor. ⁊ ideo nullo modo continetur inter illa ex quibus homo habet ꝙ ſit homo iſtius rõnis. s. Thomas ponit p̃mo minorem. Deinde maiorem, ⁊ concludit: cum ergo humanitas in ſuo intellectu includat tm̃ ea ex quib⁹ homo habet ꝙ ſit homo p3 ꝙ ſignificatione eius preciditur ⁊ deſignatur materia deſignata. Deinde probat ꝙ humanitas non poteſt predicari: q: h3 rõnem partis q: pars realis non predicatur de ſuo toto. vnde humanitas non predicatur de homine neq3 de ſor. ⁊ hoc confirmat per dictum Auicen. qui dicit: ꝙ quiditas compoſiti non eſt ipſum compoſitum cuius eſt quiditas quãuis ⁊ ipſa quiditas ſit compoſita ſicut humanitas lic3 ſit compoſita nõ tamen eſt homo. imo ſi deberet eſſe homo ⁊ de ipſo p̃dicari o3 ꝙ ſit recepta in illo ꝙ ſit materia deſignata. Ad euidentiã aũt huius qd dicitur ꝙ humanitas dicit ptem realem eſt ſciendum ꝙ ſor. componitur ex duobus. ſ. ex humanitate ⁊ p̃ncipijs indiuiduantibus: ⁊ ideo tã humanitas q̃3 principia indiuiduantia ſunt partes reales: ⁊ q: pars realis de toto predicari non poteſt: cum ipſa ſit vtriuſq3 realis pars. ideo bene dictum eſt ꝙ humanitas nec de homine nec de ſor. predicari poteſt cu3 vtriuſq3 pars ſit realis: quõ aũt hõ ⁊ ſortes differãt dicetur inferius. ¶ Nota ꝙ ex hoc habetur expreſſe ꝙ ſortes ⁊ hõ ⁊ humanitas. i. ſuppoſitũ ⁊ nã differũt realiter q: aliqd includitur realiter in ſorte qd excluditur ab humanitate. ſc3 p̃ncipia indiuiduantia qd patet ex hoc qd dicitur ꝙ ſortes componitur ex humanitate ⁊ p̃ncipijs indiuiduãtibus quod tantũ eſt ꝙ quelibet pars quecunq3 ſit illa: ſiue ſit ſubſtantia ſiue ſit accidens aliquod: eſt de eſſentia ⁊ intrinſeca rõne totius. vnde verum eſt dicere ꝙ de intrinſeca ratione totius ⁊ eſſentia huius compoſiti qd ẽ homo albus eſt albedo quãuis albedo ſit accidens hoĩ.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed quia ut dictum eſt deſignatio ſpeciei reſpectu generis eſt per formam: deſignatio aũt indiuidui reſpectu ſpeciei eſt per materia3 ideo op3 ut nomen ſignificans id. unde natura generis ſumitur cum preciſione forme determinate perficientis ſpeciem ſignificet partem materialem totius ſicut corpus eſt ps materialis hominis. nomen aũt ſignificans id: vnde ſumitur natura ſpeciei cum preciſione materie deſignate ſignificat partem formalem: iõ hũanitas ſignificat ut fora q̃da3 ⁊ dr̃ ꝙ ẽ fora toti⁹: nõ quidẽ q̃ſi ſupaddita partibus eẽntialibus. ſ. materie ⁊ forme. ſicut forma dom⁹ ſuperadditur partib⁹ integralibus eius: ſ3 magis eſt forma que eſt totum. ſ. formam cõplectens ⁊ materiam: cum preciſione tamẽ eoru3 per que nata eſt materia deſignari.

Quõ humãitas poteſt dici pſ formalis indiuidui

¶ Sed q: vt dictum eſt) manifeſtat quodda3 quod poterat eſſe dubium. poterat enim aliquis dicere q̃re corpus ſignificat partem materialem totius. humanitas võ formalem ad hoc dicit ꝙ iſta eſt cauſa q: vt dictum eſt deſignatio ſpeciei reſpectu generis fit p formã: deſignatio aũt indiuidui reſpectu ſpeciei fit per materiam ſignatam. ideo oportet vt nomen ſignificans illud. vnde materia generis ſumitur cum preciſione forme determinate perficientis ſpeciem ſignificet partem materialem totius ſicut corpus eſt pars materialis totius hoĩs. Nomẽ aũt vnde ſumitur natura ſpeciei cum preciſione materie deſignate ſignificat partem formalem totius. ⁊ ideo humanitas ſignificatur vt quedam forma ⁊ dicit ꝙ humanitas dicitur forma totius ad d̃iam forme partis. Et declarat quare appellatur forma totius: ⁊ dicit ꝙ nõ dicitur forma totius ex eo ꝙ ſit forma ſuperaddita partibus eẽntialib⁹ ſicut mãe ⁊ forẽ: ſicut forma domus ſupadditur partibus integrantibus eius. ſed forma toti⁹ dicitur ex eo ꝙ eſt forma complectens totum. ſ. materia3 ⁊ formam cum poſitione tamen eorum per que nata eſt materia deſignari. Notandum ꝙ lic3 humanitas ſit forma quedam tamen in compoſitione indiuidui ſubinduit rõnem materie: ⁊ eſt vnum principium indiuiduationis in ordine ad determinationem: q: omne indeterminatum ⁊ quod eſt in potentia habet rõnem materie in ordine ad determinationem ⁊ ad actum ſuum: cum igitur humanitas de ſe ſit indeterminata ad iſta indiuidua ⁊ ad illa ⁊ ſit in potentia ad omnia indiuidua ⁊ prout eſt in illo recipiat illa indiuiduantia: ⁊ prout eſt in alio recipiat alia: ſequitur ꝙ ipſa rõne materie aſſumat: nec hoc eſt inconueniens q: vna forma ⁊ nobilis poteſt habere rõnem materie in ordine ad aliam formam ⁊ ignobiliorem dũmodo vna recipiat aliam ⁊ habeat in ſe conditiões premiſſas ſicut anima ſe habet in ordine ad ſciẽtias ⁊ virtutes. ſi autem dicatur ꝙ hũanitas recipitur in materia ſignata: ⁊ tunc de ſe eſt forma ⁊ tenebit locum forme ⁊ nullo modo materie: ⁊ iſte videtur verior ſenſus.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Sic ergo patet ꝙ eſſentia hominis ſignificet hoc nomen homo. ⁊ hoc nomen, humanitas ſed diuerſimode ut dictu3 eſt: quia hoc nomen homo ſignificat eam ut totum ĩquantum ſc3 non preſcidit deſignationem materie ſed implicite continet eam ⁊ indiſtincte ſicut dictũ eſt: ꝙ genus cõtinet differentiam: ⁊ ideo predicatur hoc nomen homo de indiuiduis. S3 hoc nomen humanitas ſignificat eam ut partẽ quia nec continet in ſignificatione ſua niſi id quod eſt hominis inquantum homo: ⁊ precidit omnem deſignationem materie. unde de indiuiduis hominis non predicatur. ⁊ propter hoc quandoq3 hoc nomen eſſentia inuenitur predicatum de re. Dicitur enim ſocratis eſſe eſſentia quedam: ⁊ quandoq3 negatum ſicut dicimus ꝙ eſſentia ſor. non eſt ſortes.

Quo/ ra h/ ⁊ h/ tas d/ runt

¶ Sic ergo p3) h̃ ponit correlarium dicens ꝙ ex dictis manifeſtum eſt ꝙ tam homo q̃3 etiam humanitas ſignificant eſſentiam hominis lic3 diuerſimode vt dictum ẽ: q: hoc nomen homo ſignificat eam vt totum inquantũ. ſc3 non precidit deſignationem materie. Sed implicite continet ⁊ indiſtincte dictam deſignationem ſicut genus continet differentiam. ⁊ ideo hoc nomen homo vere p̃dicatur de indiuiduo. Sed hoc nomen humanitas ſignificat eſſentiam hominis vt partem q: humanitas nõ cõtinet in ſignificatione ſua: niſi id quod eſt hominis inquãtum homo ⁊ precidit omnem deſignationem materie: vnde de indiuiduis humanitas non predicatur: etiã ſubiungit ꝙ propter hoc quandoq3 nomen eẽntie inuenitur predicari de re: affirmatiue q: dicimus ſortem eſſe quãdam eſſentiam ⁊ quandoq3 negantur: ſicut cum negamus ꝙ eſſentia ſor. non eſt ſor. ¶ Nota diligenter ꝙ h̃ eſt differentia inter ſortem hominem: ⁊ humanitatem quantum ad indiuiduantia: q: ſor. ſimpliciter ⁊ explicite ⁊ indeterminate includit indiuiduantia: homo autem

determinate nec includit nec excludit: indeterminate tñ includit: ⁊ iõ de ſorte põt predicari. ſed humanitas ſimplr̃ ⁊ determinate excludit: ⁊ iõ neq3 de hoĩe neq3 de ſorte p̃dicatur. ¶ Queſtio ẽ qd ſit p̃ncipiũ indiuiduatiõis ĩ rebus mãlibus ⁊ videt̃ ꝙ forma: q: illud qd dat vnu3 eẽ ẽ p̃ncipiũ indiuiduationis. Sed forma dat vnũ eẽ igitur ẽ p̃ncipiũ indiuiduationis. maior p3: ꝓbatur minor: quia forma dat eẽ vt p3 p eius diffinitiõe3: qd ãt dat eẽ dat ẽt vnũ eſſe: quia ens ⁊ vnũ ↄuertũt̃ igit̃ ⁊c̃. In oppoſitu3 ẽ doctor in textu. ¶ Ad hoc eſt dd̃m ſicut dicit doctor: ꝙ mã ſignata ẽ p̃ncipiũ indiuiduationis. Et rõ hui⁹ ẽ quia illud p qd indiuiduũ h3 eẽ indiuiſum in ſe et diuiſum ab alio ẽ p̃n^m indiuiduatiõis: ſ3 mã ſignata ẽ hmõi igit̃ ⁊c̃. maior p3. quia illa duo ſunt de rõne indiuidui: minor declaratur: q: per materiã indiuiduũ h3 eẽ indiuiſum in ſe: quia ſm phm in p̃° phicor: ſubã abſtracta a quãtitate remanet indiuiſibilis: per quãtitate3 aũt h3 eẽ diuiſibile ab alio. q: diuiſio ⁊ diſtinctio attribuit̃ quãtitati: igit̃ vtrũq3 ↄiũgendo mã3 cũ quãtitate tale ↄiũctũ ẽ p̃ncipiũ indiuiduationis. Sed talis materia ẽ mã ſignata igit̃ ⁊c̃. ¶ Ad argumẽtũ in oppoſitũ ẽ dicẽdũ: ꝙ forma eo mõ dat vnũ eẽ: quo dat eẽ ſpecificum: ⁊ iõ dat eẽ: ẽt vnũ eſſe in ſpecie ⁊ ſi dicat̃ ꝙ forma cõiter ſumpta dat eẽ ſpecificũ. forma tñ h̃ dat eſſe mãle. Dicendũ ꝙ verũ eſt. Sed illa forma non eſt hic. niſi q: eſt in hac materia ⁊ mã nõ eſt h̃ niſi p ſignationem igitur tota cã indiuiduationis ẽ mã ſignata ⁊ non forma neq3 aliquid aliud ⁊c̃.

Dic mã ſit p̃n^m idiuiduationis.

¶ Quõ ſe habeat eẽntia ad materia3 generis ſpeciei ⁊ differentie.

Viſo qd ſignificet̃ noĩe eẽntie in ſubſtantijs cõpoſitis. Uidendũ eſt quõ ſe hẽat ad rõem generis: ſpeciei ⁊ differentie: quia ãt cui ↄuenit rõ generis uel ſpeciei uel differentie predicatur de hoc ſingulari ſignificato ĩpoſſibile eſt ꝙ rõ generis uel ſpeciei uel differẽtie ↄueniat eẽntie ſm ꝙ per modum partis ſignificatur: vt noĩe humanitatis uel aĩalitatis. ⁊ ideo dicit Auicẽ. ꝙ rõnalitas nõ eſt differentia ſm differentie p̃ncipiũ. ⁊ eadem rõe hũanitas nõ ẽ ſpẽs nec aĩalitas ergo.

Lectio ſexta.

Oſtẽſo doctor manifeſtauit qd ſit eẽntia ĩ ſbijs compoſitis. Nunc manifeſtat qualiter ſe habeat ꝓut ſibi intentiones logice attribuuntur. ſ. genus ſpẽs ⁊ differentia circa qd tria facit quia p̃° excludit q̃dam qb⁹ nõ pñt attribui tales intentiones. 2° declarat qbus pñt attribui. 3° epilogat ſiue ponit correlariũ. ſcd̃a ibi (nã igitur vel eẽntia) tertia ibi (ſic ergo p3) p̃ma in duas ſ3 ꝙ duo facit q̃ excludũt ſecũda ibi (Silr̃ etiam) p̃° igit̃ continuando dicit abſtracta ſube. i. in genere ſbẽ. ſ. humanitatẽ aĩalitatem et rõnalitatem eẽ quibus nõ pñt attribui intentiões logice. vñ dic̃ viſo qd ſignificat̃ noĩe eẽntie in ſubijs cõpoſitis. modo videndũ eſt quõ ſe hẽat ad rõnem generis ſpẽi ⁊ d̃ie. vnde ꝓbat ꝙ iſta nõ pñt attribui hijs q̃ dcã ſunt p talẽ rõnem illud cui deb3 ↄuenire rõ generis ſpeciei vel d̃ie de neceſſitate d3 p̃dicari de ↄtẽtis ſub ſe. ſed hoc nomẽ humanitas nõ põt p̃dicari de indiuiduis nec aĩalitas de ſpecieb⁹ nec rõnalitas de indiuiduis et ſpẽbus igit̃ ⁊c̃. maior p3. quia de rõne vl̃is eſt poſſe predicari de ſuis inferiorib⁹. ſed minor ꝓbatur q: oĩa illa ſumũt eẽntias per modum ptis: et pars realis vt dcm̃ ẽ p̃dicari nõ poteſt de toto: igitur ⁊c̃. iſtius rõnis ponit maiorẽ et ꝓbationem minoris et hoc qd dictũ ẽ ↄfirmat p dictũ Auiceñ. qui dicit ꝙ rõnalitas non ẽ d̃ia: ſed p̃ncipiũ d̃ie: et eodẽ modo humanitas nõ eſt ſpẽs. ſed p̃ncipiũ ſpẽi. et aĩalitas non ẽ gen⁹: ſed p̃ncipiũ generis. Nota ꝙ ſicut dictũ eſt d̃ia dicit totum tam formale q̃3 ẽt mãle. ſed tñ formale determiate ſed materiale indeterminate: ſ3 rõnalitas nõ dicit niſi ptẽ. ſ. illud qd eſt formale ſimplr̃ excludẽdo materiale. ⁊ iõ nõ põt eẽ d̃ia ſed p̃ncipium: ſ3 qñ ſunt aliqua duo illud qd ẽ primũ ⁊ principale dicit̃ eẽ p̃ncipiũ: ⁊ q: rõnalitas ſignificat illud qd eſt p̃ncipium ⁊ p̃ncipale. ſ. formale excludẽdo materiale: iõ d3 eſſe p̃ncipiũ differentie ⁊ eode3 modo intelligendum eſt de humanitate ⁊ animalitate.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Similiter etiã nõ põt dici ꝙ p̃dicat̃ de hoc indiuiduo. nõ enim põt dici ꝙ rõ generis uel ſpẽi uel d̃ie ↄueniat eẽntie ſm ꝙ ẽ quedã res exiſtens extra ſingularia ut platonici ponebãt q: ſic gen⁹ ⁊ ſpẽs non predicaret̃ de hoc indiuiduo. non eñi põt dici ꝙ ſortes ſit hoc quod ab eo ſepatum eſt: nec ſepatũ illud ꝓficeret in cognitione huius ſingularis ſignati: ⁊ iõ relinquitur ꝙ rõ generis uel ſpẽi uel differentie cõueniat eẽntie ſm ꝙ ſignificatur p modum totius: ut nomine hoĩs uel aĩalis. ꝓut implicite ⁊ indiſtincte continet totũ hoc qd in ĩdiuiduo ẽ:

¶ Excludit h̃ Ideas platonis quibus nõ poſſũt attribui intentiones logice dicẽs ꝙ ſicut abſtractis nõ poſſunt attribui intentiones logice: ſilr̃ nec põt dici ꝙ rõ generis vl̃ ſpẽi aut differentie ↄueniat eẽntie ſm ꝙ ẽ quedã res exiſtens extra ſingularia ꝓut platonici ponebãt: ⁊ ꝓbat p talem rõnem illud cui d3 attribui intentio logica d3 predicari de ſuis inferioribus. Sed idee nõ poſſunt p̃dicari de ſuis ſingularibus igitur ⁊c̃. maior p3 ſed minor ꝓbatur. quia illud qd ẽ ſepatum realiter a re non põt p̃dicari aliquo modo eẽntialiter de ipſa re. Sed ſm platonicos ille idee ſunt realiter ſepate ab iſtis inferiorib⁹ igit̃ ⁊c̃. iſti⁹ rõnis doctor ponit ꝓbationem minoris. Deinde remouet quoddã dubiũ: quia diceret aliquis ꝙ iſte idee valẽt ad cognitionẽ illius ſingularis: remouet hoc ⁊ dicit ꝙ nõ ẽ verũ. Sed nõ ꝓbat. S3 ↄcludit ꝙ intendit ⁊ dicit ꝙ relinquitur ꝙ rõ generis conuenit eẽntie ſm ſignificatũ per modũ toti⁹ vt noĩe hoĩs animal̃ ⁊ rõnalis ꝓut implicite ⁊ ĩdiſtincte continet totũ qd eſt ĩ indiuiduo. ¶ Notãdũ ꝙ neceſſitas ponẽdi ideas a platone eſt duplex. Una ex pte cognitionis. alia ex pte actiõis exterioris: ex parte cõgnitionis: q: ſciebat ſicut verum eſt ꝙ ſcie ſunt de incorruptibilibus ⁊ neceſſarijs q: ſolũ ſunt de vl̃ibus que ſũt ĩcorruptibilia. Silr̃ demrõnes per quas acq̃ritur ſcia ſunt de ſempiternis ⁊ ſilr̃ diffinitiões que ſũt mediu3 demonſtrationis vt dicitur p̃mo poſterior: ⁊ quia videbat ꝙ oĩa iſta inferiora ſunt cõmutabilia ⁊ pticularia. iõ coactus fuit ꝓponere ideas q̃ erãt ſempiterne de qbus eẽnt ſcie demonſtratiões ⁊ diffinitiões. Si iſta neceſſitas nulla eſt: quia l3 ponamus ꝙ ſcia ſit de neceſſarijs ⁊ ſempiternis: nõ op3 tamẽ ꝓpter hoc. ꝙ ponãtur ſepata ſ3 rẽ. Sed ſufficit ꝙ ponãt̃ ſeparata ſcd̃m rõe3 ⁊ ↄſideratõe3 rõis. Alia cã nec̃tatis. ſ. ex parte actiõis erat rõe accidẽtiũ et eor q̃ generãt̃ p putredinẽ. q: cũ ĩ talib⁹ actionibus vl̃ generationibus nõ videm⁹ aliquod agens pticulare op3 ꝙ ponãtur idee ⁊ agens a quo ille idee ĩprimantur. S3 nec iſta cã neceſſitatis valet q: ad iſtas opationes faciendas ſufficit agens vl̃e quod ẽ celũ cũ diſpoſitione materie: nec oportet ponere ideas quia ex illis forme mãles ꝓduci nõ poſſunt vt vult phs. ¶ Deinde cum dicit.

De nec̃itate ponẽdi et quõ nõ cogit

¶ Natura aũt uel eſſentia ſic accepta: põt dupliciter ↄſiderari. vno mõ ſm naturã uel rõe3 ꝓpriam. ⁊ hec eſt abſoluta ↄſideratio ipſius. ⁊ hoc modo nihil ẽ uerũ de ea niſi ꝙ conuenit ſibi ſm qd hmõi. unde qcquid alior attribuitur ſibi facta eſt attributio. Uerbi gratia. hoĩ in eo ꝙ ẽ homo cõuenit rõnale ⁊ aĩal ⁊ alia

que in diffinitione eius cadũt: albũ vel nigrũ uel quicqd hmõi qđ non eſt de rõe humanitatis non ꝯuenit homini inqᷓtũ eſt homo in eo qđ ẽ homo. unde ſi queratur utrũ iſta natura ſic conſtituta poſſit dici una uel plures. neutꝝ concedendum eſt: quia utrunqꝫ eſt extra intellectum humanitatis. ⁊ utrunqꝫ poteſt ſibi accidere: ſi enim pluralitas eſſet de ratione eius nunquã poſſet eſſe una. cum tamen una ſit ſm qđ eſt in ſorte. ſimiliter ſi unitas eſſet de intellectu ⁊ ratione eius. tunc eſſet una ⁊ eadem natura ſortis ⁊ platonis. nec poſſet in pluribus plurificari. Alio modo conſideratur ſꝫ ꝙ habet eſſe in hoc uel in illo. ⁊ ſic de ipſa predicatur aliquid per accidentia ratione eius in quo eſt. ſicut dicitur ꝙ hõ eſt albus quia ſortes eſt albus. quãuis homini nõ ꝯueniat ĩ eo ꝙ ẽ hõ

¶ Manifeſtat igitur quõ ẽẽntie attribuantur intentiones logicales: ⁊ diuiditur in tres ptes: quia in pᷓma põit duas diſtinctiones ẽẽntie vel nature. In ſcđa excludit quedaꝫ mẽbra illaꝝ diuiſionũ: quibꝰ intentiones non poſſunt attribui. In 3ª manifeſtat ⁊ concludit veritatem: ſcđa ibi. (nõ põt tamen dicit) 3ª ibi (relinquitur ergo) Prima iterũ in duas ſm ꝙ ponit duas diſtinctiones. Secũda ibi. (Hec aũt natura) ponit igitur pᷓmam diſtinctionem dicẽs ꝙ natura vł ẽẽntia nature accepta ꝑ modũ totiꝰ põt dupliciter ꝯſiderari. Uno mõ ſm ꝓpriam rõnem ipſius: et hec eſt abſoluta ꝯſideratio. qꝛ nõ hꝫ ẽẽ in aliquo eius cõmunicatio. ⁊ hoc mõ nihil eſt veꝝ de ea niſi qđ ꝯuenit ſibi ſm qđ hmõi: vnde qcqd alioꝝ attribuatur ſibi: falſa eſt attributio: ⁊ declarat per exẽplũ. qꝛ hoĩ in eo qđ eſt hõ ꝯuenit aĩal ⁊ rõnale ⁊ alia ſique alia ponuntur in eius diffinitione. Sed accidẽtia vt albũ ⁊ nigꝝ addũt aliquid homini qđ nõ ẽ de ẽẽntia humanitatis: nec ꝯueniũt hoĩ inquãtum hõ: ⁊ oſtẽdit qđ dcm̃ ẽ per quoddã exᵐ: ⁊ dicit ꝙ ſi queratur vtꝝ iſta natura ſic ꝯſiderata poſſit dici vna vł plures. dĩ ꝙ neutꝝ ẽ ꝯcedẽdũ: qꝛ vtrũqꝫ ẽ extra itellectũ eiꝰ .ſ. hoĩs vel hũanitatis: qꝛ vtrũqꝫ põt ſibi accidere. ⁊ ꝙ hꝫ ſit verũ pꝫ per talẽ rõem: ſi. n. pluralitas eẽt de intellectu eius nunqꝫ poſſꝫ dici vna: cũ vnũ et plura ſint oppoſita: cũ tamẽ ſit vna ſm qđ eſt in ſorte. Siľr ſi vnitas eſſet de intellectu eiꝰ: tũc in quocũqꝫ inueniretur eẽt vna: ⁊ ſic eſſet vna et eadẽ ẽẽntialiter petri ⁊ pauli: nec poſſet plurificari: que oĩa eẽnt incõueniẽtia gᵒ ⁊c. Alio mõ ſumitur ipſa natura ſm ẽẽ qđ hꝫ in hoc vel in illo quodcũqꝫ ſit illud: ⁊ ſic põt ꝑdicari aliqd de ipſa ꝑ accidẽs rõne eius in quo eſt ſicut dicimꝰ ꝙ hõ ẽ albus: qꝛ ſortes ẽ albus in quo inuenitur hũanitas quãuis albedo nõ ꝯueniat hoĩ inquãtum ẽ hõ, vt ſupra dcm̃ ẽ. ¶ Nota diligenter diſtinctiõem poſitã. qꝛ natura põt dupľr ꝯſiderari. vno mõ abſolute ſm qđ abſtrahitur ab oĩ ẽẽ. et hoc mõ nõ ẽ ſm rẽ. Sꝫ ſoluꝫ ſꝫ ꝯſideratiõem rõnis qꝛ realr nũqꝫ ẽ hũanitas q̃ nõ habeat ẽẽ in aliquo. Alio mõ põt ꝯſiderari ſm qđ ẽ ĩ aliquo ⁊ hoc ẽ tã ſm rẽ qᷓꝫ ſm rõem qꝛ realiter ẽ veꝝ ꝙ hũanitas ſꝑ ẽ in aliquo ⁊ ſm rõnem ẽt qꝛ intellectus appꝛehendit ipſaꝫ ꝓut hẽt eſſe in aliquo. ¶ Nota ꝙ differẽtia eſt inter accidentia ꝓpꝛia ⁊ accidẽtia cõia: qꝛ accidentia ꝓpꝛia pᷓᵒ ⁊ ꝑ ſe ꝯueniũt ſpẽi. Scđario aũt et ex ꝯſequẽti ꝯueniũt indiuiduo: vt riſibile pᷓmo ⁊ per ſe conuenit hoĩ. Secũdario aũt ſortes. Sꝫ accidẽtia cõia ſe habẽt econuerſo: qꝛ pᷓᵒ ꝯueniunt ĩdiuiduis: ſecũdario ſpẽbus vt albedo ⁊ hmõi Et hoꝝ rõ eſt qꝛ accidẽtia ꝓpꝛia cauſantur ex pᷓncipijs ſpeciei: qꝛ ex vnitate forme: cũ materia reſultat ꝓpꝛia paſſio et iõ pᷓmo et ꝑ ſe ꝯueniũt ſpẽi: et quia pᷓncipia ſpẽi reſeruantur in quolibꝫ indiuiduo iõ ſecũdario ꝯueniũt indiuiduo. Sꝫ accidentia cõia cãntur ex pᷓncipijs indiuiduatiõis,

Quõ nã hũana põt dupľr ꝯſiderari.

Dĩa inter accñtia ꝓpꝛia ⁊ cõia.

qꝛ ex diuerſa cõſtitutione elemẽtoꝝ cãntur diuerſa accidentia: et iõ pᷓmo ꝯueniũt indiuiduis: et qꝛ pᷓncipia indiuidui ꝯtinentur indiſtincte in ſpẽbus. ideo ſcđario conueniunt ſpẽbus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hec aũt natura duplex habet eſſe. unum in ſingularibus. ⁊ aliud in anima. ⁊ ſm utrunqꝫ conſequuntur accidentia dictã naturaꝫ ⁊ ſic in ſingularibus hꝫ multiplex eſſe ſꝫ diuerſitateꝫ ſingularium ⁊ tamen ipſi nec ſm ſuam ꝓpꝛiã conſiderationem. ſ. abſolutam nullum iſtorũ eſſe debere: falſũ enim eſt dicere ꝙ natura hominis inquãtũ huius eſſe habeat in hoc ſingulari. ſi enim eſſe in hoc ſingulari conueniret homini inquãtũ eſt homo. nõ eſſet unqᷓꝫ extra hꝫ ſingulare. ſimiliter ſi conueniret homini inquãtum homo non eſſet in ſingulari nunqᷓꝫ eſſet in eo. ſed verum eſt dicere ꝙ homo inquãtũ eſt homo: habet. ſ. ꝙ ſit in hoc ſingulari uel in illo aut in alia. patꝫ ergo qđ natura hominis abſolute conſiderata abſtrahit a quolibet eſſe ita tamen qđ non fiat preſciſio alicuius eorum.

¶ Hic ponit ſcđam diſtinctionẽ dicẽs ꝙ natura cõſiderata ꝓut hꝫ ẽẽ in alio hꝫ duplex ẽẽ. vnũ ẽ qđ hꝫ ẽẽ in ſingularibꝰ. aliud ẽ qđ hꝫ ẽẽ in aĩa. ⁊ ſꝫ vtrũqꝫ eſſe ꝯſequũtur dictã naturã accidẽtia. ſꝫ enĩ ẽẽ qđ hꝫ ĩ aĩa ꝯſequuntur ẽẽntiam ipſam accidẽtia: q̃ dicuntur entia rõnis. vt genꝰ. ſpẽs differẽtia ⁊ hmõi: ſm vᵒ ẽẽ qđ hꝫ in ſingularibꝰ ꝯſequũtur ea accidẽtia: q̃ dicuntur entia realia. vt nigredo albedo ⁊c. itaqꝫ ꝙ ſm vtrũqꝫ ẽẽ conſequuntur dictã naturã: et diuerſa ſm diuerſũ ẽẽ vt patebit infra. Itẽ ꝓut hꝫ ẽẽ in ſingularibꝰ diuerſificatur ſm diuerſitatẽ ſingulariũ et ꝓut hꝫ ẽẽ in aĩa diuerſificatur in aliquo mõ ſm diuerſitatẽ animaꝝ: et tamẽ dicit ꝙ ipĩ nature ſm pᷓmã ſuã ꝯſideratiõeꝫ et ſuã ꝓpꝛiã rõnem abſolutã nullũ iſtoꝝ ẽẽ dicitur. nam falſum ẽ dicere ꝙ natura vł ẽẽntia hoĩs inqᷓꝫtũ ẽ hõ habeat aliud ẽẽ in hoc ſingulari: et ꝓbat ꝙ ſi ẽẽ in hᵒ ſingulari cõueniret hoĩ inquãtũ ẽ hõ nunqꝫ eẽt extra hoc ſingulare ſimiliter ſi ꝯueniret hoĩ inquãtũ hõ nunqꝫ eẽt in hoc ſingulari. Sed veꝝ ẽ dicere ꝙ hõ inqᷓꝫtũ eſt hõ nõ hẽt ꝙ ſit ĩ hᵒ ſingulari vel in illo vel in hec aĩa vel in illa. Cõcludit ergo et dicit ꝙ pꝫ ꝙ natura hoĩs abſolute ꝯſiderata abſtrahit a quolibꝫ ẽẽ: ita tamen ꝙ nõ ſit ꝑciſio ſiue excluſio alicuius eoꝛuꝫ: quia vtrũqꝫ põt ſibi cõuenire. ⁊ dicit ꝙ hec natura ita abſolute conſiderata eſt illa que pꝛedicatur de indiuiduis hoĩbus. Nota ꝙ ex iſto vᵇo vltimo: hec ẽ veritas cuiuſdã dubitatiõis que mouetur in logica. ¶ Dubitatur. n. vtrũ ꝑdicatio generis de ſpẽ ſit maioꝛis de minoꝛe vel equalis de equali: ⁊ videtur ꝙ equalis de equali ſic aut aĩal qđ ꝑdicatur de hoĩe pꝛedicatur de ipſo ſolum ſꝫ ẽẽ qđ hꝫ in eo: aut ſm eſſe qđ ẽt hꝫ in alio. ſi pᷓmo modo ſic eſt equalis de equali. Si ſcđo modo ſequeretur ꝙ hõ eẽt aliud animal qꝛ ſi aĩal ſm eſſe qđ hꝫ in equo pꝛedicaretur de hoĩe: tunc hõ eſſet animal qđ eſt equus qđ eſt inconueniens. igitur ⁊c. In oppoſitum eſt poꝛphirius. ¶ Ad iſtam qõem aliqui oſtendũt in ſcriptis ſuis ꝙ genus põt dupľr ꝯſiderari. ſ. logice ⁊ phyſice ſi conſideretur logice ſic ꝑdicatur maius de minoꝛi. qꝛ ſm rõnem q̃ ꝑdicatur ꝑtinet ad logicũ qui ẽ artifex rõis ꝑdicari de hoĩe. equo ⁊ ſic de alijs. Si ꝯſideretur phyſice ſic ẽ equalis de equali qꝛ ſm illã nãm ſm quã ꝑdicatur de hoĩe nõ ꝑdicatur de equo ſed ſm aliã: ⁊ hoc pertinet ad phyſicũ qui eſt artifex nãꝝ realis. Sed iſtam diſtinctionẽ nõ reprobando qꝛ fuit boni viri intẽdo ponere aliã quã reputo meliorẽ. ⁊ acceptam ex illo paſſu: dico ergo ꝙ talis ꝑdicatio eſt maioris de minoꝛi quia aliter deſtrueretur illa diſtinctio q̃ ponitur in poꝛphirio. Et huiꝰ rõ eſt qꝛ iſta natura. ſ. aĩalis

Utrũ ꝑdicatio gñis de ſpẽ ſit [maioris de mino]ris de [mi]nori.

ſm ſanctũ Thomã pꝛedicatur ſm ꝙ abſolute conſideratur ⁊ ꝓut abſtrahit ab omni ẽẽ tam ab eſſe in hoĩe qᷓꝫ ab eſſe in equo ⁊ ſic de alijs inquantũ tñ quodlibet ẽẽ eoꝝ põt ſibi ꝯuenire. ⁊ iſto mõ magis eſt ꝑdicatio maioꝛis de minori qᷓꝫ ſi pꝛedicaretur ſm ẽẽ qđ habet in hoĩe ⁊ equo ⁊ in oĩbus alijs ſpẽbus. ⁊ ꝑ hoc pꝫ ſolutio ad argumentũ. qꝛ nõ pꝛedicatur ſm ẽẽ qđ hꝫ tñ in hoĩe ⁊ equo ⁊ alijs. Sꝫ ſm ſuã abſolutã cõſideratiõem: ⁊ qᷓꝫuis doctoꝛ dicat de hoĩe in oꝛdine ad indiuidua. idẽ tñ videtur eſſe de nã animalis in oꝛdine ad ſuas ſpẽs. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nõ tamẽ põt dici: ꝙ rõ vľis ꝯueniat nãe ſic accepte qꝛ de rõe vľis ẽ unitas ⁊ cõitas. nãe ãt humane neutrum eoꝛum conuenit ſꝫ ſuaꝫ abſolutam conſiderationem. Si enim cõmunitas eẽt de intellectu hominis tũc in quocunqꝫ inueniretur hũanitas ĩueniretur cõitas. ⁊ hoc falſum eſt qꝛ in ſoꝛte nõ inuenitur cõitas aliq̃: ſed quicquid ẽ in eo indiuiduatum eſt.

¶ Remouet pᷓmo mẽbꝛa a dictis diuiſionibꝰ qbus non attribuũtur intentiões logice: et circa hec duo facit. qꝛ pᷓᵒ remouet vnũ dubiũ. 2ᵒ remouet ſcđm. 2ᵐ ibi (Siľr et non) pᷓmo remouet pᷓmũ dubiũ ⁊ dicit. ꝙ nature vł eſſẽtie ſm ſe ⁊ abſolute cõſiderare nõ põt attribui intẽtio logica ⁊ hoc ꝑ talem rõnem ꝓbat. Illi de cuiꝰ rõne nõ eſt vnitas ⁊ cõitas nõ hꝫ qđ ſibi poſſit attribui aliqua itẽtio logica. Sed de rõne nãe vel ẽẽntie ſic accepte non ẽ vnitas nec cõitas. igitur ⁊c. Maioꝛ pꝫ qꝛ de rõne vľis ẽ ꝙ ſit vnũ de multis ⁊ cõe multis. ꝓbatur minoꝛ qꝛ ſi cõitas eẽt de rõne ſiue de intellectu hominis: tunc ĩ quocũqꝫ inueniretur humanitas inueniretur ẽt cõitas ⁊ vnitas. Sed hoc eſt falſuꝫ quia in petro inueniretur humanitas: ⁊ ĩ ſoꝛte in quo non inuenitur aliq̃ cõitas qm̃ quicqd eſt in eo ẽ indiuiduũ ⁊ ſingulare. Siľr ſi vnitas eſſet de rõne humanitatis tunc in quocũqꝫ eẽt humanitas eẽt etiaꝫ vnitas qđ ẽ falſuꝫ qꝛ in ſoꝛte inuenitur humanitas in quo nõ eſt vnitas ſed pluralitas. ¶ Nota ꝙ ſm doctrinã Ariſt. in pᷓmo poſterioꝝ vľe eſt in multis ⁊ de multis vnũ. qꝛ vľe ẽ vnũ ideo realiter dicitur ꝙ de eius rõne ẽ vnitas ⁊ qꝛ ẽ in multis ⁊ de multis. iõ de eiꝰ rõne eſt vľitas. Sed quare dĩ ĩ multis ⁊ de multis. qꝛ vľe põt cõſiderari vno mõ qᷓꝫtuꝫ ad ẽẽ ⁊ ſic dicitur ẽẽ in multis. Alio modo quantuꝫ ad pꝛedicari ſic dicitur de multis. qꝛ de multis ꝑdicatur ⁊ dicitur. vnde vľe eſt vnũ ꝑter multa ꝓut eſt in intellectu extra ſingularia: ⁊ eſt vnũ in multis ꝓut hꝫ ẽẽ ĩ ſingularibꝰ ſed ex hoc qđ dictũ ẽ oritur dubitatio. Utꝝ de rõe vľis ſit ꝙ ſit vnum in multis ⁊ dicatur in multis ⁊ videtur ꝙ nõ qꝛ aliqua ſunt vľia que nõ ſunt niſi in vno ⁊ de vno ſolo dicuntur: vt phenix. ſol. ⁊ gabꝛiel ⁊ ſic de alijs. In oppoſituꝫ ẽ phs ad hoc eſt dcm̃ ꝙ de rõne vľis eſt ꝙ ſit vnũ ĩ multis vt dicit phs tñ eſt aduertendũ ꝙ aliqđ ẽ vľe quod ẽ ĩ multis ⁊ dicitur de multis actu. vt homo equus ⁊ ſimilia. Et aliquod vľe ẽ qđ ẽ ĩ multis ⁊ dicitur de multis nõ actu ſed in habitu et in ſe per quãdã ſucceſſioneꝫ. vt phenix q̃ dicitur iſto tpe de iſta phenice. ⁊ alio tpe dicetur de alia ⁊ eſt aliquod vľe qđ eſt in multis ⁊ dicitur de multis non in actu nec in potentia nec ſimul nec ſucceſſiue ſm ipm ⁊ ſm ſe ꝯſiderando ſicut ſol ⁊ anglˀs: ſpẽs enim ſolis ſi ſm ſe ꝯſideretur nõ repugnat ſibi ẽẽ in multis ⁊ dici de multis: imo de ſe ſibi cõuenit ꝙ poſſit cõicari multis: qꝛ vľe ẽ: ſed ꝙ nõ poſſit eſſe plura ſub ſe hoc nõ eſt ex defectu ſuo quin de ſe ſit ꝯicabilis pluribus. ſed hoc ẽ ex defectu recipientis: qꝛ nõ eſt dare aliquã mãm receptiuã foꝛme ſolis niſi illã que ẽ ſub illo ⁊ hoc eſt qꝛ ſm phꝫ conſtat ex tota ſua mã. Siľr de q̃libet ſpẽ angelica que de ſe eſt cõicabilis pluribus: qꝛ ſi eẽnt plures angeli in eadẽ ſpẽ: cuilibet eoꝝ eẽt cõicabilis. Sꝫ qꝛ tota talis ꝑfectio ſpecificata in vno indiuiduo ꝯtinetur iõ alteri non cõicatur: nec cõicari põt ẽt vᷓtute diuina: ⁊ ſic patet ſolutio ad obiectionem.

¶ Deinde cũ dicit.

Utꝝ vľe ſit vnũ i multis ⁊ de mlˀ[tis].

Utꝝ de rõe vľis ſit ꝙ ſit vnuꝫ in multis et [pre]dicatur de multis.

¶ Similiter ẽt non põt dici ꝙ rõ generis uel ſpẽi accidat nãe humane ſm illud eſſe qđ hꝫ ĩ indiuiduis: qꝛ non inuenitur in indiuiduis nã humana ſm veritatem ut ſit unum quid cõueniens cuilibet qđ rõ uniuerſalis exigit.

¶ Nunc excludit ſcđm modũ de intentionibus logicis et dicit ꝙ intẽtio logica nõ põt attribui nature hũane aut alteri nãe ſm ẽẽ qđ hꝫ in indiuiduis ⁊ ꝓbat ꝑ talẽ rõeꝫ. illi de cuius rõne nõ eſt vnitas nõ põt attribui intentio logica. Sed de rõne nãe humane ꝓut eſt ĩ idiuiduis nõ ẽ vnitas ſed pluralitas. ergo ⁊c. maioꝛ pꝫ per ea que dcã ſunt: minoꝛ ẽt eſt euidens. iſtius rõnis põit ſolum minorem doctoꝛ. ¶ Nota ꝙ in rõne ꝑdicta accipiuntur duo ex parte que ſunt de rõne vľis. ſ. vnitas ⁊ cõitas. modo in iſta rõne ponit ſolũ vnũ. ſ. vnitatẽ: quia cõitas hñ ẽ de rõne humane ꝓut eſt ĩ indiuiduis nec hoc eſt inconueniens qꝛ ad deſtructiõem vnius copulati ſufficit deſtruere vnã partẽ: ⁊ ſic ad falſitatem ꝯñe ſufficit falſitas alterius ꝑtis ſic eſt in ꝓpoſito qꝛ de rõne vľis eſt vnitas ⁊ cõitas ad ꝓbationem. gᵒ ꝙ aliqd nõ ſit vľe ſufficit oñdere: vel ꝙ nõ ſit vnuꝫ vel ꝙ nõ ſit cõe. ¶ Deinde cum dicit

¶ Relinquitur ergo ꝙ rõ ſpeciei accidit nãe humane ſm illud eſſe quod habꝫ in intellectu. Ipſa enim natura hꝫ ẽẽ in intellectu abſtractũ ab oĩbus indiuiduantibus: ⁊ hꝫ rõem vniformeꝫ ad oĩa indiuidua que ſũt extra aĩam ꝓut ẽẽntialiter eſt ſimilitudo omnium ⁊ inducens in cognitionem inquantum ſunt hoĩes. Et ex hoc ꝙ talẽ relatiõem habẽt ad oĩa indiuidua intellectus adinuenit rõem ſpẽi ⁊ attribuit ſibi. unde dicit cõmen. pᷓmo de anima. ꝙ intellectꝰ eſt q facit uniuerſalitatem in tribus. hoc etiaꝫ Auicen. ĩ ſua meta. viii. dicit.

¶ Manifeſtat quõ ẽẽntie attribuantur intentiões logice ⁊ duo facit. qꝛ pᷓmo facit qđ dcm̃ ẽ. 2ᵒ remouet q̃dã dubia ſcđa ibi (⁊ quãuis) Prima gᵒ mãifeſtat quõ ẽẽntie attribuatur intentio logica. ⁊ dicit ꝙ intẽtiões nõ attribuuntur ẽẽntijs ꝯſideratis ſm ſe abſolute: nec ẽt eſſentijs ꝓut habent eſſe in ſuis inferioꝛibꝰ. vt dcm̃ ẽ. Relinquitur gᵒ ꝙ tales intẽtiões attribuantur ẽẽntijs ꝓut hñt eſſe in intellectu ⁊ declarat q̃liter ⁊ dicit ꝙ ipa nã hũana in itellectu hꝫ ẽẽ abſtractũ ab oĩbus indiuiduãtibꝰ: ⁊ qꝛ ſic eſt abſtracta ab oĩbꝰ idcirco hꝫ rõem vniformẽ: ad oĩa indiuidua q̃ ſunt extra aĩam inquãtũ eq̃liter ẽ ſimilitudo oĩum: ⁊ ducens in oĩum eoꝝ cognitiõem inqᷓꝫtũ ſũt hoĩes: ⁊ ex hᵒ ꝙ talẽ relationem hꝫ ad oĩa indiuidua intellectꝰ ꝯſiderat ꝙ põt cõuenire multis ⁊ de multis ꝑdicari ⁊ adinuenit rõnem ſpeciei q̃ eſt ꝑdicari de pluribus differẽtibus nũero in eo ꝙ qd: et ſibi talẽ rõnem attribuit et ſic vocatur ſpẽs. Et ſicut dcm̃ ẽ de nã ſpẽi: ita dcm̃ eſt de nã generis in oꝛdine ad ſpẽs ⁊ ſiľr de dĩa: et hoc qđ dcm̃ eſt ꝯfirmat ꝑ auctoꝛitatem ꝯmen. dicentis in pᷓᵒ de aĩa ꝙ intellectus eſt qui facit vľitatem in rebus. ſ. rebus attribuendo vniuerſalitatem. Et hoc idem dicit Auicen. in ſua meta. ¶ Nota ꝙ eſt dĩa inter pᷓmã intentiõem ⁊ ſecũdã. Prima. n. ẽ intentio neceſſario ẽ id in quo pᷓᵒ fertur itellˀs ⁊ hoc ẽ qditas vł ẽẽntia rei ſic humanitas ẽ pᷓma intentio hominis. Scđa intẽtio eſt id in quo ſcđario fertur intellˀs. ſ. hoc ꝙ eſt ꝑdicari de pluribꝰ. ita ꝙ ꝓpꝛe loquendo hõ nõ eſt pᷓma intentio. Sꝫ nomẽ pꝛime intentiõis: nec ſpẽs eſt 2ª intentio. ſꝫ nomen ſcđe intentiõis q̃ ẽ ꝑdicari de pluribus differentibus nũero. ¶ Nota ꝙ pᷓma intentio non eſt ꝓpꝛe intentio: imo eſt vera res. Sed appellatur pᷓma intẽtio inquãtum eſt id in quo pᷓmo intendit intellˀs. Sed ſcđa intẽtio eſt vera intentio: quia eſt ſolũ qd rõnis ⁊ nõ quid reale: qꝛ eſt qd factũ ab anima. itaqꝫ itellectus nõ facit pꝛimaꝫ

Quõ pᷓma intentio differat a 2ª.

intentionem. Sed ſibi nomen imponit. Sed intellectꝰ bene fac̄ ſecūdā ⁊ ſibi nomē īponit. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et quāuis hec natura intellectiua hēat rōnē vniuerſalis ſm quod cōparatur ad res que ſunt extra aīam: quia eſt una ſimilitudo omnium. tamen ſʒ quod hʒ ēē in hoc intellectu uel in illo eſt ſpecies quedam intellecta particularis. ⁊ ideo pʒ defcūs cōmē. ī tertio de anima. qui uoluit ex u'itate forme intellecte uniuerſalitatem intell's concludere. quia non eſt u'itas illius forme ſʒ hoc eſſe qđ hʒ ī ītellectu. ſʒ ſʒ quod ad res referť ut ſimilitudo rerum ſicut etiam ſi eſſet una ſtatua corporea repreſentās multos homines conſtat ꝙ illa imago uel ſpecies ſtatue haberet eſſe ſingulare ⁊ proprium ſm quod eſſet in hac materia. ſed haberʒ rōnem communitatis ſm qđ eſſʒ cōmune repreſentatiuum plurium.

Utrum nā exiſtens ī intellectu abſtracta ab oībꝰ indiniduationibꝰ ſit v'lis.

¶ Hic mouet tres dubitationes. quarum pma eſt talis dictū eſt ꝙ nā exiſtens in intellectu abſtracta ab oībꝰ indiuiduantibus eſt v'lis: dubitatur quō hoc eſſe poſſit quia certū eſt ꝙ intellectus meꝰ in quo eſt illa nā eſt ſingularis. ſed qcqd eſt in ſingulari eſt ſingulare: q2 recipiens et receptū debent ēē ꝓportionata. hāc dubitationem remouet et dicit ꝙ iſta nā pōt dupl'r conſiderari. Uno mō ſm ſuū eſſe qđ hʒ in aīa et in intellectu: et ſic e ſt ſingularis ſicut et intell's vt arguebať. Alio modo talis nā pōt conſiderari ſm qđ ꝯpať ad res extra animā: ſicut vna ſimilitudo omnium taliū rex ſic eſt ſingularis inq̄ʒtū repñtat multa eſt v'lis. vnde poſſumus dicere ꝙ talis natura eſt ſingularis in eſſendo. Sed v'lis in repñtando vel ſignificando. Et ex hoc dicit ipſe: pʒ defectus Comē. qui in 3° de anima uoluit ex vnitate forme intellectiue vnitatem intellectus in oībus hominibꝰ cōcludere: q2 vt dictū eſt non eſt v'litas forme ſm eſſe qđ habet in intellectu. Sʒ ſm qđ referť ad res extra: vt ſilitudo earū: et declarat q̄ dixit per vnū exemplū māle: vt ſi eſſet vna ſtatua corpalis repñtans multos hoīes pʒ ꝙ illa imago vel ſpecies ſtatue habet eſſe ſingulare et ꝓpriū ꝓut eſt in hac mā. ſʒ habet rōem cōitatis et vniuerſalitatis ſʒ ꝙ exiſtens vna eſt repñtatiua pluriū.

Quō aliq̄ ſūt diuerſimode v'lia ⁊ ſinglaria

¶ Nota ꝙ aliqua ſunt ſingularia q̄ʒtū ad eſſe et q̄ʒtū ad repreſentatiōem. Aliq̄ vō ſunt ſingularia q̄ʒtū ad eſſe et nō q̄ʒtū ad repreſentationem ſicut pʒ in rebus mālibus: ſi enim eēt aliqua ſtatua facta ad ſimilitudinem petri: illa eſſet ſingularis et in eſſendo ⁊ ī repreſentādo. Sed ſi eſſet aliqua ſtatua cōiter facta ad ſilitudinem plurium. illa eēt ſingularis in eēndo ⁊ v'lis in repreſentando ita eſt de ſpeciebꝰ: q2 ſpēs q̄ eſt in ſenſu particulari eſt ſingularis in repreſentādo. q2 ſolū repñtat ſingulare: ⁊ eſt ēt ſingularis in eēndo. q2 habet eſſe in materia ſingulari. Sʒ ſpēs q̄ ſunt in intellectu ſūt ſingl'es ī eēndo. q2 recepte ſūt in intellectu ſingl'i. Sed ſunt v'les in repreſentādo q2 plura repreſentant. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et quia nature humane ſm ſuam abſolutā conſiderationem conuenit ꝙ predicať de ſorte. ⁊ ratio ſpeciei non conuenit ſibi ſm ſuā abſolutam. ſ. humane nature conſiderationeʒ. ſʒ eſt de accidentibus que conſequunť ea ſcilicʒ ſm quidem eſſe quod hʒ in ītellectu. Ideo nomen ſpeciei non predicať de ſorte ut dicať ſortes ē ſpecies. quod de neceſſitate accideret: ſi rō ſpeciei conueniret homini. ſm eſſe quod hʒ in ſorte: uel ſm ſuam abſolutam conſiderationem. ſ. inquantū eſt homo quicquid etiā conuenit hoī in q̄ʒtū eſt homo predicať de ſorte.

¶ Hic mouet ſcđaʒ dubitatiōem q̄ talis eſt. Uidemus enim ꝙ iſta ē vera predicatio hō eſt ſpēs ⁊ ſortes eſt hō querit̄ ergo quare nō eſt vera p̄dicatio ſic dicendo ſortes eſt ſpēs cū ſm regulā Ariſt. in predicamentis qñ alterū de altero predicať quicqd predicatur de p̄dicato predicatur ēt de ſubō. Soluit ꝙ nō ſeqtur ꝙ ſortes ſit ſpēs licet homo ſit ſpēs ⁊ ſortes ſit homo. q2 mutať mediuʒ ⁊ cōmittiť fallacia accñtis quia aliter accipiť in prima ꝓpōne qñ attribuiť ſibi intentio ſpēi: ⁊ al'r in ſcđa qñ predicātur de indiuiduis: q2 in prima accipiť ſm qđ hʒ eſſe in intellectu. in ſcđa vō ꝓut hʒ eſſe in rex natura. hec aūt oīa patent per ea que dcā ſunt. ideo nō ſeqť. ¶ Nota ꝙ illud dcm̄ Ariſt. ſ. qñ alter ⁊c̄. tenet ſolū in predicationibꝰ eēntialibus ⁊ realibus ⁊ per ſe: ⁊ qñ p̄dicatū eodē modo ſumiť in ſcđa ſicut in prima ꝓpōne. Sed ſic nō eſt hic: q2 illa predicatio. homo eſt ſpēs. eſt ſimplex ⁊ per accidens ⁊ iſta ſortes eſt homo eſt perſonalis in pma homo ſignificat intentionem ⁊ ſpēm in intellectu exiſtentem. in ſecūda ſignificat rem ⁊ hoīem realē. vñ aliter ſumiť in prima ⁊ aliter in ſcđa ꝓpōne vt dcm̄ eſt. vnde ꝓut homo ē ſpēs. ideſt ꝓut ſibi attribuitur intentio ſpēi non predicať de petro ⁊ ideo notāter addit qđ de nec̄itate accidere ꝙ ſortes eſſet ſpecies. ſi rō ſpeciei cōueniret hoī ſm ꝙ hʒ eſſe in petro: vel ſm ſuam abſolutam conſideratiōnē inquantū. ſ. homo eſt. quia qđ conuenit homini inq̄ʒtum ē homo: conuenit omni homini ⁊ ita conueniret petro ⁊ dē ipſo predicaretur. ¶ Deinde cum dic

Quō p̄ma intentio vel ſcđa diffiniatur quando diffinitur genus.

Quō p̄dicatur ... [the marginal note beside this passage is cut off in the gutter]

¶ Et tamen predicari conuenit generi per ſe cum in eius diuiſione ponať. predicatio enim eſt quoddam qđ compleť per actiōem intell's componētis ⁊ diuidentis habens tamen fundamentū in re ipſa unitateʒ eorum quox unū de altero diciť. unde rō p̄dicabilitatis poteſt claudi in rōne huius intentiōis que eſt genus que ſiť per actionem intell's compleť. nihilominus tñ id cui intell's intentiōem p̄dicabilitatis attribuit componēs id cū altero non ē ipſa intentio generis: ſed potius id cui intell's intētum generis attribuit. ſicut quod ſignificatur hoc nomine animal.

¶ Hic remouet tertiam dubitationē que eſt vtrum generi poſſit attribui predicatio ⁊ ſoluit dicens ꝙ predicari conuenit generi per ſe ⁊ probat quia illud conuenit alicui per ſe qđ ponitur in eius diffinitione. Sed predicari ponitur in diffinitione generis. igitur ⁊c̄. Maior ⁊ mīor patent ⁊ ſubdit ꝙ hoc eſt inconueniens ⁊ ꝓbat q2 dicit. certum eſt enim ꝙ predicatio ē quoddā qđ completur per actionem intellectus componentis ⁊ diuidentis: licʒ fundetur in re ipſa. ſ. in vnitate eorum quorum vnū de altero p̄dicatur et dicitur. Cum ergo ratio huius intentionis que eſt genus ſimiliter completur per actum intellectus: ſequitur ꝙ ratio predicabilitatis ſibi poſſit attribui. Hic vlterius remouet quandam dubitationem dicens: nihilominus tamen illud cui intellectus rationem predicabilitatis attribuit componens vnum cum altero non ē ipſa intentio generis. Sed potius illud cui intellectus intentionem generis attribuit: ſicut qđ ſignificatur hoc nomine animal. ¶ Nota ꝙ ex his que hic dicūtur manifeſte colligere poſſumus ꝙ prima intentio eſt illa que predicať de inferiorībꝰ. Sed ſcđa p̄dicatur niſi de his cui attribuiť et hoc predicatione denominatiua. Unde iſta ꝓpoſitio homo eſt ſpēs eſt ſingularis: licʒ videatur indefinita: quia ibi ponitur terminus cōmunis ſine ſigno: qđ tamen non eſt verum: q2 indefinita poteſt verificari pro aliquo ſuo inferiori: qđ non poteſt in ꝓpoſito: nec eſt verū ꝙ ibi ſit realiter terminus communis ſine ſigno: quia ille terminus cōmunis accipitur loco termini ſingularis: inquantū ſibi attribuiť rō ſpeciei. ¶ Nota ēt ꝙ dubiū qđ diffiniatur in logica cum diffinitur genus. Utrum p̄ma intentio vel ſcđa. Ex his que hic habentur: vī ꝙ prima. q2 illa eſt p̄ma intentio que p̄dicať de ſuis inferiorībꝰ: tñ credo ꝙ nō ē p̄ma per ſe: nec ſcđa ꝑ ſe. Sʒ vtrūqʒ ſil'. ſ. p̄ma cū ſcđa: lʒ p̄ncipalius credo ꝙ ſit ſcđa: ex eo ꝙ logica nihil hʒ tractare de p̄mis intentionibꝰ niſi inquantum ſibi attribuūtur ſecūde. vnde hō nihil ptinet ad logicum niſi inquātū ſibi attribuiť hec intētio ſcđa q̄ ē ſpēs. Et ſic ītelligendū ē de alijs p̄mis intentiōibꝰ. ⁊ hꝰ rō eſt: q2 logicus ē artifex rōis. ⁊ iō nō ꝯſiderat niſi entia rōnis: vel attributa enti rōnis: ⁊ hꝰ eſt qđ dī: ꝙ logica ē de ſcđis intentionibꝰ adiūctis p̄mis: ita ꝙ principal'r eſt de ſcđis. iō p̄ncipal'r diffinit ſcđas. vñ dicunt qdā ⁊ bñ ꝙ diffiniunť ſcđe intētiōes in ꝯcreto per qđ manifeſte dať intelligi ꝙ nulla ꝑ ſe diffiniť: ſʒ ambe ſil' q2 intētio ſcđa ſumpta in cōcreto nihil aliud ē niſi ſcđa intentio informās p̄mā ꝑ hꝰ ēt ꝙ nō dī ꝙ prima intētio ſub ſcđa diffinitur ſed ſcđa in cōcreto. i. informans p̄mā manifeſte datur intelligi quia 2ª p̄ncipaliter diffinitur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sic ergo pʒ qual'r eēntia vel nā ſe hʒ ad ratiōem ſpēi. q2 rō ſpēi nō ē de illis que ꝯueniūt ei ſcđm ſuam abſolutā conſiderationeʒ neqʒ ē de accidentibꝰ que cōſequūtur ipſum ſcđʒ eē quod hʒ extra aīam vt albedo uel nigredo. ſʒ eſt de accidētibus que conſequūtur eam ſcđʒ eſſe quod hʒ in intellectu. Et per hunc modū cōuenit ſibi rō generis uel differentie.

¶ Hic ponit doctor corelariū dicēs ꝙ ex dictis pʒ qual'r eēntia vel nā ſe hēat ad rōnem ſpeciei. q2. ſ. rō ſpēi non ē de his que ꝯueniūt nature vel eēntie ſcđm ſuā abſolutā ꝯſiderationē neqʒ ē de accidentibus q̄ ꝯſequūť ipſaʒ eſſentiam ſcđm eē quod hʒ extra aīam. ſ. in indiuiduis. Sed ſpēs ē de accidentibꝰ q̄ ꝯſequūtur ipām eēntiam ſcđʒ eē qđ hʒ in intellectu: ⁊ ꝑ hūc modū ꝯuenit ſibi rō generis ſpēi ⁊ dr̄ie. ¶ Nota ꝙ ſicut natura hʒ duplex eē. ſ. vnuʒ materiale aliud immāle. vnū extra aīam aliud in aīa. ita ſibi cōueniunt duo gnā accidentiū ſʒ ꝙ hʒ eē reale ī ſuis inferiorībꝰ ꝯueniūt ſibi accidētia realia. ſ. albedo nigredo ⁊c̄. ſm vō ꝙ hʒ eē in aīa ⁊ immāle ꝯueniūt accñtia immālia ⁊ accñtia rōis vt ſpēs ⁊c̄.

Quō duplicia ſūt accidētia ſpiritualia et materialia

Quō differat ſpēs q̄ ē intētio ſcđa ... ſpē intelligibili

¶ Nota ꝙ dr̄ia eſt inter ſpeciem que ē intētio ſcđa ⁊ ſpēm que ē p̄ncipiū intelligendi q2 ſpēs que eſt intentio ſcđa ē ens rōnis: q2 facta eſt ab intellectu. Sed ſpēs que eſt p̄ncipiū intelligendi ē quid reale: ſcđm ꝙ ens reale diſtinguiť ꝯ ens rōnis lʒ non ſit qđ reale ſcđm ꝙ ens reale diſtinguiť cōtra ens intentionale q2 tales ſpēs ſunt entia intētionalia. Sʒ ꝑ tāto dicūtur realia inq̄ātū informāt intellectū qui ē quid reale.

Utx nā humana in intellectu habeat eē abſtractum ...

¶ Dubitatur de duobus. ⁊ p̄mo de hoc qđ dcm̄ ē ſupius. q2 nā humana hʒ eē in intellectu abſtractum ab oībus indiuiduātibꝰ ⁊ dcm̄ ē ꝙ hoc non eſt realiter. Sʒ ſolū ſcđm ꝯſiderationē rōnis inquantū intellectus intelligit naturaʒ ſine indiuiduantibus q2 hꝰ nō videť eē poſſibile q2 intellectus intelligens rem aliter q̄ʒ res ſit eſt falſus quia ab eo ꝙ res eſt vel nō ē dicitur oratio vel ꝓpoſitio vera vel falſa vt habetur in predicamētis a phō. Sed ita ē ꝙ humanitas nunq̄ʒ eſt ſeꝑata ab indiuiduantibus. igiť intellectus intelligens eam ſeꝑatam eſt falſus. In oppoſitum ē doctor in textu. ¶ Ad iſtā qōnem ē dđm ꝙ de neceſſitate opʒ ꝙ humanitas ꝓut eſt ī ītellectu ſit ſeꝑata ab omnibus indiuiduātibꝰ ꝯditionibus. ⁊ huiꝰ rō ē q2 illud qđ impedit intellectū a ſua cognitiōe nō pōt eē in intellectu ꝓut eſt ē in re: nec pōt eē in re ꝓut ē in intellectu. Sʒ illa indiuiduātia impediūt intellectum. igitur ⁊c̄. Maior pʒ. Minor ꝓbať q2 illa indiuiduantia ſunt mālia: mā āt ē impeditiua cognitiōis: vt dcm̄ ē ſupius: ⁊ diceť in ſequenti lectione igiť ⁊c̄. ¶ Ad argm̄ in oppoſitū diciť ꝙ abſtrahere aliquid ab alio vel intelligere vnū ſine alio: pōt capi dupl'r. Uno mō ꝑ modū ꝯpoſitionis ⁊ diuiſionis: ſicut cū intelligimus aliquid in aliquo vel eē ſeꝑatū ab eo: vt corpꝰ abſqʒ aliq̄ qualitate. Alio mō ꝑ modū ſimplicis ⁊ abſolute cōſiderationis abſtrahere: igiť per intellm̄ ea q̄ ſm rem nō ſunt abſtracta: ſm p̄mū modū abſtrahendi ⁊ intelligendi: nō eſt abſqʒ falſitate intell's. Sed ſcđo mō abſtrahere per intellm̄ ea q̄ ſm rē nō ſunt abſtracta non hʒ intell's aliquā falſitatē. Et hoc eſt qđ dicit Ariſt. abſtrahentium nō eſt mendaciū. loqtur. n. de intellectu ſimplici: q eſt ſine aliqua falſitate: nō āt de ītellectu componēte ⁊ diuidēte: qui ſe hʒ ad vtrūlibet: ⁊ ſic eſt in ꝓpoſito. vñ aliud eſt intelligere vnū non eē in alio ⁊ aliđ eſt intelligere vnū non intelligendo aliud. hoc āt declarari poſſʒ exēplo ſenſibili ſicut declarat doctor de corpore colorato in p̄ma parte qōne. 85. ar. p̄mo ad p̄mum argm̄. ſed cā vitande ꝓlixitatis nō patior: ſed ibi regre ſi vis perfecte veritatē videre.

Utx de ſenſibilibꝰ ſingularibus poſſit eſſe ſcientia.

¶ Dubitatur ſcđo vtx v'r poſſit eē ſciētia de ſenſibilibꝰ vel de ſingularibus v'l de corruptibilibus: vel de ꝯtingentibꝰ ⁊ ſophiſticis: ⁊ hoc q2 ſcīe debent eē de intelligibilibus de v'libus. de incorruptibilibus. đ neceſſarijs ⁊ vere exiſtentibus. ¶ Ad iſtā qōnem breuiter terminādo facio vnā rōnem cōem ⁊ dico ꝙ de omnibꝰ iſtis pōt eē ſcīa ⁊ ꝓpter illa que pñt dici in contrariū. diſtinguo ꝙ talia pñt dupl'r ꝯſiderari. vno mō inq̄ātū ſūt talia: ⁊ ſic illo mō nō pōt de eis eē ſcīa vt bene arguebať. Alio mō pñt cōſiderari talia inq̄ātū de eis pōt formari cognitio ⁊ rōnes intelligibiles ⁊ v'les: ⁊ incorruptibiles ⁊ neceſſarie ⁊ vere ⁊ ſic de eis pñt eſſe ſcīe. nec hoc eſt incōueniens q2 hoc fieri pōt q2 lʒ iſta ſit ꝯtingēs ꝓpoſitio ſortes currit vel ſortes moueť. iſta tñ eſt penitus neceſſaria. ſi ſortes currit ſortes mouetur. ⁊ ita diligēs lector poteſt diſcurrere per ſingula. ⁊ ſic patet ſolutio ad argumentum oppoſitum.

¶ Quomodo eēntia eſt in ſubſtantiis ſeparatis que ſunt deus ⁊ angelus.

Nunc reſtat videre ſcđm quē moduʒ eēntia ſit in ſubſtātiis ſeꝑatis. ſ. ī aīa intelligētia ⁊ cauſa prima quāuis āt eē per ſe ſimplicitatem omnes ꝯcedāt. tñ compoſitionem māe ⁊ forme in intelligentias ⁊ in aīas quidaʒ nituť ponere. Cuius poſitionis fuiſſe diciť Auicebron auctor libri fontis vite

Lectio .vii.

Poſtq̄ʒ doctor determinauit de eēntijs ſbax cōpoſitax: mō ī pte iſta determīat de eēntijs ſbarū ſimpliciū: ⁊ diuidiť in tres ptes. q2 ī p̄ma remouet quādā falſā pōem quorūdā circa eſſentias ſbax ſimpliciū. in 2ª determīat de eēntijs earū. ī 3ª reducēdo ea q̄ dcā ſūt diſtinguit oēs eēntias in tria genera. 2ª ibi (vñ ⁊ in aīa intellectiua) 3ª ibi (his viſis pʒ.) Prima itex in tres q2 ī p̄ma ꝯtinuādo ſe ad ea q̄ dcā ſūt ponit illā falſā opinionē. 2° eā deſtruit. 3° rñdet cuidam obiectiōi. 2ª ibi (hꝰ āt) 3ª ibi (nec aliqs pōt) p̄° ꝯtinuat ſe ad ea q̄ dcā ſūt. ⁊ dicit ꝙ ex quo ſupra oñdimꝰ qual'r ſit eēntia in ſubijs ꝯpoſitis. nūc reſtat videre ſʒ quē modū ſit eēntia in ſbijs ſeꝑatis. ſ. in aīa intellectiua ⁊ in pria cā. Deinde ponit circa hꝰ falſā opinionē. d. ꝙ lʒ oēs cōit cōcedāt ſimplicitatē prie cāe ⁊ nullā ꝯpōem ei attribuāt: tñ qdā nr̄i amici nitūť inducere ꝯpōem forme: ⁊ māe in intelligētijs ⁊ aīabꝰ. Et dicit ꝙ p̄mꝰ auctor hꝰ opinionis vī fuiſſe Auicebrō q fuit auctor libri fontis vite: lʒ tñ doctor ſan. nō ponit motiuū. vnde ad hꝰ ponēdū mouebať: qđ tñ ponit in pria pte. q. 50. ar. 2°. ⁊. q. 75. ar. 5°. ⁊ ē tale.

Motiuuʒ Auicebron de poſitōe māe ī ſbijs ſimplicibꝰ.

In quocūqʒ īueniūť ꝓpetates māe ibi de neceſſitate reperiť mā: ſed ī angelis ⁊ in aīa inueniuntur proprietates māe. gº in angelis ⁊ in aīa ē mā. Maior patʒ q2 ꝓprietas rei nō ē ſeꝑata ab eo cuiꝰ ē ꝓprietas. minor ꝓbatur q2 ꝓprietas māe eſt iſta. eē in potentia. recipe. ſubicij. et trāſmutari: et iſta oīa inueniūť in angelis ⁊ in aīa. gº ⁊c̄. ꝙ pʒ diligenter intuēti. Sʒ ē tñ ſciendū ꝙ iſte Auicebrō lʒ fuerit magnꝰ phs tñ fuit inſufficiens logicus. Unde in

iſto motiuo manifeſte fallacia equocatiōis decipit̄. Sicut videm⁹ de h qḋ ē recipe qḋ ſibi magis vʒ ꝯuenire q: ali ter recipe ꝯuenit itellectui ⁊ alr̄ mā̄e. Et pōt triplex aſſi/ gnari diuerſitas ſm ꝙ potui recolligere ex diuerſis locis doctoris. Pꝛīa diuerſitas ē q: mā̄ recipit formas indiui duales. intell̄s vō formas vl̄es ad min⁹ i repn̄tādo. 2ª di uerſitas ē ꝙ mā̄ recipit formā vt p ipam ꝯſtituat̄ in eſſe aliquo ſpecifico vtputa in eē ſpecifico aeris vl̄ alic⁹ alteri⁹ Intell̄s vō recipit formas vt p ipas ꝯſtituat̄ in eē ītelligi bili. 3ª diuerſitas ē: q: mā̄ recipit formas mediāte motu ⁊ trāſmutatiōe. Intell̄s vō ſine his recipit. Uñ dic̄ phs. 7º phicoꝝ ꝙ ſedēdo ⁊ qeſcēdo fit aīa ſapiēs ⁊ prudens. Tūc aīa fit ſapiens qñ recipit i ſe formas ītelligibiles et multe alie poſſēt diuerſitates aſſignari int̄ recipe intell̄s: ⁊ recipe materie. Et ſicut equocatio eſt in hoc qḋ ē reci/ pere. ita i hoc quod ē eē in potentia ſubijci ⁊ tranſmutari ⁊ etiam in alijs conditionibus.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Hoc autem dictis philoſophorum reperi/ tur eſſe cōtrarium quia eas ſubſtātias a mate ria ſeparatas nominā̄t ⁊ abſqʒ omni materia eſſe probant. Cuius demonſtratio potiſſima eſt ex virtute intelligendi que in eis eſt. Uide/ mus enim formas nō eſſe intelligibiles in ac/ tu niſi ſm ꝙ ſeparantur a materia ⁊ a cōditio/ nibus eius nec efficiūtur intelligibiles in actu niſi per virtutem ſubſtantie intelligentis ſcd̄m ꝙ recipiunt̄ in ea ⁊ ſcd̄m ꝙ aguntur per eaʒ. Unde oportet ꝙ in qualibet ſubſtantia intel/ ligēte ſit omnimoda īmunitas a materia. Ita ꝙ neqʒ habeat materiā partem ſui: neqʒ etiā ſit ſicut forma impreſſa in materia ut eſt de for mis materialibus.

¶ Deſtruit iſtā poſitiōem ⁊ dic̄: ꝙ iſta poſitio ē falſa. ex eo ꝙ repugnat dictis phoꝝ q noīant eas ſbas a mā̄ ſepa/ tas: ⁊ pbat ꝙ ſūt abſqʒ mā̄ ⁊ addūt ad h demr̄andū de/ mōſtratiōeʒ quā dic̄ eē potiſſimā i mā̄ iſta. ⁊ pōt ſic for/ mari. Illud c⁹ vt⁹ ē īmā̄lis: ipſ qʒ ē īmā̄le. ſʒ ōis vt⁹ ſb̄e intelligibilis vl̄ intelligētis ē īmā̄lis. g° ⁊c̄. Maioꝛ pʒ q: vt⁹ ꝯſeqt̄ ſbaʒ ⁊ eētiā rei: mioꝛ āt pōt ſic pſyllogizari. il lud qḋ recipit i ſe aliqḋ īmā̄le vl̄ fac̄ aliqd eē īmā̄le illud de necitate ē īmā̄le. Sʒ vt⁹ ſb̄e īmā̄lis ſiue intellectualis ē hmōi g° ⁊c̄. maioꝛ pʒ q̄ſtū ad p̄mā ptē: q: recipiens ⁊ ſceptū d̄bēt eē pporcionata. q̄ſtū ēt ad ſcdaʒ ptē: pʒ q: ni hil agit vltra ſuā ſpēm: ⁊ ſic mā̄le nō pōt ꝯſtituere īmā̄le minoꝛ declarat̄: q: vt⁹ ſb̄e ītelligētis ē ītell̄s poſſibilis vl̄ agēs q̄ſtū ad nā̄m hūanā vl̄ ad aīaʒ: ītell̄s vō cōit̄ ſūpt⁹ q̄ſtū ad angelū in quo nō ē ītell̄s poſſibilis neqʒ agēs niſi equoce: ⁊ hec ē rō q̄re necē ē vt pbat doctoꝛ i p̄ma pte q. 54. ar. 4. Sʒ certū ē ꝙ nihil ē ītelligibile niſi inq̄ntū ī mā̄le ē. q: inq̄ſtū tale ſepat̄ a mā̄ ⁊ a ꝯditiōib⁹ mā̄e: ⁊ h ē ex eo ꝙ mā̄ ē īpeditiua cognitiōis vt dcm̄ ē. ſʒ illud īmā̄ le ⁊ ītelligibile recipit̄ ī intellectu poſſibili aīe ⁊ ī ītellectu angeli: ⁊ fit ītelligibile ⁊ īmā̄le actu p vtutē ītell̄s agentis aīe nr̄e: et ēt intell̄s angelici. g° ſeqt̄ ꝙ intell̄s poſſibilis ⁊ agens aīe ⁊ intell̄s angeli ſint īmā̄les: ⁊ p ꝯñs ſeqt̄ cō cluſio p̄ncipalis. ſ. ꝙ ōis ſba intelligēs ſit īmā̄lis ⁊ iō ꝯclu dit vitatē ꝙ opʒ ꝙ ī q̄libet ſba intelligēte ſit oīo īmunitaſ a mā̄ ⁊ exponit illa. ſ. ꝙ nec hēat mā̄m ptē ſui nec ēt ſit ſic forma īpreſſa mā̄e ſic ē de formis mā̄lib⁹. vt pʒ. ¶ No tādū ꝙ duplex ē agens. ſ. agens p̄ncipale ⁊ agēs inſtr̄ale Agens inſtr̄ale ē qḋ agit ī vtute p̄ncipalis agētis. agēs āt p̄ncipale nō agit ī vtute alteri⁹ inq̄ſtū p̄ncipale ē. Cū g° dr̄ nihil agit vltra ſuā ſpēm. aut intellr̄ de agēte p̄ncipali ⁊ ſic tʒ ppō: aut de agēte inſtr̄ali. Et hoc duplr̄. q: aut h intelligit̄ in vtute ppria: ⁊ ſic ēt ē ppō va aut in vtute al/ teri⁹ ⁊ ſic eſt falſa q: agēs inſtr̄ale agit in vtute agētis p̄n cipalis vñ agit vltra ſuā ſpēm. Caloꝛ. n. ignis agit ad itro ductiōem forme ſb̄alis ignis gn̄andi inq̄ſtū. ſ. agit ī vtute forme ſb̄alis q̄ ē in igne gn̄ante: ſʒ de ſe nō poſſit agere niſi ad calorē inducēs. ¶ Dubitat̄ āt de h° qḋ dic̄ ꝙ ī q̄ſʒ ſba intelligente dʒ eē oīo īmunitas a mā̄: q: in aīa rōnali q̄diu ē in corpe nō oīno ē īmunis a mā̄: q: eſt quoddam mō mā̄lis ſʒ hoc nō poſſit dici de angelis. ¶ Ad h° pōt rñderi duplr̄ vno mō dicēdo ꝙ ipſe loqt̄ de angelis hic ⁊ de aīab⁹ ſepatis ⁊ pʒ h° p ea q̄ dcā ſunt in p̄n° lectōis q: dcm̄ ē ꝙ intēdit determinare de eētijs ſbāꝝ ſepata/ rum: ⁊ certū ē ꝙ quādiu aīa ē in corpe nō appellat̄ ſuba ſepata. pʒ ēt hoc p ea q̄ dicūt̄: dicit. n. ꝙ in oī ſba intelli/ gente ⁊c̄. Certū ē ꝙ aīa quādiu ē in corpore nō ē ī intelli gentijs. Sʒ hō hñ per aīaʒ vt dicit phs in p° de anima q loquēs de aīa ꝯiūcta dicit. Siqs dixerit aniaʒ intelligere ſeu ꝯſiderare ſile ē ac ſi dicat eā texere vel edificare. q. d. ſicut nō dʒ dici ꝙ aīa edificat ſʒ hō per aīam. ita nō dʒ di ci ꝙ aīa intelligat put eſt ꝯiuncta: ſʒ hō per aīam. Sʒ qñ erit a corpe ſepata: tūc erit vere ſuba intelligens ⁊ ſibi at tribui poterit operatio. q: opatiōes nō attribuunt̄ niſi p ſe exn̄tibus. Alit̄ poſſum⁹ reſpōdere ſupponendo ēt ꝙ aīa cōiuncta corpori poſſet dici ſubſtantia intelligens ⁊ di ſtinguere de re imm̄ali. Q: aliqua ſubſtātia pōt dici im/ materialis duplr̄. vno mō ſimplr̄. ſ. quia nō hʒ materiā partē ſui nec aliquo modo vnitur materie vt forma. ⁊ ſic deus et angeli dicūtur ſubſtātie īmateriales. Alio modo qḋ nec habet materiā partē ſui nec vnit̄ materie vt for/ ma immerſa ſibi et cōprehenſa ab ea et talis ē aīa huma na. Et ſic intēdit doctoꝛ hic qḋ et pʒ ex verbis ſuis. dicit enim ꝙ dʒ in omni ſuba intelligente ſit omnino immuni tas a materia ita ꝙ nec hēat materiā partē ſui nec ſit for/ ma impreſſa ī materia. vnde non dicit ſimplr̄ ꝙ non dʒ eē vnita materie ſed ꝙ non impreſſa ſit ſicut dcit ipſe de alijs formis materialibus que ſunt totaliter impſſe ī ma teria ſiue immerſe.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Nec poteſt aliquis dicere ꝙ intelligibilita tem non impediat materia quelibet: ſed mate ria corporalis tantū. Si enim hoc eſſet ratio/ ne materie corporalis tantū cum materia non dicatur corporalis niſi ſcd̄m ꝙ fiat ſub forma corporea. tunc oporteret ꝙ hoc haberet ma/ teria a forma corporali. ſcilʒ impedire intelli/ gibilitatem. ⁊ hoc non poteſt eſſe quia ⁊ ipſa forma corporalis actu intelligibilis eſt ſicut ⁊ alie forme ſcd̄m ꝙ a materia abſtrahunt̄.

¶ Reſpōdet cuidā tacite obiectioni. poſſet enim aliquis ſic obijcere ꝙ tota virtus demōſtratōis ſuppoſite in hoc fundat̄ ꝙ illud qḋ debet eſſe intelligibile debet eſſe im/ materiale ex eo ꝙ materia impedit intellectionem. Sed ego dicā ꝙ nō quelibet materia impedit cognitionem ſi/ ue intellectioneʒ ſʒ ſolū mā̄ corpalis: et hāc nō ponim⁹ in ſbijs ſepatis ſʒ ſolū in eis ponim⁹ mā̄ʒ ſpāleʒ. Ipſe nāqʒ hāc obiectiōem remouet deſtruēs ſolū h° qḋ dicebat ꝙ mā̄ corpalis īpedit cognitiōem: et pbat p talē rōnem ſeu ꝯñaʒ. Si. n. mā̄ corpalis īpediret intellectiōem ſequeret̄ ꝙ forma corpalis nō eēt actu ītelligibilis. ſʒ ꝯñs ē falſum g° et añcedēs finitas ꝯñtis ē manifeſta. q: oē qḋ pōt ab/ ſtrahi a mā̄ pōt eē actu intelligibile. Sʒ ipa forma corpa lis ſicut et alie pōt abſtrahi a mā̄ g° ⁊c̄. ꝯña ſic pbat̄: q: certū ē ꝙ mā̄ nō dr̄ corpalis niſi q: hʒ formā corpalē per quā iformat̄. Si g° mā̄ corpalis īpedit h° ē rōne forme corporalis. ſʒ propter quod vnū quodqʒ et illud magis ergo ⁊c̄. ſed nota ꝙ iſti viri dilecti noſtri: qui hanc obie/ ctionem faciunt lʒ ſint in hoc nobis magis ſpūales. tamē in alijs ſunt magis carnales: et vt ipi ex ſuam ſpiritualita te nō poſſint ſe defendere faciendū eſt ꝯtra eos pfectius arg^m vt dicamus. Si ſolū materia copalis īpedit intelle

Qualiter a/ gens poſſi/ agere vltra/ ſuam ſp̄/ Utrū ſba/ intelligēs/ poſſit eē/ īmunitas/ mā̄ ꝙ ſb/ qui poſſi/ mā̄ ſpūa/ lem.

Utrū aīa/ tellectiu/ poſſit di/ intelligēti

ctionem et nō ſpūalis: aut materia impedit: aut corpalis eſt: aut eſt mā̄ ſoluʒ. Si aūt dicat̄ ꝙ impedit vt corpalis eſt tunc ſequeretur recte incōueniens ad qḋ deducit do/ ctoꝛ. Si autē impedit non vt eſt corporalis. ſed ut mate/ ria tm̄ tunc omnis materia impediret et per conſequens ſpiritualis. Et huius ratio eſt quia illud quod cōuenit ali cui inquātum tale cōuenit omni tali. Sic quod conuenit homini inquantū homo vel homini albo inquātum ho/ mo albus ꝯuenit de neceſſitate omni homini ſi ergo oīs materia impediret intellectionem vt ſequitur ex illo mē/ broꝛ: ſequitur etiam ꝙ nō ſolum corporalis ſed etiā ſpiri/ tualis. et ſic euidēter per conſequēs redarguunt ſeipſos.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Unde in aīa intellectiua ⁊ in intelligētia nul lo modo eſt cōpoſitio ex materia ⁊ forma ut h modo accipiat̄ materia in eis ſicut in ſubſtan/ tiis corporalib⁹ ſed eſt ibi cōpoſitio forme ⁊ eſſe. vñ in cōmento none ppoſitionis libri de cauſis dicit̄ ꝙ intelligentia eſt habens formaʒ ⁊ eſſe. Et accipitur ibi forma pro ipſa q̇ditate vel natura ſimplici.

¶ Determinat de eſſentia ſubſtātiaꝝ ſepataꝝ. Et diui/ ditur in tres ptes. q: p° determinat que ſit eſſentia ſub/ ſtantiaꝝ ſeparataꝝ ſimpliciū. In ſcda aſſignat differentiā inter eſſentiā ſubſtātie ſimplicis: ⁊ eſſentiā ſubſtātie com poſite. In tertia quia cōpoſitionem materie ⁊ forme re/ mouerat a ſubſtātijs ſimplicibus. manifeſtat vtrum ſint pure ſimplices: aut in eis poſſit poni aliqua compoſitio: ſecūda ibi. (in hoc eſt differētia.) tertia ibi. (huius ergo ſubſtantie.) prima in duas. quia p° ponit que ſit eſſentia ſubſtantie ſimplicis: in ſecunda probat: ſecunda ponitur ibi. (quomodo hec ſint.) p° ergo ponit intentum ſuuʒ: ⁊ dicit ꝙ anima vel ītelligentia nullo modo: vt dictū eſt: pōt eſſe cōpoſitio materie ⁊ forme: vt. ſ. hoc modo acci piatur eſſentia in eis: ſicut in ſubſtātijs corporalibus in q/ bus eētia eſt id qḋ reſultat ex vnione materie ⁊ forme: ſed ſola forma dicitur eſſentia eaꝝ. Et declarat quia dici/ mus ꝙ ſubſtātie ſimplices ſunt cōpoſite ex forma ⁊ eē. Et hoc cōfirmat per id quod dicit̄ in cōmento none pro poſitionis libri de cauſis ꝙ intelligentia eſt habēs formā ⁊ eſſe: ⁊ accipitur ibi vt dicit ipſe forma pro ipſa quidita te ⁊ eſſentia vel natura ſimplici: vnde tantū valet dicere quot componitur ex forma ⁊ eſſe. quātum ſi diceretur quot componit̄ ex eſſentia ⁊ eſſe. Ex quo patet manife ſte ꝙ in ſubſtātijs ſimplicibus forma ſua eſt ſua eſſentia. ¶ Dubitatur quare anima nō appellatur intelligentia ſʒ angelus ſicut apparet in littera: ⁊ videt̄ ꝙ anima eo mo do debeat appellari. q: etiaʒ anima intelligit. ¶ Ad hoc poteſt aſſignari talis ratio. intelligentia enim ſm ſuaʒ ra/ tionem non eſt aliqua alia potentia ab intellectu. ſed dicit actum ipſius intellectus q: angeli ſemper actu intelligūt ⁊ intellexerunt ad minus ſeipſos. ideo appellant̄ intelli/ gentie. Sed quia hoc nō conuenit anime. ideo intelligen tia nō appellatur. poſſet etiam alia ratio aſſignari que ta/ lis eſt. Intelligentia eniʒ proprie dicit actum intellectus ſimplicis. prout. ſ. reſpicit ſimplicem quiditatem ⁊ non actum intellectus cōponentis ⁊ diuidentis. quia angeli non intelligūt cōponendo ⁊ diuidendo ſed ſoluʒ anime. ideo anime nō poſſunt dici intelligentes. ſed ſolū angeli.

Utruʒ aīa intellectiua poſſit dici ī telligētia ſic angelus.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quomodo hoc ſit planum eſt videre. Quecunqʒ enim ita ſe habent adinuicem ꝙ vnū eſt cauſa eſſe alterius illud quod habet ra tioneʒ cauſe poteſt habere eſſe ſine altero: ſed non conuertit̄. talis aūt inuenit̄ habitudo ma/ terie ⁊ forme ꝙ forma dat eſſe materie. ⁊ ideo impoſſibile eſt eſſe materiā ſine aliqua forma. tamen non eſt impoſſibile eſſe aliquā formā ſi ne materia. Forma enim nō habet in eo ꝙ for ma depēdentiā ad materiā. Sed ſi inueniant̄ alique forme que nō poſſunt eſſe niſi in mate/ ria hoc accidit eis ſm ꝙ ſunt diſtātes a primo principio qḋ eſt actus primus ⁊ purus. vnde ille forme que ſunt ppinquiſſime primo prin cipio ſunt forme per ſe ſine materia ſubſiſten tes. nō enim forma ſm totū genus ſuuʒ mate ria indiget ut dictū eſt. ⁊ huiuſmodi forme ſūt intelligentie. ⁊ ideo non oportet ut eſſentie uel quiditates harum ſubſtantiarum ſint aliud q̄ʒ ipſa forma.

¶ Probat ſuum propoſitum. ſ. ꝙ ſola forma ſit eſſen/ tia in ſubſtantijs ſimplicibus. ⁊ ad hoc probandum ipſe probat ꝙ poſſumus dare formam aliquaʒ ſine materia. quo probato ſtatim habebitur intentum. ſ. ꝙ nulla ſub/ ſtantia que eſt forma tantum non poterit eſſe aliqua alia eſſentia niſi ſola forma. Et ad hoc probandū ipſi addunt talem rationem. Quādo aliqua duo ita ſe habent adinui cem ꝙ vnum eſt cauſa eſſe alterius ſed non ecōuerſo id quod habet rationē cauſe poteſt eſſe ſine alio ⁊ non con/ uertitur. Sed forma ⁊ materia ſic ſe habent ad inuicem ꝙ vnum eſt cauſa eſſe alterius: quia forma eſt cauſa eſſe materie: ergo licet impoſſibile ſit materiā eſſe ſine forma tamen forma poteſt eſſe ſine materia. Maioꝛ patet mi/ noꝛ declaratur quia forma eſt: que dat eſſe rei. ſ. materie ergo ⁊c̄. Et ne forte reputet aliquis hoc eſſe incōueniēs ꝙ forma aliqua ſit ſine materia. iccirco oſtendit hoc non eſſe inconueniens quia dicit ꝙ forma non habet in eo ꝙ forma eſt ꝙ dependeat a materia. Sed ſi inueniunt̄ ali/ que forme que nō poſſunt eſſe ſine materia hoc nō con/ uenit eis inq̄ſtum forme ſunt. Sed inq̄ſtum forme im/ perfecte ſunt: ⁊ hoc eſt inq̄ſtum ſunt diſtantes a primo principio qui eſt actus purus ⁊ primus. ⁊ ideo ille for/ me que ſunt propinquiſſime primo principio ſicut ſunt angeli forme pfecte ſunt: ideo ſunt forme per ſe ſine ma teria ſubſiſtentes. vnde forma ſm ſuū genus non indi/ get materia. Et ideo concludit principale intentum. ſ. ꝙ quia tales ſubſtantie ſunt forma per ſe ſubſiſtentes ſine materia igitur quiditates ⁊ eſſentie eaꝝ non poſſunt eſſe aliud q̄ʒ ipſe forme. ¶ Dubitatur h in eo ꝙ dicit ꝙ for/ ma in eo ꝙ forma nō habet dependentiā a materia. im mo videt̄ ex neceſſitate ꝙ ſic. quia certum eſt ꝙ forma ⁊ materia ſunt correlatiua. Sed vnum correlatiuorum inq̄ſtum tale habet dependentiam ad reliquuʒ vt pater in eo ꝙ pater habet dependentiaʒ ad filium ⁊ econuer/ ſo ⁊c̄. In oppoſitū eſt doctor hic. ¶ Ad hoc eſt dicēduʒ ꝙ forma poteſt accipi tripliciter. vno modo pro forma que eſt pars cōpoſiti. Alio modo pro forma que nō eſt pars cōpoſiti per eſſentiam nec eſſe pōt. Alio modo pro forma que eſt cōmunis ⁊ ſic eſt genus ad iſta. Si loqua mur de forma primo modo ſumpta ſic talis forma eſt correlatiuuʒ materie. Et de tali forma eſt verum ꝙ de neceſſitate habet dependentiā ad materiā etiam quādo ſeparata eſt: ⁊ de tali non loquitur doctor. Si vō loqua mur de forma. ſecundo modo tunc talis forma nullam dependentiam habet a materia: quia nihil habet facere cum ipſa. Si autem loquamur de forma. tertio mō tūc ſm quid illa forma dependet a materia quia ſolum con uenit forme que eſt pars compoſiti: ſed non ſimpliciter quia non ſm illam que nō poteſt eſſe pars compoſiti et de forma iſto modo conſiderata loquitur hic doctor cuʒ dicit ꝙ forma in eo ꝙ forma non habet dependentiam a materia: quia ſi hoc conueniret forme in eo ꝙ forma tunc cōueniret omni forme ꝙ nō eſt veꝝ de forma an/ geli: ⁊ ꝙ de iſta forma loquat̄ patet p id qḋ ſubijcit̄. ſ. ꝙ forma ſm ſuū genus totum nō dependet a materia.

Utrū forͣ ī eo ꝙ forͣ hēat depē/ dētiā a mā̄

Q̄uō āgeli nō debēt ꝓ pe dici for me ſʒ act⁹.

¶ Nota tñ ꝙ forma ꝓpriſſime accipitur hic pro forma que eſt ps cōpoſiti. Alie aūt forme magis debēt dici act⁹ q̄ȝ forme: q: forma ſm ſignificationeȝ vocabuli dicit̃ ab informādo aliud. Sed certū eſt ꝙ ille forme nihil infor/mant: ſʒ magis informant̃ ab ipſo eſſe. Sed ipſe forme que ſunt ptes cōpoſiti: bene hñt informare aliqd. ſ. ma/teriā. vñ forma ſtricte accepta bene eſt correlatiuū mate rie. non autem accepta largo modo.

¶ Deinde cum dicit.

¶ In hoc ergo differt eſſentia ſubſtātie cōpo ſite. ⁊ ſubſtātie ſimplicis ꝙ eſſentie ſubſtantie cōpoſite non tm̄ formā: ſed complectit̃ formā ⁊ materiā. Eſſentia vo ſubſtātie ſimplicis eſt forma tm̄. ⁊ ex hoc cauſant̃ due alie differētie. ⁊ una eſt ꝙ eſſentia ſubſtātie cōpoſite poteſt ſi gnificari ut totū uel ut pars. qd̄ accidit ꝓpter materie deſignationē: ut dictū eſt. Et ideo nō quolibet mō predicat̃: eſſentia rei cōpoſite de ipſa re cōpoſita. nō enim poteſt dici: ꝙ homo ſit quiditas ſua. ſed eſſentia rei ſimplicis. que eſt ſua forma: nō poteſt ſignificari niſi ut totuȝ cum nihil ſit ibi preter formā quaſi formā reci piens. ⁊ ideo quocunqȝ mō ſumatur eſſentia ſubſtātie ſimplicis de ea predicat̃. vñ Auice. dicit ꝙ qditas ſimplicis eſt ipſūmet ſimplex. q̄a nō eſt aliqd aliud recipiens ipſam. ¶ Se/cunda differentia eſt. q̄a eſſentie rex̄ compoſi tax̄ ex eo ꝙ recipiunt̃ in materia deſignata: ⁊ multiplicant̃ ſm diuiſionē eius. vnde ꝯtingit ꝙ aliqua ſint idem ſpecie. ⁊ diuerſa numero. Sed cū eſſentia ſimplicis nō ſit recepta in ma teria nō pōt ibi eſſe talis multiplicatio: ⁊ ideo nō oportet ut inueniant̃ plura indiuidua ſpe/ciei vnius in illis ſubſtātiis: ſʒ quotquot ſūt in diuidua tot ſunt ſpēs: ut Auic. dicit expreſſe.

¶ Aſſignat dr̄iā inter eſſentiā ſubſtātie cōpoſite ⁊ eēntiā ſubſtātie ſimplicis: ⁊ dicit ꝙ in hoc differūt: q: qd̄ ē eēn/tia ſubſtātie cōpoſite: nō eſt tm̄ mā: nec tm̄ forma: ſʒ qd̄ cōplectit̃ vtrūqȝ: q: reſultat ex cōpoſitione vtriuſqȝ: ſed eēntia ſubſtātie ſimplicis eſt tm̄ forma. Et ex iſta dr̄ia dic̄ ipſe ſequunt̃ alie due dr̄ie. Una eſt q: eēntia ſubſtātie cō poſite pōt aſſignari vt totū: ⁊ vt pars: vt humanitas. Et hoc totū eſt ꝓp deſignationē materie quā pōt ſimpliciter excludere. ⁊ tūc ſignificabit̃ vt pars: vt humanitas: vel etiā pōt indiſtincte includere: ⁊ ſic ſignificabit̃ vt totū: vt hō: ⁊ q: pars realis nō pōt p̄dicari: ſʒ totū: vt ſequit̃ etiā ꝯñter ꝙ aliqñ p̄dicet̃. qñ. ſ. ſignificat̃ vt totū vt hō: qñqȝ vo nō. ſ. qñ ſignificat̃ vt ps vt humanitas. nō enim pōt dici ꝙ hō ſit ſua qditas ideſt humanitas: ſʒ eēntia rei ſim plicis q̄ eſt ſua forma nō pōt ſignificari niſi vt totū: cū ni/hil ſit ibi p̄ter formā q̄ſi forma recipiēs qd̄ poſſit excludi per eſſentiā aliquo mō. Et iō q: ſemꝑ ſignificat̃ vt totū: iccirco ſequit̃ ꝙ ſemꝑ p̄dicat̃. vñ quocūqȝ mō ſumatur eēntia ſubſtātie ſimplicis ſiue in abſtracto ſiue in cōcreto ſemꝑ p̄dicat̃ de ea. Et hoc ꝯfirmat ꝑ dictū Auiceñ. dicē tis ꝙ qditas ſimplicis ſubſtātie ē ipſūmet ſimplex: q: nō eſt aliqd aliud recipiēs ipſam vt dictū ē. ¶ Deinde adiū/git ſcd̄aȝ dr̄iaȝ q̄ ſequit̃ ex p̄ª ſuprapoſita. ⁊ dicit ꝙ ſcd̄a dr̄ia ē: q: eēntia rex̄ cōpoſitax̄ ex eo ꝙ cōpoſita ē ex mā ⁊ forma ſequit̃ ꝙ recipit̃ in mā ſignata. Ex quo vlteri⁹ ſequit̃ ꝙ pōt multiplicari ſm diuiſionē ei⁹. Et iō ꝯtingit ꝙ in iſtis cōpoſitis ſint aliq̄ eadē ſpē ⁊ diuerſa numero. Sʒ eēntia ſubſtātie ſimplicis cū nō ſit recepta ī mā aliq̄: nō hʒ nec hr̄e pōt talē multiplicationē: ⁊ ideo oʒ vt nō in ueniant̃ in illis ſubſtātiis plura indiuidua eiuſdē ſpēi. Sʒ quot ſūt īdiuidua tot ſūt ſpēs: vt Auic. dic̄ expſſe. ¶ No tādū ꝙ ex his q̄ dicta ſūt habet̃ manifeſte ꝙ lʒ illa nō ſit bona ꝓpō: ſor. vel hō ē humanitas: tñ iſta eſt bona ꝓpō. Gabriel ē gabrielitas: vel etiā de mortuo gabriele poſſu mus dicē h̄ gabriel ē gabrielitas. Et idē intelligēdū eſt de aliis ſpēb⁹. ſ. de michaele. Raphaele: ⁊ ſic de aliis. Sʒ ignoramus noīa aliax̄ ſpēx̄. vñ gabriel nō ē indiuiduū vt petr⁹: ſʒ ē ſpēs ſicͭ hō: ſʒ h̄ gabriel ē īdiuiduū ſicͭ h̄ hō. Cā aūt vitatis illius ꝓpōnis ē tacta in lr̄a: q: vʒ gabrielitas ni hil excludit de eo qd̄ includit gabriel: nec diſtincte nec in diſtincte: ⁊ dico nihil in quo recipiat̃: q: lʒ gabrielitas ex/cludat eſſe quōdāmō qd̄ indiſtincte īcludit gabriel: nō tñ eēntia recipit̃ in eē: ſʒ magis ecōuerſo. ⁊ iō nō īpedit p̄di cationē. ¶ Nota ꝙ tota cā q̄re angeli nō pñt plurificari numeraľr in eadē ſpē ē: q: eēntia eox̄ nō recipit̃ in aliqua mā ꝑ cuius diuiſioneȝ pñt multiplicari. Nā forme nūq̄ȝ numeraľr plurificant̃ niſi ꝑ multiplicationē materie ſiue ſint forme ſubales ſiue ſubi: ſiue ſint forme accn̄tales ī q̄ bus recipiunt̃. vñ nō poſſent eē due albedines ſepate ⁊ numeraľr diſtincte cū numeroſitatē ſuā recipiant a ſubīs ſuis. vñ nō dr̄ hec albedo: niſi q: eſt in hoc ſubō. vñ ſi fi/erent due albedines ſepate ille dr̄nt ſpē. ¶ Dubitat̃ q: videmus ꝙ ſiūt due q̄ȝtitates realr̄ diſtincte in diuerſis hoſtiis vel altarib⁹ ⁊ tñ ſūt ſine ſubō: ergo ⁊c̄. ſi poſſet fi/eri albedo ſine ſubō poſſent fieri due numeralr̄ diſtĩcte. ¶ Ad hoc ē dicēdū ꝙ ſm doctrinā doctoris albedo: nec aliqua q̄litas poſſet fieri q̄cūqȝ vtute ſine ſubō: lʒ q̄ȝtitas poſſet fieri ⁊ fiat: ⁊ ſi q̄litas fieret nō eēt forma ſenſibilis ſʒ intelligibilis: nec eēt ꝑticularis ſʒ vlis. vñ dicē ꝙ deus facere poſſet vnā albedinē ſepatā ſine oī q̄ȝtitate eſſet di/cere ꝙ deus facere poſſet vnū āgelū q̄ vocaret̃ albedo: qd̄ ē deriſoriū dicere. Et tota cā huius īpoſſibilitatis eſt: q: albedo ſuā ſingularitatē hʒ a q̄ȝtitate: q: nō ē ſenſibilis niſi inq̄ȝtū ē ſingularis: nec ē ſingularis niſi inq̄ȝtū ē in iſta q̄ȝtitate. Et ꝑ hoc pʒ etiā ꝙ ſi fierēt q̄litates ſepate ꝙ dif ferūt ſpē: ⁊ nō ſolū numero: q: nō poſſet fieri h̄ albedo: nec vʒ ſilitudo q̄ȝtitatis: q: aliud ē de q̄ȝtitate: ⁊ aliud de q̄litate: q: q̄ȝtitati ſm ſe ꝯuenit ſitus qui nō ꝯuenit q̄litati rōne cuius ſitus pñt remanere indiuidua ſepata a cōpo/ſito quā indiuiduationē recipit a cōpoſito. Scias tñ ꝙ re tinet ſemꝑ aptitudinē a natura ſua ad ſubm. Et iō nō pñt in ipſa rō accn̄tis: q: nō eſt de rōne accn̄tis actualr̄ inhe/rere ſolū: ſʒ aptitudinalr̄. ¶ Nota ꝙ in ſubſtātiis ſepa/tis: lʒ nō ſit cōpoſitio materie ⁊ forme: eſt tñ in eis cōpo ſitio actus ⁊ potētie: ipm̄ qdē eſſe qd̄ a deo hñt ineſt eiſ/dem vt actus qdā: ſua aūt ſubſtātia cui actus ineſt: ē ſua potētia: vñ cōpoſitio ex actu ⁊ potētia: nihil aliud eſt: q̄ȝ cōpoſitio ex ſubſtātia ⁊ eē. Et hec cōpoſitio dr̄ a qbuſdā ex quo eſt: ⁊ qd̄ eſt: ita ꝙ ipm̄ qd̄ eſt: ſit forma ſubſiſtēs ⁊ potētia: ipm̄ aūt eē eſt actus ex quo eſt. hec aūt cōpoſi tio diuerſimode inuenit̃ in ſubſtantiis cōpoſitis ex mā ⁊ forma: q: cū nec mā nec forma pñt dici qd eſt: ſʒ cōpoſi/tū: ipſa aūt forma nō pōt dici quo eſt: ſʒ p̄nᵐ eēndi: ipſa aūt tota ſubſtātia eſt: qd̄ eſt: ⁊ ipm̄ eē eſt: quo ſubſtantia noīat̃ ens. Nō eſt tñ eiuſdē rōnis cōpoſitio ex mā ⁊ for ma: ⁊ ex ſubſtātia ⁊ eē: q̄ȝuis vtrūqȝ ſit ex potētia ⁊ actu. p̄º quidē: q: mā nō eſt ipſa ſubſtātia rei. nā ſequeret̃ oēs formas eē accn̄tia ſicͭ antiq̄ nāles opinabant̃: ſʒ mā eſt ps ſubſtātie. 2º aūt q: ipm̄ eē nō eſt actus ꝓprius materie: ſʒ totius ſubſtātie. Eius enim actus eſt eē de quo poſſu/mus dicere ꝙ ſit: eē aūt nō dr̄ de mā ſʒ de toto. 3º q: nec forma eſt ipm̄ eſſe: ſʒ ſe hʒ ſm ordinē. cōparat̃ enīȝ ipſa forma ad ipm̄ eſſe ſicut lux ad lucidū: ⁊ ad albū albedo: vl' ſicͭ lux ad lucē ⁊ albedo ad eē albū. Deiñ ēt q: ipm̄ eē cōꝑat̃ ad formā vt act⁹. vñ in cōpoſitis ex mā ⁊ forª dr̄ eē p̄nᵐ eēndi: q: eſt cōplemētū ſubſtātie: cuius actus eſt ipſum eſſe. Sic ergo pʒ ꝙ cōpoſitio actus ⁊ potentie eſt in plus q̄ȝ compoſitio materie ⁊ forme. vnde materia ⁊ forma diuidūt ſubſtantiā nālē. potētia aūt ⁊ actus ens cōmune. Et ꝓpter hoc quecūqȝ ꝯſequunt̃ hoc inq̄ȝtum hoc ſunt cōmunia ſubſtātiis materialib⁹ ⁊ īmaterialib⁹ creatis ſicut recipere ⁊ recipi: ꝑficere ⁊ perfici: que ſunt ꝓpria materie ⁊ forme inq̄ȝtū huiuſmodi. Sed genera ri et corrumpi nō ꝯueniunt niſi ſubſtātiis materialibus.

Qualr̄ dif ferūt qd̄ ē ⁊ mā.

¶ Nota ꝙ differūt qd̄ eſt ⁊ materia: q: qd̄ eſt dicit ipm̄ ſuppoſitū habens eſſe. mā aūt nō hʒ eſſe: ſed cōpoſitum ex mā ⁊ forma: ⁊ ideo mā nō pōt eſſe qd̄ eſt: ſed cōpo/ſitum. ⁊ ꝓpter hoc in oībus compoſitis ex mā ⁊ forma eſt qdem cōpoſitio: ex quo eſt ⁊ qd̄ eſt. ¶ Sed attēden

Quot mo/dis poſſit ac cipi quo ē.

dum ꝙ quo eſt pōt dici tripliciter: q: p̄º poteſt dici quo eſt. ipſa forma ꝑtis que dat eſſe materie. 2º pōt dici quo eſt: ipſe actus eſſendi. ſ. eſſe: ſicut id quo curri t̃ eſt actus currendi. 3º pōt dici quo eſt ipa natura que relinquit̃ ex ꝯiunctione forme cū mā vt humanitas precipue ſm po nentes ꝙ forma que eſt quiditas nō eſt forma partis de quibus eſt Auiceñ.

¶ Deinde cum dicit.

Huiuſmodi ergo ſubſtantie quāuis ſunt forme ſine materia. non tamen inde eis eſt omnimoda ſimplicitas. nec ſunt actus purus. ſed habent ꝑmixtioneȝ potentie: ⁊ hoc ſic patet: quicquid enim nō eſt de intellectu eſſentialis qditatis hoc eſt adue/niens extra ⁊ faciens cōpoſitionem cum eſſen tia: quia nulla eſſentia ſine his que ſunt partes eſſentie intelligi poteſt. Omnis auteȝ eſſentia uel qditas intelligi poteſt ſine hoc ꝙ aliqd in/telligatur de eſſe ſuo. poſſum enim intelligere quid eſt homo uel phenix: ⁊ tamē ignorare an eſſe habeant in rerū natura. ergo patet ꝙ eſſe eſt aliud ab eſſentia uel quiditate.

Lectio octaua.

Oſtēſo doctor oñdit ꝙ in ſubſtātiis ſimplicib⁹ ſua forma: eſt ſua eēntia: mō in ꝑte iſta decla/ratur vtrū in ſubſtātiis q̄s appellauit ſimpli/ces ſit aliq̄ cōpoſitio vel ſit in eis oīmoda ſimplicitas. Et diuidit̃ in duas ꝑtes: q: p̄º declarat cōpoſitionē que pōt dari in ſubſtātiis ſimplicib⁹. 2º ex illa cōpoſitiōe aſſignat rationē multitudinis eax̄. ſcd̄a ibi. (⁊ q: in intelligētiis.) p̄ª iteȝ diuidit̃ in tres ꝑtes ſm ꝙ tres modos cōpoſitio nis aſſignat in eis: q: dicit ꝙ ſint cōpoſite ex eſſe ⁊ eēntia: ⁊ ex actu ⁊ potētia: ex quo eſt ⁊ qd̄ eſt: ſcd̄a ibi. (oē autē qd̄ ꝯuenit:) tertia ibi. (⁊ q: vt dictū eſt.) prima in duas q: p̄º ponit p̄ᵐ modū cōpoſitionis. 2º remouet quoddā dubiū: ſcd̄a ibi. (niſi forte ſit.) ponit ergo p̄º intentioneȝ ſuā: ⁊ dicit ꝙ quāuis huius ſubſtātie ſint forme ſine mā nō tñ in eiſdē oīmoda ſimplicitas: nec ſunt actus puri vt deus: ſʒ hñt in ſe ꝑmixtionē potētie. 2º declarat ⁊ probat ꝓpoſitū. vult ergo ꝓbare ꝙ ſint cōpoſite ex eē ⁊ eēntia: ⁊ h̄ ꝓbat ꝑ talē rōnē. qcqd ineſt alicui ⁊ nō eſt de intelle ctu qditatis ⁊ eēntie eius hoc eſt adueniēs ⁊ extra faciēs cōpoſitionē cū ipſo. Sʒ eē ita ſe hʒ ad eēntiā ꝙ ineſt ſibi ⁊ non ē de ītellectu eius ergo ⁊c̄. maior pʒ. nā q: albedo ineſt hoī ⁊ nō eſt de ītellectu qditatis eius: iō ē adueniēs extra. ⁊ faciens cōpoſitionē cū eo. minor declarat̃: q: oīs eēntia vel qditas pōt ītelligi ſine eo ꝙ intelligat̃ aliqd de eē ſuo: poſſum eniȝ ītelligē qd ē hō aut phenix: ⁊ tñ igno rare an ſit in rex̄ nā. Et cōcludit ꝙ ex hoc ſequit̃: ꝙ eē in eis ſit aliud ab eēntia: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝙ cōpoſitionē faciat cū ipa de iſta aūt rōne ponit maiorē: ⁊ minorē cū declaratione. ¶ Nota ꝙ ex his q̄ dicta ſūt expreſſe ⁊ recte colligit̃. ꝙ qñ q̄rit̃ vtrū eſſe ⁊ eſſentia differāt vel ſint idē: non q̄rit̃ de eſſe eēntie: ſʒ de eſſe actualis exiſtētie. ex hoc ꝙ in pro batione minoris dicit ꝙ poſſum intelligere eſſentiā alicu ius abſqȝ eo ꝙ intelligā ipm̄ eſſe in rex̄ nā qd̄ eſt eſſe ac/tualis exiſtentie. Sʒ certum eſt ꝙ nō poſſum intelligere eſſentiā rei: niſi etiā intelligā eſſe eſſentie eius. Et ideo lʒ eſſe actualis exiſtētie. ꝙ ex hoc etiā accipit̃ ꝙ qñ dicit ꝙ aliqd cōponit̃ ex eſſe ⁊ eſſentia ſicut h̄ dicit̃ de ſubſtātiis ſimplicib⁹ intelligit̃ de eſſe actuali exiſtentie ⁊ nō de eſſe eſſentie. ¶ Nota etiā ꝙ ex his que h̄ dicunt̃ aliqui acci/piunt ꝙ nō dʒ dici ꝙ aliqd cōponat̃ ex eſſe ⁊ eſſentia: vt non ꝑ hoc intelligat̃ ꝙ eſſe ſit intrinſecū ⁊ de eēntia illius rei. Sʒ dʒ dici ꝙ cōponat̃ ex eēntia ⁊ cū eē: qd̄ qdē qua liter ſit vex̄ patebit inferius vbi aſſignabit̃ qualiter ſit cō poſitio in eis.

Q̄uō ꝯpō de eē ⁊ eēn tia ītelligat̃ de eodē eē

¶ Deinde cū dicit.

¶ Niſi forte ſit aliqua res cuius quiditas ſit ipſum ſuum eſſe: ⁊ hec res non poteſt eſſe niſi vna ⁊ prima. quia impoſſibile eſt vt fiat pluri/ficatio alicuius niſi per additionē alicuius dif/ferentie. ſicut multiplicatur natura generis in ſpecie: uel per hoc ꝙ forma recipitur in diuer ſis materiis. ſicut multiplicatur natura ſpeciei in diuerſis indiuiduis: uel per hoc ꝙ unuȝ eſt abſolutum ⁊ aliud in aliquo receptum: ſicut ſi eſſet quidam color ſeparatus eſſet alius a co/lore nō ſeparato ex ipſa ſua ſeparatione. ſi aūt ponatur aliqua res que ſit eſſe tm̄: ita ut ipſuȝ eſſe ſit ſubſiſtens. hoc eſſe nō recipiet additio/nem differentie: quia iam nō eſſet eſſe tm̄. ſed eſſe ⁊ preter hoc forma aliqua: ⁊ multominus recipiet additioneȝ materie: quia iam eſſet nō ſubſiſtens ſed materiale. vnde relinquitur ꝙ talis res que ſit ſuū eſſe non pōt eſſe niſi una. Unde oportet ꝙ in qualibet alia re preter eā ſit aliud eſſe ſuum: ⁊ aliud quiditas uel natura ſeu forma ſua. vnde in ītelligentiis oportet ꝙ ſit eſſe preter formā: ⁊ ideo dictum eſt ꝙ intel ligentia eſt forma ⁊ eſſe.

¶ Hic remouet quoddā dubiū. dixerat enim ꝙ ſubſtā tia ſimplex cōponit̃ ex eſſentia ⁊ eſſe: poſſet aliqs dubi/tare vtrū hoc ſit vlr̄ vex̄ in oībus ſubſtātiis ſimplicib⁹: ⁊ rñdit ꝙ ſic vbi dicit: niſi forte ſit aliqua ſubſtātia ⁊ res. cuius qditas ſit ipm̄ ſuū eſſe. Sʒ hec res ⁊ ſubſtātia non pōt eſſe niſi deus qui eſt vna ſubſtātia ⁊ p̄ma oīum. Et hoc ipſe ꝓbat ꝑ talem rōnem. Illud plurificari non pōt in quo nō pōt eſſe aliqua ratio plurificationis. Sʒ in tali re cuius qditas eſt ſuū eſſe nō pōt cadē ratio plurificatio nis ergo ⁊c̄. maior pʒ. minor probatur: q: ꝙ vnū plurifi cetur hoc pōt eſſe trib⁹ modis. Uno mō per additioneȝ alicuius differētie: ſicut multiplicat̃ natura generis ī ſuas ſpecies. Scd̄o ꝑ receptionē in diuerſa ꝑte materie. ſicut multiplicat̃ nā ſpeciei in diuerſis indiuiduis. Tertio mō per hoc qd̄ eſt aliqd̄ abſolutū ⁊ in alio receptum: ſicut ſi eſſet qdā color ſepatus: talis eſſet alius a colore nō ſepa/to ex ipſa ſua ſepatione. Sed certū eſt ꝙ ſi ponat̃ aliqua res que ſit ſuū eē realiter: ita vt ſuū eē ſit ſubſiſtēs ſicut ⁊ ſua eēntia multiplicari nō pōt. p̄mo mō. ſ. per additionē forme: q: iam non eſſet tm̄ eſſe. Sed etiā vltra eſſe eſſet eēntia: ⁊ preter hoc aliqua forma qd̄ eſt ꝯtra ſuppoſita: nec talis res poterit plurificari. ſcd̄o mō multo minus. ſ. per hoc ꝙ addat̃ materie: q: iam nō eſſet eē ſubſiſtens: ſed materiale: qd̄ eſt ꝯtra iam poſita: nec poterit ſupple. ſ. talis res multiplicari. tertio mō per abſolutum ⁊ rece ptum: q: talis res ſupponit̃ ꝙ habeat eſſe abſolutum ⁊ nullo mō receptuȝ cū ſupponat̃ habere eſſe ſubſiſtens. Relinquit̃ ergo ꝙ talis res que erit ſuū eſſe non poterit eſſe niſi vna: ergo etiā ſequit̃ vlterius ꝙ in q̄cūqȝ alia re preter eam aliud ſit ſuū eſſe: ⁊ aliud qditas ⁊ natura ſiue forma ſua vel eſſentia: que oīa idē ſunt. Et ſic ꝯcludit̃ ꝙ in intelligentiis ſit eē: qd̄ eē poteſt intelligi abſqȝ forma ⁊ ecōuerſo: ⁊ hoc eſt quo differunt in omnibus creaturis

Quot mo/dis poſſit ali qd plurifi/cari.

Q̄uo ī ſolo deo eſſe ⁊ eēntia ſunt idē realiter

⁊ ideo benedictū eſt: ꝙ intelligentia eſt habens formā ⁊ eſſe. ¶ Nota ꝙ ex his que dicuntur hic haberetur manifeſte ꝙ in ſolo deo eſſet idem eſſentia cū eſſe: in omnibus autē alijs differunt. Et ex hoc accipit̄ hic quod dicitur. ſ. ꝙ talis res que eſt ſuū eſſe non pōt eſſe niſi vna. ¶ Et vlterius ꝯcludit ꝙ in quacūqꝫ alia re p̄ter eam eſt aliud ſuū eſſe: ⁊ aliud q̄ditas vel nā: ⁊ q: de angelis eſt magis dubiū q̄ꝫ de alijs creaturis: ideo ſingulariter ꝯcludit ꝙ in intelligentijs eſt eē p̄ter formā. ¶ Nota q̄re nō declarauit ꝙ illa eēntia que erat ſuū eē nō poterat multiplicari. 3° mō q: eius declaratio habebat̄ ex 2°. q: ex eo ꝙ dicebat̄ ꝙ non recipit̄ in mā: q: eſt eſſe ſubſiſtens: hꝫ etiā ꝙ nō poteſt multiplicari per abſolutū ⁊ receptum.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Omne aūt quod conuenit alicui uel eſt cauſatum ex principiis nature ſue: ſicut riſibile in homine: uel aduenit ab aliquo pricipio extrinſeco ſicut lumen in aere ex influentia ſolis. nō autē poteſt eſſe ꝙ ipſum eſſe ſit cauſatum ab ipſa forma uel quidditale rei: dico ſicut a cauſa efficiente: quia ſic aliqua res eſſet cauſa ſui ipſius: ⁊ aliqua res ſe ipſam in eſſe ꝓduceret: qḋ eſt impoſſibile: ergo oportet ꝙ omnis talis res cuius eē eſt aliud q̄ꝫ natura ſua habeat eſſe ab alio. ⁊ quia omne quod eſt per aliud reducitur ad id quod eſt per ſe: ſicut ad cauſam primam. ideo oportet ꝙ ſit aliqua res que ſit cauſa eſſendi omnib⁹ rebus. eo ꝙ ipſa eſt eſſe tantum. alias iretur in infinitum in cauſis. cū omnis res que nō eſt eſſe tantum habeat cām ſui eſſe: ut dictū eſt: patet ergo ꝙ intelligentia eſt forma ⁊ eſſe quod eē habet a primo ente. quod eſt eſſe tantū. ⁊ hec eſt prima cauſa que deus eſt. Omne aūt quod recipit aliquid ab alio eſt in potentia reſpectu illius. ⁊ hoc quod receptū eſt in eo eſt actus eius. ergo oportet ꝙ ipſa forma uel quiditas que eſt intelligētia ſit in potentia reſpectu eſſe quod a deo recipit ⁊ illud eſſe receptum eſt per modū actus: ⁊ ita inuenit̄ actus ⁊ potentia in intelligentiis. non tamen forma ⁊ materia niſi equoce. Vnde etiā pati recipere ſubiectū eſſe. ⁊ omnia huiuſmodi que vident̄ rebus ratione materie conuenire: equiuoce cōueniunt ſubſtantiis intellectualib⁹ ⁊ corporalib⁹. ut in tertio de aīa cō. dicit.

¶ Declarat q̄uo in ſubſtantijs ſimplicib⁹ dicat̄ eſſe ꝯpoſitio ex actu ⁊ potētia: ⁊ ꝓbat ꝙ in eis poſſit poni talis cōpoſitio: q: in eis eſt talis cōpoſitio ex eē ⁊ eſſentia: ⁊ hoc ꝓbauit per talem rōnē. Omne qḋ recipit aliqḋ ab alio. recipiens ſe hꝫ ad receptū ſicut potentia ad actum. Sed oīs creatura recipit eſſe ab alio: ergo eſſentia que recipit eſſe ſe hꝫ ad ipm̄ eſſe ſicut potentia ad actū. maior pꝫ q: recipere eſt ꝓprietas materie que de ſe dicit potētiā. minor ꝓbatur ſic. Omne qḋ ꝯuenit alicui aut eſt cauſatū ex principijs nature ſue: ſicut riſibile in hoīe: vel aduenit ab alio principio extrinſeco: ſicut lumen in aere ex influentia ſolis. Sed nō pōt dici ꝙ ipm̄ eſſe ſit cauſatū ab ipſa for^a ſiue eēntia ſiue q̄ditate rei. Et dico ſicut a cā efficienti: ⁊ h̄ probat̄: q: ſequit̄ ꝙ aliqḋ eſſet cā ſuiipſius ⁊ aliqua res ſeipſā ꝓduceret in eſſe qḋ eſt impoſſibile: ergo oportet ꝙ oīs talis res cuius eſt eſſe: eſt aliud q̄ꝫ natura ſua habeat ipm̄ eſſe ab alio. Et q: poſſet aliquis dubitare vtrū hoc ſit cōmune oībus que hn̄t eſſe ꝙ ſuū habeant eē ab aliquo: ꝓbat ꝯſequenter ꝙ nō tali rōne dicens ꝙ omne qḋ eſt per aliud reducet̄ de neceſſitate ad id qḋ eſt p ſe ſicut ad cām ꝓpriam: ergo oportet ꝙ ſimiliter ſit aliq̄ res que ſit cā eſſendi oībus alijs rebus ex eo ꝙ ipſa ſit cauſa eſſe tm̄ per ſe: alias iretur in infinitū in cauſis: cū oīs res que nō eſt eſſe tm̄: cām habeat ſui eſſe vt dictū eſt. Concludit ergo ꝙ intelligentia eſt forma ⁊ eſſe: ⁊ ꝙ eſſe habeat a p̄° ente qḋ eſt eſſe tm̄ ⁊ dicit. ꝙ h̄ eſt p̄ma cā que eſt deus. ⁊ ſic ꝯcludit finaliter ꝙ cū eſſentia recipiat eſſe: eſſentia habebit locū potentie: ⁊ eſſe rōnē actus. Et ita ſicut dicunt̄ eſſe cōpoſite ex eſſe ⁊ eſſentia: ita dicunt̄ eē cōpoſite ex actu ⁊ potentia. Non tamē dicit ipſe poterūt dici cōponi ex materia ⁊ forma: niſi equiuoce: q: pati recipere: ſubiectū eſſe: ⁊ alia hmōi equiuoce dicunt̄ cōuenire ſubſtātijs intellectualib⁹: vt dictū eſt ſupra: que q̄dē vident̄ cōuenire reb⁹ rōne materie: vt dicit cōmē. 3° de aīa. ¶ Ad euidentiā huius particule eſt notandum ꝙ ex his que h̄ dicunt̄ hebet̄ manifeſte ꝙ accidētia ꝓpria nō cauſant̄ ex principijs eſſentialib⁹ rei tāq̄ꝫ a cauſa efficiēti. Et hoc poteſt accipi ex quodā dicto qḋ habet̄ in littera: dicit nāqꝫ ꝙ eſſe nō cauſatur a forma tāq̄ꝫ a cā efficienti. Et certū eſt ꝙ nō eſt aliud qḋ ita intrinſece ꝯſequat̄ formā ipſam: ſicut eſt ipm̄ eſſe. intantū ꝙ dicit̄ cōmuniter: ꝙ ipm̄ eſſe eſt effectus ipſius forme: qḋ nō eſt ſic intelligendum ꝙ. ſ. ſit effectus eius. ita ꝙ cauſet̄ ab ipſa tāq̄ꝫ a cauſa efficiente: ſicut ipſe doctor dicit: ſꝫ eſt effectus eius formalis. Si ergo eſſe nō eſt a forma tāq̄ꝫ a cā efficienti multo minus alia accidentia ſunt ab ipſa forma vel a materia ⁊ forma ſimul: tāq̄ꝫ a cauſis efficientibus cauſata. Sed dicunt̄ cauſari ab ipſis inq̄ꝫtum ipſis mediantibus ꝓducunt̄. Et hoc eſt: q: ex vnione ipſoꝝ principioꝝ eēntialium ⁊ principaliū reſultant. Sed ſm̄ rei v̄itatē ab ipſo producunt̄ effectiue: a quo illa principia producunt̄. Sꝫ q: illa cauſa efficiens nō ꝓducit ipſa niſi mediātibus illis p̄ncipijs ad que naturaliter cōſequunt̄. ideo etiā dicit̄ ꝙ cauſant̄ ab illis principijs. Uel poſſumus dicere ꝙ materia ⁊ forma ſint eſſe accidentiū ſubiectiue inq̄ꝫtum illa accipiūt. Et hoc accipit̄ ex v̄bis p̄hi p̄° phyſicoꝝ: qui dicit ꝙ materia ⁊ forma ſunt cauſa oīum reꝝ que ibi ſunt: ſicut mater. Et certū eſt ꝙ mater nō eſt cauſa efficiens. ſed recipiens ſolū in generatione. ¶ Nota ꝙ ſi materia proprie accipiat̄ prout proprie materia ſolū dicit puram potentiā ſm̄ eſſentiā ſuā. Sic in angelis nullo mō poteſt poni materia: ⁊ in animab⁹: q: iſta ſm̄ ſuas eſſentias ſūt quidā actus. Sed ſi accipiat̄ materia large ⁊ equiuoce: prout. ſ. omne recipiens pōt dici materia inq̄ꝫtū ſibi ꝯuenit ratio potentie ⁊ oīs actus pōt dici forma inq̄ꝫtum dat eſſe ⁊ informat. ⁊ ſic non eſt incōueniens in angelis ⁊ in animab⁹ ponere compoſitionē materie ⁊ forme: vel ex materia ⁊ forma inq̄ꝫtū in eis ponimus cōpoſitionē ex eſſe ⁊ eſſentia: q: eſſe eſt ſicut actus informās eſſentiā: ⁊ eſſentia eſt ſicut potentia recipiens ipm̄ eſſe. Et tenentes opinionē ꝯtrariā ſi bene deducant̄ nullam aliā materiam ponūt niſi iſtā que dicta eſt: ⁊ hāc appellant materiā ſpiritualem. Ex quo patet ꝙ nō eſt differentia aliqua inter vnā opinionē: ⁊ aliā niſi in noīe: q: equiuocant de materia. Nos aūt loquimur proprie de ipſa.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quia vt dictum eſt intelligentie quiditas eſt ipſamet intelligentia. ideo q̄ditas uel eſſentia eius eſt ipſum quod eſt ipſa ⁊ eſſe ſuum receptum a deo eſt id quod ſubſiſtit in reꝝ natura. ⁊ propter hoc a quibuſdā huiuſmodi ſubſtantie dicunt̄ cōponi ex quo eſt: ⁊ qḋ eſt: uel ex quo eſt ⁊ eſſe. ut Boetius dicit.

¶ Aſſignat rōnē tertie cōpoſitionis que ponit̄ in ſubſtantijs ſimplicib⁹. ſ. eius qḋ dicit̄: ꝙ cōpoſitio ſubſtātie ſpiritualis: ex quo eſt: ⁊ qḋ eſt. ſ. inq̄ꝫtū cōponit̄ ex eēntia ⁊ eē. Et poſſet ſic ꝓbari: illud qḋ cōponit̄ ex eſſe ⁊ eēntia: cōponit̄ ex quo eſt: ⁊ qḋ eſt. Sed ſubſtantia ſimplex eſt huiuſmodi ergo ⁊c̄. Minor patet. ꝓbatio maioris declaratur: q: ſicut dictū eſt: q̄ditas intelligētie: eſt ipſamet intelligentia: q: ſua for^a q̄ eſt ſua q̄ditas eſt ipſa intelligētia. Et ideo ipſa q̄ditas vel eſſentia eſt ipm̄ qḋ eſt. Ulterius q̄ꝫtum ad aliā ptem: ſuū eſſe receptū a deo eſt illud: quo eſt: vel quo ſubſiſtit in reꝝ natura. Et ſic ſequit̄ ꝙ hmōi ſubſtātie dicunt̄ cōponi ex quo eſt: ⁊ qḋ eſt: ideſt ex eē: ⁊ qḋ eſt: ideſt ex eſſentia vel eſſe: vt dicit ipſe Boetius. ¶ Nota ꝙ ſubſtātie ſpūales nō dicunt̄ ſubſtātie ſimplices eo ꝙ in eis nulla ſit cōpoſitio: q: ſic nō differrēt a deo qui eſt ſimpliciſſimus ⁊ in quo nulla eſt cōpoſitio. Sed ideo dicunt̄ ſubſtātie ſimplices: q: carēt cōpoſitione materie ⁊ forme.

¶ Deinde cū dicit.

¶ Et q: in intelligentiis ponit̄ potentia ⁊ actus nō erit difficile inuenire multitudinē intelligentiaꝝ. qḋ eſſet impoſſibile ſi nulla potētia in eis eſſet. Unde dicit cōmen. in tertio de anima. ꝙ ſi natura intellect⁹ poſſibilis eſſet ignorata. non poſſemus inuenire multitudinem in ſubſtātiis ſepatis. Eſt g̊ diſtinctio eaꝝ adinuicem ſcd̄m gradū potentie ⁊ actus. ita ꝙ intelligentia ſuperior que plus ꝓpinq̄ eſt primo habet plus de actu ⁊ minus de potentia: ⁊ ſic de aliis: ⁊ hoc cōplet̄ in anima humana que tenet vltimū gradū in intellectualib⁹ ſubſtātiis. ¶ Unde intellectus potentialis eius ſe hꝫ ad formas intelligibiles ſicut materia prima: que tenet vltimū gradū in eſſe ſenſibili ad formas ſenſibiles: ut cōmen. tertio de anima dicit: ⁊ iō p̄hs cōparat eā tabule raſe in qua nihil eſt depictū: ⁊ ꝓpter h̄: q: inter alias ſubſtātias intelligibiles plus hꝫ de potentia. ideo efficit̄ in tm̄ ꝓpinq̄ reb⁹ materialib⁹ ut res materialis trahatur ad participādū eſſe ſuū: ita ꝙ ex anima ⁊ corpore reſultat v̄nū eſſe in uno cōpoſito: quāuis illud eſſe ꝓut eſt anima non ſit dependens a corpore: ⁊ iō poſt iſtā formā que eſt anima: inueniunt̄ alie forme plures de potentia habentes: ⁊ magis ꝓpinq̄ materie. In tm̄ ꝙ eſſe eaꝝ ſine materia nō eſt: in qb⁹ etiā inuenitur ordo ⁊ gradus vſqꝫ ad primas formas elementoꝝ que ſunt ꝓpinquiſſime materie. vnde nec aliquā operationem habent: niſi ſm̄ exigētiā q̄litatū actiuaꝝ ⁊ paſſiuaꝝ ⁊ aliorum q̄bus materia ad formā diſponit̄.

¶ Aſſignat differētiā exponēs rōnē multitudinis ſubſtātiaꝝ ſepataꝝ. ⁊ dicit ꝙ q: in intelligentijs ponit̄ potentia ⁊ actus. nō difficile eſt inuenire multitudinē ītelligētiaꝝ: qḋ tn̄ eſſet impoſſibile ſi nulla potentia eēt in eis. ſꝫ eſſent puri actus: vel pure potentie ⁊ ꝯfirmat hoc p dictū cōmē. dicentis. tertio de aīa. ꝙ ſi natura intellectus poſſibilis eſſet ignota nō poſſemus inuenire multitudinē in āgelis ſeu in ſubſtātijs ſepatis. nā aūt intellect⁹ poſſibilis eſt: ꝙ ſit pura potētia in genere intelligibiliū: q̄ ſi ignoretur: ignoraret̄ etiā ratio potētie. ponit ergo diſtinctionē intelligentiaꝝ adinuicē. d. ꝙ eaꝝ diſtinctio eſt: ſm̄ diuerſum gradū actus ⁊ potētie: ita. ſ. ꝙ intelligentia q̄ plus hꝫ de actu ⁊ minus de potētia: illa eſt pfectior ⁊ ſupior ⁊ magis ꝓpinqua deo: illa aūt q̄ plus hꝫ de potentia ⁊ minus de actione eſt impfectior ⁊ inferior ſm̄ gradū ſuū. ⁊ ſic de alijs quouſqꝫ deueniat̄ ad animā rōnalem in qua cōplent̄ tales gradus: q: ipſa vltimū gradū tenet in ſubſtātijs intellectualibus. ſꝫ ſupremū teneat. in formis mixtis materie: vn̄ rōne ſue impfectionis in genere intellectualium: dr̄ ꝙ intellectus poſſibilis eius ſe hꝫ ad formas ⁊ ad ſpecies ītelligibiles ſicut materia p̄ma q̄ tenet vltimū gradū in eſſe ſenſibili: vn̄ ſicut poſſibilis intellectus ſe hꝫ ad ſpēs ita materia p̄ma ſe hꝫ ad formas ſenſibiles ſicut dicit cōmē. 3° de aīa. Et iō non īmerito p̄hs aſſimilat eā tabule raſe in qua nihil pictū eſt in eodē 3°. Et ꝯſiter adiungit doctor ꝙ q: aīa rōnalis inter alias ſubſtātias intellectuales hꝫ plus de potētia: iō intm̄ efficit̄ ꝓpinquior rebus materialib⁹ vt res materiales trahant̄ ad p̄ticipādū ſuū eſſe qḋ nō eſt veꝝ de alijs ſubſtātijs intellectualib⁹: vn̄ ex aīa rōnali ⁊ corpore reſultat vnū eſſe in ꝯpoſito. ſ. in hoīe: q̄uis ꝓut illud eſſe qḋ eſt aīe nō ſit dependēs a corpe. Et ideo dicit ipſe: poſt ipſam formā q̄ eſt aīa inueniunt̄ alie forme adhuc plus habētes de potentia ⁊ magis ꝓpinque materie: intm̄ ꝙ eſſe eaꝝ nō pōt eē ſine materia. Et in iſtis etiā inuenitur ordo ⁊ gradus pfectionis quouſqꝫ deueniat̄ ad p̄mas formas elementoꝝ q̄ ſunt ꝓpinquiſſime materie: ⁊ ideo nullā operationem hn̄t niſi illas quaꝝ q̄litates actiue ⁊ paſſiue pn̄t eſſe p̄ncipia: qb⁹ q̄litatibus materia ad formā recipiēdā diſponit̄. ¶ Nota ꝙ iſta ꝓpoſitio qua dr̄. ſic ſe hꝫ intellectus poſſibilis ad formas intelligibiles ſicut materia ad formas ſenſibiles nō eſt ītelligēda ſimplr̄ oīmode: q: ſilitudo nō tenet in oīb⁹ ſꝫ ſufficit ꝙ teneat in vno. vn̄ ſi bene ꝯſideret̄ dicta ꝓpoſitio in plurib⁹ eſt diſſilitudo q̄ꝫ ſilitudo. tenet aūt in hoc ꝙ ſicut materia p̄ma nullā hꝫ de ſe formā: ſꝫ eſt in potētia ad oēs formas recipiēdas. ita intellect⁹ poſſibilis nullam de ſe hꝫ ſpēm vel formā intelligibilē: ⁊ tn̄ eſt in potētia ſuo mō ad oēs recipiēdas. ¶ Dubitat̄ aūt de eo qḋ dr̄: ꝙ q̄dā forme ſunt ꝓpinquiſſime materie p̄me: q̄dā v̄o remote ſm̄ magis ⁊ minus: vr̄ enim ꝙ oēs ſunt eq̄liter ꝓpinque: tali rōne. illa enim inter q̄ nō cadit mediū ſunt ſibi inuicē eq̄liter ꝓpinq̄: nec eſt dare gradū inter ea: ſed nulla forma eſt inter quā formā ⁊ materiā p̄mā ſit dare mediū: q: oīs forma vnit̄ materie ſine medio: ergo oēs ſunt eq̄liter ꝓpinq̄. q̄ igit̄ rōne vna eſt ꝓpinq̄: ita ⁊ oēs. In oppoſitū eſt doctor in lr̄a. ¶ Ad hoc eſt dicendū ꝙ vna forma eſt magis remota a materia q̄ꝫ alia. Cuius rō eſt q: illa for^a q̄ plures gradus pfectionis cōtinet illa eſt magis ꝓpinq̄ deo ⁊ magis remota a mā. Sꝫ vna forma in ordine ad aliā hꝫ plures gradus pfectiōis. alia v̄o paucīores ergo ⁊c̄. maior pꝫ. q: cū deus ſit pfectiſſim⁹. mā v̄o imperfectiſſima. Illud qḋ hꝫ in ſe plus de pfectione illud magis elōgat̄ a mā ⁊ magis ꝓpinquat̄ deo. minor declarat̄: q: ſi nō eēt ſic: piret ordo vniuerſi q in diuerſis gradib⁹ pfectionis ꝯſiſtit: ergo ⁊c̄. Ad argumētū in oppoſitū eſt dicendū ꝙ de formis poſſumus loq duplicit̄. Uno mō q̄ꝫtū ad vnionē cū mā. ⁊ ſic oēs forme eq̄liter ſunt ꝓpinq̄ materie: q: forme oēs ſibi imediate vniunt̄. ⁊ dico ſine medio in eſſe: ſꝫ poſſet eē mediū in fieri ideſt in acq̄ſitione forme qḋ q̄dē mediū dr̄ eſſe motus. Alio mō poſſum⁹ loq de eis q̄ꝫtū ad gradus pfectionis quos ꝯtinent. ⁊ ſic in eis inuenit̄ ordo: q: illa forma q̄ ſolū vnū gradū pfectionis dicit: eſt ꝓpinquiſſima materie. ſicut eſt forma elementi q̄ non dicit niſi gradū corporeitatis q̄ eſt immediate ſup materiā. Ille aūt ꝯtinēt plures gradus q̄ ſūt magis remote ſm̄ magis ⁊ minus. ita ꝙ aīa rationalis tenet ſupremū gradū inter oēs formas vnitas materie: q: oēs gradus pfectionis in alijs formis inuentos in ſe ꝯtinet: ⁊ ideo eſt a mā remotiſſima. ¶ Dubitat̄ 2° de cōpoſitionib⁹ que ponunt̄ in ſubſtātijs ſimplicib⁹: vtrū ſint v̄e ⁊ vtrū ſint realiter intelligende aut ſm̄ rōnem: q: dicit̄ ꝙ ſint cōpoſite ex eſſentia ⁊ eſſe: ⁊ ex actu ⁊ potentia: ⁊ ex quo eſt ⁊ qḋ eſt. Ad hoc eſt dicendū vt mihi videtur ad p̄ſens: aut q: loquit̄ de iſtis ſubſtantijs q̄ꝫtū ad eaꝝ totale eſſe. ⁊ ſuppoſitale. ſ. ꝓut hn̄t eē in reꝝ nā: aut loquit̄ q̄ꝫtum ad ſuas eſſentias. ⁊ q̄ꝫtum ad ſuū eſſe ſubſtantiale excluſo ipſo eſſe qḋ pōt excludi per intellectum

Q̄uo v̄ificat̄ illa ꝓpoſitō ſicut ſe hꝫ materia ad formas ſenſibiles.

Utrū vna forma poſſit dici magis remota a mā q̄ꝫ alia.

Utrꝫ cōpoſitōes q̄ ponunt̄ ī ſubſtātijs ſimplicib⁹ ſint v̄e ⁊ reales.

Si loq̄mur p̄mo mō ſic dicendū eſt. ꝙ ſunt ꝯpoſite v̄e ⁊ realiter ex eſſentia ⁊ eſſe: ⁊ q: eē ſe h3 ad eſſentiā ſicut actus ad potentiā: ideo dicunt᷑ etiā ex ꝯñti ꝯpoſiti ex actu ⁊ potentia. ⁊ q: eſſentia eſt illud qđ eſt: ⁊ ꝑ ipſuz eſſe hñt eſſe in rex nā: ideo dicunt᷑ etiaz ꝯpoſite ex quo eſt: ⁊ qđ eſt vt determinatū eſt. vñ p3 ꝙ iſte ꝯpoſitiones. ſ. ſcđa ⁊ tertia depēdent ex p̄ma q̄ eſt ex eſſentia ⁊ eſſe: q: ſi ſunt ꝯpoſite ex eſſentia ⁊ eſſe: ſunt etiā ꝯpoſite ex quo eſt ⁊ qđ eſt: ⁊ ex actu ⁊ potētia. Si ergo volum⁹ videre vtrū iſte triplices ꝯpoſitiones v̄e ſint in eis ⁊ realiter: nō eſt aliud ꝯſiderare: niſi vtrū in eis ſit p̄ᵃ ꝯpoſitio ⁊ q̄liter. ¶ Ad cuius intelligentiā eſt diligent᷑ notādū ꝙ angeli ⁊ aīe ſunt v̄e ꝯpoſiti ex eſſentia ⁊ eſſe tāq̄ ex duob⁹ differentib⁹ realiter: q: vt dictū eſt: eſſentia ⁊ eſſe differūt realiter in creaturis. vñ tā eē q̄ eēntia. ſūt de intrinſeca rōne angeli q̄tū ad ſuū eē ſuppoſitale ideſt inq̄ᵐ hñt eē in rerum natura. Et nec valet dici ꝙ eē ſit accñs: q: etiā accñs pōt eē de intrinſeca rōne alicuius ꝯpoſiti ex ſubō ⁊ accidente: ſicut de intrinſeca rōne hoīs albi inq̄ᵐ eſt albus: eſt albedo l3 nō ſit de intrinſeca rōne hoīs inq̄ᵐ hō. Sic̄ etiā de intrinſeca rōne ipſius angeli inq̄ᵐ h3 eē qđ ē idez ꝙ ꝯſiderare ipm̄ q̄tū ad ſuū eē ſuppoſitale eſt ipm̄ eē l3 nō ſit de intrinſeca rōne eſſentie ipſius āgeli. vt dicet᷑. vñ ſicut de⁹ nō pōt facere albū ſine albedine: q: ipſe nō pōt ſupplere vicē cauſe formalis inherētis: l3 bene cauſe formalis exēplaris: ita etiā nō poſſet facere angelū hr̄e eſſe ſuppoſitale ſine ipſo eē: q: illa implicaret ꝯditionē. ¶ Ex q̄bus oībus p3 ꝙ angeli ⁊ aīe ꝯponunt᷑ v̄e ⁊ realiter ex eē ⁊ eēntia tāq̄ ex duob⁹ realiter differentib⁹. ⁊ q: eſſe ⁊ eēntia ſe hñt vt actus ⁊ potentia: ideo etiā pōt dici ꝙ v̄e ⁊ realiter ꝯponant᷑ ex actu ⁊ potētia. ⁊ q: etiā eēntia āgeli eſt id qđ eſt: eſſe v̄o eſt id quo eſt: ideo pōt dici ꝙ v̄e ⁊ realiter ꝯponant᷑ ex quo eſt: ⁊ qđ eſt tāq̄ ex duobus diſtinctis realiter. Si aūt angeli ⁊ aīe ꝯſiderentur q̄tū ad ſuas eēntias q̄ realiter differunt ab eē: ⁊ q̄tū ad eoꝝ eſſe ſubſtātiale ſic nō pñt dici ꝯponi ex eē ⁊ eēntia: q: ſic eſſet ꝓceſſus in infinitū: q: q̄ret᷑ ſi angelus q̄tū ad eēntiā ſuaz eſſet ꝯpoſitus ex eē ⁊ eēntia. ¶ Nūq̄d illa eēntia ex qua ꝯpoſitus eſt etiā ꝯpoſita ſit ex eē ⁊ eēntia: ⁊ ſi diceret ꝙ ſic: tūc iterū q̄reret᷑ de illa ⁊ ſic ꝓcederet᷑ in infinitū: qđ ē impoſſibile aut ē deuenire ⁊ ꝯfiteri illud qđ p̄ᵒ dicebat᷑. ſ. ꝙ angelus q̄tū ad eēntiā ſuā nō eſt ꝯpoſitus ex eē et eēntia: ⁊ ꝑ ꝯñs nec ex actu ⁊ potētia diſtinctis realit᷑: nec ex quo eſt: ⁊ qđ eſt: ſ3 ſūt oēs q̄tū ad eſſentiā ſuā penit⁹ ſimplices: nullā ꝯpoſitionē realē in ſe hñtes. Et ſi dicat᷑

Utrū eēntia angeli differat ab eēntia dei.

ergo eēntia angeli nō differt ab eſſentia dei: q: vterq̄ videt᷑ carere oī ꝯpoſitione. ¶ Dicen̄. ꝙ nō ſequitur: imo multa dīa erit. Prima q: nō pōt dici ꝙ deus realit᷑ ꝯponat᷑ ex eē ⁊ eēntia. ⁊ ex actu ⁊ potētia: ⁊ ex quo ⁊ qđ eſt. etiā q̄tū ad ſuū eē ſuppoſitale: q: in deo eē ⁊ eſſentia nō differūt realr̄. Scđa q: in ꝯſiderando deū ⁊ angelos q̄tū ad ſuas eēntias differunt: q: l3 vterq̄ ſit ſimplex: tñ eēntia dei eſt p̄ᵃ ⁊ ꝑfectiſſima hñs in ſe oēs ꝑfectiones: ⁊ eſt etiā cā oīum aliaꝝ: qđ nō pōt dici de aliq̄ eſſentia creata vt de ſe p3. Tertio dīnt q: l3 in angelo et in aīa nō poſſit inueniri ꝯpoſitio realis q̄tū ad ſuas eēntias: pōt tñ inueniri aliq̄ ꝯpoſitio rōnis q̄ dr̄ eē ex actu et potētia: ſ3 nec ex eē et eēntia nec ex quo eſt et qđ eſt.

Quot modis poſſit accipi eēntia.

¶ Ad cuius euidētiam eſt ſciendū ꝙ eēntia pōt dupl̄r accipi. Uno mō ſimpliciter et ſm̄ ſe: et ſic eſt qdā actus. Alio mō pōt ꝯſiderari in ordine ad duo. ſ. ad ſuū eē qđ recipit et ſic habebit rōnē potētie: ex eo ꝙ recipiēs reſpectu recepti h3 rōnem potentie. Scđo mō pōt ꝯſiderari in ordine ad ſuas potētias: et ſic hēbit rōnē actus. Et ſic ꝯponit᷑ ex actu et potētia: Que qdē ꝯpoſitio eſt ſolū rōnis: et nō realis: q: idez realiter eſt in eis potētia et actus: ſicut ipſa eēntia eſt vtrū ꝙ tñ ſub diuerſa ꝯſideratōe rōnis: talis aūt ꝯpoſitio nō

Utrū ī deo ſit ꝯpoſitio generis.

pōt poni in deo: q: l3 eēntia dei de ſe ſit qdā actus tñ nullo mō pōt ſubinduere rōnez potentie: q: nō habeat vñ recipiat eſſe nec alias potentias. S3 eſt idē realit᷑ cū ipſis q: oīa ſunt idem in deo. Et ſi dicat᷑ ꝙ poſſum ꝯſiderare eſſentiā dei inq̄ᵐ recipit eſſe et eſſe inq̄ᵐ recipit᷑ ſicut videmus in creaturis: ſic aliq̄ ꝯpoſitio rōnis poterit poni in deo. ¶ Dicen̄. ꝙ iſta ꝯpoſitio rōnis eſt v̄a q̄n aliqd rn̄dit ſibi in re. Sic̄ dicimus ꝙ eēntia angeli realit᷑ de ſe eſt qdā actus: et realit᷑ etiā recipit ipm̄ eſſe tāq̄ diuerſu3 ſibi: et ſic iſta ꝯpoſitio rōnis q̄ ponit᷑ in angelo h3 aliqd in re: ſ3 nō eſt ſic in deo: q: ipſa ſua eēntia q̄ eſt actus purus nō recipit de ſe ipm̄ eſſe tāq̄ ſibi diuerſum. vñ talis ꝯpoſitio nō eſt ꝯpoſitio rōnis v̄e: q: nō h3 fundamētū in re: ſed eſt ꝯpoſitio fictionis: q: ſolū ponit diuerſitatez in nobis et nō in deo: q: cū nos videmus ꝙ in creaturis talis ꝯpoſitio pōt poni vt dictū eſt: etiā nos ipm̄ deū intelligimus ſm̄ modū creaturaꝝ: ideo dicimus ꝙ in deo eſt talis ꝯpoſitio rōnis. Et q: facta eſt mētio de ipſo eſſe dubitari pōt in quo p̄dicamēto ſit eſſe. ¶ Ad qđ pōt reſpōderi ſic: q: aut loq̄mur de ipſo eſſe in cōi: aut loq̄mur de eſſe in ſpāli. Si p̄mo mō et ſic dicendū eſt: ꝙ in nullo p̄dicamento eſt: ſed circuit omne p̄dicamentū ſicut ipm̄ ens. Si aūt loq̄mur de eſſe ſcđo mō. ſ. in ſpāli: et ſic dupliciter: q: aut loq̄mur de eē eſſentie: aut de eſſe actualis exiſtentie. Si de eſſe eēntie tūc dicendū ꝙ cū tale ſit idez realiter cū eēntia erit in eodē p̄dicamento cū ipſo. et ſicut eſſe eſſentie hoīs eſt in p̄dicamento ſubē ita et eſſe eſſentie albedinis eſt in p̄dicamento qualitatis et ſic de aliis. Si aūt loq̄mur de eſſe actualis exiſtentie ſic etiā dupl̄r: q: aut ſimpl̄r ꝯſiderat᷑ et ſm̄ ſe: et ſic eſt in genere accidentis: et in p̄dicamento q̄litatis: q: oīs actualis exiſtētia eſt quoddā accñs. vñ dicit Auicen̄. ꝙ cū dico hō eſt: ꝙ iſta p̄dicatio eſt ꝑ accñs ſiue accidētalis ſi ibi accipiat᷑ eſſe pro actuali exiſtentia. Si aūt accipiat᷑ pro eſſe eſſentie: et ſic eſt p̄dicatio eēntialis. Aut pōt accipi ſcđm ꝙ eſt terminus alicuius. Et ſic dicendū eſt ꝙ eſt in illo p̄dicamento in quo eſt illud cuius eſt terminus: ſicut eſſe actualis exiſtentie hoīs eſt in illo p̄dicamento in quo eſt hō: et eē actualis exiſtētie albedinis eſt in illo p̄dicamento in quo eſt albedo. et ſic de aliis. et hoc eſt ꝑ reductionē. Quot aūt modis aut q̄liter aliqd ſit in p̄dicamento ꝑ reductionem oſtendet᷑ in ſequenti lectione vbi oſtēdit᷑ quot modis ſit aliquid in predicamento per reductionem.

¶ Quō eſſentia tripliciter inuenit᷑ in rebus.

b His igit᷑ uiſis patet quō eſſentia inuenitur in diuerſis. Inuenitur aūt triplex mod⁹ habendi eſſentiā in ſubſtātiis. Aliqd. n. eſt ſicut deus cui eſſentia eſt ipſum ſuū eſſe. Et ideo inueniunt᷑ aliq ph̄i dicentes ꝙ deus non habet eſſentiā: q: eſſentia eius no eſt aliud q̄ eſſe eius.

Lectio nona.

p Oſtq̄ doctor oſ̄dit ſuꝑius q̄ ſit eſſentia tā in ſubſtātiis ꝯpoſitis q̄ ſimplicib⁹. In iſta p̄te nūc vt clarior ſit doctrina doctor recolligit ea que dicta ſūt: et diſtinguit oēs eſſentias in tria genera. Et diuidit᷑ in tres ꝑtes ſm̄ ꝙ tria genera eſſentiaꝝ tangit. 2ᵃ ibi. (ſcđo mō inuenit᷑.) tertia ibi. (tertio mō inuenit᷑.) p̄ma in tres diuidit᷑. q: in p̄ma ponit p̄mū modū habēdi eſſentiā. ſcđo elicit q̄ndā v̄itatez ex dictis. tertio declarat q̄dā dubia. ſcđa ibi. (et hoc etiā ſequit᷑.) tertia ibi. (nec oz) p̄ᵒ ergo p̄mittens intētionē ſuā et p̄mittit p̄mū modum eſſentie et dicit ꝙ ex his q̄ dicta ſūt. p3 quō eſſentia inueniat᷑ in diuerſis: et declarat ſeipm̄. d. ꝙ inuenitur triplex modus hn̄di eſſentiā in ſubſtātiis. quoꝝ p̄mus eſt ꝙ aliquid eſt qđ h3 eſſentiā q̄ eſt idē realiter cū ſuo eſſe. Et hoc eſt ipſe deus. et ex hoc aliq ph̄i dixerūt ꝙ deus nō h3 eſſentiā. q: ſ. ſua eēntia nō differt a ſuo eē. ¶ Notandū ꝙ ſolus deus h3 eſſe ꝑ eſſentiā ſuā. oīa v̄o alia habent eſſe ꝑ ꝑticipationē. et ideo deus eſt primū ens inter oīa entia. q: illud qđ eſt tale ꝑ eſſentiā eſt prius oīb⁹ illis que ſunt ꝑ ꝑticipationē talia ſicut ignis q̄ eſt ꝑ eēntiā ſuā calidus eſt p̄mū ī genere calidoꝝ: et ſol h3 eſſe lucidu3 ꝑ eſſentiā: et ideo eſt p̄mū in genere lucidoꝝ. ¶ Dubitat᷑

Quō eē ⁊ eſſentia in deo ſūt idē.

ſine argumētis vtrū eē in deo de neceſſitate differat ab eēntia ſua. Ad qđ eſt dōm ꝙ nō: ſed ē idem realiter cu3 ipſa cuius rō eſt. q: ſi eē in deo eēt aliud q̄ eēntia. tūc ſequeret᷑ hoc ꝙ aliqd eēt cā ſuipſius vel ꝙ deus hrēt cāz aliquā efficientē priorē ſe: ſed ꝯñs eſt falſum. ergo ⁊ antecedens. falſitas ꝯñtis eſt manifeſta. ꝓbatio ꝯñe: q: omne qđ ineſt alicui ⁊ aliud ē ab ipſo. aut cauſat᷑ a p̄ncipiis eēntie eius ſicut riſibile. aut cāt᷑ ab extrinſecis ſic̄ albedo vl̄ aliqd huiōi. S3 ſi eē cātur a p̄ncipiis eēntie ſic idē erit cā ſuipſius q̄tū ad ꝓductionē in eē. Si āt eē in deo cāt᷑ ab alio extrīſeco. tūc hēbit cām efficientē priorē ſe. ergo ⁊c̄. ¶ Deinde cu3 dicit.

¶ Et ex hoc ſequit᷑ ꝙ ipſe nō ſit in genere: q: oē quod ē in genere op3 ꝙ hēat q̄ditatē p̄ter eē ſuū cū quiditas aut nā generis aut ſpeciei nō diſtinguat᷑ ſm̄ rōnē nāe in illis quoꝝ ē genus vel ſpēs. ſed eē ē in diuerſis diuerſimōe.

¶ Elicit ēt quādā veritatē ex dictis. ſ. ꝙ deus nō ſit ī aliquo genere: ⁊ hoc ꝑ eandē rōnē. Oē qđ eſt in gnē oz ꝙ hēat eēntiā differentem ab eē ſuo. ſed deus non h3 eēntiam differentem ab eē ſuo. ergo ⁊c̄. minor p3 ex dictis maior declarat᷑. q: q̄ditas vel eēntia generis vel ſpēi nō diſtinguitur ſm̄ rōnem nature in illis quoꝝ ē genus vel ſpēs. S3 eē ē bene diuerſu3 in diuerſis. S3 ſi eē ⁊ eēntia eēnt idez tūc ſi vnū diſtingueret᷑ ⁊ reliquū. ⁊ ſi nō vnum nec reliquū. Cū g° eē diſtiguat᷑. eēntia v̄o nō op3 de neceſſitate dicere ꝙ eē ⁊ eēntia realiter differāt in oībus q̄ ſūt in aliquo genere. Iſtius. n. rōnis ponit maiorē cū ꝓbatione.

Utrū deus ſit in aliquo genere

¶ Dubitat᷑ vtrū verū ſit ꝙ deus nō ſit in aliquo gene᷑. ⁊ vr̄ ꝙ ſic ſaltē ꝙ ſit in p̄dicamēto ſubē: q: certū ē ꝙ iſta ē bona p̄dicatio deus ē ſuba: cū ſuba dicat᷑ eē oē illud qđ h3 per ſe eē. ⁊ deus h3 ꝑ ſe maxime eē. g° deus ē in gnē ſubē lic3 nō ſit in aliquo alio genere. ¶ Ad hoc eſt dōm ꝙ deus nō ē in aliquo genē qđ ꝓbatur optime a ſācto Thoma p̄ma p̄te. q. 3. ar. 5. ⁊ rō ē q: oē qđ eſt in aliquo genere aūt ē ꝑ ſe ⁊ directe: aut ſm̄ qd ⁊ īdirecte. ſ. ꝑ reductionē. Sed de⁹ nullo iſtoꝝ modoꝝ pōt dici eē in genere. g° ⁊c̄. maior p3. minor ꝓbat᷑. Nō. n. pōt dici ꝙ directe. q: ſic eēt ſpēs. oīs aūt ſpēs ē ꝯpoſita ex genere ⁊ dīa. oē aūt ꝯpoſitū ex genere ⁊ dīa h3 in ſe aliqd potētionalitatis cū ſꝑ gen⁹ ⁊ illud a quo accipit᷑ gen⁹ ſe h3 ad dīam ⁊ ad id a quo accipit᷑ dīa vt potētia ad actū. S3 in deo nulla rō potētie cadere pōt: ⁊ dico paſſiue: q: ſic nō eēt qd ꝑfectiſſimū. g° ⁊c̄. potētia aūt actiua bn̄ ponit᷑ in deo ſed illa nullā imꝑfectionē īportat.

Quot modis dicat aliquis eſſe in genere

Quot modis poteſt aliquid eſſe in genere ꝑ reductionē

¶ Silr̄ nō pōt poni in genere ꝑ reductionē: Ad cui⁹ euidētiā ꝯſiderandū ē: ꝙ aliqd pōt poni in genere ꝑ reductionē ſex mōis. Primo ſicut ꝑtes q̄ ꝯſtituūt aliqd totū: ſunt in gene ſui totius ꝑ reductionē: ſicut aīa rōnalis ⁊ corp⁹ ſūt in genere hoīs ꝓut ſūt ꝑtes ipſi⁹ hoīs. Scđo mō ſic̄ oppoſita eorū que ſūt in p̄dicamēto ꝑ ſe: ſunt ēt in p̄dicamēto ꝑ reductionē: ſicut p̄uationes ⁊ negatiōes ſūt in genere ſuorū habituū. ſicut cecitas ē in eodē genere cū viſu. ⁊ ſic d̄ aliis plib⁹. Tertio mō ſicut p̄ncipia ſūt in genere p̄ncipiatoꝝ ꝑ reductionē: ſicut pūctus ē in eodē gnē cū linea: ⁊ vnitas cū nūero. 4° mō ſicut īꝑfectū ponit᷑ in p̄dicamēto ꝑfecti ꝑ reductionē: vt motus q̄ ē imꝑfectus ponitur in p̄dicamēto ſui termini q̄ ē ꝑfectus. 5° mō ſicut inferiora ſūt in p̄dicamēto ꝑ reductionē ſuoꝝ ſupiorū: ſic̄ īdiuidua q̄ nō ſūt ꝓprie in p̄dicamēto: tñ ꝑ reductionem ſūt in p̄dicamēto ſuaꝝ ſpēꝝ. 6° mō ſicut terminus ē in p̄dicamēto illius cui⁹ ē termin⁹ ſicut ē eē actualis exiſtētie qđ ē terminus alicui⁹ rei: cū illa re in illo p̄dicamēto cui⁹ ē termin⁹ ſicut eē actualis exiſtētie hoīs ē in eodē p̄dicamēto cū hoīe: ⁊ hoc ē qđ ſupra p̄mittebat᷑ eē dicendu3. ¶ Ad ꝓpoſitū applicando oīa iſta patēt diſcurrēdo per ſingula ꝙ deus nullo iſtoꝝ modoꝝ pōt poni in genere: q: nō pōt eē pars alicui⁹ toti⁹ q̄tū ad p̄ᵐ. Nec p̄uatio ł negatio cū ſit ens realiſſimū q̄tū ad 2ᵐ. Nec pōt eē p̄ncipiū eo mō quo pūct⁹ ⁊ vnitas ſūt p̄n³: vt de ſe p3. q̄tū ad 3ᵐ. Nec ē ēt qdā motus. cū ſit qd ꝑfectiſſimū. q̄tu3 ad q̄rtū. Nec ſicut īdiuiduū qđ ſupra ſe hēat aliqd: cū ſit ſup oīa q̄tū ad q̄ntū. Nec ēt ē termin⁹ alicui⁹ ꝑ aliquam īherentiā ſicut eē actualis exiſtētie. q̄tū ad ſextū. g° ſeqtur ꝙ nullo mō ſit in genere. i. in p̄dicamēto. ¶ Ad arᵐ ē dōm ꝙ ſuba pōt accipi dupl̄r. Uno mō ꝓut ſuba ſolū dicit id qđ h3 ꝑ ſe eē: ⁊ nihil aliud. ⁊ ſic vere pōt dici ꝙ deus ē ſuba: ſed ſic ſuba nō ē p̄dicamētū. Scđo mō pōt accipi ſuba ꝓut dicit id qđ h3 ꝑ ſe eē: ita tñ ꝙ illud eē dīt ab eēntia. ⁊ iſto mō de⁹ nō ē ſuba vt p3. ⁊ iſto mō accipiēdo ſubam ē p̄dicamētū. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nec op3 ꝙ dicat᷑ ꝙ deus ē eſſe tm̄: ut errorē eorū incidamus qui deū dixerūt eē illud eſſe vl̄e quo quelibet res formaliter eſt. huiuſ enī qđ deus ē: hoc ꝯditionis eſt: ut nulla ſibi additio fieri poſſit. uñ per ipſam ſuā puritatē eſt eē diſtinctū ab oī eē: ꝓpter qđ in cōmento ix. ꝓpoſitionis libri de cauſis dicitur ꝙ indiuiduatio prime cāe que ē eſſe tm̄ eſt ꝑ puram bonitatē eius. Eſſe aūt cōe: ſicut in intellectu ſuo non includit aliquā additionē. Ita nec includit in itellectu ſuo aliquā precīſionē additionis. q: ſi hoc eēt nihil poſſet ītelligi eē in quo ſuper eſſe aliquid adderetur.

¶ Quoddā ſiue q̄dā dubia. ⁊ circa hec duo facit ſm̄ ꝙ declarat duo dubia. 2° ibi. (Silr̄ q̄uis). declarat. ergo p̄mū dubiū qđ tale ē. Poſſet. n. aliqs dubitare ⁊ dicer᷑ ꝙ eē diuinū ē de plib⁹ p̄dicabile. ⁊ ꝑ ꝯñs ipſe de⁹ d̄ pluribus p̄dicaret᷑. ſeu de oībus reb⁹. ⁊ hoc ex his q̄ dcā ſūt q: dcm̄ ē ꝙ eē dei nō dīt a ſua eēntia. S3 certū ē ꝙ eēntie diuine nihil addit᷑ cum non poſſit hr̄e rōnez potētie dico paſſiue. ergo nec ipſi eē diuino ſit aliq̄ additio. Sed ens cui nihil addit᷑ dr̄ ens cōe qđ de oībus p̄dicat᷑: quo q̄libet res ē formalr̄. g° eē diuinū de oībus p̄dicat᷑. vñ ſicut poſſumus dicere ꝙ hō ē ens ita pōt dici ꝙ hō ē ens diuinū vel ē de⁹. ¶ Hāc ergo dubitationē remouēs dicit ꝙ hoc nō op3: q: alteri⁹ ꝯditōis ē ens diuinū ſeu eē ⁊ alterius ē eē vl̄e qđ p̄dicat᷑. q: eē diuinū ſiue de⁹ ē: huius ꝯditiōis ꝙ nulla additio ſibi fieri poſſit: ⁊ ꝓpter ipſā ſuā puritatē ⁊ ſimplicitatē ē eē diſtictū ab oī eē: ꝓpt᷑ qđ ēt in cōmēto none ꝓpoſitiōis libri de cāis dr̄ ꝙ īdiuiduatio p̄me cāe que ē eē tm̄ ē ꝑ purā bonitatē eius. S3 ipm̄ eē cōe vel vl̄e ē iſtius ꝯditiōis ꝙ ſicut in ītellectu ſuo nō īcludit aliquā additionē ita nō excludit in ſuo intellectu p̄ciſionē additiōis. Et aſſignat ſtatim cām. q: ſi in ſuo ītellectu īcluderēt p̄ciſionē additiōis. tūc nihil poſſet ītelligi eē ī quo ſup eē aliqd adderet᷑ qđ ē īcōueniēs. Nota ꝙ tota virtus ſolutiōis in h̄ ꝯſiſtit. q: hoc qđ dr̄ eē: ē cui nihil addit᷑: pōt hr̄e duplicē ſenſu3. aut q: eē nihil addit᷑ q: de rōne eius ē ꝙ nulla fiat additio nec fieri poſſit: ⁊ tale ē eē diuinū. q: de rōne eius ē ꝙ nulla ſibi fiat additio. Aut pōt ītelligi eē: ē cui nihil addit᷑: ex eo ꝙ nō ē de rōne ſua ꝙ ſibi fiat aliqua additio: vel nō fiat. ⁊ tale eē ē cōe p̄dicabile de oīb⁹. vñ eſſe diuinū ſimpl̄r excludit additionē. Eſſe

Utru3 eſſe diuinum p̄dicetur de omnib⁹ rebus

aūt cōe nec ſimpl̄r excludit nec īcludit ſed vtrū. q: pōt ſibi accidere. Silr̄ ē aūt qđ dcm̄ ē: ſicut ſi dicat᷑ q̄ aīal irrationale: ⁊ aīal ſūt idē. q: nulli iſtoꝝ ſit additio rōnis. S3 dīnt in hoc q: aīali irrōnali nō ſit additio rōis: q: de rōne ſua ē: ꝙ ſibi non fiat additio rōnis. aīali v̄o ſit additio: q: nō ē de rōne ſua ꝙ ſibi additio fiat vel ꝙ nō fiat. vñ aīal irrōnale ſimpl̄r excludit rōem. Aīal aūt nō ſimpl̄r includit: nec excludit: ſed vtrūq̄ poteſt ſibi aduenire.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Similiter ēt q̄uis ſit eē tm̄: nō op3 ꝙ deficiant ei reliqúe ꝑfectiones uel nobilitates. immō habet oēs perfectiones que ſunt in oībuſ

generibus ꝓpter qđ perfectum ſimpliciter dicitur. ut phs ⁊ cōmen. in .v. meta. dicūt. Sed habet eas modo excellentiori omnibus rebꝰ quia in eo omnes vnū ſunt: ſed in aliis diuerſitatem hñt: ⁊ hoc ē quia oēs ille ꝑfectiōes ꝯueniūt ſibi ſm ſuum eē ſimplex: Sicut ſi aliqs ꝑ unā qualitatē poſſet efficere opatiōes oium q̄litatū. In illa una q̄litate oēs q̄litates haberet Ita deꝰ in ipſo eē ſuo oēs ꝑfectiōes hʒ.

¶ Soluit 2m dubiū qđ tale eſt. poſſet eni aliqs dicere. Si deꝰ eſt ſuū eſſe tm̄. ergo in ſe nō hʒ oēs ꝑfectiōes. qꝛ eē viuere ītelligere ſic ſe hñt adinuicē ꝙ ītelligere viuere icludit eē. nō aūt ecōuerſo. Intelligere vō icludit viuere ⁊ eē ſed nō ecōuerſo. g° id qđ eſt eē tm̄: nō includit in ſe ꝑfectiones viuēdi ⁊ ītelligēdi. Si ergo deꝰ ē eē tm̄: nō icludit in ſe oēs ꝑfectiōes: viuēdi ⁊ ītelligendi: nō ergo ē deꝰ eē tm̄. qꝛ nō icludit in ſe oēs ꝑfectiones. Hanc g° dubitationē ſoluit. d. ꝙ q̄uis deus ſit eē tm̄ nō tñ opʒ ꝙ ei deficiāt oēs perfectiōes ⁊ nobilitates. īmo hʒ in ſe oēs

Quō ī domino deo ſunt omneſ perfectōes

perfectiōes q̄ ſunt in oībus generibꝰ: ꝓpter qđ ipſe ſolus deus dr̄ perfectus eē ſimplr̄. vt ait phs ⁊ Cōmen. 5. meta. Sed vlterius dicit ipſe ꝙ hʒ illas ꝑfectiōes mō excellētiorbꝰ rebus ex eo ꝙ in eo ſūt vnū ſimplr̄. qꝛ eēntia ſua oēs ꝑfectiones in ſe ꝯtinet: que ē vna ⁊ ſimpliciſſima. In oībus aūt alijs rebus diuerſitatē hñt. ⁊ declarat ꝑ exēplū. d. ꝙ ita ē de deo in ordine ad alias creaturas: ſicut ſi vnus hō ꝑ vnā qualitatē poſſet ꝑficere oēs ꝑfectiones oium qualitatū. in illa vna q̄litate oēs q̄litates haberent ⁊ excellētiori mō. qꝛ vnite magis: ita deus in ſuo eē oēs ꝑfectiones hʒ. ¶ Dubitať hic de hoc qđ dictū eſt. ꝙ doctor nō ſoluit qōnes aſſignādo cām: nec rn̄dit ad argum. ſed ſolū dicit ꝙ ita ē. Et iō ad pleniorē ītelligentiam ꝑdictoꝝ ſciendū eſt ꝙ deus hʒ in ſe oēs ꝑfectiones creaturaꝝ excellentiori mō. Cuiꝰ rō eſt. qꝛ qcqd ꝑfectionis ē in effectu totū ꝯtinet in cā. Aut eodē mō ſicut qñ cā eſt vniuoca: aut excellentiori mō: ſicut qñ cā ē analoga. Cū ergo deus ſit cā efficiens oīum. ſeqť ꝙ hēat in ſe oēs ꝑfectiōes. ⁊ cū nō ſit cā vniuoca: ſed analoga: ſeqť ꝙ habeat in ſe eas excellētiori mō. ¶ Ad arm in oppoſitū ē dicendū ꝙ eē pōt dupl̄r accipi. Uno mō ſimpl̄r ⁊ ſm ſe:

Quot modis poteſt accipi eſſe.

⁊ ſic eē in ſe non includit oēs alias perfectiōes. Sed oēs alie icludunt ipm. Alio mō pōt accipi ꝓut ſubſiſtēs ē. ⁊ ſic oēs ꝑfectiōes includit. Cuiꝰ rō ē. qꝛ oē qđ ē ſubſiſtēs in aliquo genere hʒ in ſe qcqd ꝑfectiōis ē in illo gene. e. Sicut ſi eēt aliqua albedo ſubſiſtēs hēret in ſe oēs ꝑfectiones albedinis ī eſſe. g° a ſimili id eſſe qđ eſt eſſe ſubſiſtēs hʒ in ſe oēm ꝑfectionē eēndi. ſed cūʒ oēs ꝑfectiones ſint ꝑfectiones eſſendi eo ꝙ oē qđ hʒ tale eſſe. Sequitur ergo ꝙ ſi deus eſt eſſe tm̄ ⁊ ſubſiſtens qđ in ſe habeat oēs ꝑfectiōes eēndi ⁊ mō excellētiori qꝛ hʒ eas analogice.

¶ Scđo modo īuenit eſſentia in ſubſtantiis creatis ītellectualibus in qbus ēſt aliud eē q̄ʒ eſſentia ipſoruʒ q̄uis eſſentia ſit ſine materia unde eēt earū nō eſt abſolutū ſed receptū. ⁊ iō limitatū ⁊ finitū ad capacitatē nature recipientis. ſed natura vl̄ quiditas earū ē abſoluta nō recepta in aliqua materia. ⁊ iō dicit in libro đ cauſis ꝙ intelligentie ſunt finite ſupius ⁊ infinite īferius. Sunt enī finite quātū ad eſſe ſuū qđ a ſuperiori recipiūt. nō tñ finiunť īferius: quia earū forme nō limitanť ad capacitatē alicuius materie recipientis eas. ⁊ in talibꝰ ſubſtantiis non īuenitur multitudo īdiuiduorum in una ſpecie: ut dictuʒ eſt: niſi in anima humana propter corpus cui unitur.

¶ Lectio decima.

Oſtq̄ʒ doctor determinauit ꝑmū genus eēntie que ē in ſolo deo: mō determiat de 2° genere. Et diuidiť in tres ꝑtes. qꝛ in prima pte determinat de 2° mō eēndi. Scđo declarat q̄liter genus ⁊ dr̄ia ſumanť in iſtis ſubſtātijs ſimplicibꝰ. Tertio monet ⁊ ſoluit duas dubitationes. 2a ibi. (Hic aūt ſciendū eſt). 3a ibi. (Nec opʒ has differētias). pūt adhuc in tria. qꝛ primo manifeſtat qual̄r aliquid habeat eēntiam. alio modo a ꝑdcō. ſcđo ſoluit quādā dubitationem que oriť ex dictis. tertio elicit quādā veritatem. 2a ibi. (⁊ licet) 3a ibi. (Et ideo qꝛ in iſtis ſubſtātijs). Ponit g° 2m modum hñdi eēntiā. ⁊ dicit ꝙ 2° modo iueniť eēntia in ſubſtantijs creatis ītellectualibus que habēt eēntias differentes ab eſſe q̄uis eēntia eaꝝ ſit ſine mā. vnde eaꝝ eſſe nō eſt ſubſiſtēs ⁊ abſolutū ſed receptum. ⁊ iō limitatū ⁊ finitum ad capacitatem nature recipiētis. Sʒ nā ⁊ qditas eaꝝ hñ eſt abſoluta ⁊ ſubſiſtens. qꝛ non eſt recepta in aliqua mā. Et ex hoc diciť in libro de cauſis. ꝙ ītelligentie ſunt īfinite īferius. ⁊ finite ſupius. Sūt quidem finite ſupius. qꝛ ſūt finite q̄ʒtum ad eſſe ſuū quod a ſupiori recipiunt nō tñ finiunť īferius. qꝛ eaꝝ forme non limitanť ad capacitatē materie alicuius recipientis eas. Et iō in talibus ſubſtātijs nō inuenitur multitudo idiuiduoꝝ in vna ſpē. vt dictū eſt. niſi in aīa humana ꝓpter corpus cui vniť. Ad euidentiā aūt huius ꝑticule ē notandū ꝙ licʒ dubium ſit. Utrū poſſit dari infinitū actu: de infinito tñ ꝑ eſſentiā a nullo tenetur: lʒ de infinito ſm q̄titatē ab aliqbus teneať. qꝛ omne creatū eſt finitū ꝑ eēntiam. Quia ſm Dionyſiū. Omne creatū eſt certis limitibus circunſcriptū. nihil tñ ꝓhibet aliquo mō inueniri īfinitatem in rebus creatis diuerſimode tñ ſm diuerſitatem creaturaꝝ. Nā in rebus compoſitis ex mā ⁊ forma eſt infinitas ex pte materie q̄ eſt de ſeipſa in potentia ad oēs formas. ⁊ in nulla recipitur: ſed finitas eſt ex pte forme que recipiť ⁊ finiť ꝑ mām. in ſubſtātijs aūt ſimplicibus eſt īfinitas ex pte nature vl̄ eēntie que in nulla materia recipiť ad cuius capacitatem finiatur. Finitas autē eius eſt ex parte ipſius. qđ eſſe recipit in eēntia ⁊ ſm eiꝰ capacitatem limitatur. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et licet indiuiduatio eius ex corpore occaſionaliter dependeat quantū ad ſui inchoationem. qꝛ nō acqritur ſibi eē indiuiduatū niſi in corꝑe cuius ē actus. nō tamē oʒ ut deſtructo corpore īdiuiduatio pereat: qꝛ cū habeat eſſe abſolutū ex quo acqſitū eſt ſibi eē indiuiduatū ex hoc ꝙ fcā eſt forma huiꝰ corꝑis illud eē ſꝑ remanet īdiuiduatū: ⁊ ideo dicit Auic. ꝙ īdiuiduatio aīaꝝ ⁊ mltiplicatio depēdet ex corpore q̄ʒtū ad ſui pricipiū ſʒ ñ q̄ʒtū ad ſui finē.

¶ Soluit vnam dubitationem que talis eſt. dictū eſt ꝙ aīa rōnalis multiplicari poteſt nūeraliter ꝓpter corpus cui vniť ⁊ a quo recipit īdiuiduationem. Sʒ ſi corpus ē cā indiuiduationis aīarum. g° deſtructis corporibꝰ deſtruiť indiuiduatio aīarum. ⁊ ſic anime ſeparate nō eēnt adinuicem drentes nūero. Sed vel deſtruerentur: uel redigerentur in vnam: uel adinuicem drent ſpē. Hanc ergo dubitationem ſoluit doctor. d. ꝙ licʒ indiuiduatio anime: ex corpore dependeat occaſionalr̄ id eſt q̄ʒtuʒ ad ſui inchoationē. qꝛ vicʒ nō acqriť ſibi eē indiuiduatū niſi in corpore cuius ē actus: nō tñ opʒ ꝙ ſubtracto corpore indiuiduatio ꝑeat: qꝛ cum de ſe habeat eē abſolutum a corpore: ex quo ſibi acqſitum eſt eſſe indiuiduatum. ex eo ꝙ facta eſt forma huius corporis: illud ſolum eē remanet indiuiduatum ēt in ipſa anima a corpore ſeparata. Et hoc confirmat ꝑ dictū Auic. q dicit ꝙ īdiuiduatio ſeu multiplicatio aīaꝝ depēdet a corꝑe q̄ʒtū ad ſuū pn̄m:

ſed nō q̄ʒtū ad ſuū finem. qꝛ poſtq̄ʒ corpus erit corruptū nō remoueť indiuiduatio ipſius aīe: qꝛ aīa ipſa remanet indiuiduata poſt ſeꝑationē corꝑis. ¶ Nota ad euidētiaʒ iſtoꝝ ꝙ aliter ſe hʒ eſſe in cōpoſitis ex aīa rōnali ⁊ corꝑe ſicut eſt in hoībus: ⁊ aliter in alijs compoſitis: qꝛ in hoīe illud eſſe eſt ipſius aīe tm̄: tñ in productione eius corpori cōmunicať. vnde illud idē eſſe qđ eſt aīe diciť eſſe ⁊ cōpoſiti: inq̄ʒtum corpori cōmunicať ⁊ efficiť vnū cū eo: ⁊ ideo qꝛ ipſi aīe debeť eſſe abſolute: pōt a corꝑe ſeꝑari ⁊ incorruptibilis remanere. Sʒ eſſe qđ ēſt in alijs cōpoſitis nō eſt eſſe ſuaꝝ formaꝝ cōmunicatū corꝑibus: q̄uis illius eſſe oīs forma ſit cā aliquo mō. Et ideo qꝛ alijs formis ab aīa rōnali non debeť eſſe. ſed cōpoſito: ideo non pn̄t a ſuis cōpoſitis ſeꝑari: nec incorruptibiles remaneť. ¶ His habitis: vlterius eſt ſciendū ꝙ ſicut res ſe hʒ ad eſſe in eſſe: ita ſe hʒ ad vnū eſſe. Cū igiť ipſi aīe rōnali debeať de ſe ſibi eſſe: etiā ſibi debeť vnū eſſe: ⁊ q̄uis illud eſſe qđ ſibi debeť nō recipiat niſi in corꝑe. Et hoc nō obſtante ipſa a corꝑe ſeꝑata retinet ipm ⁊ ꝯſeruat. Sic etiā q̄uis id eſſe vnū nō recipiat: niſi dū in corꝑe creať: retinebit tñ ipm a corꝑe ſeꝑata. Et ideo non dicit doctor ꝙ corpus cui vniť: ſit ſibi cā indiuiduationis aīe. Sed dicit ꝙ eſt occaſio. Occaſio enim differt a cā: qꝛ ſolum occaſio eſt cā ſine qua non ſequiť effectus. Sed cā eſt ex qua ꝑ ſe ſequiť effectus. Et qꝛ aīa rōnalis non recipit ſuū eſſe: nec ſuū vnuʒ eſſe ſine corpore: ideo dicit ꝙ indiuiduatio ſeu indiuiduitas aīe eſt ex corꝑe occaſionabiliter. Huic etiā ꝯcordat dictū Auic. recte qui dicit ꝙ multiplicatio ⁊ indiuiduatio aīe a corꝑe: q̄ʒtū ad ſuū ꝑncipiū dependet: qꝛ vʒ nō produciť in eſſe niſi in corꝑe in quo recipit eē ⁊ vnū eſſe. ſʒ nō dependet q̄ʒtū ad ſuū finem. Ex quo etiā pʒ falſitas illoꝝ qui dicūt ꝙ aīe ſeꝑate indiuiduanť ꝑ corpora qbus fuerūt vnite vel ꝑ hītudinē ad ipſa: qnimo ſe ipſis indiuidue ſunt. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et qꝛ in iſtis ſubſtātiis qditas nō eſt idem qđ eſſe. ideo ſunt ordinabiles in predicamento. ⁊ ꝓpter hoc inueniť in eis genus: ſpēs: ⁊ differentia: q̄uis earū dr̄ie ꝓprie nobis occulte ſint. in rebꝰ enim ſenſibilibꝰ etiā ipſe dr̄ie eſſentiales nobis ignote ſunt. vñ ſignificanť ꝑ differētias accn̄tales q̄ ex eſſentialibꝰ oriunť. ſicut cā ſignificať ꝑ ſuū effectū. ſicut bipes ponitur differētia hoīs. Accn̄tia aūt ꝓpria ſubſtātiaꝝ īmaterialiuʒ nobis ignota ſunt. vñ differentie cauſaꝝ nec per ſe nec per accidentales differētias nobis ſignificari poſſunt.

¶ Elicit q̄ndā vitatē ex dictis. ſ. ꝙ angeli ſunt ve ⁊ directe in ꝑdicamento. dictū eſt enim ꝙ in iſtis ſubſtātijs intellectualibꝰ nō eſt idē eēntia ſiue ſubſtātia qđ eſſe: vt habitū eſt ſupra: ⁊ dictū eſt etiā ꝙ illa ve ſunt in ꝑdicamēto in qbus ſubſtātia vel eſſentia differt ab eſſe. ⁊ ideo ſolus deus a ꝑdicamēto excludiť. Et adiūgit ꝙ qꝛ illud qđ eſt in ꝑdicamēto ꝑ ſe ⁊ directe: eſt ſpēs. oīs aūt ſpēs eſt cōpoſita ex genere ⁊ dr̄ia: ideo in eis inueniť genus ⁊ dr̄ia q̄uis earū ꝓprie dr̄ie ſint nobis occulte. Et hoc declarat per locū a maiori: qꝛ magis videť ꝙ dr̄ie iſtoꝝ ſenſibiliū debeāt eē nobis magis note q̄ʒ dr̄ie reꝝ inſenſibiliū ſiue ſpiritualiū ex eo ꝙ iſta ſenſibilia cadūt ſub ſenſu. dr̄ie aūt ſubſtantiaꝝ ſpūaliū ſub ſenſu nō cadūt. ⁊ tñ vt dicit ipſe in rebꝰ ſenſibilibꝰ ipſe dr̄ie eſſentiales ſunt nobis ignote: quo multo magis ille ignote erūt. Et qꝛ nos oʒ in diffinitionibꝰ vti dr̄ijs eſſentialibꝰ: ideo vt de eis aliquā noticiā hēamus: eas ſignificamus ꝑ dr̄ias accn̄tales q̄ ex eſſentialibus oriunť. ſicut cā ſignať ꝑ effectū ſuū. Sicut bipes poniť pro dr̄ia eſſentiali hoīs. Sed in hoc differūt iſte ⁊ ille: qꝛ dr̄ie eſſentiales ſubſtantiaꝝ ſpūaliū nec de ſe note ſunt: nec ꝑ accn̄tales dr̄ias ſignari pn̄t eo ꝙ accn̄tia ꝓpria taliū ſubſtantiaꝝ ſunt nobis ignota. qđ nō ꝯtingit: ſupple veꝝ eē de dr̄ijs ſubſtātiaꝝ ſenſibiliuʒ. ¶ Nota ꝙ ex his que dicta ſunt habeť expreſſe: ꝙ ipm rōnale nō eſt dr̄ia eſſentialis hoīs: lʒ qdā aſſerere conenť vel aſſerāt etiā ſi accipiať ipm rōnale ꝓut dicit diſcurſum rōnis: ſʒ lʒ non ſit ꝓpria dr̄ia ve: tamen eſt ſibi magis ꝓpinqua q̄ʒ aliqd aliud qđ inueniať: ꝙ aūt nō ſit ꝓpria dr̄ia eſſentialis hominis: pʒ ꝑmo per hoc qđ habeť hic: qꝛ dicit doctor ꝙ dr̄ie iſtoꝝ ſenſibiliū ſunt nobis ignote. ſed homo eſt aliquid ſenſibile: ergo ⁊ c. Patet etiā 2° ex his q̄ ponit phs in multis locis: qꝛ cōmuniter ponit bipedē pro dr̄ia: ⁊ tamen oībus ꝯſtat ꝙ nō eſt dr̄ia ꝓpria: qnimo nec ꝓpriū. ſed eſt quid cōmune hoī ⁊ alijs multis. Sed ideo ponit bipedē ⁊ non rōnale ad inſinuandū ꝙ dr̄ia eſſentialis eſt nobis ignota. qꝛ ſi poſuiſſet rōnale ꝑ dr̄ia. forte alicui viſum fuiſſet ꝙ eēt va ⁊ ꝓpria dr̄ia eēntialis ex eo ꝙ multū appropinquat ad ipſaʒ: ſʒ vt nullus crederet ꝙ bipes ſit eius dr̄ia eſſentialis cū cuilibet notū ſit ꝙ ꝯuenit pluribus: ideo ponit dictū bipedeʒ pro dr̄ia eſſentiali hoīs: vt pʒ in ꝑdicamētis. 3° pʒ id ex cōmuni vſu diffiniendi hominē. diffiniť enim ſic. Hō eſt aīal rōnale ⁊ mortale. per qđ manifeſte inſinuať ꝙ rōnale nō eſt dr̄ia ꝓpria ⁊ eēntialis hoīs: ſʒ ꝑ illas ſcđas. ſ. rōnale ⁊ mortale dr̄ia ꝓpa circūſcribiť quā ignoramus: ſʒ ſi rōnale eſſet dr̄ia ꝓpria diffiniret ſic. Hō eſt aīal rōnale. ¶ Dubitať vtrū ſubſtātia q̄ eſt genus generaliſſimū ſit ſubſtātia ſimplex vel cōpoſita: ⁊ primo videť ꝙ ſit cōpoſita: qꝛ dicit Boetius in cōmēto ꝑdicamentoꝝ ꝙ cū triplex ſit ſubſtantia. ſ. mā forma ⁊ cōpoſitū. Relictis extremis. ſ. mā ⁊ forā agendū eſt de medio. ſ. cōpoſito: ergo ⁊ c. ¶ Ad iſtā dubitationē eſt dicendū ꝙ iſta ſubſtātia q̄ eſt genus generaliſſimū vel q̄ eſt ꝑdicamentū nō eſt ſimplex nec cōpoſita ex mā ⁊ forma: nec eſt ſimplex etiā vt mā tm̄: qꝛ ſicut dicit doctor in textu. Angelus ve eſt in ꝑdicamento ⁊ directe de quo non pōt ꝑdicari mā. nec cōpoſitū ex mā ⁊ forā. Subſtātia aūt q̄ eſt genus generaliſſimū dʒ ꝑ ſe ꝑdicari ⁊ directe de oībus q̄ ſunt in ꝑdicamto. Nec pōt dici ꝙ ſit ſimplex: ita ꝙ ſit forā tm̄: qꝛ hō equus ⁊ hmōi: ſūt ve in ꝑdicamēto ſubſtātie de qbus forā tm̄ ꝑdicari nō pōt: ita vt dicať homo eſt forma tm̄. Debet ergo dici ꝙ iſta ſubſtātia que eſt genus generaliſſimū eſt quid cōmune ad materiā formam ⁊ compoſitū: ⁊ non eſt aliquid iſtorum. Et ſi dicatur: Aut iſta ſubſtātia eſt ſimplex aut cōpoſita. Dicendū eſt ꝙ accipiendo ſimplex ⁊ compoſitū vt accepte ſunt nō eſt ſimplex nec compoſita vt patuit. Sed accipiendo alio mō ſimplex ⁊ compoſitū: poteſt dici ſimplex ⁊ cōpoſita. Poteſt quideʒ dici ſimplex: quia non eſt cōpoſita ex materia ⁊ forma: non tamen ita ꝙ ſit materia tm̄: aut forma tm̄. Compoſita etiaʒ poteſt dici: non qdem ex materia ⁊ forma: ſed ex eſſe ⁊ eſſentia. Et illa talis ſubſtātia in qua inuenitur talis cōpoſitio eſt cōmunis tam ſubſtātijs ſimplicibus q̄ʒ etiam cōpoſitis: ⁊ de ipſis oībus predicatur: qꝛ tam in ſimplicibus q̄ʒ in cōpoſitis inueniť cōpoſitio ex eſſe ⁊ eſſentia: vt dictuʒ eſt. Et ex his que dicta ſunt: patet vitas illius ꝓpoſitionis in qua dicebať ꝙ illa ſolū non ſunt in predicamento in quibus nō inueniť compoſitio ex eſſe ⁊ eſſentia: ſicut ſolus deus: ⁊ ideo ſolus ipſe deus oīno excludiť a predicamēto. Alia vō omnia vel directe vel ſaltē per reductionem in predicamento collocanť. ¶ Ad argumentuʒ Boetij eſt dicendū ꝙ ipſe non intellexit ꝙ ſubſtātia que eſt predicamentū eſſet cōpoſita ex materia ⁊ forma: ſed intellexit ſic ꝙ inter illa tria. ſ. materiā: formā: ⁊ cōpoſitū: ſoluʒ cōpoſitū eſſet directe in ꝑdicamento ſicut ſpecies.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Hic tñ ſciēdū ꝙ nō eodē mō ſumiť genus ⁊ dr̄ia in illis ſubſtātiis. ⁊ in ſubſtātiis ſenſibilibus. qꝛ ī ſenſibilibus genus ſumiť ab eo qđ eſt materiale in re. dr̄ia aūt ab eo qđ eſt formale in ipſa. vñ dicit Auic. ī pricipio libri ſui de aīa ꝙ forma ī rebꝰ cōpoſitis ex materia ⁊ for

Quot rōnale nō ē eēntial̄ dr̄ia hominis.

Utrū ſubā que ē genꝰ gn̄aliſſimū ſit ſimplex vl̄ ꝯpoſita.

ma eſt dr̃ia ſimplex eius ꝙ cõſtituit̃ ex illa: nõ aũt ita ꝙ ipſa forma ſit dr̃ia: ſed q̃ eſt principium dr̃ie. ut idẽ dicit in ſua meta. ⁊ dicit̃ talis dr̃ia eſſe dr̃ia ſimplr̃: qꝛ ſumit̃ ab eo qđ eſt ꝑs q̃ditatis rei. ſ. a forma cũ aĩe ſub̃e ſpũales ſint ſimplices q̃ditates nõ põt in eis differẽtia ſumi ab eo qđ eſt ꝑs q̃ditatis: ſꝫ a tota q̃ditate. Et ideo in principio de aĩa dicit Auic. ꝙ differentiã ſimplicẽ nõ hñt niſi ſpẽs: quaꝝ eẽntie ſunt cõpoſite ex materia ⁊ forma. Sumit̃ etiã in eis ex tota eſſentia: ſumit̃ genus mõ tñ differenti. una eniꝫ ſub̃a ſepata cõuenit cũ alia in materialitate: differũt abĩuicẽ ĩ gradu ꝑfectionis ſm̃ receſſum a potẽtialitate ⁊ acceſſum ad actũ purũ: ⁊ ideo ab eo qđ ſequit̃ illas inq̃ztũ ſunt ĩmateriales ſumit̃ ĩ eis genus ſicut ĩtellectualitas uel aliq̃d huius. Ab eo aũt qđ ꝯſequitur ĩ eis gradũ ꝑfectionis ſumit̃ in eis differentia nobis tamen ignota.

¶ Declarat vñ ſumat̃ genus ⁊ dr̃ia in ipſis ãgelis ⁊ cõparat ad genus ⁊ dr̃ias q̃ ſumunt̃ in ſubſtãtiis cõpoſitis Et dicit ꝙ nõ eodẽ mõ ſumit̃ genus ⁊ dr̃ia in ipſis ſubſtãtijs ſimplicibꝰ ⁊ inſenſibilibꝰ. Et declarat̃: qꝛ in ſubſtãtijs ſenſibilibꝰ ſumit̃ genus ab eo qđ eſt mãle in re. dr̃ia võ ab eo qđ eſt formale in re ipſa. Et hoc ꝯfirmat ꝑ dictũ Auic. q̃ dicit in ꝓncipio libri ſui de aĩa ꝙ forma in rebus cõpoſitis ex mã ⁊ forma eſt dr̃ia ſimplex: eo ꝙ ꝯſtituitur ab illa: qđ non eſt intelligẽdũ: ita ꝙ forma ſit dr̃ia: ſed qꝛ eſt ꝓncipiũ dr̃ie: vt ipſe idẽ dicit: in ſua meta. Et talis dr̃ia dicit̃ eſſe ſimplex ex eo ꝙ ſumit̃ ab eo qđ eſt ꝑs quiditatis rei. ſ. ab ipſa forma ſiue ab eo qđ eſt formale. Sed ſubſtãtie ĩmãles hñt q̃ditates ſimplices: ⁊ ideo nõ põt in eis ſumi dr̃ia ab eo qđ eſt ꝑs q̃ditatis rei. Sꝫ a tota q̃ditate. Et ſilr̃ dicendũ eſt de genere: ⁊ hoc cõfirmat per dictũ Auic. q̃ dicit in pᵒ de aĩa ꝙ dr̃iam ſimplicẽ nõ hñt niſi ſpẽs quaꝝ eſſentie ſunt cõpoſite ex mã ⁊ forma. Silr̃ etiã genus ſumit̃ a tota q̃ditate: mõ tñ differẽti. Et declarat dicens: qꝛ enim vna ſubſtãtia ſepata ꝯuenit cuꝫ alia in mãlitate: ⁊ differũt abĩuicẽ in gradu ꝑfectiõis ſm̃ receſſuꝫ a potẽtionalitate ⁊ acceſſuꝫ ad actũ purũ. Ideo poſſumus eas dupl̃r ꝯſiderare. Uno mõ q̃ztuꝫ ad id in quo ꝯueniũt. ſ. q̃ztũ ad mãlitatẽ. ⁊ ſic ab eo qđ ſequitur illas inq̃ztũ ſunt ĩmãles ſumit̃ genus ſicut eſt ĩmãlitas ſiue ĩtellectualitas vel aliud hmõi. ¶ Alio mõ poſſumus eas ꝯſiderare q̃ztũ ad id in quo adinuicẽ differũt. ſ. q̃ztũ ad gradus ꝑfectiõis. ⁊ ſic ab eo qđ ꝯſequit̃ eas q̃ztũ ad gradũ ꝑfectionis ſumit̃ dr̃ia: quã tñ ignoramus: genus tñ ipſaꝝ in oĩbus eis ponimus intellectuale. ¶ Nota ad euidentiã p̃dictoꝝ ꝙ dr̃ia eſt inter dr̃ias ſubſtãtiales ⁊ ĩmãles q̃ztũ ad id qđ ꝯſtituit ſpẽꝫ. vnũq̃dq̃ꝫ eniꝫ ꝯſtituit̃ in ſpẽ ꝑ h̃ ꝙ determinat̃ ad aliquẽ ſpãlẽ gradũ in entibꝰ: qꝛ ſpẽs reꝝ ſunt ſicut numeri q̃ dr̃nt ꝑ additionẽ ⁊ ſubtractionẽ vnitatis: vt dr̃. 8. meta. Nũc aũt ſic eſt qꝛ ĩ ipſis rebꝰ nãlibꝰ ſiue mãlibꝰ: aliud eſt qđ determinat ad aliquẽ ſpãleꝫ gradũ ꝑfectionis. ſ. forma: ⁊ aliud ẽ qđ determinat̃. ſ. mã. Et ideo in talibꝰ ab alio ſumit̃ genus ⁊ ab alio dr̃ia. Sed in rebꝰ ĩmãlibꝰ nõ eſt aliud determinans ⁊ determinatũ: ſed vnaq̃q̃ꝫ eaꝝ ſm̃ ſeipſam tenet determinatũ gradũ in entibꝰ. Et ideo genus ⁊ dr̃ia in eis non accipit̃ ſm̃ aliud ⁊ aliud: ſꝫ ſm̃ vnũ: ⁊ idẽ q̃ tñ dr̃nt ſm̃ ꝯſiderationẽ nr̃am: qꝛ inq̃ztũ intellectus nr̃ cõſiderat eas vt indeterminate accipit̃ in eis rõ generis. inq̃ztũ võ ꝯſiderat vt determinate accipit̃ rõ dr̃ie. Ex q̃bꝰ oĩbꝰ pꝫ ꝙ lꝫ tñ genus q̃ dr̃ia ſumat̃ in iſtis oĩbꝰ ſenſibilibꝰ ab eadẽ forma: ſumit̃ tñ a diuerſis gradibꝰ realibꝰ illius forme.

Q̃uõ genꝰ et dr̃ia diuerſimode ſumunt̃ in ſubſtantijs ſimplicibꝰ, ⁊ ꝯpoſitis.

Q̃uõ dr̃ia ꝯſtituit ſpeciem.

Sꝫ in ſubſtãtijs ſimplicibꝰ ſumit̃ genus ⁊ dr̃ia ab eadeꝫ forma: ⁊ ab eodẽ gradu: tñ ſm̃ diuerſitatẽ q̃ndaꝫ rõnis: vt dictũ eſt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nec oportet has differẽtias eẽ accñtales: qꝛ ſunt ſm̃ maiorẽ uel minorẽ ꝑfectionẽ q̃ nõ diuerſificãt ſpẽm. gradus enĩ ꝑfectionis ĩ recipiendo eãdẽ formã nõ diuerſificat ſpeciem: ſicut albius ⁊ minus albũ ĩ ꝑticipãdo eiuſdem generis albedinẽ: ſꝫ diuerſus gradus ꝑfectionis ĩ ipſis formis uel naturis ꝑticipatis diuerſificat ſpecieꝫ ſic natura procedit ꝑ gradus de plãtis ad aĩalia ꝑ q̃dã que ſunt media ĩter aĩalia ⁊ plantas ſm̃ pħm in libro de animalibus.

¶ Soluit duas dubitatiões. ſcđa ibi. (Nec iteꝝ.) Dubitatio pª talis eſt. Poſſet enim aliq̃s merito dubitare ꝑ ea que dicta ſunt: vꝫ dr̃ie q̃bus angeli dr̃nt abinuicẽ ſunt dr̃ie accidẽtales: ergo videt̃ ꝙ angeli differũt accidentaliter: qꝛ vt dictuꝫ eſt: in hoc videnť differre: qꝛ vnus eſt magis ꝑfectus q̃ꝫ alius. Sed ea q̃ dr̃nt ſm̃ magis ⁊ minus differũt per dr̃ias accidentales: ergo videt̃ ꝙ angeli differant accidentaliter: ⁊ per ꝯſequens nõ differũt adinuicem ſpecie ſꝫ ſolo numero. ¶ Hãc ergo dubitationem ſoluit dicens. ꝙ nõ oportet dr̃ias illas accidentales eſſe que ſunt ſm̃ maiorẽ ⁊ minorẽ ꝑfectionẽ: que q̃dem nõ diuerſificãt ſpẽm: ⁊ vtitur tali diſtinctione. ¶ Differre ſm̃ magis ⁊ minus põt dupliciter intelligi. Uno mõ reſpectu eiuſdẽ forme: ⁊ talis dr̃ia nõ diuerſificat ſpẽm: nec facit differre eſſentialit̃: ſꝫ accidentalit̃ tñ. Sicut magis ⁊ minus albus: dr̃nt nõ ſpecie adinuicẽ: ſꝫ numero: qꝛ ꝑticipat̃ in vtroq̃ꝫ albedo eiuſdeꝫ rõnis. Alio mõ põt ſumi differre ſm̃ magis ⁊ minus: ita ꝙ ſit penes diuerſas formas ⁊ penes diuerſos gradus ꝑfectionis. ⁊ talis diuerſitas facit differre ſpẽ ⁊ eſſentialit̃: ⁊ hoc fit penes diuerſas formas: qꝛ ꝑ eſſentiales dr̃ias: ſicut ignis ⁊ aer dr̃nt ſm̃ magis ⁊ minus calidũ: ⁊ tñ abinuiceꝫ ſpẽ dr̃nt ⁊ eſſentialiter. ⁊ hoc ideo qꝛ iſta dr̃ia fit penes diuerſas formas: ſic nã ꝓcedit de plãtis ad aĩalia ꝑ q̃dã q̃ ſunt media inter plãtas ⁊ aĩalia ſm̃ pħm in 5ᵒ vel in 7ᵒ de aĩalibus. Ex q̃bus oĩbus pꝫ ꝙ angeli differũt ſpecie adinuicem ⁊ eſſentialr̃: ⁊ ꝑ dr̃ias eſſentiales: qꝛ illud magis ⁊ minus qđ eſt in angelis nõ eſt ſm̃ ꝑticipationẽ eiuſdem forme: ſꝫ ſm̃ diuerſos gradus ꝑfectionis et diuerſas formas. ¶ Et ex his ergo q̃ dicta ſunt orit̃ dubitatio. qꝛ videtur ꝙ illa q̃ differũt ſolo numero: non differãt niſi ſoᵐ accñtalit̃. et ꝑ dr̃ias accñtales: hoc aũt nõ videt̃ eẽ veꝝ: qꝛ petrus et martinus differũt ſolo numero: et tñ vt ꝓbabo differũt adinuicẽ eſſentialit̃: ergo etc̃. ꝓbat̃ aſſumptum. illa enim q̃ hñt diuerſas eſſentias vident̃ differre eſſentialit̃. Sꝫ petrus et martinus hñt diuerſas eẽntias ergo etc̃. maior pꝫ. qꝛ nõ videt̃ aliud differt eſſentialiter q̃ꝫ hr̃e diuerſas eſſentias. minor pꝫ. qꝛ certũ eſt ꝙ petrꝰ hꝫ aliã aĩam: et aliud corpus ꝙ martinus. Sꝫ ex aĩa et corꝑe cõſtituit̃ eſſentia: ergo hñt diuerſas rões. ¶ Ad hoc põt dici ꝙ ſicut duplex eſt eſſentia. ſ. ſpecifica et numeralis. ita duplicit̃ põt intelligi eſſentialit̃. ſ. ſpecifice et numeralit̃. Si pᵒ mõ intelligat̃ ſic eſt dicẽdũ. ꝙ ſicut petrus et martinus nõ hñt aliã eſſentiã ſpẽ ſꝫ vnã et eãdẽ: ita nõ dr̃nt ſpecifice et eſſentialr̃. Si 2ᵒ mõ ſic eſt dicendum ꝙ ſicut ſor. et plõ hñt aliã et aliã eſſentiã numeralẽ. ita differũt adinuicẽ eſſentialr̃ et numeralr̃ ſolũ: ſed lꝫ ea que dicta ſunt vª ſint. tñ ſi volumus ſaluare dictũ doctoris debemus aliter rñdere et dicere: ꝙ differre eſſentialiter põt intelligi duplicit̃. vno mõ ſtricte et ꝓprie. et ſic illa que ſolũ differũt ſpecie: differunt eſſentialit̃ cuius rõ eſt. qꝛ illa dicunt̃ ꝓprie differre et eſſentialit̃ q̃ hñt diffinitiones ꝓprie adinuicẽ differẽtes ex eo ꝙ diffinitio eſt q̃ ſignificat eẽntiã rei. Sꝫ ſole ſpẽs hñt ꝓprias diffinitiões: qꝛ ſole ſpẽs hñt genꝰ et dr̃iã: ergo ſole ſpẽs adinuicẽ dr̃nt

Uũ [...] differ[...] dr̃ias [...] dẽtales [...] ꝑ õtria[...]

Differ[...] magis [...] nus ſ[...] pliciter [...] ligi.

Uũ n[...] ſolo nu[...] ro differ[...] differã[...] ſñ accñta[...]

eẽntialr̃. Alio mõ põt ĩtelligi differre ſpecie ſeu eſſentialiter large ⁊ improprie ꝑ hoc ꝙ eſt habere diuerſas eſſentias ⁊ iſto mõ poſſumus dicere ꝙ ſor. ⁊ plõ differũt eẽntialiter. qꝛ. ſ. hñt diuerſas eẽntias. ita ꝙ eẽntia ſor. nõ ẽ eẽntia plõnis. vñ nõ ꝓprie debemus dicere ꝙ ſor. ⁊ plõ differant eẽntialr̃ adinuicẽ: ſꝫ ꝙ differũt ꝑ eſſentiã adinuiceꝫ. Et ꝑ hoc pꝫ ſolõ ad argᵐ: qꝛ idẽ iudiciũ eſt de ſor. ⁊ pla. ⁊ de aĩa ſor. ⁊ plonis. ⁊ ſilr̃ de corꝑibꝰ cõmunibꝰ.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Nec iteꝝ eſt neceſſariũ ut diuiſio ĩtellectualiũ ſubſtãtiarũ ſit ſemꝑ ꝑ duas dr̃ias vªs: q̃ hoc eſt impoſſibile in oĩbus rebꝰ accidere: vt pħs dicit in. xii. de animalibus.

¶ Soluit ſcđaꝫ dubitationẽ q̃ talis eſt dictũ eſt ſupra ꝙ dr̃ie in angelis ſumunt̃ a diuerſis gradibꝰ ſpecificis. Sꝫ certuꝫ eſt ꝙ illi gradus ſunt vĩ ⁊ reales. Et ex hoc forte poſſet aliq̃s dubitare ⁊ dicere ꝙ etiã dr̃ie q̃bꝰ angeli ſpecie diuidunt̃ deberẽt eẽ vẽ ⁊ reales. hoc aũt ſoluit dicẽs ꝙ nõ eſt neceſſariũ ꝙ diuiſio intelligibiliũ ſubſtantiaꝝ ſit ſemꝑ ꝑ duas dr̃ias vªs. i. reales: qꝛ hoc ẽ impoſſibile in oĩbꝰ rebꝰ accidere: vt dicit pħs. xjᵒ. de aĩalibꝰ. ¶ Nota ꝙ hoc qđ dictũ eſt. ſ. ꝙ nõ eſt neceſſariũ ꝙ diuiſio intelligibiliũ ſubſtãtiaꝝ fiat ꝑ duas dr̃ias vªs multipliciter põt intelligi. Uno mõ ꝙ ſic intelligat̃ ꝙ nõ ſit diuiſio ꝑ duas dr̃ias vªs: qꝛ. ſ. vªs dr̃ias ignoramus ſubſtãtiaꝝ intelligibiliũ ſicut ignoramus alias dr̃ias vªs aliaꝝ reꝝ: ⁊ non ſolũ ſenſibiliũ. Alio mõ põt intelligi ⁊ exponi ſic ꝙ nõ ſit diuiſio ꝑ duas dr̃ias vªs: ita. ſ. ꝙ bene fiat diuiſio ꝑ vnã: ſꝫ nõ ꝑ duas: ⁊ hoc ſic pꝫ: qꝛ certũ eſt ꝙ angeli ſe habent adinuicẽ. ſicut ſuꝑius ⁊ inferius: qꝛ ſemꝑ vnus addit aliq̃d ſupra aliũ: ſꝫ ſuꝑius ⁊ inferius ſic ſe hñt ꝙ ſuꝑius vẽ hꝫ aliq̃d in ſe ꝑ qđ differt ab inferiori: qꝛ hꝫ aliq̃d qđ ſibi ſuꝑaddit. Sed inferius nõ hꝫ vẽ aliq̃d potẽtie ꝑ qđ differat a ſuꝑiori. Sꝫ in hoc differt ab eo: qꝛ caret illa ꝑfectione quã ſuꝑaddit ſuꝑius. Et ita etiã erit in ãgelis: qꝛ ſuꝑior hẽbit verã dr̃iaꝫ ab inferiori ſꝫ nõ ecõuerſo: ſicut dicimus ꝙ hõ vẽ hꝫ aliq̃d aliud ꝑ qđ facit ipm̃ differre ab aĩali: qꝛ hꝫ rõnale qđ ſibi ſuꝑaddit. Sꝫ aĩal nihil hꝫ per qđ vẽ differat ab hoĩe. Unde non ita ꝓprie ⁊ vẽ dicere poſſumus ꝙ aĩal differat ab hoĩe ſicut dicimus ꝙ hõ differt ab aĩali. Tertio mõ põt exponi ſic: ꝙ vna ſola vª differẽtia includat̃: alia võ excludat̃. ¶ Ad cuius euidẽtiaꝫ eſt ſciẽdũ ꝙ dr̃ia vª eſt dr̃ia poſitiua. Dr̃ia võ nõ eſt vª: eſt dr̃ia priuatiua. ſicut eſt vª dr̃ia rõnale: qꝛ aliq̃d ponit. ſ. rõnẽ. Irrõnale võ nõ eſt vª dr̃ia: qꝛ nõ ponit aliq̃d ſꝫ remouet: qꝛ remouet rõnẽ. Sꝫ q̃ñ fit diuiſio alicuius generis ſemꝑ fit ꝑ duas dr̃ias: quarũ vna ſola eſt poſitiua: ⁊ alia ꝓuatiua qđ q̃dẽ eſt neceſſariũ: ſi diuiſio dꝫ eſſe bimẽbris q̃ztũ ad illa genera q̃ hñt ſub ſe plures ſpẽs. duabꝰ ergo etiã q̃ñ diuidit̃ genus angeli cuꝫ multe ſunt ſpecies angeloꝝ: ſi dꝫ eẽ diuiſio bimẽbris: q̃ztũ ad illa genera nõ fiet ꝑ duas dr̃ias vªs: ſꝫ ꝑ vnã verã. ſ. ꝑ poſitiuã: ⁊ aliã nõ verã. ſ. ꝑ ꝓuatiuã. Sub q̃bus oẽs ſpẽs angeloꝝ poterunt ꝯtineri. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Tertio mõ inuenit̃ in ſubſtãtiis cõpoſitis ex mã ⁊ forma in q̃bꝰ ⁊ eẽ eſt receptũ ⁊ finitũ ꝓꝑ h̃ ꝙ ab alio eẽ hñt: ⁊ iterũ natura uel quiditas earũ eſt recepta in materia ſignificata: ⁊ iõ ſunt finite ⁊ ſuꝑius ⁊ inferius: ⁊ in eis iam ꝓꝑ diuiſionẽ materie ſignate potentialis eſt multiplicatio indiuiduorum in una ſpẽ: ⁊ in his ſubſtantiis qualiter ſe habeat eſſentia ad intentiones logicas ſupradictum eſt.

¶ Declarat 3ᵐ modũ habẽdi eſſentiã. Et dicit ꝙ 3ᵒ mõ inuenit̃ eẽntia in ſubſtãtijs cõpoſitis ex mã ⁊ forᵃ: in q̃bꝰ eẽ eſt receptũ ⁊ finituꝫ in nã ꝓꝑ hoc ꝙ hñt ab alio eſſe: ⁊ iteꝝ q̃ditas vel nã eſt recepta in mã ſignata: ⁊ ideo ſunt finite ſuꝑius ⁊ inferius: ⁊ in eis rõne materie ſignate eſt multiplicatio indiuiduoꝝ in vna ſpẽ. Et in his q̃lr̃ ſe hẽat eẽntia ad intẽtiones logicas dictũ eſt. ¶ Nota ꝙ dr̃ia eſt inter cõpoſita ex mã ⁊ forma: ⁊ formas ſimplices q̃ ſũt angeli ⁊ aĩe: ⁊ ipm̃ deũ: qꝛ in ſubſtãtijs cõpoſitis eſt duplex cõpoſitio realis. Prima qꝛ realiter ſunt cõpoſite ex mã ⁊ forma: ex q̃bꝰ reſultat eẽntia vel nã. Scđa cõpoſitio realis eſt iſta: qꝛ ſunt cõpoſite ex eẽ ⁊ eẽntia: qꝛ certũ eſt ꝙ illa natura: q̃ ex mã ⁊ forma reſultat nõ eſt ſuũ eẽ: qꝛ ipm̃ eẽ recipit ab alio. ⁊ eſt extra ipſam eſſentiã: fac̃ tñ cõpoſitionẽ cũ ipſa: vt dictũ eſt. Sꝫ in angelis ſolũ ẽ vna cõpoſitio realis. ſ. ex eẽ ⁊ eẽntia. nõ hñt eniꝫ pmã cõpoſitionẽ ex eo ꝙ forme eaꝝ nõ ſunt recepte in mã: vt ſic ex eis poſſit reſultare cõpoſitio forme cũ mã: ſꝫ ſunt forme ſubſiſtẽtes: hñt tñ ſcđam cõpoſitionẽ: qꝛ ſunt cõpoſite ex eſſe ⁊ eẽntia: qꝛ nec eoꝝ eẽntia eſt ſuũ eẽ: ſꝫ ipm̃ eſſe recipiũt ab alio. ⁊ facit cõpoſitionẽ cũ eẽntia. Sꝫ in deo nulla eſt cõpoſitio realis: qꝛ nec hꝫ materiã pte ſui: nec hꝫ cõpoſitionẽ eſſentie cũ eſſe: qꝛ in eo nõ differt eſſe ab eſſentia: nec hꝫ in ſe cõpoſitionẽ rõnis que aliquã diuerſitateꝫ ponat ex pte dei: ſed ſolũ eſt in noſtra ꝯſideratione.

Q̃uõ dr̃nt cõpoſitiones ſubſtãtiaꝝ ſimplicium ⁊ cõpoſitaruꝫ.

¶ Q̃uõ eſſentia eſt in accidentibus.

Nunc reſtat videre q̃liter ſit eẽntia in accñtibꝰ. q̃uõ aũt ſit in oĩbꝰ ſubſtantiis dictũ eſt: ⁊ q̃ ut dictũ eſt: ꝙ eẽntia ꝑ diffinitionẽ ſignificat̃ eo mõ hẽant eẽntiã quo hñt diuiſionẽ: diuiſionẽ aũt hñt ĩcõpletã: q̃ nõ pñt diffiniri niſi ponat̃ ſubm̃ in eorũ diuiſione. ⁊ hoc ideo eſt: q̃ nõ habent in ſe eſſe abſolutum per ſe a ſubiecto.

Lectio. xi.

Oſtq̃ꝫ doctor determinauit de eſſentijs ſubſtantiaꝝ tã ſimpliciũ q̃ꝫ cõpoſitaꝝ: mõ determinat de eſſentia accidẽtiũ. Et diuidit̃ in tres ꝑtes: qꝛ in pª determinat de eſſentia accidentiũ ſm̃ ſe. 2ᵒ determinat de eis in ordine ad ꝓncipia ſubſtãtiaꝝ a q̃bꝰ originant̃. In 3ª oñdit q̃liter ſe habeãt tales eſſentie accidentiũ ad intentiones logicas. ſcđa ibi. (Sed qꝛ id.) tertia ibi. (Sciendũ etiã.) Prima in duas: qꝛ pᵒ oñdit q̃lr̃ inueniat̃ eſſentia in accidẽtibꝰ. In ſcđa cõparant̃ accidentia ad formas ſubſtantiales: ſcđa ibi. (ſed ſicut ex forma ⁊ mã.) pᵒ ꝯtinuat dicta dicẽdis dicẽs: ꝙ qꝛ dictũ ẽ: q̃uõ in oĩbꝰ ſubſtãtijs inueniat̃ eſſentia. Nũc reſtat videre q̃liter eſſentia ſit in accñtibꝰ: ⁊ intẽtio ſua eſt dicere ꝙ in accidẽtibꝰ hñ inuenit̃ eẽntia ſꝫ imꝑfecta ⁊ ĩcõpleta. Et ꝓbat tali rõne: illa q̃ hñt rões incõpletas ⁊ iꝑfectas hñt eẽntias imꝑfectas ⁊ ĩcõpletas: ſꝫ oĩa accñtia ſũt hmõi ergo ⁊c̃. Maior pꝫ: qꝛ diffinitio ĩdicat eẽntiã rei. Minor ꝓbat̃. nã accñtia nõ pñt diffiniri: niſi ponat̃ in eoꝝ diffinitionibꝰ ſubm̃ qđ eſt extra genꝰ ipſoꝝ. eã aũt tota q̃re ſuſcipiũt ſubꝫ de neceſſitate in eoꝝ diffinitionibꝰ eſt: qꝛ nõ hñt per ſe eẽ abſolutũ a ſubõ. ¶ Nota ꝙ ex his q̃ dicta ſunt habet̃ manifeſte ꝙ accñs: nulloᵒ nec ĩtellectiõe ſimplici que eſt nec ĩtellectiõe ꝑ viã cõpoſitiõis ⁊ diuiſionis: põt ĩtelligi ſine ſuo ꝓpõ ſubõ. Et hoc ſic colligit̃: illud qđ nõ põt diffiniri ſine aliquo: nõ põt etiã ĩtelligi ſine illo: ſꝫ accidẽtia ſũt hmõi gᵒ ⁊c̃. maior pꝫ ex h̃ ꝙ diffinitio ſimplicẽ ꝯceptũ ĩtellectꝰ ſignificat. gᵒ qđ nõ p̃t diffiniri ſine aliquo nõ põt etiã ĩtelligi ſine eo etiã ſimplici ĩtellectu. minor ꝓbata ẽ ſupra: gᵒ ⁊c̃. ¶ Dubitat̃ h̃: qꝛ nõ vꝫ veꝝ ꝙ accñs nõ poſſit diffiniri ſine ſubõ: qꝛ certũ ẽ ꝙ illa ẽ bona diffinitio. Albedo ẽ color diſgregatiuꝰ viſus: qꝛ ꝯſtituit̃ ex gñe ꝓpõ albedis. ⁊ dr̃ia ꝓpa q̃ inueniri põt. q̃ q̃dẽ duo ꝯſtituunt verã diffinitionem. Sed ꝯſtat ꝙ in hac diffinitione nõ ponitur ſubm̃: qꝛ nec color nec diſgregatiuus eſt ſubiectum albedinis: ergo in diffinitione ꝓpria accidẽtis non eſt neceſſariũ ponere ſubm̃. In oppoſitũ eſt doctor in littera. ¶ Ad hoc poſſumus dupliciter reſpondere. Uno modo ſic dicendo ꝙ accidens poteſt dupliciter diffiniri. Uno modo logice: ⁊ in tali diffinitione non ponit̃ ſubm̃:

Q̃uõ accidẽs hꝫ eẽntiã ſꝫ nõ ꝑfectam.

Q̃uõ accidẽs nõ põt ĩtelligi eſſe ſine ꝓprio ſubiecto.

Utꝝ accñs poſſit diffiniri ſiñ ſubiecto ꝓpõ.

[...]õ diui[...] ĩtelligẽ[...] ſit per [...]ferẽtias [...]les.

[...]e ſunt [...]vẽ ⁊ q̃ [...]i.

ſz genus ⁊ dr̃ia. Alio mõ põt diffiniri phyſice ⁊ nãliter: ⁊ in tali diffinitione neceſſario ponit̃ ſubiectũ. Sed diffinitio que data ẽ: eſt diffinitio logica: ⁊ ideo ſoluz data eſt per gen⁹ ⁊ dr̃iaz. Sz ſi albedo diffiniret̃ nãliter bene poneret̃ ſubiectũ in diffinitione eius: vt ſic albedo eſt q̃litas ſupficiei habens diſgregare viſum vel aliqd aliud hm̃õi vel poſſumus dicere: ⁊ aliter r̃ndere ⁊ dicere ꝙ i oĩ bona diffinitione acc̃ntis ſiue ſit logica ſiue ſit phica: de neceſſitate includit̃ ſubm: de phica qdẽ non eſt dubiũ. De logica põt ſic declarari. Certũ eſt enim ꝙ qcqd ponit̃ in diffinitiõe alicuius diffinictis aliquã rẽ includit̃ etiã in diffinitione ipſius diffiniti: qcqd ponit̃ in diffinitione aĩalis diffinientis hoĩez totũ includit̃ in diffinitione hoĩs: lz nõ ponat̃ vt pz. Sed in diffinitiõe coloris ipſius q diffinit albedinẽ ponit̃ ſubiectũ. Nã dicimus ꝙ color eſt extremitas ꝑſpicui in corpe terminato. Ecce ſubiectũ: ergo ſubiectũ ponit̃ in diffinitione albedinis. Et ꝑ hoc pz r̃nſio ad argumentũ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed ſicut ex forma ⁊ materia relinquit̃ eẽ ſubſtantiale qñ cõponit̃. Ita ex acc̃nte ⁊ ſubo relinquit̃ eẽ acc̃ntale: qñ accidẽs ſubo aduenit ⁊ ideo etiã nec forma ſubſtãtialis cõpletã eẽntiam hz nec materia q: in diffinitiõe forme ſubſtãtialis oz ꝙ ponat̃ illud cuius ẽ forma. ⁊ ita diffinitio eius eſt ꝑ additionẽ alicuius. qd̃ extra genus eius eſt. ſicut ⁊ diffinitio forme accidẽtalis. vt etiã in diffinitiõe aĩe ponit̃ corpus a naturali qui cõſiderat aĩam ſolũ inq̃ztum eſt forma phyſice cõſiderationis.

¶ Determinat de acc̃ntib⁹ ꝑ cõpationẽ ad formas ſubſtantiales. ⁊ circa hoc duo facit: q: p̃º determinat de eis penes ſilitudinẽ. 2º penes dr̃iaz vel diffinitionẽ. ſcd̃a ibi. (Sed tñ inter formas.) p̃º ergo ponit vnã ſilitudinez q̃ talis eſt. Sicut ex mã ⁊ for^a qñ adinuicẽ cõponunt̃ relinquit̃ vnũ eſſe ſubſtãtiale: ita ex accidẽte ⁊ ſubo relinquit̃ vnũ eſſe accidentale: qñ accidens aduenit ſubo. 2º ponit aliam ſilitudinẽ que originat̃ ex p̃ma: ⁊ eſt talis: q: ſicut accidẽtia nõ hñt eſſentiã cõpletã: ita nec forma ſubſtãtialis completã eſſentiã hz nec mã. Et huius ratio eſt: q: in diffinitione ſubſtãtialis forme etiã oz ꝙ ponat̃ illud cui⁹ eſt forma: ergo diffinitio forme eſt ꝑ additamẽta: q: eſt per additionẽ alicuius qd̃ eſt extra genus ſuũ. ſ. ꝑ mãm. Sicut etiã diffinitio forme accidẽtalis eſt ꝑ additionẽ ſubiecti. vñ in diffinitione aĩe q̃ eſt forma corporis ponit̃ corpus qd̃ eſt mã ab ipſo nãli qui ɔſiderat aĩam ſolũ inq̃ztũ eſt forma corpis phyſici. Nota ꝙ aĩa põt capi dupliciẽ ſeu diffiniri. Uno mõ inq̃ztũ q̃daz forma eſt: ⁊ q: forma vt forma eſt correlatiuũ materie: ideo iſto mõ in diffinitione eius de neceſſitate ponit̃ mã: q: ſiqs vult perfecte diffinire vnũ correlatiuoꝝ: oz ꝙ diffiniat per reliquum.

Qũo for^a eſt correlatiuũ ad materiã ⁊ quõ non.

Cũ ergo phs diffiniat aĩam ſo^m vt forma eſt: ideo ponit in ſua diffinitione materiã: ideſt corpus organizatũ. d. ꝙ in 2º de aĩa. ꝙ Aĩa eſt actus corpis organici phẏſici in potẽ. vitã hñtis. Alio mõ põt ɔſiderari vt eſt ſubſtãtia q̃dam hñs ꝑ ſe eſſe: ⁊ ſic in eius diffinitione nõ ponit̃ mã. Nota ꝙ mã alicuius forme põt dupliciter accipi. Uno mõ vt eſt in formis ſicut dicimus ꝙ lux eſt actus aeris: qui qdẽ aer eſt mã nõ includẽs de forma lucis. Alio mõ põt accipi mã vt formata eſt: ſicut dicimus ꝙ lux ẽ act⁹ lucidi: qd̃ qdẽ lucidũ nõ eſt lucidũ niſi ꝑ ipſam lucẽ. Sed qñ dr̃ ꝙ corpus eſt mã aĩe: nec eſt intelligenduz ꝙ ſit ei⁹ mã informis. ita ꝙ corpus ſupponat̃ aĩe tãq̃ hñs eẽ corporeũ ꝑ aliquã aliã formã q̃ ꝑ aĩam. Sz eſt mã eius formata: vt. ſ. hẽat eſſe corporeũ ꝑ aĩam: ⁊ nõ ꝑ aliã formã.

Quõ for^a ⁊ cã for^al' ɔueniant ⁊ quõ dr̃ant

Sz eius mã informis eſt mã p̃ma. q: vnaq̃q; forma ſubſtãtialr̃ ⁊ imediate vnit̃ materie prime. ¶ Nota ꝙ for^a in ordine ad ſuã mãz informẽ vẽ dr̃ eẽ forma: q: forma ⁊ mã ſunt duo realr̃ diſtincta. Nec vnũ eſt de eẽntia alterius: ſz vnũ eſt de eẽntia materie formate. ⁊ vẽ eſt forma. Et ideo nõ ꝓprie põt dici ꝙ illa. ſ. lux ſit forma eius . ſ. aeris lucidi. Sz bñ ꝓprie põt dici ꝙ ſit cã for^alis eius q: illud eſt cã for^alis alicuius rei quo res hz eẽ tale vnde lux eſt ꝓprie cã for^alis lucidi. Sz nec for^a: vñ adẽ ſũt realiter cã for^alis ⁊ forma: ſz differũt rõne ſo^m in ordine ad diuerſa: q: albedo eſt ꝓprie forma muri: ⁊ eſt cã for^alis muri albi.

Quõ deus põt facẽ aliquã rẽ ſine cã ſua formali.

¶ Nota etiã ꝙ deus nũq̃ põt facẽ aliquã rẽ ſine cã ſua for^ali: q̃cũq; ſit illa res: ⁊ q̃cũq; etiã ſit cã for^alis ſita: ſiue ſit ſubſtãtial': ſiue acc̃ntalis: q: nõ põt ſuppler̃ vicẽ cauſe for^alis: ſed bñ põt facẽ rẽ aliquã ſine ſua for^a. Sicut aliqd̃ ſubiectũ ſine aliquo acc̃nte: lz nõ poſſit facer̃ mãm purã ſine for^a. q: hoc iplicat ɔ̃ditionẽ vt dicet̃ inferius. ¶ Nota ꝙ oĩs cã for^alis q̃cũq; ſit illa ſiue ſit ſubſtãtia ſiue acc̃ns eſt eẽntialis: ⁊ de intrinſeca rõne eius cui⁹ eſt cã: ſz nulla for^a ſubſtantialis nec acc̃ntalis eſt de eſſentia eius cuius eſt for^a: quimo adinuicẽ dñt realr̃: vt dictum eſt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sed tñ inter formas ſubſtãtiales ⁊ accidẽtales tñ itereſt. q: ſicut forma ſubſtãtialis nõ hz ꝑ ſe eẽ abſolutuz ſine eo cui aduenit: ita nec illud cui aduenit. ſ. materia. ⁊ ideo ex ɔiunctione vtriuſq; relinquit̃ illud eſſe in quo res per ſe ſubſiſtit: ⁊ ex eis efficit̃ vnũ per ſe ꝓp qd̃ ex ɔiũctione eoꝝ relinquit̃ eſſentia quedã. vnde forma q̃zuis in ſe ɔſiderata nõ habeat rationẽ cõpletã eſſentie: tñ eſt pars eſſentie cõplete: ſz illud cui aduenit accidẽs eſt ens in ſe cõpletuz ſubſiſtẽs i ſuo eſſe: qd̃ qdẽ eſſe naturalr̃ precedit accidens qd̃ ſuꝑuenit. ⁊ ideo accidẽs ſuꝑueniens ex ɔiũctione ſui cũ eo cui ſuꝑuenit nõ cauſat illud eẽ in quo res ſubſiſtit ꝑ qd̃ res eſt ens ꝑ ſe ſz cauſat quoddã eſſe ſcd̃m: ſine quo res ſubſiſtens intelligi põt eſſe: ſicut primũ intelligi põt ſine ſcd̃o: uel predicatuz ſine ſubiecto vñ ex accidente ⁊ ſubiecto non fit unũ ꝑ ſe ſed unũ ꝑ accidens. ⁊ ideo ex eoꝝ ɔiunctione nõ reſultat eſſentia quedã: ſicut ex ɔiunctione forme cũ materia ꝓp qd̃ accidens neq; rõnez cõplete eſſentie habet neq; pars cõplete eſſentie eſt. Sed ſicut eſt ens ſcd̃m quid ita ⁊ eſſentiam ſcd̃m quid habet.

Que ⁊ q̃ ſint dr̃ie inter formas ſubſtantiales ⁊ accidentales.

¶ Determinat de acc̃ntalib⁹ for^is in ordĩe ad ſubſtãtiales penes dr̃ias. Et ſi bñ ⁊ diligent̃ ɔſideret̃ tangit q̃nq; dr̃ias. d. ꝙ lz for^a ſubalis nõ hẽat ꝑ ſe eſſe abſolutũ ſine eo cuius eſt: ⁊ cui aduenit ita ⁊ acc̃ns nõ hz ꝑ ſe eẽ abſolutũ ſine ſuo ſubo: tñ in hoc eſt p̃ma dr̃ia: q: id cui aduenit for^a ſubal'. ſ. mã nõ hz ꝑ ſe eẽ abſolutuz ſine ſua for^a. Sz illud cui acc̃ns aduenit ſubo eſt nãliter p̃cedit acc̃ns qd̃ ſuꝑuenit. ¶ Scd̃a dr̃ia eſt: q: ex ɔiũctione forme cũ mã relinquit̃ illud eẽ quo res ꝑ ſe ſubſiſtit. Sz ex acc̃nte ⁊ ſubo nõ ɔſtituit̃ vl̃ relinqt̃ illud eẽ i quo res ſubſiſtit: ſz p̃ſupponit̃: vt dcm̃ ẽ. ¶ Tertia dr̃ia eſt: q: ex for^a cũ mã efficiet̃ vnũ ꝑ ſe qd̃ ẽ directe in p̃dicamẽto: ſz nõ ex ſubo ⁊ acc̃nte: imo fit ens vnũ ꝑ acc̃ns cũ non cauſet̃ ex eis illud eſſe in quo res ſubſiſtit ꝑ qd̃ res ẽ ens ꝑ ſe: ⁊ hz poni in p̃dicamẽto. Sz cauſat̃ ſolũ quoddã eſſe ſm: ſine quo res ſubſiſtẽs põt ĩtelligi eẽ: ſic p̃^m põt ĩtelligi ſine 2º: lz nõ ɔuertat̃. ¶ Quarta dr̃ia ẽ: q: q̃zuis for^a ſubal' in ſe ɔſiderata nõ hẽat i ſe rõnẽ cõplete eẽntie: tñ ẽ ps cõplete ⁊ ꝑfecte eẽntie. Sz acc̃ns nec rõnẽ hz cõplete eẽntie: nec eſt ps eẽntialr̃ cõplete: ⁊ ꝑfecte eẽntie: ſz ſic acc̃ns ẽ ens ſm qd. ita hz eſſentiã ſm qd. ¶ Quinta dr̃ia ẽ: q: ex ɔiũctione forme cũ materia: reſultat q̃dã vna eſſentia. Sed ex ɔiũctione accidentis cũ ſubo nõ reſultat eſſentia q̃dã.

Quõ for^a ſubalis nõ hz ꝑ ſe eſſe abſolutũ a materia.

¶ Dubitat̃ aũt de hoc qd̃ dictũ eſt. ſ. ꝙ forma ſubſtantialis nõ hz ꝑ ſe eſſe abſolutũ a mã. q: certũ eſt: ꝙ aĩa rationalis eſt forma ſubſtãtialis: ⁊ tñ hz ꝑ ſe eſſe abſolutuz a mã. vñ põt ſeꝑari ab ipſa ſiue a corpore. ¶ Ad hoc eſt dicendũ ꝙ forma ſubſtãtialis vt forma ſubſtãtialis eſt: nõ hz ꝙ hẽat eſſe abſolutũ a mã: q: ſic oĩs forma ſubſtãtialis hẽret hoc: qd̃ eſt falſum de formis nõ ſubſiſtẽtib⁹. Similr̃ etiã nõ hz dẽpẽdẽs: q: tũc oĩs forma ſubſtãtialis depẽderet qd̃ eſt falſuz de aĩa rõnali: ſz vtrũq; põt ſibi ɔuenire. Et ratio huius eſt: q: illud qd̃ cõuenit alicui inq̃ztũ tale ɔuenit oĩ tali. Si qua igit̃ forma ſubſtantialis nõ hz eſſe abſolutũ vel depẽdẽs: h hz nõ inq̃ztũ forma ſubſtãtialis eſt: ſz inq̃ztũ talis forma: vñ ⁊c̃. Illud bñ eſt veꝝ. ꝙ forma ſubſtãtialis inq̃ztũ talis eſt nõ hz eſſe abſolutũ a mã. Sz ſi aĩa rõnalis hz. nõ hz hoc vt forma ſubſtãtialis eſt: ſz hz vt talis forma ſubſtãtialis eſt ꝑ ſe ſubſiſtens ⁊ ꝑfecta.

Que for^a hẽat eẽntiã magis ip̃fectam an for^a ſubalis an for^a accidentalis.

¶ Dubitat̃ 2º qd hẽat eſſentiã magis incõpletã. vtrũ forma ſubſtãtialis aut forma accidentalis. Dicẽdũ ꝙ iſta pñt dupliciẽ cõſiderari. Uno mõ vt entia ſunt. Alio mõ vt in p̃dicamento ponunt̃. Si p̃º mõ ɔſiderent̃ ſic dico ꝙ forma ſubſtãtialis hz ꝑfectiorẽ eẽntiaz q̃ accidentalis. q: oĩs forma ſubſtãtialis eſt ſubſtãtia: ⁊ oĩs forma accidẽtalis eſt accidẽs. Sz ſubſtãtia vt ſubſtãtia: eſt ꝑfectius ens q̃ accidẽs. ⁊ ꝑ ɔñs hz ꝑfectiorẽ eẽntiaz. Si võ 2º mõ ɔſiderent̃. Sic dicendũ eſt ꝙ accidẽs hz ꝑfectiorẽ eſſentiã in abſtracto: q: ſua eẽntia eſt integra ⁊ ꝑ ſe ponit̃ in p̃dicamẽto ⁊ directe tãq̃ ſpẽs vt albedo. Sed nulla forma ſubſtãtialis hz eſſentiã integrã nec ponitur in p̃dicamento ꝑ ſe ſiue directe: ſz ſolũ ꝑ reductionem. Sz ſi qs obijciat dicens: illud qd̃ hz eſſentiã itegrã eſt ſimplr̃ nobilius ⁊ ſm ſe. q̃ id qd̃ dicit ſolũ ꝑtẽ eẽntie integre. Dicendũ ꝙ hoc eſt veꝝ ceteris ꝑibus: ſicut ꝑfectiorẽ eſſentiã ſimplr̃ hz hõ qui hz eſſentiã integrã q̃ aĩa rõnalis que dicit ſolã ꝑtẽ eſſe integre. põt tñ eſſe talis ps que ſimplr̃ ⁊ ſm ſe erit ſimplicior ſiue ꝑfectior ⁊ habebit ꝑfectiorẽ eſſentiã q̃ aliqd̃ totũ. ⁊ ſic eſt in ꝓpoſito. ſ. de aĩa rõnali. ¶ Deinde cũ dicit.

¶ Sed q: illud qd̃ dicit̃ maxime ⁊ vẽriſſime in quolibet genere eſt cã eorum que ſunt poſt in illo genere: ſicut ignis qui eſt in fine caliditatis eſt cã caloris in reb⁹ calidis: vt in ſcd̃o meta. dicit̃ ideo ſubſtãtia que eſt principiuz in genere entis maxime ⁊ veriſſime eſſentiã habens: oportet ꝙ ſit cã accidentiuz que ſcd̃ario ⁊ q̃ſi ſm qd rationẽ entis participant.

Quõ accidentia oriũt̃ a ſuba.

¶ Determinat de accidentib⁹ per cõꝑationẽ ad ſubſtantiam a qua originant̃ ⁊ cauſant̃: ⁊ diuidit̃ in ꝑtes duas. q: p̃º h declarat in cõi: ꝙ ob neceſſitatẽ accidẽtia cauſant̃ a ſubſtãtia. Scd̃o hoc declarat in ſpãli: ibi. (qd̃ tñ diuerſimode.) Dicit ergo p̃º ꝙ accidentia cauſant̃ a ſubſtãtia: ⁊ probat ꝑ talẽ rationẽ: illud qd̃ eſt maximũ ⁊ primũ ⁊ vẽriſſimũ in aliquo genere eſt cã oĩum alioꝝ. Sz ſubſtantia eſt maximũ ⁊ primũ ⁊ vẽriſſimũ in genere entis. ergo eſt cã oĩum entiuz. Maior pz ꝑ phm. 2º meta. Põt tñ declarari ſicut ipſe ibidẽ declarat. d. ꝙ ignis qui eſt infinite caliditatis eſt cã caloris in reb⁹ oĩb⁹ calidis. Minor ſatis pz: q: ſola ſubſtãtia de ſui nã eſt ens ꝑ ſe exiſtens. oĩa aũt alia: hñt alijs inherere: ergo ſequit̃ ɔcl̃o ꝙ oz ꝙ ſola ſubſtãtia ſit cã oĩuz accidentiũ: que ſcd̃ario: ⁊ q̃ſi ſm qd rationẽ entis ꝑticipãt.

Quõ ignis ſit cã oĩuz calidorũ ⁊ quõ nõ.

¶ Dubitat̃ aũt de ꝓpoſitione maiori q̃ztũ ad ſuã declarationẽ: q: dicit̃ ꝙ ignis eſt cã caloris in oĩbus calidis. q: q̃nq; videmus ꝙ ſol eſt cã caloris in aliquo ⁊ non ignis: q: ⁊ motus eſt cã caloris in aliquo ſine igne. Ad hoc poſſet ſic r̃nderi ꝙ ignis eſt cã caloris in oĩbus calidis ſupple q̃ ſunt calefacta ꝑ ignẽ: ⁊ nõ in oĩbus calidis ſimplr̃: ⁊ tunc ꝓpoſitio eſt clara. Uel poſſumus aliter r̃ndere ⁊ melius dicendo: ꝙ ignis eſt cã caloris in oĩbus q̃cũq; ſint illa. Cuius rõ eſt: q: illud qd̃ eſt ꝑ eſſentiã tale eſt cã oĩum alioꝝ que ſunt talia ſolum ꝑ ꝑticipationẽ. Sicut q: deus ſolus ꝑ eſſentiã ſuã eſt bonus ⁊ ens: ideo eſt cã bonitatis ⁊ entitatis in oĩb⁹ alijs rebus. Sed ignis eſt calidus ꝑ eſſentiã ſuã. Alia võ oĩa ꝑ ꝑticipationẽ ex eo ꝙ caliditas intẽſa vẽ originant̃ ex p̃ncipijs eſſentialib⁹ ipſius ignis qd̃ nõ eſt vex in alijs. ¶ Ad ar^m in ɔ̃riũ eſt dicendũ ꝙ aliqd põt eſſe cã alterius dupliciẽ. Uno mõ ꝑ actualẽ actionẽ ſuã: ⁊ iſto mõ ignis nõ eſt cã caloris in oĩb⁹ reb⁹ calidis: ſz ſolũ in aliqb⁹. Alio mõ aliqd eſt cã alicuius ꝑ q̃ndã ꝑticipationẽ. ⁊ ſic ignis eſt vl̃r cã caloris in oĩb⁹ alijs reb⁹ calidis: q: nihil eſt calidũ niſi per caliditatẽ q̃ eſt q̃dã ꝑticipatio caliditatis ignis. vñ magis dz dici ꝙ ignis ſit cã caloris in oĩb⁹ calidis q̃ ſol: q̃uis ipſe ignis hẽat illã vĩtutẽ a ſole: q: ſol nõ eſt calidus ꝑ eſſentiã ſuã ſicut ignis: ſed ſolũ vĩtualiter. Sed ignis per ſolam eſſentiam ſuã eſt calidus ergo ⁊c̃.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Quod tamẽ diuerſimode ɔtingit. qa enim ꝑtes ſubſtãtie ſunt materia ⁊ forma: ideo quedam accidẽtia principaliter ɔſequunt̃ formaz ⁊ qdem materiã. forma aũt inuenit̃ aliq̃ cuius eſſe nõ depẽdet a materia: ut aĩa ĩtellectualis. Materia võ nõ habet eſſe niſi per formã. vñ in accidẽtibus que ɔſequunt̃ formã eſt aliqd qd̃ nõ habet cõmunicationẽ cum materia. vt intelligere qd̃ nõ eſt per organũ corporale. ſicut ꝓbat phus in tertio de aĩa. aliqua võ ex cõſequentibus formã ſunt que habent cõmunicationẽ cũ materia: ſicut ſentire. Sed nullũ accidẽs ɔſequit̃ materiã ſine cõicatiõe forme.

Quõ aliq̃ acc̃ntia ſequunt̃ formaz ⁊ aliq̃ materiã.

¶ Declarat in ſpãli quõ accidentia cauſant̃ ex principijs ſubſtãtie. ⁊ diuidit̃ in tres ꝑtes ſm ꝙ tres diſtinctiones caliditatis accidentiũ ponit. ſcd̃a ibi. (In his tñ accidentibus.) tertia ibi. (Sciendũ eſt.) Dicit ergo p̃º ꝙ q: accidentia cauſant̃ ex p̃ncipijs ſubſtãtie ⁊ p̃ncipia ſeu partes ſubſtãtie ſunt mã ⁊ forma: ideo ſeqnit̃ ꝙ q̃daz accidẽtia p̃ncipaliter ɔſequunt̃ formã: ⁊ q̃dã p̃ncipaliter materiã. ⁊ ſtatim adiungit diuerſitates accidentiũ que ɔſequunt̃ formã ⁊ dicit ꝙ q: q̃dã forma inuenit̃ cuius eſſe nõ dependet a mã: ſicut eſt aĩa rõnalis. q̃dã võ eſt forma cuius eſſe dependet a mã vt alie forme: ideo inter accidentia que ɔſequunt̃ formã aliquã: quedã ſunt que nõ habent cõmunitatẽ cũ materia: ſicut intelligere ⁊ velle que nõ ſunt per organa corpalia ſicut probat phus 3º de aĩa. Quedã võ ex ɔñtibus formã ſunt que hñt cõmunitatez cũ mã: vt ſentire ⁊ alia hm̃õi: ſed q: mã non hz eſſe niſi per formã. ideo nullũ accidens ɔſequit̃ materiã ſine cõmunicatione forme. ¶ Nota ꝙ ex his que habent̃ in littera manifeſte colligit̃ ꝙ illa diſtinctio in qua dicit̃ ꝙ q̃dam accidẽtia ɔſequunt̃ formã. q̃dã võ materiã nõ eſt intelligenda cũ p̃ciſione. ſ. vt illa que dicunt̃ ɔſequi materiaz: ⁊ ab illa cauſari nullo mõ ɔſequunt̃ formã: ⁊ illa q̃ dicunt̃ ɔſeq formã nullo mõ ɔſequunt̃ materiã: ſz hoc eſt intelligendũ q̃ztũ ad p̃ncipalitatẽ: vt. ſ. illa dicant̃ ɔſequi materiã q̃ materiã p̃ncipalr̃ ɔſequunt̃. Et ſimilr̃ eſt intelligendũ de forma. Et hoc totũ accipit̃ a doc. q dicit ꝙ q̃dã accidẽtia ſunt q̃ p̃ncipalr̃ ɔſequunt̃ formã. q̃daz võ materiã ɔſequunt̃. ¶ Sed ſtatim orit̃ dubitatio: qa loquendo de accidẽtibus que ɔſequunt̃ materiã ⁊ formã: ſed p̃ncipaliter formã diſtinguit dicens ꝙ q̃dã talia accidẽtia ɔſequunt̃ formã ſine cõmunicatione vel cõmunitate materie. q̃dã võ cũ cõmunicatione materie. tamẽ oĩa accidentia q̃ ɔſequunt̃ formã ſm ea q̃ dicta ſunt dñt ɔſeq cõ cõmunicatione materie.

Quõ aliq̃ for^a cõicat cum mã.

¶ Ad hoc eſt dicendũ ꝙ aliquã formã habere cõmunicationẽ cũ mã põt intelligi dupliciẽ vno mõ ꝑ vnionez vel informationẽ. ⁊ iſto mõ ſolus deus ⁊ angeli ſunt forme nõ cõmunicãtes cũ mã. Sed ipſa aĩa rõnalis bene eſt forma cõmunicãs cũ mã: q: vnit̃ materie ⁊ ipſam informat. Alio mõ põt in

telligi cõmunicare cũ materia q̃tũ ad immerſionẽ ⁊ to/talem capacitatẽ ab illa. Et iſto mõ non ſolũ deus ⁊ angeli ſed nec ipſa anima rõnalis eſt forma cõmunicans cũ materia: q: non cõprehendit̃ totaliter ab illa ſiue ab ipſa materia: quinimo q̃tuz ad aliquas ſuas potentias ſupra ipſam. ſ. materiã eleuat̃: ⁊ ſimiliter immergit̃ ei. ⁊ eo ꝙ tendit̃ ita vt ad ſui diuiſionem diuidat̃ imo eſt tota in toto ⁊ in qualibet parte ſm Augm. Et illo mõ procedebat argm. Sed p° modo intelligebat doc. ſuperius. ⁋ Dubitatio eſt vtrũ hoc ſit verũ qð dicit doctor in littera. ſ. ꝙ intelligere eſt accidens ꝯſequens ipſam animã rõnalem ſine cõmunicatione corpis: ⁊ videt̃ ꝙ nõ: q: ſm phi ſententiã nõ eſt intelligere ſine phantaſmate in vita preſenti.
Quõ itelligit̃ eſt act⁹ aĩe ſine cõicatione corporis. Sed phãtaſma nõ põt eſſe ſine corpore: ergo ⁊c̃. ⁋ Ad hoc eſt dicendũ ꝙ aliqua forma põt habere aliquã opa/tionẽ cũ cõmunicatione corpis dupl'r vno mõ ſolum ex pte obiecti. Et iſto mõ oẽs opationes aĩe ꝯſequunt̃ aĩaz cũ cõicatione corpis ⁊ etiã ipm intelligere de quo tñ minus videbit̃. Cuius rõ eſt: q: obm intellectus nr̃i in ſtatu iſto pñti eſt qditas rei mãlis abſtracta a ꝯditionib⁹ mãlibus. qð qdẽ cõpleri nõ põt niſi mediãte ſenſu ⁊ phãtaſmate q̃ qdẽ ſuas opationes ſine organis corporeis exercere nõ pñt: ⁊ ſic p ꝯñs itelligere eſt cũ cõicatione corporis ex pte obi. Alio mõ aliq̃ opatio põt ineẽ alicui forme cũ cõicatione corporis nõ ſolum ex pte obiecti: ſed etiaz ex pte organi ſeu ſubiecti. Et iſto mõ omnes opationes anime inſunt ipſi anime cũ cõicatione corporis p̃ter ipm intelligere ⁊ velle: q: non exercent̃ per aliquod organuz corporale: ⁊ iſto mõ debet intelligi dictum illud phi. ſ. ꝙ itellectus eſt ſeparatus. ver eſt ab organo corporali ſeu ſubiecto. nõ autẽ ſm ſe ſiue ab obiecto quod idem eſt ⁊ per ea que dicta ſunt: patet rñſio ad argumentũ: q: ſolũ arguebat intelligere eſſet cum cõmunicatione materie ſiue corporis ex parte obiecti.

⁋ Deinde cum dicit.

⁋ In his tñ accidentib⁹ q̃ materiã ꝯſequunt̃ inuenit̃ q̃dã diuerſitas. q̃dã eniz accidẽtia ꝯſequunt̃ materiã ſm ordinẽ quẽ hñt ad formaz ſpãlẽ ut maſculinũ ⁊ femininũ in aĩab⁹ quoꝝ diuerſitas ad materiã reducit̃ vt dicit̃ in. x. meta. vñ remota forma aĩalis dicta accidentia nõ remanẽt niſi equoce. quedã v̓o ꝯſequunt̃ materiã ſm ordinẽ quẽ hñt ad formã generalẽ. ⁊ ideo remota forma ſpãli adhuc in ea remanẽt. ſicut nigredo cutis eſt in ethiope ex mixtione elementorum ⁊ nõ ex rõne anime: ⁊ ideo poſt mortem in eo remanet.

⁋ Ponit ſecundã diuerſitatẽ circa cauſalitatez accidentium: ⁊ circa hoc duo facit: quia p° facit quod dictũ eſt. 2° v̓o ponit corm quoddã: ſecunda pars eſt ibi. (Et quia vnaqueq̃z:) Dicit ergo p° ꝙ etiã in accidentibus que cõ-
Quõ diuẽſa accidẽtia diuerſimo de ꝯſequũtur mãm. ſequunt̃ materiã eſt quedã diuerſitas: quia quedã accidentia ſunt que ꝯſequunt̃ materiã ſm ordinem quẽ habent ad formas ſpãles ſicut maſculinũ ⁊ feminuz in animalibus quoꝝ diuerſitas reducit̃ ad materiã: vt dicit̃ in 4° vel decimo metaph. ⁊ ideo ſequit̃ ꝙ remota forma animalis nõ remaneant illa accidentia p̃dicta niſi equoce.
Quõ cutis ethiopis ẽ eadez poſt mortem. Quedã v̓o conſequunt̃ materiã ſm ordinez quem hñt ad formã generalẽ. ⁊ talia remota forma ſpãli adhuc in ea remanent ſicut eſt nigredo cutis in ethiope que qdez cauſatur ex diuerſa cõmixtione elementoꝝ ⁊ nõ ex ratione anime. ⁊ talia etiã poſt mortẽ remanent v̓e ⁊ nõ equiuoce ſed vniuoce. ⁋ Nota ꝙ forma mixti eſt forma ge-
Quõ forma mixti ẽ forma gñalis alie forme ſũt ſpãles. neralis. alie v̓o forme ſuper formã mixti ſunt forme ſpeciales vt eſt anima rationalis ⁊ anima ſenſitiua ⁊ relique omnes: ⁊ ideo accidentia que ꝯſequuntur materiaz ſm ordinem quez habent ad formã anime alicuius ſicut eſt intelligere ⁊ velle: ⁊ alia huiuſmodi dicunt̃ ꝯſequi ipſaz ſm ordinem quem hñt ad formã ſpãlem. illa v̓o que cõſequuntur materiã ſm ordinem quẽ habent ad formaz mixti dicunt̃ conſequi materiã in ordine ad ipſaz formã generalem. ⁋ Dubitat̃ vtrũ eadem albedo numero ſiue nigredo que terminat in viuo remaneat in mortuo ⁊ videt̃ ꝙ ſic: quia ſenſus nõ decipitur circa propriũ obiectum. obiectũ autẽ viſus eſt color. Cũ ergo viſui videat̃ eſſe vna numero videt̃ ꝙ ſit vna numero ergo ⁊c̃. In oppoſitũ eſt cõmunis doctrina oĩum. ⁋ Dicendum eſt ꝙ albedo ſeu nigredo que ſit in vno hoĩe viuo remanet eadem ſpecie in hoĩe mortuo: ſed nõ eadẽ numero. Cuius ratio eſt q: deſtructo ſubiecto deſtruunt̃ de neceſſitate oĩa accidentia que ſunt in ſubõ illo. Sed quando hõ morit̃ deſtruit̃ ſubiectũ qð erat prius: q: variat̃ forma eẽntialis ex eo ꝙ vna forma recedit. ſ. aĩa rationalis: ⁊ aduenit alia forma. ſ. cadaueris ſiue corpeitatis que differt ſpecie a prima. variata aũt forma ſubſtãtiali variat̃ ſubiectum ⁊ ſuppoſitũ. quod per illam formã cõſtituit̃. vñ corpus mortuũ ⁊ viuũ nõ ſolum differunt numero: ſed etiã ſpecie. ⁊ hoc ꝓpter diuerſitatẽ formaꝝ ſpecie differentiũ. ergo cũ accidentia prima ſint deſtructa ſequit̃ ꝙ illa que poſtea adueniũt differãt numero a primis: q: nihil deſtructũ poteſt idẽ numero reparari: ſed ſolũ idem ſpecie. dico tamẽ virtute creata ſiue naturali. virtute eniz diuina oĩa ꝑmanentia deſtructa ⁊ ãnihilata poſſunt eadẽ numero reparari. ⁋ Nota tamẽ ꝙ licet ſubſtãtie adinuicem ſpecie differãt. nõ tamẽ oportet vt iſta accidentia differant ſpecie: q: nõ eſt incõueniens ꝙ idem accidens ſpecie ſit in diuerſis ſubiectis ſpecie. ſicut eadem albedo ſpecie eſt in hoĩe: ⁊ eſt in equo cuius ratio eſt: qa accidẽtia nõ recipiunt ſpeciẽ a ſubiectis ſed ſolum numerũ. Ad argumentũ aũt eſt dicenduz ꝙ licet albedo pertineat ad viſum tãq̃ ad proprium obiectum nõ tamen identitas vel diuerſitas albedinis eſt ꝓpriũ obiectũ viſus: ⁊ ideo viſus non decipitur quin bene cognoſcat ꝙ albedo erat in hoĩe viuo ⁊ in hoĩe mortuo. Sed vtrũ ſit eadem vel diuerſa circa hoc decipit̃: quia non ꝑtinet ad viſum: ſed ad intellectũ qui intelligit ꝙ mutato ſubiecto mutatur ⁊ accidens ⁊ corrumpit̃ ita ꝙ nõ poſſint tranſire de ſubiecto in ſubiectũ. Unde Boetius dicit ꝙ accidentia ſunt tã dedignantis nature ꝙ penetrari quidem poſſunt: tranſmutari v̓o aut alterari: vel corrumpi minime.

Utrum eadem albedo que fuit in viuo remaneat in mortuo ... (margin note cut off at the gutter)

⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Et qa vnaqueq̃z res indiuidual'r ex materia. ⁊ collocat̃ in genere vel ſpẽ p ſuã formaz. Ideo accidẽtia que ꝯſequunt̃ materiã ſunt accidẽtia indiuidui ſm que etiã indiuidua eiuſdẽ ſpeciei differũt adinuicem. Accidẽtia v̓o que ꝯſequuntur formã ſunt ꝓprie paſſiones generis vel ſpeciei. vñ inueniunt̃ in oĩbus participantibus naturaz generis uel ſpeciei ſicut riſibile ꝯſequit̃ in hoĩe formã: qa riſus ꝯtingit ex aliq̃ apprehenſione anime hominis.

⁋ Ponit corrm. d. ꝙ quia vnaqueq̃z res indiuiduatur ex materia. ſ. ſignata. ⁊ hoc ſupple in iſtis compoſitis et collocatur in genere: vel in ſpecie per ſuam formaz: ideo accidentia que conſequunt̃ materiã ſunt accidentia indiuidui ſm que indiuidua eiuſdem ſpeciei adinuicem differunt. Accidentia v̓o que conſequunt̃ formã ſunt proprie paſſiones generis vel ſpeciei ſicut riſibile in homine conſequit̃ formã hominis: quia riſibile ꝯuenit anime hominis. Nota ꝙ ex his que dicunt̃ hic habet̃ expreſſe a doctore. ꝙ indiuidua eiuſdẽ ſpeciei proprie loquendo nõ differunt abinuicem eſſentialiter ſed ſolũ accidentaliter: qa nõ differunt niſi per differentias accidentales: qa expreſſe dicit ꝙ indiuidua eiuſdẽ ſpeciei differunt abinuicẽ per accidentia indiuiduãtia. Nota ꝙ ridere nõ eſt propriũ hoĩs ſed eius accidẽs cõmune. Cuius ratio eſt quia propriuz: vt habetur in ꝓhemio: eſt qð ineſt omni

ſoli et ſemꝑ ſed licet ridere inſit hoĩ et ſoli non tñ ſemꝑ. ſed aliq̃n nõ. n. hõ ſemꝑ actu ridet. Sed ꝓprie ꝓprium hoĩs eẽ riſibile: q: h° ſꝑ actu hoĩ ineſt. Semꝑ. n. hõ ẽ actu riſibilis. i. actu ſemꝑ hẽt aptitudinẽ ad ridẽdũ q̃n actũ nõ ridet. Nã ſm grãmaticũ oĩa noĩa deſinẽtia in bilis denotant aptitudinẽ. vt amabilis docibilis ⁊ de alijs. deſinẽtia v̓o in oſus plenitudinẽ: vt delitioſus plen⁹ delitijs. deſinere v̓o in bũdus ſilitudinẽ: vt amabũdus ſilis amãti vnde verſus. ⁋ Oſus plena notat ſimilat bundus bilis aptat. Cũ g° hoc nomen riſibilis deſinat in bilis iõ notat ſolam aptitudinem et non actum.

⁋ Deinde cum dicit.

⁋ Sciendũ ẽt eſt ꝙ aliq̃n accidentia ex principiis eẽntialibus cãntur ſm actum perfectuz ſicut calor in igne qui ſemꝑ actu eſt calidus. Aliquando v̓o ſm aptitudinem tm̃ ſed cõplementum accipiunt accñtia ex agente exteriori ſicut diaphaneitas in aere que completur per corpus lucidum exterius: ⁊ in talib⁹ aptitudo ẽ accñs inſeꝑabile: ſed complementũ qð aduenit ex aliquo principio qð eſt extra eẽntiaz rei vel quod nõ intrat ꝯſtitutiõem rei eſt ſeꝑabile: ſicut moueri ⁊ huiuſmodi.

⁋ Ponit tertiã cãlitatẽ ſeu diuerſitatẽ cãlitatis accñtium et dicit ꝙ ẽ diligent̃ ſciẽdũ ꝙ aliq̃n accñtia cãntur ex principijs eẽntialib⁹ ſm actũ ꝑfectũ ſicut calor in igne qui ſꝑ calidus ẽ. Aliq̃n v̓o ſolũ ſm aptitudinẽ ſed cõplementuz actualẽ accidit ex agẽte exteriori. ſicut diaphaneitas in aere cõplet̃ p corp⁹ lucidũ exteri⁹: ſed tñ ſm aptitudinẽ cãt̃ ex ꝑncipijs eẽntialib⁹ aeris: et ĩ talib⁹ aptitudo ſola ẽ accidens inſeꝑabile: ſed cõplementũ ſolũ qð aduenit ex aliq̃ ꝑncipio qð ẽ extra eẽntiã rei qð qdẽ nõ intret ꝯſtitutiõem rei eſt accidẽs ſeꝑabile ſicut moueri ⁊ hmõi. ⁋ Dubitatur vtꝝ ignis poſſit frigefieri ſicut aq̃ calefieri. Ad h° breuiter rñdeo ꝑ ea q̃ dič hic doctor. dicit. n. ꝙ ignis ſꝑ actu ẽ calidus. illud aũt ꝙ ſꝑ ineſt actu rei ab ipſa ſeꝑari nõ poteſt. Si g° caliditas ſemꝑ actual'r ineſt igni nõ põt ineſſe
...tꝝ ignis poſſit frigefieri ſicut aq̃ calefieri (margin note cut off at the gutter) frigiditati cũ iſta ſint ꝯria: et ꝯria ſimul eẽ nõ pñt in eodẽ ſbõ. Dici tñ ꝯſuenit ꝙ lʒ ignis nõ poſſet frigefieri põt tñ mitigari in ſua caliditate. Et hoc nõ ẽ incõueniens cũ caliditas hẽat latitudinẽ in ſua eẽntia et ſuſcipiat magis ⁊ minus. Sed nũc ſtatim occurrit inſtãtia de igne q̃ fuit in camino pueroꝝ ⁊ ipſos nullo mõ calefaciebat cũ tñ omne agẽs actualiter hñs aliq̃z q̃litatẽ actual'r dʒ ſuam opationem exercere ſi tñ patiẽs ſit pñs. ⁊ diſpoſitũ. ſed certum ẽ ꝙ ibi erant patientia calefactibilia. ſ. ibi tres pueri. cum g° nõ calefierẽt hoc nõ vꝫ poſſe eẽ niſi ꝙ ignis iſte nõ erat actu calidus: ſed frigidus ⁊c̃. ⁋ Ad hoc ẽ dicẽdũ ꝙ ille ignis erat actu calidus: ⁊ illi pueri erant calefactibiles hñ ſicut alij ſunt nõ tñ calefiebant q: hoc erat virtute diuina que actiõem ignis ſuſpendebat agere ne in pueros egrederetur. nec h° ẽ ipoſſibile deo. q: nõ iplicat ꝯdictionem.
...ruz mã ...t eẽ ab/ ...ũ ſine ...ma. (margin note cut off at the gutter) ⁋ Dubitat̃ iteꝝ de eo qð dcm̃ eſt ſupra: ꝙ mã non hẽt eẽ abſolutũ ſine forma. ⁊ infra dicit ꝙ mã non hẽt eẽ niſi ꝑ formã. vtrũ h° ſit veꝝ ⁊ vr̃ ꝙ nõ: q: illa que ſunt realiter diſtincta ab inuicẽ vnũ hʒ eẽ ſine alio. Sed mã realit̃ diſtinguit̃ a forma g° ⁊c̃. ⁋ Ad hoc ẽ dðm breuit̃ ꝙ ẽ impoſſibile quacũq̃ v̓tute ẽt diuina mãm fieri ⁊ eẽ ſine forma. Cui⁹ rõ ẽ: q: illud qð iplicat ꝯdictiõem nullo mõ ꝑt eẽ vl' fieri q̃cũq̃ v̓tute. Sʒ mãm eẽ actu ſine forma iplicat ꝯdictiõez. g° ⁊c̃. maior pʒ ⁊ mĩor declarat̃. q: forma ẽ q̃ dat eẽ actu rei ſeu mãe: dicere g° ꝙ mã hʒ eẽ actu ſine forma: ẽ dicere ꝙ mã hʒ eẽ actu ſine actu: qð iplicat ꝯdictiõez. Cõtra iſtã ſolutiõem arguũt quidã ſic. Duplex põt eẽ eẽ ipi⁹ mãe. ſ. eẽ formale ⁊ eẽ eẽntiale. Et dꝫ ꝙ dicere mãz hẽre eẽ formale ſine forma hñ eẽt iplicatio ꝯdictiõis ſic dicere hẽ eẽ albũ ſine albedine. ſʒ dicere mãm hẽre eẽ eẽntiale nõ ẽ aliq̃ ꝯdictio. ⁋ Ad hoc dðm ꝙ hoc ꝓ certo nihil valet ad ꝓpoſitũ q: nõ ſolũ eẽ formale mãe ẽ a forma: ſʒ ẽt eẽ eẽntiale: ẽt ſi tale eẽ hʒ a forma quantuz ad actualẽ exñtiã: q: oĩs actualis exñtia ẽ per aliquẽ actuz. Cũ g° mã de ſe ⁊ in eẽntia ſua ſit pura potentia: vt ſuppono ad pñs: ſeqtur ꝙ ſi dʒ actualiter ſubſiſtere vel exiſtere ꝙ h hẽat ab actu ab aliquo diuiſo ab ipſa. hic ãt actus non eſt aliud q̃ forma ergo ⁊c̃.

S Ciendum ẽ ẽt ꝙ in accñtibus. Alio modo ſumit̃ gen⁹: differẽtia: ⁊ ſpẽs q̃z in ſbũs quia enĩ in ſbũs ex mã ⁊ forma ſubſtantiali efficitur ꝑ ſe vnũ. una q̃dã natura ex eoꝝ ꝯiunctione reſultãte que ꝓprie in predicamẽto ſbẽ collocat̃. Jõ in ſbũs noĩa concreta que cõpoſitũ ſignificant ꝓprie in genere eẽ dicũt̃ ſicut gña uel ſpẽs ut homo uel aĩal. Non ãt forma uel mã ẽ ĩ p̃dicamẽto hoc modo niſi ꝑ reductiõem ſicut ꝑncipia in genere p̃dicamẽtorũ eẽ dicũt̃: ſed ex accñte ⁊ ſubiectio nõ fit unũ per ſe. ⁋ Unde non reſultat ex eorum ꝯiunctione aliqua natura cui intentio generis uel ſpẽi poſſit attribui. vnde noĩa accidẽtalia cõcretiue dicta non ponuntur in predicamento. ſicut ſpẽs uel genera. ut album uel muſicum. niſi per reductiões ſed ſolum ſm ꝙ abſtracta ſignificatur. ut albedo muſica.

⁋ Lectio. xii.

p Oſtq̃ doctor determinauit ſuperius de eſſentia accidentium: modo in parte iſta determinat vel oſtendit: qualiter iſte eẽntie ſe habent adinuicem ſeu quomodo ſe habeant ad intentiones logicas: que ſunt genus: ſpecies et differentia ⁊c̃. Et diuiditur in duas partes: quia primo facit qð dictum eſt. 2° v̓o ſoluit quaſdam dubitationes. ſcða ibi (quia ꝓprie paſſiones) Primo adhuc in duas. Quia p° manifeſtat quomodo accidentia directe ponantur in predicamẽto: ⁊ per conſequens quo modo ſe habeant ad intentõez ſpeciei. In ſcða v̓o oſtendit quomodo ſe habeant ad genus ⁊ differentiam. ſcða ibi (Et quia accñtia) Premittit ergo primo ꝙ eſt diligenter: ſciendu ꝙ alio modo ſumitur genus: ſpecies: ⁊ differentia in accidentibus q̃z in ſubſtantijs ⁊ declarat ſeipſum dicens ꝙ quia in ſubſtantijs compoſitis ex materia ⁊ forma efficitur vnum per ſe quadam natura reſultante ex coniunctione eorum que quidem ꝓprie ⁊ directe in predicamento ſubſtantie collocãtur. Et iõ in ſubijs noĩa cõcreta q̃ compoſita ſũt ꝓprie in predicamẽto dicuntur eẽ ſicut genera vel ſpecies vt aĩal vel hõ. ſed hoc mõ materia ⁊ forma nõ ſunt in predicamento niſi per reductionem ſicut ꝑncipia dicuntur eſſe ĩ p̃dicamẽto ſuoꝝ ꝑncipiorum. ſed ex ſubiecto ⁊ accidente nõ fit vnum per ſe ⁊ iõ non reſultat ex ꝯiunctione ipſorũ aliqua natura cui intentio generis vel ſpẽi poſſit attribui. Et iõ nomina accidentalia in cõcreto dicta nõ ponuntur ĩ p̃dicamento ſicut ſpecies vel genera: ſicut album ⁊ muſicum: niſi ſolum per reductionem. Scðm v̓o ꝙ in abſtracto ſignificantur bene ponuntur vt albedo ⁊ muſica. Quõ ĩ ſubſtãtijs abſtractũ nõ ẽ in p̃dicamẽto niſi ꝑ reductõez ⁊ in accñtib⁹ cõcretũ nõ ẽ in p̃dicamẽto niſi ꝑ reductiõez
⁋ Nota ꝙ predicamentum eſt ordinatio predicabilium ſm ſub ⁊ ſupra. Illa ergo quibus non poſſunt attribui intentiones p̃dicabiliũ que ſunt gen⁹ ⁊ ſpẽs ⁊ dr̃ia nõ pñt directe ĩ p̃dicamẽto collocari: cũ g° in ſubijs ſumptis ĩ abſtracto nõ pñt attribui intẽtiões logice vl'es eo ꝙ ſignificant̃ ꝑ modũ ptis: ⁊ ſic de iferiorib⁹ p̃dicari nõ pñt ſeqt̃ ꝙ cis ſubijs in abſtracto ſumptis nõ ꝯueniat directe ĩ p̃dicamẽto eẽ. ſed ſolũ per reductionez ſicut partes rationes totius. Nota ẽt q: ſm Ariſt. in libro p̃dicamẽtoꝝ. Ens ꝑ ſe ⁊ reale ẽ illud qð in. x. p̃dicamẽta diuidit̃. Cũ g° albũ

⁊ hmōi ſit ens per accidens cum dicat quid compoſitū ex accñte ⁊ ſubiecto indeterminato quod ſignificat: ideo merito ſeqtur ꝙ accidens in ꝯcreto ſūpto nō ſit directe ī ꝑdicamento. ſed ſolū per reductiōem: qꝛ ē in ꝑdicamēto ſubſtātie rōne ſubiecti. In ꝑdicamēto vō q̄litatis rōe albedinis quā principaliter dicit. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et quia accidentia nō cōponūtur ex mā̄ et forma. iō nō pōt in eis ſumi genꝰ a mā̄ ⁊ dr̃ia a forma ſicut in ſbūs cōpoſitis: ſꝫ oꝫ ut primo genus ſumať ex ipſo mō eēndi ſm ꝙ ens diuerſimode ſm priꝰ ⁊ poſteriꝰ de decē generibus predicať. ſicut diciť quantitas ex eo ꝙ eſt mēſura ſubſtātie. ⁊ qualitas ſm ꝙ ē diſſinitio ſubſtātie. ⁊ ſic de aliis ſm pħm in. ix. metaph. Differētie vō in eis ſumuntur ex diuerſitate principiorum ex quibus cauſantur.

Unde ſumať genꝰ ⁊ dr̃a i accñtibus

¶ Declarat vñ ſumatur genus ⁊ dr̃a in accidētibus. ⁊ dicit ꝙ qꝛ accidētia nō ꝯponūť ex mā̄ ⁊ forma: iō in eis nō ſumiť genꝰ a mā̄ ⁊ dr̃a a forma ſicut dcm̄ ē in ſubſtijs ꝯpoſitis. ⁊ declarat vñ ſumať genꝰ ⁊ dr̃a in accñtibus: ⁊ dicit ꝙ genꝰ ſumiť ex ipſo mō eēndi ſm ꝙ ens ꝑdicať diuerſimode ſm prius ⁊ poſteriꝰ: ſicut h̄ genꝰ qđ eſt q̄litas ſumitur ab ipſo mō eēndi: qui ē eē diſpōnem ſubē. quātitas vō ſumiť ab ipſo mō eēndi q ē mēſura ſubſtantie: ⁊ ſic de alijs ꝑdicamētis ſm pħm. 9. metaph. Dr̃e vō ſumūť in eis ſꝫ diuerſitatē ꝑncipiorꝫ ex qbus cāntur.

Quare pre dicamenta nō ſint realiť adinuicem

¶ Nota ꝙ ex his que hic dicūť a doctore aliq accipiunt ꝙ ꝑdicamēta adinuicē nō differant realř. ſed ſolū ſm diuerſos modos eēndi ⁊ iō dicūt diſtinctionē ꝑdicamētoꝝ non eē ſumēdā ex diuerſitate realitatū ⁊ eēntiarū: ſed ex diuerſitate modoꝝ eēndi. vñ dicunt ꝙ ſuba non differt a quātitate ⁊ qualitate ex eo ꝙ dicāt diuerſas eēntias. ſꝫ ex eo ꝙ dicūt diuerſos modos eēndi. vñ ſuba hꝫ iſtum modū eēndi q ē hēre eē per ſe. Quātitas vō hꝫ iſtū modū eēndi q ē menſurare ſubam: q̄litas āt hꝫ iſtū modū eſſendi q ē diſponere ſubam ⁊ ſic ď alijs. Et ſic ſolū: vt dicūt: adinuicē dr̃nt: qđ qdē verū ē quantū ad nr̄m modum cognoſcendi: ſꝫ ſm rei vitatem ſm diuerſas eēntias ⁊ realitates diſtinguanť: ⁊ ex hoc ēt aliqui accipiūt diſtinctōeꝫ ꝑdicamentorū ex diuerſis modis predicādi: qui accipiūtur ex diuerſis modis eēndi: qđ quidē ſilř vificatur quātum ad cognitiōem noſtrā. Vñ oēs iſte diſtinctiones ſūt a poſteriori. Ex hoc tñ ſba: quātitas ⁊ qualitas ⁊c̄. hēnt diuerſos modos eēndi: ⁊ ꝑdicandi: qꝛ hn̄t diuerſas eſſētias: ⁊ dicunt diuerſas realitates: ⁊ nō econuerſo.

Deinde cum dicit.

¶ Et qꝛ ꝓprie paſſiones ex ꝓpriis principiis ſubi cauſantur. ideo ſubiectū ponitur in diffinitione eorum loco differentie ſi in abſtracto diffiniatur ſm ꝙ ſunt ꝓprie in genere ſicut dicitur ꝙ ſimitas eſt naſi curuitas. ſed econuerſo eēt ſi eoꝝ diffinitio ſumeretur ſm ꝙ concretiue dicuntur. ſic eniꝫ ſubiectū in eoꝝ diffōne poneretur ſicut genꝰ. qꝛ tunc diffiniretur per modū ſubſtātiarum cōpoſitarum in quibꝰ rō generis ſumitur a materia. ſicut dicimus ꝙ ſimū eſt naſus curuus. ſilř ēt ē ſi vnuꝫ accidens alteriꝰ accidentis ꝑncipium ſit. ſicut ꝑncipiuꝫ rl̄onis eſt actio ⁊ paſſio ⁊ quantitas. ⁊ ideo ſꝫ hoc diuidit pħs rel̄onem in. v. metaph.

¶ Declarat quoddā qđ eſt tale. Notuꝫ eſt omnibus ꝑ ante dcā ꝙ in diffinitiōibus oīum accidētiū poniť ſubm: Sed dubiū ē: q̄re in diffinitione accidētis: ſumpti in ꝯcreto poniť ſubm loco generis: vt dicať. Simum eſt naſus curuus vel cauus. In diffinitiōe vō accidentis ſumpti in abſtracto poniť ſbm loco dr̃e: vt dicať: Simitas ē curuitas naſi. Hanc dubitatiōem ſoluit dicens. ꝙ iſta eſt ratio qꝛ ēt vt dcm̄ eſt: ꝓprie paſſiones cāntur ex ꝑncipijs ſubiecti ⁊ a qbuſdam ꝑncipijs ſumūtur dr̃e: iō ſi diffiniatur accidens in abſtracto qđ directe eſt in predicamēto ſicut ſpēs: opꝫ ꝙ in eiꝰ diffōne loco dr̃e ponanť ꝑncipia ſubiecti a quibꝰ (vt dicit) ſūmi debent: ⁊ qꝛ ponēdo ſubiectū ponimus ꝑncipia ſubiecti: ideo in diffōne accñtis ī abſtracto ſūpti poniť ſbiectū loco dr̃e. Sed qñ diffiniť accñs in ꝯcreto tūc poniť ſubm loco generis ī diffōne eius. Et hꝰ rō ē: qꝛ cū accidēs in cōcreto ſumptū dicat quid cōpoſitū ex accidēte ⁊ ſubiecto quoꝝ vnū. ſ. ſubiectū ſe hꝫ per modū mā̄e. Aliud vō. ſ. accidēs ſe hꝫ ꝑ modum forme. Iō qñ diffiniť: diffiniť ꝑ modū ſbaꝝ q̄ ſunt compoſite ex mā̄ ⁊ forma. Et qꝛ in illis ſubſtijs genꝰ ſumiť a mā̄. Iō ēt in iſtis accidētibꝰ dꝫ accipi ꝓ genere id qđ ſe hꝫ per moduꝫ materie: ⁊ hoc ē ſubiectū: vt dcm̄ ē: gᵒ ⁊c̄. Addit ēt ꝙ ſilř ē intelligendū ſi vnū accñs ē ꝑncipium alterius accidentis ſicut actio: paſſio ⁊ quātitas ſunt ꝑncipia rl̄onis. ita ꝙ in diffinitiōe vniꝰ accñtis dꝫ poni reliquū qđ ē eius ꝑncipiū vel ꝓ genere vľ dr̃a: ſcđm ꝙ diuerſimode diffinitur: vel abſtracto vel in ꝯcreto: ⁊ ſm hoc diuidit pħus rl̄onem in. 5ᵒ vel 7ᵒ metaph. ¶ Nota ꝙ in qualibet diffinitione illud qđ poniť in ꝑᵒ loco ē genus vel ſe hꝫ tanq̄ genus. illud vō quod additť ſe hēt vt dr̃a. Cuiꝰ rō eſt: qꝛ genus ſe hꝫ vt quid indifferens: ⁊ indeterminatū. dr̃a vō vt determinans ⁊ explicans. Et qꝛ ꝑꝰ determinatur, ⁊ ſpecificať ꝑ poſteriꝰ ⁊ nō ecōuerſo. Iō illud qđ ē genus vel poniť loco generis, dꝫ poni in diffōne in ꝑmo loco. Illud vō qđ ē differētia: vel poniť loco dr̃e dꝫ poni 2ᵒ loco. Et iō ſi diffiniatur ſimū. naſus dꝫ poni in primo loco: vt dicať. Simus ē naſus curuus. Si vō diffiniatur ſimitas. naſus dꝫ poni in 2ᵒ loco ꝓ dr̃a: vt ſimitas ē curuitas naſi. ¶ Nota ꝙ ſm Ariſt. 5ᵒ metaph. Relatio fundatur in tribꝰ ꝑdicamētis. ſ. in quātitate. actiōe: ⁊ paſſiōe in quātitate qdē vt duplū ⁊ dimidiū. In actiōe āt ⁊ paſſione triplř: qꝛ aut in actione et paſſione ꝑñtibus: vt mouens motum. Aut in actiōe ⁊ paſſione ꝑteritis: vt pater ⁊ filius. Aut in actione ⁊ paſſione futuri paſſibilis vt dn̄s ⁊ ſeruus. Nam agens ſiue mouēs hꝫ relatiōem ad motū inquātū actualiter agit in ipm. pater vō hēt relationeꝫ ad filium inquātū genuit eū. dn̄s vō ad ſeruum inquātū pōt ipm cohercere vt vult. ¶ Deinde cū dicit:

¶ Sed qꝛ ꝓpria ꝑncipia accidentiū nō ſemꝑ ſunt manifeſta. iō qñqꝫ ſumimꝰ dr̃as accidentium ex eoꝝ effectibus ſicut ꝯgregatiuū ⁊ diſgregatiuū dicūť dr̃e coloris que cāť ex abūdātia uel paucitate lucis ex qua diuerſe ſpecies coloris cauſatur.

¶ Remouet quādā dubitationē que eſt talis. Dictuꝫ ē enim ꝙ differentie accidentiū ſumunť ex ꝓprijs principijs ſubiecti a quibus cāntur. ergo qñ diffinitur accidens ꝓ diffinitione dꝫ poni in eius differētie aliquid qđ pertineat ad eius cauſalitateꝫ. Sed ꝯgregatiuum ⁊ diſgregatiuum dicūt effectum accidētiū: qꝛ albedo hꝫ effectum q eſt diſgregare viſum. Nigredo vō ipm cōgregare ergo ⁊c̄. Hanc dubitatiōem ſoluit dicens ꝙ cā quare accipimus iſta ꝓ differentijs eſt iſta. qꝛ. ſ. ꝓpria ꝑncipia accidētium a quibus accidētia cāntur non ſunt nobis manifeſta ⁊ ideo qñqꝫ ſūmimꝰ dr̃as accidentiū ex eoꝝ effectibus ſicut congregatiuum ⁊ diſgregatiuum dicūtur differentie coloris que cāntur ex abundantia ⁊ paucitate lucis ex qua diuerſe ſpecies coloris cauſantur. ¶ Nota ꝙ lꝫ ꝑncipia cōia omnium colorum que ſunt quatuor elementa ſint nobis nota: ꝑncipia tamē ꝓpria ex quibꝰ vnūquodq; accidens cātur ſunt qdē nobis ignota. Que qdeꝫ principia ſūt diuerſe cōmixtōes: ⁊ ꝓportōes elemētoꝝ, ⁊ iō qꝛ talia principia propria ignoramus ideo differentias accidētiuꝫ ab effectibus eorum accipimus quos quidem cognoſcimus. Nota ꝙ in generali omnis color cauſatur ex ꝑñtia lucis in perſpicuo terminato. Ad cuiꝰ ꝓpōnis intelligentiā ē diligēter notādū ꝙ int̄ q̄tuor elemēta ignis appellať lux: ꝑſpicuū appellatur aer ⁊ ēt aqua: terminans vō oīa iſta eſt terra. vñ nihil aliud ē dicere ꝙ color cātur ex preſentia lucis in ꝑſpicuo terminato niſi ꝙ color cātur ex cōmixtiōe q̄tuor elemētoꝝ. qꝛ ex ꝑñtia lucis. i. ignis ī ꝑſpicuo. i. ī aere ⁊ aq̄ termīato. ſ. ꝑ terrā. ¶ Nota ꝙ ex his q̄ ſūt dcā hēť māifeſte ꝙ ī nullo corpore elemētali per ſe nec in aliquo corpe celeſti pōt ꝓprie inueniri color: quia nūq̄ ſūt q̄litates ſecūde niſi inſunt prime que ſunt calidū ⁊ frigidū humidū ⁊ ſiccū q̄ quidē ſūt ſolū in mixto. Nā in nullo elemēto ꝑñt oēs iſte q̄litates ſimul inueniri: ſed ī quolꝫ elemēto inueniūtur due tm̄: qꝛ ignis ē calidus ⁊ ſiccus. Aer calidus ⁊ humidus. Aqua vō frigida ⁊ humida. t̄ra vō frigida et ſicca. ſꝫ in corpore celeſti nulla qualitas inueniť gᵒ ⁊c̄. ¶ Nota ꝙ lꝫ oīs color cāeť ex ꝑñtia lucis in perſpicuo terminato: tñ diuerſi colores diuerſimode cāntur: quia qñqꝫ ibi multū eſt de luce ⁊ parum de ꝑſpicuo terminato: tūc cātur color albus. qñ vō ibi eſt parū de luce et multū de ꝑſpicuo terminato cātur tūc color niger qui ſunt colores extremi. Qñ vō medio modo ſe hn̄t cāntur colores medij diuerſi quidem ſed diuerſā ꝓpoſitōem lucis et perſpicui terminati. qꝛ qñqꝫ cāntur colores magis appropinquāti ad albedinē. qñqꝫ vō magis ad nigredinem ſm ꝙ plus et minus ibi de luce ⁊ ꝑſpicuo terminato. Quid autem accipiatur per lucem ⁊ ꝑſpicuum terminatum dcm̄ ē ſupra. ¶ Deinde cū dicit.

...nō color ...uerſimo ...cauſať.

¶ Sic ergo pꝫ quō eēntia ē i ſbūs ⁊ accidētibus. ⁊ quō i ſbūs cōpoſitis ⁊ ſimplicibus. et quō intētōes logice vl̄es i eis inueniūť. ¶ Excepto ꝑmo qđ ē infinite ſimplicitatis cui nō cōuenit rō generis uel ſpēi. ⁊ per ꝯñs nec diffinitio per ſuam ſimplicitatē in quo ſit finis ⁊ cōſeruatio huius ſermonis. Amen.

¶ Epilogat oīa que dcā ſūt in iſto tractatu dicēs ꝙ ex oībus his que dcā ſunt pꝫ manifeſte quomō eēntia ē ī ſubſtantijs et accidentibꝰ: qꝛ in ſubſtantijs ſimplř hi accidentibus vō ſm quid. Et quo mō in ſbūs ſimplicibꝰ ⁊ compoſitis qꝛ in ſimplicibꝰ veriori mō q̄ꝫ in cōpoſitis. Et q̄liter in his oībꝰ inueniātur intētiōes logice vl̄es q̄ ſūt genus ſpēs ⁊ dr̃a ⁊c̄. Excepto ſolo primo ꝑncipio qđ ē deus: qꝛ eſt infinite ſimplicitatis: qꝛ in ipſo nulla cōpoſitio ē nec inueniri pōt. cui ēt nō pōt ꝯuenire intētio gn̄is vľ ſpeciei. ⁊ per ꝯñs nec diffinitio pōt ſibi cōuenire ꝓpter ſuaꝫ maximaꝫ ſimplicitatē. in quo ſit finis ⁊ cōſumatio hꝰ tractatus ſiue ſmonis. ¶ Nota ꝙ triplex ad pn̄s pōt ratio aſſignari quare deus diffiniri nō pōt. Prima eſt qꝛ ſoliꝰ ſpēi eſt diffinitio vt dicit Boetius. Sꝫ deo non poteſt attribui rō ſpeciei vel aliqua alia intentio qꝛ non eſt in aliquo ꝑdicamēto: vt dcm̄ ē ergo ⁊c̄. 2ᵃ ratio eſt: quia oīs diffinitio vera conſtat ex genere ⁊ dr̃a. ſed deꝰ non hēt genus ⁊ dr̃am: quia ſic in eo eēt dependentia ⁊ potentialitas ⁊ multa alia incōuenientia ſequerenť: vt dictum ē. ergo ⁊c̄. 3ᵃ eſt qꝛ diffinitio eſt ſermo hn̄s partes: vt dicit pħs 7ᵒ metaph. Sed deus eſt ſimplex ⁊ indiuiſibilis gᵒ ⁊c̄. Et has rationes inſinuat doc. in littera ſi bn̄ ꝯſidereť. ¶ Dubitatur aūt pꝛīo vtrū veꝝ ſit illud qđ dictuꝫ ē ſupra. ſ. ꝙ ī diffinitiōe accidentis ſumpti in concreto debet poni ꝓprium ſbm riſibilitatis ⁊ tñ iſta ē inconueniens diffinitio. Riſibilis ē homo aptꝰ natus ad ridenduꝫ vt de ſe pꝫ. ¶ Ad hoc ē dcđm ꝙ ꝓpria accñtia alicuiꝰ ſubiecti ſūt duplicia: qꝛ aliqua ſumūtur ſimplř: ⁊ ſine aliqua diſiunctione inſūt ſubiectis ſuis vt riſibile hoī. Aliq̄ vō ſumūť cū diſiunctione ⁊ diſiunctiꝫ inſūt ſubiecto vt numero ipſi par vel impar: ⁊ naſo ſimū vel aqlinū. Vñ ſi loquamur de ꝓprijs paſſionibꝰ ⁊ accidētibꝰ ꝓprijs ſic dicendum ē ꝙ nō eſt verū totalř illud dcm̄ ſed ſolū in ꝑte: quia ſoluꝫ qñ tale ꝓprium accidens diffiniť in abſtracto. veꝝ ē ꝙ ī eius diffinitione ponitur ſubiectū loco dr̃e. vñ illa eſt vā diffinitio. Riſibilitas eſt aptitudo hoīs ad ridendū. Sed qñ diffinitur in cōcreto tūc nō ꝓprie diffinitur ſi ſubiectū ponatur in diffōne eius in ꝑmo loco. ſ. ꝓ genere: vt dicatur riſibile eſt hō: aptus natꝰ ad ridendū. Cuius rō ē qꝛ ſemꝑ opꝫ ꝙ illud qđ ponitur primo loco ꝓ genere contrahatur ⁊ determineť per id qđ additť. 2ᵒ loco ⁊ poniť ꝓ dr̃a qꝛ dr̃a ſemꝑ trahit genus qđ indeterminatū ď ſe eſt ad aliquid ſpeciale ⁊ determinatū: qꝛ ſemꝑ genꝰ hꝫ ſe in plus q̄ꝫ dr̃a. Sed h̄ ſpēs. ſ. hō non pōt ꝯhi aliquo mō per hoc qđ eſt eē aptū natū ad ridendū quia iſta ſūt eq̄lia ⁊ adinuiceꝫ ꝯuertibilia. Sed illud qđ dꝫ ꝯhi: debꝫ ſe habere in plus q̄ꝫ ꝯhens ⁊ determinans. Sed ſi tale accidens ꝓpriū debeat diffiniri in cōcreto dꝫ poni ꝓ genere nō ſubiectū ꝓprium: ſed genꝰ ꝓprij ſubiecti: vt dicať riſibile ē aīal aptū natū ad ridendū. In hac diffōne aīal ponitur loco generis: ⁊ vere ꝯhitur per hoc qđ dicitur. aptum natū ad ridendū: qꝛ illud eſt in plus: iſtud vero in minus: quia oē aptū natū ad ridendū eſt animal non aūt ecōuerſo. Si aūt loquamur de accidentibꝰ ꝓprijs ſumptis cū diſiunctione: tunc in illis optime verificatur vbū doc. ſicut ſupra expoſitū ē. ⁊ de illis accidentibus intellexit: vt pꝫ per exemplū eius. ſ. de ſimo ⁊ ſimitate: qꝛ illud ꝓprium ineſt naſo cū diſiūctione: qꝛ naſus. aut eſt ſimus aut ē aqlinꝰ: ⁊ hoc qđ ē naſus bn̄ ꝯhitur ꝑ hoc qđ ē cauū ita ad ſimitatē ꝙ nō ad aquilinitatē. ¶ Dubitať ſcđo vtꝝ accidens poſſit dici ens: ⁊ vꝫ ꝙ non qꝛ ens ē cui debetur eē. Sed accidēti nō debetur eē ſed ineē gᵒ ⁊c̄. ¶ Ad hoc ē dcđm ꝙ accidēs ē vere ens per ſe ⁊ realiter. Cuiꝰ rō eſt qꝛ oē diuidens recipit ꝑdicatiōem ſui diuiſi: ſicut qꝛ hō ⁊ equus diuidūt aīal. vere poſſumꝰ dicere ꝙ hō ē aīal ⁊ equꝰ eſt aīal lꝫ hō ſit ꝑfectior equo. Sed ſm doctrinam pħi. 5ᵒ metaph. Ens per ſe reale ē illud qđ diuidiť in. x. gn̄a ſeu in ſbam ⁊ accidens, gᵒ pōt dici ꝙ nō ſolum ſba ſed ēt ipm accidēs ſit ens ꝑ ſe ⁊ reale: lꝫ accidens ſit depēdens a ſuba: ⁊ nō hēat eē ſic ꝑfectū: velut ſba. Ad argumentum in ꝯtriū ē dcđm ꝙ ens diciť ens cui cōpetit eē eēntie: ⁊ nō ē actualis exñtie ſed ipm accidens hꝫ eē eēntie: ſicut ēt hꝫ eēntiam lꝫ q̄tum ad actualē exñtiam hēat ineē. Uel dꝫ ē aliter. ſ. ꝙ ipm accidens bn̄ hꝫ eē ſed ſuum eē ē in eſſe. vnde ipm eē accidentiū lꝫ non dicat eē ſimplř dicit tñ aliquomodo eē ⁊ iō ipm accidens vel pōt vľ dꝫ dici aliquo modo ē ⁊ non ꝑfecte: ⁊ hoc conſiderās pħs 7ᵒ metaph. dicit ⁊ accidentiſ nō ſunt entia ſed entis. ¶ Dubitatur 3ᵒ vtꝝ eēntia accidentis ſit eēntia abſtracta a ſubiecto: ⁊ vꝫ ꝙ ſic qꝛ illud qđ eſt ens per ſe ē ens abſolutum: ⁊ hꝫ eēntiam abſolutā ſed accidēs ſm ſe ⁊ per ſe eſt ens ergo ⁊c̄. Maior pꝫ qꝛ eē per ſe et eē abſolutū videtur eē idē nūero minor ēt pꝫ per pħm qnto metaph. ergo ⁊c̄. In oppoſitum eſt doctor in multis locis. ¶ Ad hoc eſt dicēdū ꝙ lꝫ accidens habeat eēntiam per ſe non tñ hēt eēntiam abſolutam a ſubiecto. Cuius rō ē quia ſi accidens hēret eēntiam per ſe abſolutā a ſubo ſequereť ꝙ ens eſſet genus ad ſubam ⁊ ad accidens: ꝯñs eſt falſum ergo ⁊ añs falſitas conſequētis eſt manifeſta per pħm qui negat in 3ᵒ metaph. ꝙ ens ſit genus: conſequentia autem ſic ꝓbatur: quia tota cauſa quare ens pōt eē genus videtur proprie eē et precipue ex hoc ſumi: quia nō ꝑdicatur vľ dicitur vniuoce: ſed analogice de ſubſtātia et accidente. quia dicitur de eis nō equaliter: ſed per prius et poſterius. ſꝫ genus dꝫ dici vniuoce et equaliter. Et iſta inequalitas videtur ſumi: ex eo ꝙ ſubſtantiam habet eēntiam abſolutam. accidens vō non. ſed dependentē. de abſoluta autē et dependenti nihil poteſt dici vniuoce nec equaliter. Si ergo accidens haberet eēntiam abſolutam: cum hoc etiā conueniat ſubſtantie: tunc ens diceretur vniuoce et eq̄liter de ſubſtantia et accidente et per ꝯñs eſſet genꝰ ad iſta qđ eſt falſum ergo ⁊c̄. ¶ Ad argumentū in cōtrariū ē dicendū ꝙ in qnto metaph. non accipiť in diuiſione entis: ens per ſe ꝓ ente abſoluto: ſed ꝓ eo qđ eſt ens ꝑ aliquā eēntiam ſibi debitam: ſiue ſit abſolute ſiue dependens. lꝫ ergo in hoc ſba videatur differre ab accidente. ꝙ ſuba dicit eēntiā abſolutam: accidens vō dicit dependentem:

nō deuſ diffiniri nō pōt triplici ...ne.

Quō riſibile et riſibilitas debēt diffiniri

Utꝝ accidenſ poſſit dici ens.

Utꝝ eēntia accñtis ſit eēntia abſtracta oī ſubiecto.

⁊ ſm̄ quid: tamen ꝓpꝛijſſime loquēdo nulla ſubſtātia hʒ eēntiam ſimpl'r et per ſe. et nullo modo dependentem: niſi ſolum illa pͥma ſubſtātia que eſt cā efficiens et finalis oīum creaturarum: et hec ſuba ē ipſe deus: ī quo oīa: ex quo: et per quē oīa: ipſi honoꝛ et īperiuʒ decuſqʒ ⁊ glo/ria ꝑ infinita ſecula ſeculoꝛuʒ Amen.

Finis

¶ Incipit Tabula principalium queſtionum fratris Thome Caietani in libellū diui Thome aquinatis de ente ⁊ eſſentia.

¶ In pꝛohemio

pͥᵃ ꝙ Sco.	An ens ſit pꝛimo cognitum oꝛdine oꝛiginis ab intellectu noſtro.	char. 2.
	¶ Capitulo pꝛimo.	
2ᵃ ꝙ Sco.	An ens ſignificat immediate decem pꝛedica/menta.	char. 4.
	¶ Capitulo ſecūdo	
3ᵃ ꝙ Sco.	An ens pꝛedicetur analogice de ſubſtantia ⁊ accidente.	char. 5.
4ᵃ ꝙ Aue.	An materia ſit pars quiditatis naturalis.	char. 7.
5ᵃ ꝙ Sco.	An mā ſignata ſit pͥncipiū indiuiduatiōis	char. 8.
	¶ Capitulo quarto	
6ᵃ ꝙ Sco.	An natura abſolute ſumpta habeat aliquā vnitatē.	char. 13
7ᵃ ꝙ Sco.	An vniuerſalia in actu ſint ſolo opere intel lectus.	char. 15.
	¶ Capitulo quinto	
8ᵃ ꝙ Sco.	An materia poſſit eē ſine foꝛma.	char. 17.
9ᵃ ꝙ Sco.	An ſint plures intelligentie eiuſdem ſpēi.	char. 19.
10ᵃ ꝙ	An intelligentie ſint effectiue a deo.	char. 21.
11ᵃ ꝙ Sco.	An eſſe ⁊ eēntia diſtinguantur realiter	char. 21.
	¶ Capitulo ſexto.	
12ᵃ ꝙ Sco:	An ꝑfectiōes diuie ſint aliq̄ mō diſtincte añ oē opᵘ itell'ꝰ.	char. 25.
13ᵃ ꝙ Sco.	An aīa intellectiua indiuiduet' ꝑ materiā	char. 27.
14ᵃ ꝙ Auer ⁊ Joā. de Ganᵒ	An intelligentie ſint a nobis quiditatiue co/gnoſcibiles	char. 27.
	¶ Caplo ſeptimo.	
15ᵃ ꝙ Sco.	An īherentia aptitudinalis ſit de eēntia accidētis	char. 31.
16ᵃ ꝙ Aue.	An oē accidens ſit ſubiectiue in ente in actu	char. 31.
17ᵃ ꝙ	An idē nūero accñs ſit in genito ⁊ īcoꝛrupto	char. 35

¶ Tabula Notatorum ⁊ dubiorum extra queſtiones.

¶ In pꝛohemio

Quomodo differūt totū diffinibile ⁊ totum vniuerſale
Quomodo diuerſe cognitiōes confuſe ⁊ diuerſe cogni/tiones diſtincte differant inter ſe.
Quid nōis ⁊ quid rei quomodo differunt

¶ Capitulo pꝛimo

Ens ſignificans veritatem ꝓpoſitionis quid importat
Quomodo pꝛiuatio habet eſſe.

¶ Capitulo ſecūdo.

Qūo ſimplicitas indicat perfectionem ſimpliciter

¶ Capitulo tertio.

Quomodo homo dicitur cōpoſitus ex anima ⁊ coꝛpe.
Quō diffinitio ⁊ ſpecies componuntur ex gñe et dr̄ia.
Quomodo vnitas generis ⁊ mãe pͥme differunt.

¶ Capitulo quarto

Quomodo tranſcendētia ⁊ negatiōes diſꝑatoꝝ conue/niant
Quot ens non eſt extra dr̄ias vltimas.
Utrum natura abſolute ſumpta de indiuiduis pꝛedicet'
Utꝝ oē qd̄ conuenit alicui ſm̄ ſe inſit ei qucūqʒ ponat'
Quotupliciter intelligitur natura ſm̄ eē in intellectu eſſe vniuerſalis.
Quomodo ſumetur genus in illa diffinitione genus eſt quod pꝛedicatur de pluribus.

¶ Capitulo. 5ᵒ

Qūo ſubſtantiaꝝ ſeparataꝝ ſit ſingulis ꝑ modum totius ⁊ ꝑtis.
Quomodo in ſubſtantijs ſeparatis quiditas ⁊ id cuius ē ſeu natura et ſuppoſitum ſint idem.
Quot cōpoſitio ex eē ⁊ eēntia differt a compoſitione ex materia ⁊ foꝛma quo ad decem.
Qūo intelligētie ſint cōpoſite ex actu ⁊ potentia.
Quomodo intelligitur dictum cōmentatoꝛis. ſ. ſi non eſ ſet nota natura intellectus poſſibilis non ſciremus na/turam ſubſtantiarum ſeparatarum.
Qūo eleuatur ⁊ trahitur materia ad eſſe aīe intellectiue.
Utꝝ aīe ⁊ hōis ſit vnū eē eſſentie.

¶ Capitulo ſexto

Quare eſſe ponitur vel nō ponitur in cōceptu q̄ditatiuo alicuiᵘ.
Qd̄ infinitās ſit duplex ex ꝑte actᵘ et potētie.
Quod infinitās ex ꝑte actus ſit diuerſarū rōnum ⁊ infi/nitans ipſius eſſe ſit infinitans ſimpliciter nō āt infinitans foꝛme.
Qūo genus ſumitur a mā ⁊ dr̄ia a foꝛma.
Uñ ſumuntur vl'r genus ⁊ differentia.
Quo magis et minus variant ſpeciem.

¶ Capitulo ſeptimo

Que ſit cōuenientia ⁊ differentia inter foꝛmā ſb̄alē ⁊ ac/cidētalē
Utꝝ accñs ꝑ ſb̄m necio ſit diffiniendum
Utrum eſſe actualis exiſtentie accidentis diſtinguatur re aliter ab exiſtentia ſubſtantie.
Utrum ſubſtantia ſubiecta accidenti poſſit intelligi eſſe abſqʒ omni accidente.
Utrum intelligere ſit ſolius anime aut compoſiti.
Utrum accidentia conſequentia materiam ſint ea penes que indiuidua differunt.
Utrum accidentia ſequentia materiam ſint paſſiones ge nerum.
Utrum omne accidens habeat aliquod ſubiectum pꝛo/pꝛium.
Quomodo abſtractum et concretum in accidentibus differunt.
Quomodo concreta accidentalia ſint in pꝛedicamento.

Explicit tabula.

¶ Incipit Tabula queſtionum ⁊ notabilium que cōtinentur in hoc opere ſm̄ oꝛdinē vni/uſcuiuſqʒ lectionis feliciter.

¶ Lectio Pꝛima.

Quare paruus erroꝛ in pͥncipio magnus eſt in fine
Quare ens ⁊ eēntia ſūt que pͥmo cōcipiūtur in intellectu
Quot ſunt q̄ōnes: et de oꝛdine eaꝝ adinuicem.
Quare qd̄ qd ē qd̄ dr̄ ꝑ nomen nō ponit' 2ᵒ poſterioꝛū.
Qualiter dr̄at qd̄ qd nōis a q̄ōne quid rei.
Utꝝ ſimpliciora ſūt notiora compoſitis aut econuerſo.
Qualiter concreta dicātur eē compoſita.
Quid ſit obiectū intell'ꝰ. vtꝝ veꝝ vel ens vel quiditas.
Utꝝ eſſe ⁊ eēntia differāt realiter.
Utrum eſſe creetur priuſq̄ʒ eēntia vel econuerſo.

¶ Lectio ſecūda.

Quomodo ens diuidatur ⁊ que ſit eius pꝛima diuiſio.
Quō ꝑuatio et negatio et ꝯrīū ꝯueniant et differāt.
Utꝝ ens rationis ſit ens.
Utrū aliquid poſſit dici ens qd̄ nō hēat eēntiam.
Quō eēntia q̄ditas foꝛma ⁊ nā ſūt idē: et qūo differant.
Quō eēntia ⁊ eē eēntie ſunt idē realiter ⁊ dīnt rōne
Quō ens rōnis diſtinguitur ab ente reali.
Utrum ens rōnis ſit accidens.
Quomodo aliquid poteſt eē in anima tripl'r.

¶ Lectio Tertia

Quare ens pꝛius dicatur de ſubſtantia q̄ʒ de accidente.
Quare accñtia nō hñt eēntiā vere et ꝓpꝛie.
Utꝝ eē accñtis habeat eēntiaʒ dependentem.
Qual'r ſuba ſimplex hēat nobilioꝛem eēntiam q̄ʒ ꝯpoſita et qualiter non.
Quot modis dicat' aliquid cōponi ex ſb̄ijs ſimplicibus.
Quare non ſit pͥᵐ determinādū de eſſentijs rerum ſim/plicium q̄ʒ compoſitarum.
Quot modis pōt aliquid eē nobis ignotum.
Qualiter de ſubſtantijs ſeparatis non poſſumᵘ cognoſce re quid ſunt: ſed quid non ſunt.

¶ Lectio quarta

¶ Quare mā nō pōt eē principium cognoſcendi.
Utꝝ materia de ſe hēat aliquam eēntiam.
Opinio platonis q̄ poſuit aīam eē totā eēntiam ſpēi
Utrū ſola foꝛma poſſit dicere eēntiam cōpoſiti
Utꝝ diffinitio nālis includat mām.
Qūo differēter diffiniūtur ſube. ⁊ partes: et accñtia.
Utꝝ ſubiectum ſit de eſſentia accidentis.
Qualiter non omne quod aduenit alicui exiſtenti in actu eſt accidens.
Quō ꝓpꝛie dʒ dici eēntia in ſb̄ijs compoſitis.
Quomodo foꝛma non eſt ſola cauſa ſubſtantie compoſi te, ſed etiam materia.
Utꝝ de necītate mā reqrat' ad eēntiam cōpoſiti.

¶ Lectio quinta.

Quomodo ſola ſpēs diffinitur.
Quō pͥncipia īdiuiduantia ſunt de rōe intrinſeca īdiuidui
Quomodo natura eſt idē realiter qd̄ homo.
Quō ſuppoſituʒ ſit idem realiter quod natura.
Quō pars pōt p̄dicari de toto: ⁊ quomodo non
Quō foꝛma ē ꝑ quā idē ē aīal et idem eſt coꝛpus
Utꝝ coꝛpus poſſet p̄dicari de animali.
Quō aīal diſtinguitur a non animali motu ⁊ ſenſu
Quō differētie dicūt totū: ſpēs ⁊ diffinitio.
Quare ſpecies genus ⁊ dr̄ia ſe habent ꝓpoꝛtional'r ad materiam foꝛmam ⁊ compoſituʒ.
Quō h̄ ꝓpoſitio ex denotat hītudinē cāe mālis.
Uñ ſumunt' vnitas generis: ſpēi ⁊ mãe pͥme.
Quō humanitas dicit ꝑtem realem.
Quō ſuppoſitum ⁊ natura differunt real'r
Quō humanitas pōt dici pars foꝛmalis indiuidui.
Quomodo nā homo ⁊ humanitas differant.
Utrum mā ſit principium indiuiduationis.

¶ Lectio ſexta.

Quō rōnalitas nō eſt dr̄ia hōis ſed rōnale.
De neceſſitate ponendi ideas ⁊ quomodo non cogit.
Quō nā humana pōt dupliciter conſiderari.
Dr̄ia inter accñtia ꝓpꝛia ⁊ communia.
Utꝝ p̄dicatio gñis de ſpē ſit p̄dicatio ſuꝑioꝛis de īferioꝛi
Utrū vl'e ſit vnum in multis ⁊ de multis.
Utꝝ de rōe vl'is ſit q̄ ſit vnū in multis et de multis
Quō pͥma intentio differat a ſecunda.
Qūo pͥma intentio non ē ꝓpꝛie in eſſentia.
Utꝝ nā exñs in intellectu abſtracta ab omnibus indiui/duantibus ſit vniuerſalis.
Qūo aliqua ſūt diuerſimode vl'ia et ſingularia.
Qūo v̄ificat' illud pͥnᵐ quādo alteꝝ de altero p̄dicatur.
Quō pͣ intētio p̄dicat' de īferioꝛibᵘ non aūt ſcd̄a.
Quō iſta ꝓpō eſt ſingularis. homo eſt ſpecies.
Quō pͣ intentio vl' ſcd̄a diffiniat': quādo diffinit' genᵘ.
Quō duplicia ſunt accidentia. ſpūalia et mālia.
Qūo dr̄at ſpēs. q̄ intentio ſcd̄a. ē a ſpecie intelligibili.
Utꝝ nā humana in intellectu habeat eē abſtractum
Utrū de ſenſibilibus ſingularibᵘ poſſit eē ſcientia

¶ Lectio ſeptima.

Motiuum Auicebꝛon: de potentia ad materiam in ſub ſtantijs ſimplicibus.
Quale agens poſſit agere vltra ſuam ſpēm.
Utꝝ in ſb̄a intelligentie poſſit eē immunitas a mā ꝯ illos qui ponunt mām ſpūalem.
Utꝝ anima poſſit dici intelligentia.
Utrum foꝛma in eo q̄ foꝛma habeat dependentiā a mā
Qūo angeli nō debēt ꝓpꝛie dici foꝛme. Sed actus
Quō iſta ē bona pꝛedicatio Gabꝛiel eſt gabꝛielitas
Qual'r angeli nō poſſūt multiplicari numeraliter in ea/dem ſpecie.
Utꝝ duo accidentia poſſint differre nūero ſepta a ſubo.
Qūo in ſb̄ijs ſeꝑatis ē compoſitio actus et potentie
Qualiter nō ē eiuſdem rōis ꝯpō ex mā et foꝛma et com poſitio ex ſubſtantia et eſſe.
Qualiter differant eē et materia.
Quot modis poſſit accipi quo eſt.

¶ Lectio octaua.

Quō iſta qd̄ qua querit': vtꝝ eē et eēntia differant real'r intelligatur de eē actualis exiſtentie.
Quō cōpoſitio de eē et eēntia intelligit' de eodem eſſe.
Quot modis poſſit aliquid plurificari.
Quō in ſolo deo eē et eēntia ſūt idem realiter
Quomodo accidentia ꝓpꝛia nō cāntur ꝓp̄e a pꝛincipijs eſſentialibus rei.
Quō materia pōt dici in angelis: et quomodo non
Qualiter intelligat' ſimplicitas angeloꝛum.
Qūo v̄ificat' illa ꝓpō ſicut ſe habʒ mā ad foꝛmas ſenſibi les ſic intell'ꝰ ad foꝛmas intelligibiles.
Utrū vna foꝛma poſſit dici magis remota a mā q̄ʒ alia.
Utꝝ ꝓpōes q̄ ponūtur ī ſb̄ijs ſimplicibᵘ ſint v̄e et reales
Utꝝ eſſentia angeli differat ab eſſentia dei.
Quot modis poſſit eēntia accipi.
Utrum in deo ſit compoſitio generis.
Utrum eſſe ſit in aliquo p̄dicamento.

¶ Lectio nona.

Quomodo ſolus deus hʒ eſſe per eſſentiaʒ.
Quomodo eē et eſſentia in deo ſunt idē
Utrum deus ſit in aliquo genere.
Quot modis aliquid pōt eſſe in genere.
Quot modis pōt aliquid eſſe in genere per reductiōeʒ
Utꝝ eſſe diuinum p̄dicetur de oībus rebus.
Quō in deo ſunt oēs perfectiones.
Quot modis poſſit accipi eſſe.

¶ Lectio decima.

Quō eēntia eſt abſoluta. Sed eē non eſt abſolutum.
Quot modis dicitur infinitum.
Quō anima eſt indiuiduum.
Quomodo eſſe hominis ⁊ eſſe aliarum differunt.
Quō differant cā ⁊ occaſio.

Q̄ō d̄ie rerum ēēntiales ſunt nobis ignote.
Q̄ō rōnale non eſt eſſentialis differentia hominis.
Utrum ſubſtantia que eſt genus generaliſſimum ſit ſimplex vel compoſita.
Quomodo genus ⁊ differentia diuerſimode ſumuntur in ſubſtantijs ſimplicibus ⁊ ꝯpoſitis.
Quomodo differentia ꝯſtituit ſpeciem.
Utꝝ angeli differant ꝑ dr̄ias accn̄tales vl' eēntiales
Differre ſm̄ magis ⁊ minus pōt dupliciter ītelligi
Utrum ea que differunt ſolo numero differant ſolum accidentaliter.
Quō diuiſio intelligētiaꝝ ſit per differentias reales
Que ſunt differentie vere ⁊ que non.
Quomodo differunt cōpoſitiones ſubſtantiaꝝ ſimplicium ⁊ compoſitarum.

¶ Lectio vndecima

Quō accidens hꝫ eēntiam: Sed non perfectaꝫ
Quō accn̄s nō pōt intelligi eē ſine ꝓpō ſubiecto
Utꝝ accidens poſſit diffiniri ſine ꝓprio ſubiecto
Quō forma eſt correlatiuū ad materiā: ⁊ quō non
Quomodo forma: ⁊ cauſa formalis conueniunt ⁊ quomodo differant.
Quō de⁹ nūq̄ȝ poteſt facerē aliquaȝ rē ſine ſua ȝcā formali
Que ſūt dr̄ie īter formas ſubſtātiales ⁊ accidentales.
Quomodo forma hꝫ eſſe ſubſtātiale: ⁊ quomodo non.
Que forma habet eſſentiam magis imperfectam. an forma ſubſtantialis aut forma accidentalis.
Quomodo accidentia oriuntur ex ſubſtantia.
Quō ignis eſt cā oīm calidorū: ⁊ quomodo non.
Quō aliqua accidentia ſequuntur formā. ⁊ aliquā mām
Quō intelligit̄ ꝙ forma cōicat cum materia.
Quō intelligere ē actus aīe ſine coicatione corporis
Quō diuerſa accn̄tia diuerſimode ꝯſequūtur māȝ
Quō cutis ethiopis ē eadem poſt mortem.
Quomodo forma mixti eſt forma generalis. alie forme ſunt ſpeciales.
Utrum nigredo que ē in mortuo ſit eadē q̄ fuit in viuo.
Utrū ignis poſſit frigefieri ſicut aqua calefieri
Utrum mā̄ hēat eē abſolutum ſine forma.

Lectioduodecima.

Quomodo in ſubſtantijs abſtractum non eſt in predicamento niſi per reductionem et in accidentibus cōcretum non eſt in predicamento niſi per reductionem
Un̄ ſumātur genus ⁊ dr̄ia in accidentibus.
Quō ꝑdicamēta dr̄ant realiter admuicem
Quare in diffinitione accidentis in ſubiectum aliqn̄ ponitur loco generis ⁊ aliquādo loco differentie.
Quō in omni bona diffinitione genus precedit et differētia ſequitur.
Quō relatio fundatur in tribus ꝑdicamentis
Quot ⁊ que ſint prime qualitates cuiuſcunq̄ȝ elementi.
Quō color gn̄atur ⁊ ex quibus ⁊ quid eſt.
Quomodo nullum corpus celeſte aut purum elementum eſt coloratum.
Quō color cātur diuerſimode.
Quomodo deus diffiniri non poteſt triplici ratione.
Quō aliqua accidentia diffiniūtur ⁊ aliqua non
Quomodo riſibile ⁊ riſibilitas debent diffiniri.
Utrum accidens poſſit dici ens.
Utrum eſſentia accidentis ſit eſſentia abſtracta a ſubō.

¶ Explicit Tabula queſtionū ⁊ notabilium preſentis operis

Finis

¶ Expliciunt Comentaria preclariſſima eximii ſacre theologie doctoris fratris Armādi de beluiſo ſacri ordinis fratrum predicatoꝝ ⁊ fratris Thome Caietani eiuſdem ordinis in aureum: ⁊ inſigne opuſculum de ente ⁊ eſſētia diui Thome aquinatis eiuſdeȝ ordinis: totius eccleſie luminis ⁊ ſplēdoris nouiter emēdata ⁊ impreſſa impenſa Egregii uiri domini Alexandri calcedonii Piſaurenſis mercatoris. Qui ſpeciali gratia obtinuit a Se. Uene. Do. ne cui liceat cuiuſcunq̄ȝ gradus uel conditionis aut imprimere: aut imprimi facere huiuſcemodi opera neq̄ȝ Uenetiis: neq̄ȝ alibi locorum ſub ditione Ueneti imperii poſitoruȝ. Nec impreſſum alibi in dicta ditione uendere per decem futuros annos Sub pena immediate ⁊ irremiſſibilis amiſſionis omnium ⁊ ſingulorum ſimilium libroruȝ: Et ulterius librarum. l. pro quolibet uolumune aliter impreſſo uel uendito. Cuius quidem pene libras. xv. ſit ipſius accuſatori. Et aliam partem ſit a recuperatione montis noui. Auguſtino Barbadico Sereniſſimo Uenetiarum principe regnante.

¶ Impreſſuȝ eſt hoc opus ꝑ Otinum Papienſem Anno domini. M.cccclxxxvi. die. .xiiii. Otobris.

Regiſtrum huius operis.

a	
Prima Aureum	ſibi eſſe
diui Thome	ſua in cōmento.
tionis confuſe	f
nis quales	me enim
b	eius habens
lius quam	dorum ergo
ſece cauſam	corrompi
cōuenit ſibi	g
formas ⁊	diui Thome
c	vel naturam
Sic enim	ſicut ab
ſuppoſitaliter	traneum a re
non eſt	h
poſitionis	determinate
d	ſm̄ ſanctum
In ſubſtantijs	quātum ſibi
ſcd̄a vo	ctionem ⁊ non
eadem rōne	i
tie ad eſſe	ſine argumentis
e	ſed nō quantum
gationis	eēntialiter. Alio
verificari: de.	¶ Dubitatur

DIRECCION DE ESTUDIOS ... PERIORES GUANAJUATO, GTO.